

ÅRSEVALUERING

2020

Innhold

Oppsummering	5
Første år i ny kommune – et annerledes år	7
Den økonomiske situasjonen	8
Aktuelle temaer i 2020	9
Klima	16
Samfunnsøkonomisk utvikling	21
Økonomisk utvikling	24
Hovedutvalg for oppvekst og utdanning	45
P01 Skole	49
P02 Barnehager	57
P03 Forebyggende tjenester	67
Hovedutvalg for Helse, sosial og omsorg	81
P04 Helse	85
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	95
P06 Hjemmetjeneste og institusjon.....	103
P07 Rus og psykisk helse	119
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig.....	129
Hovedutvalg for Kultur, idrett og frivillighet	143
P09 Kultur, idrett og frivillighet.....	149
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	163
Hovedutvalg for Tekniske tjenester	163
P11 Utbygging og samferdsel	167
P12 Vann, avløp og renovasjon	177
P13 Arealplan og miljø	185
Formannskap	191
P14 Ledelse, styring og administrasjon	197
P15 Samfunnssikkerhet	207
P16 Næringsutvikling	217
P17 Arbeid og inkludering	225
P18 Politisk styring.....	229
Eierstyring og eierskap	235
Eierstyring	237
Medarbeidere	245
Vedlegg	253

A teal-tinted photograph of a river with a bridge and buildings in the background. The text 'OPPSUMMERING' is overlaid in white, underlined, sans-serif font.

OPPSUMMERING

Første år i ny kommune – et annerledes år

Det er særlig tre forhold som har preget det første driftsåret i nye Drammen kommune:

- Etablering av den nye kommunen
- Konsekvensene av pandemien
- Å etablere et driftsnivå som er økonomisk bærekraftig på sikt

Dette representerer hver for seg store utfordringer for Drammen kommune, og at dette faller sammen i tid har gjort arbeidet ekstra krevende. Pandemien har lagt beslag på betydelige kommunale ressurser, og dette har forsinket annet nødvendig utviklings- og organisasjonsarbeid.

Etableringen av ny kommune

Svelvik, Drammen og Nedre Eiker har funnet sammen for å bygge en ny kommune. Målet er å stå sterkere sammen for å kunne yte innbyggerne enda bedre kommunale tjenester. Dette er et omfattende arbeid og en krevende prosess. Rådmannen har flere ganger påpekt at dette vil måtte pågå i hele denne valgperioden.

Fellesnemnda la et godt og ambisiøst grunnlag for den nye kommunen. Rådmannen har fulgt opp dette i forberedelsen av det første driftsåret. Det er tegnet et nytt organisasjonskart hvor tjenestene er organisert annerledes enn i de tre tidligere kommunene. Dette var nødvendig i en kommune som skal arbeide på nye måter, med vekt på brukerperspektivet, medvirkning og tverrfaglig samhandling.

Ting tar tid

Alle tjenestene er dimensjonert på nytt, for å kunne effektivisere og hente ut stordriftsgevinster i den nye kommunen. Den nye organisasjonen må få tid til å sette seg, og det vil være nødvendig å vurdere justeringer utover i perioden etter hvert som det høstes erfaringer. Dette gjelder også for hvordan tjenestene var dimensjonert fra 1.1.2020.

I løpet av det første året som ny kommune har mye falt på plass i organisasjonen, og mange har blitt kjent med nye kollegaer. Dette har gitt viktig erfaringsdeling.

Bygger en ny kultur

Å etablere en ny kommune innebærer også at det skal bygges en ny felles organisasjonskultur. Mot slutten av 2020 ble det gjennomført en bred verdi- og kulturkartlegging som viser en organisasjonskultur preget av stort engasjement, samarbeid og inkludering. Dette vil ligge til grunn for videre arbeid med kulturbygging i Drammen kommune.

Harmonisering

Kommunen må levere likeverdige tjenester til samme pris uavhengig av hvor i kommunen den enkelte bor. Det har derfor vært behov for å harmonisere tjenestetilbud, gebyrer, satser, strukturer og systemer. En del av harmoniseringsarbeidet ble gjort i forkant av etablering av ny kommune og dette har fortsatt i hele 2020. Det er imidlertid en del arbeid som fortsatt gjenstår, og de resterende områdene må falle på plass utover i fireårs-perioden.

Digitalisering

Det største enkeltstående prosjektet har vært å harmonisere IKT-løsningene. Dette arbeidet har omfattet om lag 250 ulike IKT-systemer. Prosjektet er ferdigstilt i 2020, innenfor budsjettammen. Det gjenstår fortsatt en del arbeid knyttet til opprydning og bevaring av data, som vil kreve ressurser også i 2021.

Digitaliseringsstrategien ble ferdigstilt høsten 2020 og sier litt om hva kommunen har valgt å legge størst vekt på knyttet til digitalisering og IKT. Dette dreier seg om innbygger- og brukerretting, kompetanseløft, infrastruktur og sikkerhet.

Konsekvensene av pandemien

Det ble tidlig i 2020 klart at Norge sto overfor en situasjon hvor det var nødvendig å forberede seg på et mulig utbrudd av Covid-19 også her i landet. Allerede 31.1.2020 ble smittevernrådet i Drammen konstituert.

Det første tilfellet av smitte i Drammen ble registrert 2. mars og kriseledelse ble satt i Drammen kommune.

11. mars erklærte WHO virusutbruddet for en pandemi og 12. mars innførte regjeringen svært strenge nasjonale tiltak, tiltak som for alvor endret hverdagen for de fleste av oss. Dette har vært en svært krevende tid for innbyggerne våre og for mange av de kommunale tjenestene.

For å sikre offentligheten mest mulig kunnskap om pandemiens utvikling har det vært gitt åpen informasjon om alle forhold knyttet til pandemien. Dette har vært fulgt opp gjennom pressebriefinger og daglig statusrapportering på kommunens nettsider.

En rekke av kommunens tjenestetilbud ble sterkt berørt av restriksjonene som ble innført 12. mars. Skolene og barnehagene ble stengt og åpnet ikke igjen før i slutten av april. Siden da har de vært gjenstand for varierende tiltaksnivå. Kulturtilbud ble sterkt redusert og enkelte arrangementer har blitt gjennomført på alternative måter, ikke minst digitalt.

For å kunne håndtere pandemien i det daglige har det vært nødvendig å omdisponere ressurser fra mange områder til dette arbeidet. Drammen kommune har hatt rundt 200 personer som har arbeidet med prøvetaking, smittesporing, isolasjonstilbud, luftveis-klinikk, kommuneoverlegetjeneste og telefonverttjeneste. Når tilbud eksempelvis ved Drammensbadet eller biblioteket har vært stengt, har ansatte bistått med pandemioppgaver ved behov. Når tilbud stenges som følge av økt smittetrykk, øker samtidig behovet for ressurser til smittevernsarbeidet.

Smittetrykket i Drammen har stadig endret seg. For å kunne reagere raskt med tilpassede tiltak, og senere eventuelt oppheve disse, delegerte kommunestyret fullmakt til å vedta lokale forskrifter til formannskapet – som har større mulighet til å tre sammen på kort varsel.

For å kunne opprettholde et så godt tjenestetilbud som mulig har det vært utvist atskillig kreativitet. Mye av dette har dreid seg om å ta i bruk digitale plattformer, så som til hjemmeundervisning og samarbeid med foresatte til elever og barnehagebarn. Brukere innenfor forebyggende tjenester har blitt fulgt opp digitalt.

Nasjonale og lokale tiltak for å hindre smittespredning, som nedstengning og avstand generelt og hjemmekontor spesielt, har bidratt til at organisasjonen har tatt et stort skritt framover når det gjelder å ta i bruk digitale løsninger. Administrativ samhandling har i stor grad vært gjennomført ved bruk av hittil ganske uprøvd teknologi i Drammen kommune.

Ved utgangen av året var det registrert 2 012 smittede personer og 34 dødsfall som følge av pandemien.

Drammen kommunes merutgifter knyttet til pandemien er beregnet til 267 millioner kroner i løpet av 2020. Statlige tilskudd og kostnadsbesparende tiltak har dekket inn 244,8 millioner kroner av de beregnede merkostnadene.

Den økonomiske situasjonen

Regnskapet for 2020

Drammen kommunekasses driftsregnskap for 2020 viser et netto driftsoverskudd på 63,6 millioner kroner, tilsvarende 0,8 prosent av brutto driftsinntekter. Det forholdsvis beskjedne driftsresultatet understreker at 2020 har vært et økonomisk utfordrende år for den nye kommunen. Målt i forhold til revidert budsjett er netto driftsresultat likevel 49,5 millioner kroner bedre enn forutsatt.

Det har vært en gjennomgående stram økonomistyring i programområdene i 2020. Regnskapet viser et samlet merforbruk for programområdene på 3,9 millioner kroner.

Årsresultatet varierer imidlertid betydelig fra programområde til programområde.

De største budsjettutfordringene er innenfor programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon, hvor årsresultatet viser et merforbruk på 83,8 millioner kroner.

Rådmannen har nedsatt et eget prosjekt i programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon, Balanse 2021, som skal gjennomgå det økonomiske bildet og foreslå tiltak for bedret kostnadskontroll og innsparing i driften. Det er allikevel åpenbart at tjenestebehovet innenfor hovedutvalgsområdet vil øke i årene fremover, og at det vil være nødvendig å tilføre ressurser til denne sektoren.

Mulighetene

Drammen kommune har lavere frie inntekter enn sammenliknbare kommuner. De økonomiske rammene er derfor stramme i årene som kommer.

I økonomiplan 2020-2023 og budsjett 2020 la rådmannen til grunn et mål om å skape et handlingsrom for politiske prioriteringer i årene fremover. I forkant av budsjettarbeidet var bemanningsplanene nedjustert med rundt 100 årsverk, særlig innenfor ledelse og administrasjon. I tillegg var det etter rådmannens vurdering rom for å ta ut ytterligere 50 årsverk, som en effektivisering.

Tjenestene i de tre tidligere kommunene ble videreført i Drammen kommune fra 1. januar 2020. Alle kommunens løpende inntekter måtte brukes for å dekke løpende utgifter.

For å kunne sikre det økonomiske handlingsrommet og finne rom for investeringer vurderte rådmannen at det ville være nødvendig å ta ned den eksisterende driften med anslagsvis 2 prosent. Det ble lagt til grunn at dette måtte skje gradvis, med 50 millioner kroner i 2021, stigende til 100 millioner kroner i 2022 og 150 millioner kroner i 2023.

For å legge grunnlaget for disse nødvendige tilpasningene la rådmannen frem en sak om politisk handlingsrom som kommunestyret behandlet i juni. Her ble det vedtatt en plattform for videre arbeid med å etablere en bærekraftig driftsøkonomi. I løpet av 2020 er det identifisert tiltak tilsvarende en innsparing på i alt 85,8 millioner kroner. Dette vil måtte realiseres over tid. Arbeidet med å definere innsparingspotensialet er ikke i mål, og vil fortsette fremover.

Kommunestyret vedtok i september en langsiktig investeringsplan, som ivaretar de høyest prioriterte prosjektene, men som også har et lavere investeringsvolum enn tidligere forutsatt. Det er også et viktig bidrag for å øke handlingsrommet.

Takket være kommunens disposisjonsfond vil nødvendige endringer i driften kunne innføres over tid, fra 2021 og i årene fremover.

På grunn av demografiske endringer, med flere eldre innbyggere og færre barn, vil kommunen måtte ta grep og omprioritere. Det er skapt forståelse for at noen områder vil måtte få tilførsler, mens andre områder må avse ressurser.

Siden det overordnede planverket fremdeles er under arbeid har Drammen kommune ikke hatt definerte mål med styringsindikatorer i 2020. Dette vil være på plass ved utarbeidelsen av neste økonomiplan, og vil gi grunnlag for en langsiktig politisk styring av kommunen.

Situasjonen rundt pandemien har vært krevende, både for innbyggerne og for de kommunale tjenestene. Men vi har også lært mye - om bruk av ny teknologi, nye arbeidsformer og at endringsevnen er betydelig, når det røyner på. Vi skal ta i bruk hva vi har lært gjennom dette annerledes året, og vi er bedre rustet til å takle endringer og omstilling enn vi var for ett år siden.

Aktuelle temaer i 2020

Første årsevaluering i ny kommune

Den nye styrings- og utviklingsmodellen i Drammen kommune vektlegger evaluering. Evalueringsarbeid er viktig i en lærende organisasjon. Det er god læring både i det å synliggjøre hva vi har lyktes med i året som gikk og ikke minst i det å avdekke hvilke forbedringspunkter vi har på ulike områder. Derfor understrekes dette ved at rådmannens rapportering per 3. tertial omtales som årsevaluering.

I denne første årsevalueringen i ny kommune, etter det første driftsåret, er dette oppsummert for programområdene i det enkelte hovedutvalg og for formannskapetets programområder. Her finnes kapitlene «Dette er vi stolte av» og «Læringspunkter fra 2020».

For enkelte av programområdene er dette utdypet og beskrevet nærmere i omtalen på programområdenivå, knyttet til kapitlet «Mål og resultater – hovedaktiviteter».

Grovt oppsummert preges evalueringen for 2020 av to forhold, pandemien og byggingen av en helt ny kommune. Dette gjelder både det vi har grunn til å være stolte av og de læringspunkter vi sitter igjen med. Virkningene av pandemien, og utfordringene med å håndtere en svært krevende situasjon som ingen kommuner har hatt erfaring med, har påvirket både tjenestene og arbeidet med å etablere den nye organisasjonen.

Alt i alt er det gjort gode og nyttige erfaringer, og det er grunnlag for å si at Drammen kommune har vist betydelig endringsvilje, og -evne, når organisasjonen ble satt på prøve.

Etter at årsevalueringen er ferdigstilt fra rådmannens side vil det bli gjennomført ulike evalueringsaktiviteter. Her vil det være rom for felles refleksjon og analyse av det året vi har lagt bak oss. Aktivitetene skal være «en fot i bakken» eller en «læringsstopp», hvor de erfaringer vi har gjort skal danne grunnlaget for hvordan og på hvilke områder vi skal forbedre oss i neste runde.

Etablering av ny kommune

Harmonisering

Det er nødvendig at kommunale tjenester leveres med like høy kvalitet uavhengig av hvor i kommunen den enkelte bor. Likeledes bør enhetskostnadene for brukerne være de samme for den enkelte tjeneste. Når tre kommuner slås sammen, er det behov for å harmonisere tjenestetilbud, gebyrer, satser, strukturer og systemer. Målet for harmoniseringsarbeidet i Drammen kommune er å sikre likeverdig behandling av brukere, gode løsninger, stabil og sikker drift og økonomisk bærekraft i kommunen.

Det ble i forkant av økonomiplan 2020-2023 kartlagt en lang rekke områder hvor det er behov for harmonisering. En del av dette ble gjort i forkant av kommunestyrets budsjettbehandling i desember 2019. Harmoniseringsarbeidet har fortsatt gjennom hele 2020. Status for dette arbeidet per oktober 2020, ble rapportert i 2. tertialrapport.

Det er naturlig nok flest oppgaver knyttet til harmonisering innenfor tjenesteområder med utstrakt publikumskontakt. Dette gjelder særlig innenfor hovedutvalget for oppvekst og utdanning og hovedutvalget for helse, sosial og omsorg – men også for tjenester innen hovedutvalget for kultur, idrett og frivillighet.

I årsevalueringen er status for harmoniseringsarbeidet omtalt under de respektive programområder.

Organisering og IKT

2020 har vært et år der ny organisasjon har falt på plass, og mange har blitt kjent med nye kollegaer. Dette har gitt erfaringsdeling, og viktig kompetanse i organisasjonen har blitt tilgjengelig for flere. En rekke tjenester er organisert annerledes enn slik de var før de tre kommunene ble til én kommune. Dette var nødvendig og ønskelig, både fordi forskjellene kunne være store kommunene imellom, men ikke minst av hensyn til å kunne skape en ny organisasjon. Selve organisasjonsstrukturen er gjennom året supplert med utvikling av ledelsesprinsipper og andre kjøreregler som skal bidra til at den nye organisasjonen fungerer godt. Mot slutten av 2020 ble det gjennomført en verdi- og kulturkartlegging som viser en organisasjonskultur preget av stort engasjement, samarbeid og inkludering. Dette er et meget godt grunnlag for videre arbeid med utvikling av kommunen som tjenesteyter og samfunnsaktør. Sammen med tillitsbasert ledelse, er verdikartleggingen et sentralt tema på kommunens lederskole, som også startet opp i 2020.

I forbindelse med kommunesammenslåingen, var det største enkeltprosjektet å harmonisere IKT-løsningene. Prosjektet har levert innenfor sine økonomiske rammer, og med god kvalitet. Det ble i prosjektet lagt vekt på å sette etablerte løsninger i god og sikker drift, og å utnytte den funksjonaliteten som allerede fantes.

Det var med andre ord begrenset i hvilken grad det var rom for nye løsninger. Den teknologiske utviklingen er rask, og med et begrenset økonomisk handlingsrom, er det krevende å holde tritt med utviklingen. Digitaliseringsstrategien ble ferdigstilt høsten 2020 og sier litt om hva kommunen har valgt å legge størst vekt på knyttet til digitalisering og IKT. Dette dreier seg om innbygger- og brukerretting, kompetanseløft, infrastruktur og sikkerhet.

Det er verdt å legge til at organisasjonen så langt i liten grad kjenner en «normal» arbeidshverdag i ny kommune. Etter 63 dagers drift kom ulike tiltak for å redusere smittespredning, noe som har medført en ualmennlig hverdag for svært mange. Dette vil kreve ekstra oppmerksomhet når driften skal gjenopptas i «normalmodus».

Pandemien - digitalisering – et stort skritt fremover

Allerede før 12. mars 2020 var kommunen godt i gang med å tenke langsiktig i forhold til hvordan ny digital teknologi kan støtte arbeidsprosesser og samarbeid – både internt i kommunen og i kontakten med innbyggere, brukere og næringsliv. Nasjonale og lokale tiltak for å hindre smittespredning, som nedstengning og avstand generelt og hjemmekontor spesielt, har bidratt til at organisasjonen har tatt et stort skritt framover når det gjelder å ta i bruk digitale løsninger.

En konseptutredning med tittelen «Bedre digitalt samspill» er ferdigstilt. Arbeidet er presentert blant annet i partssammensatt utvalg, med gode tilbakemeldinger. På bakgrunn av konseptutredningen er det iverksatt et prosjekt med en fireårig tidshorisont, og det knytter seg stor spenning til hvordan prosjektet kan bidra til at kommunen kan gjøre seg enda bedre nytte av digitale muligheter og skape gode opplevelser.

Nødvendigheten av å arbeide digitalt har ellers bidratt til at svært mange har tilegnet seg større kompetanse i bruk av digitale løsninger, og til dels også kompetanse om hvordan digital teknologi kan brukes til å utvikle enda bedre tjenester.

I digitaliseringsstrategien legges det opp til et kompetanseløft. Dette vil bidra til at enda flere i større grad kan bidra med idéer om digitaliseringsmuligheter, tilpasning av arbeidsprosesser og organisasjonsutvikling.

Første kommuneplan for Drammen kommune

Planstrategien

I sitt møte i juni 2020 vedtok kommunestyret planstrategien for Drammen kommune. Dette er et viktig dokument som gir retning og som synliggjør hvilke områder de folkevalgte vil at rådmannen skal prioritere når det gjelder planarbeid i de nærmeste årene. Planstrategien beskriver hvilket behov kommunen har for å utvikle planer med en angivelse av når den enkelte plan er tenkt startet opp og slutført, samt en prioritering mellom de ulike planene.

Kommuneplanen er kommunestyrets overordnede styringsdokument, og har et langsiktig perspektiv – frem mot 2040. Kommuneplanen er delt i en samfunnsdel og en arealdel. Samfunnsdelen tar for seg hvordan kommunesamfunnet skal utvikles både i forhold til kommunale tjenester og til kommunen som samfunn. Arealdelen tar for seg hvordan kommunen skal utvikles rent fysisk og hvilke arealer som skal benyttes til hvilke formål. Arealdelen ligger til grunn for alt senere reguleringsarbeid.

Planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel

Planprogrammet ble vedtatt i kommunestyret 26. oktober 2020.

I det samme kommunestyremøtet i juni hvor planstrategien ble vedtatt, ble planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel førstegangsbehandlet og deretter lagt ut på høring.

Planprogrammet beskriver den prosessen kommunen legger opp til og som skal ende opp i en konkret plan. Planprogrammet beskriver formålet med planarbeidet, hvilken prosess det legges opp til, herunder hvordan medvirkning skal skje, hvilke alternativer som skal vurderes og hvilket behov det er for utredninger før selve prosessen kan starte. Med andre ord er planprogrammet en oppgavebeskrivelse for planprosessen.

Etter opprinnelig fremdriftsplan skulle kommuneplanens samfunnsdel vært endelig behandlet i kommunestyret i juni 2021. Den politiske styringsgruppen vedtok imidlertid å forskyve den endelige politiske behandlingen til oktober 2021, for å få bedre tid til de politiske prosessene og til ulike medvirkningsaktiviteter. Det har i 2020 vært planlagt for nye medvirkningsaktiviteter der det skal være enkelt å medvirke og interessant å delta.

Mål for kommuneplanprosessen

Målet med planprosessen er å lage en overordnet strategisk politikk for hvordan kommunen skal utvikles i et langsiktig perspektiv. Det at kommunen er ny gjør situasjonen unik da kommunen kan utnytte hele det handlingsrommet som finnes, bygge felles kulturer og utvikle en ny politikk og nye satsingsområder.

Kommuneplanens samfunnsdel skal legge føringer for utvikling av Drammen kommune som samfunn i et langsiktig perspektiv og er førende for utarbeidelse av kommuneplanens arealdel, temaplaner innenfor ulike tjenesteområder samt kommunens 4-årige økonomiplan med årlig handlingsprogram (budsjett). Planprosessen legger opp til at samfunnsdelen vedtas i løpet av høsten 2021, slik at den blir førende for budsjett og økonomiplan 2022 – 2025.

Arbeidet med kommuneplanprosessen

Kommuneplanens samfunnsdel representerer det viktigste overordnede politiske styringsdokumentet for en kommune. Det skal inneholde kommunens visjon og prioriterte politikkområder med tilhørende mål og strategier for å realisere disse. I tillegg skal den inneholde en overordnet arealstrategi. Med dette som bakgrunn har kommunestyret og den politiske ledelsen inntatt en lederrolle i utviklingen av kommuneplanens samfunnsdel.

Formannskapet, pluss de gruppelederne som ikke sitter der, er styringsgruppe. En tverrpolitisk arbeidsgruppe på fem representanter fra formannskapet, med ordfører som leder, fungerer som prosjektledelse. Hele kommunestyret deltok senhøstes på to samlinger knyttet til idéutvikling, vurdering og prioritering. Administrasjonen har bidratt med prosjektstøtte og faglige innspill.

Per utgangen av januar 2021 er første trinn i dette arbeidet gjennomført. Det er utviklet og fremmet en godt politisk forankret innstilling til visjon og mål knyttet til seks prioriterte politikkområder, samt et forslag til overordnet arealstrategi.

I neste trinn av denne planfasen, som omfatter februar måned, ble innbyggere, næringsliv, organisasjoner, lag og foreninger invitert til å komme med synspunkter på det som er utviklet og ikke minst innspill til hva de mener må gjøres for å kunne realisere målene.

I løpet av mars og april skal så den politiske arbeidsgruppen, styringsgruppen og kommunestyret utvikle strategier basert på de innkomne innspillene, og ferdigstille et første utkast til samfunnsdel som formelt skal behandles i kommunestyret i juni.

Da vil planfasen være avsluttet, og høringsfasen starter. I denne fasen skal planutkastet høres i organer fastlagt i plan- og bygningsloven, men også i kommunens nyetablerte nærutvalg. Høringsfrist vil være til i begynnelsen av september. Endelig samfunnsdel av kommuneplan vedtas av kommunestyret i oktober 2021.

Styrings- og utviklingsmodell for Drammen kommune

Kommunal sektor vil stå overfor betydelige utfordringer i årene fremover blant annet som følge av strammere økonomiske rammebetingelser, klimaendringer, strukturelle endringer i næringslivet og endringer i befolkningsstrukturen. Slike utfordringer merker Drammen kommune godt allerede, og fremover vil dette stille krav til endringer og omstilling i organisering og tjenesteproduksjon. En viktig ressurs i et slikt omstillingsarbeid vil være våre ansatte. Det må derfor bygges en kultur som sikrer læring, utvikling og innovativ tenking i hele organisasjonen.

Alle organisasjoner trenger et «navigasjonssystem» som et hjelpemiddel for å kunne vite hvor man står i forhold til de mål som er vedtatt. Det gjør det lettere å foreta nødvendige kursendringer og utvikle ny kompetanse og teknologi som gjør systemet tryggere og mer presist og samtidig gjør organisasjonens arbeid mer målrettet og effektivt.

Det har i hele 2020 vært arbeidet med å etablere en ny styrings- og utviklingsmodell for Drammen kommune. Det er nå utarbeidet en rammemodell som ferdig utviklet vil utgjøre kommunens «navigasjonssystem». Denne rammemodellen skal bidra til at alle som er berørt av «navigasjonssystemet» får kunnskap om hva det grovt sett handler om, prinsippene, elementene og arbeidsprosessene. Styrings- og utviklingsmodellen er knyttet til kommunen som en politisk styrt organisasjon, og de politiske årshjulsdokumentene. Rammemodellen er et resultat av første fase i arbeidet med styrings- og utviklingsmodellen.

I neste fase skal det operative innholdet utvikles, med fastsetting av satsingsområder, hoved- og delmål, indikatorer og resultatmål. Konkretisering av de målene som skal ha fokus, klargjøring av krav til resultat og hvordan dette skal kartlegges, vil bli utviklet i denne fasen, og fremgå i et eget dokument.

Dette arbeidet henger nært sammen med utviklingen av kommuneplanens samfunnsdel. Deretter skal modellen iverksettes og prøves ut, for så å justeres/foredles på bakgrunn av de erfaringer som høstes.

Tillitsbasert ledelse

Grunnlaget for tillitsbasert ledelse er troen på menneskets iboende ønske om å oppleve at vi lykkes i arbeidet. Økt tillit betyr ikke mindre ledelse. Når man løsner opp på kontroll blir det desto viktigere å lede for å lykkes. Det er avgjørende at man som leder er tydelig på forventninger, kommuniserer tydelige mål, bidrar til mestring og følger tilstrekkelig opp.

Tillitsbasert ledelse handler om å stole på hverandres kompetanse og motivasjon til å gjøre en god jobb. Gjensidig tillit i relasjoner mellom leder og medarbeider, og medarbeidere imellom, innebærer at man vil hverandre vel. Ingen ser alle sider av en sak, eller har absolutt rett hver gang – utfordringer trengs, og man bør søke å la seg utfordre. Det blir også avgjørende at ledere kan skape tillit ved aktiv bruk av anerkjennelse og feedback.

Byggeklossene i tillitsbasert ledelse er å sikre deltakelse i organisasjonen, skape tilhørighet og engasjement samt å skape et arbeidsmiljø der det er lov til å utfordre. I dette ligger det forventninger til en viss type atferd hos medarbeiderne: De må ta initiativ, ta ansvar for egen utvikling samt sørge for eierskap på sitt arbeidsområde. De må være bevisst sin kompetanse (eller fravær av denne), de må inngå i en samarbeidsrelasjon med lederen sin, og de må aktivt forholde seg til å gi og få tilbakemeldinger.

«Muligheten til å bestemme over seg selv» vil kunne variere sterkt ut fra hvilke oppgaver man har. I noen tilfeller er denne muligheten begrenset av oppgavens natur, eller ved pålegg og rutiner som eksempelvis er fastlagt ved lov, forskrift, faglige standarder og anerkjent praksis.

Internkontroll

Krav til kommunens internkontroll er nedfelt i kommuneloven § 25-1. Hensikten med internkontroll er å sikre at lover og forskrifter følges, sørge for helhetlig styring og riktig utvikling i kommunen, sikre kvalitet og effektivitet i tjenestene og godt omdømme og legitimitet.

I Drammen kommune er internkontroll implementert i styrings- og utviklingsmodellen og den administrative prosessen. Denne tilnærmingen er valgt da internkontroll ikke kan frikobles fra andre ledelses- og utviklingsaktiviteter. Implementeringen skaper tydeligere sammenheng mellom internkontroll og øvrig ledelse og styring i kommunen.

I Drammen kommune er ansvar for internkontroll, i likhet med økonomiansvar, personalansvar og fagansvar, delegert til ledere. De fleste av kommunens internkontrolltiltak skjer dermed på virksomhets- og avdelingsnivå.

Drammen er en nyopprettet kommune. Det har i 2020 følgelig vært behov for fokusere på fundamentet i internkontrollen. Internkontrolltiltak har etter dette vært rettet inn mot formaliserings- og systematiseringsaktiviteter. Fokuset på formalisering og systematisering, vil fortsette i 2021.

Kommunen har valgt EQS (Extend Quality System) som verktøy for internkontroll. EQS ble innført fra 1.1.2021. EQS ivaretar prinsippene for internkontroll fra i KS-veilederen «Orden i eget hus- kommunedirektørens internkontroll». Det inneholder blant annet dokumentbibliotek og avvikssystem. I løpet av året har kommunen videreutviklet strukturen i EQS for den enkelte virksomhet. November 2020 ble også systemet tilrettelagt for Drammen Eiendom KF.

Det har gjennom hele 2020 pågått en prosess med harmonisering av rutiner, veiledere og prosesser fra de tre tidligere kommunene. De harmoniserte rutinene gjøres tilgjengelige i EQS dokumentbibliotek. Arbeidet skal sikre at nødvendig dokumentasjon er tilgjengelige for ansatte til enhver tid og med dette tilrettelegge for ensartet og felles praksis. Arbeidet vil videreføres i 2021.

Avvikssystemet i EQS var klart til bruk 1.1.2020. Alle ansatte kan melde avvik og uønskede hendelser. Leder har ansvar for å følge opp og eventuelt sette inn tiltak. Det har vært meldt avvik og uønskede hendelser gjennom hele året.

Risikobasert tilnærming er ett av de overordnede prinsippene i Drammen kommune. Dette kommer til uttrykk gjennom utviklings- og styringsmodellen og årshjulet i de administrative prosessene. Risikobasert internkontroll skal sikre at vesentlige feil ikke oppstår og at svakheter oppdages. Høsten 2020 startet et arbeid med å bygge opp et digitalt skjema for risikovurderinger i EQS. Modulen er påregnet klar til bruk våren 2021.

I 2020 bestemte kommunen at det skulle utarbeides en overordnet ROS-analyse innen området etikk og misligheter. Analysen er ferdigstilt i 2021 og følges opp med tiltak.

Et «annerledes» år – i skyggen av pandemien

Det første året i ny kommune skulle bli innholdsrikt på en helt annen måte enn noen kunne forestille seg ved inngangen til året. Rådmannen hadde i den første økonomiplanen varslet at det var behov for betydelige omstillinger for å sikre et økonomisk handlingsrom og en bærekraftig drift av kommunens tjenester.

Omstillingsarbeidet startet etter nyttår, og var godt i gang da hele landet ble innhentet av pandemien. Kriseledelse ble satt i begynnelsen av mars, og resten av året skulle vise seg å bli preget av en situasjon landet ikke hadde opplevd på 100 år.

Regjeringen innførte de strengeste restriksjonene vi har opplevd i fredstid. Rådhuset og andre publikumsrettede tjenester ble stengt, og alle ressurser ble fra første stund prioritert til å håndtere den svært krevende situasjonen en slik pandemi innebærer. Igjennom resten av året var smitteverntiltakene mer eller mindre inngripende alt etter hvordan smittetrykket utviklet seg i kommunen og i landet som helhet.

Drammen har i likhet med andre store norske kommuner vært hardt rammet av pandemien. Ved utgangen av året var det registrert 2 012 smittede personer og 34 dødsfall som følge av pandemien.

Pandemien har hatt betydelig innvirkning på en rekke av kommunens tjenester, og særlig tjenester med stor publikumskontakt.

Oppvekst og utdanning

12. mars ble barnehagene og skolene helt stengt. Skoleelever måtte holdes hjemme helt fram til 20. april, mens barnehager og skolefritidsordningen ble gjenåpnet fra 27. april. Siden da har skoler og barnehager vært gjenstand for et varierende tiltaksnivå.

Det ble i skolene gjort en formidabel innsats for å legge om til et digitalt undervisningstilbud, og elevene fikk sitt opplæringstilbud i hjemmet. Men, elever har i løpet av året mistet undervisningstid, og tilbudene fra helsesykepleier og tjenestene fra PPT har blitt levert på en annen måte enn i et normalår. Men, på tross av alle restriksjoner har alle tjenester i hovedutvalgsområdet vært holdt åpne i hele 2020.

Smitteverntiltakene har gjort det nødvendig for tjenestene å utvikle digitale løsninger for aktiviteter som tidligere har vært gjennomført ved fysisk oppmøte. Samarbeid mellom skole-hjem og barnehage-hjem tok i bruk digitale plattformer.

Det har vært et særskilt fokus på sårbare barn, unge og deres familier under pandemien, spesielt i perioden da barnehager og skoler var stengt eller når det har vært gitt et redusert/begrenset tilbud. Barneverntjenesten har gjennom pandemien gjort erfaringer med hvordan sårbare barn og unge, som ikke har vært kjent for tjenesten fra før, kan identifiseres også i perioder da barnehager og skoler er stengt.

Helse, sosial og omsorg

Nedstengningen og vekslende grad av smitteverntiltak har gitt tjenestene innenfor hovedutvalget store utfordringer i året som gikk. Det har vært et tett samarbeid om å etablere isolasjonstilbud, om rigging for testing, smittesporing og planlegging for vaksinasjon. Samarbeid og felles innsats gir mer enn det den enkelte tjeneste ville kunne yte alene.

Legevaksentralen håndterte innledningsvis alle telefonhenvendelser vedrørende pandemi og prøvetaking, før egen kommunal «koronatelefon» ble etablert. Luftveisklinikk ble etablert i tilknytning til legevakta. Det har vært behov for en betydelig styrking av bemanningen ved legevakten gjennom hele 2020.

Det har vært etablert ekstraordinære vaktordninger med sykehjemsleger, turnusordning for smittevernkantoret og beredskapsordning for kommuneoverleger. Smittevernkantoret har også ansvar for smittesporing. Det forventes svært høy aktivitet på disse områdene inntil en større del av befolkningen har blitt vaksinert.

Det har vært relativt lite smitte blant brukerne innenfor institusjon og hjemmetjenester. Imidlertid har enkelte sykehjem blitt rammet av smitteutbrudd av ulikt omfang og alvorlighet. Dette har nødvendiggjort karantene og isolasjon. Enkelte har blitt alvorlig syke og det har vært flere dødsfall knyttet til institusjoner.

Det har vært godt samarbeid med andre kommuner. Det er for eksempel inngått en samarbeidsavtale med Ringerike kommune om produksjon av mat, og avtalen sikrer gjensidig hjelp når det er behov for det.

Det har generelt også vært lite smitte blant brukerne innenfor rus og psykisk helse. Det er etablert egne isolasjonsboliger. For å sikre testing av egne brukere som trolig ikke ville oppsøke den ordinære teststasjonen, har tjenesten testet selv i disse tilfellene.

Det er etablert et eget «koronateam» som har hatt ansvar for testing av egne brukere, opplæring i smittevern av ansatte og oppfølging av brukere som var smittet. De har også tatt ansvaret for isolasjonsboligene, som ble etablert for brukere av tjenesten.

Med nedstengningen av landet skjøt arbeidsledigheten i været også i Drammen. Siden har den variert mye gjennom hele året og var på det høyeste over 12 prosent, mot eksempelvis cirka 3 prosent i 2019. Ved utgangen av året var ledighetstallet på 5,7 prosent helt ledige, og 2,8 prosent delvis ledige.

I gjennomsnitt har det vært 1 262 sosialhjelpsmottakere hver måned i 2020. Dette er cirka 100 under snittet for de tre kommunene samlet i 2019.

Pandemien har medført en unormal driftssituasjon for tjenestene. Det har allikevel vært mulig å utføre mange av oppgavene som vanlig. For alle tjenestene har det vært en reduksjon i direkte brukerkontakt og hjemmebesøk. Det har vært prioritert å følge opp vanskeligstilte familier.

Ved Knutepunkt Strømsø er det gjennomført en rekke tiltak for å møte utfordringene som pandemien representerer i kommunedelen. Det dreier seg om kommunikasjon med minoritetsgrupper om smittevern, pop-up ungdomsklubb, bistand til organisasjoners utdeling av mat- og aktivitetsposer, handlehjelp, oppfølging av ungdom i karantene, bemanning av hjertetelefon ved skolene og veiledningstelefon for psykisk helse.

Kultur, idrett og frivillighet

Som følge av pandemien er det mange arrangementer som ikke har latt seg gjennomføre som tidligere, men det er funnet gode digitale erstatninger, eksempelvis i forbindelse med 17. mai og kulturminnedagen. Frigjøringsdagen 8. mai ble, i samarbeid med veteranforeningene, gjennomført som en hybrid med begrenset deltakelse ved kransenedlegging. Fjoråret Pride-arrangement ble gjennomført som et alternativt opplegg.

Den kulturelle spaserstokken har brukt digital overføring til seniorsentrene.

Tjenestetilbudet i Kulturskole og ung kultur har tidvis vært gjennomført som vanlig og tidvis har tilbud vært gitt digitalt, så langt det har vært mulig.

Frivilligsentralenes drift har vært påvirket av smitteverntiltakene og det har blitt færre aktiviteter og møteplasser. Støttekontakttjenesten har ikke kunnet nå sitt mål om flere gruppeaktiviteter.

På grunn av pandemien ble rekruttering av innbyggere til nærutvalg utsatt til august, slik at nærutvalgene ble etablert først i desember 2020. Arbeidet med lokaldemokratisk verktøykasse ble i en periode nedprioritert og ressurser ble benyttet til koordinering og oppfølging av foreningers frivillige innsats opp mot koronapandemien. Videre har pandemien begrenset muligheten til å ta i bruk og utvikle de ulike knutepunktene som møteplass.

Tekniske tjenester

Pandemien har ført til økt utendørsaktivitet blant innbyggere. Dette medfører økte utfordringer med avfallshåndtering, parkering og slitasje. Frekvens på gaterenovasjon og renhold på badeplasser og utfartssteder ble utført hyppigere enn planlagt før pandemien inntraff. Det har vært strengere krav til renhold av toaletter i parker og friområder.

Pandemien har medført betydelig reduksjon av parkeringsinntektene i 2020. Innføring av gratis gateparkering i mars og april medførte dårlig sirkulasjon og tilgjengelighet til parkeringsplassene og gav en økning i feilparkeringer. Etter at parkeringsavgiften ble gjeninnført mai har belegget ligget på rundt 70 prosent av et normalbelegg.

Innenfor bevilging har pandemien skapt ekstra arbeidsoppgaver knyttet til oppfølging og tilsyn i forhold til smitteverntiltak på utesteder.

Sentrale områder

I april 2020 ble størsteparten av kommunens felles utviklingsmiljø omdisponert til å bistå inn i arbeidet med pandemien. Det ble etablert en bemanningssentral som bisto ledelsen innen helse og omsorg med å få inn tilstrekkelig med ressurser, spesielt under den første bølgen av pandemien. I tillegg ble ressurser omdisponert direkte ut i driften av smitteavdelinger. Ressursene ble gradvis tilbakeført til utviklingsarbeidet ut over høsten.

Omdisponering av ressurser for å håndtere pandemien har ført til et lavere aktivitetsnivå innen utvikling og prosesser for å etablere den nye kommunen. Dette har gitt et lavere kostnadsnivå for utviklingsarbeidet i 2020 enn det som var planlagt, men har også betydd at vi har kommet kortere enn planlagt i utviklingen av den nye kommunen.

Fra høsten ble det opprettet et nytt testsenter for Covid-19 på Sundland der testingen foregår i et tidligere togverksted. Kommunens personell har vært fleksible og har klart å bemanne alle de nyopprettede funksjonene. I tillegg har sykepleiestudenter blitt brukt i bemanningen for å få tilstrekkelig kapasitet på testestasjonen.

Deler av næringslivet ble sterkt berørt av pandemien og tilhørende smitteverntiltak. De hardest rammede bransjene har vært handel, besøks- og opplevelses-næringene, helse-, trening- og velvære, reiseliv, kultur, restaurant- og utelivsbransjen.

Andre næringer som f. eks. dagligvarehandelen og netthandel har opplevd betydelig vekst, og flere bransjer har opplevd en relativt normal utvikling gjennom året. Mange bedrifter og bransjer har svart på utfordringene med å utvise stor evne og vilje til omstilling.

Pandemien har krevd endring i fokus og prioriteringer, fra planlagte aktiviteter og tiltak, til forvaltningen av lokale, regionale og nasjonale tiltak til et hardt rammet lokalt næringsliv.

Situasjonen rundt pandemien har bidratt til økt endringskompetanse i hele organisasjonen, fordi det har vært nødvendig å tilpasse driften etter hvordan smittetrykket til enhver tid har utviklet seg i kommunen. Tjenestene har mestret dette på en god måte, innenfor usikre rammebetingelser.

Pandemien har nødvendiggjort tettere kommunikasjon med brukere og innbyggere. Dette har vært ivaretatt på en god måte gjennom hyppige pressekonferanser og daglige oppdateringer på hjemmesiden.

Økonomi

Drammen kommunes merutgifter knyttet til pandemien er beregnet til 267 millioner kroner i løpet av 2020. Statlige tilskudd og kostnadsbesparende tiltak har dekket inn 244,8 millioner kroner av de beregnede merkostnadene. Manglende finansiering på 22,2 millioner kroner er dekket ved at 9 av programområdene har fått en avkorting av kompensasjonen for 3. tertial. P04 Helse, P06 Institusjon og hjemmetjenester samt P07 Rus og psykisk helse har ikke fått avkorting av kompensasjonen.

Disposisjonsfondet er ikke belastet for utgifter til pandemien, slik det tidligere var forutsatt.

I tillegg til øvrige statlige tilskudd knyttet til pandemien har kommunen mottatt ekstra rammetilskudd for kompensasjonstiltak til lokalt næringsliv på 11,48 millioner kroner. Beløpet ble utbetalt fra P16 Næringsutvikling til bedrifter i Drammensområdet som kompensasjon for skjenkestopp i november og desember 2020.

Klima

Kommunestyret har satt viktige klimamål, og pålagt rådmannen å utarbeide klimastrategi og klimaregnskap. Klimaproblematikk vil ha en sentral plass i planarbeidet fremover. Kommunestyret vedtok i økonomiplanen å styrke kommunens kapasitet og kompetanse på klimaspørsmål. Det er rekruttert tre årsverk øremerket til arbeid med klima, organisert under kommunalsjef for arealplan, klima og miljø. Med denne styrkingen er det lagt til rette for å ta ansvar for utarbeidelse av kommunens nye klimastrategi, klimabudsjett og klimaregnskap. Fagmiljøet forutsettes også å være en pådriver, oppfølger, tilrettelegger, strategisk planlegger og kompetanseenhet m.m innen klimaarbeid, i nært samarbeid med kommunens øvrige linje- og stabsenheter, eksterne kompetansemiljøer og andre aktører.

Rådmannen presiserer ansvaret for gjennomføring av klimatiltak vil måtte ligge hos mange av kommunens virksomheter, og i drammenssamfunnet for øvrig.

Klimastrategi, klimabudsjett og klimaregnskap

I løpet av 2020 er arbeidet med klimastrategi for kommunens egen virksomhet påbegynt.

Det er utarbeidet forenklet klimabudsjett i økonomiplan for 2021–2024 og klima er løftet frem som et fokusområde i økonomiplan for 2021–2024. Rådmannen har i 2020 fått utarbeidet klimafotavtrykk for Drammen kommunes egen virksomhet.

Klima- og miljøvennlige anskaffelser

Offentlige innkjøp bidrar til betydelige klimagassutslipp. For å styrke arbeidet med klima- og miljøvennlige anskaffelser er det opprettet en tverrfaglig arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen skal:

- Bidra til å øke den miljøfaglige anskaffelseskompetansen i kommunen
- Bidra til at anskaffelsesstrategien og handlingsplaner med hensyn til klima og miljø implementeres, følges opp og rapporteres på en hensiktsmessig måte

Klimanettverk i kommunen

For å systematisere og effektivisere klimaarbeidet i kommunen vil rådmannen etablere et internt klimanettverk i Drammen kommune. Nettverket skal bestå av representanter fra virksomheter med ansvar for vesentlige klimagassutslipp. Dette for å sikre involvering/medvirkning og gjennomføring av klimatiltak i kommunen. Det er utarbeidet mandat for klimanettverket, som blant annet tydeliggjør rolle- og ansvarsfordeling mellom virksomhet klima og virksomheter som eier/utfører tiltakene.

Ekstern finansiering av klimatiltak

Rådmannen har aktivt arbeidet med å identifisere relevante klimatiltak og prosjekter som vil kunne kvalifisere for ekstern finansiering, både internt i kommunen og i samarbeid med eksterne aktører.

Rettet mot innbyggere

Innbyggermedvirkning – lokaldemokrati og nærutvalg

Drammensmodellen trekkes frem som et godt eksempel nasjonalt

Drammensmodellen hviler på tre bærebjelker og viser sammenhengen mellom lokale tjenester, medvirkning og stedsutvikling i hver kommunedel:

- Tjenestene skal være nær innbyggere
- Det skal være enkelt å medvirke og interessant å delta.
- Det blir attraktive lokalsamfunn, gjennom utvikling av det enkelte steds kvaliteter.

Drammen kommune har mål om et aktivt lokaldemokrati, tjenester nær innbyggerne og stedsutvikling med utgangspunkt i hvert områdets unike kvaliteter, dette samlet utgjør Drammensmodellen. DOGA (Design og Arkitektur Norge) har trukket frem Drammensmodellen som et godt eksempel der man setter innbyggerne i sentrum.

Nærutvalg etablert i alle 10 kommunedeler

Nærutvalgene er en gjensidig informasjons- og kontaktarena mellom folkevalgte og lokalmiljøet, og hvert nærutvalg består av åtte innbyggere og fire politikere.

Rundt 200 innbyggere søkte om å få sitte i nærutvalg, basert på visse kriterier. FAU i den enkelte kommunedel, ungdomsrådet, eldrerådet og råd for personer med funksjonsnedsettelse, samt de folkevalgte i det enkelte nærutvalg bestemte/valgte hvilke innbyggere som skulle sitte i de ulike nærutvalgene.

Første møte i nærutvalgene ble gjennomført i januar 2021, digitalt på grunn av pandemien.

Under arbeidet med å opprette nærutvalg ble det gjort nyttige erfaringer:

- Kommunestyret ledet selv arbeidet med å utarbeide reglement for nærutvalgene, noe som ga verdifull forankring og eierskap.
- FAUene og de ulike andre rådene lokalt bidro til å nå bredt ut til innbyggere og å gjøre ordningen med nærutvalg kjent. Å kunne være med på å velge innbyggere til nærutvalgene ga større eierskap til nærutvalgene som institusjon.
- Tett og personlig kontakt mellom de lokale koordinatorene og innbyggerne i nærutvalgene bidro til en god start og ga et godt grunnlag for videre dialog.

Lokaldemokratisk verktøykasse - fornyer, forenkler og forbedrer

Lokaldemokratisk verktøykasse er ett av flere virkemidler for å nå målene om et styrket lokaldemokrati i Drammen. Lokaldemokratisk verktøykasse skal samle ulike metodikk for medvirkning og bidra til refleksjon og bevisstgjøring rundt innbyggerinvolvering.

Hovedaktivitetene i 2020 har vært å kartlegge og vurdere ulike løsninger innenfor følgende tre hovedelementer; digitalt planleggingsverktøy for medvirkningsaktiviteter, digital medvirkningsløsning for innbyggere og opplæring. Hovedhensikten er å effektivisere og øke kvaliteten i medvirkningsprosesser og gi innbyggere tilgang til en digital medvirkningsløsning. Videre skal valgte digitale løsninger testes i praksis.

Av læringspunkter så langt er det verdt å trekke frem følgende:

- Samarbeid og kompetansedeling på tvers i organisasjonen er avgjørende for å lykkes.
- Kontakt både med nasjonale, regionale og lokale aktører gir verdifull kunnskap og bidrar til å gjøre Drammen kommune sin satsing på lokaldemokrati og medvirkning kjent.

Koordinatorer tester nye arbeidsformer og -metoder

Lokaldemokratikoordinator skal sikre fremdrift i Drammen kommunes satsing på lokaldemokrati og medvirkning. Lokale koordinatorene, som utgjør til sammen 2,5 årsverk, skal sikre lokal samordning, være bindeledd mellom kommunedelene og kommunens sentrale ledelse, samt sikre informasjonsflyt begge veier. Koordinatoren har sekretariatsfunksjon for nærutvalgene, fasiliteter møtene og følger opp nærutvalgets initiativ.

Hovedoppgavene i 2020 har vært å etablere nærutvalgene, gjøre seg kjent med de ulike kommunedelene, utvikle den lokaldemokratiske verktøykassen samt planlegge medvirkningsaktivitetene i forbindelse med kommuneplanprosessen.

Av erfaringer/læringspunkter så langt er det verdt å trekke frem følgende:

- Arbeidet øker bevisstheten om innbyggerinvolvering, og forventningene er store fra mange hold. I det videre arbeidet blir det viktig å finne en arbeidsform som er tilpasset ressurstilgangen slik at Drammen kommune lykkes i arbeidet med å utvikle et godt og levende lokaldemokrati.

Knutepunkt i startgropa

Knutepunkt skal være en møteplass mellom innbyggerne og kommunen, en arena for involvering og medvirkning, og et sted der lokale tjenester utvikles gjennom nærhet til brukerne med en tverrfaglig tilnærming.

I økonomiplanen for Drammen kommune 2020-2023 er det satt følgende målsettinger for knutepunkt-konseptet:

- å skape dialog med og mellom kommunen, innbyggere, frivilligheten og andre aktører i kommunedelen
- å gjøre det enkelt å medvirke og interessant å delta
- å bygge aktuelle og attraktive møteplasser hvor det er naturlig for innbyggerne å møtes, og hvor det finnes tjenestetilbud som mange etterspør
- å bygge et koordinert og tverrfaglig tjenestetilbud, hvor både innbyggere, foreningsliv og næringsliv opplever at Drammen kommune har én dør inn

- å bidra til at lokalsamfunnene oppleves som attraktive gjennom utvikling av det enkelte steds kvaliteter
- å stimulere til kontinuerlig utprøving og innovasjon

Det pågår etablering av knutepunkt i Mjøndalen, på Fjell, Strømsø, Åskollen og i Svelvik. Øvrige knutepunkt vil etableres etter hvert som det er praktisk og økonomisk mulig.

Det har vært et krevende år å etablere knutepunkt, både fordi kommunen er ny og på grunn av pandemien. Knutepunktsatsingen er kompleks og omhandler blant annet utforming, organisering, innholdsutvikling, nye samarbeidsformer og lokalisering. Rådmannen ser verdien av å gjøre erfaringer underveis med tanke på videre utvikling, både av eksisterende knutepunkt og med tanke på etablering av nye. Erfaringene vil brukes til å korrigere underveis og legges til grunn for videre arbeid.

Knutepunkt Strømsø

Knutepunkt Strømsø er pilot for organisering av knutepunkt i Drammen kommune, og er definert som en egen virksomhet.

Knutepunkt Strømsø er det eneste av knutepunktene som har en tverrfaglig organisering og egen virksomhetsleder. I 2020 hadde virksomheten 54 ansatte i 52 årsverk fordelt på Helsestasjon (både på Strømsø og Fjell), Migra helsestasjon (for hele kommunen), Familieteam, Skolehelsetjeneste, Barnevern undersøkelse og tiltak, PP-tjeneste, Kulturtjenester og Innbyggertorg, samt koordinator for områdesatsingen Strømsø 2030 og lokal koordinator for nærutvalget.

Kommunestyret vedtok i desember at barnevernstjenester ikke lenger skal være en del av den tverrfaglige virksomheten, men at avdelingen for undersøkelse og tiltak i kommunedel 6 og 7 (med 12 ansatte) fra 2021 skal organiseres under felles barneverntjeneste for hele kommunen.

Mye kom på plass i 2020:

- Det er etablert en helt ny og tverrfaglig virksomhet.
- Det er inngått samarbeidsavtale med staten om langsiktig områdesatsing: Strømsø 2030.
- Det er bygget en hyggelig møteplass og inngått samarbeid med sosiale entreprenører om drift av kafé og arbeidspraksisplasser (Jasmin kvinnenettverk), samt gjenbruk av klær og utlån av aktivitetsutstyr (Kirkens Bymisjon). Det er etablert kontakt med mange lokale lag og foreninger.
- Strømsøhagen er etablert i et samarbeid med frivillige organisasjoner, næringsliv, barnehager og innbyggere.
- Det er lagt til rette for at NAV benytter lokaler på møteplassen til arbeidsrettede kurs.
- Tverrfaglige team er startet opp på skolene og faste tverrfaglige arenaer i virksomheten er etablert.
- Familieveilederne fra familieteam er knyttet til skolene som elevterapeuter.
- Det er etablert en god rutine for fordeling av barnetøy fra Kirkens Bymisjon gjennom helsestasjonene.
- Kulturtjenesten har etablert feriejobb for levekårsutsatt ungdom.
- Det er tatt i bruk flere involverende metoder for tjenesteutvikling.

Det er gjennomført en rekke akutttiltak i kommunedelen for å møte utfordringene under pandemien, eksempelvis kommunikasjon med minoritetsungdom om smittevern, pop-up ungdomsklubb, bistand til organisasjoners utdeling av mat- og aktivitetsposer, handlehjelp, oppfølging av ungdom i karantene, bemanning av hjertetelefon ved skolene og veiledningstelefon for psykisk helse.

Erfaringer fra første år i drift

Det er til dels betydelige levekårsutfordringer i kommunedelene. Tjenestene registrerer at en stor andel av barn, ungdom og familier har sammensatte behov og flere risikofaktorer samtidig (for eksempel lærevansker, ustabil eller dårlig bosituasjon, psykososiale, økonomiske eller helsemessige utfordringer i familiene). Det er hyppigere flytting og dermed mindre stabilitet i barne- og foreldregrupper og i nabolag. Språkutfordringer gir behov for å jobbe med tolk.

Dette understreker behovet for flere tjenester parallelt, som er godt koordinert og har god dialog med familiene. Det er gjort erfaringer med at "korte linjer" gjennom lokalt tverrfaglig samarbeid og ledelse er viktig for å komme raskt i gang med lokale og innbyggertilpassede tiltak. Tjenestene får til mer ved å arbeide i lag med lokale krefter, lag og foreninger, næringsliv og innbyggere. Det er en styrke at flere aktuelle samarbeidspartnere er samlokalisert på Strømsø, som for eksempel bolig- og flyktingetjenesten og kompetanseteam levekår.

Behovet for nettverksbygging på tvers av lokalsamfunnet på Strømsø oppleves å være større enn i mer oversiktlige kommunedeler. Det har vært utfordrende å etablere en åpen og inkluderende møteplass og aktivitetsarena for innbyggere,

lag og foreninger i samme bygg som også skal ivareta sikkerheten til andre tjenester i bygget. Det er liten plass på Knutepunkt Strømsø og vanskelig å finne egnede lokaler til aktiviteter som har en lav terskel for å delta, og som er tilpasset innbyggere i lokalmiljøet. Rehabilitering av den gamle gymsalen vil kunne til flere aktivitetsmuligheter i så måte.

Forebygging, tidlig inn og tverrfaglig samhandling

En av kommunestyrets viktigste strategier for tjenesteutvikling i Drammen kommune er forebygging og tidlig innsats. Det er en god investering for samfunnet å dreie tjenestene i retning av å forebygge uønsket utvikling i stedet for å reparere skader som allerede har oppstått. Dette krever at tjenestene er tett på brukerne slik at tiltak kan settes inn tidlig, før den enkelte som er i en utsatt situasjon utvikler et større hjelpebehov. Drammen kommune har en rekke tiltak og aktiviteter som understøtter denne strategien:

Bred samhandling på systemnivå knyttet til tjenesteproduksjon ut mot barn, unge, voksne og familier

Det er etablert arenaer for tverrfaglig samarbeid på systemnivå mellom følgende tjenester: Psykisk helse og rus, NAV, Ny start, Kultur idrett og frivillighet, Mennesker med nedsatt funksjonsevne, barneskole, ungdomsskole, barnehage, PP-tjenesten, barnevern og Helsefremmende tjenester 0-100.

Arena 1 består av kommunalsjefer som har tjenester til barn, unge og voksne i sine porteføljer.

Arena 2 består av virksomhetsledere som representerer hver sine fagområder

Den tredje arenaen: Arena 3 er under etablering og har som målsetting å være den lokale samhandlingsarenaen på systemnivå i tjenesteutvikling.

Nærværsveileder for skolene

Skolefravær over tid er en betydelig risikofaktor som kan føre til at elever blir isolert, mister tilhørighet, blir hengende etter på skolen og utvikler negative tanker som kan utvikle deg til depresjon og angst.

En arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra skole, PP-tjenesten, barnevern og Helsefremmende tjenester 0-100 har utarbeidet en nærværsveileder som inneholder konkrete rutiner og tiltak som har som mål å bryte den onde sirkelen fravær på skolen kan føre elever inn i.

Fra ord til handling

- handlingsplan for forebygging av utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme

Arbeidet i skolene med inkluderende og trygt skolemiljø, der elevene trives, har venner, blir anerkjent og får utvikle sin kompetanse er de helsefremmende og forebyggende elementene i dette arbeidet.

Tiltakene i handlingsplanen er konsentrert om hva kommunen gjør for å forhindre at barn og unge faller utenfor. Jevnlige dialog med Drammen trossamfunn bidrar til økt forståelse og toleranse for ulikheter og gir grunnlag for godt samarbeid.

Handlingsplanen ble vedtatt av kommunestyret 16. juni 2020.

Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)

Rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i Drammen er etablert i samsvar med SLT- modellens tre nivåer: ett styrende (politirådet), ett koordinerende og ett utførende nivå.

Koordinerende nivå består av kommunale virksomheter og eksterne samarbeidspartnere som bidrar i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Koordinerende nivå er todelt, fordelt på arbeid med barn/familier og på ungdom og unge voksne.

Utførende nivå omfatter alle de som er i direkte kontakt med barn og unge. Her skjer det direkte rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Tverrfaglig gruppe (TFG) er et formalisert tverrfaglig nettverk og en del av det utførende nivået. TFG består av representanter fra forebyggende politi, uteteam, mottak/barnevernvakt og fellesfunksjoner i barneverntjenesten, medlemmer som arbeider direkte med innbyggerne og de som fanger opp tendensene i samfunnet.

Avtaler og planer innenfor feltet rus- og kriminalitetsforebygging er fornyet og oppdatert.

Folkehelseprogrammet

Arbeidet er forankret i programmets to strategier:

- Systematisk innsats for bedre psykisk helse og rusforebygging
- Grobunn for helsefremmende økosystem som fremmer trygghet, mestring og trivsel

Ti nye foreldreveiledere er utdannet. Disse arrangerer foreldrekurs rettet mot alle småbarnsfamilier.

#psyktnormalt har med fire av kommunens ti ungdomsskoler. #psyktnormalt fremmer psykisk helse og livsmestring.

Samarbeid med Antidoping Norge. Unge skaffer seg prestasjonsfremmende midler på nett for å oppnå et kroppsideal som er usunt. Direkte arbeid ut i ungdomsskolene og videregående skoler er planlagt.

UTEMANDAG er etablert i samarbeid med friluftslivsorganisasjoner. Tiltaket styres og organiseres av ungdom. Målet er å inkludere flere i friluftaktiviteter og formidle nærnatur til denne gruppen.

Svømmeopplæring ble gitt til 23 ungdommer.

«Familiepakker» ble gjennomført rett før påske, for å ivareta barn i vanskeligstilte familier. Tiltaket har trukket veksler på frivilligheten og 300 familier har fått hjelp.

Trygg i svangerskap - trygg i barsel

Svangerskap og barselomsorg er den tidligste innsatsen kommunen yter for barn. Gravide med psykiske utfordringer og/eller rusproblemer følges tett opp av jordmødrene i samarbeid med Vestre viken i forhold til pasientforløpet «Trygg i svangerskap-trygg i fødsel» og flerkulturelle Doulaer (støttepersoner som snakker de fødendes morsmål).

Ungdomstorget

Denne tverrfaglige sammensatte gruppen av ulike hjelpeinstanser i kommunen tilbyr hjelp, støtte og ulik oppfølging til ungdom ut fra ungdommens behov. HFT 0–100 er representert på torget ukentlig med ansatte fra blant annet Uteteam. Ungdomstorget hadde i alt om lag ett tusen henvendelser fra ungdommer i kommunen i aldersgruppen 13–25 år. Hovedvekten av henvendelsene er fra ungdom i alderen 16–25 år.

Uteteam

Uteteamets viktigste oppgave er det oppsøkende sosiale arbeidet. Dette arbeidet består i det som kalles felting ute på offentlige arenaer. Disse arenaene er først og fremst ute på gata, både i sentrum og i bydelene, men også inne på kjøpesentre, kinoen, ungdomsklubber og ved arrangementer for ungdommer. Gjennom feltingen etableres kontakter og det bygges relasjoner med ungdommer. Det kan være langvarig relasjonsbygging, her-og-nå-veiledning eller akutt bistand. For ungdommer som trenger noe mer enn en prat ute driver Uteteamet oppfølgingsarbeid.

Etablering av Familieteam

De tre kommunene har hatt ulik tilnærming til forebyggende familiearbeid og dette er harmonisert under navnet Familieteam. Teamene skal bidra i lokalt folkehelsearbeid gjennom tverrfaglig deltakelse på individ- og systemnivå.

Familieteamets mandat er forankret i flere lovverk og i politiske føringer hvor kommunen skal kunne tilby psykisk helsehjelp, rådgivning til barn og unge, foreldre og gravide som bor i Drammen kommune. Familieteamene er organisert i fem avdelinger som hver server to kommunedeler: Svelvik, Strømsø, Konnerud, Åssiden og Mjøndalen.

Familieteamene er tverrfaglig sammensatt og har bred kompetanse og erfaring arbeid med barn, ungdom og familier. Teamene skal samarbeide tett med skole, barnehage, helsestasjon, fastleger og andre instanser som jobber med barn, unge og familier. Familieteamene jobber etter en såkalt «lavterskel modell» og legger Mental Helses definisjon av «lavterskel» til grunn: «Kort vei til profesjonell og god hjelp». Det skal kunne gis hjelp uten annen henvisning og det skal være svært kort, eller ingen ventetid.

Familieteamene har fokus på forebyggende tiltak og tidlig intervensjon gjennom råd og veiledning og gjennom kompetanseutveksling med andre faggrupper som helsesykepleiere, lærere, barnehagepersonell og andre.

Det foretas kartlegging og vurderinger og tilbys kortvarig behandling av lettere psykiske vansker. Hjelpen kan gis som foreldreveiledning, individuelt eller i gruppe, som individuell terapi og som familiesamtaler.

Målgruppene er barn, unge, foresatte og gravide med behov for veiledning, i forhold til lettere psykiske og psykososiale vansker.

Redusert foreldrebetaling Friplasser, barnehage /SFO/Kulturskole

Betalingsordninger som er mer gunstig enn nasjonale retningslinjer bidrar til sosial utjevning ved at flere kan benytte seg av disse tilbudene.

Utdeling av midler til barn med levekårsutfordringer – ferie og aktivitetstiltak

P03 forebyggende tjenester og P09 kultur og frivillighet samarbeidet om utlysning og saksbehandling knyttet til fordeling av midler til lag og organisasjoner som kunne sette i gang tiltak til barn og familier. Midlene ble fordelt ved starten av skolens sommerferie slik at organisasjonene kunne nyttiggjøre de til sommeraktiviteter.

I kjølvannet av pandemien

Ettervirkninger

Det er etablert et tverrfaglig samarbeid på tvers i organisasjonen. Det er identifisert indikatorer som kan vise lokale trender under pandemien og utviklingen skal følges videre. Gjennom dette arbeidet kan organisasjonen tidlig gjøres kjent med behov for tiltak og prioriteringer.

Underveis

Det ble igangsatt et tverrfaglig samarbeid på våren knyttet opp mot både tiltak rettet mot utsatte grupper og formidling av kunnskap om smittevern og regler. Det var stort behov for informasjon om smittevern og adferd rett etter at man fikk strenge restriksjoner. Ungdom og voksne samlet seg i grupper for å være sammen og være aktive.

Smitteverninformasjon ble utformet på flere språk, det ble tverrfaglig etablert flere samarbeid med frivilligheten, om blant annet:

- Publisering av informasjon
- Oppsøkende virksomhet for å gi info
- Opplysning om turmuligheter/ løyper
- Utdeling av familiepakker til påske
- NYBY – appen for å kunne formidle hjelp og ønske om hjelp

Samarbeidet med frivilligheten knyttet til å spre informasjon har pågått under hele pandemien.

Samfunnsøkonomisk utvikling

Befolkningsutvikling

Folketallet i Drammen har i løpet av året 2020 økt med 473 personer til 101 859 innbyggere (per 1.1.2021).

Befolkningsstilleksten fordeler seg mellom et flytteoverskudd på 358 personer og et fødselsoverskudd på 110 personer.

I 2020 har det vært noe lavere flytteaktivitet, både inn- og utflytting, enn året før:

		2018	2019	2020	2021
Befolkning 1. januar	K_3005 Drammen	100 302	100 581	101 386	101 859
Levendefødte	K_3005 Drammen	1011	1001	921	0
Døde	K_3005 Drammen	771	786	811	0
Fødselsoverskudd	K_3005 Drammen	240	215	110	0
Innflyttinger	K_3005 Drammen	6 703	6 981	5 500	0
Utflyttinger	K_3005 Drammen	6 675	6 395	5 142	0
Nettoinnflytting	K_3005 Drammen	28	586	358	0
Folkevekst	K_3005 Drammen	279	806	473	0

Kilde: registerdata, SSB tabell 06913

Boligutvikling

I 2020 økte antallet boliger i Drammen kommune med 433 boliger, av disse var 172 blokkleiligheter og 181 småhus (eneboliger, tomannsboliger og rekkehus mv.). Boliger i 4-mannsboliger regnes i denne sammenheng som blokkleiligheter.

	Boliger (bebodde og ubebodde)		
	2018	2019	2020
K-3005 Drammen			
Enebolig	17 350	17 448	17 515
Tomannsbolig	6 489	6 498	6 514
Rekkehus, kjedehus og andre småhus	6 167	6 247	6 345
Boligblokk	13 325	13 787	13 959
Bygning for bofellesskap	738	700	720
Andre bygningstyper	1 343	1 330	1 390

Kilde: registerdata, SSB tabell 06265

Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten i Drammen (registrerte helt ledige i alderen 15-74 år) var på 3,3 prosent i 2020, det er høyere enn både Kostragruppe 12* og Viken som begge hadde 2,9 prosent, og landet uten Oslo som hadde 2,4 prosent.

Nøkkeltall	Enhet	Drammen	Kostragruppe 12	Landet uten Oslo	Viken
		2020	2020	2020	2020
Innbyggere (antall)	antall	101 859	1 402 629	4 694 359	1 252 384
Fødte per 1000 innbyggere (per 1000) ¹	per 1000	9,0	10,1	9,3	9,1
Døde per 1000 innbyggere (per 1000) ²	per 1000	8,0	6,7	7,8	7,4
Netto inflytting (antall) ³	antall	358	5 055	13 135	8 908
Andel skilte og separerte 16-66 år (prosent)	prosent	12,3	8,7	10,5	11,7
Andel enslige innbyggere 80 år og over (prosent)	prosent	61,4	60,1	60,7	59,9
Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	prosent	3,3	2,9	2,4	2,9
Andel innvandrerbefolkning (prosent)	prosent	28,5	20,7	16,2	21,5
Samlet fruktbarhetstall (antall)	antall	1,53	-	-	-

¹ 2020-data foreligger foreløpig ikke for denne måleenheten. Fram til neste oppdatering den 15. juni 2021 vil måleenhetens 2019-verdier være de seneste oppdaterte.

² 2020-data foreligger foreløpig ikke for denne måleenheten. Fram til neste oppdatering den 15. juni 2021 vil måleenhetens 2019-verdier være de seneste oppdaterte.

³ Sumtall for flytting inn og ut av kommuner vil ikke være direkte sammenlignbare med tall på fylkesnivå fordi fylkestall ikke omfatter flyttinger mellom kommuner innen fylket.

Kilde SSB: registerdata, SSB, Kostra nøkkeltall

* Kostragruppe 12: Mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger, høye frie disponible inntekter

2020 har vært et spesielt år. SSB teller i denne tabellen antallet helt ledige i mars og november og regner ut andel arbeidsledige som andel av alle innbyggere i aldersgruppen. Det er tallet for november som inngår i Kostra nøkkeltall. I Drammen var antallet helt arbeidsledige over dobbelt så høyt i mars 2020 som i november 2020, mens antallet personer på arbeidsmarkedstiltak har vært mer stabilt gjennom året:

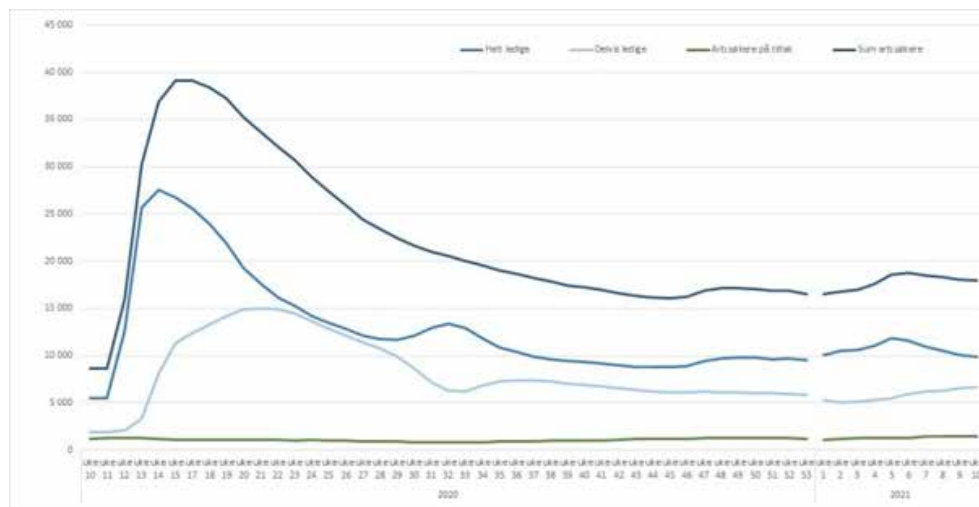
Personer registrert helt arbeidsledige		
	2020M03	2020M11
3005 Drammen		
15–29 år	2 022	693
30–74 år	4 407	1 866

Kilde: registerdata, SSB tabell 10539

Personer på arbeidsmarkedstiltak		
	2020M03	2020M11
3005 Drammen		
Begge kjønn		
Arbeidssøkere på tiltak	321	388
Personer med nedsatt arbeidsevne, på tiltak	1 128	1 191

Kilde: registerdata, SSB tabell 10463

Denne utviklingen i antall arbeidsledige gjennom året 2020 er ikke spesiell for Drammen. Figuren under viser en oversikt fra NAV Vest-Viken over ukentlig antall arbeidssøkere (mørkest blå kurve), helt ledige (mellomblå kurve), delvis ledige (lyseblå kurve) og arbeidssøkere på tiltak (grønn kurve) fra uke 10 i 2020 til uke 10 i 2021:

Kilde: NAV Vest-viken:

<https://www.nav.no/no/lokalt/vest-viken/pressemelding/uke-9-svak-nedgang-i-antall-arbeidssokere-i-vest-viken>

Økonomisk utvikling

Finansielle måltall

Kommunelovens § 14-2 stiller krav om at det skal utarbeides finansielle måltall for kommunes økonomiske utvikling. Finansielle handlingsregler for Drammen kommune er innarbeidet i pkt. 6 i vedtatt økonomireglementet:

1. Bærekraftig utvikling
 - a. Fondsreserve (disposisjonsfond) på minimum 3 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter
 - b. Rentesikringsfond som inngår i disposisjonsfondet som til enhver tid utgjør minimum 1 prosent av kommunens samlede lånegjeld, eksklusiv gjeld til Husbanken knyttet til ordningen med startlån.
2. Investeringsstrategi
 - a. Drammen kommune skal ha en egenfinansiering av investeringer i Drammen Eiendom KF og Drammen kommunekasse på minimum 15 prosent av ikke-rentable investeringer korrigert for tilskudd og merverdiavgift. Det forventes at dette måltallet justeres til minimum 20 prosent innen en 10 årsperiode.
3. Drammen kommune skal ha et eier-risikofond på minst 20 millioner kroner.
4. Det er også et uttalt mål at netto driftsresultat bør utgjøre minimum 1,75 prosent av brutto driftsinntekter.

Det framkommer av regnskapet for 2020 at Drammen kommune oppfyller handlingsmålene med unntak av pkt. 4 vedr. netto driftsresultat. Som nærmere omtalt nedenfor tilsvarer kommunekassens netto driftsresultat på 63,6 millioner kroner 0,8 prosent av brutto driftsinntekter. For å nå måltallet på 1,75 prosent måtte kommunekassen hatt et netto driftsresultat på om lag 140 millioner kroner.

Som det fremgår av omtalen av balanseregnskapet er kravene i pkt. 1 og 3 til disposisjonsfond, rentesikringsfond og eier-risikofond oppfylt. I sum er disposisjonsfondet per utgangen av 2020 på 608,8 millioner kroner. Dette er 259 millioner kroner mer enn de aktuelle handlingsmålenes reservekrav.

Dert fremgår videre av omtalen av investeringsregnskapet at egenfinansiering av investeringsutgiftene i 2020 er om lag 25 prosent, og således ligger godt over minimumskravet på 15 prosent.

Driftsregnskapet

Økonomisk resultat for Drammen kommunekasse

Drammen kommunekasses driftsregnskap for 2020 viser et netto driftsoverskudd på årsoppgjørdisposisjoner på 63,6 millioner kroner, tilsvarende 0,8 prosent av brutto driftsinntekter. Det forholdsvis beskjedne driftsresultatet understreker at 2020 har vært et økonomisk utfordrende år for den nye kommunen. Målt i forhold til revidert budsjett er netto driftsresultat likevel 49,5 millioner kroner bedre enn forutsatt.

Resultatforbedringen skyldes i hovedsak mindreforbruk i programområdene før avsetninger mv. samt lavere netto finansutgifter enn budsjettet.

I samsvar med budsjetterte forutsetninger er regnskapsført netto avsetning til disposisjonsfond på 1,3 millioner kroner. Etter § 4-2 i ny forskrift [1] gjeldende fra og med regnskapsåret 2020 skal det foretas strykninger hvis netto driftsresultat ikke er tilstrekkelig til å finansiere budsjetterte årsoppgjørdisposisjoner (dvs. overføring til investeringsregnskapet og avsetning til disposisjonsfond). Etter at det er tatt hensyn til pålagte avsetninger av ubrukte øremerkede midler og budsjettert avsetning til disposisjonsfond har det vært nødvendig å avkorte budsjettert overføring fra drifts- til investeringsregnskapet med nesten en million kroner for å få årsregnskapet i balanse. Dette innebærer at 111,3 millioner kroner er overført til egenfinansiering i investeringsregnskapet.

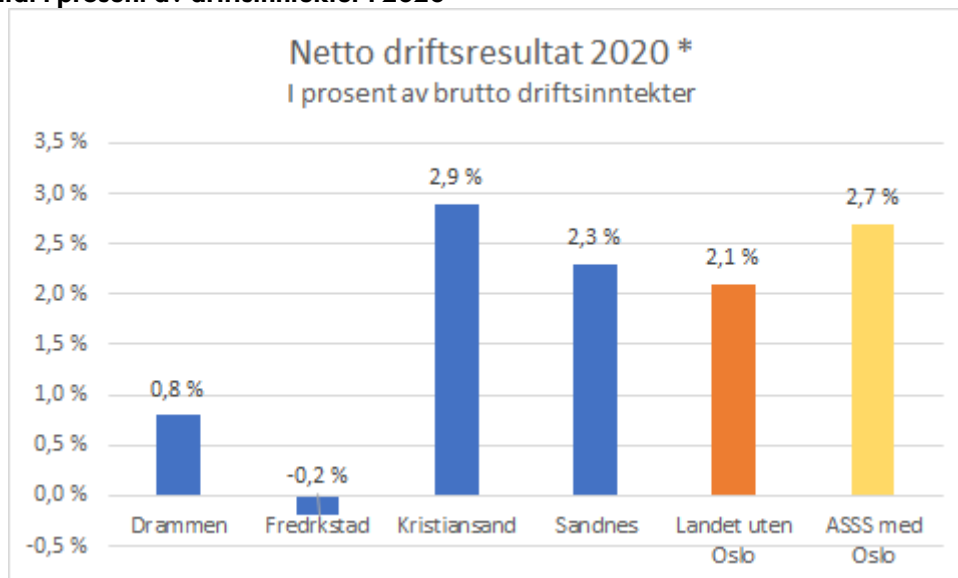
Regnskapet viser netto avsetning til disposisjonsfond på 1,2 millioner kroner, som er om lag 3 millioner kroner mindre enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak egenkapitalrealterte forhold knyttet til avviklingen av Legevakta i Drammensregionen IKS

[1] Kommune – Stat – Rapportering: KOSTRA er et omfattende rapporteringssystem der kommuner og fylkeskommuner rapporterer til staten ved Statistisk sentralbyrå.

og Drammen Drift KF som er ført mot disposisjonsfondet. Per utgangen av 2020 utgjør kommunekassens disposisjonsfond 608,8 millioner kroner.

Figuren nedenfor viser netto driftsresultat i 2020 for utvalgte ASSS-kommuner samt gjennomsnitt for landet uten Oslo og ASSS-kommunene. Det fremgår at Drammens resultat er klart svakere enn både landsgjennomsnittet og snittet for ASSS-kommunene.

Netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter i 2020

*) Omfatter kun regnskap for kommunekassen

Hovedstørrelser i Drammen kommunekasses regnskap 2020

Tabellen nedenfor viser hovedstørrelser i kommunekassens driftsregnskap 2020, sammenholdt med revidert budsjett.

Drammen kommunekasse – hovedstørrelser i regnskap 2020

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Skatt og rammetilskudd	-5 925 151	-5 923 825	1 326
Andre sentrale inntekter	-324 440	-324 652	-213
Sentrale utgifter – pensjon mv	570 432	554 659	-15 774
Programområdenes rammer	5 572 003	5 620 625	48 621
Finansielle poster	43 578	59 109	15 531
Netto driftsresultat	-63 578	-14 085	49 493
Resultatgrad*	-0,80 %		
Årsoppgjørdisposisjoner			
Disponering av tidligere års resultat	-81 296	-80 429	867
Bruk/avsetning disposisjonsfond	1 230	4 266	3 036
Bruk/avsetning bunde fond	32 327	-22 022	-54 349
Overført til investeringsregnskapet (egenfinansiering)	111 316	112 270	954
Disponering av netto driftsresultat	63 578	14 085	-49 493
Fremført til inndekning i senere års regnskap (merforbruk)	0	0	0

Som det fremgår av tabellen er netto driftsresultatet på 63,6 millioner kroner omlag 49,5 millioner kroner bedre enn budsjettet. Det er i hovedsak et samlet mindreforbruk i programområdene på 48,6 millioner kroner før avsetninger og lavere finansutgifter med om lag 15,5 millioner kroner som bidrar til resultatforbedringen. Etter avsetninger og overføring til investeringsregnskapet er samlet merforbruk i programområdene på 3,9 millioner kroner, jfr. nærmere omtale nedenfor.

I det etterfølgende gis en kortfattet omtale av de enkelte hovedstørrelsene. For en mer omfattende omtale og analyse vises til rådmannens årsberetning som vil inngå i egen sak om Drammen kommunekasses regnskap for 2020. Hovedoversikt for

Drammen kommunekasse for 2020 er tatt inn til slutt i omtalen av driftsregnskapet.

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 7. juni 2019 med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 14-3, § 14-4, § 14-6, § 14-8, § 14-9 og § 31-4.

Kostra 2020

I Drammen kommunes årsevaluering for 2020 og er det innarbeidet utvalgte KOSTRA[1]-indikatorer basert på foreløpige tall fra SSB per 15. mars. I det etterfølgende presenteres noen overordnede indikatorer, mens indikatorer for kommunens tjenester er omtalt under programområdene.

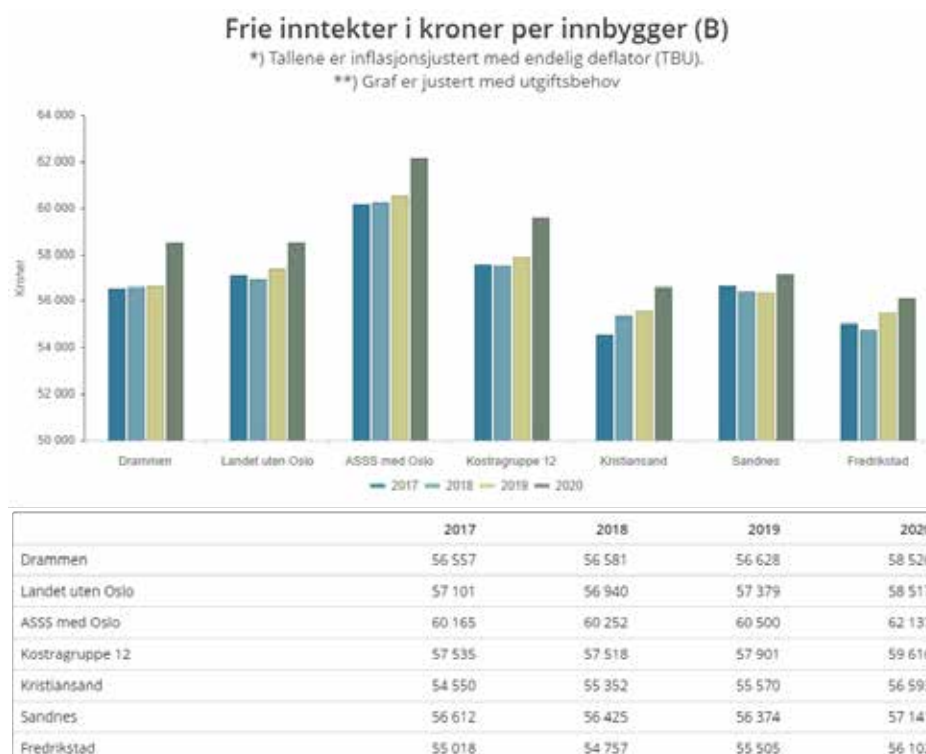
Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunnlaget.
- For å gjøre indikatorene mest mulig sammenliknbare er historiske økonomiske nøkkeltall justert kommunal deflator
- Nøkkeltall som viser nettoutgift og bruttoutgift per innbygger kan justeres for forskjeller i utgiftsbehov. Hensikten er å gjøre kommunene mer sammenliknbare ved å korrigere for forskjeller i demografi, geografi og sosiale forhold. «Utgiftsbehov» er et begrep hentet fra inntektssystemet for kommunene. Hver kommune får beregnet et utgiftsbehov på grunnlag av alderssammensetning (demografi), geografi (reiseavstander mv.) og sosiale forhold (andel uføre, ugifte, eldre, innvandrere mv.). Det er kun tjenesteområder som inngår i inntektssystemet som kan justeres for utgiftsbehov – dvs. barnehage, grunnskole, kommunehelse, pleie og omsorg, barnevern, sosiale tjenester og administrasjon (inkludert landbruk). Det er ingen behovskorreksjon for ulike tekniske tjenester, kultur og kirke. Inntektssystemet forutsetter at behovet for disse tjenestene er likt per innbygger i alle kommuner.
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.

Feil i Drammen kommunes konserntall for finansutgifter og gjeld gjør at disse ikke er tatt med i årsevalueringen.

Som nevnt benyttes i denne omgang foreløpige Kostra-tall for 2020. Det må derfor tas høyde for at det kan forekomme feil i datagrunnlaget. Rettinger kan sendes inn til SSB som publiserer endelige tall 15. juni. De endelige KOSTRA-tallene vil sammen med tall fra ASSS-samarbeidet benyttes i arbeidet med økonomiplan 2022-2025.

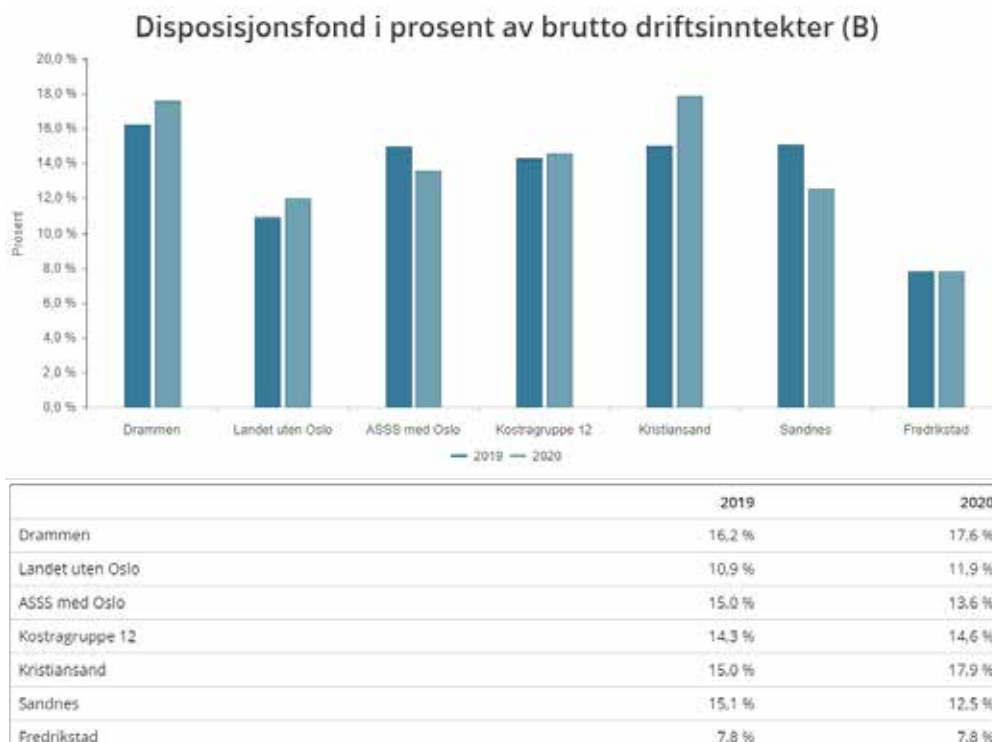
Noen økonomiske nøkkeltall

Drammen kommune har i 2020 hatt en reell vekst i frie inntekter (skatt og rammetilskudd) per innbygger på 3,3 prosent

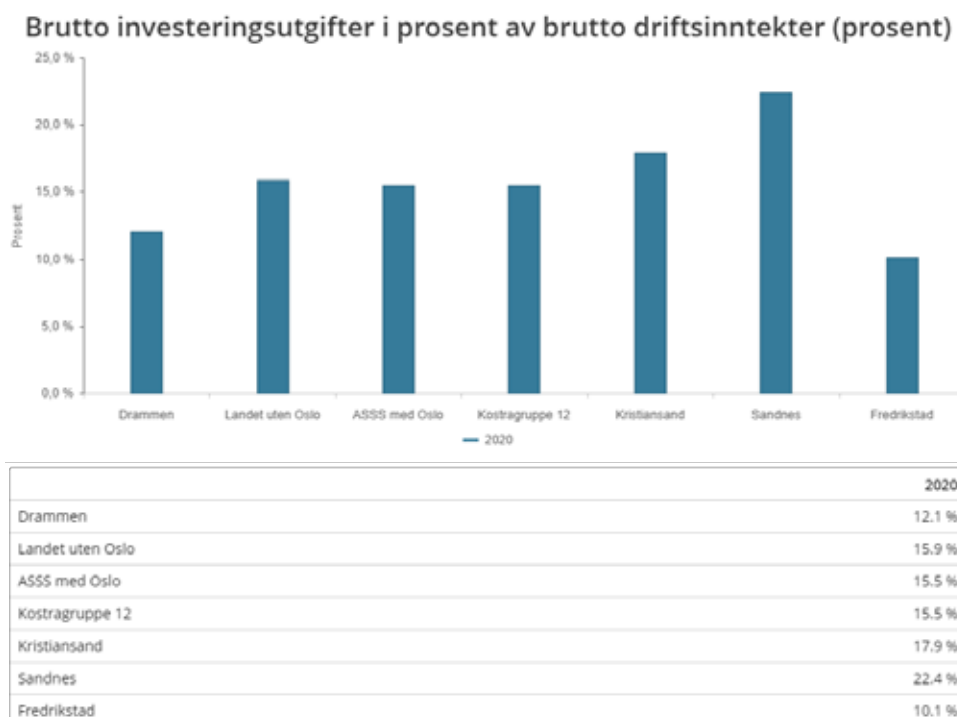
[1] Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

sammenliknet med de tre tidligere kommunenes inntekter i 2019. Til sammenlikning viser landsgjennomsnittet ekskl. Oslo og ASSS-gjennomsnittet vekst på henholdsvis 2,0 og 2,7 prosent. Den forholdsvis høye realveksten fra 2019 til 2020 både i Drammen og landet for øvrig må ses i sammenheng med store ekstraordinære overføringer gjennom rammetilskuddet til dekningen av kommunenes merutgifter knyttet til pandemien. I tillegg kan høyere inntekstvekst i Drammen forklares med bedre skatteutvikling enn både landsgjennomsnittet og ASSS-gjennomsnittet.

Tabellen ovenfor, som oppgir konserntall inklusiv kommunale foretak og andel av interkommunale selskap, viser at Drammen kommune har disposisjonsfond på 17,6 prosent av brutto driftsinntekter. Dette tilsvarer om lag 1 481 millioner kroner per utgangen av 2020. Kommunekassen har per utgangen av 2020 et disposisjonsfond på 608,8 millioner kroner, tilsvarende 7,7 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter. Resterende disposisjonsfond kan i stor grad henføres til Drammen Eiendom KF som alene har 807,3 millioner kroner i opptjent egenkapital som klassifiseres som disposisjonsfond i KOSTRA.

Som det fremgår av figuren ovenfor har det kun Kristiansand kommune i utvalget som har høyere andel disposisjonsfond på konsernnivå enn Drammen.

Figuren viser brutto investeringsutgifter i 2020 i prosent av brutto driftsinntekter. I forhold til sammenlikningsutvalget er det kun Fredrikstad kommune som i fjor hadde lavere investeringsnivå enn Drammen. Dette må ses i forhold til kommunestyrets vedtak om et moderat investeringsnivå med igangsettelse få nye tiltak i 2020.

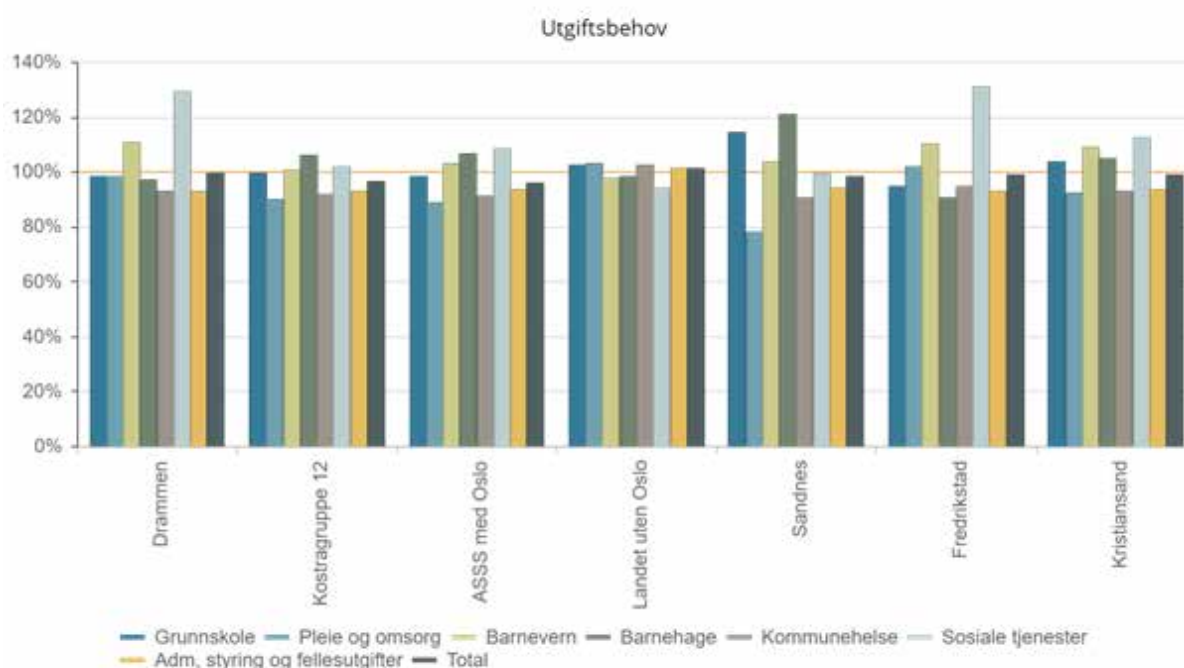
Utgiftsbehov og ressursbruk i tjenesteområdene

KOSTRA tallene indikerer at Drammen har et større utgiftsbehov til barnevernstjenester og sosiale tjenester. Ressursbruken innenfor sosiale tjenester er lavere enn utgiftsbehovet i Drammen. Sammenlignet med barnevernet er det et større gap mellom utgiftsbehov og ressursbruk innenfor sosiale tjenester enn barnevernstjenester. Ressursbruken sammenlignet med utgiftsbehovet til barnevernet antyder på at Drammen driver tjenesten effektivt.

Drammen kommune defineres som en storkommune og har mer enn 100 000 innbyggere kan gi større stordriftsfordeler. Dette er noe som kan gi Drammen mer kostnadseffektive tjenester. Tjenesteområder som skole, kultur og idrett samt pleie og omsorg har lavere ressursbruk enn KOSTRA gruppe 12.

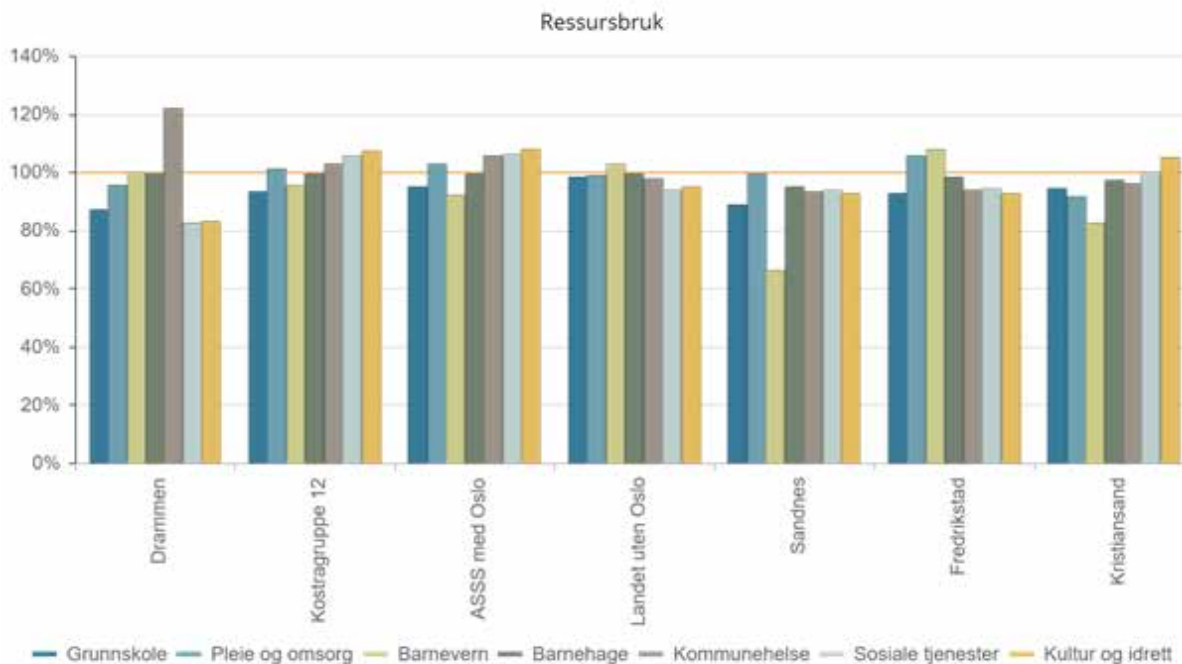
For nærmere detaljer innenfor hvert tjenesteområde vises det til programområdets omtale under KOSTRA.

Drammen kommune utgiftsbehov i 2020:

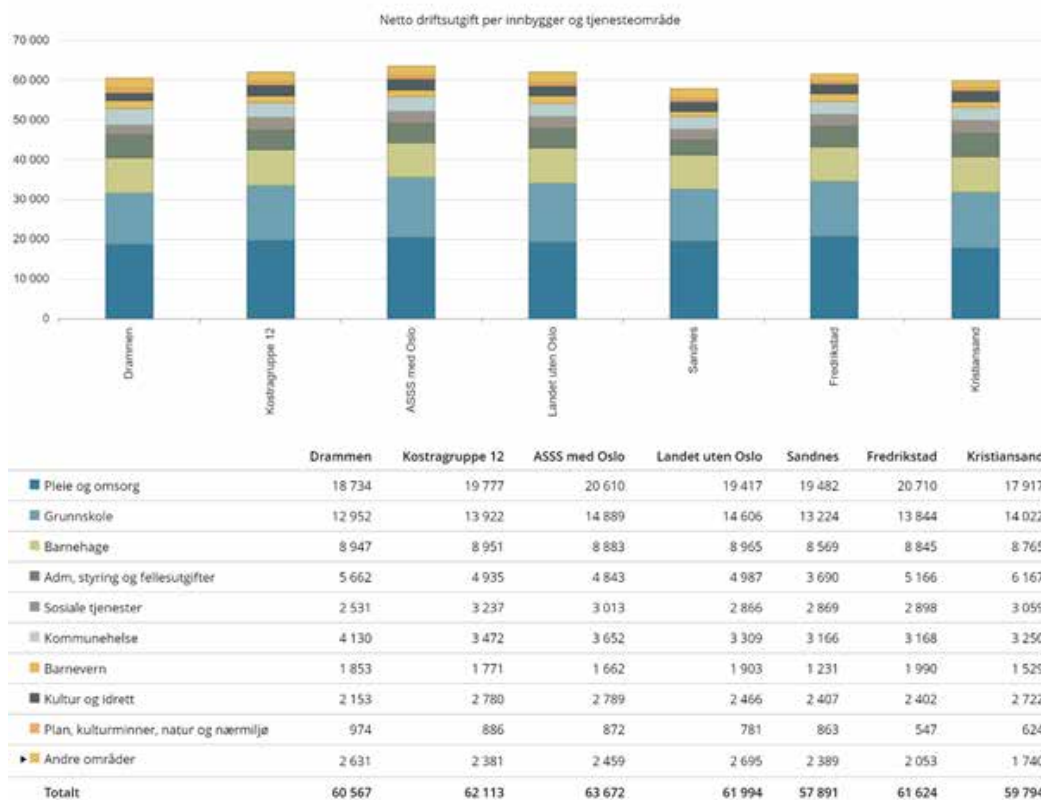
Grafen illustrerer Drammen kommunes utgiftsbehov sammenlignet med andre kommuner.

Tjenesteområder som skiller seg ut i grafen og som indikerer større utgiftsbehov sammenlignet med KOSTRA gruppe 12 er barnevernstjenester og sosiale tjenester. Sammenlignet med andre kommuner er det kun Fredrikstad som ligger på samme nivå som Drammen. Dette kan indikere at Drammen og Fredrikstad har sosiodemografiske forhold kan være en medvirkende årsak til at andelen er høyere enn i KOSTRA gruppe 12.

Drammen kommune ressursbruk i 2020:

Grafen illustrerer Drammen kommunes ressursbruk sammenlignet med andre kommuner.

Sammenlignet med KOSTRA gruppe 12 har Drammen et lavere ressursbruk på sosialtjenester og kultur og idrett. Drammen ligger også noe lavere på ressursbruk innenfor tjenester som grunnskole og pleie og omsorg. Drammen har høyest ressursbruk på kommunehelse i 2020 sammenlignet med andre kommuner.

Drammen kommune ressursbruk per tjenesteområde i 2020:

Grafen over illustrerer Drammen kommunes ressursbruk per tjenesteområde i 2020.

Som beskrevet over har Drammen lavere ressursbruk sammenlignet med KOSTRA gruppe 12 på tjenester som pleie og omsorg, skole, sosiale tjenester og kultur og idrett. Drammen har høyere ressursbruk på administrasjon og kommunehelse sammenlignet med KOSTRA gruppe 12.

Økonomisk utvikling – kommunens programområder

Det har vært en gjennomgående stram økonomistyring i programområdene i 2020. Regnskapet viser et samlet merforbruk for programområdene på 3,9 millioner kroner. I forbindelse med etableringen av ny kommune og situasjonen med pandemien, har det i tillegg vært gjennomført et omfattende arbeid med gjennomgang og detaljering av budsjetttrammer, samt større tekniske justeringer og tilførsler i forbindelse med 1. og 2. tertialrapportering.

Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg har de største økonomiske utfordringene, og har samlet sett et merforbruk på om lag 96,5 millioner kroner. Dette utgjør 4,0 prosent av hovedutvalgets budsjetttramme. Avviket er i hovedsak knyttet til programområdene 04 Helse, 06 Institusjoner og hjemmetjenester, 07 Rus og psykisk helse som viser merforbruk på henholdsvis 9,7, 83,8 og 6 millioner kroner. Hovedutvalgsområdet hadde utfordringer fra 2019 i forhold til omstilling av drift, i tillegg til at omfattende effektiviseringstiltak i forbindelse med oppstart av ny kommune var nødvendig. Samtidig har året vært preget av situasjonen med pandemien, der oppstart av det systematiske smittevernarbeidet startet allerede i januar. Disse forholdene har gjort det krevende å følge opp de store omstillingsbehovene og planlagte effektiviseringstiltakene. Programområdet 05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne viser et forbedret avvik enn tidligere rapportert i 2020. Dette skyldes innsparinger i forbindelse med pandemien og tekniske justeringer. Programområde 06 Hjemmetjenester og institusjon viser et større merforbruk enn tidligere rapportert i 2020. Årsaken til dette er først og fremst at planlagte effektiviseringstiltak måtte utsettes som følge av pandemien og at man ikke har hatt tilstrekkelig styringsinformasjon fra fagsystemet Gerica. Programområde 08 Sosialtjeneste, etablering og bolig, viser et forbedret avvik enn tidligere rapportert i 2020. Dette skyldes store innsparinger knyttet til introduksjons- og kvalifikasjonsstønad, samt høyere refusjon av sykepenger og fødselspenger.

Hovedutvalg for oppvekst og utdanning har i 2020 hatt størst mindreforbruk med til sammen 39,9 millioner kroner. Dette utgjør 1,7 prosent av hovedutvalgets budsjetttramme. Programområdene 01 Skole, 02 Barnehage og 03 Forebyggende tjenester viser mindreforbruk på henholdsvis 12,7, 12,9 og 14,3 millioner kroner. Programområde 01 Skole har gjennom 2020 styrt mot et mindreforbruk som følge av forventet nedgang i elevtall og lavere budsjett i 2022. Programområde 02 Barnehage har hatt lavere kostnader på lønn i forbindelse med ekstrahjelp og vikarer, samt moderasjonsordninger og undervisningsmateriell, som følge av situasjonen med pandemien. I tillegg har det vært lavere barnetall enn forutsatt i justeringen av demografi. Programområdet 03 Forebyggende tjenester viser et større positivt avvik enn tidligere rapportert i 2020. Dette skyldes i hovedsak sakkyndige vurderinger som ikke ble effektivert og færre statlige plasseringer i Barnevernet. I tillegg har det vært innsparinger i forbindelse med vakante stillinger, som følge av utfordringer med rekruttering i virksomhetene i programområdet.

Formannskapet har også hatt et betydelig mindreforbruk med til sammen 35 millioner kroner. Dette utgjør 6,2 prosent av Formannskapets budsjetttramme. Programområdet 14 Ledelse, styring og administrasjon viser et mindreforbruk på 34, 8 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak vakante stillinger, økte syke- og fødselsrefusjoner, samt utsatte utviklingsoppgaver som følge av pandemien. Disse uforutsette innsparingene er årsaken til at programområdet viser et større mindreforbruk enn tidligere rapportert i 2020.

Det vises for øvrig til omtalen av programområdene for nærmere beskrivelse av de økonomiske resultatene.

Økonomiske konsekvenser av COVID-19 pandemien

Pandemien har hatt store økonomiske konsekvenser for Drammen kommune. Arbeidet med å følge opp dette for å ha en god oversikt har hatt første prioritet, og har krevd betydelig ressursinnsats. Situasjonen har vært preget av usikkerhet og stadige endringer underveis. Det er foretatt økonomiske vurderinger for kommunen som helhet og for de enkelte programområdene.

Drammen kommunes totale merutgifter knyttet til korona i 2020 på programområdene og eierskap utgjorde 266,9 millioner kroner. Ekstraordinære inntekter og kostnadsreducerende tiltak (bla. redusert lønnsvekst og arbeidsgiveravgift 3.termin) knyttet til COVID 19 utgjør netto 244,7 millioner kroner i 2020. Dette er grunnlaget for finansieringen av merutgifter til programområdene og eierskap. Dette gir en underfinansiering på 22,1 millioner kroner.

Det er lagt til grunn økte inntekter på sentrale poster på til sammen 244,7 millioner kroner. Det inkluderer oppjustert skatteanslag/inntekstutjevning med 41,8 millioner kroner, anslått ekstraordinære skjønnsmidler til smittevernuttgifter 165,2 millioner kroner og oppjustert besparelse arbeidsgiveravgift 30,3 millioner kroner og rentenivå på 14 millioner kroner. I tillegg er det beregnet sentral lønnsreserve til 77 millioner kroner.

I 1. tertial ble det vedtatt å tilføre programområdene i alt 122 millioner kroner i kompensasjon for økonomiske merbelastninger (økte utgifter og/eller reduserte inntekter). Rådmannen foreslo å tilføre ytterligere 36,9 millioner kroner i 2. tertial på bakgrunn av faktiske innmeldte forhold. Det påløp ytterligere merutgifter i 3.tertial og rådmann kompenserte programområdene 85,8 millioner kroner som følge av dette.

Som følge av en underfinansiering var det ikke mulig å gi full kompensasjon til programområdene for utgifter i 3.tertial.

Rådmann besluttet derfor at tidligere gitt kompensasjon til programområdene 14 Ledelse, styring og administrasjon og P19 Sentrale utgifter (ekstra ordinære renholdskostnader) trekkes tilbake. Etter dette gjenstod et behov på avkorting på 16,1 millioner kroner. Videre ble det besluttet at resterende avkorting skulle tas innenfor programområder som forventet å ha mindreforbruk i 2020. Det innebærer at programområder P4 Helse, P6 hjemmetjenester og institusjon, P07 Rus og psykisk helse og P18 politisk styring er skjermet for avkorting.

Avkorting baseres på programområdets andel av samlet korona merutgifter.

Fordeling	Andel iht. totale koronakostnader	Andel av totale påløpte koronakostnader 2020
P01 Skole	23 %	-3 468 771
P02 Barnehager	32 %	-4 917 129
P03 Forebyggende tjenester	2 %	-309 130
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	0 %	-903 623
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	2 %	-243 691
P09 Kultur, fritid og idrett	28 %	-4 241 190
P11 Utbygging og samferdsel	11 %	-1 692 037
P13 Arealplan og miljø	3 %	-395 336
Avkorting programområder:	100 %	-16 170 906
P14 Ledelse, styring og administrasjon		-2 964 000
P19 Sentrale utgifter		-3 041 411
Totalt avkorting 2020:		-22 176 317

Vaksinasjonsutgifter i 2020 beløper seg til 0,267 millioner kroner, vaksinasjonsutgifter er foreslått ikke kompensert i 2020.

Tabellen under viser faktisk kompensasjon i 1. tertial, 2. tertial og faktisk behov i 3. tertial samt avkorting per programområde og endelig kompensasjon for hele året.

Økonomiske effekter av koronapandemien

Tall i hele kroner	Totalt koronautgifter 2020	Avkorting	Koronakompensasjon 2020
P01 Skole	22 065 940	-3 468 771	18 597 169
P02 Barnehager	26 061 625	-4 917 129	21 144 496
P03 Forebyggende tjenester	1 954 855	-309 130	1 645 725
P04 Helse	55 748 263	0	55 748 263
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	5 714 275	-903 623	4 810 652
P06 Institusjoner og hjemmetjenester	107 459 460	0	107 459 460
P07 Rus og psykisk helse	502 354	0	502 354
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	1 541 035	-243 691	1 297 344
P09 Kultur, fritid og idrett	6 427 835	-4 241 190	2 186 645
P11 Utbygging og samferdsel	10 700 000	-1 692 037	9 007 963
P13 Arealplan og miljø	2 500 000	-395 336	2 104 664
P14 Ledelse, styring og administrasjon	2 964 000	-2 964 000	-
P15 Samfunnsikkerhet	-700 000		-700 000
P16 Næringsutvikling	0	0	-
P18 Politisk styring (Teknisk infrastruktur i lokaler Mjøndalen)	481 265	-	481 265
P19 - sentrale poster (renholdutgifter)	3 041 411	-3 041 411	-

Tall i hele kroner	Totalt koronautgifter 2020	Avkortning	Koronakompensasjon 2020
Sum tjenesteområder	246 462 317	-22 176 317	224 286 000
Drammensbadet KF - Tilskudd fra P09	20 400 000	-	20 400 000
Drammens scener - Tilskudd fra P09	-	-	-
Hermanssentret KF - Tilskudd fra P06	100 000	-	100 000
Sum eierskap	20 500 000	-	20 500 000
Sum tjenesteområder og eierskap	266 962 317	-22 176 317	244 786 000
Generell ramme og skjønnstilskudd	-165 267 000	-	-165 267 000
Nedjustering skatteanslag / Inntektsutjevning	41 800 000	-	41 800 000
Besparelse AGA (Redusert sats 3.termin)	-30 300 000	-	-30 300 000
Finansielle poster - redusert rentenivå	-14 000 000	-	-14 000 000
Nedjustert lønnsvekst - frigjort lønnsreserve	-77 019 000	-	-77 019 000
Sum sentrale poster og finansiering	-244 786 000	-	-244 786 000
Netto regnskap korona pandemien	22 176 317	-22 176 317	-
Resultat	22 176 317	-22 176 317	-

I tillegg til de utgifter og inntekter som er med i tabellen ovenfor har kommunen mottatt ekstra rammetilskudd for kompensasjonstiltak til lokalt næringsliv på 11,48 millioner kroner. Beløpet ble utbetalt fra P16 Næringsutvikling til bedrifter i Drammensområdet for tiltak skjenkestopp i november og desember 2020.

Sentrale inntektsposter tilnærmet som budsjett

Skatt og rammetilskudd samt andre sentrale inntekter utgjorde 6 249,6 millioner kroner i 2020, som er 1,1 millioner kroner mer enn forutsatt i revidert årsbudsjett. De sentrale inntektene utgjorde 78,5 prosent av kommunekassens brutto driftsinntekter i 2020.

Skatt og rammetilskudd

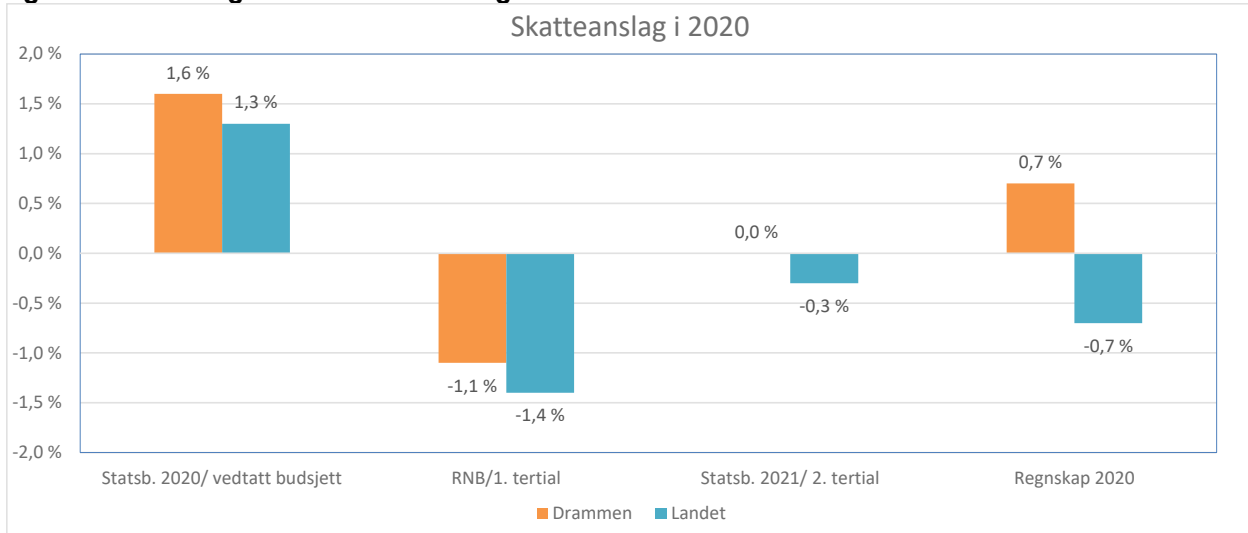
Kommunenes inntekter fra skatt på inntekt og formue i 2020 viser en merinntekt på 19,6 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. I forhold til opprinnelig vedtatt budsjett 2020 viser imidlertid regnskapet mindreinntekter på 27,8 millioner kroner. Dette viser at pandemien har satt sitt preg også på skatteutviklingen i 2020.

Dette har også medført at skatteanslaget for 2020 har blitt endret både ved behandlingen av 1. og 2. tertialrapport. Som følge av tiltakene som ble igangsatt våren 2020 ble forventningene til økonomisk aktivitet og skatteinnngang justert betydelig ned. I revidert nasjonalbudsjett nedjusterte regjeringen skatteanslaget for landet fra 1,3 prosent vekst til nedgang på 1,4 prosent. Kommunestyret fulgte opp med tilsvarende nedjustering av Drammen kommunes skatteanslag fra 1,6 prosent vekst til nedgang på 1,1 prosent – tilsvarende en reduksjon av skatteanslaget med om lag 70 millioner kroner.

Gjennom sommeren og tidlig høst ble imidlertid utviklingen i skatteinngangen bedre enn anslått, og regjeringen anslo ved fremleggelsen av statsbudsjett 2021 at skatteinngangen i 2020 på landsbasis ville bli 0,3 prosent lavere enn i 2019. Kommunestyret vedtok ved behandlingen av 2. tertialrapport en tilsvarende oppjustering av Drammens skatteanslag med om lag 33 millioner kroner – tilsvarende nullvekst i forhold til 2019.

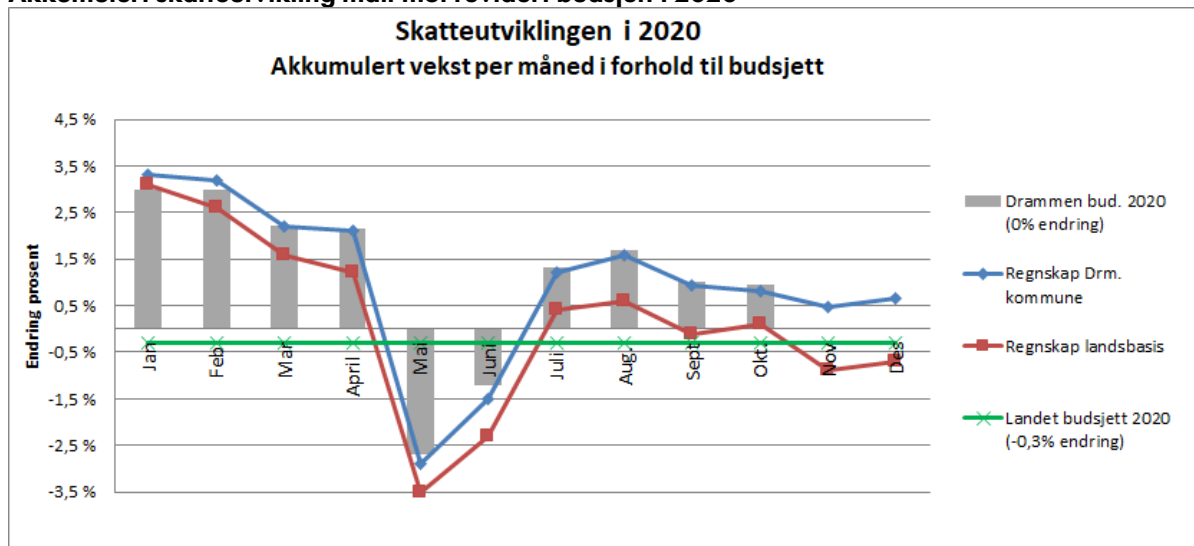
Skatteveksten i 2020 ble til slutt på 0,7 prosent tilsvarende en merinntekt på 19,6 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Denne merinntekten blir i stor grad motvirket av lavere inntektsutjevning, slik at netto merinntekt fra skatt og rammetilskudd blir på 1,3 millioner kroner. Dette skyldes i stor grad at skatteinngangen på landsbasis på 0,7 prosent lavere enn året før, og dermed 0,4 prosentenheter svakere enn anslått ved fremleggelsen statsbudsjett 2021.

Utviklingen i skatteanslaget i 2020 for landet og Drammen

Som det fremgår av figuren nedenfor har det vært store svingninger i skatteinntangen gjennom 2020. Utviklingen var spesielt svak i månedene mai og juni, og dette må delvis ses i sammenheng med utsatte terminforfall for forskuddsskatt.

Akkumulert skatteutvikling målt mot revidert budsjett i 2020

Rammetilskudd

Drammen har i 2020 mottatt 2 936,3 millioner kroner i rammetilskudd. Dette er 18,3 millioner kroner mindre enn revidert budsjett, og skyldes lavere inntekstutjevning enn forutsatt.

Budsjettert rammetilskudd er i løpet av året oppjustert med 199,2 millioner kroner – herav 176,7 millioner kroner i ekstraordinære midler til dekning av økte utgifter og reduserte inntekter som følge av pandemien. I tillegg til å kompensere for tidligere omtalt skattesvikt, har ekstrabevilgningene gått til å kompensere for bortfall av foreldrebetaling i barnehage og SFO, gjennomføring av TISK-strategien (Testing, Isolering, Smittesporing og Karantene) samt diverse andre ekstra utgifter kommunen har hatt som følge av pandemien. Det vises forøvrig til egen omtale av økonomiske konsekvenser av covid-19 pandemien tidligere i dokumentet.

Øvrige sentrale inntekter

Øvrige sentrale inntekstposter omfatter integreringstilskudd, særtilskudd for enslige mindreårige flyktninger og kompensasjonstilskudd fra Husbanken. I tillegg er eieruttaket fra Drammen Eiendom KF på 92,4 millioner kroner lagt inn her. I sum utgjør øvrige sentrale inntekter 324,4 millioner kroner i 2020, som er 0,2 millioner lavere enn budsjettert.

Tilskudd til enslige mindreårige flyktninger

Tilskuddet til enslige mindreårige flyktninger ble på 31,4 millioner kroner, og viser en merinntekt på 0,5 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Mindreinntektene skyldes færre bosatte enn budsjettert, samtidig som bosettingen har skjedd senere i året enn forutsatt.

Rentekompensasjon fra Husbanken

Kompensasjonstilskuddene fra Husbanken er inntektsført med 22,9 millioner kroner som er i samsvar med revidert budsjett. Inntektsanslaget er nedjustert i løpet av året som følge av lavere rente.

Engangsinntekter i 2020

Drammen kommune har mottatt følgende engangsinntekter i 2020 som er ført på sentralt ansvar:

Reformstøtte til sammenslåtte kommuner med 33,5 millioner kroner

Ekstraordinært vedlikeholdstilskudd på totalt 48,4 millioner kroner. Av mottatt tilskudd er 24,4 millioner kroner ført i kommunekassens investeringsregnskap, mens resterende beløp på 24 millioner er inntektsført på sentralt ansvar i driftsregnskapet. I samsvar med kommunestyrets vedtak er tilvarende beløp overført til Drammen Eiendom KF til finansiering av ikke budsjetterte oppgraderingstiltak.

Historisk lave innlånsrenter gav betydelig reduserte finansutgifter

Drammen kommune har i 2020 nytt godt av historisk lave renter. Året startet med positiv forventning til vekst og økte renter. Full nedstenging av store deler av den vestlige verden fra midten av mars ga skyhøy usikkerhet og fikk store konsekvenser for utviklingen i rente- og kapitalmarkedene.

Fallet i markedsrentene som fulgte i kjølvannet av at Norges Bank i løpet av våren satte ned styringsrenten til historiske 0 prosent, gav betydelige besparelser i kommunens innlånsutgifter og en forbedring av kontantresultatet i Lånefondet med om lag 53 millioner kroner i forhold til opprinnelig budsjett.

Rentenedgangen har imidlertid også gitt redusert avkastning på plassering av kommunens overskuddslikviditet og andre renteavhengige inntekter. Samlet ble kommunekassens netto finansutgifter om lag 41 millioner kroner lavere enn opprinnelig budsjettert for 2020. Den betydelige besparelsen innenfor finansområdet må imidlertid i all hovedsak tilskrives at 2020 på alle vis har vært et ekstraordinært år.

Utbytte bedre enn opprinnelig forutsatt

Drammen kommune mottok 133,4 millioner kroner i utbytte fra aksjeselskaper i 2020. Dette er betydelig bedre enn opprinnelig budsjett på 98,8 millioner kroner, men noe lavere enn revidert budsjett på 135 millioner kroner. Mindreinntekten skyldes at Drammen Kino AS på ekstraordinær generalforsamling 29. desember i fjor vedtok å reversere tidligere vedtatt utbytte for regnskapsåret 2019 som følge av en svært krevende økonomisk situasjon i 2020. Det største utbyttet kommer fra Glitre Energi AS med 94,5 millioner kroner.

Utbytte fra aksjeselskaper i 2020

Beløp i 1000 kroner	Regn 2020	Rev. Bud. 2020	Avvik
Glitre Energi AS	94 537		
Glitre Energinett Holding AS	5 910		
Vardar AS	15 648		
Lindum AS	15 300		
DKEU AS	2 000		
Drammen Kino AS	-		
Sum utbytte	133 394	135 000	-1 606

Sentrale utgifter viser merforbruk

Sentrale utgifter viser et merforbruk i 2020 på 15,8 millioner kroner. Merforbruket kan først og fremst knyttes til følgende forhold:

Netto pensjonsutgifter ble om lag 8.4 millioner kroner høyere enn budsjettert

Som en følge av pandemien ble lønnsveksten – og dermed også G-reguleringen – i 2020 betydelig lavere enn lagt til grunn i budsjettet. Dette medførte at reguleringspremien ble vesentlig lavere enn budsjettert. Dette påvirker størrelsen på premieavviket (inntekt) som også ble vesentlig lavere enn budsjettert.

Samtidig var budsjettet for 2020 basert på usikkert grunnlag som følge av overgangen til ny kommune. Dette resulterte i for høyt anslag for premieavviket (inntekt), og for lavt anslag for amortisering av tidligere års premieavvik. Sistnevnte ble også påvirket av høyere premieavvik enn budsjettert i de tidligere kommunene i 2019.

I sum gir dette betydelig negative avvik både for premieavvik og amortisering av tidligere års premieavvik. Disse avvikene er i stor

grad avregnet mot for mye belastet premie i programområdene gjennom året samt noe høyere bruk av premiefond til dekning av reguleringspremie til sykepleierordningen i KLP. Dette har likevel ikke vært tilstrekkelig til å dekke de negative avvikene fullt ut, og de sentrale pensjonspostene viser et netto merforbruk på om lag 8,4 millioner kroner.

Underdekning på lønnsreserven med om lag 1,3 millioner kroner

Den sentrale lønnsreserven for 2020 på 80,9 millioner kroner ble i sin helhet trukket inn etter at regjeringen i forslaget til revidert nasjonalbudsjett la til grunn nulloppgjør i fjorårets lønnsforhandlinger. Resultatet av forhandlingene ble en ramme på 1,7 prosent. Dette ga grunnlag for tillegg innenfor en årsvekstramme på 0,1 prosent med virkning fra 1. september. Ved behandlingen av 2. tertialrapport ble 3,85 millioner kroner tilbakeført til lønnsreserven. Virkningen for Drammen kommunekasse ble imidlertid i underkant av 5,2 millioner kroner, og lønnsreserven viser etter dette en underdekning på 1,3 millioner kroner.

Diverse ikke budsjetterte merutgifter

- Diverse uavklarte utgifter ved overgangen til ny kommune knyttet bygningsmessig drift av rådhusene i tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommune og uavklarte strømudgifter mv. er belastet sentralt ansvar med nesten 4,5 millioner kroner. Merutgiftene er delvis dekket mot lavere utgifter til husleie og kjøp av renhold fra Drammen Eiendom KF med 3,0 millioner kroner.
- Tapsavskrivning på ikke realiserbare krav mot NAV knyttet til sykelønnsrefusjon i tidligere Drammen kommune er belastet med om lag 4,65 millioner kroner

Årsoppgjørdisposisjoner

Som nevnt tidligere har Drammen kommunekasse et netto driftsoverskudd på 63,6 millioner kroner i 2020.

Etter § 4-2 i ny forskrift[1] gjeldende fra og med regnskapsåret 2020 skal det foretas strykninger hvis netto driftsresultat ikke er tilstrekkelig til å finansiere budsjetterte årsoppgjørdisposisjoner (dvs. overføring til investeringsregnskapet og avsetning til disposisjonsfond). Etter at det er tatt hensyn til pålagte avsetninger av ubrukte øremerkede midler og budsjettert avsetning til disposisjonsfond har det vært nødvendig å avkorte budsjettert overføring fra drifts- til investeringsregnskapet med 0,9 millioner kroner for å få kommunekassens årsregnskap i balanse.

Dette innebærer at det er overført 111,3 millioner kroner er overført til egenfinansiering i investeringsregnskapet. Budsjettert beløp var på 112,3 millioner kroner – herav generell finansiering vedtatt av kommunestyret på 100,8 millioner kroner samt diverse egenfinansieringer av investeringer innenfor programområdene på 111,5 millioner kroner.

Regnskapet viser netto avsetning til disposisjonsfond på 1,2 millioner kroner, som er om lag 3 millioner kroner mindre enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak egenkapitalrealterte forhold knyttet til avviklingen av Legevakta i Drammensregionen IKS og Drammen Drift KF som er ført mot disposisjonsfondet. Per utgangen av 2020 utgjør kommunekassens disposisjonsfond 608,8 millioner kroner.

Årsoppgjørdisposisjonene fremgår av den etterfølgende hovedoversikten.

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 7. juni 2019 med hjemmel i lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 14-3, § 14-4, § 14-6, § 14-8, § 14-9 og § 31-4.

Hovedoversikt

Beløp i 1000	Regnskap 2020 (per 23.2.2021)	Revidert budsjett 2020	Avvik i kr. 2020	Regnskap 2020 (per 23.2.2021)	Revidert budsjett 2020	Avvik i kr. 2020
Sentrale inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-2 988 869	-2 969 239	19 630			
Rammetilskudd	-2 936 282	-2 954 586	-18 304			
Engangsmidler kommunereform	- 33 471	-33 500	-29			
Integreringstilskudd	-120 292	-119 979	313			
Tilskudd enslige mindreårige flyktninger	-31 387	-31 878	-491			
Rente og inv. kompensasjon fra staten	-22 916	-22 912	4			
Ekstraordinært vedlikeholdstilskudd	-24 000	-24 000	-			

Beløp i 1000	Regnskap 2020 (per 23.2.2021)	Revidert budsjett 2020	Avvik i kr. 2020	Regnskap 2020 (per 23.2.2021)	Revidert budsjett 2020	Avvik i kr. 2020
Overføring fra kommunale foretak	-92 373	-92 383	- 10			
Sum Sentrale inntekter	-6 249 591	-6 248 477	1 114			
Sentrale utgifter						
Lønnsreserve	-	-1 301	-1 301			
Overgangskostnad ny kommune (avsetn.)			-			
Avsetning covid-19 tiltak			-			
Husleie, renhold mv. ufordelt	646 501	649 485	2 984			
Sentrale pensjonsposter	- 78 855	-87 222	-8 367			
Årets premieavvik (F170)	-36 747	-162 753	-126 006			
Amortisering av tidligere premieavvik (F171)	168 011	120 059	- 47 952			
Tilskudd/kontingent pensjon (F172)	1 577	1 400	-177			
Bruk av premiefond	- 79 572	-76 828	2 744			
Diverse pensjon	-132 124	30 900	163 024			
Overføring til DEKF - vedlikeholdstilskudd	24 000	24 000	-			
Redusert arbeidsgiveravgift 3. termin	- 30 331	- 30 300	31			
Diverse fellesutgifter (netto)	9 118	- 4	-9 121			
Sum Sentrale utgifter	570 432	554 659	- 15 774			
Programområdene (før avsetninger mv.)				(Etter avsetninger mv.)		
P01 Skole	1 058 976	1 090 401	31 424	1 064 082	1 076 776	12 694
P02 Barnehager	838 862	854 502	15 640	840 177	853 044	12 868
P03 Forebyggende tjenester	345 366	366 513	21 147	351 313	365 648	14 335
P04 Helse	382 240	371 885	-10 355	382 704	373 054	- 9 650
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	333 469	336 025	2 556	334 769	335 898	1 129
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1 203 323	1 121 280	-82 044	1 204 810	1 121 050	- 83 760
P07 Rus og psykisk helse	166 616	161 828	-4 788	165 213	159 169	-6 043
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	404 702	416 342	11 640	412 247	414 108	1 860
P09 Kultur, idrett og frivillighet	307 492	313 728	6 236	310 783	315 414	4 631
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	948	4 685	3 737	1 748	4 685	2 937
P11 Utbygging og samferdsel	98 370	98 447	77	98 558	98 572	14
P12 Vann, avløp og renovasjon	-136 744	-136 724	20	-136 804	-136 724	80
P13 Arealplan og miljø	45 418	57 990	12 572	48 578	58 492	9 913
P14 Ledelse, styring og administrasjon	375 209	415 576	40 366	380 412	415 238	34 825
P15 Samfunnsikkerhet	85 495	86 678	1 183	85 495	86 678	1 183
P16 Næringsutvikling	22 683	23 113	430	22 683	23 113	430

Beløp i 1000	Regnskap 2020 (per 23.2.2021)	Revidert budsjett 2020	Avvik i kr. 2020	Regnskap 2020 (per 23.2.2021)	Revidert budsjett 2020	Avvik i kr. 2020
P17 Arbeid og inkludering	24	-	-24			-
P18 Politisk styring	39 746	38 356	-1 390	39 847	38 464	-1 383
P19 sentraleposter (interkommunalt samarbeid)	-193	-	193	-193	-	193
Sum netto utgifter programområdene	5 572 003	5 620 625	48 621	5 606 422	5 602 678	-3 744
Finansutgifter						
Renteutgifter, provisjoner og finans	160 177	150 861	-9 316			
Avdragsutgifter	204 989	206 200	1 212			
Renteinntekter	-61 497	-62 218	-721			
Kontantresultat lånefondet	-126 696	-100 734	25 962			
Utbytte	-133 394	-135 000	-1 606			
Netto finansutgifter	43 578	59 109	15 531			
Netto driftsresultat (overskudd (-)/underskudd (+))*	-63 578	-14 085	49 493			
Årsoppgjørdisposisjoner						
Disponering tidligere års regnskapsresultat	-81 296	-80 429	867			
Bruk av disposisjonsfond	-143 540	-139 480	4 059			
Avsetning disposisjonsfond	144 770	143 746	-1 024			
Avsetning bundene fond	78 882	8 686	-70 196			
Bruk av bundene fond	-46 555	-30 708	15 847			
Sum avsetninger	-47 739	-98 185	-50 447			
Overføring til investeringsregnskapet	111 316	112 270	954			
Årsresultat (overskudd (-)/ underskudd (+))	-0	-0	-0			
*) Resultatgrad:	0,80 %					

Investeringsregnskapet

Ved inngangen til 2020 var det usikkerhet knyttet til kommunens økonomiske handlingsrom. Det ble derfor lagt til grunn et forsiktig investeringsprogram. I hovedsak ble det bevilget midler til enkeltprosjekter som var igangsatt eller kontraktfestet, samt investeringsrammer for mindre og løpende investeringer tilsvarende 50 % av nivået i fra de 3 tidligere kommunene. Investeringsbudsjettet ble noe justert i 1. tertial slik at revidert budsjett er samlet på 1.218,2 millioner kroner.

Som grunnlag for økonomiplanarbeidet for 2021 behandlet kommunestyret høsten 2020 plan for handlingsregler og investeringsomfang i et 12 års perspektiv.

Investeringer gjennomføres av Kommunekassen og Drammen Eiendom KF. De enkelte investeringsprosjekter omtales under omtalen av Programområdene. Prosjekter i regi av Drammen Eiendom KF er merket (DEKF) og vil være nærmere omtalt i egen årsmelding fra Drammen Eiendom KF, som vedlegg til denne Årsevalueringen.

Investeringsreglement

Investeringsstiltak følger vedtatt reglement for Investeringer. Det er foreløpig i 2020 relativt få nye store investeringsprosjekter som har vært omfattet av reglementet som stiller krav til beslutningsprosesser og kvalitetssikring.

Det har ved utarbeidelse av nye investeringsbudsjetter vært bevisst fokusert på å skille investeringer i oppgradering og modernisering av de eiendommene vi allerede har, fra investeringer i nye behov og anlegg. Dette bidrar til å møte et løpende verdslit i eiendommene, og ivaretar en forsvarlig verdiforvaltning.

Investeringer i varige driftsmidler

Drammen kommune hadde i 2020 en total investeringsramme til varige driftsmidler på 1.192,9 millioner kroner. Det ble investert for 980,7 millioner kroner.

Brutto investeringsutgifter i varige driftsmidler 2020 (beløp i 1000 kroner).

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse	648 888	692 972	44 084
Drammen Eiendom KF	331 825	525 250	193 425
Sum investeringer	980 713	1 218 222	237 509

Investeringsregnskapet viser avvik i form av mindre forbruk. Generelt gjelder dette investeringsprosjekter som ikke har hatt den fremdriften som var lagt til grunn ved fastsettelsen av budsjettet.

Kommunekassen

De største avvikene knyttet til Kultur, fritid og idrett som har hatt anbud ute på anskaffelse av sceneutstyr, tråkkemaskin og ismaskin av Øren som ikke ble slutført i 2020. Infrastruktur og samferdsel har forsinket fremdrift på noen prosjekter som startet opp i 2020. Avvik innen Vann og avløp skyldes ompostering av fra investering til driftsfinansiert ledningsutskifting ved årsavslutningen.

Drammen Eiendom KF

Fjell skole og flerbrukshall er ferdig men sluttoppgjør er ikke utbetalt enda. Brandenga skole ble stanset som følge av konkurs. Åskollen omsorgsboliger ligger etter fremdriftsplan.

Brutto investeringsutgifter i varige driftsmidler per programområde (beløp i 1000 kroner).

Programområde (mill. kroner)	Drammen kommunekasse			Drammen Eiendom KF			Sum investeringer		
	Regn 2020	Budsj. 2020	Avvik	Regn 2020	Budsj. 2020	Avvik	Regn 2020	Budsj. 2020	Avvik
P01 Skole	10 221	13 690	3 469	49 354	122 000	72 646	59 575	135 690	76 115
P02 Barnehage	3 117	3 900	783	33 983	18 000	-15 983	37 100	21 900	-15 200
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	1 469	1 650	181	-	-	-	1 469	1 650	181
P04 Helse	1 555	1 555	-	-	-	-	1 555	1 555	-
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	112	112	-	-	-	-	112	112	-
P06 Hjemmetjenester og institusjon	5 203	6 444	1 241	96 954	118 500	21 546	102 157	124 944	22 787
P07 Rus og psykisk helse	126	126	-	-	-	-	126	126	-
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	185	185	-	12 672	15 300	2 628	12 857	15 485	2 628
P09 Kultur, fritid og idrett	37 548	47 728	10 181	83 958	81 500	-2 458	121 506	129 228	7 723
P11 Utbygging og samferdsel	322 222	332 750	10 528	-	-	-	322 222	332 750	10 528
P12 Vann, avløp og renovasjon	191 336	202 300	10 964	-	-	-	191 336	202 300	10 964
P13 Arealplan, klima og miljø	596	582	-15	-	-	-	596	582	-15
P14 Ledelse, styring og administrasjon	72 091	80 049	7 958	-	-	-	72 091	80 049	7 958
P15 Samfunnsikkerhet	1 839	1 800	-39	-	-	-	1 839	1 800	-39
P18 Politisk styring	101	101	-	-	-	-	101	101	-
P19 Sentrale poster	1 165	-	-1 165	54 904	169 950	115 046	56 069	169 950	113 881
Sum	648 888	692 972	44 084	331 825	525 250	193 425	980 713	1 218 222	237 509

De største investeringsprosjektene i Drammen kommunekasse i 2020 (beløp i 1000 kroner).

Prosjekt	Regnskap
KK P 11 Spiralen oppgradering/ vanntetting	111 465
KK P11 Bybru	39 419
Asfaltering/ forarbeider	22 713
Iver Holters gate, separering - fellesprosjekt DEKF	20 864
Gamle Kirkeplass vest - gjøre separatsystem virksomt	19 488
Opprusting av Rundtom pumpestasjon	18 938
Horgen nytt VA-anlegg	16 823
Digitalisering skole	14 979

De største investeringsprosjektene i Drammen Eiendom KF i 2020 (beløp i 1000 kroner).

Prosjekt	Regnskap
Åssiden - Fotballhall	76 255
Åskollen HOD - helseknutepunkt	75 936
Fjellhagen erstatningsbarnehage (Fjell 2020)	33 982
Brandengen skole - utvidelse	31 464
Lille Åsgaten 3, bolig - nybygg	16 044
Eikveien 54 (Drammensgården)	15 345
Fjell 2020 - Fjell skole, flerbrukshall og aktivitetshus	13 054

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises til programområdeomtalene samt til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

Øvrig finansieringsbehov

Som det fremgår av tabellen nedenfor har kommunekassen i tillegg til investeringer i anleggsmidler, hatt betydelige utgifter til blant annet utlån, kjøp av aksjer og andeler, avdrag på lån og avsetninger.

Det er i 2020 lånt ut 364,6 millioner kroner i nye startlån. Drammen kommune har i 2020 forskuttet spillemidler til Solberg Sportsklubb med 5,8 kroner og til Drammen Strong v/Stronghytta med 1,5 millioner kroner.

Det er også gitt 8,0 millioner kroner i kortsiktig likviditetslån til Drammen Scener AS. Lånet er innløst i løpet av året. Innløsningen er ført som mottatt avdrag på 8,0 millioner kroner i kommunekassens investeringsregnskap. Mottatt avdrag er benyttet til finansiering av forhøyelse av selskapets aksjekapital med tilsvarende beløp.

Videre er det gitt tilskudd til Spiralen med 0,6 millioner kroner (oppgradering og vanntetting), Skoger Gamle Kirke med 2,5 millioner kroner (rehabilitering) og til Fjell Almenning med 5,8 millioner kroner (utearealer på Fjell).

Det har i kommunekassens investeringsregnskap for 2020 påløpt 89,9 millioner kroner til kjøp av aksjer og andeler. Av dette gjelder 69,3 millioner kroner overtagelse av aksjer i Vardar AS

Drammen kommune er fra 1. januar 2020 største eier i selskapet med 25,82 prosent eierandel. Øvrige eiere er kommunene i tidligere Buskerud fylke. Eierskapet ble overdratt vederlagsfritt fra tidligere Buskerud fylkeskommune til kommunene i Buskerud med bakgrunn i avtale fra 2005. I samråd med Viken kommunerevisjon IKS er overtakelsen av aksjene ført til pålydende 69 338 060 kroner i kommunekassens investeringsregnskap for 2020, finansiert med inntektsføring av tilsvarende beløp som gave fra tidligere Buskerud fylkeskommune. Det vises ellers til nærmere omtale av dette i note 20 til regnskapet.

Videre er det i 2020 utbetalt 10 millioner kroner i økt egenkapitalinnskudd til Drammen Kommunale pensjonskasse og tilsvarende 2,6 millioner kroner til KLP. Som nevnt ovenfor har kommunen også styrket egenkapitalen i Drammen Scener AS med 8 millioner kroner gjennom konvertering av kortsiktig likviditetslån til aksjekapital.

Det er utgiftsført avdragsutgifter på 153,8 millioner kroner i investeringsregnskapet. Av dette utgjør ordinære avdrag til Husbanken (startlån) 61,8 millioner kroner. I tillegg er ekstraordinært innfridde startlån fra 2019 tilbakebetalt til Husbanken med 92 millioner kroner. Tilbakebetaling av ekstraordinært innfridde lån er finansiert med midler avsatt i de tre tidligere kommunene Drammen, Nedre Eiker og Svelvik i 2019.

Avsetninger mv. er utgiftsført med 132,8 millioner kroner i 2020. Avsetningene, som i liten grad er budsjettert, gjelder i hovedsak følgende forhold:

- Det er mottatt 113,3 millioner kroner fra innfridde startlån og ekstraordinære avdrag i 2020. Midlene er avsatt til bundet investeringsfond.
- Det er avsatt 7,997 millioner kroner i resterende vedlikeholdstilskudd mottatt fra staten i 2020 i forbindelse med korona-pandemien
- Det er avsatt til sammen 9,530 millioner kroner mottatt fra Viken Fylkeskommune i 2020 til sykkelplan, sykkelparkering, busstrase Gulskogen mv.
- Inntekter fra frikjøp av parkeringsplasser med 1,350 millioner kroner (til sammen 6 plasser) er avsatt til fond til parkeringsformål.

Kommunekassens investeringsregnskap er videre belastet med 1,459 millioner kroner i udekket beløp fra tidligere år. Dette knytter seg til underdekning i investeringsregnskapet i tidligere Svelvik i 2019, som ble vedtatt dekket mot ubrukte lånemidler i investeringsregnskapet i 2020.

Finansiering av investeringsregnskapet

Investeringsregnskapets utgifter finansieres i stor grad av eksterne lånemidler, tilskudd fra staten og andre bidragsytere, kompensasjon av merverdiavgift, mottatte avdrag og egenfinansiering.

Drammen kommune har benyttet 827,2 millioner kroner i eksterne lånemidler i 2020, hvorav 364,6 millioner kroner til finansiering av startlån (videre utlån) og 462,6 millioner kroner til investeringsformål. Drammen Eiendom KF har forutsatt at 189,2 millioner kroner av påløpte investeringsutgifter i 2020 lånefinansieres [1].

I kommunekassens investeringsregnskap er det i 2020 ikke inntektsført midler av betydning fra salg av anleggsmidler, mens Drammen Eiendom KF har inntektsført totalt 26,1 millioner kroner i all hovedsak fra salg av boliger i tilknytning til prosjektet «Fra leie til eie».

Innenfor kommunekassen er det mottatt avdrag fra utlån med totalt 159,1 millioner kroner. Av det inntektsførte beløpet gjelder hele 149,2 millioner kroner mottatte avdrag fra startlån, herav 113,3 millioner kroner fra ekstraordinære avdrag og innfrielse. Videre er det mottatt avdrag på utlån av egne midler til Lindum AS med 0,6 millioner kroner, og fra Drammen Scener AS med til sammen 8,360 millioner kroner, hvorav 8 millioner kroner knyttet til innfrielse av kortsiktig likviditetslån omtalt ovenfor.

I tillegg er det mottatt totalt 21,2 millioner kroner fra Viken Fylkeskommune til investeringer i trafiksikkerhetstiltak, sykkelveier m.v. I forbindelse med avvikling av Legevakten som interkommunalt selskap er det innbetalt 3,1 millioner kroner fra Lier og Holmestrand kommuner (tidligere Sande kommune). Det er også mottatt 2,6 millioner kroner i refusjon fra Drammen Eiendom KF for VA-arbeider, samt 2,4 millioner kroner under diverse justeringsavtaler med utbyggere.

Videre er det i forbindelse med vederlagsfri overtagelse av aksjer i Vardar inntektsført 69,33 millioner kroner som gave fra tidligere Buskerud fylkeskommune.

Det er inntektsført til sammen 98,6 millioner kroner i bruk av fond i investeringsregnskapet 2020. Av dette er 92,0 millioner kroner bruk av avsatte midler fra innfridde startlån i 2019 til ekstraordinær nedbetaling av kommunens gjeld i Husbanken. I tillegg er det disponert til sammen 4,8 millioner kroner fra ulike bundne avsetninger knyttet til utbyggingsavtaler og øremerkede tilskudd fra Buskerudbyen. Det er også disponert 1,8 millioner fra avsatte midler fra tidligere Drammensregionen IKT.

Momskompensasjon inngår som felles finansiering i investeringsregnskapet. Det er inntektsført momskompensasjon på totalt 141,6 millioner kroner i 2020 – fordelt med 85,6 millioner kroner i kommunekassen og 56 millioner kroner i Drammen Eiendom KF sitt investeringsregnskap.

I kommunens budsjettreglement er det lagt til grunn at det skal være en egenfinansiering av kommunekassens og Drammen Eiendom KF's investeringer på minimum 15 prosent av ikke-rentable investeringer korrigert for tilskudd og merverdiavgift.

Brutto investeringsutgifter korrigert for rentable investeringer i regi av kommunekassen og Drammen Eiendom KF utgjorde 779,4 millioner kroner i 2020. Korrigert for tilskudd/refusjoner og momskompensasjon er egenfinansieringsgrunnlaget på 559,3 millioner kroner. I 2020 er totalt 137,7 millioner kroner av investeringene egenfinansiert, hvorav 111,3 millioner kroner er overført fra kommunekassens driftsregnskap og 26,4 millioner kroner fra salg av anleggsmidler – i hovedsak eiendomssalg i Drammen Eiendom KF. Dette tilsvarer en egenfinansieringsgrad for ikke-rentable investeringer på 25,5 prosent i 2020, det vil si godt over minimumskravet på 15 prosent i budsjettreglementet.

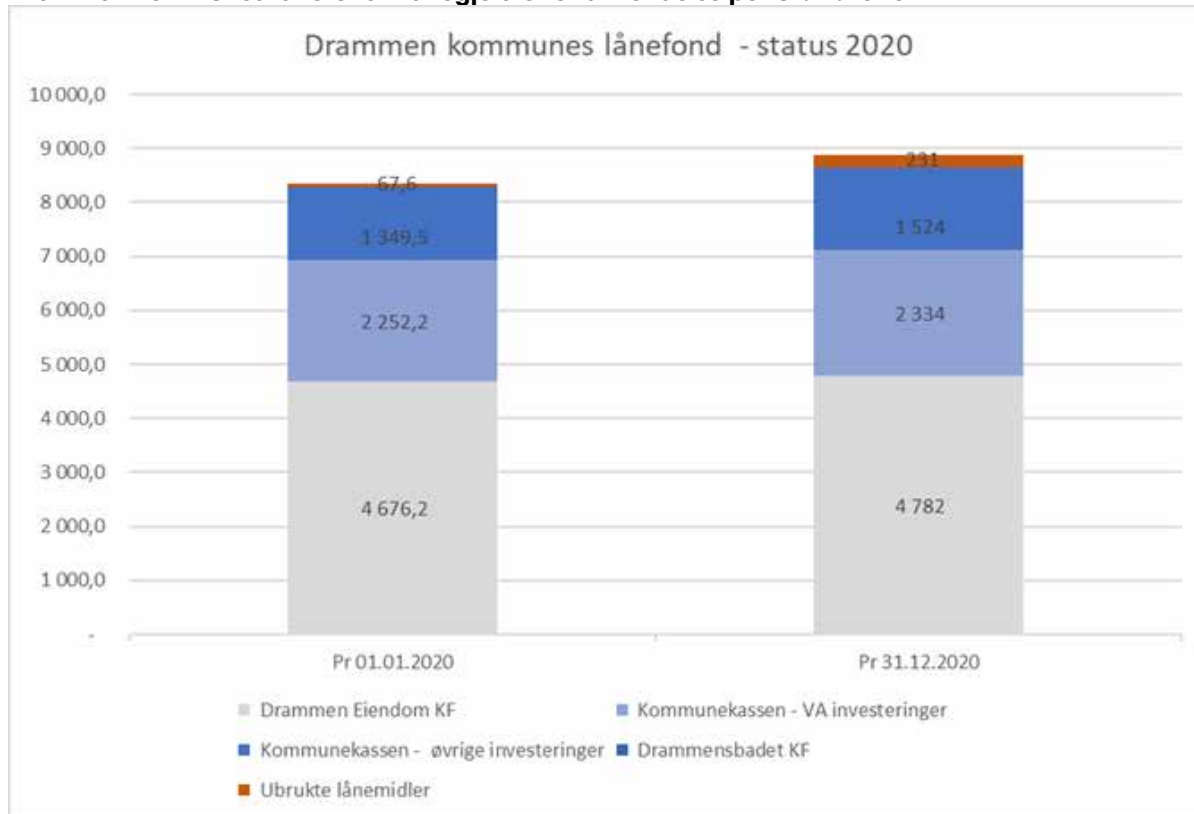
Saldering av investeringsregnskapene i 2020

Tall i millioner kroner	Drammen kommunekasse	Drammen Eiendom KF
FINANSIERINGSBEHOV		
Investeringer i anleggsmidler	648,9	331,8
Utlån og forskutteringer	389,0	–
Avdrag på lån	153,8	–
Dekning av tidligere års udekket beløp	1,5	–
Avsetninger	132,8	–
Kjøp av aksjer og andeler	89,9	–
Årets finansieringsbehov	1415,9	331,8
FINANSIERING		
Bruk av lånemidler	-827,2	-189,2
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-0,3	-26,1
Tilskudd til investeringer	-133,8	-60,5
Mottatte avdrag på utlån	-159,1	–
Andre inntekter og refusjoner	0,0	–
Momskompensasjon investeringer	-85,6	-56,0
Sum ekstern finansiering	-1206,0	-331,8
Overført fra driftsregnskapet	-111,3	–
Bruk av avsetninger	-98,65	–
Sum finansiering	-1415,9	-331,8

[1] Siden Drammen Eiendom KF i 2020 følger regnskapslovens bestemmelser gjøres opptak av lån i Lånefondet først når anleggene er ferdigstilt.

Balanseregnskapet**Utviklingen i lånegjelden**

Ekstern finansiering av investeringer i kommunekassen og de kommunale foretakene ut over merverdiavgiftskompensasjon og tilskudd, finansieres ved låneopptak i Drammen kommunes lånefond. Figuren nedenfor viser kommunens samlede lånegjeld til investeringsformål tatt opp gjennom Lånefondet i 2020. I denne gjelden er formidlingslån fra Husbanken ikke inkludert, da disse ligger i kommunekassens balanse. Lånefondets gjeld økte med 527,9 millioner kroner i 2020, og var ved utgangen av året på 8 877,4 millioner kroner. Det ble i løpet av 2020 betalt 362,1 millioner kroner i avdrag, og det ble tatt opp til sammen 890 millioner kroner i nye lån av en vedtatt låneramme for 2020 på 890,2 millioner kroner.

Drammen kommunes lånefond - lånegjeld etter anvendelse per 31.12.2020

Videre viser figuren anvendelse av gjelden, dvs. hvordan Drammen kommunes lånegjeld fordeler seg mellom kommunekassens vann- og avløpsrelaterte gjeld, kommunekassens øvrige gjeld til investeringer og Drammen Eiendom KF. Drammen Eiendom KFs lånegjeld finansieres i stor grad av kommunekassen gjennom virksomhetenes husleier, mens lånegjelden knyttet til investeringer innenfor vann- og avløpsområdet finansieres gjennom VA-gebyrene.

Utbetaling av langsiktige lån fra lånefondet til finansiering av investeringer i Drammen Eiendom KF skjer i takt med endelig ferdigstilling av prosjektene. Anlegg under oppføring finansieres i byggeperioden med ledig likviditet på kommunens konsernkonto. Manglende langsiktig finansiering av Drammen Eiendoms byggelånstrekk på konsernkonto vil kunne gi utfordringer i nytt regnskapsår, og hensyntas derfor ved gjennomføring av årets låneopptak. Ubrukte lånemidler i lånefondet utgjorde ved utgangen av året 230,7 millioner kroner, hvilket omtrent motsvarer byggelånstrekket ved utgangen av året.

Av kommunens låneportefølje per utgangen av 2020 er cirka 47 prosent knyttet til kortsiktige rentevilkår, mens de resterende 53 prosentene er sikret enten gjennom lån med faste renter eller ved bruk av rentebytteavtaler. Dette er godt innenfor sikringskravet i kommunens gjelds- og finansreglement på minimum 1/3-del av lånegjelden. Det er i 2020 ikke inngått nye sikringsavtaler.

Finansmarkedene har i 2020 i stor grad vært preget av korona-pandemien, og et betydelig rentefall. Til tross for usikkerhet og tendenser til «kapital-tørke» en kort periode i mars/april, har finansmarkedene fungert bra. Takket være sentralbankens intervensjoner, har likviditeten vært god og det har ikke vært problemer med å refinansiere lån. Både de korte og lange rentene har vært historisk lave, og nye låneopptak samt refinansiering av eksisterende lånegjeld i lånefondet har vært gjort til betingelser betydelig under renteforutsetningen i budsjettet. Drammen kommune har god spredning i låneforfallene og kapitalrisikoen vurderes som lav.

Frie fondsreserver per utgangen av 2020

I samsvar med budsjetterte forutsetninger er det foretatt netto avsetning til disposisjonsfond med 12,8 millioner kroner i driftsregnskapet for 2019. Samtidig er det i samsvar med budsjetterte forutsetninger brukt 47,8 millioner kroner fra disposisjonsfondet til egenfinansiering av investeringsregnskapet. Dette innebærer at det samlet er en netto bruk av disposisjonsfondet på 34,8 millioner kroner i 2019. Disposisjonsfondet utgjør etter dette 516,3 millioner kroner per utgangen av 2019. Bykassens disposisjonsfond tilsvarer 9,4 prosent av brutto driftsinntekter. Hvis det i tillegg tas hensyn til udisponert årsresultat i 2019 utgjør bykassens frie reserver 568,5 millioner kroner.

Bystyret fastsatte ved behandlingen av økonomiplan 2017-2020 reviderte og skjerpede handlingsregler for oppbygging av reserver. Som det fremgår av tabellen nedenfor er disse målene oppfylt med god margin per utgangen av 2019.

Frie fondsreserver per utgangen av 2019

Regnskapet viser netto avsetning til disposisjonsfond på 1,2 millioner kroner, som er om lag 3 millioner kroner mindre enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak egenkapitalrealterte forhold knyttet til avviklingen av Legevakta i Drammensregionen IKS og Drammen Drift KF som er ført mot disposisjonsfondet.

Basert på åpningsbalanse per 1. januar 2020 for nye Drammen kommune er inngående saldo for disposisjonsfondet på 607,5 millioner kroner. Dette er vesentlig høyere enn den inngående verdien som ble lagt til grunn i prognosen for disposisjonsfondet i 1. og 2. tertialrapport. Dette skyldes blant annet at tidligere Nedre Eiker regnskapoverskudd fra 2018 på 44,5 millioner kroner var feilklassifisert i utgående balanse per 31.12.2019. I tillegg er åpningsbalansen påvirket av at innlemmingen av Drammen Drift KF og Legevakta IKS tilførte netto egenkapital på om lag 6 millioner kroner til disposisjonsfondet.

I tillegg var prognosen i 2. tertialrapport basert på at vedtatt avsetning på 53,8 millioner kroner ville bli disponert i 3. tertial til finansiering av covid-19-tiltak. Dette ble ikke aktuelt da kommunen mottok større tilskudd fra staten enn forventet.

Per utgangen av 2020 utgjør kommunekassens disposisjonsfond 608,8 millioner kroner. Dette er om lag 259 millioner kroner mer enn de vedtatte handlingsreglenes krav til reserveavsetning.

Disposisjonsfond per 31.12.2020

Millioner kroner	2020
Saldo disposisjonsfond per 1.1.2020	607,5
Avsetning overskudd 2019	81,3
Avsetning 1. tertial 2020 - covid-19	8,7
Avsetning 2. tertial 2020 *	53,8
Bruk i driftsregnskapet - vedtatt budsjett	-88,6
Bruk i 1. tertialrapport 2020	-40,7
Bruk i 2. tertialrapport 2020 - covid 19	-3,4
Bruk årsavslutning - covid 19*	0
Bruk diverse tiltak årsavslutning	-9,9
Saldo disposisjonsfond per 31.12.2020	608,8
Generell reserve (tilsv. 3% av bto. driftsinntekter)	241,1
"Rentesikringsfond" (1% av brutto lånegjeld)	88,8
"Eier-risikofond"	20,0
Handlingsreglenes reservekrav pr. 31.12.2020 (anslag)	349,9
Avsetning ut over handlingsreglenes krav	258,9

*) Avsetning på 53,8 millioner kroner i 2. tertialrapport ble ikke disponert til koranutgifter i 3. tertial.

HOVEDUTVALG FOR

OPPVEKST OG UTDANNING

P01 Skole

P02 Barnehager

P03 Forebyggende tjenester

Om hovedutvalget

Hovedutvalget for oppvekst og utdanning har det politiske ansvaret for barnehage, skole og forebyggende tjenester, inkludert barnevern. Dette utgjør:

- 36 kommunale barnehager og 50 private barnehager
- Forvaltning av barnehagemyndighet for både kommunale og private barnehager
- Spesialpedagogisk hjelp til barn under opplæringspliktig alder
- 32 grunnskoler
- Opplæring på grunnskolens område for voksne (Drammen voksenopplæring)
- Norskopplæring etter introduksjonsloven (Drammen voksenopplæring)
- Spesialundervisning for elever fra Drammen som bor i fosterhjem i andre kommuner.
- Barnevern (fellesfunksjoner, mottak og barnevernsvakt, fosterhjem, enslige mindreårige flyktninger, undersøkelser og tiltak)
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste
- Helsefremmende tjenester 0-100
 - Lavterskel helsetilbud barn og unge (skolehelsesykepleiere, helsestasjoner, helsestasjon for ungdom, psykisk helse)
 - Lavterskel familietjenester
 - Lavterskel tjenester for voksne og seniorer (Friskliv, Rask psykisk helsehjelp, Forebyggende helseteam lavterskel tilbud for mennesker med rus- og avhengighetsproblematikk (Læring og mestring)
- Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)
- Folkehelseprogrammet

Det første året i ny kommune har bydd på en bratt læringskurve for tjenestene innenfor hovedutvalgsområdet. En ny organisasjon skulle sette seg og samtidig har pandemien snudd opp ned på mange forutsetninger som har vært tatt for gitt. Dette har stilt tjenestene overfor store utfordringer, samtidig som det har gitt nye muligheter.

Dette er vi stolte av

Virksomhetene har etablert samhandlingsstrukturer som har som mål å koble sammen tiltak som stimulerer til tverrfaglig samarbeid. Ledersamlingen i oktober, som også inkluderte Kultur, idrett og frivillighet (KIF), la et godt grunnlag for det videre arbeidet med akkurat dette.

Virksomhetsledere i hovedutvalgsområdet har i tillegg gitt innspill på hvilke arenaer det er viktig å etablere for å sikre et tverrfaglig samarbeid om tidlig innsats. På bakgrunn av dette ble det etablert et samarbeid mellom programområdene P01 skole, P02 barnehage, P03 forebyggende tjenester, P05 mennesker med nedsatt funksjonsevne, P07 psykisk helse og rus og P08 sosialtjeneste, etablering og bolig. Samarbeidet knyttes til de ulike knutepunkt med tanke på å sikre effektiv organisering og god ressursutnyttelse. Kommunalsjefene leder dette samarbeidet som et team, med sikte på tverrfaglig utvikling av tjenestene. Teamet skal også gi lederstøtte til virksomhetene.

Det er etablert nye arenaer i arbeidet med harmonisering. Dette har resultert i en bedre forståelse for hverandres ansvarsområder, og samarbeidet forbedrer mulighetene til å utvikle gode tjenestetilbud for brukerne. På tross av pandemien har det blitt startet flere tverrfaglige prosjekter som på sikt vil definere hvordan våre tjenester skal utføres. Prosessene er preget av stor grad av involvering, og gode involveringsprosesser krever tid. Det har derfor vært viktig og nødvendig å være tålmodige i arbeidet for å sikre forankring, forståelse og for å utarbeide gode forslag til løsninger. Det er krevende for en kommune å stå i en overgangssituasjon, slik vi har gjort dette året, men det er dette arbeidet som bidrar til å bygge vår kultur og vår identitet.

Pandemien har bidratt til økt endringskompetanse i tjenestene. Det har vært nødvendig å tilpasse og endre driften etter hvordan smittetrykket til enhver tid har utviklet seg i kommunen. Tjenestene har mestret dette på en god måte, innenfor usikre rammebetingelser. På tross av alle restriksjoner i tjenestetilbudene som følge av smittevernstiltak eller nedstengning av samfunnet, har alle tjenester i hovedutvalgsområdet vært holdt åpne.

Drammen kommune har tillitbasert ledelse som en grunnmur for drift og utvikling. Under pandemien ble organiseringen av tjenesten delegert til nærledelsen. Det gir mye ansvar og er krevende for en leder. Dette har gitt den best mulige organiseringen av vårt tjenestetilbud, og den er utført i godt samarbeid med tillitsvalgte og verne-tjenesten.

Våre ansatte har tatt i bruk digitale verktøy på nye måter. De har funnet bedre og mer effektive arbeidsformer som kan bidra til å utvikle bedre tjenester for våre brukere. Digitale verktøy har i enkelte tilfeller ført til mer nærhet til brukere, i en periode der vi alle skulle holde god fysisk avstand. Digitale foreldremøter, samtaler på Teams med barn og unge og digitale interne møter har medført hyppigere kontakt mellom tjenester og brukere, flere kontaktpunkter og høyere deltakelse.

Læringspunkter fra 2020

Pandemien nødvendiggjorde tettere kommunikasjon med brukere og innbyggere. Dette har vært løst ved at tjenestene i hovedutvalgsområdet har deltatt med informasjon på pressekonferanser, oppdateringer på hjemmesiden, samt ved å benytte kommunikasjonskanaler i sine fagadministrative systemer. Det vil bli arbeidet videre med å utvikle gode digitale løsninger for informasjonsdeling og kommunikasjon med brukere og innbyggere.

Pandemien gjorde det nødvendig for tjenestene å utvikle digitale løsninger for aktiviteter som tidligere ble gjennomført ved fysisk oppmøte. Erfaringene fra dette er at digitale løsninger kan være et godt supplement til eller en god erstatning for samtaler og behandling for innbyggere som ikke har mulighet til å delta fysisk. Kunnskapen om dette vil være et viktig bidrag i arbeidet med å utvikle tjenestetilbudene for fremtiden.

Signaler fra sentrale myndigheter tilsier at flere innbyggere har fått mer uhelse gjennom 2020, og at den psykiske helsen til barn og unge er blitt påvirket av pandemien. I det videre arbeidet vil det derfor være viktig å ha et særskilt fokus på sårbare barn, unge og deres familier, slik at tjenestene kan vurdere og prioritere aktuelle kompenserende tiltak som kan bøte på ettervirkninger av pandemien.

Det tar tid å etablere en ny organisasjon. Organisasjonsendringer gjennom året har satt preg på virksomhetene ved at det har vært flere endringer i den sentrale ledelsen i hovedutvalgsområdet. Tjenestemåtene har behov for å fortsette arbeidet med organisasjonsutvikling.

Oppsummering av de økonomiske hovedtrekkene

Beløp i 1000					
Rammeområde/ enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
P01-P01 Skole	0	1 064 082	1 076 776	12 694	1,2 %
P02-P02 Barnehager	0	840 177	853 044	12 868	1,5 %
P03-P03 Forebyggende tjenester	0	351 313	365 648	14 335	3,9 %
Sum	0	2 255 572	2 295 469	39 897	1,7 %

Hovedutvalgsområdet har et samlet avvik på 39,9 millioner kroner. Det utgjør 1,7 prosent av hovedutvalgets ramme.

P01 skole og P02 barnehage har et mindreforbruk på henholdsvis 12,7 og 12,9 millioner kroner. Dette er i tråd med tidligere rapporteringer.

P03 forebyggende tjenester har et mindreforbruk på 14,3 millioner kroner. Dette er et bedre resultat enn tidligere meldt. En betydelig andel av mindreforbruket skyldes i hovedsak rekrutteringsutfordringer (og dermed vakanser) og reduksjonen i antall barn i institusjon. Barnevernet har redusert kostnadene ved å unngå bruk av innleid ekspertise.

Det vises til programområdene for nærmere beskrivelse av økonomiske resultater.

P01
SKOLE

Innledning

Året ble på mange måter et annerledes år for elevene i grunnskolen. Fra mars har elevene i kortere eller lengre perioder hatt undervisningen sin hjemmefra på digitale plattformer. Når skolene har vært helt eller delvis åpne, har skoledagen også vært annerledes. Smitteverntiltak har preget både struktur på dagen og organisering av aktiviteter. Kohort er for eksempel et nytt ord av året som alle i skolen har blitt godt kjent med.

Tilgangen til digitale verktøy har vært avgjørende for at elevene har kunnet motta undervisning hjemmefra. Den digitale læringskurven har vært bratt både for ansatte og elever, og pandemien har bidratt til en akselerert digital utvikling i skolene.

Prosjekteringen av ny skole på Åskollen består av flere faser og prosjekteringen fortsetter i 2021. Det besluttes senere i prosjekteringen om skolen skal være en 1.-10.skole eller en ungdomsskole.

Programområdet viser et samlet mindreforbruk på 12,7 millioner kroner. Dette utgjør 1,2 prosent av programområdets totale ramme, og er i tråd med tidligere rapporteringer.

Fakta om programområde

Programområdet omfatter:

- Grunnskoleopplæring for barn og unge i alderen 6-15 år
- Skolefritidsordningen (SFO/AKS)
- Ordinær skoleskyss og spesialskyss for elever i grunnskolen
- Spesialundervisning for elever med folkeregistrert adresse i Drammen kommune, og som er bosatt i andre kommuner (eksempelvis i fosterhjem)
- Spesialundervisning for elever i private skoler
- Ung 11
- Spesialundervisning for voksne på grunnskolens område
- Grunnskoleopplæring for voksne, inkludert kombinasjonsklassen.
- Norskopplæring for innbyggere over 16 år
- Kurs i samfunnskunnskap for innbyggere over 16 år
- Språktjenester

Mål og resultater

Faglige og sosiale resultater

I tråd med Opplæringsloven § 13-10 vil det våren 2021 bli lagt frem en tilstandsrapport for grunnskolene i Drammen for 2020. Tilstandsrapporten vil gi et bredt kunnskapsgrunnlag for mål, resultater og vurdering av resultater. I årsevalueringen gjengis derfor kun et utdrag av resultater, og rådmannen viser til tilstandsrapporten for grunnskolen for ytterligere resultater og vurderinger.

- Gjennomsnittlig grunnskolepoeng for Drammen kommune er 43,7, som er høyere enn nasjonalt snitt som er 43,1. Grunnskolepoeng er en samlet poengsum beregnet ut fra alle standpunkt- og eksamenskarakterene på vitnemålet.
- Resultater for nasjonale prøver viser at 5. trinn i Drammen ligger over landsgjennomsnitt for engelsk, og på landsgjennomsnitt for lesing og regning. For 8. trinn er resultatet på landsgjennomsnitt for regning og engelsk, og under for lesing. For 9. trinn er resultatet under landsgjennomsnitt for både regning og lesing. Det er ikke nasjonale prøver i engelsk på 9. trinn.
- Resultater for elevundersøkelsen på 7. trinn viser at Drammen ligger på eller over landsgjennomsnitt for alle måleindikatorer. Det samme gjelder for 10. trinn, med unntak av indikatoren utdanning og yrkesveiledning. Her ligger Drammen litt under landsgjennomsnitt.

Digital utvikling

Alle elever i Drammensskolen har hver sin digitale enhet i form av lpad eller PC. Som følge av pandemien ble det nødvendig å ta i bruk disse verktøyene på nye måter, noe som i stor grad har bidratt til økt digital kompetanse for elever og ansatte.

For å sikre trygg og lik progresjon ved alle skoler er det utarbeidet mange brukerveiledninger for elever og ansatte, samt rutiner for pedagogisk og sikker bruk av verktøy og programmer. Møter på Teams og webinarer har gjort det mulig for skolene og ulike tjenesteområder å dele kunnskap om pedagogisk og kreativt bruk av verktøyene med hverandre.

Økt fokus på digital utvikling har synliggjort at det finnes mange gode digitale løsninger for både kommunikasjon, samhandling og produksjon, og denne erfaringen vil tjenesteområdet ta med seg i det videre arbeidet.

Arbeid med nye læreplaner

Innføring av nye læreplaner har vært et prioritert område, og dette har vært tema for utviklingsarbeid på skolene. Det er utarbeidet en prosjektplan der fire områder har fått et særlig fokus; læreplananalyse, arbeid i profesjonsfelleskapet, skolemiljø og digital transformasjon. Skolene har planlagt og gjennomført aktiviteter på ulike nivåer i organisasjonen, der fagfornyelsen har stått i sentrum.

Arbeid med fagfornyelsen har skjedd i et tett samarbeid mellom Kompetansesenteret og PO1 skole, og har bidratt til å skape en felles plattform for skoleutvikling dette året.

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

Tre barnehager, fem skoler og PPT deltar i et toårig prosjekt fra Utdanningsdirektoratet for å skape en felles strategi for arbeidet med barnehage- og skolemiljø i kommunen. Samtidig ønsker kommunen å utvikle samhandling i et tverrfaglig samarbeid. Prosjektet har fokus på å utvikle og opprettholde gode, trygge og inkluderende barnehage- og skolemiljøer, hvor alle barn og unge trives og opplever tilhørighet. Målet er å forebygge, avdekke og håndtere mobbing og andre krenkelser og å utvikle tverrfaglig samhandling. Prosjektet finansieres av Statsforvalteren.

Prosjektet har synliggjort de felles utfordringene barnehage og skole står i. Erkjennelsen har bidratt til en gjensidig større forståelse for hverandres fagområder, og et ønske om større tverrfaglig samarbeid.

Organisasjonsutvikling

I begynnelsen av året etablerte tjenesteområdet blant annet ledernetverk, sonesamarbeid for skoler, og flere arbeidsgrupper for utvikling- og harmoniseringsarbeid der ledere, tillitsvalgte, skoleadministrasjonen og kompetansesenteret har deltatt. Det har vært høy aktivitet i alle nettverkene gjennom året, og ansatte har vist stor evne til å håndtere mange prosesser på samme tid. Det har til tider vært krevende å koordinere for alle prosessene samtidig, og sikre god samhandling på tvers av grupper. Som følge av dette vil det videre arbeidet i større grad bli koordinert fra administrativt nivå, der virksomhetslederne vil rapportere på status i prosessene. Det har vært stort engasjement og høy grad av motivasjon fra alle som har deltatt i nettverksarbeidet.

Kompetanseutvikling

Det er viktig å sikre at lærere gjennom videreutdanning oppnår de lovregulerte kompetansekravene i fagene innen 2025. I år har 66 lærere tatt videreutdanning, og 6 ledere har tatt lederutdanning. Majoriteten av skolelederne i Drammensskolen har nå lederutdanning. I tillegg til dette har flere lærere også fullført eller startet på en toårig etterutdanning om å bli lærerspesialist i år.

Noen nettverkssamlinger i forbindelse med etterutdanning har blitt forsinket eller utsatt på grunn av pandemien.

Pandemien

Programområdet har fulgt nasjonale retningslinjer og smittevernveiledere for skolene siden mars. I perioder med høyt lokalt smittetrykk har skolene i Drammen vært på rødt nivå, når skoler ellers i landet har vært på gult nivå. Dette er i tråd med nasjonale retningslinjer som tilsier at plassering på nivå må gjøres ut fra kunnskap og vurdering av smittetrykket lokalt i de enkelte kommunene.

På rødt nivå har elever i perioder helt eller delvis hatt digital hjemmeskole. Kommunikasjon og samhandling mellom elev-lærer og skole-hjem har skjedd på digitale plattformer. Kontaktlærere har fulgt opp elevene på hjemmeskole med samtaler, og skolene har hatt et utvidet fokus på å ivareta sårbare barn og unge. Det er for tidlig å si hvilke faglige og sosiale påvirkninger pandemien har hatt på barn og unge i kommunen, og tjenesteområdet vil derfor følge dette tett opp videre i samarbeid med andre tjenesteområder.

Drammen voksenopplæring har gjennomført store deler av sin undervisning på digitale plattformer i år, og dette har resultert i at flere deltakere må forlenge sitt opplæringsløp.

På grunn av pandemien ble eksamen avlyst for alle elever i grunnskole og videregående opplæring.

Prosjekt skolemat på en skole i Drammen har ikke vært mulig å gjennomføre i 2020 på grunn av pandemien og smittevernstiltak i skolene. Dette prosjektet planlegges gjennomført i 2021, dersom smittetrykk og smittevernstiltak tilsier at det er mulig.

Det var lenge usikkert om sommerskolen lot seg gjennomføre på grunn av pandemien. For å kunne ivareta godt smittevern ble sommerskolen derfor gjennomført i mindre grupper og i færre uker enn opprinnelig planlagt. Sommerskolen hadde i år kapasitet til 900 elever, og ble gjennomført i tre av skolens sommerferieuker.

Harmonisering

Programområdet har mange områder med behov for harmonisering. Noen områder er ferdig harmonisert, og mye harmoniseringsarbeid pågår eller gjenstår. Arbeidet med harmonisering er blitt noe forsinket på grunn av pandemien. Hovedutvalget er orientert om harmoniseringsarbeidet.

Av områder som ble ferdig harmonisert i 2020 kan nevnes:

- Det er laget et kunnskapsgrunnlag for kapasitet ved skolene i kommunen. Kunnskapsgrunnlaget omfatter framskrivninger av folketallet, kartlegging av kapasitet på skoler, tilstand på bygg samt utearealer. Kunnskapsgrunnlaget vil oppdateres med nye framskrivninger fra SSB i løpet av 2021.
- Innretning og omfang av fysisk aktivitet i skolen. Kommunen følger statlige retningslinjer for dette.

Av områder som ble startet opp i 2020, og som videreføres i 2021 kan nevnes:

- Ny plan for kvalitet og satsinger i opplæringen er et stort harmoniseringsområde som vil utvikles gjennom mange faser, også i samarbeid med andre tjenesteområder. Arbeidet vil inngå i strategier som har utspring i kommuneplanens samfunnsdel. Oppbygging av et forsvarlig system for trygt og godt skolemiljø, samt arbeidet med digital utvikling er eksempler på aktuelle satsinger.
- Arbeidet med å iverksette, videreføre og vedlikeholde bredden av tiltak for å bekjempe barnefattigdom er en omfattende og tverrfaglig oppgave. Arbeidet vil inngå i strategier som har utspring i kommuneplanens samfunnsdel. Programområdet har tiltak for å bekjempe barnefattigdom, blant annet tilbud om gratis sommerskole og gratisplasser på SFO/AKS.
- Harmonisering av innhold og kvalitet i skolefritidsordningene ble startet opp i 2020, og arbeidet vil ferdigstilles i 2021. Ny nasjonal rammeplan for SFO med ikrafttredelse 1.8.21 legger føringer for arbeidet.
- Harmonisering av organisering og tilbud ved introduksjonsklasser/velkomstklasser i kommunen er igangsatt, og det forventes av arbeidet ferdigstilles i løpet av skoleåret 2021-2022. Det vil bli en gradvis innfasing av ny strategi.

Av områder der harmoniseringsarbeidet er utsatt til 2021 kan nevnes:

- Svømmeopplæringen (organisering og dimensjonering). Planlagt ferdigstilt våren 2021.
- Sosialfaglige stillinger i skolen. Rådmannen vil komme tilbake til dette i 1. tertial 2021.

I år har det vært krevende å prioritere hvilke områder det bør jobbes med først, da tjenesteområdet har mange områder med behov for harmonisering. Erfaringer har vist at involveringsprosesser resulterer i at ting tar litt tid, og at det både er viktig å erkjenne og stå i dette for at sluttresultatet skal bli så godt som mulig.

Økonomi – drift

Beløp i 1000	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	1 134 421	1 147 030	-12 608	1 112 870
Andre driftsutgifter	211 671	217 886	-6 215	244 649
Sum Driftsutgifter	1 346 092	1 364 915	-18 823	1 357 520
Andre inntekter	-225 804	-242 772	16 968	-243 374
Ref. sykelønn	-43 513	-58 061	14 549	-25 825
Sum Sum driftsinntekter	-269 316	-300 833	31 517	-269 200
Netto resultat	1 076 776	1 064 082	12 694	1 088 320

Ved årsslutt viser programområdet et samlet mindreforbruk på 12,7 millioner kroner, etter avsetning til bundne fond. Dette utgjør 1,2 prosent av programrådets totale ramme, og er i tråd med tidligere rapporteringer.

Det utøves god og stram økonomistyring i skolene. Stram styring er nødvendig for å møte utfordringene i årene fremover på en god måte, hvor det forventes lavere elevtall og dermed også lavere budsjetttrammer. I lys av dette har virksomhetene bestrebet seg for å oppnå et overskudd som kan overføres til 2021.

For enkelte skoler fra tidligere Nedre Eiker og Svelvik har det vært krevende å tilpasse seg ny budsjettmodell. For å lette overgangen fikk programområdet tilført 2 millioner kroner ekstra i 1. tertial til disse skolene.

Programområdet fikk i 1. tertial midler til å videreføre ordningen med gratis ettermiddagsplass i SFO/AKS/IFO for familier med lav inntekt. Andelen barn som har benyttet seg av ordningen har vært varierende gjennom året. Programrådet hadde anslått at cirka 600 barn ville benytte seg av tilbudet, men antallet ble vesentlig lavere. Budsjettet ble som følge av dette nedjustert i 2. tertial. Ved årsslutt hadde cirka 400 barn gratis ettermiddagsplass i SFO/AKS/IFO.

SFO/AKS skal i prinsippet driftes etter selvkost. Dette har vært utfordrende for mange skoler. Foreldrebetalingen/kompensasjon for gratisplasser tar ikke i tilstrekkelig grad høyde for ekstra kostnader i forbindelse med at noen barn har behov for særskilt tilrettelegging.

Voksenopplæringen viser et positivt resultat ved årsslutt. Dette skyldes hovedsakelig at inntektene ble høyere enn forventet, samt at planlagt innkjøp av nytt fagsystem ble utsatt.

Programrådets samlede merkostnader i tilknytning til pandemien var 22 millioner kroner i 2020. Programrådet har fått kompensert 18,6 millioner kroner, hvilket utgjør 84 prosent av de totale merkostnader.

Økonomi – investering

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr skole	10 221	13 690	3 469
Drammen Eiendom KF	49 354	122 000	72 646
Sum investering	59 575	135 690	76 115

Kommunekassen

Programrådet hadde en total investeringsramme på 10,4 millioner kroner i 2020, fordelt mellom Fjell skole (5 millioner kroner) og inventar og utstyr i de andre skolene (5,4 millioner kroner). Det er i tillegg overført 3,3 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

Ved Fjell skole er det investert for til sammen 3,6 millioner kroner i inventar og utstyr til den nye skolen. Ved de andre skolene er det investert for til sammen 6,6 millioner kroner, blant annet i oppgradering av klasserom, arbeidsrom, uteområder og IKT-utstyr. Det er planlagt/iverksatt investeringer for de resterende midlene, men flere prosjekter og leveranser ble forsinket i 2020 på grunn av pandemien. Disse vil først bli levert og fakturert i 2021.

Det var i opprinnelig budsjett også avsatt 5 millioner kroner til inventar og utstyr ved Brandengen skole i forbindelse med skoleutvidelsen. Midlene ble trukket ut i 1. tertial som en konsekvens av entreprenørens konkurs og påfølgende forsinkelser. Investeringene forventes gjennomført i inneværende planperiode, og er hensyntatt i økonomiplan 2021-2024.

Drammen Eiendom KF

Drammen Eiendom KF (DEKF) hadde i 2020 en total investeringsramme på 122 millioner kroner på P01 Skole. Det ble investert for til sammen 49,4 millioner kroner.

Det er igangsatt byggeprosjekter ved Brandengen, Fjell og Mjøndalen skoler. Ved Brandengen skole skulle igangsatt utvidelse opprinnelig vært ferdigstilt våren/sommeren 2021, men konkurs hos entreprenøren har medført en forsinkelse på rundt 20 måneder. Konkursen kan også medføre et merforbruk i forhold til vedtatt budsjett. Byggearbeidene i forbindelse med nye Fjell skole og flerbrukshall fulgte tidligere varslet fremdrift, men i forbindelse med kraftig vindvær blåste deler av fasaden til aktivitetshuset ned. Entreprenøren har påtatt seg ansvaret og vil bygge opp igjen fasaden. Det ble i 2. tertial bevilget midler til å oppgradere skolegården ved Mjøndalen skole. Det meste av uteområdet ble ferdigstilt i 2020, men noen tiltak ble utsatt da vinteren kom.

Det er planlagt prosjekter ved Mjøndalen skole, samt ny ungdomsskole på Åskollen. Ved Mjøndalen skole skal det etableres nødvendig kapasitet i form av et tilbygg innenfor eksisterende takoverbygg. Tiltaket er planlagt gjennomført i kommende økonomiplanperiode. Bystyret i tidligere Drammen kommune vedtok i økonomiplan 2019-2022 bygging av ny ungdomsskole på Åskollen. Byggeprosjektet er i konseptvalgfase, og det besluttes senere i prosjekteringen om skolen skal være en 1.-10. skole eller en ungdomsskole. Byggestart kan tidligst skje i 2023.

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

KOSTRA nøkkeltall 2020

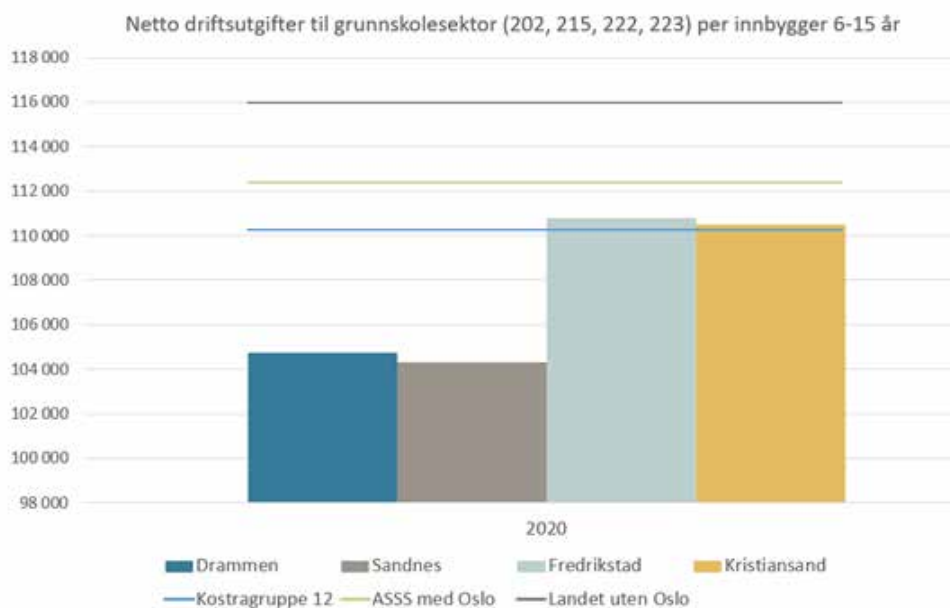
Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

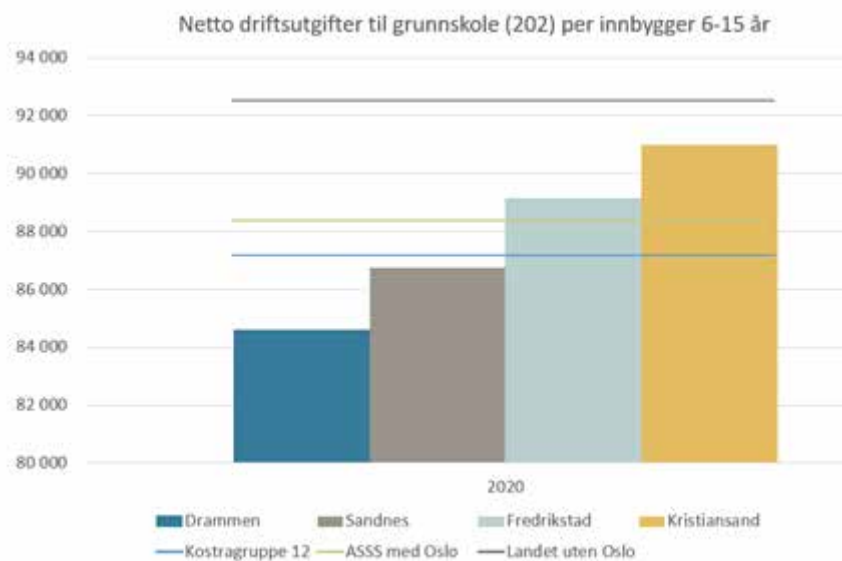
Grafen nedenfor illustrerer netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger i aldersgruppen 6-15 år. I grunnskolesektor inngår funksjon 202 grunnskole, 215 skolefritidsordning, 222 skolelokaler og 223 skoleskys.

Sammenlignet med landsgjennomsnittet brukte Drammen vesentlig mindre per elev på alle indikatorer i 2020. Dette har blant annet sammenheng med at Drammen har stordriftsfordeler som gir blant annet større og mer kostnadseffektive skoler, samt kortere avstand mellom skolene. Kommunens kostnader til skolelokaler og skoleskys ligger derfor under gjennomsnittet for landet.

Drammen hadde også lavere kostnader per elev enn gjennomsnittet for ASSS og Kostragruppe 12. Av sammenlignbare kommuner var det kun Sandnes som hadde lavere kostnader enn Drammen i 2020. Dette skyldes hovedsakelig at Sandnes har lavere kostnader til skolebygg enn Drammen.

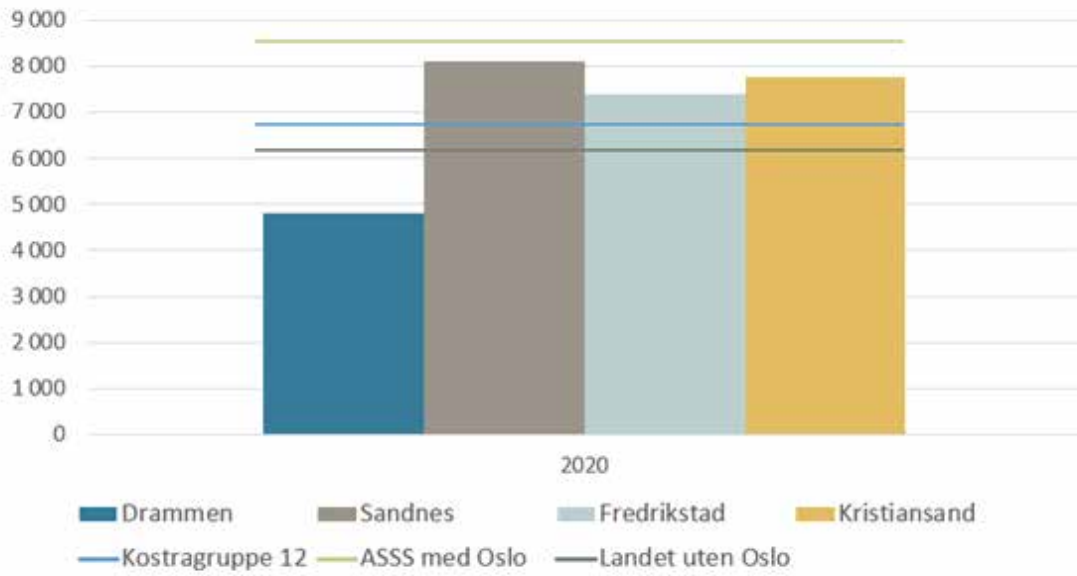

Ser man isolert på funksjon 202 Grunnskole brukte Drammen mindre per elev enn alle sammenlignbare kommuner og grupper i 2020. I funksjon 202 Grunnskole inngår blant annet ordinær undervisning, spesialundervisning, administrasjon og pedagogisk-psykologisk tjenester (PPT) innsats i grunnskolen. Elevenes læringsutbytte påvirkes av mange forhold, også av rammene som netto driftsutgifter setter for grunnskolesektoren. Læringsresultater for elevene i 2020 vil bli presentert i en egen tilstandsrapport for grunnskolen i Drammen. Denne legges frem i løpet av våren 2021.

Grafen nedenfor illustrer netto driftsutgifter til skolefritidstilbud per innbygger 6-9 år. I nye Drammen skal skolefritidstilbudet driftes til selvkost, med unntak av gratisplassene som kommunen betaler for. Dette var ikke mulig i 2020 på grunn av pandemien, som medførte høye ekstrakostnader til blant annet smittevern og økt vikarbruk. I tillegg har enkelte elever behov for særskilt tilrettelegging, og disse kostnadene er høyere enn det som dekkes av foreldrebetalingen. Drammen brukte allikevel mindre på skolefritidstilbudet enn sammenlignbare kommuner og grupper i 2020.

Netto driftsutgifter til skolefritidstilbud (215) per innbygger
6-9 år

P02

BARNEHAGER

Innledning

Programområdet barnehage har gitt barnehage tilbud til 4 910 barn i private og kommunale barnehager. Barnehagene var nedstengt i nesten seks uker i mars-april grunnet pandemien, men har ellers levert tjenester tilnærmet som normalt gjennom året.

Tre ulike kommuner ble til én, og ny kultur bygges. Å bygge solide lederteam er en kontinuerlig og møysommelig prosess, og arbeidet vil fortsette i 2021. Det ble tatt grep for å harmonisere og å effektivisere, og det synliggjorde grep som må tas i de kommende årene grunnet flere års nedgang i barnetall.

Barnehageområdet leverte et mindreforbruk, stort sett knyttet til lavere barnetall i høsthalvåret, lavere aktivitet og lavere moderasjonsbruk enn budsjettet.

Fakta om programområde

Ved inngangen til 2020 var det 86 barnehager i Drammen kommune, 36 kommunale og 50 private. I løpet av året har to private barnehager med til sammen 42 plasser blitt nedlagt. Alle barn med lovfestet rett til barnehageplass, som søkte til hovedopptaket, fikk tilbud om plass. I supplerende opptak gjennom året fikk også noen barn uten rett på barnehageplass tilbud.

Barnehageområdet består ellers av:

- Enhet for spesialpedagogisk hjelp har ansvar for å samle og koordinere spesialpedagogisk hjelp til barn i barnehagealder etter Lov om barnehager §§ 31-40.
- Barnehagemyndigheten med forvaltningskontor, som har ansvar for å påse at barnehagene drives i samsvar med loverket, gi veiledning og rådgivning til både barnehager og andre interessenter jmf. Lov om barnehager § 10. De er også ansvarlige for refusjoner knyttet til redusert oppholdsbetaling, gratis barnehage og spesialpedagogisk hjelp.

Nøkkeltall:

	Kommunale	Private	Drammen totalt
Dekningsgrad			90,1 %
Antall barn i barnehage			4910
Antall barn per ansatt	5,8	5,7	
Fordeling mellom barnetall priv. og kom bhg.	48,4 %	51,6 %	
Antall barn med gratis barnehage (kommunal ordning)			800
Antall barn med redusert oppholdsbetaling (nasjonal ordning.)			164

Mål og resultater

Den lokale ordningen med gratisplasser i barnehage ble videreført i 2020. Ved årsskiftet var det 757 barn som hadde gratisplass. Snittet for 2020 var 800 barn. Dette er om lag 50 barn mindre enn forventet. I tillegg har i gjennomsnitt 164 barn hatt redusert oppholdsbetaling etter nasjonal ordning gjennom året.

Barnehagemyndigheten er ansvarlig for tilsyn, rådgivning og veiledning av både private og kommunale barnehager. Myndigheten har hatt fokus på å veilede og støtte barnehagene i arbeidet med å følge opp nasjonale og lokale smitteverntiltak, og å bidra med veiledning rundt gode risikovurderinger. Det er ikke gjennomført noen form for tilsyn i 2020. Dette skyldes i hovedsak pandemien.

Virksomhetsområdet spesialpedagogisk hjelp har arbeidet med harmonisering av tilbudet til barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp og barn med nedsatt funksjonsevne. Våren 2020 ble det avholdt en samling med bred involvering fra kommunale og private barnehager. Et læringspunkt etter denne samlingen er å sikre et bedre kunnskapsgrunnlag, en felles forståelse av utfordringene og en kvalitativt god prosjektplan før igangsettelse av arbeidet.

Tjenesten for spesialpedagogisk hjelp er samarbeider tett med PPT om å få felles forståelse for hva som skal defineres som spesialpedagogisk hjelp, og arbeider med hvordan denne hjelpen kan gi bedre utbytte for barnet og mer effektiv bruk av ressursene.

Inkluderende barnehage- og skolemiljø

Drammen deltar med tre barnehager, fem skoler og PPT i et toårig prosjekt for å skape felles strategi for arbeidet med barnehage- og skolemiljø i kommunen. Samtidig ønsker kommunen å utvikle samhandling i et tverrfaglig samarbeid. Prosjektet har fokus på å utvikle og opprettholde gode, trygge og inkluderende barnehage- og skolemiljøer. Prosjektet finansieres av Statsforvalteren.

Digital utvikling

Satsingen på digital utvikling i 2020 har bestått i å styrke barnehagene med utstyr. Alle barnehager er utstyrt med digitale enheter for å kunne benytte varslingssystemet "Team-alert".

Vanntilvenning

Gjennom flere år har barnehagene hatt et samarbeid med Drammen Svømmeklubb om vanntilvenning. Målet er at barn skal få trygghet og mestringfølelse i vann. Tilbudet er både til kommunale og private barnehager. Tilbakemeldingen er at kvaliteten på opplæringen er god og tiltaket fungerer etter sin hensikt. Grunnet pandemien har det ikke latt seg gjennomføre siden februar 2020. Tilbudet finansieres av Statsforvalteren.

Fysisk aktiv læring

I tillegg til daglig fysisk aktivitet gjennom lek, har barnehagene en samarbeidsavtale med ulike idrettslag. Private og kommunale barnehager inviteres til aktiviteter, og idrettslagene stiller med instruktører. Målet med aktivitetene er å utvikle samhandling, bevegelse og samarbeid. Tilbakemeldingene på de gjennomførte øktene er at det leveres kvalitativt gode opplegg tilpasset aldersgruppen. Videre utvikling av aktivitetene er midlertidig satt på vent grunnet pandemien. Tilbudet finansieres med midler fra «Aktive lokalsamfunn».

Pandemien

Mye ressurser både i kroner og ikke minst menneskelig er brukt i smittevern og -håndtering. For barnehagene ble året på mange måter en krevende øvelse i beredskapshåndtering. Barnehagene ble nedstengt i nesten seks uker fra 12. mars. Kommunale og private barnehager ble kompensert for tapt brukerbetaling for disse ukene. Mange av barnehagene har hatt redusert åpningstid gjennom året, og det har vært utfordrende å skaffe nok bemanning i perioder. Programområdet er stolt av enhetenes evne til å opprettholde et godt faglig tilbud i også beredskapsmodus.

Harmonisering

Programområdet har mange områder med behov for harmonisering. Noe er ferdig harmonisert, men mye gjenstår. Arbeidet er blitt forsinket grunnet pandemien.

Ferdig harmonisert

- Nye vedtekter og betalingsbestemmelser for de kommunale barnehagene er vedtatt. Den største endringen er at alle barn skal ha tre uker sammenhengende ferie i løpet av barnehageåret og at barnehagene er stengt to uker i juli hvert år.

- Lokale retningslinjer for barnehager i Drammen kommune er vedtatt og ligger som vedlegg i økonomiplanen.
- Gratis barnehage med innslagspunkt på kroner 462 000 er videreført
- Felles årsplansmal er utviklet og tatt i bruk. Verktøyet er utviklet i samarbeid med kommunale og private barnehager. Programområdet er stolte av den digitale løsningen, innholdet gir et godt bilde av barnehagens faglige satsinger.

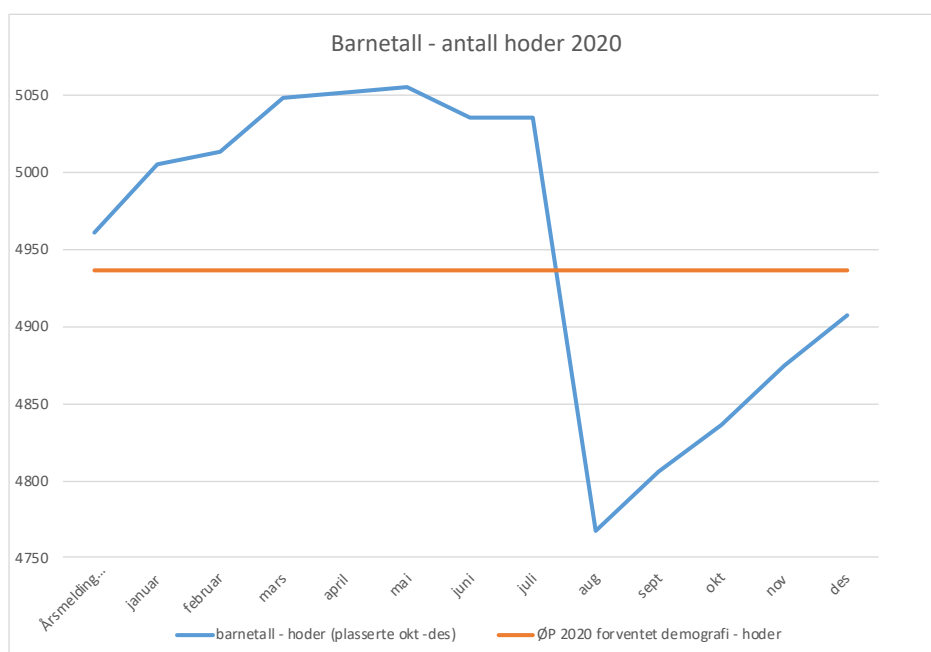
Harmoniseringsarbeid gjenstår blant annet på

- Spesialpedagogiske tjenester, bedre utbytte for barnet og bedre utnyttelse av ressursene, rutiner for tildeling. (Lov om barnehage §§31-37.
- Ny plan for kvalitet og satsinger i barnehager. Dette er et stort harmoniseringsområde som vil utvikles gjennom mange faser, også i samarbeid med andre tjenesteområder. Arbeidet vil inngå i strategier som har utspring i kommuneplanens samfunnsdel. Oppbygging av et forsvarlig system for trygt og godt barnehagemiljø, samt arbeidet med digital utvikling er eksempler på aktuelle satsinger.

Økonomi – drift

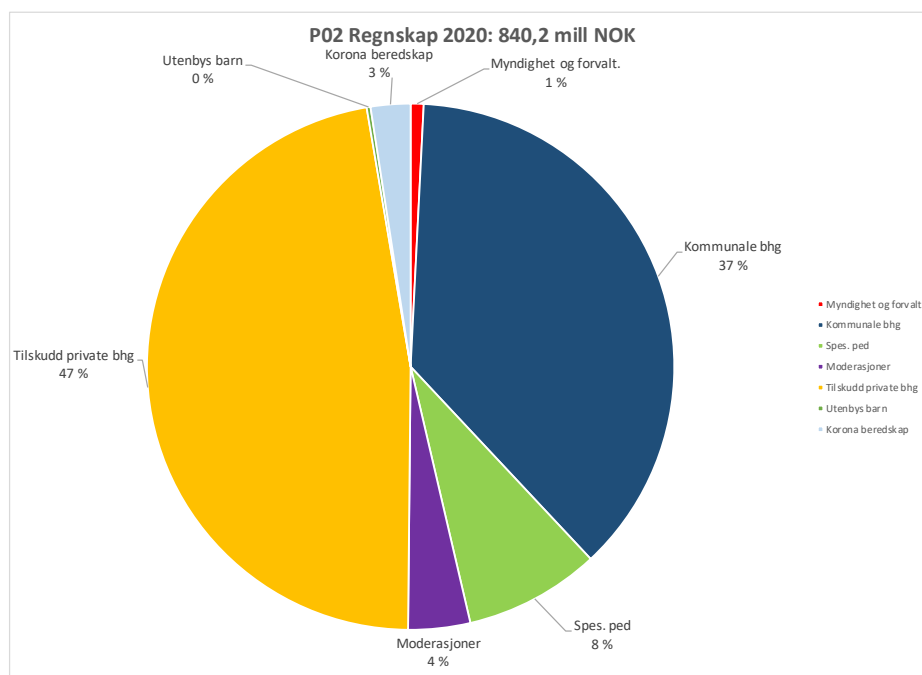
Beløp i 1000				
	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	462 130	450 111	12 019	417 376
Andre driftsutgifter	555 683	578 914	-23 231	514 092
Sum Driftsutgifter	1 017 813	1 029 025	-11 212	931 469
Andre inntekter	-137 258	-157 968	20 710	-84 797
Ref. sykelønn	-27 511	-30 881	3 370	-27 511
Sum Sum driftsinntekter	-164 768	-188 849	24 080	-112 308
Netto resultat	853 044	840 177	12 868	819 161

Barnetall – underliggende faktor

Månedlig barnetallutvikling 2020:

Programområdet fikk et nedtrekk som følge av forventet nedgang i barnetall. Budsjettet for 2020 var basert på et gjennomsnitt på 4 936 barn. Snittet for hele 2020 var 4 953 barn. Utviklingen utover våren 2020 var noe høyere enn forventet, men høstens barnetall var noe lavere enn forventet.

Programområdet hadde et mindreforbruk på 12,9 millioner kroner. Dette er et avvik på 1,5 prosent av årets ramme. Det ble overført 3,2 millioner til 2021 i bundne fond. De kommunale barnehagene utgjorde 37 prosent av programområdet driftsutgifter, tilskudd til private barnehager 47 prosent. Spesialpedagogisk hjelp, myndighetutøvelse, moderasjoner og beredskap knyttet til pandemien (gjelder både private og kommunale barnehager) utgjorde 16 prosent.

Kommunale barnehager hadde god økonomistyring og samlet et mindreforbruk på 2,7 millioner kroner (avvik på 0,8 prosent). En del av mindreforbruket kan tilskrives lavere aktivitet grunnet pandemien og lavere barnetall på høsten.

Tilskuddene til de private barnehagene fulgte de gamle kommunenes regnskap med ulike satser slik det også gjør ut 2021. Budsjettet var på 385,8 millioner kroner. Resultatet var et mindreforbruk på 0,6 millioner kroner (0,2 prosent). Lokalt tilskudd for bemanning private barnehager i gamle Drammen utgjikk ved årsslutt 2020. Dette viste et merforbruk på 0,1 millioner kroner.

Spesialpedagogiske tjenester hadde et budsjett på 59 millioner kroner og et merforbruk på 10,7 millioner kroner. Dette er 18,1 prosent av virksomhetens budsjettamme. 4,4 millioner kroner av merforbruket er knyttet til §37, barn med nedsatt funksjonsevne.

Økonomi – investering

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr barnehage	3 117	3 900	783
Drammen Eiendom KF			
	33 983	18 000	-15 983
Sum investering	37 100	21 900	-15 200

Bykassen

Programområdet hadde en total investeringsramme på 3,9 millioner kroner i 2020 til inventar og utstyr, fordelt mellom Fjellhagen barnehage (2 millioner kroner) og de andre barnehagene (1,9 millioner kroner).

Ved Fjellhagen barnehage er det investert for til sammen 2,0 millioner kroner i inventar og utstyr. Til andre barnehager er det investert for cirka 1,3 millioner kroner til oppgradering av Ikt-utstyr og innkjøp av mobiltelefoner. Rådmannen vil i 1. tertialrapport 2021 komme tilbake til å overføre investeringsmidler fra 2020 til utbedringer ved Møllenhoff barnehage, jf krav fra arbeidstilsynet.

Drammen Eiendom KF

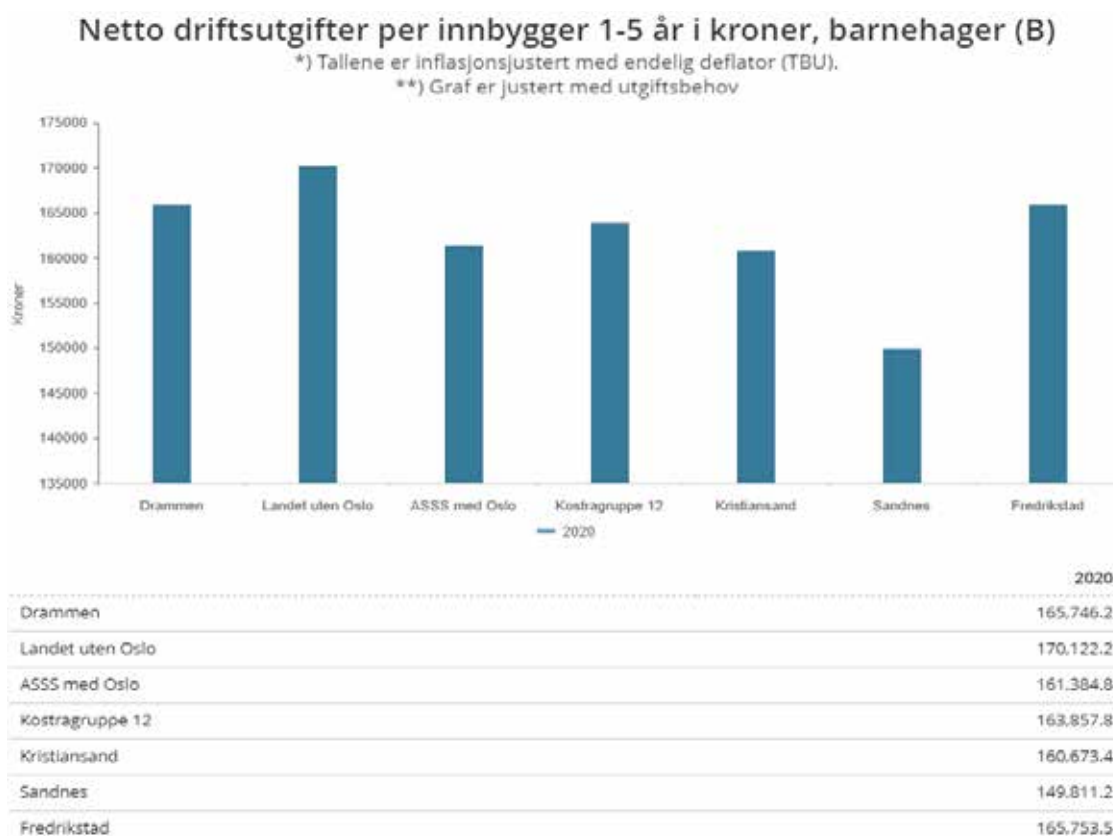
Fjellhagen barnehage ble ferdigstilt og tatt i bruk august 2020. Det ble avsatt 39,5 millioner kroner ekskl. inventar og utstyr til prosjektet, hvorav det i 2020 ble bevilget 18 millioner kroner.

For nærmere omtale av investeringsprosjektet vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

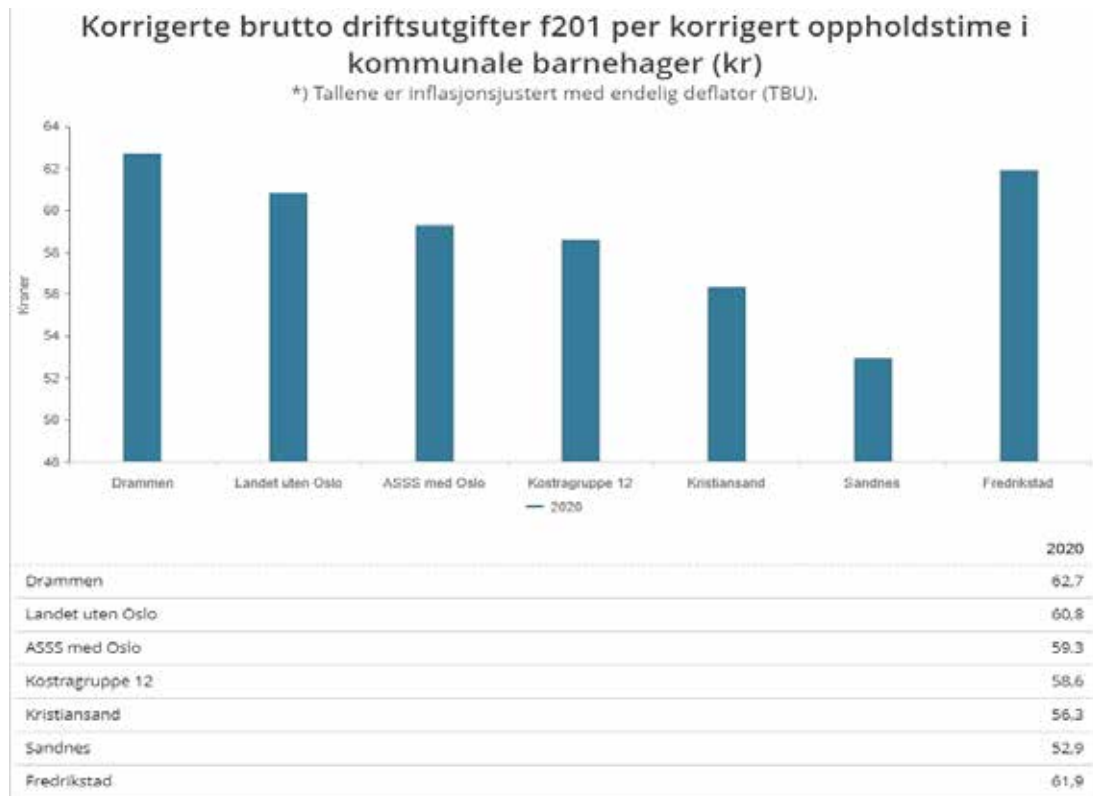
KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

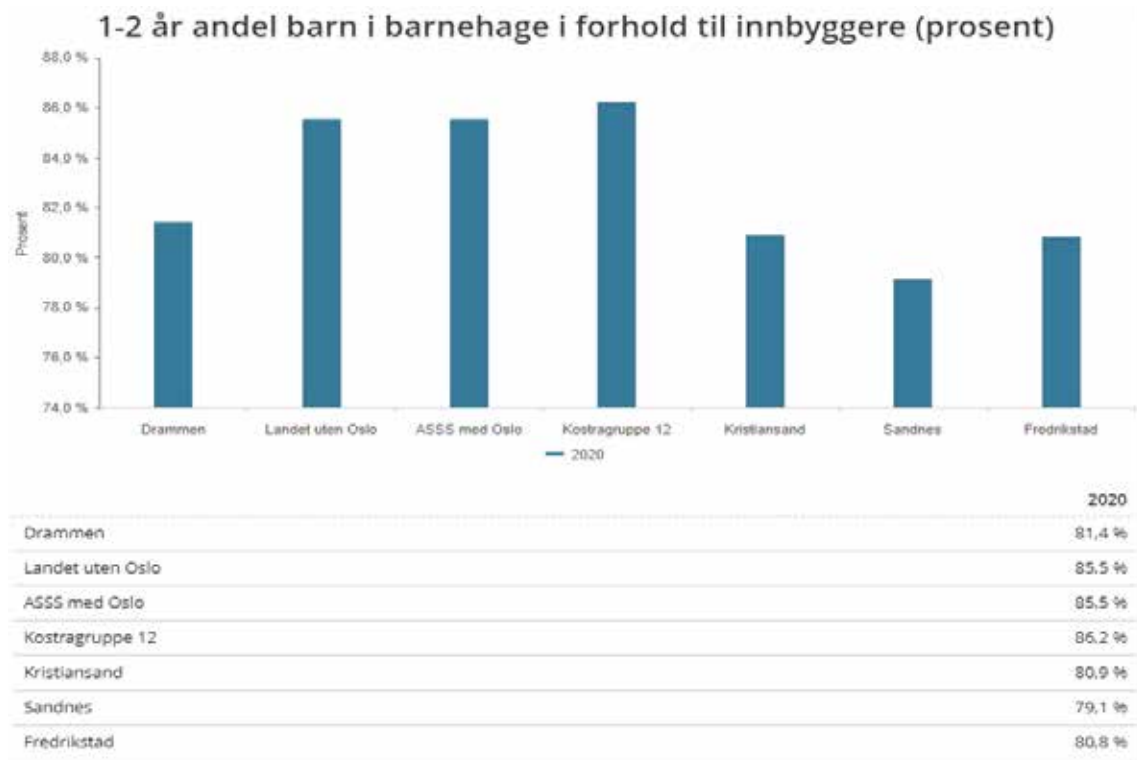
- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for de fleste indikatorene.
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år.
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 1.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

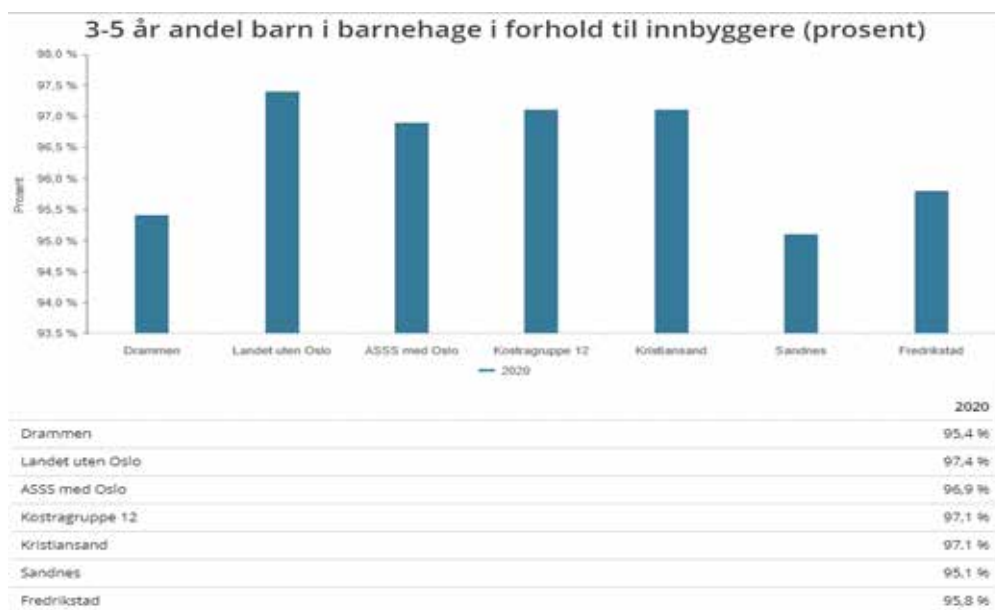
Drammen kommune bruker mer enn alle sammenlignbare kommuner på netto driftsutgifter per innbygger 1-5 år i barnehage.

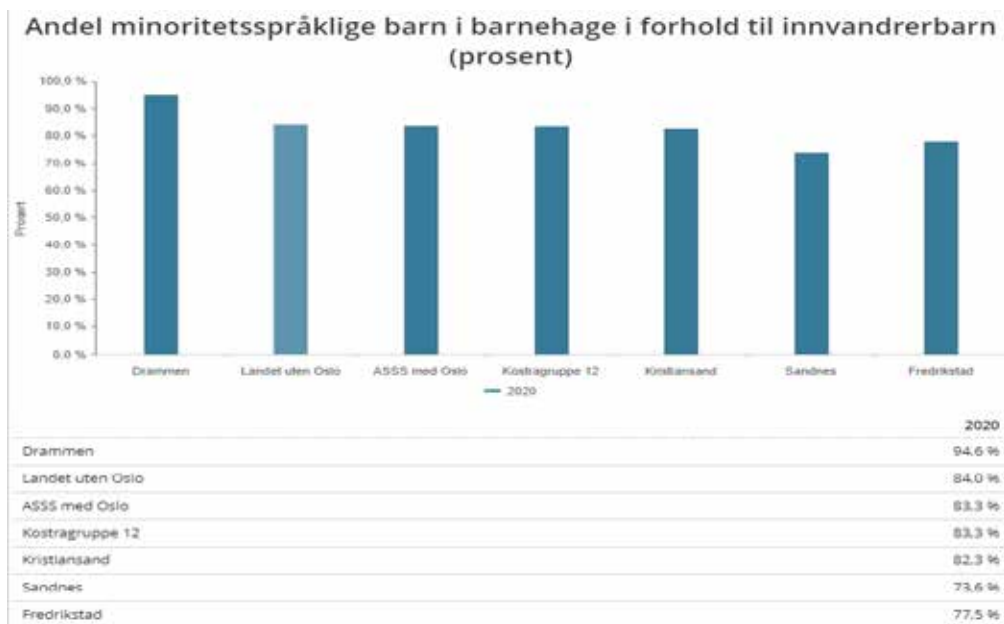
Drammen kommune hadde i 2020 høyere driftsutgifter enn alle sammenlignbare kommuner. En av årsakene til dette kan være at vi har en høyere grunnbemanning enn pedagog- og bemanningsnormen.

Indikatoren gjelder innbyggere i aldersgruppen 1-2 år. Høy bruk av kontantstøtteordningen og foresatte med løs tilknytning til arbeidslivet kan forklare resultatet.

Indikatoren gjelder innbyggere i aldersgruppen 3-5 år. Foresatte med løs tilknytning til arbeidslivet kan forklare resultatet.

Drammen kommune har en høy andel minoritetsspråklige barn i barnehage. Årsakene til dette kan blant annet være informasjonsarbeid og gratis barnehage.

P03

FOREBYGGENDE

TJENESTER

Innledning

Programområdet leverer tjenester som både skal virke forebyggende, avdekke behov og sikre at rett hjelp settes inn på riktig nivå til riktig tid. Gjennom systematisk arbeid og tverrfaglig innsats har tjenestene bidratt til at barn, unge og voksne ikke utvikler vansker som fører dem inn i et mer omfattende og kostnadskrevende hjelpetilbud enn nødvendig.

Virksomhetene har jobbet tverrfaglig, i egne virksomheter, på tvers i programområdet og med andre programområder. Det er identifisert områder der et tverrfaglig fellesskap gir en merverdi for innbyggere og mottakere av tjenester.

Virksomhetene er satt sammen på nye måter i knutepunkt. Spesifikke fagmiljøer er enten satt sammen med andre yrkesgrupper eller er ambulante tjenester som betjener hele kommunen.

Brukermedvirkning og god tjenesteutvikling er ivaretatt gjennom systematisk bruk av Feedback Informed Treatment (FIT) for raskt å kunne justere tiltakene som prøves ut i hvert enkelt tilfelle.

Programområdet har hatt et tett samarbeid med Forandringsfabrikken i utarbeidelsen av rutiner og veiledere for å sikre at dokumentene ivaretar «barnets stemme» og samsvarer med barns rettigheter nedfelt i Barnekonvensjonen.

Konkurransesituasjonen i arbeidsmarkedet innenfor enkelte profesjoner har vært en utfordring i 2020, eksempelvis i forhold til helsesykepleiertjenesten i skolene og innenfor faggrupper i barnevernet.

Forebyggende tjenester hadde i 2020 et samlet mindreforbruk på 14,3 millioner kroner mot revidert budsjett. Dette utgjør et avvik på 3,9 prosent av programområdets totale budsjettramme. Det største mindreforbruket er knyttet til lønnsposter og reduksjon i behov for kostnadskrevende tiltak.

Fakta om programområde

Følgende tjenester utføres i regi av P03 Forebyggende tjenester:

- Barnevern (fellesfunksjoner, mottak og barnevernsvakt, fosterhjem, enslige mindreårige flyktninger, undersøkelser og tiltak)
- Helsefremmende tjenester 0-100
- Lavterskel helsetilbud barn og unge (skolehelsesykepleiere, helsestasjoner, helsestasjon for ungdom, psykisk helse)
- Lavterskel familietjenester
- Lavterskel tjenester for voksne og seniorer (Friskliv, Rask psykisk helsehjelp, Forebyggende helseteam, lavterskel tilbud for mennesker med rus- og avhengighetsproblematikk (Læring og mestring)
- Pedagogisk-psykologisk tjeneste

Kommunens overordnede ansvar for gjennomføring av Folkehelseprogrammet og SLT-arbeidet er lagt til dette programområdet.

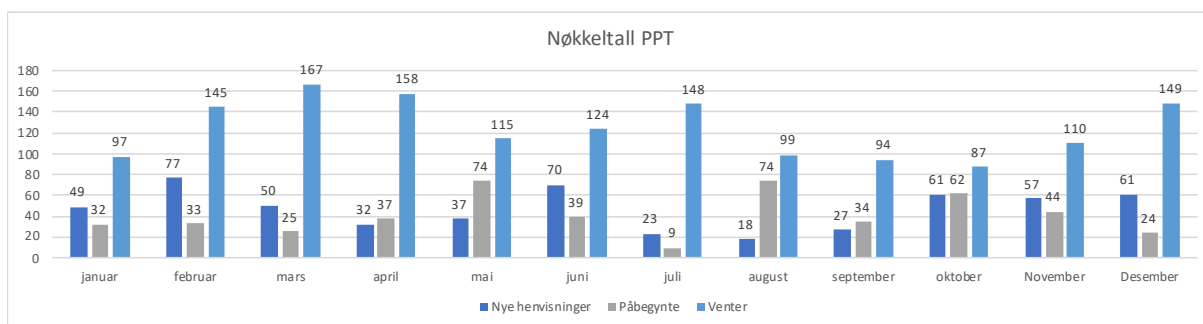
Tjenestene er samlokalisert i Svelvik og lokalisert nært til hverandre i Mjøndalen. For knutepunktene Åssiden og Konnerud er det en større geografisk spredning mellom tjenestene.

Nøkkeltall

PPT

Diagrammet under viser en jevn høy venteliste igjennom hele 2020. Ventetiden har vært inntil 3 måneder i 2020.

Tjenesten hadde planlagt å redusere ventelister gjennom kjøp av eksterne konsulenter. Konsulentene som vant anbudet på PP-tjenestens anskaffelse ble av kommuneadvokaten vurdert som inhabile fordi de også selger programvare, kurs og oppllegg til barnehagene og skolene. Det er svært få tilbydere i dette markedet og ingen andre var kvalifiserte tilbydere.

Mål og resultater

Barnevern

Knutepunkt og tverrfaglig samarbeid

Barnevernets knutepunktavdelinger har knyttet kontakter med skoler og barnehager innenfor eget geografisk område og deltar på samhandlingsarenaer og tverrfaglige møter internt i programområdet og i knutepunkt Strømsø.

Barneverntjenesten har inngått et samarbeid med Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL) gjennom prosjektet barnevern, religion og oppdragelse (BRO). Målet er å forebygge problemutvikling i møte mellom barnevern og religiøse miljøer, ved å fremme dialog og heve kompetansen om religion og barnevernets arbeid for foreldre, fosterforeldre og barnevernsansatte.

Forberedelser barnevernsreform

En vridning til mer lokaltilpassede tiltak er i gang. Tverrfaglige tiltak for barn/ungdom og foreldre med kompleks og sammensatt problematikk har vært prøvd ut med gode resultater. Kombinasjonen av å være lokalisert nær innbyggere, ha spisskompetanse alle avdelinger har nytte av, samarbeid med øvrig hjelpeapparat og bruk av lokale frivillige, har hatt en positiv effekt også i alvorlige barnevernsaker.

«Under samme tak» - plassering av søsken i samme fosterhjem

Kommunen har lyktes i å etablere et fosterhjem for søsken der fosterhjemmet først og fremst er barnas hjem, ikke fosterforeldrenes. Dersom fosterforeldrene velger å avslutte samarbeidet, kan barna fortsatt bli boende i hjemmet.

Sommerjobber til ungdom

Helse- og omsorgstjenestene stilte seg til disposisjon for å tilby ungdom sommerjobb. Til sammen hadde cirka 35 ungdommer i alderen 13-17 år sommerjobb i tjenestens regi. Ungdommene fikk jobberfaring, mestringsopplevelser og egen inntekt.

Samhandling med innbyggere

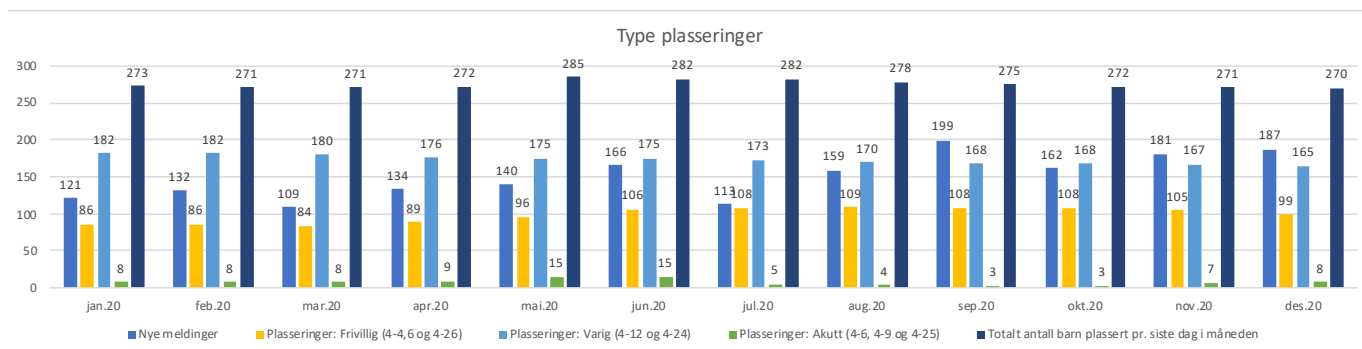
Tjenesten har gitt nyttig informasjon om barneverntjenestens arbeid, på universitetet, i flyktingetjenesten, i voksenopplæringen, på skoler og i barnehager

Via digitale plattformer har tjenesten henvendt seg til kommunens innbyggere med en appell om å ta et felles ansvar for kommunens barn som har behov for flere trygge voksenpersoner. Dette er fanget opp av flere innbyggere som har respondert med interesse og engasjement.

Forebyggende arbeid

Behovet for antall plasser til barn utenfor hjemmet ble redusert fra 182 til 165 plasser i 2020.

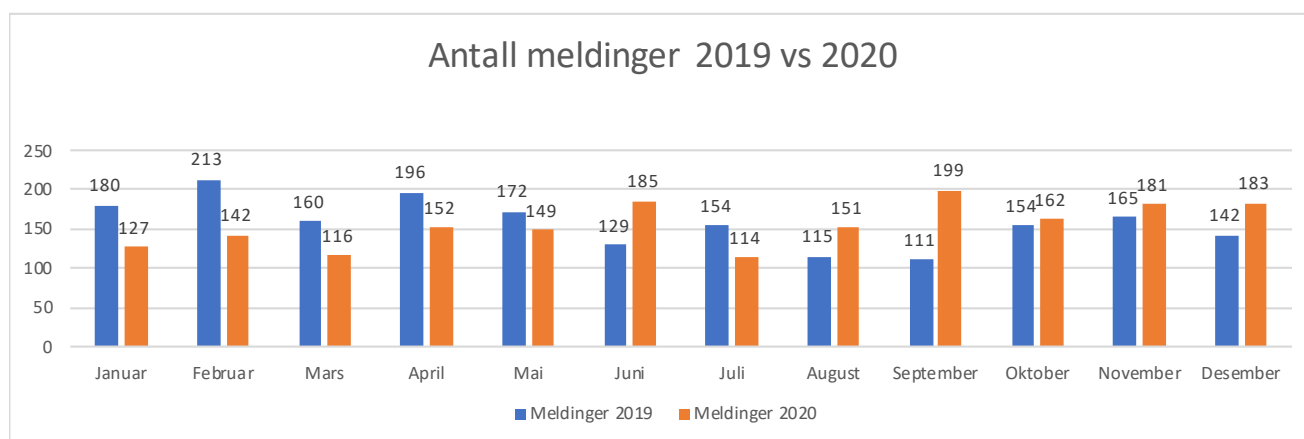
Antall plasseringer totalt steg en periode gjennom året, men var mot slutten av 2020 omtrent tilsvarende antallet ved starten av året. Antallet plassert i statlige tiltak gikk ned, og antallet i kommunale fosterhjem økte. Statlige tiltak er normalt mer kostnadskreven enn kommunale, dette gjelder særlig plassering i institusjon. Antall barn under omsorg ble lavere i løpet av året og antall barn plassert med hjelpetiltak ble høyere.

Bekymringsmeldinger

Antall meldinger i 2020 sammenlignet med 2019 viser en nedgang i første halvår, antall meldinger tar seg opp 2. halvår.

Barneverntjenesten hadde en kortvarig nedgang i antall meldinger i mars/april 2020, men har ellers hatt et normalt aktivitetsnivå. Tjenesten har hatt en økning i meldinger om både foreldres rusmisbruk og vold mot barn, med størst økning når det gjelder foreldres rusmisbruk.

Helsefremmende tjenester 0-100

Knutepunkt og tverrfaglig samarbeid

Kombinasjonen av å være en robust virksomhet, med flere ressurser å spille på og samarbeid med øvrig hjelpeapparat, har hatt en positiv effekt også i komplekse og alvorlige utfordringer innbyggere har stått i.

Tjenester til voksne og seniorer

Fordi mange brukere av disse tjenestene også er i risikogrupper har tilbudene under pandemien blitt omgjort til digitale der det har vært mulig. Enkelte ansatte i avdelingen har vært delvis omdisponert som følge av økte behov i andre programområder. Arbeidet de forebyggende sykepleiere har gjennomført blant eldre har redusert behovet for sykehusinnleggelse og hjemmetjenester.

Rask psykisk helsehjelp (RPH) har hatt kontakt med cirka 750 brukere. Etterspørselen har økt blant innbyggere under 40 år.

Kurs i legemiddellassistert røykeslutt-program er gjennomført av Friskliv i samarbeid med Vestre Viken og har hjulpet 176 innbyggere til å stumpe røyken.

Tjenester til barn, unge og familier

Det er etablert fire avdelinger med tjenester til barn, unge og familier. I alle avdelingene finnes det helsesykepleiere på helsestasjon 0-5 år, skolehelsesykepleiere og familieteam. Deler av uka har alle helsestasjonene i knutepunkt også jordmortjeneste og fysio- og ergoterapitjeneste for barn.

Helsestasjon 0-5 år

På alle helsestasjonene er det lokalisert ett tverrfaglig team bestående av helsesykepleiere, leger, jordmødre og barnefysioterapeuter. Tverrfaglig samhandling med ansatte i familieteam har gitt brukere rask hjelp når behovet er mer omfattende enn det som kan håndteres under en ordinær konsultasjon på helsestasjonen.

Skolehelsetjenesten

Det har vært fokus på å trygge skolehverdagen for elevene under pandemien. Skolehelsesykepleierne er etterspurte i smittevernarbeidet og har bistått skolene med dette i etterkant av nedstengningen av skolene. Parallelt ble det arbeidet med å opprettholde, forbedre og videreutvikle både individuell oppfølging og gruppetilbud på skolene. Noen skoler har stått uten skolehelsesykepleier i perioder.

På de videregående skolene er tilbudet om "åpen dør" endret til at ungdom må avtale time av smittevern hensyn.

Helsestasjon for ungdom (HFU) og Uteteam

«Drop in» timer har ikke vært tilgjengelig siden mars og ungdommer har derfor opplevd at tjenesten ikke er så tilgjengelig som før. For å kompensere for dette er det utvidet telefontid på HFU. Henvendelser knyttet til ungdommens psykiske helse har økt og virksomheten har styrket HFU med psykolog.

Uteteamet kunne markere 20 årsjubileum. Teamet har gjennom hele året hatt tett kontakt med ungdommen og vært sentrale i informasjonsarbeid om smittevern.

Familieteam

Teamene har hatt en jevnt økende pågang gjennom året etter hvert som tjenesten ble bedre kjent. Arbeidet i disse teamene er en viktig årsak til reduksjon i behov for tiltak og plasseringer av barn utenfor hjemmet i barnevern.

Det var 590 henvendelser til Familieteamene i HFT 0-100 i 2020. Henvendelsene består i hovedsak av samtaler og veiledning av foreldre om foreldrerollen og samtaler/behandling med/av med barn og unge som strever med engstelse, sinne, uro, tristhet og vonde tanker.

jan	feb	mar	apr	mai	jun	jul	aug	sept	okt	nov	des	SUM
27	35	42	20	58	60	43	46	54	81	72	52	590

PP-tjenesten

Tverrfaglig samarbeid

Tjenesten har bidratt til utvikling av de universelle og ordinære tilbudene i barnehager og skoler for å gjøre disse så inkluderende og tilrettelagte som mulig, gjennom blant annet:

- å være ressursveileder i prosjektet «Inkluderende barnehage og skolemiljø (IBS)»
- å lede arbeidet med å utvikle en ny nærværveileder for skolen med styrkebasert tilnærming i tråd med kommunens folkehelsestrategi, sterkt fokus på elevmedvirkning og anbefaling av en tverrfaglig samhandlingsmodell som gir støtte til skolene når de både skal forebygge, fange opp og følge opp skolefravær.

Økt tjenesteproduksjon gjennom bruk av digitale samhandlingsløsninger

PP-tjenesten kan kun oppfylle sitt mandat gjennom tett samarbeid med barnehager og skoler på ledelsesnivå. Digitale løsninger med korte og hyppigere teamsmøter har effektivisert møtene med basistjenestene og forenklet behovet for å avklare, drøfte, støtte, involvere, bygge relasjoner og samkjøre planer og innsats sammen med ledere for barnehager og skoler i en travel hverdag. Det har gitt tjenesten en opplevelse av raskere progresjon i arbeidet og gitt muligheten til å delta på flere arenaer.

Videreutvikling av kultur for inkluderende miljøer som fremmer læring for alle i et tilpasset miljø

PP-tjenesten mottar henvisninger som, etter gjennomført sakkyndighetsarbeid, ikke konkluderer med en rett til spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning. Slike henvisninger synliggjør behov for tverrfaglig innsats der holdninger og kunnskap knyttet til inkludering og hva som regnes som ordinær tilpasset opplæring. Dette vil kunne redusere behovet for spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning.

Barns medvirkning

I samarbeid med Forandringsfabrikken er det utviklet en veileder for ansatte, der barns behov i møte med PP-tjenesten som institusjon tydeliggjøres.

Andre rapporteringspunkter

Samarbeid med frivilligheten

Programområdet har samarbeidet med Blå kors - Barnas stasjon, Drammen sanitetsforening, Frelsesarmeen – Homestart familiehjelpen, Kirkens bymisjon og Idrettsrådet.

Avtalen med Barnas stasjon er evaluert og justert. Tilbudene inkluderer ulike aktiviteter og oppfølging tilpasset den enkeltes behov. Barneverntjenesten og HFT 0-100 samarbeider med Barnas stasjon slik at tjenestetilbudene når de aktuelle målgruppene.

I samarbeid med Norske kvinners sanitetsforening, Vestre viken helseforetak og Drammen sanitetsforening er det tilbudt flerkulturelle Doulaer (medfødere) til minoritetskvinner med kort botid og svake norskkunnskaper. Drammen sanitetsforening etablerte også en gruppe «Helseambassadører» med støtte fra kommunen. Direkte kommunikasjon om pandemien til minoritetspråklige har vært deres rolle. Ambassadørene har oppsøkt familier og voksenopplæringen for å informere om smitte, smittevern og vaksinasjon.

Frelsesarmeen – HOMESTART mottar støtte til en koordinatorstilling som sikrer organisasjonens arbeid ut mot familier som har behov for hjelp i hverdagen.

Kirkens bymisjon arrangerer «Generasjonsmøter» i samarbeid med avdelingen for enslige mindreårige. Der møtes ungdom og eldre en kveld i uka for mat, samtaler, leksehjelp. Dette er nettverksbygging for denne gruppa og de knytter kontakter med voksne også utenom kommunens tjenester.

Aktørene i Aktive lokalsamfunn mottok til sammen 2,5 millioner kroner til fysisk aktivitet i skoler og barnehager. Barn og elever møter det lokale idrettslaget og dette kan bidra til å rekruttere barn og unge inn i idrettslig aktivitet.

Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT)

Rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid i Drammen er etablert i samsvar med SLT- modellens tre nivåer: ett styrende (politirådet), ett koordinerende og ett utførende nivå.

Koordinerende nivå består av kommunale virksomheter og eksterne samarbeidspartnere som vil bidra i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Nivået er etablert som to likeverdige grupper der den ene har fokus på barn/familier og den andre på ungdom/unge voksne.

Utførende nivå består av alle de som er i direkte kontakt med barn og unge. På dette nivået skjer det direkte rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Tverrfaglig gruppe (TFG) er et formalisert tverrfaglig nettverk og en del av det utførende nivået. TFG består av representanter fra forebyggende politi, uteteam, mottak/barnevernvakt og fellesfunksjoner i barneverntjenesten, medlemmer som arbeider direkte med innbyggerne og de som fanger opp tendensene i samfunnet.

Avtaler og planer innenfor feltet rus- og kriminalitetsforebygging er fornyet og oppdatert.

Handlingsplan mot utenforskap, radikalisering og voldelig ekstremisme er ferdigstilt og politisk vedtatt.

Folkehelseprogrammet

Arbeidet har vært forankret i programmets to strategier:

- Systematisk innsats for bedre psykisk helse og rusforebygging
- Grobunn for helsefremmende økosystem som fremmer trygghet, mestring og trivsel

Ti nye foreldreveiledere er utdannet. Disse arrangerer foreldrekurs rettet mot alle småbarnsfamilier.

#psyktnormalt har med fire av kommunens ti ungdomsskoler i satsingen. #psyktnormalt fremmer psykisk helse og livsmestring.

Samarbeid med Antidoping Norge. Unge skaffer seg prestasjonsfremmende midler på nett for å oppnå et kroppsideal som er usunt. Direkte arbeid ut i ungdomsskolene og videregående skoler er planlagt.

UTEMANDAG er etablert i samarbeid med friluftslivsorganisasjoner. Tiltaket styres og organiseres av ungdom. Målet er å inkludere flere i friluftaktiviteter og formidle nærnatur til denne gruppen.

Svømmeopplæring ble gitt til 23 ungdommer.

«Familiepakker» ble gjennomført rett før påske, for å ivareta barn i vanskeligstilte familier. Tiltaket bidro til å stimulere til målrettet frivillig engasjement. Resultatet oppsummeres med en bredere involvering av lokal frivillighet og hjelp til 300 familier.

Pandemien

Virksomhetene har tilpasset driften gjennom hele året slik at tjenestene både har vært tilgjengelige og hatt en forsvarlig kvalitet. Digitale løsninger, som tilfredsstillende krav til personvern, ble etablert i mars og har bidratt til å effektiv drift.

Harmonisering

Gjennomføring av 1. klassesamtale av helsesykepleier og lege ute på skolene skjer i samsvar med nasjonale veileder for skolehelsetjenesten.

Utvikling av felles kvalitetssystem, rutiner, mandater og maler/skjema til ulike formål. Dette er et større arbeid og er delvis ferdigstilt.

Økonomi – drift

Beløp i 1000				
	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	312 191	310 284	1 907	312 202
Andre driftsutgifter	103 200	101 111	2 089	121 275
Sum Driftsutgifter	415 391	411 395	3 996	433 477
Andre inntekter	-42 758	-50 154	7 396	-34 583
Ref. sykelønn	-6 985	-9 928	2 943	-6 985
Sum Sum driftsinntekter	-49 742	-60 081	10 339	-41 568
Netto resultat	365 648	351 313	14 335	391 909

P03 Forebyggende tjenester hadde i 2020 et samlet mindreforbruk på 14,3 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Dette utgjør et avvik på 3,9 prosent av programområdets totale budsjetttramme.

Pandemien

Programområdet hadde merutgifter på cirka 1,3 millioner kroner i 1. tertial som følger av pandemien. Dette ble programområdet kompensert for i 1. tertial. Det påløp ytterligere utgifter som ble kompensert mot årets slutt. Totalt ble P03 Forebyggende tjenester kompensert 1,6 millioner kroner for merutgifter som følge av pandemien.

Økonomi status

Barnevernet hadde et mindreforbruk på 3 prosent i henhold til revidert budsjetttramme. Barnevernet gikk inn i 2020 med et forventet høyere forbruk knyttet til barn med omfattende hjelpebehov som oppstod i 2019 og meldte inn økt behov for i alt 8 millioner kroner i 1. tertial. Området ble styrket med 4 millioner kroner som engangsmidler i 2020. Mindreforbruket skyldes i hovedsak rekrutteringsutfordringer (og dermed vakanser) og reduksjonen i antall barn i institusjon. Barnevernet har redusert kostnadene ved å unngå bruk av innleid ekspertise. Dette har vært mulig fordi virksomheten samlet har tilstrekkelig spisskompetanse som bidrar i hele kommunen.

PP-tjenesten hadde et mindreforbruk på cirka 1 prosent i forhold til rammen. PP-tjenesten hadde planlagt å redusere ventelister gjennom kjøp av eksterne konsulenter. Kjøp av konsulenttjenester ble mot årets slutt ikke gjennomført. Konsulentene som vant anbudet på PP-tjenestens anskaffelse ble av kommuneadvokaten vurdert som inhabile fordi de også selger programvare, kurs og opplegg til barnehagene og skolene. Det er svært få tilbydere i dette markedet og ingen andre tilbydere var kvalifiserte.

Virksomheten HFT 0-100 hadde et mindreforbruk på 6 prosent i henhold til budsjett. Tjenesteområdet meldte dette inn både 1. og 2. tertial. Hovedårsaken til avviket i 2020 har vært rekrutteringsutfordringer av helsesykepleiere knyttet til konkurransedyktig lønn i markedet.

I revidert nasjonalbudsjett kom økning i rammetilskuddet til kommunen med 2,5 millioner kroner til tiltak rettet mot sårbare barn og unge. Dette ble overført til Helsefremmede tjenester 0-100 i 1. tertial 2020. Styrkingen skal gi økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten, og avlastningstiltak og aktivitetstiltak for barn og unge med store behov. Disse midlene ble blant annet brukt til å overføre én til Knutepunkt Strømsø.

Helsefremmede tjenester 0-100 fikk i tillegg endret regnskapspraksis i forhold til inntektsføring fra HELFO. Dette medførte en merinntekt i 2020.

Barnevernet

Barnevernstjenesten levert et bedre resultat enn forventet for 2020. Avviket skyldes i hovedsak lavere lønnskostnader på grunn av ubesatte stillinger, lavere antall barn i statlige tiltak og mer refusjon for fosterhjem enn budsjettet. Gjennom stordriftsfordeler og samling av kompetanse internt ga dette en mulighet for gevinstrealisering gjennom redusert bruk av eksterne konsulenter i komplekse saker.

Barnevernet varslet antall sakkyndige vurderinger som skulle utarbeides av tjenesten etter pålegg fra Fylkesnemnda, men som senere ble utsatt til 2021.

Enslige mindreårige

I 2020 fikk kommunen en anmodning om å ta imot 6 enslige mindreårige flyktninger. Barnevernet bosatte disse i løpet av året. Det førte til et større behov for støttetiltak til fosterhjem og vertsfamilier enn forutsatt. Avdeling for enslige mindreårige flyktninger fikk, isolert sett, et merforbruk som skyldes i hovedsak forlenget bruk av statlig tiltak for én ungdom. I tillegg har flere ungdommer hatt behov for forsterkede tiltak, blant annet som følge av pandemien. Kommunene har ansvar for ungdommene lengre enn den perioden hvor det mottas statlig økonomisk støtte.

Helsefremmede tjenester 0-100 (HFT 0-100)

En gjennomgående utfordring for virksomheten i 2020 har vært rekruttering av helsesykepleiere. Nasjonalt har det vært satset på å etablere flere stillinger ute i kommunene, men det har ikke blitt utdannet like mange som det har vært behov for. Dette resulterer i at nærliggende kommuner i pressområder har ett fåtall søkere å rekruttere blant. I 2020 har blant annet skolehelsetjenestetilbudet vært redusert grunnet mangel på helsesykepleiere.

I fysio- og ergoterapitjenesten for barn har det vært redusert kapasitet som resultat av blant annet ubesatte stillinger og smitteverntiltak knyttet til pandemien og flytting av lokaler. Det er lang ventetid for tjenester for barn og unge som har behov for både fysio- og ergoterapibistand.

Økonomi – investering

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr forebyggende tjenester	1 469	1 650	181
Sum investering	1 469	1 650	181

Programområdet hadde ikke et investeringsbudsjett for større innkjøp. HFT 0-100 hadde et større innkjøpsbehov knyttet til inventar og utstyr for å oppnå en tilfredsstillende standard.

Det er overført totalt 1,65 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

KOSTRA nøkkeltall 2020

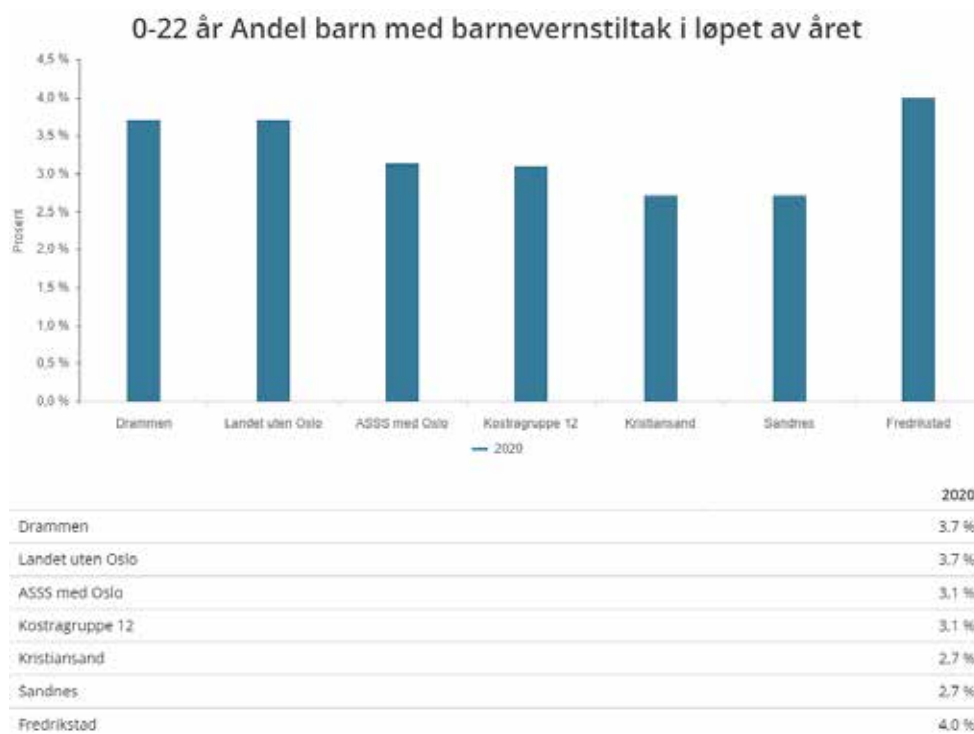
Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunnlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Barnevernet

KOSTRA tallene til barnevernet viser at Drammen kommune har en høyere andel barn i barnevernet enn kommuner i KOSTRA gruppe 12, men på samme andel som landsgjennomsnitt. Barnevernet har noe høyere gjennomsnitt kostnad enn KOSTRA gruppe 12 på nettodriftsutgifter pr innbygger 0-17 år, men lavere enn landsgjennomsnitt. Nettodriftsutgifter til barn i barnevernet med barnevernstiltak viser at Drammen både ligger under KOSTRA gruppe 12 og landsgjennomsnitt.

Sett i sammenheng indikerer KOSTRA-tallene at kommunen har både effektiv drift og tiltak.

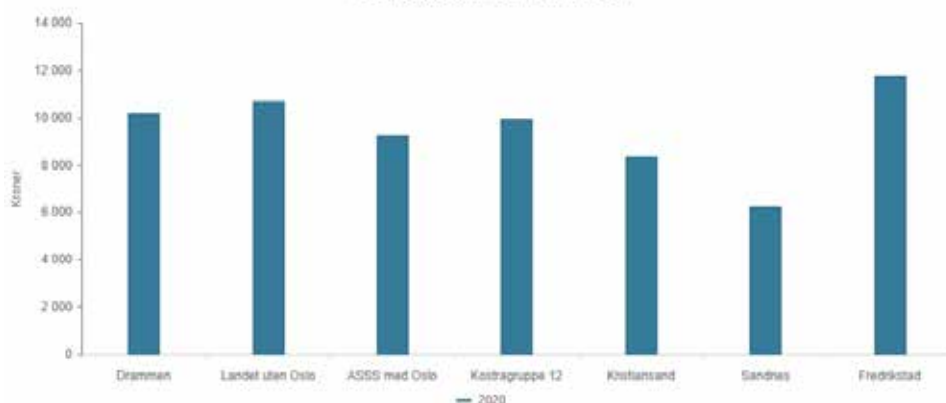
Grafen over illustrerer andel barn med barnevernstiltak i løpet av året i alder 0-22år. Drammen ligger høyere enn KOSTRA gruppe 12 og ASSS, men på snitt i forhold til landsgjennomsnitt.

Sosiodemografiske forhold kan være en medvirkende årsak til at andelen er noe høyere enn i kostragruppen.

Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

***) Graf er justert med utgiftsbehov

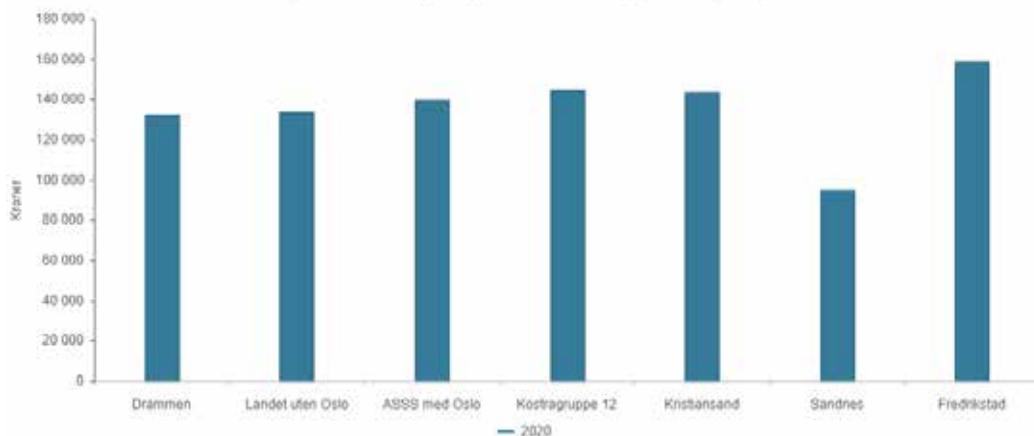
	2020
Drammen	10 162
Landet uten Oslo	10 678
ASSS med Oslo	9 261
Kostragruppe 12	9 956
Kristiansand	8 367
Sandnes	6 246
Fredrikstad	11 776

Grafen over illustrerer netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år som mottar barnevernstjenester.

Det er små forskjeller kommunene imellom. Sandnes kommune skiller seg ut med betydelig lavere netto driftsutgifter. Årsaken er at denne kommunen ikke har enslige mindreårige inne i denne indikatoren.

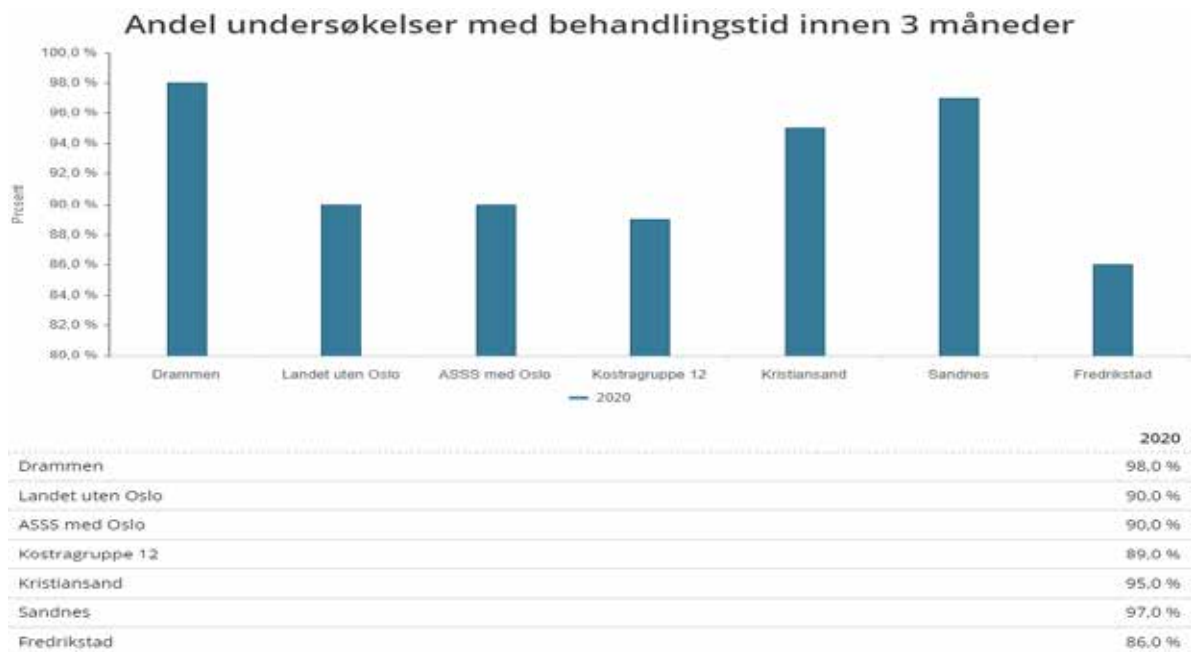
Netto driftsutgifter (funksjon 244, 251, 252) per barn i barnevernet

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

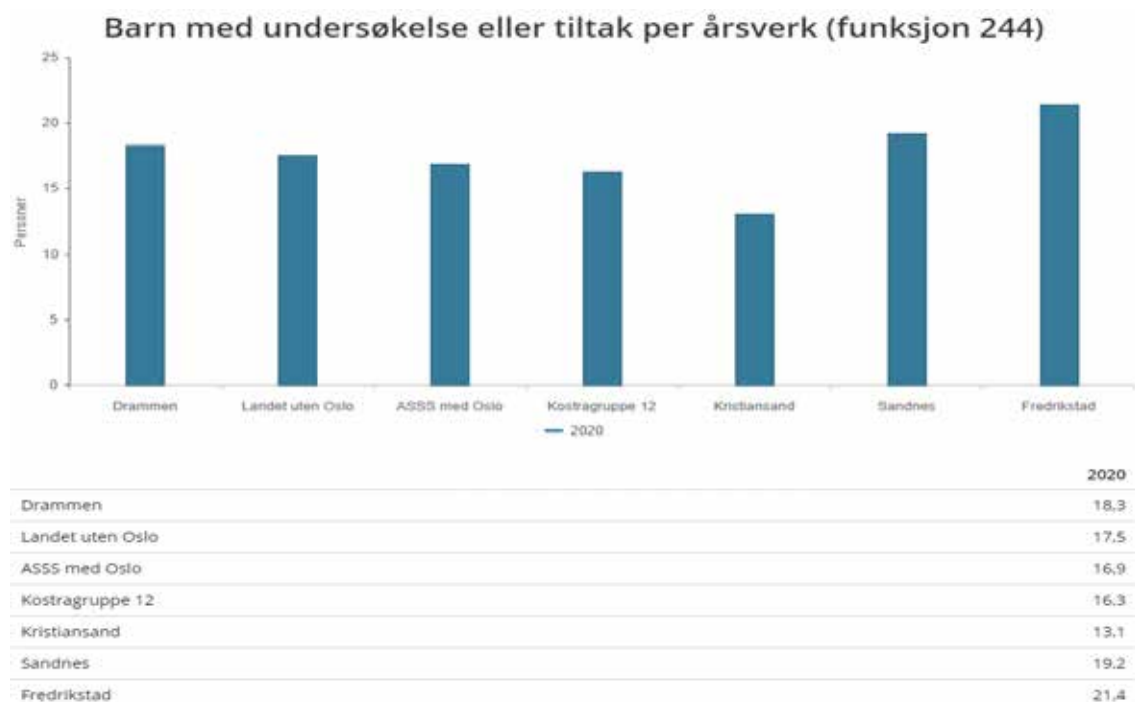
	2020
Drammen	132 595
Landet uten Oslo	133 331
ASSS med Oslo	139 715
Kostragruppe 12	144 611
Kristiansand	143 518
Sandnes	94 552
Fredrikstad	158 504

Grafen illustrerer netto driftsutgifter fordelt på funksjon 244, 251, 252 pr barn i barnevernet. Tallene viser at Drammen har de laveste utgiftene pr. barn med tiltak sammenlignet med KOSTRA gruppe 12. Det er kun Sandnes som har lavere kostnader pr barn i barnevernet, men i denne kommunen er enslige mindreårige ikke inkludert. Ses denne indikatoren i sammenheng med antall saker hver saksbehandler har, understøtter dette at Drammen driver barnevernstjenester på en effektiv måte.

Grafen illustrerer andel undersøkelser med behandlingstid innen 3 måneder. Drammen ligger høyt sammenlignet med KOSTRA gruppe 12, ASSS kommuner og landsgjennomsnitt.

Etter lov om barneverntjenester skal undersøkelser gjennomføres innen tre måneder. I særskilte tilfeller kan fristen utvides til seks måneder. Drammen har høyt fokus på å overholde lovkravet. Til tross for at ansatte i tjenesten har flere saker pr saksbehandler overholdes kravet tilnærmet 100% i 2020.

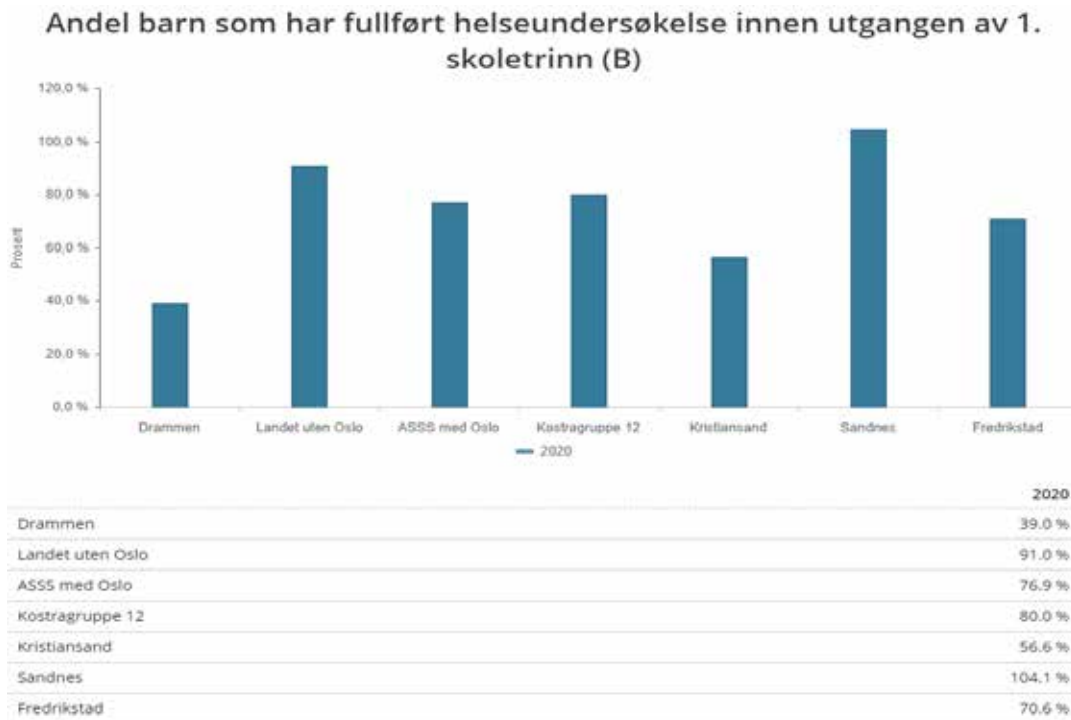
Grafen illustrerer barn med undersøkelse eller tiltak per årsverk (funksjon 244). Tallene viser at Drammen undersøker flere barn pr årsverk enn KOSTRA gruppe 12, ASSS kommuner og landsgjennomsnitt. Denne indikatoren viser hvor mange barn hver ansatt i full stilling har ansvar for. Kommunen er blant de med flest antall saker pr saksbehandler. Dette forteller både noe om arbeidsbelastning, men også høy produksjon pr ansatt.

Helsefremmede tjenester (0–100)

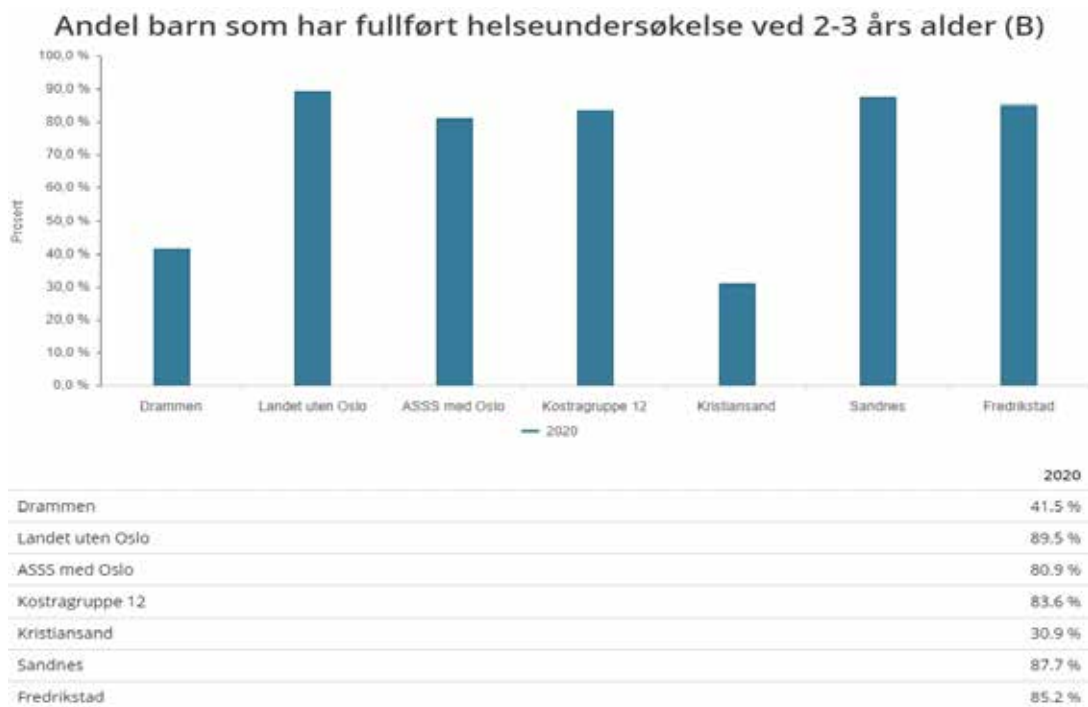
Utvalgte indikatorer innenfor helsefremmede tjenester 0-100 viser at pandemien har påvirket kapasiteten og harmoniseringstakten i tjenestene, men rekrutteringsutfordringer knyttet til helsesykepleierstillinger har også påvirket produksjonen.

Drammen kommune ligger lavere enn KOSTRA gruppe 12 og ASSS kommuner på helseundersøkelse. Drammen har hatt høy prioritering på hjemmebesøk av nyfødte barn, samtidig som tallene viser lavere antall jordmødre enn kommuner i KOSTRA gruppe 12 og ASSS kommuner.

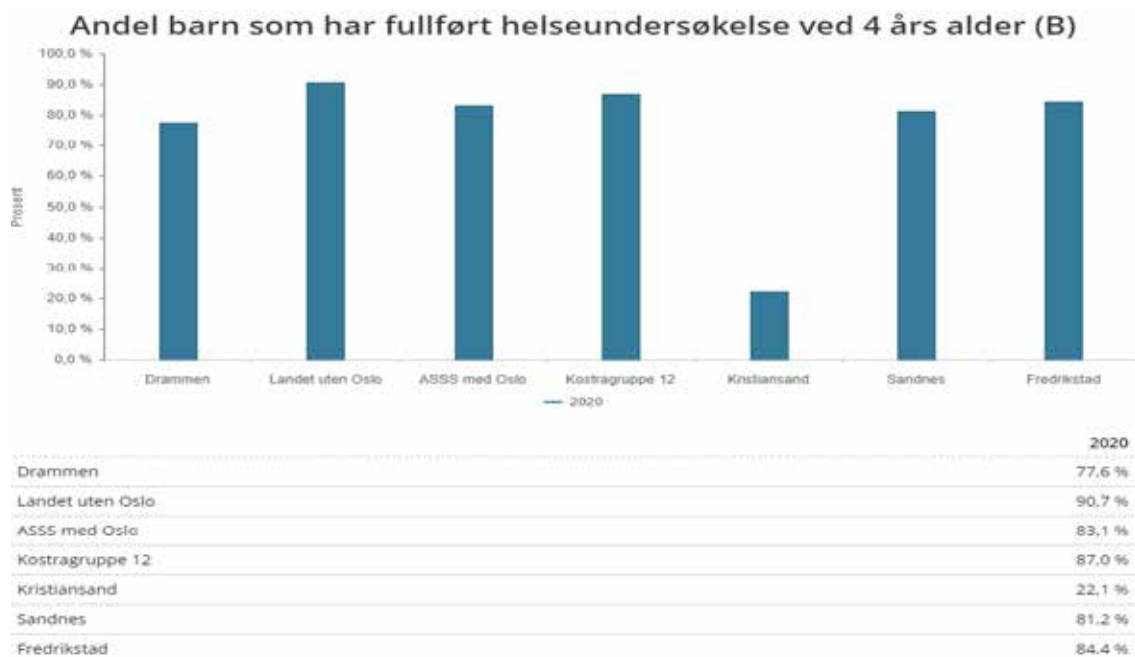
De første 3 grafene illustrerer andel fullførte helseundersøkelse sammenlignet med KOSTRA gruppe 12 og ASSS kommuner. Av smittevern hensyn har tjenesten redusert kapasiteten og barn mellom 0-15 måneder har blitt prioritert. KOSTRA tallene viser lav dekning av helsesykepleiere i kommunen.

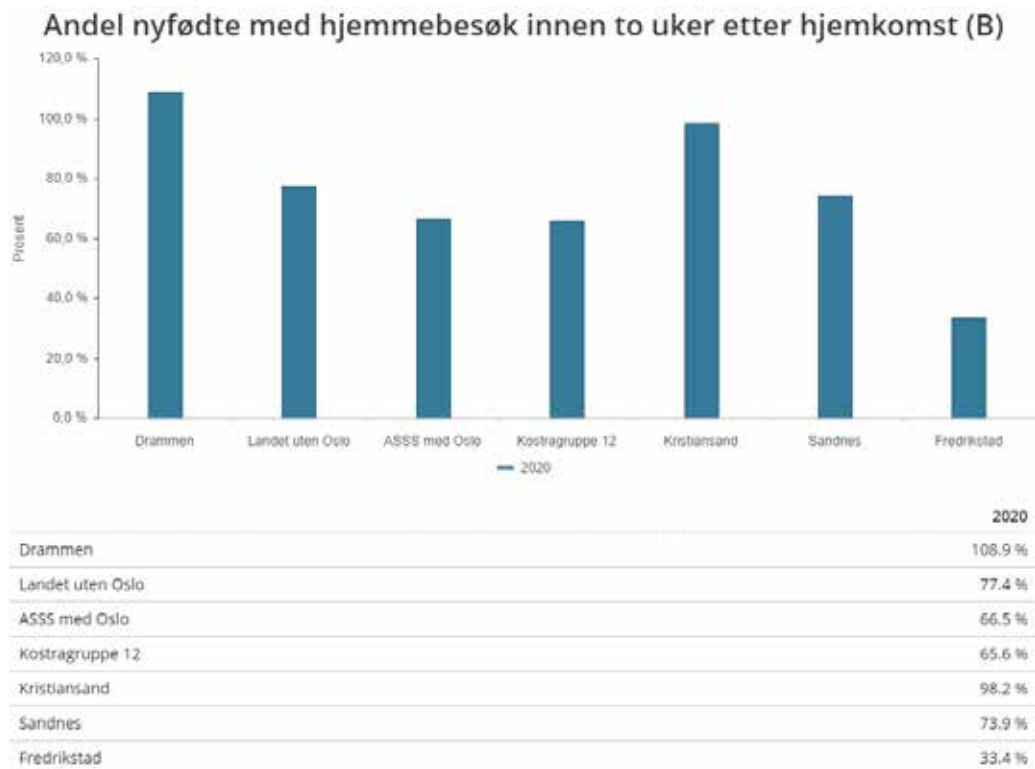
De tre gamle kommunene (Drammen, Nedre eiker og Svelvik) hadde ulik praksis, som skulle harmoniseres slik at kommunen følger nasjonal veileder. Den lave gjennomføringsgraden forklares dels ved at det er prioritert ulikt, rekrutteringsutfordringene og at skoler ikke ga adgang for andre enn elever og egne ansatte grunnet smittevern.

Kriterier for å få utslag på indikatoren er at undersøkelsen er gjennomført av både helsesykepleier og lege. Dette er også ett av harmoniseringsarbeidet som ikke er fullført i 2020. Fra 2021 er undersøkelsen planlagt med både helsesykepleier og lege. Denne kontrollen har også i noen tilfeller blitt utsatt for å kunne prioritere de minste barna.

Undersøkelser som har kunnet utsettes har blitt det. De minste barna har hatt prioritet.

Drammen har hatt høy prioritering av hjemmebesøk til nyfødte sammenlignet med både KOSTRA gruppe 12, blant ASSS kommuner og landsgjennomsnitt. Tallene gir en god indikasjon på at nyfødte barn har vært prioritert også under pandemien.

HOVEDUTVALG FOR

HELSE, SOSIAL OG OMSORG

P04 Helse

P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne

P06 Hjemmetjenester og institusjon

P07 Rus og psykisk helse

P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig

Om hovedutvalget

Hovedutvalget har ansvar for tjenester knyttet til følgende områder:

- Primærhelsetjenester til alle kommunens innbyggere, inkludert legevakt, legetjenester og fysioterapi og ergoterapitjenester
- Hjelpemidler og teknologi
- Miljørettet helsevern, farmasøytjeneste og laboratorietjeneste
- Smittevern og samfunnsmedisin
- Kommuneovergripende døgnakutt institusjon
- Tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne som bor i egen bolig med behov for heldøgns bemanning, ambulante tjenester, avlastningstjenester og aktivitetstilbud. Tjenesten gir tilbud til brukere med behov for sammensatte og helhetlige tjenester i et livsløpsperspektiv
- Sykehjemsplasser, hjemmetjenester, omsorgsboliger og bo- og servicesenter, samt tildeling og koordinering av helse- og omsorgstjenester
- Tjenester til innbyggere med rus og/eller psykiske lidelser
- Det kommunale tjenestetilbudet i NAV, råd og veiledning til innbyggere som er vanskeligstilte på boligmarkedet
- Bosetting, etablering og kvalifisering av flyktninger, samt krise- og incestsenter.
- Knutepunkt Strømsø omtales også under dette programområdet

Året har vært preget av pandemien, hvor smittevernrådet ble konstituert allerede i januar, og deretter startet det systematiske smittevernarbeidet opp.

I tillegg har arbeid med harmonisering av forvaltningspraksis og tjenestetilbud etter kommunesammenslåingen hatt fokus, samt vurdering og implementering av budsjettmessige tilpasninger.

Dette er vi stolte av

Pandemien, som rammet landet etter noen få uker i ny kommune, ga tjenestene i hovedutvalgsområdet store utfordringer i 2020. Gjennom god samhandling, betydelig lederinnsats og bruk av medarbeidere på tvers har tjenestene møtt de skiftende behovene som har oppstått som følge av pandemien. Dette handler for eksempel om løpende håndtering av pandemien og smittevernfaglig arbeid, etablering av isolasjonstilbud, samarbeid om rigg for testing og planlegging for vaksinasjon. Gjennom samarbeid og felles ansvar ble det oppnådd mer enn det den enkelte tjeneste ville klart alene. Etter rådmannens vurdering har tjenestene i dette programområdet løst utfordringene som pandemien utløste på en svært god måte.

I kommunesammenslåingen ble det etablert en egen medisinsk faglig virksomhet. I denne er administrasjon av de fleste legeressursene i kommunen samlet; kommunens allmennleger, fastlegene og samfunnsmedisin. Dette har vist seg å være et klokt grep for en helhetlig håndtering av pandemien.

Det er gjennomført mange tiltak som har vært positive for tjenestetilbudet til innbyggerne. Noen av disse er gjennomført på grunn av pandemien, mens andre er gjennomført som planlagt, under den pågående pandemien.

Tjenestene har vært løsningsorienterte for å møte og bistå innbyggere og brukere under pandemien. Tjenestetilbudet er i mange tilfeller løst på nye måter, eksempelvis ved at oppfølgingsamtaler har vært gjennomført utendørs, at åpningstider i dag- og aktivitetssentre i noen grad er tilpasset brukernes behov og at digitale hjelpemidler eller kommunikasjonsformer er tatt i bruk i stor grad.

Gjennom 2020 har det vært god samhandling med andre kommuner. Det er for eksempel etablert en samarbeidsavtale med Ringerike kommune om produksjon av mat. Dette er en del av kommunenes beredskapsplan, og avtalen sikrer gjensidig hjelp når det er behov for det.

Etablering av ny kommune har gjort det mulig å samle ressurser som ikke tidligere har vært samlet. Dette gjelder for eksempel ved etableringen av virksomheten Ny start, hvor vesentlige deler av tjenestetilbudet som er rettet mot vanskeligstilte familier er samlet. I Ny start er Boligtjeneste, Flykningetjeneste, krise- og incestsenter og levekårsteam under samme ledelse. Tjenestene er i samme programområde, og dette har styrket det helhetlige samarbeidet rundt disse familiene.

Kommunen har startet arbeidet med å etablere en "heltidskultur". Dette er et arbeid som har vært prioritert ute i virksomhetene, til tross for utfordringene knyttet til pandemien.

Drammen kommune inngikk i september avtale om levering av mestrings- og trygghetskapende teknologi og en velferdsteknologisk plattform. For at virksomhetene skal kunne realisere gevinster, kategorisert som unngåtte kostnader, spart tid og økt kvalitet, kreves langsiktig og systematisk arbeid framover.

I hovedutvalgsområdet pågår det nå to offentlige doktorgradsarbeider (PhD). Den ene er knyttet til hverdagsrehabilitering, mens den andre omhandler brukermedvirkning.

Læringspunkter fra 2020

Gjennom 2020 har det vært arbeidet med prosjektet «bolig og omsorgsbygg», som har som mål å utarbeide en strategi for å møte fremtidig boligbehov for innbyggere som har behov for heldøgntjenester. Mot slutten av året ble første del av dette arbeidet lagt frem, som handler om innbyggere som er 80 år og eldre. Denne første fasen av arbeidet har gitt erfaringer som vil gi føringer for resten av arbeidet. Det er kritisk viktig å forankre slikt arbeid i hele organisasjonen. Det er derfor utarbeidet en informasjons- og kommunikasjonsplan for den siste fasen av arbeidet.

Tjenestene er opptatt av involvering og samarbeid med brukere. Det er imidlertid ikke gjort så mye som det var lagt planer for, og ønsket. Brukerinvolvering på individnivå er langt på vei ivare tatt ut fra den enkeltes behov og situasjoner som har oppstått, men den systematiske brukerinvolveringen i forhold til utvikling- og forbedringsarbeid er ikke etablert og må utvikles.

Kommunen har, gjennom 2020, tatt en viktig rolle som samfunnsaktør i forhold til informasjon og rådgiving til innbyggerne. Tjenestene i helse, sosial og omsorg har vært sentrale i dette arbeidet. Ved dette har kommunen tatt ansvar også for informasjon, råd og veiledning av innbyggere generelt, ikke bare overfor de som mottar tjenester. Dette er erfaringer som det bør bygges videre på.

Oppsummering av de økonomiske hovedtrekkene

Beløp i 1000					
Rammeområde/ enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
PO4-PO4 Helse	0	382 704	373 054	-9 650	-2,6 %
PO5-PO5 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	0	334 769	335 898	1 129	0,3 %
PO6-PO6 Hjemmetjenester og institusjon	0	1 204 810	1 121 050	-83 760	-7,5 %
PO7-PO7 Rus og psykisk helse	0	165 213	159 169	-6 043	-3,8 %
PO8-PO8 Sosialtjeneste, etablering og bolig	0	412 247	414 108	1 860	0,4 %
Sum	0	2 499 743	2 403 278	-96 465	-4,0 %

Hovedutvalgsområdet samlet har et merforbruk på 96,5 millioner kroner etter kompensasjon for pandemirelaterte kostnader, som beløper seg til 169,8 millioner kroner. Budsjettet er for hovedutvalget samlet på om lag 2 500 millioner kroner.

Hovedutvalgsområdet hadde utfordringer fra 2019 i forhold til omstilling av drift. I tillegg kom nye effektiviseringstiltak som følge av behovet for å etablere et økonomisk handlingsrom i den nye kommunen. Dette gir et sterkt behov for omstilling som vil kreve betydelig gjennomføringskraft. Endrede forutsetninger knyttet til behovet for å håndtere pandemien og derav tunge omprioriteringer, har forsinket omstillingene.

Mesteparten av merforbruket er knyttet til programmet P06- Hjemmetjenester og institusjon som har innsparingskrav som ikke er effektivert ennå, i tillegg til økte kostnader på noen hjemmebaserte tjenester. P04- Helse har hatt utfordringer med å få ansatt kvalifisert helsepersonell og dette har medført innleie av dyre eksterne sykepleierressurser på Helsehuset.

Hovedutvalget har også fått mindre inntekter enn budsjettet på refusjonen fra staten i forbindelse med særlig ressurskrevende brukere.

P04

HELSE

Innledning

Som et føre var tiltak begynte Helsetjenesten allerede i januar forberedelsene for å kunne møte en mulig pandemi, og i slutten av januar ble smittevernrådet opprettet. Smittevernrådet har vært en sentral del av pandemihåndteringen i 2020. Når pandemiutbruddet var et faktum fra mars, ble det raskt behov for opprettelse av luftveisklinikk for å kunne skille mellom mulig smittede pasienter og andre pasienter. Denne ble opprettet ved legevakta 13. mars. Smitteforskningsarbeidet har vært en omfattende oppgave under hele pandemien. Det ble raskt også opprettet prøvetakningstjeneste, isolasjonsavdeling, tilsynstjeneste og inngått avtale om karantenehotell.

Medio desember 2020 var planen for vaksinerings av befolkningen klar.

Organisering av medisinskfaglig virksomhet ble fremhevet som et sentralt grep for programområdet ved inngangen til 2020. Det medisinskfaglige miljøet i kommunen har samlet ressurser som ikke tidligere har vært samlet og disse har stått i front under store deler av pandemien.

Kommunens døgnakutte behandlingstilbud, Drammen Helsehus; er organisert i Helsetjenester. Det har vært tett samhandling med kommunalsjefområdet Hjemmetjenester og institusjon som har ansvaret for tildeling av tjenester og som også har tjenestetilbud til flere av de samme pasientgruppene som Helsetjenester har ansvar for. Dette samarbeidet har gitt en synergieffekt med hensyn til tjenestetilbud, kvalitet, kompetansedeling og utvikling.

Innbyggerne har fått nødvendig medisinsk oppfølging, rehabiliterings- og opp treningstilbud, men tjenestetilbudet har måttet tilpasses skiftende restriksjoner og muligheter gjennom året.

Fakta om programområde

Kommunen har ansvar for primærhelsetjenester til alle kommunens innbyggere. Fastlegene og privatpraktiserende fysioterapeuter som har driftsavtale med kommunen er en del av primærhelsetjenesten. Kommunen har også fast ansatte leger som jobber pasientrettet, for eksempel på legevakt, sykehjem eller i helsestasjoner. Kommuneoverlegetjenesten sørger for at samfunnsmedisinske oppgaver ivaretas, og kommunen har egen laboratorietjeneste og farmasøytisk kompetanse. Miljørettet helsevern inngår også i programområdet. Leger som ansettes i, eller har avtale med, kommunen må være spesialister i allmenmedisin eller under spesialisering. Kommunen har oppgaver innenfor denne delen av utdanningen. Kommunen er pålagt å ha et døgnåpent øyeblikkelig helsetilbud, som ivaretas av Drammen Legevakt.

Smittevernkantoret har ansvar for smittevernfaglig oppfølging i tillegg til vaksinerings og veiledning.

Rehabiliteringstjenester i institusjon tilbys av fast ansatte fysioterapeuter, ergoterapeuter, sykepleiere og helsefagarbeidere på institusjonene Bråta helse- og aktivitetssenter i Mjøndalen, Helsehuset i Drammen og ved Svelvik sykehjem. Terapeutene gir også tjenester til innbyggerne i deres eget hjem, og det tilbys rehabilitering i form av gruppetilbud. Det tilbys et omfattende og systematisk fallforebyggende arbeid i form av styrke- og balansetrening rettet mot den eldre del av befolkningen. Deler av det utføres i tett samarbeid med frivillige.

Døgnakutte tjenester i institusjon tilbys ved Drammen Helsehus i form av korttidsopphold for brukere med behov for ulike spesialiserte kommunale tjenester i institusjon. Alle kommunale akutt døgnplasser (KAD) i Drammen er ved Drammen helsehus.

Kommunen har fokus på at gode overganger og samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten er viktig for å kunne gi et riktig tilbud til den enkelte pasient og for best mulig effektivitet på tjenesteområdet. Det er også avgjørende at kommunen får til et godt samarbeid internt mellom egne tjenester; både helsetjenester, forebyggende tjenester, hjemmetjenester og institusjon, rus- og psykisk helse med videre. Forebygging skal være fremtredende på alle tjenesteområder; også innenfor helsetjenester.

Medisinskfaglig virksomhet, Legevakta og Drammen helsehus har fått nye eller utvidede oppgaver knyttet til pandemien.

Nøkkeltall

Indikator	Drammen 2020
Kommunal ansatte allmennleger (ant. årsverk ekskl. legevakt)	22
Kommunalt ansatte leger under spesialisering (antall)	14
Fastleger (antall)	82
Legesentre (antall)	23
Kommunalt ansatte fysioterapeuter* (årsverk)	38,6
Avtalefysioterapeuter (årsverk)	63,3

*Årsverk inkluderer barnefysioterapeuter

Mål og resultater

Legevakta

Drammen legevakt som kommunal virksomhet er ny fra 2020. Legevakta er organisert i en vertskommuneavtale hvor Drammen er eierkommune og Lier og Holmestrand er deltakerkommuner. Legevakta i Drammensregionens interkommunale selskap ble avviklet høsten 2020.

Virksomheten Drammen legevakt drifter også Vold og overgrepsmottaket for hele Vestre Viken og beredskapstjenesten psykososial beredskap.

Nye krav i akuttmedisinforskriften med to leger på natt er oppfylt fra 2020.

Det er økt bemanning for å møte krav om kortere svartid på legevaktsentralen. Den ekstraordinære pågangen som følge av pandemien har ført til at dette ikke har fått full effekt. I 2020 har 56 prosent av henvendelsene blitt besvart innen to minutter mot 58 prosent i 2019. Samtidig har antall henvendelser vært om lag 48 prosent høyere i 2021. Nye sykepleiere til å dekke telefon ble ansatt i løpet av høsten 2020.

Fastlegetjenesten

Fastlegetjenesten har vært under press i flere år. Fastlegene utgjør en viktig del av det kommunale helsetilbudet. Drammen kommune hadde per januar 82 fastlegehjemler som er spredt jevnt ut over kommunen. Det ble i økonomiplan 2020-2020 beskrevet planer for å opprette tre nye fastlegehjemler på Strømsø og Krokstadelva/Solbergelva, hvor det da var lavest dekning. Det har ikke lyktes å få tilsatt fastleger i nye 0-hjemler (nye fastlegehjemler uten etablerte pasientlister) i 2020. Dekningsgraden for fastleger er ved utgangen av året 99,9 prosent og ligger med det under en målsetting om å ha tilstrekkelig fastlegekapasitet, definert som 105 prosent dekningsgrad.

I juni 2020 ble det fattet vedtak i hovedutvalget for helse, sosial og omsorg om at fastleger kunne pålegges deltagelse i forebyggelse, undersøkelse, behandling og pleie av smittede personer i det pågående utbruddet av allmennfarlig smittsom sykdom. Frivillig deltagelse i arbeidsoppgaven skal søkes. Vedtaket er underlagt lovlighetskontroll av Statsforvalteren i Oslo og Viken og vedtaket ble stadfestet av kommunestyret i desember 2020. Det har ikke vært effektivt slike pålegg.

Medisinskfaglig virksomhet har gjennom året vært i tett dialog med de tillitsvalgte for fastlegeordningen. Det har, innenfor eksisterende rammer, blitt lagt til rette for at fastlegene kunne ta inn vikar ved behov. Det har også vært anledning til å redusere listetaket, men fordi det ikke er fastleger med ledige plasser på listene, med unntak av i Svelvik, har ikke dette fått innvirkning på antall pasienter på listen til den enkelte fastlege. Det har blitt jobbet løpende med utlysninger og initiativ for å sikre rekruttering. Dette inkluderer blant annet arbeid med henblikk på å få inn nye 0-hjemler ved eksisterende fastlegekontor. Kommunen har hatt eksterne midler fra Helsedirektoratet og har tilbudt tilskudd til legekontor som kan ta inn nye 0-hjemler.

Medisinskfaglig virksomhet har i 2020 utarbeidet forslag til handlingsplan for allmennlegetjenesten.

Psykososial beredskap

Psykososial beredskap ble etablert som følge av kommunesammenslåingen og er organisert under Drammen legevakt. Tjenesten skal ivareta det akutte behovet ved kriser, ulykker, sosial nød og brå død. Eventuelt behov for mer langvarig oppfølging ivaretas av fastlege, ordinære tjenester i kommunen og spesialisthelsetjenesten. Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg ble orientert om tjenesten i juni 2020 der det ble beskrevet et behov for videre utvikling av tjenesten for å gjøre denne mer robust. Ikke minst gjelder dette samhandlingen og arbeidsdelingen mellom psykososial beredskap og

kommunens øvrige tjenester. Inntil utviklingsprosjektet er slutført skulle det ikke foretas endringer i organisering eller innretning av psykososial beredskap. Tjenesten har vært organisert med to personer på vakt gjennom 2020 samtidig som det er gjort et arbeid i samarbeid med ansatte og tillitsvalgte med å se på innretning og muligheter for tjenesten. Dette medfører et merforbruk i denne tjenesten i 2020.

Helsehuset

Drammen helsehus var fra årsskiftet ferdig med tilpasningene etter politisk vedtak i 2019 om omlegging av lindrende enhet, og var klare for å stabilisere og videreutvikle tilbudet.

Det har gjennom hele året vært krevende å ha nok bemanning med tilstrekkelig kompetanse ved Helsehuset. For å kunne opprettholde tjenestetilbudet har Helsehuset benyttet bemanningsbyrå, i tillegg til at tilgjengelig personell har jobbet mye ekstra/overtid.

Helsehuset har i perioder hatt 15-18 pasienter som har hatt vedtak om langtidsplass i sykehjem. Disse pasientene har vært plassert i det som skal være korttidsplasser. Dette har gitt en viss uro, noe som har krevd beredskap/fastvakt og ekstra oppbemanning.

Aktivitet og rehabilitering

Virksomhet for aktivitet og rehabilitering har på grunn av omdisponeringer, tyngre arbeidsprosesser og smittevernregler forårsaket av pandemien, et stort etterslep på oppgaver inn i 2021. Det ble i 1. tertialrapport 2020 rapportert en bekymring om at det ville kunne bli konsekvenser for helsetilstanden til flere av kommunens kronisk syke, siden innbyggere mistet ett eller flere helsetilbud i en periode, eller også på lengre sikt, som følge av pandemien og medfølgende restriksjoner. Dette inkluderer både privat fysioterapi på institutt og kommunal fysioterapi i hjemmet. Spesielt ble innbyggere som deltar på gruppetilbud innen behandling og bassengtrening, særlig i første del av året, rammet av restriksjoner som påvirket deres mulighet til å få et godt tilbud. I andre halvdel av året har det vært færre restriksjoner og større muligheter til å gi tilbud, men ikke nok til at innbyggerne med behov for fysioterapi og rehabilitering har fått et godt nok tilbud i 2021.

Det ble på slutten av 2020 iverksatt et utviklingsarbeid med tanke på digitale treningstilbud for sårbare eldre, dette er delvis prosjektfinansiert og fortsetter i 2021.

Vedlikeholdsutgifter og uforutsette utgifter knyttet til lokalene til avdeling hjelpemidler og teknologi i Drammen, viser at dagens lokaliteter er uhensiktsmessige. Unødvendig høye drifts- og vedlikeholdskostnader på dagens flere lokasjoner, understreker viktigheten av å samle driften på én lokasjon i egnede lokaler. Dagens lokaler gir heller ikke muligheter til å organisere driften på en effektiv og hensiktsmessig måte.

Aktivitet og rehabilitering utfører sine tjenester i tett samarbeid med andre virksomheter.

Pandemien

Programområdet P04 har ansvaret for de tjenestene som håndterer selve pandemien. Allerede 31.1.20 ble smittevernrådet konstituert. Det har vært jobbet svært intensivt med pandemihåndtering i nærmest hele 2020. Dette har gjort det nødvendig å kanalisere omtrent alle ressurser, i legevakta, medisinsk faglig virksomhet og helsehuset til oppgaver knyttet til håndtering av pandemien. I tillegg er flere hundre personer ansatt i midlertidige stillinger for å ivareta alle de langvarige pandemitjenestene. Tjenestene har gjort en formidabel innsats for raskt å finne gode løsninger for å ivareta alt det nye og uventede man har måttet forholde seg til. Både ledere og ansatte har vist vilje og evne til å strekke seg svært langt til det for innbyggerne. Dette har preget tjenestene, og har vært en forutsetning for at Drammen kommune har stått støtt i en svært krevende situasjon.

Drammen Legevakt

Siden mars 2020 har legevaktas drift vært sterkt påvirket av pandemien. Legevaktsentralen håndterte innledningsvis alle telefonhenvendelser vedrørende pandemi før egen kommunal «koronatelefon» ble etablert og løftet ut av virksomheten. Luftveisklinikk ble i mars etablert i direkte tilknytning til legevakta. Prøvetakningstjenesten startet opp tidlig i mars og det ble tatt prøver i eget prøvelokale og ved hjemmebesøk. Tjenesten var først lokalisert i og ved legevakta, men fra september ble tjenesten etablert i nedlagt tog-garasje på Sundland, og ble da skilt ut som egen avdeling.

Drammen Helsehus

Pandemiens første fase medførte at flere innbyggere ønsket å ivareta hjemme og ikke ved en korttidsplass. Av beredskapshensyn var det også viktig å holde plasser ledige for å ta imot en eventuell rask økning av behovet for korttidsplasser. Denne tilpasningen har ikke berørt avdeling 3, lindrende plasser. Det har til enhver tid vært gitt ordinært tilbud til denne pasientgruppen.

Helsehuset har fra juni 2020 driftet kommunens isolasjonstilbud, som i 2020 var lokalisert som en satellitt ved Strømsø sykehjem.

Medisinsk faglig virksomhet

I forbindelse med pandemien har det vært etablert egne vaktordninger med sykehjemsleger, turnusordning for smittevernkontoret og beredskapsordning for kommuneoverleger. Det ble i løpet av året etablert en ny avdeling; Smittevernkontoret og smittesporingsteamet.

Kommunens allmennleger bidrar inn i kommuneoverlege-jobbing knyttet til smittesporing.

Kommuneoverlegenes beredskapsordning (samfunnsmedisinsk bakvakt), er en ordning som vurderes som grunnleggende samfunnsmedisinsk beredskap også uavhengig av pandemien.

Det har vært behov for økt sykehjemslegetilgjengelighet utenom ordinær arbeidstid.

Miljørettet helsevern

Miljørettet helsevern har i tillegg til ordinære oppgaver hatt en stor oppgave med oppfølging av smitteverntiltak og tilsyn under pandemien.

Habilitering og rehabilitering

Innbyggerne har fått nødvendig medisinsk oppfølging, rehabiliterings- og opptreningstilbud, men tjenestetilbudet har måttet tilpasses skiftende restriksjoner og muligheter gjennom året. Det er utviklet et digitalt mulighetsrom for fallforebyggende arbeid.

Hjelpemiddelhåndteringen har forholdt seg til rent og urent lager og flere hasteoppdrag som følge av opprettelse av nye pandemi-avdelinger.

Forberedelse til vaksinerings

Planlegging av vaksinerings mot Covid-19 startet høsten 2020. Influensavaksinerings høsten 2020 ble rigget som en massevaksinerings og fungerte i tillegg som en forberedelse og en prøve på hvordan vaksinerings mot Covid-19 kunne organiseres. Med bakgrunn i disse erfaringene ble det planlagt og rigget opplegg for massevaksinerings av innbyggerne. Dette arbeidet har bidratt til et godt tverretattlig samarbeid der mange av kommunens virksomheter er ansvarssatt med oppgaver knyttet til å tilrettelegge for vaksinerings.

Harmonisering

I forbindelse med kommunesammenslåingen ble det identifisert behov for harmonisering knyttet til flere forhold som det er arbeidet med gjennom 2020.

Det er gjennomført etablering av felles samarbeidsutvalg for både ansatte og selvstendig næringsdrivende fysioterapeuter. For fysioterapitjenesten er det igangsatt arbeid med harmonisering av avtaleverkene som er videreført fra de tre tidligere kommunene.

Harmonisering av planverk og plan for helsemessig og sosial beredskap er gjennomført

Organisering av psykososial beredskap/ kriseteam var ulik, men er nå harmonisert gjennom organisering av tjenesten psykososial beredskap. Det gjenstår arbeid med videre utvikling av innretning og samarbeidsformer.

Kriterier for innleggelse ved sykehjem, helsehus (inkl KAD) er under arbeid i samarbeid med PO6 hjemmetjenester og institusjon.

Samlokalisering av kommunale akutt- døgnplasser (KAD)- plasser er gjennomført. KAD- plassene er samlokalisert ved Drammen helsehus.

Økonomi – drift

Beløp i 1000				
	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	289 643	295 105	-5 462	242 085
Andre driftsutgifter	160 200	170 716	-10 516	130 242
Sum Driftsutgifter	449 843	465 820	-15 977	372 326
Andre inntekter	-70 917	-72 905	1 989	-52 671
Ref. sykelønn	-5 873	-10 211	4 338	-5 140
Sum Sum driftsinntekter	-76 789	-83 117	6 327	-57 811
Netto resultat	373 054	382 704	-9 650	314 515

Programområdet viser et merforbruk på 9,7 millioner kroner etter avsetninger til bundne fond.

Dette utgjør 2,6 prosent av årets totale budsjett. Pandemirelaterte kostnader er bokført med 53,5 millioner kroner, disse er kompensert fullt ut.

Merforbruket skyldes først og fremst at det har vært meget krevende å få ansatt kvalifisert helsepersonell ved Drammen Helsehus, noe som har ført til utstrakt bruk av innleid arbeidskraft. Dette er en kostbar løsning. I noen tilfeller koster en innleid sykepleier dobbelt så mye per time som en som er fast ansatt. Det jobbes kontinuerlig med å erstatte innleie med fast ansatte.

Legevakten har vært sterkt påvirket av pandemien. Virksomheten er kompensert med nettoeffekten av pandemirelaterte kostnader og inntekter. Legevaktas ordinære drift er dyrere enn forventet grunnet bruk av innleie og overtid for å dekke den ordinære turnusen. Utfordringer med tilgang på kvalifisert personale vises både på sykepleier- og legesiden, og forsterkes av pandemien.

Psykososial beredskap fikk behov for å bemanne opp ved overgangen til ny kommune for å ivareta nødvendig helsehjelp. Tjenesten har derfor et merforbruk på 1,6 millioner kroner og en total kostnad i 2020 på 4,3 millioner kroner.

I Medisinsk faglig virksomhet har det i forbindelse med pandemien blant annet vært etablert ekstraordinære vaktordninger med sykehjemsleger, turnusordning for smittevernkontoret og beredskapsordning for kommuneoverlege og tilsynsvirksomhet. Det ble i løpet av året etablert en ny midlertidig avdeling; Smittevernkontoret og smittespringsteamet.

Programområdet hadde en opprinnelig budsjettutfordring på 11,7 millioner kroner etter sammenslåing og tildeling av rammer for 2020. Dette er redusert til 4,5 millioner kroner i løpet av året.

Økonomi – investering

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr helse	1 555	1 555	0
Sum investering	1 555	1 555	0

Det er overført totalt 1,55 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

Drammen helsehus - planlegging av nytt helsehus

I orientingssak til hovedutvalg og formannskap i juni redegjorde rådmannen for status i arbeidet med mulig relokalisering av helsehus og legevakt til det nye sykehusområdet. I vedlegg til 2. tertialrapport redegjorde Drammen Eiendom KF for status i prosjektet. Dersom prosjektet skal realiseres er kostnadene løselig anslått til rundt 750 millioner kroner.

I sak om Investeringsrammer og prioriteringer i økonomiplanarbeidet (sak 110/20) den 22.9.2020 vedtok kommunestyret at: «Det er behov for at kommunen tar stilling til prosjektet angående relokalisering av helsehus og legevakt til det nye sykehusområdet. Her bør det avklares hvilke behov det er i kommunen, opp imot prosjektet og ber om at rådmannen kommer

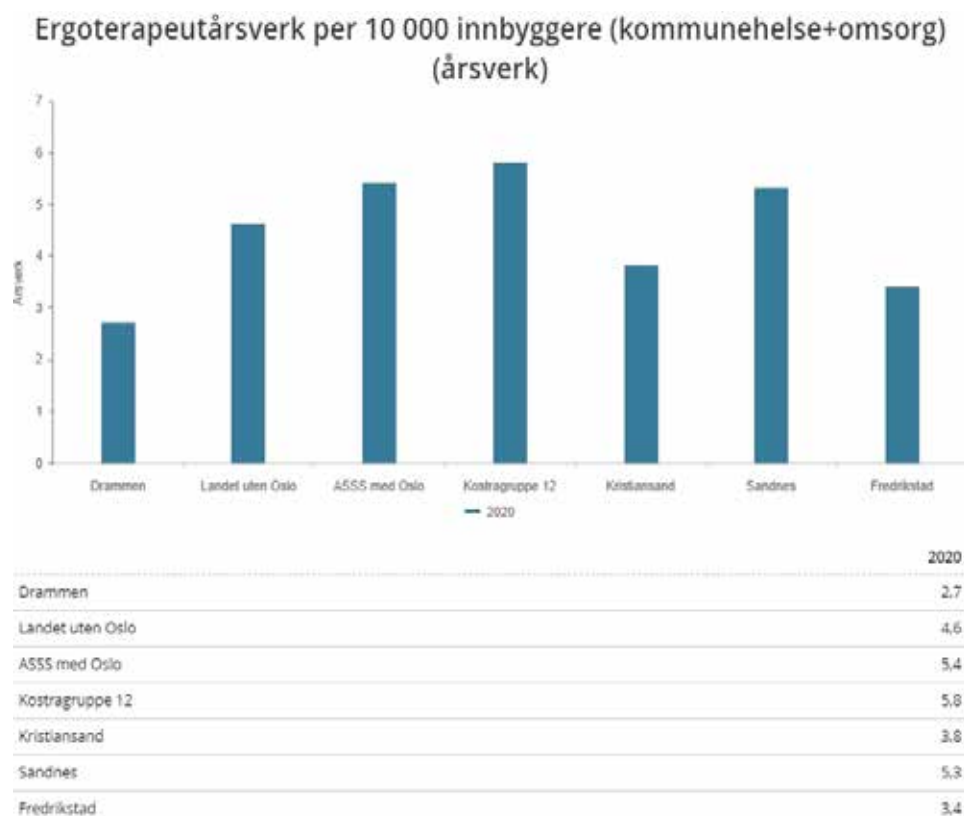
tilbake med en sak om dette». Dette prosjektet ble ikke vedtatt som ett av de prioriterte investeringsprosjektene. I sak om Bolig og omsorgsbygg - strategi for å møte fremtidens behov for heldøgnsomsorg for innbyggere som er 80 år og eldre (sak 151/20) ble det vedtatt at arbeidet med å vurdere samlokalisering av Drammen Helsehus og Legevakt med det nye sykehuset på Brakerøya, opprettholdes.

Prosjektet er nå i idefase med sikte på å utrede de ulike behov for tjeneste- og samfunnsutvikling som kommunen har.

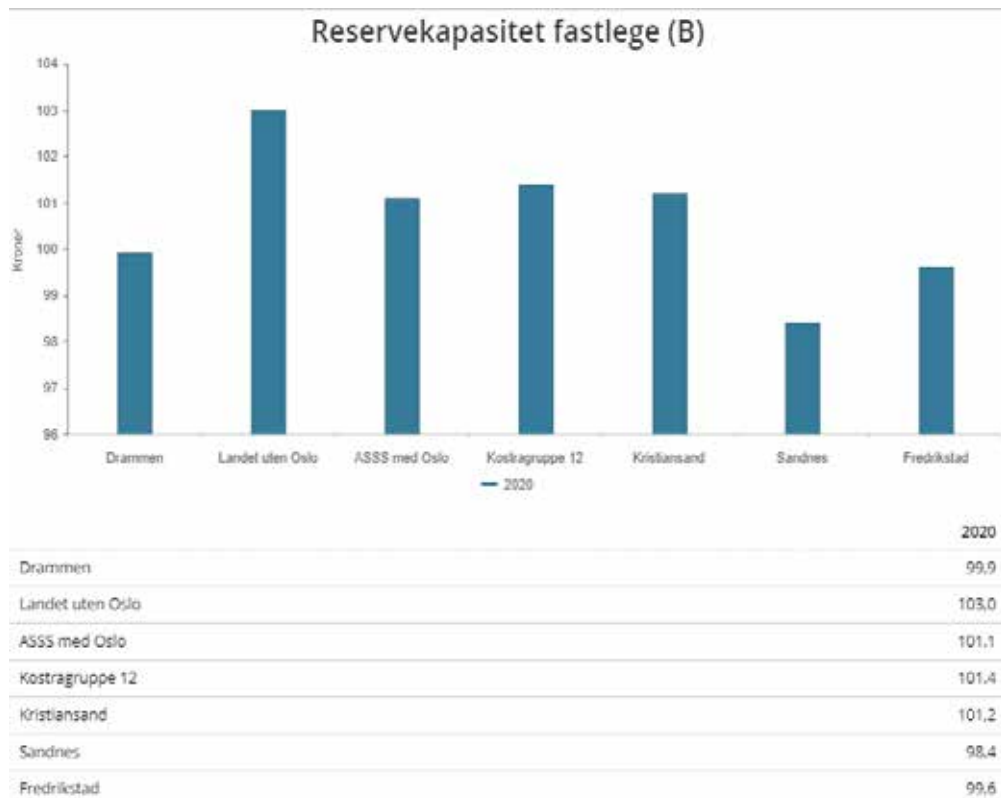
KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

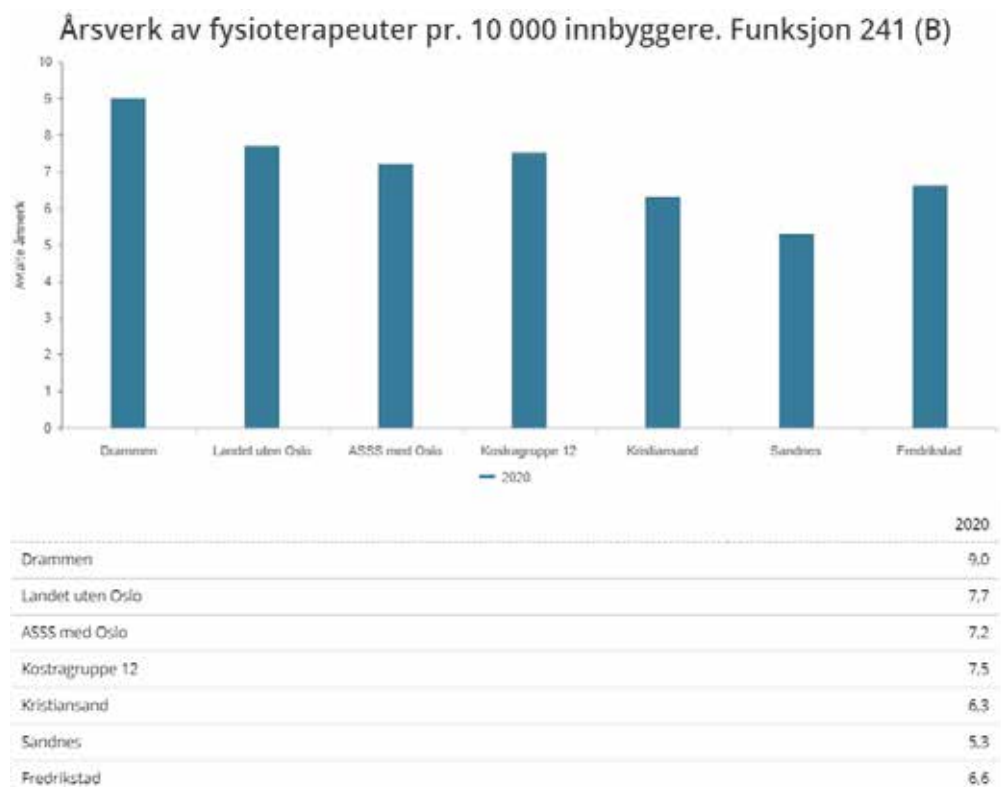
- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

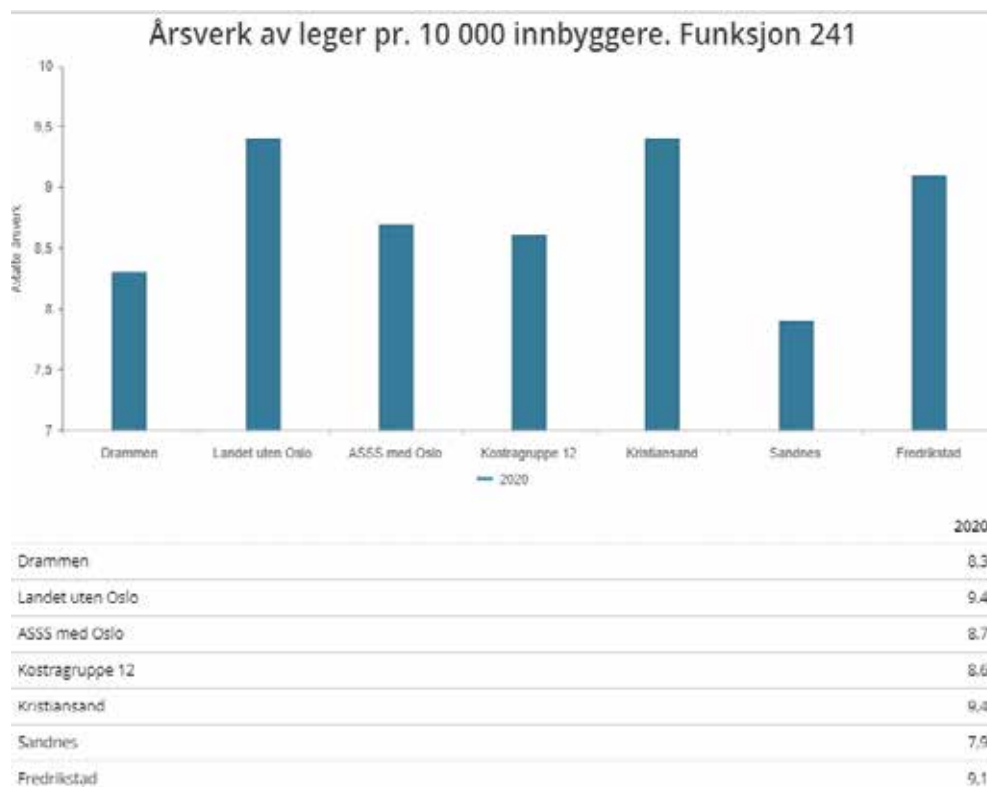
Den samlede årsverksinnsatsen til fysio- og ergoterapeuter har vært stabil i perioden. Kommunen ligger imidlertid lavest blant ASSS-kommunene på årsverksinnsats av ergoterapeuter.

Reservekapasiteten for fastleger har vært synkende de siste årene og det er per i dag ingen reservekapasitet. Drammen kommune har lavere reservekapasitet enn gjennomsnittet av ASSS- kommunene.

Den samlede årsverksinnsatsen til fysio- og ergoterapeuter har vært stabil i perioden. Årsverksinnsatsen av private fysioterapeuter er høyest i ASSS-nettverket.

Årsverk leger per 10 000 innbygger er synkende og indikerer en for lav dekning av fastleger i kommunen. Antall årsverk per 10 000 innbyggere er lavere enn snitt for ASSS- kommunene med Oslo og på gjennomsnitt for ASSS kommunene uten Oslo.

P05

MENNESKER

MED NEDSATT

FUNKSJONSEVNE

Innledning

Tjenestene ble etablert som et eget programområde da den nye kommunen ble opprettet.

Tjenestene har vært opptatt av å kunne gi trygg og tilpasset informasjon og bistand til den enkelte utfra individuelle behov under pandemien. Ulike digitale løsninger har blitt testet ut, både for brukere og ansatte. Individuelle beredskapsplaner er etablert rundt den enkelte tjenestemottaker. Det er også etablert en egen enhet for å ivareta barn ved smitte og karantene.

Dag- og aktivitetssentrene har jobbet med å harmonisere og tilpasse åpningstidene. De fleste dagsentra er åpne fra kl. 7.00–17.00 hver dag. Hele programområdet har nå også etablert et likt fagadministrativt system for å blant annet sikre en enhetlig praksis i utførelsen av tjenestene.

Kommunens fokus på økt heltid har gjort at flere ansatte med ufrivillig deltid har fått økt sin stilling i 2020.

Programområdet har 30 personer som har meldt behov for egen bolig med heldøgns tjenester. Denne situasjonen påvirker avlastningsenhetene.

Tjenesteområdet har i 2020 etablert et nytt bygg i Mikkelsveien med åtte leiligheter som er tilrettelagt for tjenestemottakere med ulike og omfattende bistandsbehov. Et nybygg oppført i Lille Åsgaten i kommunedel Svelvik, Ebbestad og Berger har under pandemien vært svært nyttig som en alternativ karantene- og isolasjonsenhet. Bygget inneholder tre enheter.

Det har pågått flere utviklingsarbeid, prosjekter og piloter i samarbeid med andre instanser.

Det økonomiske driftsresultatet for programområdet viser et mindreforbruk på 0,3 prosent av det totale avsatt budsjettet, og dette utgjør 1.1 millioner kroner.

Fakta om programområde

Tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne gir tilbud til brukere med behov for sammensatte og helhetlige tjenester i et livsløpsperspektiv. Programområdet består av tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne som bor i eget hjem/bolig med behov for heldøgns bemanning, ambulante tjenester, avlastningstjenester og dag- og aktivitetstilbud.

Programområdet gir tjenester til 139 personer ved 21 samlokaliserte boliger med behov for heldøgns bemanning. I tillegg er det fem tjenestemottakere som bor i tilknytning til kommunens barne- og avlastningsboliger. Det er fire dag- og aktivitetssentre som benyttes av 96 tjenestemottakere og tre avlastningsboliger som ga tjenester til 68 tjenestemottakere i 2020. I tillegg gis det tjenester av ulikt omfang via ambulerende team til totalt rundt 120 brukere. Tjenestene innfor programområdet er fordelt på 30 ulike adresser rundt i hele kommunen.

Mål og resultater

Utvikling av boliger med heldøgns bemanning og ambulante tjenester

Nye boenheter

Tjenesteområdet har etablert et nytt bygg i Mikkelsveien med åtte leiligheter som er tilrettelagt for tjenestemottakere med ulike og omfattende bistandsbehov. Tilpasning av driften har vært krevende i en oppstartsfase. Vedtak og tjenestebehov skal tilpasses innenfor planlagte rammer. Etableringen har krevd justering av budsjettet da ikke alle innflytninger gikk som planlagt. Tiltaket har for øvrig medført en reduksjon av tre kostnadskrevende privat kjøpte tjenester. Dette er en planlagt prosess fra Nedre Eiker og ble sluttført med overføring av åtte boenheter og 13,8 årsverk.

Ett av tre nybygg oppført i Lille Åsgaten i kommunedel Svelvik, Ebbestad og Berger har i løpet av 2020 blitt ferdigstilt. Bygget inneholder tre enheter. Disse har tjenestene overtatt fra tidligere Svelvik kommune og har vært tiltenkt avlastning. Tjenesteområdets helhetlige oversikt viser for øvrig et økt behov for tilpassede boenheter. Dette bygget har under pandemien vært svært nyttig som en alternativ karantene- og isolasjonsenhet. Bygget har vært benyttet ved oppståtte utfordringer ved andre etablerte samlokaliserte boenheter.

Ambulante tjenester

Utvikling og harmonisering av ambulante tjenester har pågått i 2020, men arbeidet er ikke avsluttet. Det har på nåværende tidspunkt ikke medført noen endringer i utførelsen av tjenester til dagens tjenestemottakere av ambulante tjenester.

Det har blitt etablert et strukturelt samarbeid mellom ambulante tjenester og tjenestetildeling på avdelingsledernivå. Eventuelle

justeringer og utvikling av tjenestene vil pågå også i 2021.

Flere brukere i tjenesten

Boligtjenesten har meldt om 30 personer som vil ha behov for egen bolig med heldøgns tjenester fra programområdet. Det pågår et arbeid med å legge en plan for hvordan dette skal imøtekommes den nærmeste tiden. Denne situasjonen påvirker avlastningsenhetene, ved at flere avlastningsplasser blir belagt av voksne brukere som blir boende hjemme hos foreldrene.

Kjøpte tjenester

Programområdet har som nevnt avviklet tre kjøp og vurdert flere av de kjøpte tjenestene. Vi ser at flere av tjenestene krever spesialisert kompetanse og tilrettelagte rammebetingelser for å imøtekomme tjenestemottakers behov. Dette gjelder blant annet innenfor tjenester tilrettelagt for døvblinde mennesker med utviklingshemming. Disse tjenestene ansees som så spesialiserte at de ikke vil kunne driftes mer effektivt i kommunal egenregi på nåværende tidspunkt.

På grunn av stordriftsfordelen i ny kommune har vi for øvrig redusert kjøpte tjenester innenfor avlastningstjenester.

Samarbeid med andre programområder og aktører

Det er helt nødvendig med et tett og godt samarbeid for å finne gode løsninger på tvers av avdelinger og i samarbeid med virksomhetene innen PO5 og andre programområder. I det harmoniserings- og utviklingsarbeidet som er igangsatt i programområdet 2020, har alle virksomhetene i PO5, samt Tjenestetildeling og andre aktuelle samarbeidspartnere vært involvert.

Programområdet har også samarbeid med ulike deler av spesialisthelsetjenesten rundt enkeltbrukere, både Habiliteringstjenesten, SUA (seksjon for utviklingshemming og autisme), DPS (Drammen distriktpsykiatriske senter) og annet medisinsk personell på for eksempel Rikshospitalet og Frambu (kompetansesenter for sjeldne diagnoser).

Heltidskultur

Kommunens fokus på økt heltid har gjort at flere ansatte med ufrivillig deltid har fått økt sin stilling i 2020. Avdelingslederne benytter vakante stillinger og øker stillingsstørrelse der det er mulig og hensiktsmessig for driften. Ved utlysning av stillinger er det fokus på mest mulig heltidsstillinger. Denne prioriteringen gjør at programområdet har fått flere rene helgestillinger som de ønsker å tilby blant annet studenter.

Utviklingsarbeid, prosjekter og piloter i samarbeid med andre

Livsmestring og velferdsteknologi

Overførte midler fra Helsedirektoratet til livsmestring og velferdsteknologi ble meldt i 1. tertial. Hovedmålet er at bruk av teknologi skal støtte opp under den enkeltes habiliterings- og rehabiliteringsprosesser (livsmestring) og kunne bidra til at barn og unge med funksjonsnedsettelse enklere kan delta i og mestre fritidsaktiviteter. Det er inngått ny avtale om anskaffelse av mestrings- og trygghetsskapende teknologi som skal implementeres der det er en målsetting om økt bruk av teknologi.

Brukerråd

For å bygge opp under den enkeltes behov og ønske om å mestre eget liv er det nødvendig å utvikle tjenesten slik at brukerne har reell innflytelse på tjenestetilbudet. Pårørende skal også gis mulighet for medvirkning. Det er et ønske om å få på plass en ordning med brukerråd i programområdet. Grunnet pandemien blir dette arbeidet forsinket. Grunnlaget for oppstart av rådet i 2021 er på plass og oppstart planlegges i løpet av andre tertial 2021.

Pilotprosjekt for å øke kunnskapen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne

Drammen kommune har blitt valgt ut til å få være med i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratets pilotprosjekt for å øke kunnskapen om konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i kommunene. Oppdraget har bakgrunn i «Et samfunn for alle - Regjeringens strategi for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse for perioden 2020-2030», hvor regjeringen har som mål at alle skal være likestilt i samfunnet, og at alle kan delta, bidra og leve frie, selvstendige liv.

Kommunens deltakelse i pilotprosjektet vil gi muligheter for å bli en foregangskommune på dette feltet, og samtidig bidra til at Norge oppfyller sine forpliktelser og setter inn tiltak for å etterleve konvensjonen.

Prosjekt Livsfortellingsarbeid

I 2020 har det pågått et pilotprosjekt på brukerorientert utviklingsarbeid. Bakgrunnen for denne satsingen er i tråd med nasjonale anbefalinger, veiledere og CRPD. Hensikten er å bruke dette som tiltak for å sørge for individuelt tilpassede tjenester som tar utgangspunkt i personens livshistorie, verdigrunnlag, ønsker og preferanser. Målet er at brukere opplever økt

selvbestemmelse og medvirkning i eget tjenestetilbud med livsfortellingsarbeid som et grunnlag for praksis. Arbeidet har vært gjennomført i tråd med planer i samarbeid med OsloMet. Arbeidet er forventet ferdig våren 2021.

Mitt livs ABC

Programområdet har kontinuerlig fokus på kompetanseutvikling. Mange ansatte har i 2020 gjennomgått opplæring av Mitt livs ABC. Målet med ABC-opplæringen er at ansatte i tjenestene skal tilegne seg oppdatert fagkunnskap. ABC-opplæringen er levert av Aldring og helse, en nasjonal kompetansetjeneste. Opplæringen omfatter ABC-permer på ulike fagområder. Den omfatter en grunnleggende opplæring i viktige temaer innen tjenesteyting til personer med utviklingshemming.

I tillegg til kunnskap om utviklingshemming omfatter materialet tema som kommunikasjon, etikk, helse, aktuelt lowerk, miljøarbeid, tvang og makt, opplæring, og tilrettelagte dagtilbud og arbeid. Videre legges det vekt på hvordan man som tjenesteyter kan bistå for å øke trivsel, etablere sosiale nettverk og tilrettelegge og oppmuntre til et aktivt liv.

Pandemien

Pandemien har gitt muligheten til og tvunget frem nye måter å jobbe på. Programområdet er stolt av at de ansatte har tatt i bruk nye digitale plattformer som Workplace, Teams og Join, samt at mange har tilegnet seg kunnskap om nye digitale verktøy og systemer.

Det har vært god krisehåndtering ved oppståtte situasjoner knyttet til smitte eller mistanke om smitte. Tjenestene i programområdet har vært opptatt av å kunne gi trygg og tilpasset informasjon og bistand til den enkelte utfra individuelle behov. Alle ansatte har fått grunnleggende kompetanse på smitte og hygiene, slik at de har evnet å håndtere nye retningslinjer på kort varsel. Det har blitt lagt vekt på å opprettholde aktivitetssenter og avlastningsenheter som normalt, og nye digitale kommunikasjonsmidler har vært tilgjengelig for å opprettholde en tett kontakt mellom hjem og bruker.

Ikke besøksforbud

For de innbyggerne over 18 år som har diagnosen psykisk utviklingshemming og som har døgnbemannede tjenester inne i sine hjem har det ikke vært iverksatt besøksforbud i mars. Da Norge innførte tiltak, oppfordret imidlertid tjenesten til å begrense besøk til det helt nødvendige. Besøk måtte også avtales med det enkelte tjenestested. Dette har senere blitt myket opp, i tråd med anbefalinger fra FHI og utviklingen i samfunnet for øvrig.

Avlastning- og aktivitetstilbud

Dag- og aktivitetssenter og avlastningsenhetene ble stengt en kort periode i mars/april. Programområdet jobbet da for et tett samarbeid med tjenestemottakere, pårørende og andre avdelinger i kommunen for å legge til rette så godt som mulig utfra individuelle behov og for å begrense utfordringer stengingen kunne medføre.

Når aktivitetssentrene stengte, ble personal ved aktivitetssentrene benyttet ute i boligene. Tjenestene i hjemmet har vært tilrettelagt med kompenserende aktiviteter og innhold de dagene det ikke har vært et aktivitetstilbud ved sentrene.

Avlastning har hatt normal drift i alle avdelinger siden mai og virksomheten har hatt god dialog med pårørende. Det var noe frustrasjon fra slitne foreldre i den perioden avlastningsavdelingene var stengt, men i hovedsak har virksomheten hatt full drift.

Ved aktivitetssentrene har det siden mai vært en driftsfase bestående av kohorter. Dette for i størst mulig grad å hindre at smitten spres til flere arenaer samtidig. På bakgrunn av disse tiltakene har noen opplevd et redusert tilbud. Det har vært fokus på individuelle vurderinger og å legge til rette for at dette ikke skulle skape unødvendige andre utfordringer. Individuelle tiltak har blitt planlagt og avtalt i dialog mellom bruker, hjem og aktivitetssenteret.

Alternative digitale løsninger og ny digital velferdsteknologi er tatt i bruk

Ulike digitale løsninger har blitt testet ut, både for brukere og for ansatte. Det er blant annet iverksatt ytterligere testing av robotsel for enkelte brukere og KOMP (digitalt kommunikasjonsverktøy) for flere av våre brukere. Komp pro er en liten TV skjerm, skreddersydd for de med begrensede digitale ferdigheter, redusert syn, hørsel eller motorikk. Man trenger kun å slå den av og på – familie, venner og tjenesteytere tar seg av resten fra en app. Fra appen kan pårørende dele film, bilder og meldinger, eller starte en videosamtale. Dette tilbudet har gitt flere tjenestemottakere muligheten til kontakt med særlig risikoutsatte personer i sin omgangskrets.

Individuelle beredskapsplaner

Individuelle beredskapsplaner er etablert rundt den enkelte tjenestemottaker, og har særlig fokus på forebygging og hvis det skulle oppstå smitte. Planene er også dokumentert inn i fagsystemet, noe som gjør det lett å dele ved en eventuell utvikling. Dette vil gi en smidig og individuelt tilpasset gjennomføring, der tiltakene står i et rimelig forhold til den konkrete smitterisikoen, og det tas hensyn til tjenestemottakers særlige utfordringer og behov.

Trygghetsteam

Virksomhetene har sammen vært med på å etablere Trygghetsteamet i P05, som har vært et meget bra tiltak og god støtte for avdelingene gjennom pandemien. De har vært ute og veiledet og drevet opplæring i smittevern og har vært en god støtte både for ledere og ansatte og trygget driften.

Egen avdeling for barn i karantene / smitte

Programområdet har hatt behov for å opprette en egen enhet for å ivareta barn ved smitte og karantene hos enkelte tjenestemottakere eller i familier. Denne har vært benyttet og ansett som nyttig i de tilfeller hvor pårørende med særlig tyngende omsorg for sine barn har blitt smittet. Da har tjenesten likevel kunne gi et avlastningstilbud som planlagt eller ut fra ekstra behov for støtte for pårørende.

Harmonisering

I forbindelse med kommunesammenslåingen ble det gjennom egne prosesser identifisert behov for harmonisering knyttet til tjenestene i dette programområdet. Harmoniseringsarbeidet har vært organisert på tvers av programområdet og med representanter fra andre aktuelle programråder. Noen punkter er harmonisert, noen pågår, og andre har vi måtte utsette. Tilbakemeldingene er at dette har vært krevende på grunn av pandemien, men samtidig nyttig da det har gitt økt kjennskap til hverandre på tvers.

Overordnet faglig ansvarlig

I alle kommuner skal det være en overordnet faglig ansvarlig, som etter den kommunale helse- og omsorgstjenestelovens kapittel 9, rettssikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemning, har fullmakt til å treffe vedtak i medhold av lovens bestemmelser. I Drammen kommune har dette i 2020 blitt delegert til kommunalsjef for tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det har blitt etablert rutiner/system og ressurspersoner for å sikre at forholdene blir lagt til rette for tjenesteyting med minst mulig bruk av tvang og makt overfor personer med utviklingshemning.

Dag- og aktivitetssentrene

Dag- og aktivitetssentrene har jobbet med å harmonisere og tilpasse åpningstidene. Disse er nå i større grad tilpasset brukernes behov. De fleste dagsentra er i dag åpne fra kl. 7.00–17.00 hver dag. Differensiering av dag- og aktivitetstilbud er fortsatt under utvikling og planlegging i arbeidsgruppen.

Svelvik Opplæring og Aktivitet har etablert seg i nye lokaler på tidligere Berger skole og lokalene er godt tilrettelagt og gir gode muligheter for å utvikle tjenestene. Unik bedrift har satset mye på utvidelse av makuleringsoppdrag i 2020 og har fått utvidet kundegrunnlaget med nye kunder.

Det er også lagt en plan for direkte involvering av brukere av tjenestene i utviklingsarbeidet, men på grunn av pandemien har man ikke fått gjennomført disse i 2020. Av samme årsak har man heller ikke fått gjennomført arbeidet rundt harmonisering av bonuslønsordningen/oppmuntringslønn ved dag- og aktivitetssentrene for mennesker med nedsatt funksjonsevne.

Fagadministrativt system

I forbindelsen med harmoniseringen er det arbeidet med å etablere et likt fagadministrativt system i alle avdelinger innenfor Avlastning og aktivitet. I de to andre virksomhetene er dette systemet allerede etablert. Dette er et viktig grunnlag for å kunne jobbe strukturert med fag og informasjon, samt sikre en økt enhetlig praksis i tjenestene overfor tjenestemottakerne.

Økonomi – drift

Beløp i 1000				
	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	353 828	363 591	-9 763	321 052
Andre driftsutgifter	45 965	43 452	2 513	51 646
Sum Driftsutgifter	399 793	407 043	-7 250	372 698
Andre inntekter	-46 334	-51 998	5 664	-20 783
Ref. sykelønn	-17 561	-20 276	2 715	-14 187
Sum Sum driftsinntekter	-63 895	-72 274	8 379	-34 970
Netto resultat	335 898	334 769	1 129	337 728

Programområdet viser et mindreforbruk på 0,3 prosent etter avsetninger til bundne fond, og dette utgjør 1.1 millioner kroner. Mindreforbruket er knyttet til mindre aktivitet på grunn av av pandemien, vakante stillinger, ekstrainntekt avlastningsplass og omfordeling mellom flere programområder innen helse og omsorg. Det pågår en prosess for å få riktig fordeling.

Pandemirelaterte kostnader på 5,7 millioner kroner er kompensert med 4,8 millioner kroner.

Ved første tertial ble programområdet tilført 5 millioner kroner i engangsmidler relatert til økt vedtaksvolum. Senere ble det overført 11,1 millioner kroner fra programområde P06 i forbindelse med overtakelse av Haglund omsorgsbolig og Mikkelsveien.

Inntekter på refusjon for særlig ressurskrevende tjenester ble i overkant av 3,0 millioner kroner lavere enn budsjettet, inkludert effekten av økningen på innslagspunktet fra statsbudsjettet.

Økonomi - investering

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr mennesker med nedsatt funksjonsevne	112	112	0
Sum investering	112	112	0

Det er overført totalt 112 tusen kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

KOSTRA nøkkeltall 2020

Tjenesteområdet ble nyopprettet som eget programområde i 2020 og har derfor ikke sammenlignbare kostra tall per nå. ASSS samarbeidet har fokus på ingen nøkkeltall for dette tjenesteområdet. Disse tallene vil være klare over sommeren, og vil innarbeides i handlings – og økonomiplanen for 2022-2025.

P06

HJEMMETJENESTE
OG INSTITUSJON

Innledning

Året 2020 har vært preget av ny organisering av tjenesten som følge av ny kommune og planlegging og arbeid for å oppnå målsettinger om at det skal tilbys helse- og omsorgstjenester, sykehjemsplasser, omsorgsboliger og bo- og servicesenter nærmest mulig der folk bor. Hjemmetjenestene skal tilbys med et naturlig geografisk utgangspunkt for å sikre en best mulig hjemmetjeneste. Det er et mål at folk kan bo trygt hjemme.

Drammen skal være en foregangskommune i bruk av velferdsteknologi for at mennesker som har behov for tjenester skal oppleve trygghet og mestring. I 2020 er det inngått ny rammeavtale for mestrings- og trygghetsskapende teknologi og planlagt implementering og videre utvikling av tilbud om mestrings- og trygghetsskapende teknologi til innbyggerne.

Pandemien har preget store deler av arbeidet for hjemmetjenester og institusjon. Dette har i noen grad påvirket muligheten for utvikling og effektiv drift for programområdet. Det har vært enkelte utbrudd av smitte ved institusjonene.

Årsresultatet for programområdet viser et merforbruk på 83,8 millioner kroner og det er nedsatt et eget prosjekt, balanse 2021, som skal gjennomgå det økonomiske bildet og foreslå tiltak for bedret kostnadskontroll og innsparing i driften.

Fakta om programområde

Omsorgstjenestene under hjemmetjenester og institusjon er geografisk inndelt og består av institusjoner, hjemmetjeneste-avdelinger, omsorgsboliger med heldøgns bemanning og dagsenter. Omsorgstjenestene drifter også kaféer og ulike aktivitetstilbud som er åpne for alle innbyggere.

Virksomhet Tjenestetildeling og koordinerende enhet fatter vedtak om tjenester og utfører annen saksbehandling.

Koordinerende enhet er en lovpålagt tjeneste som skal sikre sammenhengende og helhetlige tjenester for den enkelte.

Ernæring og kjøkkendrift er samlet i én virksomhet som består av Drammen kjøkken og Solberglia, Bråta og Svelvik kjøkken.

Nøkkeltall *

	1. tertial	2. tertial	3. tertial	Gjennomsnitt
Beleggsprosent sykehjem (gjennomsnitt) **	92	93	93	93
Beboere langtidsopphold i kommunalt sykehjem. (antall siste dag i mnd)	476	481	487	481
Beboere korttidsopphold i kommunalt sykehjem (antall siste dag i mnd)	95	97	87	93
Botilbud hos privat leverandør (antall brukere siste dag i mnd)	12	11	10	
Brukere som mottar hjemmesykepleie (antall unike brukere per mnd)	2273	2218	2434	2 299
Vedtaksstimer hjemmesykepleie (antall per måned)	35 973	36997	39697	37 403
Gjennomsnittlig antall vedtaksstimer hjemmesykepleie pr bruker pr mnd	16	17	16	16
Vedtaksstimer pr mnd i hjemmesykepleie (antall pr siste dag i mnd)	1246	1280	1328	1 281

	1. tertial	2. tertial	3. tertial	Gjennomsnitt
Brukere som mottar praktisk bistand rengjøring (antall med kommunal leverandør)	1133	1099	1094	1 110
Vedtaksstimer praktisk bistand rengjøring (antall med kommunal leverandør)	1238	1079	1132	1 151
Brukere som mottar praktisk bistand rengjøring private leverandører (antall per mnd)	221	219	224	221
Vedtaksstimer praktisk bistand rengjøring private leverandører (antall per mnd)	145	168	184	164
Meldte utskrivningsklare pasienter fra somatisk sykehus (antall per mnd)	281	299	280	287
Betalingsdøgn utskrivningsklare pasienter somatisk sykehus (antall per mnd)	40	10	6	19

* Utvalget av nøkkeltall kan bli justert som følge av Kostraanalysen

**Dekningsgraden er kunstig lav grunnet mangelfull registrering et par måneder. Midlertidig inntaksstopp grunnet smitteutbrudd har også bidratt til lavere dekning i enkeltmåneder

Mål og resultater

Utarbeidelse av strategi for Bolig og omsorgsbygg for aldersgruppen 80+

Etter vedtak i fellesnemnda for nye Drammen kommune ble rådmannen bedt om å gjennomføre et utviklingsarbeid for å kartlegge fremtidig behov for omsorgsbygg i kommunen. Målet er en helhetlig strategi som sikrer fremtidig kapasitet på bygg til helse- og omsorgsformål, både boliger og institusjoner. Rådmannen igangsatte dette utviklingsarbeidet i 2020. Arbeidet er delt i to delprosjekter. I delprosjekt 1, som ble lagt fram til behandling i kommunestyret i oktober 2020, ble det lagt fram en strategi for å sikre tilstrekkelig kapasitet for heldøgns omsorg for innbyggere som er 80 år og eldre. Den forventede økningen av antall eldre innbyggere, særlig innbyggere som er 80 år og eldre, gjør at det er nødvendig å foreta strategiske valg som sikrer at kommunen kan møte behovet for heldøgns omsorg og nødvendig helsehjelp. Strategien innebærer en dreining der hjemmebaserte tjenester, omsorgsboliger og mestrings- og trygghetsskapende teknologi må kunne oppfylle behovet til en del av de eldste innbyggerne i kommunen som tidligere ville fått tilbud om sykehjemsplass. Dette er et veivalg som er i tråd med at befolkningen forventer større råderett over livet selv om funksjonsnivået faller, men som også er en erkjennelse av at det ikke er mulig å ha et like kostbart tjenestetilbud når antallet eldre øker så mye som det gjør.

Som følge av vedtaket er det:

- igangsatt flere utredningsarbeid som fortsetter i 2021 og som danner grunnlaget for en helhetlig strategi som forventes ferdigstilt høsten 2021.
- vedtatt å bygge sykehjem i Krokstadelva som også ble vedtatt i økonomi- og handlingsplanen med et tillegg om reduksjon i stipulerte byggekostnader
- vedtatt å fortsette utredningen av behov for og innretning av helsehus og legevakt i tilknytning til nytt sykehus på Brakerøya. (nærmere omtale under programområde 04 Helsestjenester)

Aktivitetssentre (tidligere dagsentre)

Som beskrevet i økonomiplan 2020-2023 har kommunene fra 1. januar 2020 plikt til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. For å bygge ut et slikt tilbud ble det i 2012 etablert en tilskuddsordning som innlemmes i rammetilskuddet i 2020. I Drammen kommune har dagaktivitetstilbudet til personer med demens primært blitt gitt gjennom dagsenteropphold og via lavterskeltilbudet ved Villa Fredrikke. Det er behov for videre utvikling av dagaktivitetstilbudet både i kommunens aktivitetssentre og i samarbeid med frivillige og humanitære organisasjoner. Deler av dette tas inn i det pågående prosjektet bolig og omsorgsbygg.

Opprettelse av sykehjemsplasser og opprettelse av hjemmetjenesteavdelinger

Av smittevern hensyn har flere dobbeltrom der det har vært korttids plasser blitt gjort om til enkeltrom. Dette har medført en nedgang i antall sykehjemsplasser noe som er kompensert ved å opprette 8 nye plasser ved Svelvik sykehjem.

I desember 2020 ble det opprettet ytterligere ti plasser ved Svelvik sykehjem

Det er opprettet nye hjemmetjenesteavdelinger i 2020.

Utskrivningsklare pasienter

Budsjettet for utskrivningsklare pasienter (USK) fra spesialisthelsetjenesten til psykisk helse og rus (PHR) ble flyttet til programområde 07 Psykisk helse og rus fra andre tertial.

USK somatikk viser et mindreforbruk på 2,9 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak endringer i pasientflyt på grunn av pandemien der det var færre innleggelses og utskrivinger for alle andre forhold enn pandemien, særlig tidlig i perioden.

Statistikken viser at antall utskrivningsklare pasienter fra Drammen sykehus vært relativt stabilt gjennom 2020, mens antall betalingsdøgn har gått ned. Noe av dette skyldes forholdene som nevnt over, men det har også vært en villet utvikling der det har blitt jobbet aktivt med å redusere antall betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter.

Nye tilrettelagte boliger (kapasitetsøkning)

Niitten omsorgsboliger tilrettelagt for personer med demens, kalt kvarter Helleristningen, skulle vært ferdigstilt innen utgangen av 2020. Som rapportert i 2. tertialrapport vil disse først være innflyttingsklare i mai 2021. I 2020 har det, i tillegg til byggearbeidene, blitt gjort forberedende arbeid knyttet til kriterier for hvem som skal bo i disse boligene og arbeid med hvordan man kan bruke mestrings- og trygghetsskapende teknologi best mulig i disse boligene.

Brukervalg praktisk bistand

I mars 2020 ble videreføring av brukervalg for praktisk bistand vedtatt i hovedutvalget for helse, sosial og omsorg. For å hindre opphold i ordningen måtte gjeldende konsesjoner forlenges fram til ny avtale var på plass. Rådmannen ble videre bedt om å utarbeide en full redegjørelse for hvilke tilleggstjenester kommunen kan tilby, hvordan disse skal organiseres, samt pris på disse for innbyggerne. På grunn av pandemien har det ikke vært kapasitet til å arbeide videre med tilleggstjenester. Brukervalgsordningen med kommunen og tre private aktører som leverandører av tjenesten trådte i kraft 1. september 2020.

Livsgledehem

Sertifiseringsordningen Livsgledehem er et verktøy som hjelper institusjoner med å ivareta de psykososiale behovene til hver enkelt beboer. I eldreforhøvet Leve hele livet er det beskrevet at Livsgledehem «skal bidra til at alle sykehjem som ønsker det, får opplæring, støtte og veiledning til å sette aktivitet og gode opplevelser for den enkelte i system».

10 av 12 av kommunens bo- og servicesentre/sykehjem er sertifisert som Livsgledehem.

I 2020 ble de fleste av sykehjemmene resertifisert, til tross for å ha vært hardt rammet under denne perioden. Noen har på grunn av pandemien vært nødt til å forskyve dette til 2021. De beholder sin status som livsgledehem også frem til ny oppsatt resertifiseringsdato. Som følge av pandemien har også spørsmålet om hvorvidt de nye sykehjemmene i Drammen (tidligere Nedre Eiker) skal sertifiseres blitt utsatt inntil videre.

Mestrings- og trygghetsskapende teknologi

Økt bruk av mestrings- og trygghetsskapende teknologi er et viktig virkemiddel i arbeidet med å tilpasse tjenesten til de utfordringene man vil møte i årene som kommer; flere eldre og færre medarbeidere.

Å bruke teknologi er ikke noe nytt. Trygghetsalarm og GPS er to eksempler på teknologi som har vært i bruk i mange år. Mulighetene som ligger i økt bruk av teknologi har vært utforsket lenge og de teoretiske gevinstene er synliggjort, blant annet i gevinstrealiseringsrapport 1 og 2 fra det nasjonale velferdsteknologi programmet.

Det er igangsatt et systematisk arbeid for at virksomhetene skal kunne realisere gevinster, kategorisert som unngåtte

kostnader, spart tid og økt kvalitet. Dette krever et godt samspill mellom mennesker på tvers av kommunale enheter som sammen skal bidra til at teknologien kan fungere som en muliggjørere. Med støtte fra utvikling- og digitalisering, er det levert en delkonseptutredning som peker ut retning og hva som er nødvendig for å lykkes i digitaliseringsarbeidet og utvikling av tjenestene.

Drammen kommune inngikk i september avtale om levering av mestrings- og trygghetsskapende teknologi og en velferdsteknologisk plattform. Avtalen, som er fireårig med mulighet for inntil to års forlengelse, har en økonomisk ramme på inntil 115 millioner kroner. I januar 2021 ble det inngått avtale om levering av responsentertjenester.

Det er ansatt en implementeringskoordinator som skal jobbe tett sammen med den digitale agenten for området og alle virksomhetene har valgt ut medarbeidere som har fått et særskilt ansvar for implementering i virksomheten. Sammen med leverandøren skal virksomhetene i kommunen gi innbyggerne gode mestrings- og trygghetsskapende tjenester fremover. Arbeidet med implementering har startet opp og vil fortsette i 2021.

Hverdagsmestring

Hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering er satsingsområder i Drammen kommune, men har ikke blitt arbeidet med så mye som ønsket i 2020 på grunn av pandemien

i 2021 fullføres etter planen Drammen kommunes første offentlige ph.d. med avhandlingen Samskapingens muligheter. Brukermedvirkning i hverdagsrehabilitering. Studien viste blant annet at helsepersonellet anser brukermedvirkning som et verdsatt ideal. De erfarte imidlertid at ikke alle brukere evnet å medvirke i å utarbeide egne mål. Studien viste også at det er tidkrevende å integrere hverdagsrehabilitering som arbeidsform som en robust tjeneste i de hjemmebaserte tjenestene. Resultatene har overføringsverdi til evaluering og utvikling av kommunale helse- og omsorgstjenester hvor brukere med helserelaterte utfordringer og egenerfaring deltar.

Ernæring og kjøkkendrift

Ernæring og kjøkkendrift ble fra 1.1.2020 ny virksomhet som følge av kommunesammenslåingen. Det betød for Ernæring og kjøkkendrift at Solberglia, Bråta, Svelvik og Drammen kjøkken ble slått sammen til én virksomhet.

I første halvår av 2020 var virksomheten preget av flere lederbytter, samt av pandemien. Dette har nok preget mye av driftsåret 2020 og har medført at arbeidet med harmonisering har kommet senere i gang enn man hadde sett for seg. Dette har satt store krav til ledelse og ansatte gjennom året.

Ernæring og kjøkkendrift har i 2020 allikevel arbeidet med å harmonisere driften ved fire tidligere kjøkken. Det er per i dag opprettet samarbeid mellom kjøkkenene og disse bistår hverandre på en god måte i forbindelse med praktiske forhold, menyer, bestillinger og fordeling av produksjon og levering av mat mellom de ulike kjøkkenene. Samt at arbeidet med fordeling av stabsressurser er godt i gang. Alle enheter i virksomheten bistår i bygging av felles kultur og harmonisering av økonomirutiner, HMS, IK-mat, menyutvikling, digitalisering av oppskrifter/ernæring/kvalitetsikring, bestillingssystem og rutiner.

Dette betyr at det er skapt et faglig felleskap og utviklingsarena for både Bråta, Solberglia, Svelvik og Drammen som gir tilgang på ressurser og muligheter for utvikling.

Det er fremdeles visse forskjeller i tilbudet fra Ernæring og kjøkkendrift mellom de tidligere kommunene.

Leve hele livet

Fellesnemda vedtok i juni 2019 at «Nye Drammen skal arbeide aktivt med oppfølging av innsatsområdene i reformen Leve hele livet i planarbeidet for ny kommune.» Reformen Leve hele livet – En kvalitetsreform for eldre.

Programområdet har satt ned arbeidsgrupper som skal se på reformens ulike områder. Tjenestene er godt i gang med å virkeliggjøre mye av reformens intensjoner. Samtidig har dette blitt jobbet relativt lite med i kommunen og kommunen ligger litt bak regjeringens forventede fremdrift på implementering av reformen.

Det er en forventning fra nasjonale myndigheter at om politiske vedtatte planer for implementering av Leve hele livet er på plass innen utgangen av 2021.

Heltidskultur - Sammen skape en kultur hvor heltid er normalen

Drammen kommune satses på heltid. Satsingen mot en sterkere heltidskultur i kommunen organiseres som en prosess og ikke et prosjekt. Satsingen vil gå over tid, og vil bestå av flere piloter (prosjekter) underveis. Satsingen skal foregå i hele kommunen, men fokuseres i første omgang primært inn mot helse- og omsorgssektoren. Per utgangen av 2020 er etableringsfasen gjennomført og det er vedtatt en plan for satsing. Det er etablert en styringsgruppe og et heltidslag.

Fokuset for 2020 har vært og er videre kunnskapsbygging og involvering.

Det er viktig med bred forankring og deltakelse i hele organisasjonen, fra politikere, ledere, medarbeidere, tillitsvalgte og vernetjeneste. Drammen kommune har sammen med Fredrikstad kommune, Bydel Østensjø i Oslo kommune og Fafo fått innvilget 5,3 millioner kroner fra Forskningsrådet til følgforskning på denne satsingen ut 2023.

Drammen har valgt ut seks piloter til å delta i dette prosjektet: to piloter fra PO5 tjenester til mennesker med nedsatt funksjonsevne og fire piloter fra PO6 hjemmetjenester og institusjon. Områdene som satsingen tar for seg av tiltak er arbeidstidsordninger, rekruttering og ansettelse, bruk av kompetanse og tiltak for å redusere vikarinnleie.

Statlig finansiering av omsorgstjenestene

I en situasjon der kommunen skal harmonisere og videreutvikle tilbudet fra tre ulike kommuner og dels bygge opp helt nye innretninger på tilbudet, ble det besluttet administrativt å ikke søke om deltakelse i forsøksprosjekt om statlig finansiering av omsorgstjenestene. Hovedutvalg for helse, sosial og omsorg ble orientert om dette i februar 2020

Pandemien

Pandemien har preget programområdet i stor grad gjennom hele året. Tjenesten kom raskt i gang med utarbeidelse av pandemi- og kontinuitetsplan. Denne har vært gjenstand for oppfølging og revisjon gjennom hele 2020. Planene har vært aktivt benyttet som styringsdokumenter. De har vært viktige når det gjelder vurdering av hvordan og i hvilken grad tjenestene fortsatt kunne forbli aktive og tilgjengelige med forsvarlig smittevern. Samhandling på tvers av virksomheter og tjenesteområder har vært en forutsetning og suksessfaktor for å kunne klare disse krevende oppgavene under pandemien.

Det har totalt sett vært relativt lite smitte blant tjenestemottakere i tjenesten. Imidlertid har enkelte sykehjem blitt rammet av smitteutbrudd av ulikt omfang og alvorlighet. Dette har ført til at en rekke ansatte har vært i karantene, og beboere har blitt isolert. I tillegg har enkelte blitt alvorlig syke og det har vært flere dødsfall i eller relatert til kommunens institusjoner.

Statsforvalteren i Oslo og Viken har bedt om hendelsesgjennomgang av et smitteutbrudd ved to av kommunens institusjoner i 2020. Kommunen har utarbeidet hendelsesgjennomgang og oversendt Statsforvalteren som ikke fant grunn til å opprette tilsyn eller annen oppfølging av saken. I tillegg har Statsforvalteren i starten av 2021 bedt om hendelsesgjennomgang av smitteutbruddet ved Fjell bo- og servicesenter som startet i desember 2020.

Som følge av smittevernrestriksjoner har dagsentre i perioder vært stengt og som følge av dette har det vært redusert antall brukere gjennom året. Det har vært besøksforbud eller besøksrestriksjoner ved kommunens bo- og servicesentre og sykehjem siden mars 2020.

Til tross for vanskelige rammer, pandemi og annet har virksomhetene klart å sette pasienter og brukere først, men situasjonen for mange brukere og pasienter har likevel vært særdeles krevende i 2020.

Programområdet driftet isolasjonsavdeling for koronapasienter ved Strømsø bo- og servicesenter våren 2020. Programområde 04 Helsetjenester ved Helsehuset overtok driften av avdelingen fra sommeren 2020

Harmonisering

Ved inngangen til ny kommune var det flere forhold som ikke var like og som det er arbeidet med gjennom 2020 for å harmonisere. De fleste gebyrer og egenbetalingssatser er harmonisert som følge av vedtak i økonomiplan 2020-2023. I økonomiplan 2021-2024 ble det gjort ytterligere harmonisering av noen egenbetalingssatser Tilbudet, og derved prisene, ra ernæring og kjøkkendrift er fremdeles ulike som følge av ulike tilbud og produksjonsmetoder.

Alle kritiske beredskapsrutiner er harmonisert. Som følge av pandemien er det også utarbeidet og implementert flere rutiner. Det er fremdeles gjenstående arbeid med utvikling og implementering av helhetlige rutiner og systemer ut over de kritiske rutinene

Harmonisering av korttidsplasser er påbegynt. Som følge av kommunestyrets vedtak i bolig- og omsorgsbygg i oktober 2020, fortsetter dette arbeidet i 2021 med de forutsetningene kommunestyret har lagt til grunn.

Kriterier for tildeling av tjenester er under arbeid og sees i sammenheng med utvikling av tjenestene arbeid i prosjekt bolig og omsorgsbygg og andre pågående utviklingsarbeid.

Harmonisering av hvordan felles nattjeneste organiseres er gjennomført.

Økonomi – drift

Beløp i 1000				
	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	1 055 151	1 147 488	-92 337	980 791
Andre driftsutgifter	394 581	404 923	-10 342	257 323
Sum Driftsutgifter	1 449 732	1 552 411	-102 679	1 238 114
Andre inntekter	-270 812	-277 776	6 963	-234 282
Ref. sykelønn	-57 870	-69 826	11 956	-41 213
Sum Sum driftsinntekter	-328 682	-347 601	18 919	-275 494
Netto resultat	1 121 050	1 204 810	-83 760	962 620

Programrådet hjemmetjenester og institusjon viser et merforbruk på 83,8 millioner kroner etter avsetninger til bundne fond. Pandemikostnader på 107,6 millioner kroner er kompensert full ut.

Ved 1. Tertial ble programrådet tilført 29,3 millioner kroner hvorav 15 millioner var engangsmidler til omstilling av tjenestene og 14,2 millioner relatert til økt vedtaksvolum i hjemmetjenestene. Senere ble det overført 11,1 millioner kroner til programrådet P05-Mennesker med nedsatt funksjonsevne i forbindelse med overtakelse av Haglund omsorgsbolig og Mikkelsveien. Til tross for tilførsel i 1. tertial endte programrådet med et merforbruk.

I 2019, før sammenslåingen, hadde dette området et betydelig merforbruk og planlagte innsparingskrav ble ikke fullt ut realisert. Farten inn i 2020 var for høy og i nye Drammen fikk dette programrådet ytterligere forventninger om besparelser og effektiviseringer.

Ny organisasjonsstruktur med ytterligere endringer i løpet av året og jobben med å få en felles kultur og praksis, kombinert med nye systemer og opplæringsbehov har krevd mye krefter. Det har i tillegg vært utfordrende å få gode styringsdata fra fagsystemer og det jobbes fortsatt med harmonisering.

Da pandemien kom, ble mye av fokuset lagt på dette slik at noen planlagte 2020-tiltak viste seg å være vanskelig å utføre. Pandemien har medført indirekte mange endringer i arbeidsprosesser som har resultert i merkostnader som er vanskelig å kvantifisere.

Antall brukere som mottar hjemmesykepleie og gjennomsnittlig antall vedtakstimer per bruker er rimelig stabilt. Fra måned til måned er det små variasjoner opp og ned i vedtaksvolumet men for det meste innenfor 8 prosent. På andre hjemmebaserte tjenester som BPA, omsorgstønad og privat avlastning var situasjonen uoversiktlig store deler av året da det var usikkerhet i flere instanser i organisasjonen i forbindelse med kostnadsføring og harmonisering. Dette peker imidlertid på at det er en økning i noen av de kostnadene, samtidig som noen budsjettmidler har gått til andre programråder. Dette skal ses nærmere på.

Inntekter på refusjon for særlig ressurskrevende tjenester ble i overkant av 6,0 millioner kroner lavere enn budsjettet, inkludert effekten av økningen på innslagspunktet fra statsbudsjettet. Det var også en økning på kjøpte tjenester helt på slutten av 2019 som ikke ble kartlagt før rammene for 2020 var fordelt.

Ovennevnte, og flere andre mindre forhold som påvirket resultatet i 2020, skal analyseres i prosjektet Balanse 2021 som er opprettet med bakgrunn i den utfordrende økonomiske situasjonen i programråde hjemmetjenester og institusjon.

Økonomi – investering

Beløp i 1000 kroner	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr hjemmetjenester og institusjon	5 203	6 444	1 241
Drammen Eiendom KF	96 954	118 500	21 546
Sum investering	102 157	124 944	22 787

Programrådet hadde i 2020 en total investeringsramme på 124 millioner kroner. Det ble investert for til sammen 102 millioner kroner. For kommunekassen er det brukt 5,2 millioner kroner til inventar og utstyr.

Drammen Eiendom KF har hatt fire prosjekter i 2020 til en samlet kostnad av 96 millioner kroner. Dette er følgende prosjekter:

- Buskerudveien 38 - etablering av base
- Eikveien 54 (Drammensgården)
- Åskollen HOD - helseknutepunkt
- Åskollen HOD - helseknutepunkt fase 2

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

Nytt sykehjem i Krokstadelva – status

Planleggingen av nytt sykehjem i Krokstadelva ble startet i tidligere Nedre Eiker og er blitt videreført av Drammen Eiendom i samarbeid med P06 Hjemmetjenester og institusjon i 2020.

I behandlingen av bolig og omsorgsbygg Strategi 80 + stadfestet kommunestyret vedtak om bygging av sykehjem i Krokstadelva som det eneste sykehjemmet i 12-års perioden.

I behandling av økonomiplan 2021-2024 ble det fattet vedtak om at Krokstad sykehjem forventes å ha oppstart 2021. Kommunestyret vedtok at massivtre og Breeam-sertifisering trekkes ut av prosjektet, samt en forventning om at Drammen Eiendom KF leverer prosjektet til 850 millioner kroner.

KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle betraktninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret.
- Noen indikatorer er justert for utgiftsbehov og med deflator.
- Indikatorene gjelder hele pleie og omsorg og ikke bare tjenestemottakere på programmet P06 Hjemmetjenester og institusjon.
- Barneboliger defineres også som institusjon.
- 2020 er preget av koronapandemien og dette kan påvirke tallene på ulike måter da disse kostnader ikke er adskilt. Det kan være stor variasjon i KOSTRA-funksjoner diverse kostnader relatert til for eksempel isolasjonsposter og smittevernsutstyr er ført på, da dette heller ikke var tydelig definert i starten av 2020.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

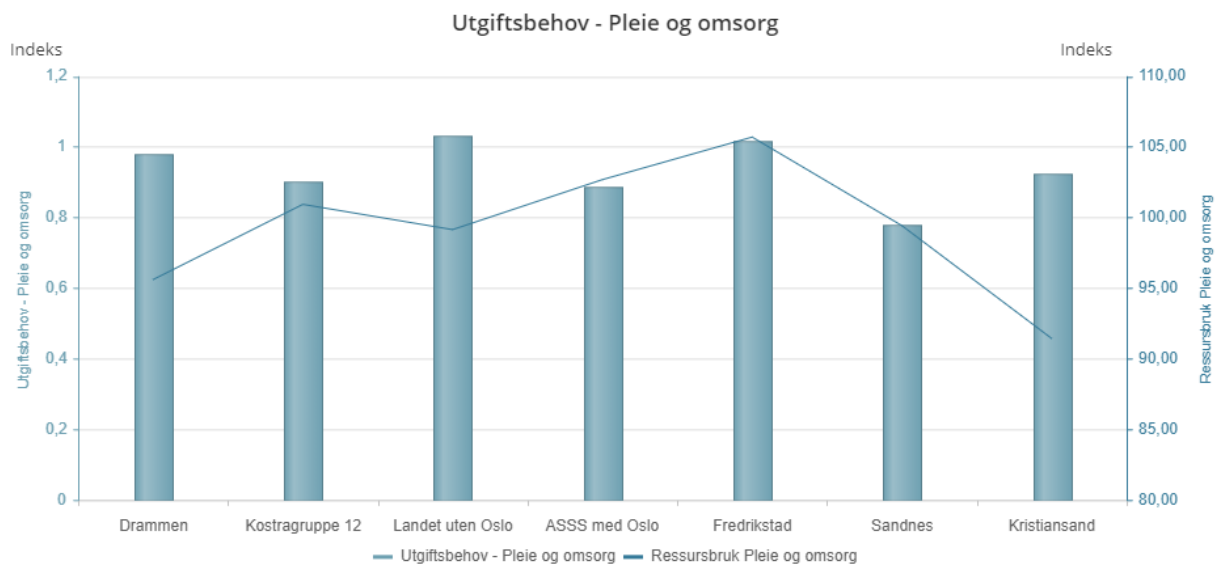
Overordnede vurderinger for pleie og omsorg

Norske kommuner har ulik geografi, alderssammensetning, og ulike levekår. Dette gjør at kommunale tjenester ikke koster det samme å tilby i alle kommuner. Basert på de forholdene beregner staten et utgiftsbehov per innbygger for hver kommune, som tar hensyn til slike ufrivillige kostnadsforskjeller. Dette beregnes som en prosent i forhold til landsgjennomsnittet (100%) og forteller noe om hvor mye det koster en kommune å drive en tjeneste, sammenlignet med andre kommuner.

Ved å benytte kostnadsnøklene i utgiftsbehovet justeres kommunale regnskaper for ulikhetene og slik blir kommunene mer sammenlignbare.

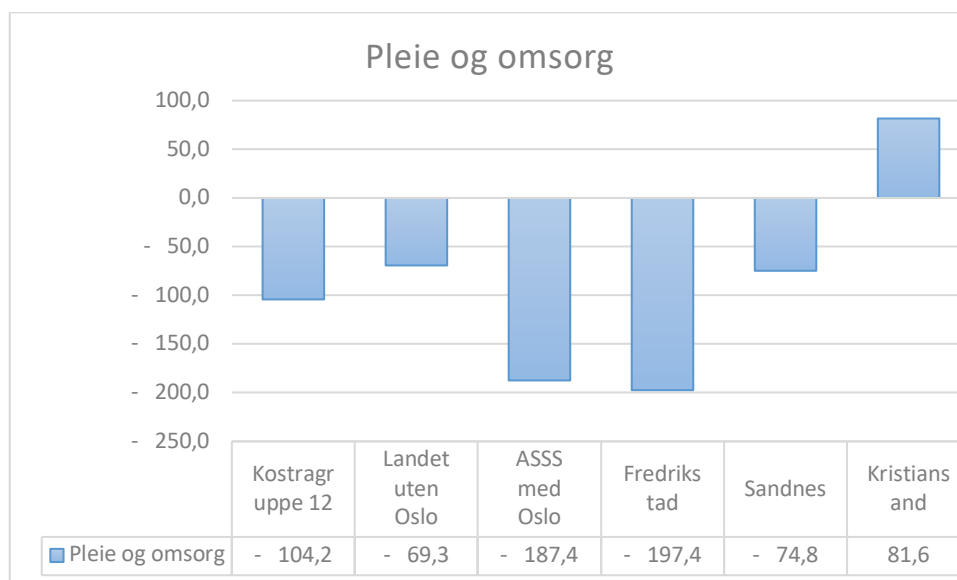
Som figuren under viser har Drammen et utgiftsbehov på pleie og omsorg som er lavere enn landsgjennomsnittet, men høyere enn for de fleste kommunene som benyttes for sammenligningen i denne rapporten (98,1 %).

Figuren sier også noe om ressursbruken. En ressursindikator under 100 viser at kommunen bruker mindre ressurser på tjenesten enn gjennomsnittet. Altså har Drammen et stort utgiftsbehov og lav ressursbruk som betyr stor effektivitet i tjenesten.

	Utgiftsbehov - Pleie og omsorg	Ressursbruk Pleie og omsorg
Drammen	0,981	95,60
Kostragruppe 12	0,902	100,93
Landet uten Oslo	1,030	99,14
ASSS med Oslo	0,888	102,68
Fredrikstad	1,016	105,69
Sandnes	0,779	99,42
Kristiansand	0,925	91,43

Figuren under viser kostnadsforskjeller mellom Drammen og de andre kommunene i millioner kroner og hvor mye eventuelt Drammen kunne spare ved å drive med samme kostnadsnivå som de andre kommunene. Er tjenesten under null betyr det at den drives billigere. Er tjenesten over streken betyr det at kommunen har en potensiell innsparingsmulighet ved å drive på samme måte som den aktuelle kommunen.

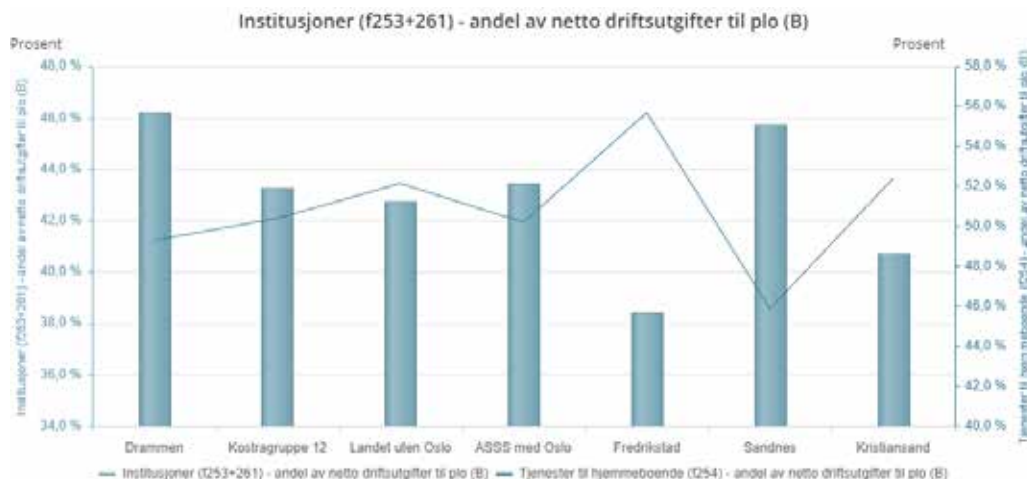

Sammenlignet med KOSTRA-gruppe 12 og med gjennomsnittet i den gruppen, drives omsorgstjenestene i Drammen kommune totalt sett 104,2 millioner kroner billigere, fordelt slik:

- Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende - 69,9 millioner kroner
- Aktiviserings- og servicetjenester -35,2 millioner kroner
- Institusjonslokaler -24,8 millioner kroner
- Institusjonstjenester uten lokalkostnader 35,1 millioner dyrere

Institusjonstjenester

Andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg som går til institusjonstjenester er høyere i Drammen enn i de andre kommunene og KOSTRA-gruppe 12. I KOSTRA-gruppe 12 er det bare Bergen som har høyere andel.

	Institusjoner (f253+261) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)	Tjenester til hjemmeboende (f254) - andel av netto driftsutgifter til plo (B)
Drammen	46,2 %	49,3 %
Kostragruppe 12	43,3 %	50,4 %
Landet uten Oslo	42,7 %	52,1 %
ASSS med Oslo	43,4 %	50,2 %
Fredrikstad	38,4 %	55,7 %
Sandnes	45,7 %	45,9 %
Kristiansand	40,7 %	52,4 %

Rangering i KOSTRA-gruppe	2020
1 Nye Bergen (fra 2020)	46,3 %
2 Drammen	46,2 %
3 Sandnes	45,7 %
4 Stavanger	45,7 %
5 Trondheim	44,9 %
6 Nye Tromsø (fra 2020)	44,6 %
7 Nye Bærum (fra 2020)	41,3 %
8 Lillestrøm	41,2 %
9 Kristiansand	40,7 %
10 Nye Fredrikstad (fra 2020)	38,4 %
11 Asker	34,2 %
ASSS med Oslo	43,4 %
Kostragruppe 12	43,3 %
Landet uten Oslo	42,7 %

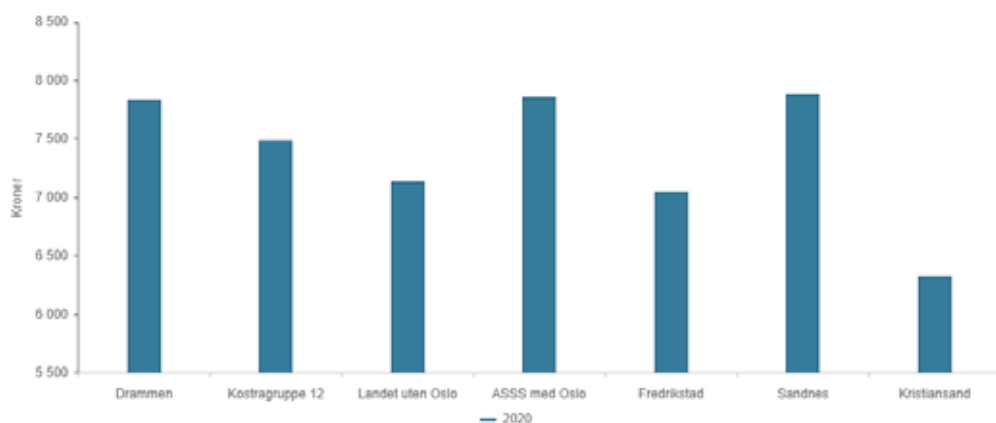
For å møte den forventede demografiske utviklingen i aldersgruppen 80 år og over, samt effektivisere tjenestene arbeider kommunen langsiktig med å dreie tjenestene mer over til hjemmebaserte tjenester og med fokus på egenmestring. Det arbeides blant annet med en større satsing innenfor mestringsskapende teknologi.

Figuren under viser at netto driftsutgifter til institusjon per innbygger viser en økning på 7,8 % fra 2019 (tall for 2019 fremgår ikke av tabell under) og er 7,6 % høyere enn gjennomsnittet av de andre kommunene og kommunegrupper i sammenligningen. Dette kan komme av høye utgifter per plass eller høy sykehjemsdekning.

Netto driftsutgifter per innbygger (253) helse- og omsorgstjenester i institusjon (B)

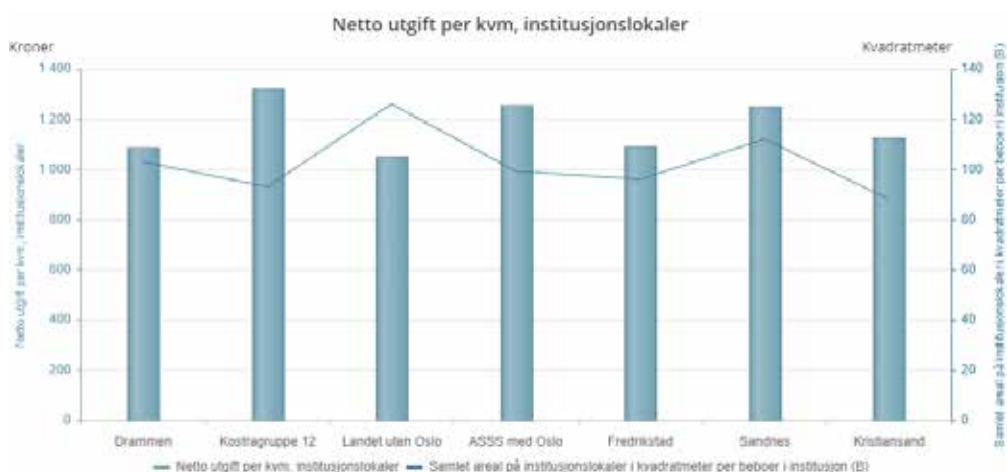
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

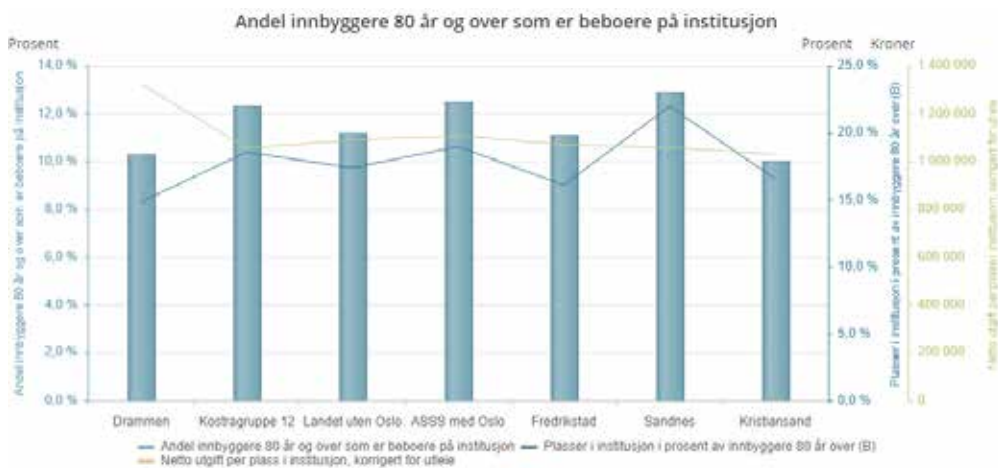
	2020
Drammen	7.836
Kostragruppe 12	7.485
Landet uten Oslo	7.129
ASSS med Oslo	7.852
Fredrikstad	7.045
Sandnes	7.879
Kristiansand	6.325

For å forstå utgiftsbildet bedre er det behov for å se nærmere på flere indikatorer. Av figuren under ser vi at samlet areal på institusjonslokaler per beboer i institusjon er litt over gjennomsnittet for de andre kommunene, men netto utgift per kvm i institusjonslokaler i Drammen er lav i forhold til de andre og ligger ganske lik på nivå med landet uten Oslo. Dette ser ikke ut til å være kostnadsdriveren og er i tråd med ovennevnte forhold.

	Netto utgift per kvm, institusjonslokaler	Samlet areal på institusjonslokaler i kvadratmeter per beboer i institusjon (B)
Drammen	1 088	103
Kostragruppe 12	1 322	93
Landet uten Oslo	1 053	126
ASSS med Oslo	1 254	99
Fredrikstad	1 092	96
Sandnes	1 250	112
Kristiansand	1 125	88

Vi ser videre på dekningen

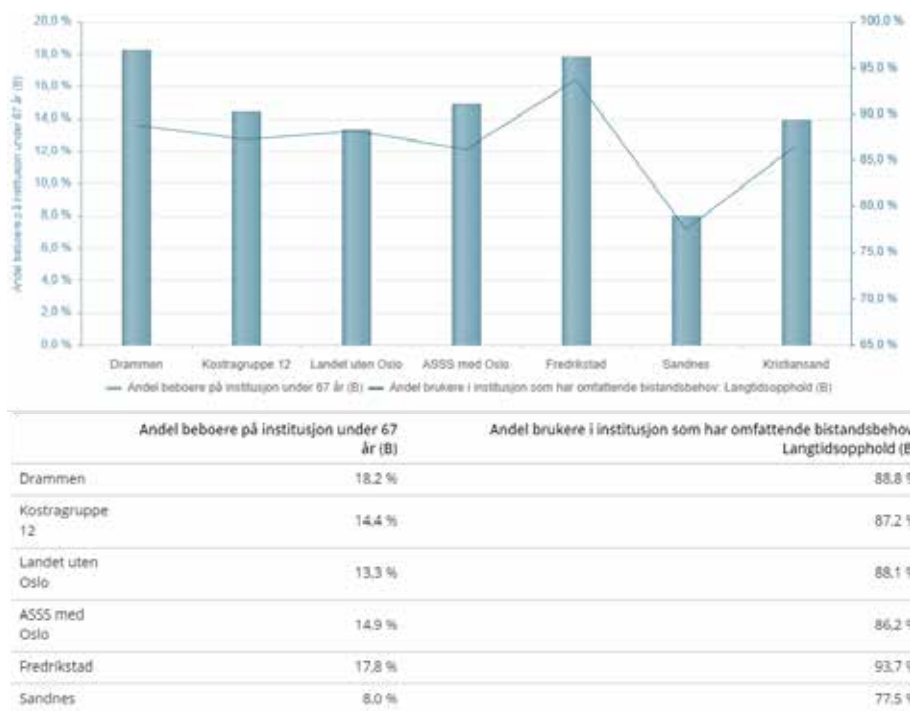
	Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon	Plasser i institusjon i prosent av innbyggere 80 år over (B)	Netto utgift per plass i institusjon, korrigert for utleie
Drammen	10,3 %	14,8 %	1,324,283
Kostragruppe 12	12,3 %	18,5 %	1,055,061
Løndet uten Oslo	11,2 %	17,4 %	1,087,918
ASSS med Oslo	12,5 %	19,0 %	1,106,925
Fredrikstad	11,1 %	16,1 %	1,068,650
Sandnes	12,9 %	22,0 %	1,057,172
Kristiansand	10,0 %	16,6 %	1,029,543

Andel innbyggere 80 år og over som er beboere på institusjon er på 10,3 % i Drammen. Litt lavere enn gjennomsnittet for alle de andre samlet sett, og litt over Kristiansand. Samtidig er kapasiteten i Drammen lavest i gruppen, 14,8 %. Drammen ser ikke ut til å være en institusjonstung kommune.

Når vi ser på netto utgift per institusjonsplass, ligger Drammen høyest. Nesten 24 prosent høyere utgift per plass enn gjennomsnittet av de andre i sammenligningen, samlet sett. Som for øvrige KOSTRA indikatorer er det viktig at det er riktig registrering og derav innrapportering for at vurderinger kan fastslås med sikkerhet. Rådmannen må ta en nærmere vurdering av om det høye utgiftsbehovet skyldes feilregistreringer i 2020.

Blant annet er det kjent for kommunen at kostnadene på institusjonstjenester for Drammen er litt for høye og kostnader til hjemmebaserte tjenester litt for lave. Dette på grunn av feil regnskapsføring på enkelte driftskostnader, uten at det kan beregnes totaleffekten nå. Kommunen jobber imidlertid, med å få en god føringspraksis på laveste nivå slik at datakvaliteten blir bedre.

Det er imidlertid verdt å nevne at Drammen har høyest andel beboere under 67 år på institusjon, 18,2 % mot 14,4 % i KOSTRA-gruppe 12.

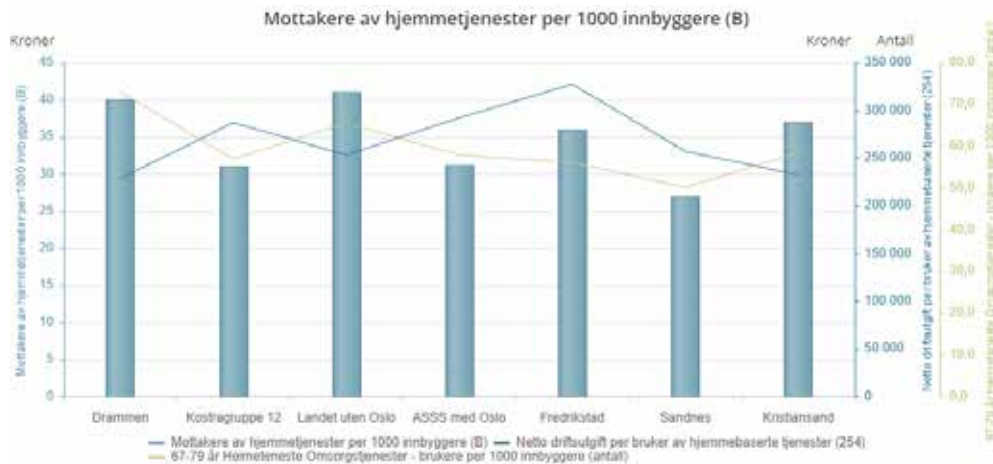

Det er vanskelig å korrigere for alle forhold som kan påvirke tallene, men i grove trekk ser Drammen kommunen ut til å ha høyere kostnader per institusjonsplass, uten at det kan sees en direkte sammenheng mellom brukerbehov og kostnadsnivå. Gjennom arbeidet med prosjekt «Balanse 2021» kartlegges beste praksis i tjenestene hvor forskjeller i enhetspriser er utgangspunktet.

Hjemmebaserte tjenester

Det må huskes at omsorgstjenester til hjemmeboende omfatter flere tjenester som brukerstyrt personlig assistanse, avlastning utenfor institusjon og omsorgstønad, blant flere. Kompleksiteten gjør at disse tjenestene må isoleres og undersøkes nærmere for å få en mer helhetlig forståelse på forskjellene mellom kommunene, på driftsutgifter og dekning, men også med tanke på profil. Dette er derfor kun en overordnet analyse og forannevnte forhold bør vurderes nærmere for å få et mer fullverdig bilde.

Drammen ser ut til å drive billig innenfor hjemmebaserte tjenester. Dekningsgraden på den tjenesten er høyere enn i de andre kommunene. 4,0 prosent av innbyggerne i Drammen er mottakere av hjemmetjenester mot 3,1 prosent på Kostra-gruppe 12. Samtidig er netto driftsutgift per bruker lavest av alle i sammenligningen. Dette sier ikke noe om aldersgruppesammensetning, pleiebehov eller brukergruppe, men viser totalt sett til effektivitet i tjenesten, selv om litt av forklaringen er at Drammen har 10 prosent lavere gjennomsnittlige tildelte timer i uken til hjemmebaserte tjenester og dag og natt opphold institusjon enn de andre kommuner, utenom Kristiansand. Andel brukere av hjemmetjenester i aldersgruppen 67-79 år er vesentlig høyere enn i de andre kommunene og dette bør sees nærmere på.

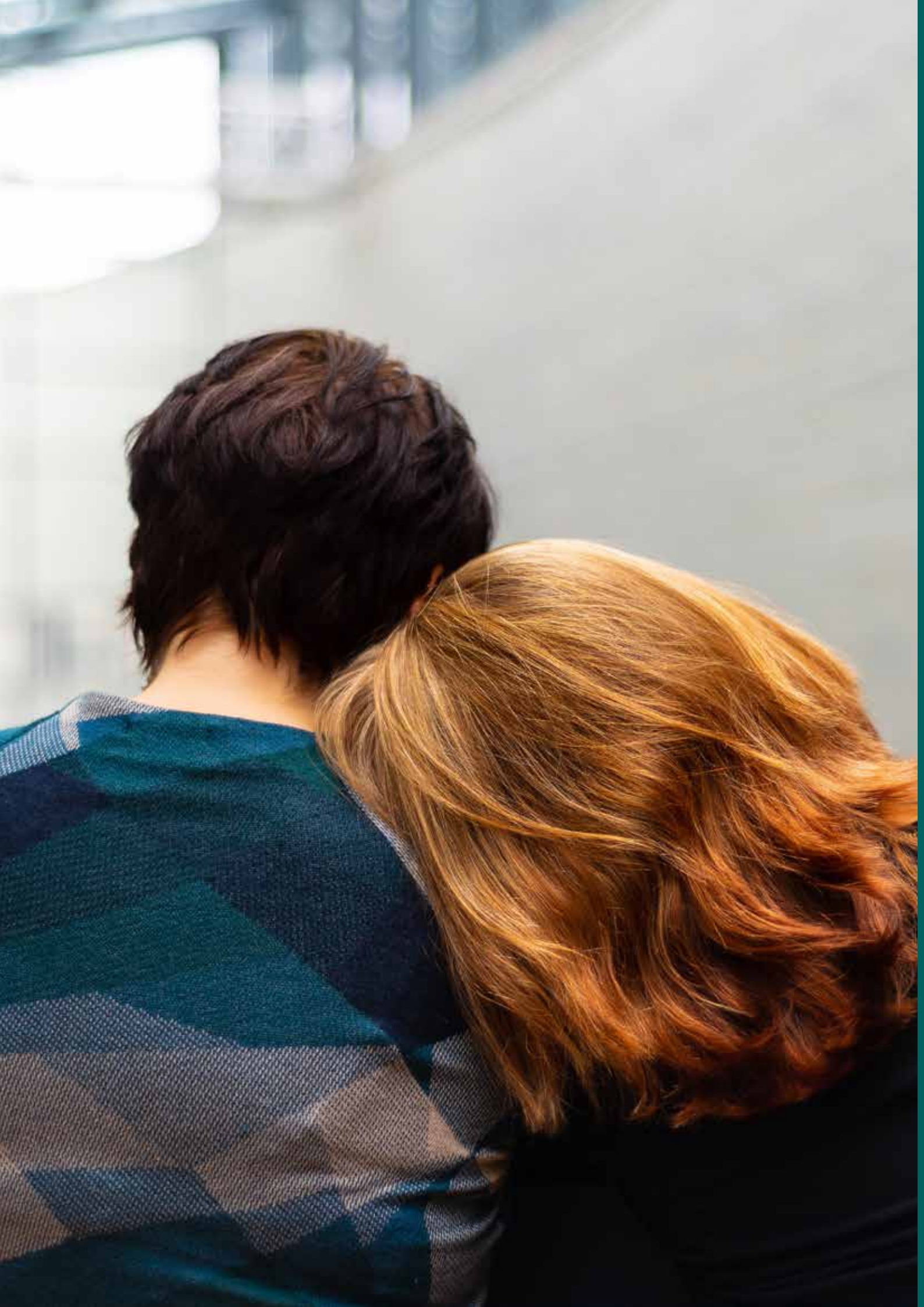

	Mottakere av hjemmetjenester per 1000 innbyggere (B)	Netto driftsutgift per bruker av hjemmebaserte tjenester (254)	67-79 år Helmeteneste Omsorgstjenester - brukere per 1000 innbyggere (antall)
Drammen	40	228 295	72,9
Kostragruppe 12	31	286 762	56,9
Landet uten Oslo	41	253 058	65,4
ASSS med Oslo	31	291 824	57,8
Fredrikstad	36	327 051	56,0
Sandnes	27	256 865	50,1
Kristiansand	37	232 008	58,3

Rangering i KOSTRA-gruppe	2020
1 Nye Tromsø (fra 2020)	361,102
2 Asker	343,820
3 Nye Fredrikstad (fra 2020)	327,051
4 Nye Bærum (fra 2020)	310,334
5 Stavanger	301,725
6 Nye Bergen (fra 2020)	292,642
7 Lillestrøm	288,180
8 Trondheim	264,615
9 Sandnes	256,865
10 Kristiansand	232,008
11 Drammen	228,295
ASSS med Oslo	291,824
Kostragruppe 12	286,762
Landet uten Oslo	253,058

Noe som registreres er at Drammen i følge KOSTRA-indikatorene har en betydelig økning i forbrukstimer i omsorgslønn, og praktisk hjelp til brukerstyrt personlig assistanse og daglige gjøremål. Tallene kan være noe misvisende i forbindelse med flytting av brukerne fra et fagsystem til et annet i sammenslåingen av kommunene og ulik føringspraksis. Dette er noe som skal sees nærmere på i prosjektet «Balanse-2021». Både i forbindelse med tildelingspraksis og effektiviseringsmuligheter, men også med tanke på ønsket utvikling i tjenestene.

Andel av netto driftsutgifter til pleie og omsorg som går til aktiviserings- og støttetjenester viser til en reduksjon i forhold til 2019 og er lav i forhold til sammenligningskommunene. Dette kan forklares med at det har vært lav aktivitet i dagsentrene i 2020 på grunn av pandemien.

P07
RUS OG
PSYKISK HELSE

Innledning

Året 2020 har vært preget av at tjenestene er i stor faglig utvikling, hvor målet er at brukere i større grad skal ta ansvar for eget liv. Dette skal skje gjennom et recoverybasert tankesett, hvor selvbestemmelse og selvstyring står sentralt.

For å øke tilgjengeligheten til tjenestene ble det etablert et «Lavterskel mottak». Mottaket var i gang allerede fra januar 2020. I mottaket kan innbyggerne henvende seg for hjelp knyttet til psykisk helse- og/eller rus-utfordringer.

Da pandemien kom i mars 2020, etablerte tjenesten en pandemi- og kontinuitetsplan som har vært fulgt og revidert gjennom hele året. Tjenesten etablerte et eget koronateam, egne isolasjonsboliger og har i noen grad testet egne brukere. Det har ikke vært ukontrollerte utbrudd av smitte.

Årsresultatet for programområdet viser et merforbruk på 6 millioner kroner. Den viktigste årsaken til dette har vært at planlagte effektiviseringstiltak ikke har latt seg realisere, som forventet.

Fakta om programområde

Hovedutvalget har det politiske ansvaret for tjenester til innbyggere med rus og/eller psykiske lidelser.

De fleste som trenger tjenesten får i den første fasen hjelp av helsepersonell i avdelingen Lavterskel Mottak.

Uten vente- og saksbehandlingstid, og ved at innbygger selv tar kontakt med mottaket, er hensikten at innbygger settes i stand til å håndtere problemstillinger før de blir for store. Hjelpet behovet kartlegges før råd og veiledning gis enten individuelt eller i grupper.

Hvis innbyggers problemer er av alvorlig og langvarig karakter vil andre deler av tjenesten bistå. Dette innebærer blant annet helsehjelp og/eller praktisk hjelp i innbyggers egen bolig og ellers der han/hun oppholder seg og ønsker hjelp. Tjenestene samarbeider med spesialisthelsetjenesten og fastlege hvis behovet tilsier det.

Nøkkeltall

Indikator	Drammen 2020
Antall henvendelser i mottaker for rus- og psykisk helsetjeneste (snitt per måned)	73
Antall betalingsdøgn for utskrivningsklare pasienter (rus og psykisk helse) i sykehus (samlet sett, for året)	1000
Antall kjøpte langtidstilbud for personer med rus / psykisk helseproblematikk, hos private leverandører (antall kjøp)	I snitt 20 per måned

Mottak for rus- og psykisk helsetjeneste er et nystartet tilbud i 2020 og følgelig er det ikke sammenliknbare tall fra andre kommuner. I det første året er det samlet tall for antall henvendelser i mottaket, som omfatter både direkte henvendelser til mottaket og via virksomheten Tjenestetildeling og koordinerende enhet. Det arbeides videre i 2021 med nøkkeltall som gir god styringsinformasjon for tjenestene.

Utskrivningsklare pasienter (USK) er pasienter som blir liggende på sykehus i påvente av et kommunalt tilbud. Kommunen betaler en døgnpris på 5 167 kroner per plass. De 1000 betalingsdøgnene i 2020 dreide seg om totalt 19 utskrivningsklare pasienter med fra 1 til over 300 døgn. Ett av disse tilfellene er en sak hvor det har vært uenighetsprotokoll mellom spesialisthelsetjenesten og kommunen. Her ble det inngått en avtale om oppgjør som også inkluderte ca. 160 døgn i 2020. Den viktigste årsaken til at kommunen ikke kunne ta imot pasientene var mangel på egnet bolig. Det ble høsten 2020 startet et arbeid med tettere dialog mellom Boligtjenesten, Tjenestetildeling og Rus- og psykisk helse, med målsetting om raskt å kunne ta imot utskrivningsklare pasienter med både boliger og tjenester. Dette for å unngå betaling for overliggert døgn i spesialisthelsetjenesten.

Kommunen kjøper i enkelte tilfelle private langvarige heldøgns bo- og omsorgstjenester og kortvarige heldøgns omsorgstjenester til personer med rus og/eller psykiske helseproblemer. Dette i hovedsak fordi egnet tilbud ikke finnes i kommunen. I 2020 ble det kjøpt i snitt ca. 20 slike tiltak hver måned. Dette innbefatter de som har vedtak om langvarig botilbud (over 60 dager). Det ble i løpet av 2020 startet et arbeid med å vurdere tilbud om tjenester i kommunens regi for flere av disse brukerne. Flere har i løpet av året fått et slikt tilbud og det jobbes planmessig videre med dette i 2021. Det er en målsetting at dette skal medføre reduserte kostnader for kommunen.

Mål og resultater

Kvalitetsforbedring og tjenesteutvikling

Tjenestene er i stor faglig utvikling hvor målet om at brukere i større grad skal ta ansvar for eget liv, står helt sentralt. For å nå dette har det blitt iverksatt et kompetanseløft hvor det er tatt i bruk verktøy for direkte tilbakemeldinger fra brukeren på hjelpen som mottas. Dette verktøyet er FIT, Feedback Informerte Tjenester. Verktøyet brukes løpende i samarbeidet med bruker og gir grunnlag for å arbeide gjennom et recoverybasert tankesett, hvor bruker selv er aktiv part og tar større eierskap til sin bedringsprosess.

Gjennom et doktorgradsstipend forskes det på implementering av ny faglig praksis, hvor målet er mer solid grunnlag til ledelsen knyttet til tjenesteutvikling samt å øke brukermedvirkningen i rus- og psykisk helse. Gjennom forskningsarbeidet dokumenteres effekten av Feedback Informerte Tjenester (FIT) og kognitiv atferdsterapi (KAT).

Det er ansatt fem erfaringsmedarbeidere. De er sentrale i arbeidet med å utvikle og fremme Recovery-tankegang i alle deler av tjenestene.

Det er ønskelig å videreutvikle IPS (individuell jobbstøtte) for å gi brukere bedre mulighet for deltakelse i arbeidslivet.

Utskrivningsklare pasienter

Budsjettansvaret ble overført fra P06, institusjon og hjemmetjeneste, høsten 2020. Det er laget et rapporterings- og oppfølgingssystem for å gi fortløpende oversikt over overliggerdøgn.

Det ble avsatt 3,2 millioner kroner i 2020 til å finansiere betaling for overliggerdøgn eller kjøp av eksterne tilbud, der kommunen ikke selv har egnet tilbud for å kunne ta imot pasienten/innbyggeren.

Regnskapstall for 2020 viser et samlet forbruk på 5,0 millioner kroner. Dette er betydelig høyere enn kostnadene som ble meldt i 2. tertialrapport, som var 1,9 millioner kroner. Årsaker til dette var et særlig kostnadskrevende tilfelle hvor det tok tid å etablere et tilfredsstillende tiltak i kommunen.

Statlige prosjektmidler

Det er søkt om prosjektmidler innenfor ulike ordninger de siste årene. Noen av disse er i slutfase eller avsluttet og der er det gjort gradvis opptrapping av egenfinansiering, det vil si innen ordinær driftsramme. Dette gjelder eksempelvis erfaringsmedarbeidere som gradvis implementeres i rammen i tråd med nedtrappingen av tilskuddsmidler.

Høsten 2020 ble det innvilget tilskuddsmidler til etablering av IPS - Individuell jobbstøtte, hvor det er ansatt to prosjektmedarbeidere. Dette er et viktig tiltak for å imøtekomme behovet for arbeid og aktivitet for brukergruppen.

Fra kjøp fra private leverandører til tilbud i Drammen

I første tertialrapport meldte rådmannen om at det er lagt en tiltaksplan for å redusere kjøp av slike private tjenester. Innen 2023 er målet å egenprodusere 1/3 av alle heldøgns bo- og omsorgstjenester som i dag kjøpes privat. Dette er mulig fordi kommunesammenslåingen har gitt et økt handlingsrom. Forventet innsparing i perioden er 3,8 millioner kroner. Det er lagt en plan for å «ta hjem» brukere, og gjennomføring fortsetter videre i 2021. Dette krever et tett samarbeid med andre virksomheter som eksempel Boligtjenesten og Tjenestetildeling og koordinerende enhet.

I 2020 har det gjentatte ganger kommet anmodninger til kommunen, fra spesialisthelsetjenesten og fra enkeltpersoner, om kjøp av tjenester eksternt. I alle enkeltsaker har det lyktes å etablere tjenester i egen kommune. Dette gir tjenesten mulighet for faglig utvikling også i oppfølging av brukere med et spesielt sammensatt og utfordrende behov for tjenester. I de tilfellene hvor brukerne nå får et tilbud i kommunal regi mot tidligere i privat regi, er tilbudet etablert i samarbeid med brukerne selv. Det som er gjennomført i 2020 styrker tryggheten blant ansatte og ledere på at dette er en riktig strategi fremover, ikke minst når det gjelder å ha et Recovery-perspektiv på tjenestene.

Hvordan er Drammensmodellen ivaretatt i rus- og psykiske tjenester

Tjenesten har i 2020 ikke vært direkte tilknyttet knutepunkt Strømsø. Rus- og psykiske helsetjenester har en ambulerende tilknytning og er til stede ved behov. Dette gjelder også ut i kommunedelene. Organisering med ambulerende tjenester i de ulike kommunedelene gir lokal forankring, og muligheter for samhandling.

Det har det imidlertid ikke vært mulig å gjennomføre under pandemien. I 2020 ble det etablert en rekke kurs for ulike behov. Kursene ble startet opp som ordinære kurs, men måtte erstattes av digitale løsninger. Brukere som tidligere ikke ville møte, synes digitale løsninger fungerer, og tjenesten vil fremover ha en kombinasjon av digitale og ordinære kurs.

Høsten 2019 ble det lagt planer for etablering av lavterskel mottak, og fra januar 2020 var dette i drift. Mottaket er sentralt beliggende, men har egne dager med stedlig tilstedeværelse i Mjøndalen og Svelvik. I de tre tidligere kommunene var tilbudet preget av lang ventetid, søknader og byråkrati og tilbudet var lite differensiert. Ett av målene var å komme tidligere inn og få mer målrettede og differensierte tilbud. I 2020 har cirka 20 årsverk vært knyttet til denne nyetableringen. De har tatt imot og bistått om lag 1 000 henvendelser. Dette er et tilbud til innbyggerne hvor de kan henvende seg for hjelp knyttet til psykisk helse- og/eller rusufordringer. Tilbudet som blir gitt er enten veiledning, kurs i grupper eller individuell oppfølging av kortere varighet.

Forvaltningsrevisjon

Det ble iverksatt forvaltningsrevisjon fra Viken kommunerevisjon i 2020. Formålet med revisjonen var å vurdere kommunens tjenestetilbud innenfor området somatikk og psykisk helsearbeid sett opp mot samhandlingsreformen. Resultatene blir offentliggjort og fulgt opp med tiltak i 2021.

Samarbeid mellom Drammen kommune og Drammen distriktpsikiatriske senter (DPS) gjennom etablering og drift av FACT team (Flexible Assertive Community Treatment)

FACT teamet er blitt en godt etablert tjeneste, som gir et tilbud til brukere som er særlig i behov av samtidige tjenester fra kommunen og spesialisthelsetjenesten. I løpet av 2020 har FACT teamet fått flere oppgaver i forhold til oppfølging av pasienter under tvungen behandling. Dette har redusert mulighetene for å få nye brukere inn fra kommunen. Drammen kommune har, som tidligere år, hatt seks medarbeidere i prosjektet. Samarbeidsprosjektet har medført et tettere samarbeid med Drammen DPS, et samarbeid som har fått positive konsekvenser utover FACT teamet. Det er etablert regelmessige møter på ledelsesnivå og i direkte bruker-/ pasientsaker. FACT teamet har siste prosjekt år i 2021, det siste året vil det være en evaluering og planlegging av videre samarbeid for å ha et tilbud til brukere som er i behov av tilbudet FACT har dekket.

Kommunal overtakelse av DPS Drammen distriktpsikiatriske senter

Fellesnemnda vedtok i juni 2018, PS 0055/18, å starte et utredningsarbeid om kommunal overtakelse av Drammen DPS. Det ble lagt frem en statusrapport for fellesnemnda i juni 2019, PS 48/19. Vedtaket er fattet fordi Helse- og omsorgsdepartementet har invitert kommuner til å søke om deltakelse i en forsøksordning hvor kommuner som har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet får overført driftsansvar for distriktpsikiatriske sentre. Drift av DPS er i dag helseforetakets ansvar. Statusrapporten som ble fremlagt i 2019 inneholdt også en rapport fra Vista Analyse, som tidligere Drammen kommune hadde engasjert for å vurdere muligheter og utfordringer med ordningen. Rådmannen konkluderte da med at det var mange uavklarte forhold, blant annet knyttet til finansiering av tiltaket.

I økonomi- og handlingsplan 2020 – 2023 varslet rådmannen et initiativ til et møte med departementet for å diskutere rammene for forsøksordningen. I 2020 har rådmannen ikke funnet å kunne prioritere å gå videre med dette. Arbeidet følges opp i 2021.

Nedre Eik gård

Dette er under planlegging å etablere et arbeidsrettet, medikamentfritt tiltak for rusavhengige som er motivert for endring. Tiltaket har sin forankring i vedtak i 2017 i bystyret i tidligere Drammen kommune. I sak 0015/20, som ble lagt frem for hovedutvalg for helse-, sosial og omsorg den 15. april 2020, gav rådmannen en orientering om status. Nedre Eik gård, som er beliggende i utkanten av Svelvik, er kjøpt og tenkt brukt til lokalisering av tiltaket. Fylkesmannen gav konsesjon i mars 2020. I 1. tertial 2020 informerte rådmannen om igangsetting av tiltaket ville bli vurdert i økonomi- og handlingsplan 2021 – 2024. De nødvendige investerings- og driftsmidler ble bevilget og innflytting planlegges fra første august 2021.

Pandemien

Tjenesten kom raskt i gang med utarbeidelse av pandemi- og kontinuitetsplan. Denne har vært gjenstand for oppfølging og revisjon gjennom hele 2020. Planene har vært aktivt benyttet som styringsdokumenter. De har vært viktige når det gjelder vurdering av hvordan og i hvilken grad tjenestene fortsatt kunne være aktive og tilgjengelige med forsvarlig smittevern.

Det har generelt vært lite smitte blant tjenestemottakere i tjenesten. De tilfellene som har vært har blitt godt håndtert ut fra planene som har vært lagt. Det har ikke vært ukontrollerte utbrudd av smitte blant brukerne.

Det er etablert egne isolasjonsboliger. For å sikre testing av egne brukere som trolig ikke ville oppsøke den ordinære teststasjonen, har tjenesten testet selv i disse tilfellene.

Rusakutt, lavterskel helsetjeneste, som tidlig daglig gir et somatisk helsetilbud til rusavhengige, ble helt sentrale i etablering av et eget Koronateam. Teamet hadde ansvar for testing av egne brukere, opplæring i smittevern av ansatte og oppfølging av brukere som var smittet. De har også tatt ansvaret for isolasjonsboligene, som ble etablert for brukere av tjenesten. Testingen av egne brukere, som trolig ikke ville oppsøke den ordinære teststasjonen, var helt sentral for å for å forhindre spredning i rusmiljøet. Rusakutt har derfor, med både somatisk, psykisk helse- og ruskompetanse, vært helt sentrale i å skape trygghet og forsvarlig i tjenesten sitt arbeid med pandemien.

Harmonisering

Metodevalg og forvaltningspraksis var i noen grad ulik i de tre tidligere kommunene. Gjennom 2020 er det lagt ned et stort arbeid for å skape et felles verdigrunnlag for tjenesten, hvor brukerstyring og brukerinvolvering gjennom en recoverybasert tilnærming har stått sentralt.

Av spesifikke områder som ble ferdig harmonisert etter kommunesammenslåingen kan nevnes:

enhetlig praksis på hvilke tjenester som skal ha vedtak, og hvilke som skal tilbys som lavterskeltilbud uten vedtak

tidligere Drammen kommune hadde en 40 prosent stilling tilknyttet politiet, som en forebyggende ressurs. Denne er økt til 60 prosent som følge av økt innbyggertall i den nye kommunen

rus- og psykiske tjenester er etablert med en modell som ser fagfeltene rus- og psykisk helse i sammenheng. Likhetene i utfordringer og tilnæringsmåter gjør at dette er hensiktsmessig.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	137 984	139 783	-1 799	131 037
Andre driftsutgifter	59 481	64 851	-5 370	56 781
Sum Driftsutgifter	197 464	204 634	-7 169	187 818
Andre inntekter	-32 040	-32 287	247	-25 433
Ref. sykelønn	-6 255	-7 134	879	0
Sum Sum driftsinntekter	-38 295	-39 421	1 126	-25 433
Netto resultat	159 169	165 213	-6 043	162 385

Årsresultatet for P-07 ble et merforbruk på 6,0 millioner kroner.

I løpet av året ble det avdekket at programområdet hadde fått tildelt 5,2 millioner kroner for lite i lønnsmidler i budsjettammen.

For å dekke inn dette, ble det identifisert fire innsparingstiltak på i sum 5,9 millioner kroner. Den endelige effekten av disse tiltakene vurderes til 1,0 millioner kroner.

Hovedårsaken til den lave effekten av tiltakene ligger på reduksjon av private kjøp, hvor den faktiske kostnaden ble 1,7 millioner kroner høyere enn budsjett. Grunnen til dette var at det tok tid å iverksette tiltakene slik at effekten ikke kom før på slutten av året, men forventes realisert i 2021.

I tillegg ble budsjettet for utskrivningsklare pasienter overført til programområdet i løpet av høsten. Dette medførte isolert sett et merforbruk på 1,8 millioner kroner.

Økonomi – investering

Beløp i 1000 kroner

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr rus og psykisk helse	126	126	0
Sum investering	126	126	0

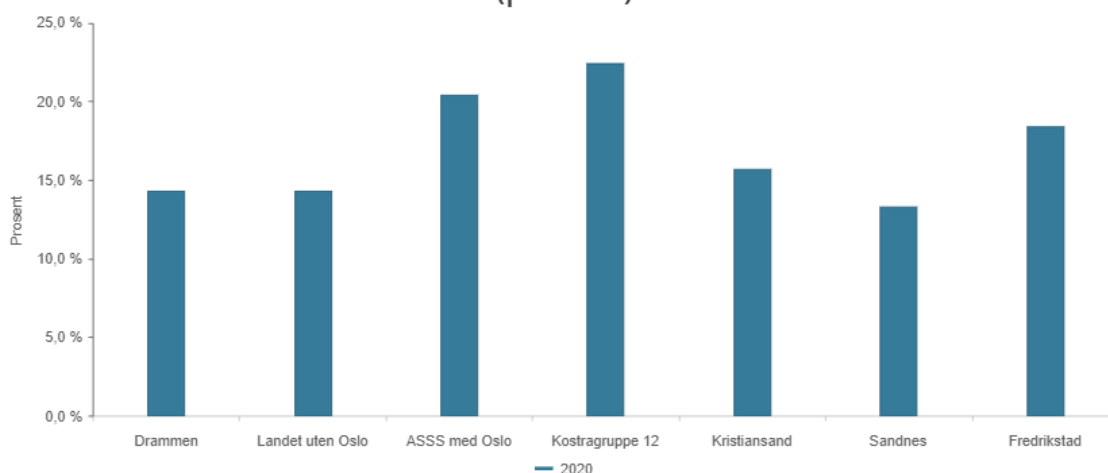
Det er overført totalt 126 tusen kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Andel netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer (prosent)

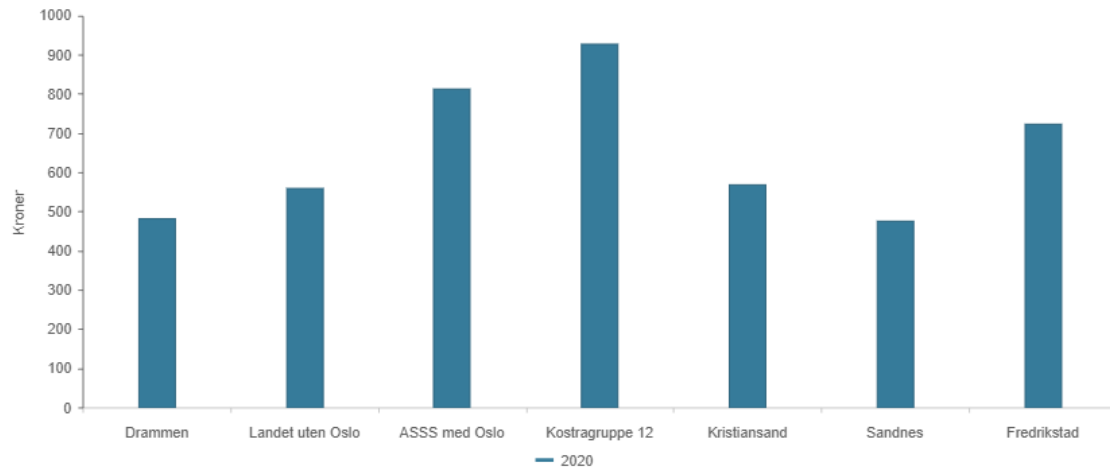
	2020
Drammen	14,3 %
Landet uten Oslo	14,3 %
ASSS med Oslo	20,4 %
Kostragruppe 12	22,4 %
Kristiansand	15,7 %
Sandnes	13,3 %
Fredrikstad	18,4 %

I KOSTRA-sammenheng er rustjenesten regnet som del av kommunens sosialtjeneste. Indikatoren viser hvor stor andel av de samlede kostnadene til sosialtjenesten som ble brukt til personer med rusproblemer. Resultatet viser at det er relativt store forskjeller mellom de kommuneutvalgene som Drammen sammenligner seg med. Resultatet i Drammen er lavere enn sammenlignbare kommuner, bortsett fra Sandnes, men kan være noe usikkert på grunn av usikkerhet knyttet til om utgifter er ført på riktig kostrafunksjon etter kommunesammenslåingen. Rådmannen vil følge opp med kvalitetssikring av føringspraksis.

Netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer pr. innbyggere 18-66 år (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2020
Drammen	480,8
Landet uten Oslo	560,7
ASSS med Oslo	813,7
Kostragruppe 12	926,2
Kristiansand	569,7
Sandnes	475,4
Fredrikstad	724,3

Indikatoren viser hvor mye kommunen bruker på rustjenesten. Utgiften er sett i forhold til hvor mye dette utgjør per innbygger i alderen 18 til 66 år. Resultatet for 2020 viser at Drammen kommune bruker mindre til dette formålet enn kommunene i KOSTRA gruppe 12, og enn snittet for ASSS. Resultatet i Drammen kan være noe usikkert på grunn av usikkerhet knyttet til om utgifter er ført på riktig kostrafunksjon, etter kommunesammenslåingen. Rådmannen vil følge opp med kvalitetssikring av føringspraksis.

P08

SOSIALTJENESTE,
ETABLERING OG BOLIG

Innledning

Pandemien har i stor grad preget tjenestetilbudet i NAV. Arbeidsledigheten har variert mye gjennom året, og var på det høyeste over 12 prosent, mens den i 2019 var på cirka 3 prosent. Samtidig er et høyt antall ledige formidlet til jobb i løpet av året.

Det var 198 færre sosialhjelpsmottakere i 2020 enn det var til sammen i de tre tidligere kommunene i 2019. Gjennomsnittlig månedlig utbetaling per mottaker gjennom 2020 var 10 067 kroner. Det er noe høyere enn gjennomsnittlig månedlig utbetaling i de tre kommunene samlet, i 2019, som var 9 831 kroner.

I løpet av året har Integrerings- og mangfoldsdirektoratet justert ned antallet flyktninger som var ønsket bosatt i Drammen og det er derfor bosatt færre flyktninger enn planlagt.

Drammen kommune har i løpet av året formidlet 368 millioner kroner i startlån til i alt 183 familier som er vanskeligstilt på boligmarkedet. 62 prosent av familiene var barnefamilier.

I løpet av året har incestsenteret, NOK. Drammen, etablert to satellittkontorer i Kongsberg og Hønefoss.

Drammen krisesenter har hatt god tilgjengelighet for innbyggere gjennom året.

Knutepunkt Strømsø er godt etablert, med tverrfaglig organisering og egen virksomhetsleder. I knutepunktet er det Helsestasjon, Familieteam, Skolehelsejeneste, Barnevern undersøkelse og tiltak, Pedagogisk-psykologisk-tjeneste, Kulturtjenester og Innbyggertorg, samt koordinator for områdesatsingen Strømsø 2030 og lokal koordinator for nærutvalget.

Programområdet viser et mindreforbruk på 1,86 millioner kroner etter avsetninger til bundne fond.

Fakta om programområde

Drammen kommune har mange innbyggere med levekårsutfordringer. Arbeidsplassen er en av de viktigste arenaene for mestring, inkludering og integrering. Det er et mål at flest mulig av innbyggerne i arbeidsfør alder får brukt sine ressurser og får anledning til å bidra i fellesskapet.

Kommunen har ansvar for sosiale tjenester i NAV. NAV består av både kommunale og statlige tjenester i et partnerskap. Gjennom dette partnerskapet har stat og kommune felles ansvar for driften av NAV-kontoret, og skal sikre et samordnet tjenestetilbud til innbyggerne. Drammen kommune legger til rette for i stor grad å sikre en helhetlig tilnærming til veilederrollen. Alle NAV-ansatte, uansett ansettelsesforhold, veileder brukere. Innbyggere som har behov for det skal få opplysninger, råd og veiledning som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problemer. Det dreier seg også om økonomisk sosialhjelp, økonomisk rådgivning eller gjeldsrådgivning og kvalifiseringsprogram for de som trenger ekstra oppfølging for å kunne komme i arbeid.

Videre har kommunen ansvar for råd og veiledning til vanskeligstilte på boligmarkedet, tildeling av kommunale utleieboliger inkludert omsorgsboliger samt husbankens økonomiske virkemidler: statlig bostøtte, startlån, tilskudd til etablering og tilskudd til tilpasning.

Kommunen har også ansvar for bosetting, etablering og kvalifisering av voksne flyktninger og deres barn. Ansvar for enslige mindreårige flyktninger er organisert i barnevernet.

Drammen krisesenter, er et tilbud for personer som er utsatt for vold i nære relasjoner. Alle tjenestene er gratis og består av døgnbemannet krisetelefon, samtaletilbud samt et trygt og midlertidig botilbud.

NOK. Drammen er et senter mot incest og seksuelle overgrep. Her kan den som har vært utsatt for seksuelle overgrep få støtte til å bearbeide opplevelsene sine. Senteret er et selvhjelpstilbud til personer som har vært utsatt for seksuelle overgrep og deres pårørende.

Drammen kommune bistår innbyggere med store levekårsutfordringer, blant annet via kompetanseteam levekår, som samarbeider med det øvrige hjelpeapparatet i kommunen, hvor det gis råd og veiledning i enkeltsaker, bistand i brukermøter samt kompetanseheving. Det arbeides også direkte med familier med kartlegging av familiesituasjon, samtaler og koordinering av både offentlige tjenester og frivillige tilbud til familier.

Knutepunkt Strømsø gir innbyggere tilgang på kommunale tjenester, råd og veiledning i sitt nærmiljø. Knutepunktet er i tillegg en møteplass for innbyggere, næringsliv og lag/foreninger i kommunedelen. Områdesatsingen «Strømsø 2030» er knyttet til knutepunkt Strømsø.

Nøkkeltall

Indikator	Drammen 2019	Drammen 2020	Kostragruppe 12	landet (uten Oslo)	snitt ASSS
Sysselsetting (4 kv 2020, 15–74 år) (prosent)	Tidligere Drammen: 64,9%				
Nedre Eiker: 65,9 %					
Svelvik 62,5 %	64,1				
Registrert ledige i prosent av befolkningen 15–74 år		3,3	2,9	2,4	
Antall registrerte arbeidsledige 15–74 år	1497	2559	32654	110053	4908
Andel innvandrere i prosent av befolkningen	27,8	28,5	20,7	16,2	
Antall sosialhjelpsmottakere	3107	2909	30253	85427	4908
Antall bosatte flyktninger siste år (voksne og barn i familier)		53			
Antall kommunalt disponible utleieboliger	2010	1950	25361	94717	3602
Utbetalt startlån (mill. kr)	306,3	367,7			
Antall husstander med statlig bostøtte	2588	2618			
Andel barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt (2018) (prosent)		16,4 %		11,3 (Norge)	
Antall bosatte flyktninger siste år		53			
Antall bosatte flyktninger siste år (voksne og barn i familier)		53			
Antall avsluttet introduksjonsprogram		82			

Etter rådmannens vurdering er det en klar sammenheng med pandemien og hvilke konsekvenser den har hatt i arbeidsmarkedet i 2020. I mars 2020 hadde Norge den høyeste arbeidsledigheten i moderne tid. I Drammen var ledigheten på 12,2 på det høyeste, og arbeidsmarkedet har i stor grad i løpet av året vært preget av nasjonale og lokale tiltak, hvor mange bedrifter har vært stengt ned. Når ledigheten generelt går opp, påvirker også dette sysselsetting for øvrig i samfunnet da muligheten for yrkesdeltakelse noe eller fullt, reduseres.

Arbeidsledigheten i Drammen har vært høyere enn i region og i landet, og den største andelen av de som er blitt permitterte og ledige har kommet fra yrker som reiseliv og transport, butikk- og salgsyrker og serviceyrker og annet arbeid. Det er mange ufaglærte stillinger innenfor disse bransjene og funn så langt i forskning viser at personer med liten eller ingen utdanning har blitt rammet i større grad under pandemien. Drammen har en stor andel innbygger med kun grunnskole og/eller videregående skole.

Antall kommunale utleieboliger er blitt redusert i 2020, sammenlignet med 2019. Dette primært som følge av at kommunen har solgt boliger i borettslag gjennom leie til eie, uten å erstatte med tilsvarende antall boliger. Antall 1 eller 2 roms leiligheter vurderes som tilstrekkelig, men utfordringen er barnefamilier som trenger større boenhet med flere soverom. Videre er det behov for flere "robuste" boliger for personer som har utfordringer med å bo tett på andre. Det er også behov for flere tilpassede boliger. Personer med nedsatt funksjonsevne kan stå lenge på venteliste før egnet bolig blir ledig. Kommunens andel av tilrettelagte boliger er lav og behovet for boliger med tett tilknytning til personale har blitt økende det siste året.

I 2020 fikk 173 husstander innvilget startlån med til sammen 367,7 millioner kroner. Av disse fikk 41 husstander startlån med til sammen 66,3 millioner kroner gjennom "CLEie til eie". Via prosjektet "Barna Først" har fem husstander fått til sammen 9,4 millioner kroner i startlån samt 2,3 millioner kroner i tilskudd. Det ble også innvilget finansieringsbevis til sju husstander der de

ikke har kjøpt bolig ennå. Dette betyr at mange familier som ikke har mulighet til lån gjennom privatbank har, ved hjelp av startlån, har fått en forutsigbar og trygg bosituasjon ved å bli boligeier.

Noen flere familier i Drammen har fått statlig bostøtte i 2020 enn i 2019. Den statlige bostøtten har et øvre "tak" på boutgifter. Boutgifter over dette nivået blir ikke med i beregningen for bostøtte. 79,1 prosent av husstandene som fikk bostøtte i Drammen, hadde boutgifter over dette "taket". På landsbasis var andelen over "taket" på 57,9 prosent. Dette indikerer at nivået på boutgifter i Drammen kommune er høy sett i forhold til andre kommuner. Dette gjelder primært leieprisene.

Korona-situasjonen førte til at antall overføringsflyktninger for 2020 stoppet opp en periode, og det ble ikke bosatt det antall som var vedtatt av Stortinget. Drammen fikk anmodningstall justert fra 85 til 55 for 2020. Dette tallet inkluderer enslige mindreårige. Av de 53 flyktningene (voksne og barn i familier) som ble bosatt i 2020, var 17 barn under 18 år. Antallet er i samsvar med den justerte anmodningen fra IMDi. Drammen kommune legger nå ned mer innsats på integrering i bosettingsperioden. Det skal arbeides mer helhetlig og det er lagt mer koordinerende ansvar til flyktingetjenesten. Det skal vektlegges tidlig innsats for å redusere barnefattigdom og levekårsutfordringer. Det betyr tettere oppfølging spesielt i familier med barn.

Etter avsluttet introduksjonsprogram er det registrert at 61 prosent går til arbeid eller utdanning på nivå fra videregående eller høyere. Dette er over måltallet på landsbasis som er 55 prosent. I tillegg er det 16 prosent som avslutter i et tidlig utdanningsløp med grunnskole for voksne som hovedtiltak. Det er 17 prosent som avslutter med tiltak fra NAV som hovedårsak. Det er viktig å bemerke at tallene er noe unyanserte og kun angir hovedårsak.

Det kan være behov for lønnstilskudd i et arbeidsforhold, eller supplerende sosialhjelp under utdanning. Pandemien har også hatt en innvirkning for denne gruppen som for andre. En gjennomgang i mars 2021, hvor det er 3-14 mnd siden deltagere ble avsluttet, viser likevel at mye har holdt seg stabilt. Særlig gruppen under 30 år har klart seg godt. Av 39 avsluttede er det kun åtte med bistand fra NAV og kun to av de er uten tiltak. De andre har blant annet støtte ved siden av utdanning. Når det gjelder gruppen over 30 år, er det større behov av supplerende ytelser, både på grunn av språk i alder ved ankomst, større helseutfordringer og familiestørrelse. Her viser tallene at 21 av 43 har en eller annen form for kontakt med Nav, det være seg uføretrygd, lønnstilskudd, AAP, hvor 11 har sosialhjelp som supplerende eller hovedytelse. Det er kun seks av sosialhjelpsmottakerne som er uten tiltak 3-14 måneder etter avslutning i program.

Mål og resultater

Etablering av NAV kontor

Det nye NAV-kontoret var formelt i drift fra 1.5.2020. Med sine 245 medarbeidere er NAV Drammen ett av Norges største NAV kontor. På tross av store utfordringer med å kunne etablere et nytt kontor med medarbeidere som opplever et samlet medarbeider- og lederskap, har kontoret gjennom 2020 levert gode tjenester, med tilfredsstillende resultater, ut fra de rammene som har ligget til grunn. NAV Drammen har hatt særlig fokus på jobbformidling og i løpet av 2020 har i alt 425 blitt formidlet til jobb av NAV Drammen. Dette på tross av et år med svært høy arbeidsledighet og mange permitteringer.

Økonomisk sosialhjelp

NAV Drammen fikk budsjettramme for 2020, basert på budsjett i de tre tidligere kontorene i 2019. Total ramme til økonomiske ytelser (livsopphold, boutgifter og kvalifiseringsstønad) var på 175 millioner kroner i 2020. Dette var utfordrende fordi tidligere Nedre Eiker hadde et merforbruk på cirka 15 millioner kroner på sosialhjelp, noe som indikerte en altfor høy fart i forhold til budsjett for 2020. Resultatet for 2020 viste et merforbruk på om lag 30 millioner kroner. En for høy forventning om lavere utbetalinger enn i 2019, svært reduserte muligheter til å gjennomføre planlagte tiltak for å få ned utbetalingene og et høyt nivå på utbetalingene til den enkelte mottaker, er de viktigste årsakene til merforbruket. Mer statistikk omtales særskilt kapittelet om KOSTRA,

I 2020 mottok 2 909 innbyggere økonomisk sosialhjelp. Dette er 198 færre enn det var i de tre tidligere kommunene tilsammen i 2019, hvor i alt 3 107 innbyggere mottok sosialhjelp. Dette indikerer at flere ikke har et økt behov for sosialhjelp, som en direkte konsekvens av pandemien.

Gjennom 2020 har den gjennomsnittlige månedsutbetalingen per mottaker variert fra måned til måned. Totalt for 2020 var en gjennomsnittlige månedlige utbetalingen på 10 067 kroner (eget tall uttrekk). I de tre tidligere kommunene var den gjennomsnittlige månedsutbetalingen ulik i 2019, med 9 379 kroner i tidligere Drammen, 11 414 i Nedre Eiker og 9 831 i Svelvik.

Ett av de planlagte tiltakene for å redusere utbetalinger, er at alle mottakere som kan ha arbeidsrettet aktivitet, skal ha en aktivitetsplan med tidfestede aktiviteter, samtidig som det fremgår vilkår om aktivitetsplikt i vedtaket på sosialhjelp. Det har ikke vært mulig å iverksette dette fullt ut i 2020. Dette på grunn av nedstengning av mange aktiviteter, hvor det i noen tilfeller har vært digitale alternativer, men dette er ikke tilstrekkelig for å se full effekt av å ha aktivitetsplikt.

Et annet av tiltakene var å etablere en felles forvaltningspraksis, hvor NAV Drammen skal oppleves som en pålitelig forvaltning. Dette innbefatter blant annet å få på plass en «beslutterordning» som godkjenner alle vedtak på sosialhjelp, og som skal påse en lik praksis, på de tre ulike lokasjonene. Dette arbeidet har tatt tid, og ordningen kom på plass senere enn planlagt.

Tredje tiltak var økt bruk av kvalifiseringsprogram (KVP). Programmet har pågått med full intensitet i 2020, men dette tiltaket har også vært preget av pandemien, ved at det har vært utfordrende med aktivitet. Resultatene på deltakere i program viser at 18 har avsluttet i program, og er i jobb. 36 er ute i jobb, men følges fortsatt opp gjennom program. Dette er et bedre resultat enn i 2019.

Bosetting av flyktninger

Antall flyktninger i verden er stadig økende. På grunn av ulike regelverk, og samarbeid land imellom, er det få som kommer videre inn i Europa nå sammenlignet med tidligere. De fleste flyktninger som bosettes i Norge, kommer derfor som overføringsflyktninger. For 2020 ble det vedtatt å bosette 3 000 flyktninger på landsbasis. I tillegg søkte 1 387 om asyl i Norge. På bakgrunn av dette ble Drammen bedt om å bosette 85 stykker. Korona-situasjonen førte til at antall overføringsflyktninger for 2020 stoppet opp en periode, og det ble ikke bosatt det antall som var vedtatt av Stortinget. Drammen fikk anmodningstall justert fra 85 til 55 for 2020. Dette tallet inkluderer enslige mindreårige

Samarbeid med Husbanken og boligsosialt arbeid

Husbanken tildeler startlån til kommuner, som videreformidler lånet til innbyggere som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Kommunestyret beslutter ønsket startlånramme. Disponibel ramme for startlån i 2020 var 427 millioner kroner. Av dette ble 360 millioner kroner bevilget ved behandling av økonomiplan 2020 – 2023. De øvrige 67 millioner kroner er restbeløp fra tidligere år. I 2020 er det totalt formidlet 368 millioner kroner i startlån til i alt 183 husstander. 62 prosent av familiene var barnefamilier. På landsbasis var 58 prosent av husstandene som er innvilget startlån, barnefamilier. Enkelte startlånsøkere har behov for tett oppfølging både før de søker lån, ved kjøp av bolig og etter at de har blitt boligeiere. Gjennom de særskilte innsatsene «leie til eie» og «barna først» følges disse opp. «Barna først» har barnefamilier med stønader fra NAV som målgruppe, og her samarbeider ansatte i NAV, Boligtjenesten og NY Start om råd, veiledning og oppfølging av familiene. Gjennom «leie til eie» ble det formidlet startlån til 41 husstander med et samlet startlån på 66 millioner kroner. (dette er inkludert i den samlede lånerammen som er formidlet). Medarbeiderne i «barna først» har samarbeidet med 20 barnefamilier med stønader fra NAV. 6 av disse har fått startlån og har kjøpt bolig.

Tilskudd til etablering og tilpasning av bolig var tidligere et statlig øremerket tilskudd som ble bevilget til kommunen. Fra 1.1.2020 ble dette inkludert i rammetilskuddet til kommunen, totalt 11.2 millioner kroner. Boligtjenesten ble tilført samme beløp i økonomiplan 2020, forutsatt brukt til samme formål. Rådmannen har varslet om et det vil bli utarbeidet kommunale retningslinjer for tilskuddene. Dette arbeidet er ikke igangsatt ennå, og de tidligere statlige retningslinjene følges. I 2020 er det utbetalt 12.6 millioner kroner til tilskudd til etablering og 1,6 millioner kroner i tilskudd til tilpasning. Tilskudd til etablering er særlig viktig, og i enkelte tilfelle nødvendig, for at de med lavest inntekt, og som er uten mulighet til å kunne betjene et lån stort nok til familiens behov, skal kunne kjøpe en bolig. Lånebehovet blir redusert fordi lånet kan skjøtes på med tilskudd.

Krisesenteret

Hovedutvalget for helse, sosial og omsorg behandlet egen sak om Drammensregionens krisesenter, i møte den 13. mai 2020. I saken redegjorde rådmannen for endrede driftsbetingelser som følge av at de tidligere samarbeidskommunene ikke ønsker å fortsette samarbeidet. Lier kommune inngikk en midlertidig avtale for 2020. Hovedutvalget vedtok at Drammen kommune skal opprettholde eget krisesenter, at rådmannen skal utrede muligheter for samlokalisering av kvinne- og mannsbolig og vurdere behov for økte driftsrammer. Etter dette har Lier kommune varslet at de ikke ønsker å forlenge sin midlertidige avtale om kjøp av krisesentertjenester, etter at avtalen utløper den 31.12.20. Dette medfører et inntektsbortfall på 2.2 millioner kroner fra 2021.

Rådmannen vil vurdere muligheten for eventuell samlokalisering og vil komme tilbake til saken i forbindelse med 1. tertial 2021.

I 2020 har krisesenteret har skiftet navn til Drammen krisesenter, som følge av at senteret nå er del av kommunens basisorganisasjon og ikke lenger organisert som et kommunesamarbeid.

Incestsenteret

Buskerudregionens incestsenter er et interkommunalt samarbeid, som ved kommunesammenslåingen var planlagt organisert som en avdeling i virksomheten NY Start, sammen med kriesenteret. Tidlig i 2020 ble det avklart at slik organisering kunne føre til at senteret kunne miste statstilskudd. Incestsenteret fortsetter derfor som et interkommunalt samarbeid, og med eget organisasjonsnummer. I 2020 har incestsenteret blitt innlemmet i en nasjonal satsing og ny profilering sammen med 16 andre sentre i landet i NOK. NORGE. Senteret skiftet navn til NOK. Drammen, som følge av dette. I løpet av året er tilgjengeligheten økt ved etablering av to satellittkontorer i Kongsberg og Hønefoss. Senteret er godt i gang med å utvikle nettbasert informasjons- og undervisningsmateriell. Det er avtalt kinoreklame i alle distrikter når disse gjenåpner. NOK. Drammen har flere henvendelser enn noen gang.

Helhetlig oppfølging av levekårsutsatte barnefamilier

Ambisjonen ved etablering av Ny Start, var å koble eksisterende virkemidler tettere sammen, og på nye måter. I tillegg skulle ny metodikk bli utviklet og tas i bruk og innsatsen skulle tilpasses ulike grupper av innbyggere. Ett av målene var å skape et tjenestetilbud og en kultur der forebyggende aktiviteter og inkludering står sentralt. Hensikten er spesielt å styrke, forsterke og akselerere inkludering og selvhjelp hos innbyggere som har ulike levekårsutfordringer, eller som av ulike grunner trenger hjelp til en ny start.

Organiseringen av flykningetjenesten i ny kommune, samt virkemidler som blant annet kommunalt reglement for stønader, har bidratt til mer helhetlig og koordinert arbeid med nylig bosatte flykningefamilier. I tillegg er det en styrke å være organisert tett med Kompetanseteam levekår. Fra å ha rettet arbeidet direkte mot de enkelte voksne som har rett og plikt til introduksjonsprogram, arbeides det nå med hele familien i forhold til råd, veiledning og oppfølging på flere områder, med et spesielt blikk på barn og barns behov. Integrering av barn, og deltagelse i fritidsaktiviteter står sentralt, det samme med tettere samarbeid med skole/barnehage. Kompetanseteam levekår viser til at man erfarer at det er behov for å komme tidligere inn i flykningfamilier for å forhindre barnefattigdom og utenforskap.

Kompetanseteam levekår har aktivt forsøkt å få synliggjort seg i hele kommunen, også tidligere Svelvik og Nedre Eiker hvor de ikke var kjent. I løpet av året har det kommet henvendelser fra alle kommunedeler, totalt 144. De fleste henvendelsene er fra området Strømsø/ Fjell (45). Majoriteten av henvendelsene var fra familier med innvandrerbakgrunn. 22 av de 144 henvendelsene hadde norsketrisk bakgrunn. Det er henvendelser både fra arbeidsinnvandrere, og fra tidligere bosatte flyktninger, noe som styrker troen på at det har en betydning å jobbe målrettet fra bosettingstidspunktet med hele familien.

Gjennom 2020 har det blitt etablert et godt samarbeid mellom de ulike avdelingene i Ny start og med NAV. Barn er i fokus og ulike instanser samarbeider tett for at barn i Drammen kommune ikke skal oppleve utenforskap og fattigdom.

Knutepunkt Strømsø

Knutepunkt Strømsø er pilot for organisering av knutepunkt i Drammen kommune, og er definert som en egen virksomhet. Knutepunkt Strømsø er det eneste av knutepunktene som har en tverrfaglig organisering og egen virksomhetsleder. I 2020 har virksomheten hatt 54 ansatte fordelt på Helsestasjon, Migra helsestasjon, Familieteam, Skolehelsetjeneste, Barnevern undersøkelse og tiltak, PP-tjeneste, Kulturtjenester og Innbyggertorg.

Knutepunkt Strømsø er løftet frem som et overordnet tema i årsevalueringen, og er nærmere omtalt i kapitlet «Aktuelle temaer i 2020»

Pandemien

NAV

Arbeidsledigheten i Drammen har variert gjennom 2020. I gjennomsnitt har det vært 1 262 sosialhjelpsmottakere hver måned i 2020. Dette er cirka 100 under snittet for de tre kommunene samlet i 2019.

Erfaringene gjennom pandemien har vist muligheter for økt fleksibilitet og mobilitet for medarbeidere, samt at majoriteten av innbyggerne i den nye kommunen ønsker å forholde seg primært til digitale løsninger. Gjennom 2020 var det til tider kun veiledningssenteret på Grønland 55, som har vært åpent for publikum. NAV Drammen har ikke mottatt klager fra innbyggere som har savnet tilsvarende tjenester i Mjøndalen eller Svelvik.

Ny start

Koronasituasjonen har medført en unormal driftssituasjon for tjenesteområdene. Mange av oppgavene har man likevel klart å videreføre som vanlig, på tross av dette. Det har i alle tjenester vært reduksjon i direkte brukerkontakt og hjemmebesøk. Tjenesten har prioritert å følge opp vanskeligstilte familier både med råd/ veiledning, bistand inn mot for eksempel NAV og skole i denne tiden, selv om dette har skjedd i mindre grad enn ved normal drift. Familier med størst behov har blitt prioritert, De er hjulpet både med informasjon og veiledning i hele perioden så langt som mulig.

Drammen krisesenter har lyktes med god tilgjengelighet for innbyggere gjennom året. Det er tatt i bruk nye metoder for samhandling i arbeidet. "walk and talk", join.no, Teams- og telefonmøter er innført. Dette vil gi gevinst også i ettertid. Statistikk for 2020 viser økt tilgang på krisesenteret hver gang smittevernrestriksjoner reduseres og samfunnet åpner litt opp, og nesten ingen henvendelser ved strenge restriksjoner. Det er en bekymringsfull økning av tilfeller med negativ sosial kontroll og vold i nære relasjoner siste år.

Drammen mottok overføringsflyktninger så sent som 11 mars. Mottak av overføringsflyktninger ble deretter stanset i cirka et halvt år. Det var likevel et stort behov for mottakene i Norge at bosettingen til kommuner ble opprettholdt for å minske antall beboere som bodde tett og som dermed var mer utsatt. Tiltak for å ivareta smittevernhensyn har påvirket bosettingen i hele 2020, og krevd ulike løsninger i hver sak.

Pandemien har gitt konsekvenser for tilbudet i introduksjonsprogrammet. Arbeidsmarkedet og mulighet for arbeidstrening/ praksisplasser har vært vanskelig og mange deltakere har blitt permittert fra sine praksisplasser eller deltidsjobber. Det har vært nødvendig å redusere antall kurs, for å ikke blande for mange kohorter. Dette er også en gruppe hvor mange har utfordringer med digitale løsninger, og det har ikke vært alle som har kunne dra nytte av undervisning på Teams. Programmet har derfor kun i perioder i 2020 vært gitt på fulltid. Det er på bakgrunn av dette gitt kompensasjon til kommunen for å kunne forlenge program for de som har behov for dette.

Knutepunkt Strømsø

Det er gjennomført en rekke akutte tiltak i kommunedelen for å møte utfordringene i knyttet til pandemien, for eksempel kommunikasjon med minoritetsgrupper om smittevern, pop-up ungdomsklubb, bistand til organisasjoners utdeling av mat- og aktivitetsposer, koordinering av frivillige i forhold til handlehjelp, oppfølging av ungdom i karantene, bemanning av hjertetelefon ved skolene og veiledningstelefon for psykisk helse. Alle tiltakene ble gjennomført i samarbeid på tvers av faggruppene i virksomheten og/eller sammen med andre offentlige tjenester, lokalt næringsliv, frivillige organisasjoner, sosiale entreprenører og innbyggere.

Harmonisering

De tre tidligere kommunene hadde ulik praksis knyttet til metodevalg og forvaltning innenfor flere tjenesteområder. Ved kommunesammenslåingen var det derfor behov for å gjennomgå deler av denne praksisen for å etablere et likeverdig tjenestetilbud til alle brukere i kommunen.

Av områder som ble ferdig harmonisert i 2020 nevnes:

- Det er innført høy sats (2 G) for alle deltakere i kvalifiseringsprogram og introduksjonsprogram, også for de under 25 og som bor i egen husstand uten foreldre. Dette for å motvirke behov for supplerende sosialhjelp. Statens veiledende sats for de under 25 år er 2/3 av 2G, for begge ordningene. Denne ordningen for deltakere på introduksjonsordningen ble besluttet av kommunestyret i sak 0021/20. Tilsvarende ordning for deltakere i kvalifiseringsprogram ble administrativt besluttet
- Kommunalt reglement for stønader til flyktninger ble vedtatt av kommunestyret i sak 0021/20, og er nå implementert
- Rammeavtaler med Kirkens bymisjon / Maritastiftelsen knyttet til bosetting av flyktninger, er utgått i 2020. Ny rammeavtale utarbeides i 2021
- Depositumslån via Boligtjenesten, som var en ordning i tidligere Drammen kommune, er avviklet etter administrativ beslutning. Ordningen var ikke i bruk. NAV har tilsvarende ordning i sin portefølje, og dette vurderes som tilstrekkelig

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	252 146	240 239	11 907	211 721
Andre driftsutgifter	229 686	256 850	-27 164	174 052
Sum Driftsutgifter	481 833	497 090	-15 257	385 774
Andre inntekter	-62 753	-74 406	11 652	-21 083
Ref. sykelønn	-4 972	-10 437	5 465	-3 800
Sum Sum driftsinntekter	-67 725	-84 842	17 117	-24 883
Netto resultat	414 108	412 247	1 860	360 891

Programområdet viser et mindreforbruk på 1,9 millioner kroner etter avsetninger til bundne fond. Pandemirelaterte kostnader på 1,3 millioner kroner er kompensert fullt ut.

I 2020 ble sosialhjelpsbudsjettet styrket med 11,2 millioner kroner. Til tross for styrkingen endte sosialhjelpsposten med cirka 30 millioner kroner i merforbruk. På grunn av pandemien har det vært vanskelig å iverksette planlagte tiltak for å redusere sosialhjelpsutgiftene.

Pandemien har gitt betydelig mindre aktivitet på flere områder med påfølgende lavere kostnadsnivå i ordinær drift. Det har for eksempel vært noe mindre behov for tolketjenester, og færre ansatte har blitt sendt på kurs, opplæring og konferanser.

Det har vært lavere kostnader til etablering/bosetting, og utbetaling til introduksjonsstønad/kvalifiseringsstøtte for flyktninger har også vært lavere da pandemien har ført til forsinkelser i gjennomføring av introduksjonsprogram.

Økonomi – investering

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr sosialtj, etabl. og bolig	185	185	0
Drammen Eiendom KF	17 672	15 300	-2 372
Sum investering	17 857	15 485	- 2 372

Det er overført totalt 185 tusen kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

Drammen Eiendom KF har hatt tre prosjekter i 2020 til en samlet kostnad av 17,8 millioner kroner. Dette er følgende prosjekter:

Lille Åsgaten 3, bolig - nybygg

Mikkelsveien, PU bolig med base - nybygg

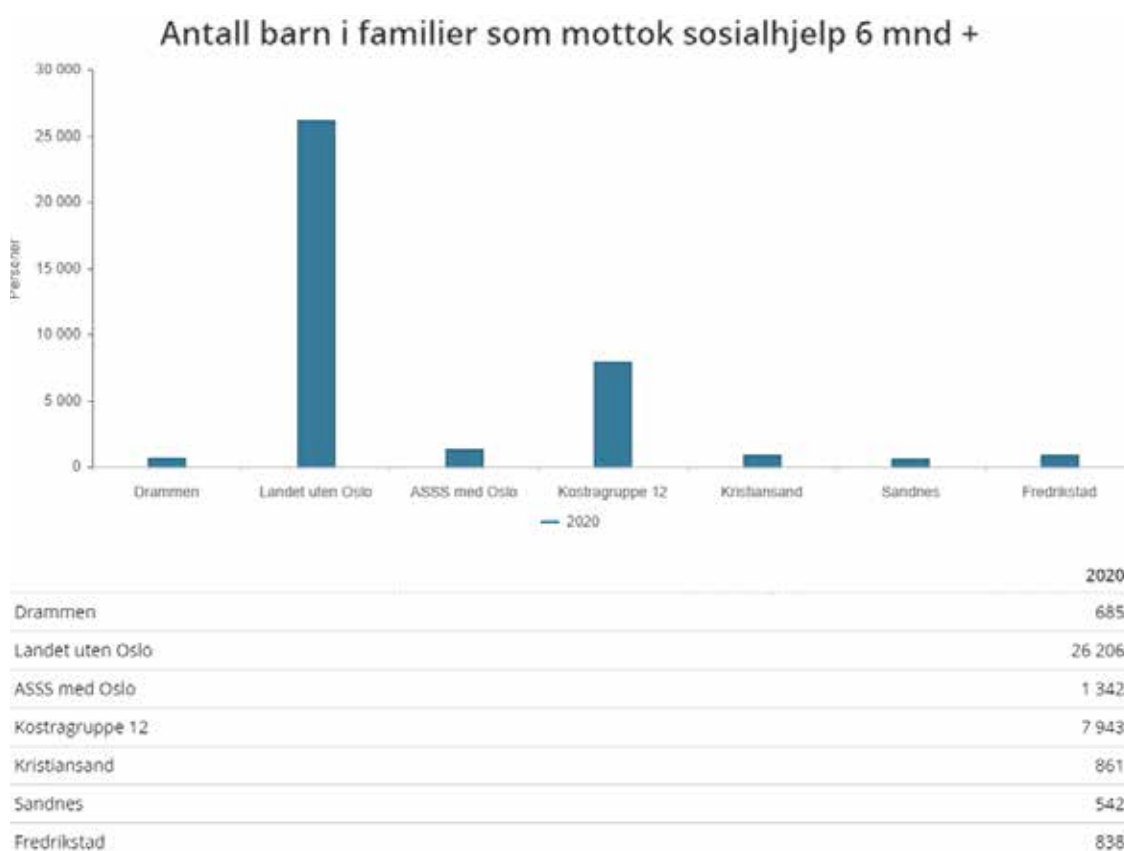
Aktiviteten, dagsenter for PU - nybygg

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF.

KOSTRA nøkkeltall 2020

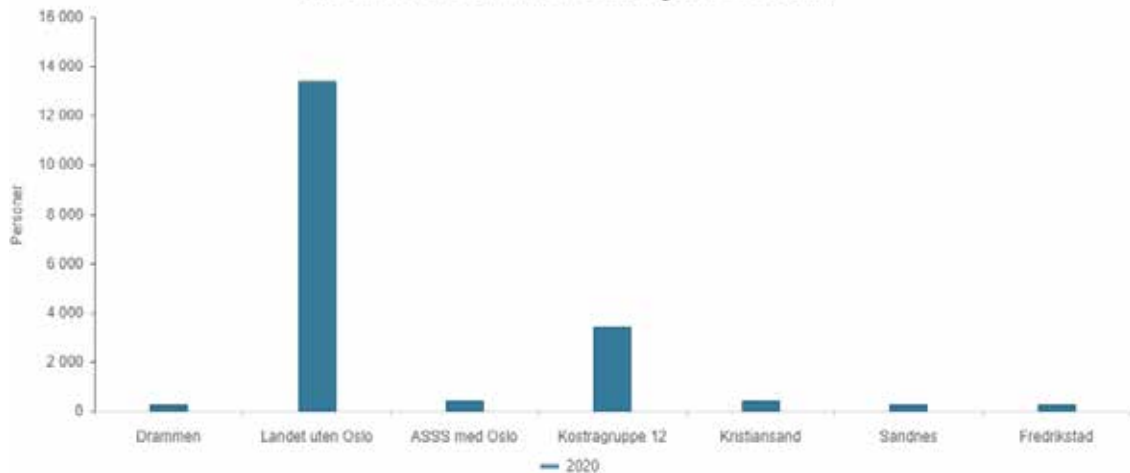
Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunnet.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Det var i alt 1290 barn i Drammen kommune som hadde foreldre som mottok sosialhjelp i 2020. 53 prosent av disse, 685 barn, hadde foreldre som kan betegnes som langtidsmottakere av sosialhjelp. Det vil si at de mottok sosialhjelp i 6 måneder eller mer i 2020. Gjennomsnittet av ASSS kommunene viste at 56 prosent av barna til sosialhjelpsmottakerne hadde foreldre med sosialhjelp i 6 måneder eller mer. I 2019 var denne andelen 55 prosent i Drammen kommune. Det er ønskelig at så få barn som mulig skal ha foreldre som har et langvarig behov for økonomisk sosialhjelp. Utviklingen i Drammen er positiv, men ikke tilfredsstillende.

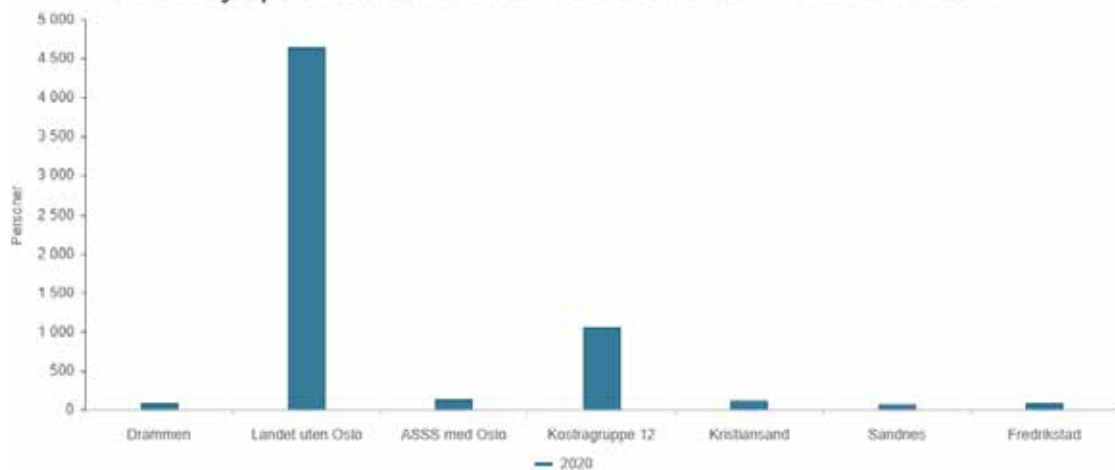
Mottakere av introduksjonsstønad

	2020
Drammen	243
Landet uten Oslo	13 391
ASSS med Oslo	409
Kostragruppe 12	3 455
Kristiansand	413
Sandnes	242
Fredrikstad	236

Flyktninger som deltar i Introduksjonsprogram, mottar introduksjonsstønad. Antall deltagere i program har gått ned fra 2019 til 2020. Det er lavere ankomst på landsbasis, og anmodningstallene blir lavere. Dette fører til færre deltagere i program.

Sosialhjelpsmottakere med intro.stønad som hovedinntekt

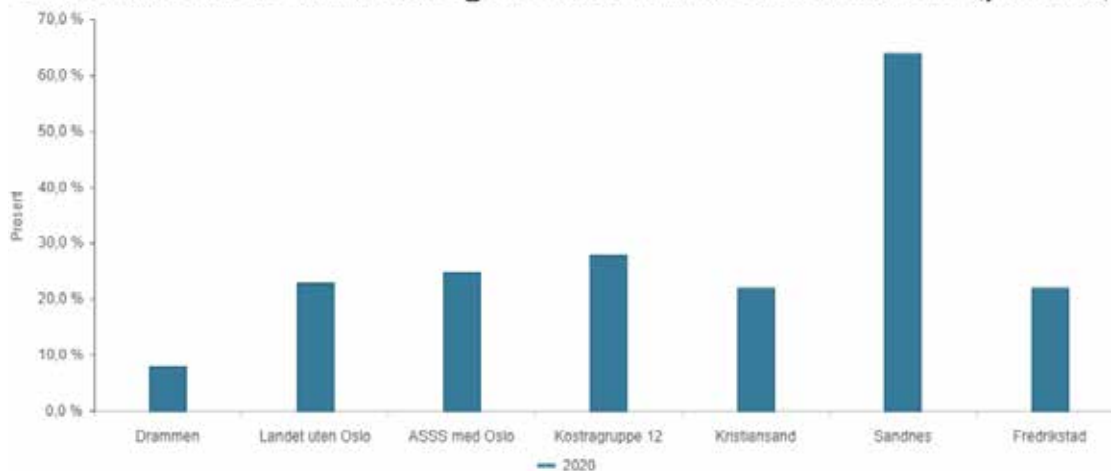

	2020
Drammen	76
Landet uten Oslo	4 643
ASSS med Oslo	130
Kostragruppe 12	1 063
Kristiansand	115
Sandnes	69
Fredrikstad	79

Introduksjonsstønaden er ment å skulle dekke flyktingers behov for midler til livsopphold og bortgifter. For enkelte familier, særlig store barnefamilier, familier med enslig forsørgere og ung, enslige flyktninger er det noen ganger behov for at introduksjonsstønaden suppleres med sosialhjelp. Denne indikatoren viser hvor mange dette gjelder.

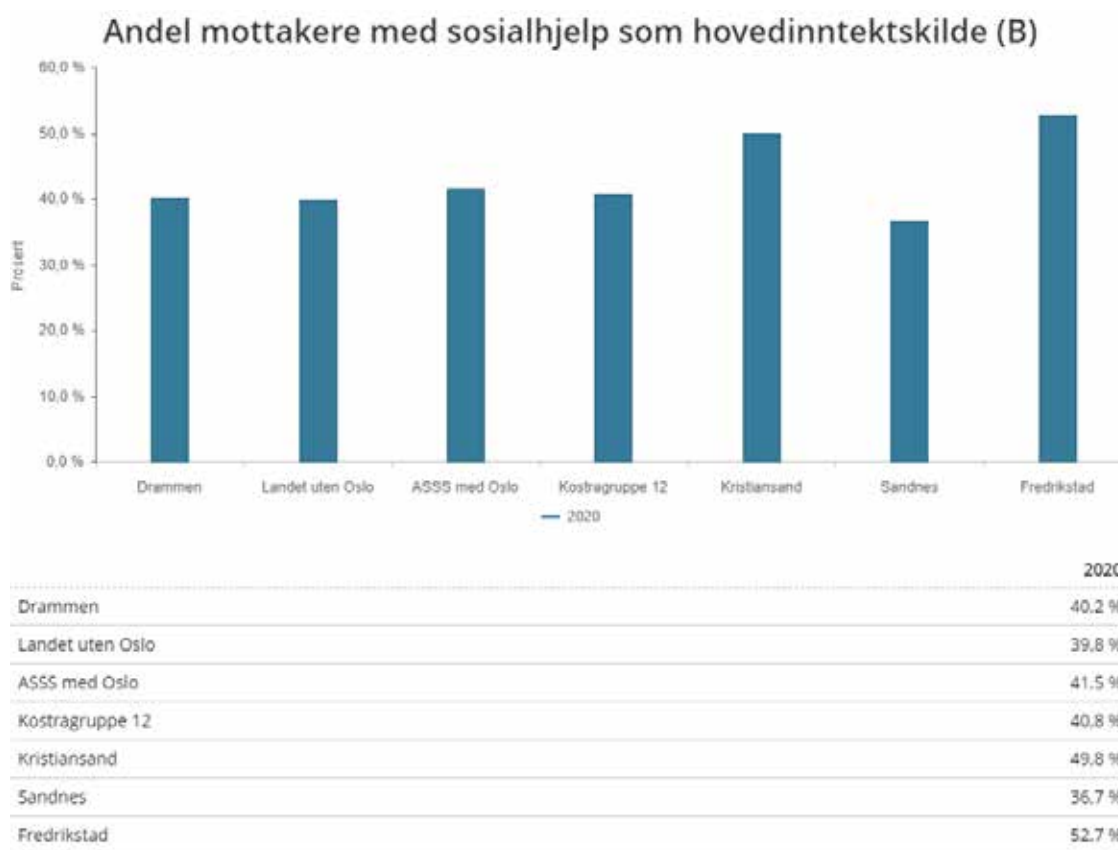
Antall sosialhjelpsmottakere som har introduksjonslønn som hovedinntekt har gått noe ned, fra 127 personer i 2019 til 76 i 2020. Sett i forhold til antall deltakere på introduksjonsprogram har andelen sunket fra 35% til 31 %. Dette kan ha sammenheng med det vedtatte kommunale reglementet i Drammen kommune. Kommunestyret har vedtatt å gi ungdom mellom 18 - 25 år som bor i egen husstand 2 G i introduksjonsstønad som samsvarer med ordinær stønad for de over 25 år, og ikke 2/3 av 2G som veiledene norm tilsier. Tidligere har flere da måtte ha supplerende sosialhjelp i tillegg for å klare husleie og livsopphold.

Andel husstander i midlertidige botilbud i mer enn 3 måneder (prosent)

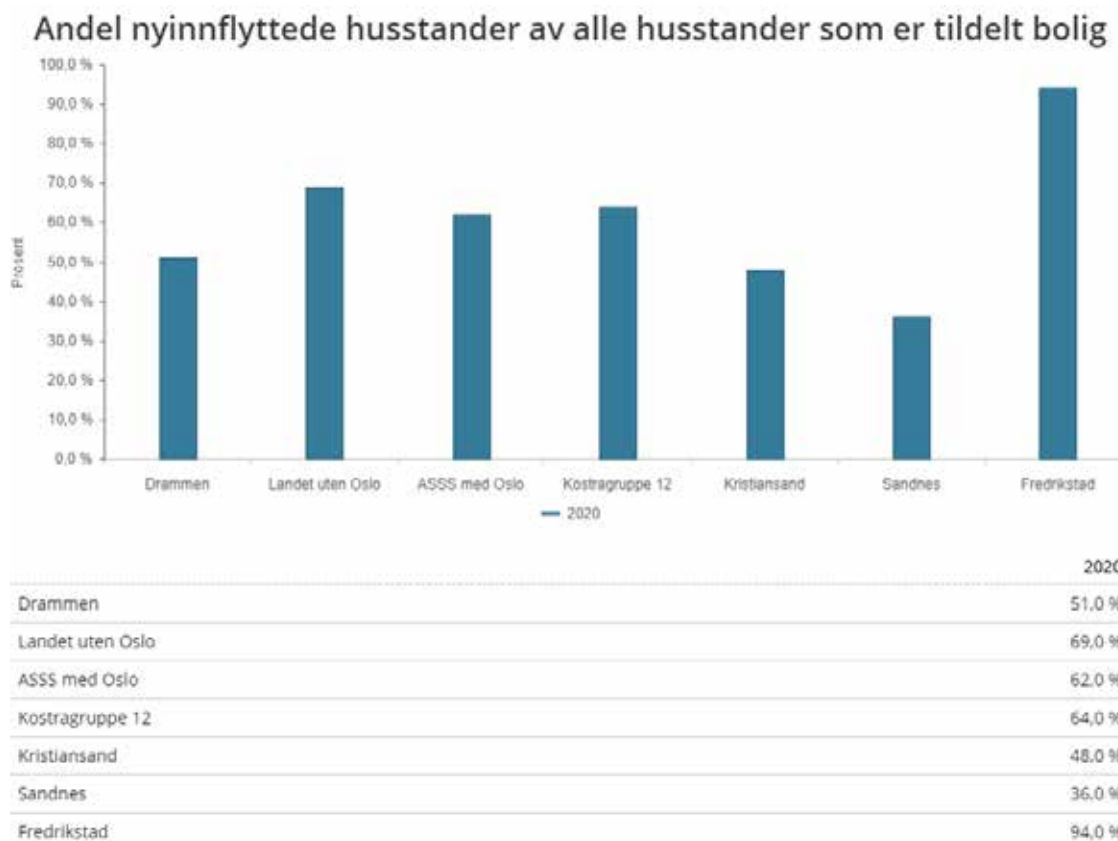

	2020
Drammen	8,0 %
Landet uten Oslo	23,0 %
ASSS med Oslo	24,9 %
Kostragruppe 12	28,0 %
Kristiansand	22,0 %
Sandnes	64,0 %
Fredrikstad	22,0 %

NAV har ansvar for å gi akutt, midlertidig botilbud til husstander som står uten tak over hodet, og trenger hjelp til å finne sted å bo. Dette i henhold til Lov om sosiale tjenester i NAV, § 27. Det er et mål at ingen skal bo i midlertidig botilbud lenger enn 3 måneder, men hjelpes til en trygg bosituasjon så raskt som mulig. I Drammen var det 116 husstander i midlertidige botilbud i løpet av 2020. 9 av disse, 8 prosent, bodde der lenger enn tre måneder. Dette er en betydelig lavere andel enn i kommunene i sammenligningen, men allikevel en uønsket høy andel.

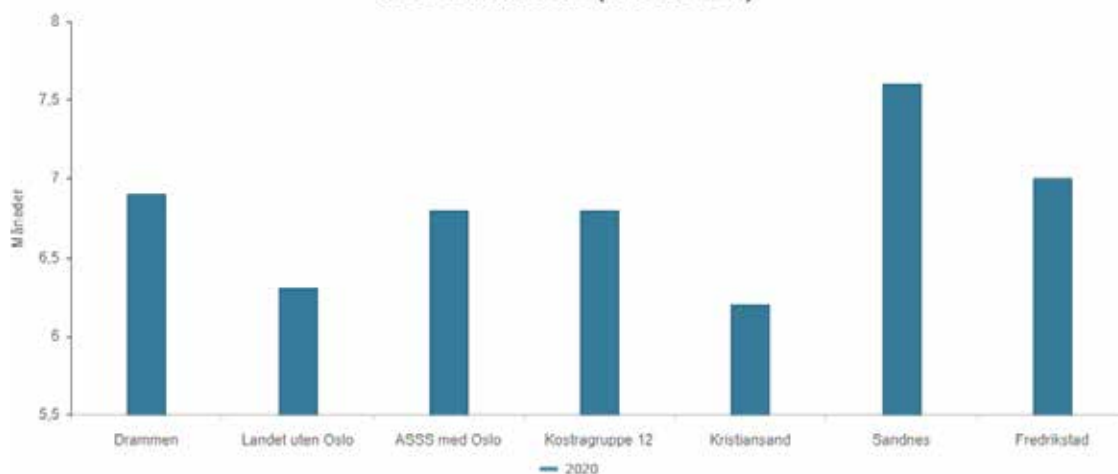
Andelen sosialhjelpsmottakere som, har stønaden som sin hovedinntektskilde, viser hvor stor andel som lever av sosialhjelp. I Drammen gjelder dette for 4 av 10 mottakere. Dette indikerer hvor stor andel som står langt fra å være selvhjulpne. Siden økonomisk sosialhjelp er ment å være en midlertidig ytelse er det et mål at færrest mulig har dette som sin hovedinntekt. Drammen har en svak nedgang fra 2019 til 2020, i likhet med alle andre i sammenligningsgrunnet. Resultatet viser også at omtrent like stor andel lever av sosialhjelp i Drammen, som i de andre kommunene.

De fleste som tildeles kommunal utleiebolig får en tidsbegrenset leiekontrakt på 3 år. De øvrige har en tidsubegrenset leiekontrakt og mange av disse bor i den kommunale boligen, livet ut. Dette er gjerne leietakere i tilpassede boliger eller omsorgsboliger. For de som har 3-års kontrakt er det et mål at de, i løpet av denne perioden, med råd og veiledning, skal finne egen bolig. Dette enten ved å kjøpe egen bolig for eksempel via startlån, om de har økonomisk mulighet til det og er i målgruppen, eller i privat utleiebolig.

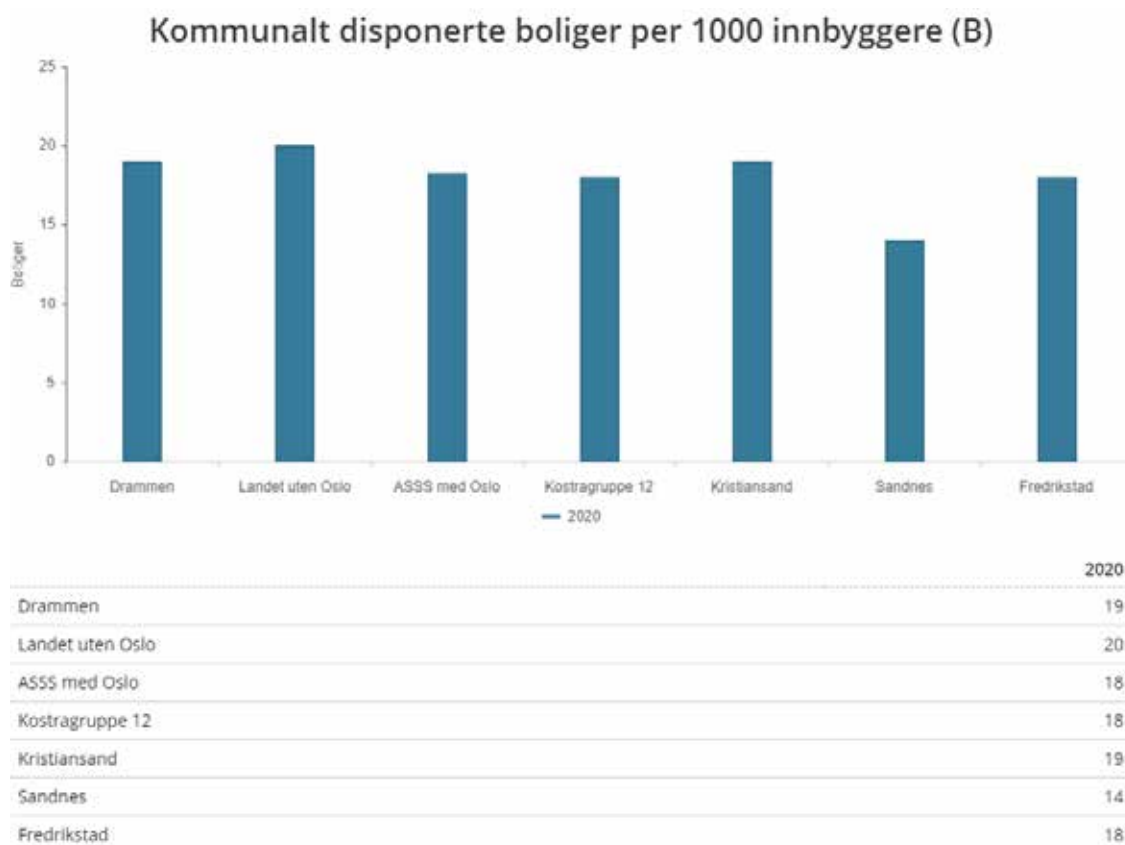
Det tildeles, i snitt, ca 25 kommunale boliger hver måned. Resultatet på denne indikatoren viser at 51 % av disse boligene tildeles husstander som ikke allerede bor i kommunal bolig og søker fornyelse av kontrakt eller bytte av bolig. Det er et mål at flest mulig hjelpes til å finne annen bolig gjennom den tre-årige kontraktsperioden og derfor er det ønskelig at denne andelen skal være høyere enn resultatet for 2020.

Gjennomsnittlig stønadslengde for mottakere med sosialhjelp som hovedinntekt (måneder)

	2020
Drammen	6.9
Landet uten Oslo	6.3
ASSS med Oslo	6.8
Kostragruppe 12	6.8
Kristiansand	6.2
Sandnes	7.6

Gjennomsnittlig stønadslengde forteller hvor mange måneder hver mottaker i snitt mottok sosialhjelp, siste år. Indikatoren sier ikke noe om hvor lenge mottakeren har fått sosialhjelp i tidligere år. Resultatet viser at i snitt mottok hver sosialhjelpmottaker i Drammen sosialhjelp i nesten 7 av årets 12 måneder. Dette er et resultat på samme nivå som i kommunene som er brukt i sammenligningen. En mottaker regnes som langtidsmottaker dersom stønadslengden er 6 måneder eller lenger, så andelen er uønsket høy. Årsaken er med stor sannsynlighet de konsekvensene pandemien har skapt for redusert tilgang på aktivitet og arbeid.

Sammenlignet med andre kommuner har Drammen kommune et tilfredsstillende antall kommunalt disponible utleieboliger. Det er imidlertid utfordringer med at boligene i noen grad ikke er tilpasset behovet (etterspørselen) i forhold til størrelse og egnethet.

Sammendrag

Programområdet har tjenester innen to temaområder i KOSTRA: Sosiale tjenester og Kommunale boliger. Det er tatt med et tilstrekkelig antall indikatorer til å kunne belyse begge områder. Indikatorene vurderes som sentrale for: økonomisk sosialhjelp i NAV, tilgang på kommunale utleieboliger og bruk av Husbankens ordning med startlån, samt etablering og kvalifisering av flyktninger. Det vises også til nøkkeltall som omtales under "Tall og fakta" om programområdet

HOVEDUTVALG FOR

KULTUR, IDRETT OG FRIVILLIGHET

P09 kultur, idrett og frivillighet

P10 medvirkning og lokaldemokrati

Om hovedutvalget

Hovedutvalget for kultur, idrett og frivillighet har det politiske ansvaret for kultur, idrett og frivillighet og medvirkning og lokaldemokrati. Dette utgjør:

- 4 folkebibliotek og et fengselsbibliotek, 3 innbyggertorg
- 5 frivilligsentraler
- Fossekleiva kultursenter
- 3 arenaer for gjesteopphold for kunstnere, Holmsbu, Union og Fossekleiva
- Kulturskole med 3 hovedlokasjoner og 2 Kulturskolesatellitter
- Fritidstilbud til barn og unge, 3 hovedlokasjoner
- Idrettshaller og baner i kommunal regi
- Bidragsyter for lokal kunst, interkultur, kultur, idrett, friluftsliv samt kulturminnevern og frivillighet.
- Byantikvar
- Skogsdrift i kommunal skog.
- Etablering og videreutvikling av nærutvalg og lokaldemokratisk verktøykasse.
- Opplæringsaktiviteter knyttet til innbyggerinvolvering og medvirkning
- Etablering av overordnet systematikk og struktur i arbeidet med involvering og medvirkning.

Det har vært en bratt læringskurve for tjenestene innenfor hovedutvalgsområdet. En ny organisasjon skulle sette seg, samtidig som pandemien endret mange forutsetninger. Dette har stilt tjenestene overfor store utfordringer, samtidig som det har gitt muligheter for å prøve ut nye digitale plattformer.

Dette er vi stolte av

Byantikvar er etablert og utgjør en del av avdelingen Kunst og kulturarv. Det ble gitt skriftlige uttalelser i 112 plan- og byggesaker, i tillegg til mange forhåndsuttalelser samt muntlig rådgivning og kontakt med innbyggere.

Fotballhallen på Åssiden stod ferdig i november. Anlegget fungerer som et nærmiljøanlegg for kommunedelen og skolene som ligger rundt.

Kunstgress- og kunstisbane i Svelvik ble åpnet og satt i drift. Anlegget har hatt godt besøk. Marienlyst friidrettsbane er rehabilitert og fremstår nå som ny.

Det er inngått en forlenget leieavtale for Nøstehallen Skatepark for tre nye år, med opsjon på ytterligere to år.

Det er lagt til rette for en god dialog med frivilligheten under pandemien. Mange enkeltpersoner og foreninger har engasjert seg for at andre skal få hjelp i en vanskelig tid. Frivilligsentralene har bistått hele kommunen og kommunens innbyggere med å organisere dugnader og god dialog med ulike miljøer. Det ble videreført og videreutviklet driftssamarbeid med frivillig sektor (OFS – offentlig frivillig samarbeid) om drift av kommunale anlegg og bygg. Denne ordningen er fordelaktig for frivilligheten samtidig som den gir kommunen en økonomisk og effektiv drift.

Egen tilskuddsordning til økt kulturaktivitet med løpende søknadsfrist er etablert med godt tilfang av søknader og rask ekspedering.

Det ble etablert koronatelefon for bestilling av test og vaksine og utvikling av digital timebestilling for innbyggere. Et eget koordineringsteam med en egen nettside for smittevern og arrangement ble iverksatt. Teamet sørger for at publikum og arrangører kan få veiledning.

Det er gjennomført digitale arrangementer, store og små, konserter og prisutdelinger som en erstatning når det ikke har vært mulig å avvikle disse på tradisjonelt vis.

Nærutvalg ble i 2020 etablert i alle kommunedeler. Ordningen skapte engasjement og av rundt 200 innbyggere ble 80 valgt til å sitte i nærutvalg.

Drammensmodellen ble i 2020 trukket frem som et godt eksempel nasjonalt. Design og arkitektur Norge (DOGA) har valgt å løfte frem Drammensmodellen som en smart og bærekraftig stedsutviklingsmodell som setter innbyggerne i sentrum.

Læringspunkter fra 2020

Året har vært preget av fokus på å opprettholde og harmonisere ulike tjenester, og området har erfart at det må investeres tilstrekkelig tid for å utvikle et godt og tverrfaglig samarbeid mellom ulike tjenester. Det må investeres tid til å gjøre seg kjent med forskning og utvikling samt metoder for innbyggermedvirkning knyttet til gode, oppdaterte tjenester.

Knutepunksatsingen er et utgangspunkt for videre arbeid. Læring fra dette er at det må bli en bedre helhet rundt formålet med knutepunktene og en forventningsavklaring med tjenestene som er lokalisert i knutepunktene og i kommunedelene for øvrig.

Arbeidet med harmonisering av tjenester har vært viktig med hensyn til muligheten for å evaluere og utvikle tjenestetilbudet innenfor området.

Følgende er erfart under arbeidet med nærutvalgene:

Kommunestyret ledet arbeidet med å utarbeide reglement for nærutvalgene, noe som ga verdifull forankring og eierskap.

FAUene og de ulike rådene bidro til å nå bredt ut til innbyggere og gjøre ordningen med nærutvalg kjent. Flere opplevde trolig eierskap til satsingen fordi de også var med på å velge innbyggere til nærutvalgene.

Tett og personlig kontakt mellom de lokale koordinatorene og innbyggerne i nærutvalgene bidro til en god start og ga et godt grunnlag for videre dialog.

Utviklingen og bruken av digitale flater både internt og i tilbud til publikum og brukere har lært organisasjonen mye. En erfaring er også at det tar tid å etablere en ny organisasjon.

Oppsummering av de økonomiske hovedtrekkene

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
PO9-PO9 Kultur, idrett og frivillighet	0	310 783	315 414	4 631	1,5 %
P10-P10 Medvirkning og lokaldemokrati	0	1 748	4 685	2 937	62,7 %
Sum	0	312 531	320 100	7 568	2,4 %

Hovedutvalgsområdet har hatt en ramme på 320,1 millioner kroner og et samlet mindreforbruk på 7,6 millioner kroner som er et avvik på 2,4 prosent. Det er tilført 3,9 millioner kroner for utgifter knyttet til pandemien, 175 års jubileum i Svelvik og Fjell 2020. Det er dessuten en besparelse på 2,9 millioner kroner som følge av utsatte ansettelse av lokale koordinatorene, utsatt oppstart av nærutvalg og utsatt utvikling av kommunedelene.

Kultur, idrett og frivillighet ble kompensert med 1,5 millioner kroner for 175 års jubileet i Svelvik i desember. Sent opptak av lån til kirke ga en besparelse på 0,5 millioner kroner i redusert kapitalkostnad. Programområdet ble kompensert 1,5 millioner kroner for 175 års jubileet i Svelvik i desember. Sent opptak av lån til kirke ga en besparelse på 0,5 millioner kroner i redusert kapitalkostnad. Programområdet fikk også overført ubrukte restmidler for 2020 fra områdeløftet Fjell 2020. Dette var det ikke budsjettet for, så disse midlene inngår i programområdets driftsresultat.

Medvirkning og lokaldemokrati har hatt utsettelse i ansettelse av lokale koordinatorene, utsettelse i oppstart av nærutvalg. Det er ubenyttede midler til utvikling av kommunedelene og til lokaldemokratisk verktøykasse. Til sammen har dette gitt en besparelse på cirka 2,9 millioner kroner.

Hovedutvalgsområdet har hatt en investeringsramme på 46,1 millioner kroner og 38,5 millioner kroner er brukt.

P09

KULTUR, IDRETT
OG FRIVILLIGHET

Innledning

Kommunens tjenester innen kultur, idrett og frivillighet er levert kommunens innbyggere i et annet format og mindre omfang enn forventet. Pandemisituasjonen førte til unntakstilstander i organisasjonen som helhet og preget tjenestetilbudet til innbyggerne og den eksterne aktiviteten i fagområdet.

Programområdet drifter bibliotek, innbyggertorg, frivilligsentraler, samfunnshus, idrettsanlegg, bad, ungdomshus, kulturskole, arrangement, Interkultur og Fossekleiva kultursenter. Området har ansvar for byantikvar og kulturarv.

Området tilrettelegger og er bidragsyter for, Drammen scener, Drammensbadet, museer, kirke, lokal kunst, kulturaktiviteter og arrangement, idrett og friluftsliv samt kulturminnevern. Det ytes tilskudd til andres idrettsanlegg, kulturhus, scener, museum, teater og friluftstilbud til barn og unge. Området omfatter også skogsdrift i kommunal skog og tilrettelegging for allmennhetens friluftsliv.

Programområdet har et underforbruk på 4,6 millioner kroner i forhold til revidert budsjett som følge av tildeling av midler sent på året. Dette er et avvik på 1,5 prosent av programområdets totale budsjetttramme. Det er tilført 3,9 millioner kroner for pandemi, 175 års jubileum Svelvik og Fjell 2020.

Programområdet har hatt en investeringsramme på 46,1 millioner kroner. Det er brukt 38,5 millioner kroner rådmannen foreslår å rebevilge 7,1 millioner kroner for å avslutte prosjekter 2021.

Fakta om programområde

Programområdet drifter tilbud til hele befolkningen og gir tilskudd til drift av kulturinstitusjoner og anlegg for idrett og aktivitet.

Bibliotekene driver aktiv litteratur- og kunnskapsformidling til hele befolkningen i kommunen. Bibliotekene er uavhengige, har gratis møteplasser og debattarenaer og tilbyr et stort mangfold av åpne kulturarrangementer. I Drammen kommune er det fire biblioteker: Drammensbiblioteket, Mjøndalen bibliotek, Fjell bibliotek, Svelvik bibliotek. I tillegg er det fengselsbibliotek i Drammen fengsel som er statlig finansiert. Bibliotek og møteplass har også ansvar for innbyggertorgene og driver test- og vaksine telefonen. Bibliotekene har et utstrakt samarbeid med organisasjoner, foreninger og enkeltaktører i lokalsamfunnene. Skoler og barnehager benytter seg av bibliotekenes tilbud.

Videre har området ansvar for kulturskole og ung kultur som gir et bredt tilbud til barn og unge gjennom kulturskolen og åpne tilbud. Kulturskolen underviser i kjernefagene musikk, teater, visuell kunst og dans. Kulturskolen og Ung kultur har tilbud følgende steder:

- Folkets hus i Krokstadelva
- Union Scene på Grønland/Drammen sentrum
- Knutepunkt Svelvik.
- Kulturskolesatellitter på Brandengen og Konnerud skole
- Neon fritidsklubb på Fjell
- Nøstedhallen skatepark
- Union scene
- Ungdomshuset G60 på Grønland
- Undergrunnen i Svelvik
- Down Under i Mjøndalen har åpne tilbud til barn og unge i tillegg til festivaler og enkeltarrangement.

Det tilrettelegges for aktivitet i regi av frivilligheten gjennom frivilligsentralene, tilskuddsordninger, møteplasser, arrangementer og utlån av lokaler og utstyr. Drammen har fem frivilligsentraler.

Drammen kommune har en robust frivilligsektor. Pandemisituasjonen i 2020 har vist hvor viktig frivillig sektor er som samarbeidspartner for kommunen.

Kommunen samarbeider tett med frivillige i forbindelse med store arrangement som World Cup skisprint, Kulturhælja, Elvefestivalen, GLOBUS, Tour of Norway med mer.

Området tilrettelegger arenaer og anlegg for egenorganisert og organisert aktivitet. Det er utviklet samarbeidsmodeller og partnerskap om aktive lokalsamfunn i noen kommunedeler mellom idrettslag og skoler. Det har vært forskjellig praksis i de tre tidligere kommunene når det gjelder eierskap og drift av idrettsanlegg. Det er etablert et godt samarbeid med idrettsrådet.

Kommunen har ansvar for tilrettelegging av turveier, skiløyper og friområder for allmennheten. Skogsdrift og skjøtsel er en viktig del av programområdet og det er etablert et samarbeid med Friluftforum, som er en sammenslutning av de frivillige organisasjonene innenfor friluftsliv.

Området omfatter tilskudd til drift, utvikling og forvaltning av muséer, teater og scener. Kommunen bidrar med tilrettelegging og tilskudd til profesjonell kunstformidling, skapende kunst og til kulturaktiviteter i kommunal regi. Drammen kommune har lokale kulturbygg og bistår med utlån, utleie og praktisk tilrettelegging.

Union, Fossekleiva og Holmsbu har kunstnerresidens med mulighet for opphold av gjestende kunstnere og kulturarbeidere.

Drammen kommune gir tilskudd til den norske kirke ved Drammen kirkelige fellesråd til gravplasser og krematorier.

Byantikvar ble ansatt 2020 og skal gi faglige råd vedrørende bevaring av kulturhistoriske og verdifulle bygninger og miljøer samt arkeologiske kulturminner. Det utføres formidling, tilrettelegging og forvaltning av kulturminner og kulturmiljøer i kommunen. Forvaltningen av kulturminner styres av en rekke lover og forskrifter (plan- og bygningsloven og kulturminneloven).

Programområdet er utfører av vedtak om fritids- støttekontakter til innbyggere med behov for assistanse til egen fritid. Tjenestetildeling og koordinerende enhet samt barnevernet fatter vedtak om tildeling av tjenesten.

Nøkkeltall kultur, idrett og frivillighet

		2020
Antall digitale arrangementer		68
Antall seere digitalt (inkl. Globus, KulturAID)		49 520
Antall arrangementer		184
Antall publikummere		8 962
Antall kubikkmeter tømmer levert til mottak		1 980
Antall medlemmer i idrettslag	*	29 530
Driftstilskudd kulturaktører og lag/foreninger	Antall tilskudds- mottakere	43
Andre tilskudd kunst og kultur	Antall tilskudds- mottakere	79
Museer	Antall tilskudds- mottakere	3
Teater	Antall tilskudds- mottakere	1
Festivaler	Antall tilskudds- mottakere	6
Skriftlige uttalelser til plan- og byggesaker	Antall byggesaker	102
	Antall plansaker	10
Kulturskolen	Antall elevplasser, ordinær undervisning	1 555
Antall friplasser		140
Antall besøk på biblioteket		275 962
Antall deltakere på arrangementer (hvor mange av disse er digitale)		11 074
Den norske kirke	Antall medlemmer	58 741
Andre tros- og livssynssamfunn	Antall medlemmer	20 992

* tall for de tre gamle kommuner. Oppdaterte tall april hvert år.

Mål og resultater

Søknadsordninger

Det ble etablert en ny søkbar tilskuddsordning for økt kulturaktivitet med en pott på 0,5 millioner kroner. Midlene ble fordelt etter søknad med løpende frist, søknader på over 25 000 kroner er behandlet i hovedutvalget.

Det ble i samarbeid med P03 forebyggende tjenester, fordelt 0,5 millioner kroner etter søknader til tiltak for barn i familier med levekårsutfordringer. Midlene ble fordelt rett i forkant av sommerferien slik at lag og organisasjoner kunne benytte dette til aktiviteter i skolens ferie.

Etablering av innbyggertorg

Det er etablert innbyggertorg og møteplass i de gamle rådhusene i Svelvik og Mjøndalen og i rådhuset i Drammen sentrum. Knutepunkt Fjell ble formelt åpnet med bibliotek, møteplass, arena for ung kultur, frivilligsentral og kultursal.

Det ble gjennomført fysisk tilrettelegging og oppgradering av møteplassene i knutepunktene i Svelvik og Mjøndalen. Dette er utført i samarbeid med andre tjenester i knutepunktene.

Det ble igangsatt arbeid for å utvikle møteplassene og innbyggertorgene sammen med innbyggere.

På ettersommeren ble det omprioritert bemanning fra innbyggertorg og etablert en midlertidig avdeling for å betjene bestilling av testing for Covid-19. Det har også vært hentet inn ekstra bemanning i perioder fra andre områder. Avdelingen har bidratt med et betydelig arbeid i utvikling av den digitale helseboka.

Samarbeid med Idrettsråd, Friluftsforum og Drammen kulturråd

Ny samarbeidsavtale med nytt felles idrettsråd ble inngått og en første samarbeidsavtale med Friluftsforum. Det har vært et godt samarbeid med rådene og det er lagt gode grunnlag for videre dialog og samarbeid.

Det ble etablert et interimstyre for kulturråd. Drammen kulturråd ble konstituert og hadde sitt første årsmøte i desember 2020. Det ble bevilget 0,5 millioner kroner til etablering og drift av kulturrådet.

Kulturskolesatelitter

Kulturskolesatelitter er videreført ved Brandengen og Konnerud, i tett samarbeid med de to skolene. Det har vært to dager med kulturskoleundervisning på Brandengen skole og to dager på Konnerud skole. Et tverrfaglig lærerteam underviser elevene i grupper. Halvparten av undervisningen skjer i aktivitetsskolen – AKS og halvparten skjer etter skoletid som et ordinært gruppebasert kulturskoletilbud.

Kirken

Kirken har etter kommunestyrets vedtak for 2020 fått utbetalt ordinært tilskudd på 35,5 millioner kroner til drift av kirke og 11,8 millioner er til drift av gravplasser og krematorier. Kirken har også mottatt 350 000 kroner som refusjon for ekstrakostnader vedrørende pandemien. Drammen kommune har dekket kostnader til kirken for reguleringspremie pensjon og kapitalkostnader for lån tatt opp med kommunal godkjenning med i alt 2,5 millioner kroner.

Organisasjonen

Programområdet har fått bistand med tjenesteutvikling fra kompetansesenteret vedrørende prosessledelse for etablering av innbyggertorg og møteplass i knutepunktene i kommunedelene og ved gjennomføring av Drammen Pride 2020.

Programområdet har overført 4,7 årsverk med budsjettmidler til knutepunkt Strømsø, videre er det effektivisert med to årsverk.

Programområdet vurderer hver ledige stilling ved nyansettelser for å se om det kan effektiviseres ytterligere.

Digitalisering

Ett nytt system - Aktiv kommune, for booking og tildeling av lokaler og arenaer for idrett, lag og foreninger er delvis implementert og vil fortsette i 2021. Systemet vil gi bedre tilgjengelighet til kommunens lokaler og enklere administrasjon på tvers av programområder.

Digitalisert forvaltning av tilskuddsordninger er under prosjektering. Systemet vil forenkle søknadsprosessen og gi bedre informasjon og oversikt for søkere. Kommunen vil med systemet få et saksbehandlings- og rapportverktøy og en effektiv arkivering.

På bibliotek og innbyggertorg skal et nytt system sørge for at brukere kan betjene seg selv med kopier og utskrifter også fra sine egne enheter og uten assistanse fra biblioteks ansatte. Dette vil også gi full tilgang på tjenestene i bibliotekenes meråpningstid.

Det er jobbet med å etablere felles løsning for digital undervisning ved Kulturskolen og gjort mye arbeid med å digitalisere tilbud i ung kultur og i arrangement i hele programområdet.

Pandemien

Programområdet har fulgt lokale og nasjonale retningslinjer og smittevernveiledere for kultur og arrangementer siden mars. I perioder med høyt lokalt smittetrykk har kulturtilbudene i Drammen vært på rødt nivå, når kulturtilbud ellers i landet har vært på gult nivå. Dette er i tråd med nasjonale retningslinjer som tilsier at plassering på nivå må gjøres ut fra kunnskap og vurdering av smittetrykket lokalt i den enkelte kommune.

Alle tildelte arrangement som fikk tilskudd i 2020, fikk beholde dette etter politisk vedtak, selv om de ble avlyst. Dette for å ivareta arrangørene og deres allerede påløpte kostnader og støtte opp om manglende inntekter.

I samarbeid med BVD ble det satt opp en digital scene (KulturAid) rett etter nedstengningen i mars.

Som følge av pandemien er det mange arrangementer som ikke har latt seg gjennomføre, men det er gjennomført gode digitale erstatninger. Som eksempel nevnes 17. mai og kulturminnedagen.

Frigjøringsdagen 8. mai ble arrangert i samarbeid med veteranforeningene som en hybrid løsning med begrenset tilstedeværelse ved kransenedlegging i Drammen, Mjøndalen og Svelvik

Pride - arrangementet ble i samarbeid med kompetansesenteret gjennomført som alternativt opplegg. Det ble utviklet tre nettkurs for ledere og ansatte i kommunen om normer, kjønn og seksualitet og hvordan skape inkluderende og trygge arbeidsfellesskap og likeverdige tjenester for alle. Det var spesielt fokus på skole og eldreomsorg.

“Mens vi venter” advents- og julearrangement ble gjennomført digitalt i samarbeid med BVD.

I pandemisituasjonen var bibliotekene tidlig ute med å tilby tjenester på alternative måter. Når andre tjenester stengte, var bibliotekene åpne. Det er ferdigstilt en ny barneavdeling og et verkstedsområde Hollenderiet i 3. etasje på Drammensbiblioteket.

Tjenestetilbudet i Kulturskole og ung kultur har vært påvirket av pandemien ved at det i perioden fra 12. mars til 9. mai var nedstengt og det ble gjennomført tilbud kun i den grad det var mulig digitalt. I perioden fram til sommeren ble det meste av tjenestetilbudet satt i gang igjen. Høsten ble startet opp slik som før sommeren, men fra oktober og november ble det nye restriksjoner som gjorde at tjenestetilbudet helt eller delvis måtte tilbake på digitale plattformer.

Frivilligsentralenes drift har vært påvirket av både smittevern hensyn og nedstengning. Det har blitt færre aktiviteter og møteplasser, men mer dialog med organisasjoner knyttet til utdeling av mat og utstyr samt kommunikasjon til deler av minoritetsbefolkningen.

Støttekontakttjenesten har ikke kunnet gjennomføre mål om mer gruppeaktiviteter.

Den kulturelle spaserstokken har brukt digital overføring til seniorsentrene.

Fossekleiva kultursenter har som følge av lavere besøk under pandemien mistet sin eksterne driver gjennom fire år av Café Jebsen.

Konklusjon

Håndtering av pandemien har bidratt til økt endringskompetanse for tjenestene, ved at endringer i driften har måttet tilpasses hvordan smittetrykket til enhver tid har vært i kommunen. Det har vært krevende både for ledere og ansatte å ha vært nødt til å endre på organiseringen og driften av tjenestene så mange ganger i løpet av kort tid, men dette er noe tjenestene har fått til på en god måte.

En stor del av aktiviteter og arrangementer har blitt avlyst, og mange av kommunens viktige sosiale arenaer og møteplasser har vært helt eller delvis stengt.

Nytt samarbeid med frivilligheten har vokst frem under pandemien, og mange enkeltpersoner og foreninger har engasjert seg for at andre skal få hjelp i en vanskelig tid.

Virksomhetene har klart å levere faglig forsvarlige tjenester av god kvalitet til innbyggerne i ulike kommunedeler.

Harmonisering

Programområdet har mange områder med behov for harmonisering. Noen områder er ferdig harmonisert, og noe harmoniseringsarbeid pågår eller gjenstår. Arbeidet med harmonisering er blitt noe forsinket på grunn av pandemien.

Av områder som ble ferdig harmonisert i 2020 kan nevnes:

- Harmonisering av utleiepriser og tilskudd til idretten ble utført for utleievirksomheten i de kommunale hallene. Tilskuddene til lagseide innendørsanlegg ble likestilt og den generelle hodestøtten til idretten harmonisert. Dette ble finansiert ved ble omdisponering av 2 millioner kroner 1. tertial.
- Samarbeidsavtale med nye Drammen idrettsråd ble oppdatert og det ble inngått en første samarbeidsavtale med Drammen friluftsforum.
- Priser og gebyrer på bibliotek er harmonisert. Prinsipper for priser for arrangementer med samarbeidspartnere og bibliotekets egne arrangementer ble harmonisert slik at alle arrangement skal være gratis.
- Kulturpris og frivillighetspris er harmonisert.
- Gebyrer i Ung kultur (åpne tilbud)

Av områder som ble startet opp i 2020, og som videreføres i 2021 kan nevnes:

- Harmonisering av tilskudd til kunst- og kulturlivet ble startet opp og ferdigstilles i 2021.
- Kulturstipend ble harmonisert med virkning fra 2021
- Vurdering av eierstruktur idrettsanlegg
- Gebyrer i Kulturskole
- Organisering av frivilligsentraler

Harmoniseringene er gjennomført med bred involvering av ledere, tillitsvalgte og politikere gjennom ulike arbeidsgrupper. Det har vært politisk arbeidsverksted der det ble laget en prioriteringsliste over hvilke prosesser og tjenesteområder som skulle behandles når.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	117 743	120 525	-2 781	111 710
Andre driftsutgifter	223 460	246 587	-23 127	195 028
Sum Driftsutgifter	341 203	367 112	-25 908	306 738
Andre inntekter	-24 989	-52 671	27 683	-27 514
Ref. sykelønn	-800	-3 657	2 857	-345
Sum Sum driftsinntekter	-25 789	-56 328	30 539	-27 859
Netto resultat	315 414	310 783	4 631	278 879

Programområdet hadde i 2020 et samlet mindreforbruk på 4,6 millioner kroner mot det reviderte budsjettet. Dette er et avvik på 1,5 prosent av programområdets totale budsjetttramme.

Programområde har fått tilført 25,1 millioner kroner for merutgifter til pandemien. Drammensbadet er kompensert med 20,4 millioner kroner. Kirken er kompensert 0,35 millioner kroner, det øvrige er kostnader vedrørende koronatelefon.

Programområdet ble kompensert 1,5 millioner kroner for 175 års jubileet i Svelvik i desember. Sent opptak av lån til kirke ga en besparelse på 0,5 millioner kroner i redusert kapitalkostnad. Programområdet fikk også overført ubrukte restmidler for 2020 fra områdeløftet Fjell 2020. Dette var det ikke budsjettet for, så disse midlene inngår i programområdets driftsresultat.

Det er nødvendig at kommunale tjenester leveres med like høy kvalitet uavhengig av hvor i kommunen den enkelte bor. Likeledes bør enhetskostnadene for brukerne være de samme for den enkelte tjeneste. Når tre kommuner slås sammen, er det behov for å harmonisere tjenestetilbud, gebyrer, satser, strukturer og systemer. Målet for harmoniseringsarbeidet i Drammen kommune er å sikre likeverdig behandling av brukere, gode løsninger, stabil og sikker drift og økonomisk bærekraft i kommunen.

Det ble i forkant av økonomiplan 2020-2023 kartlagt en lang rekke områder hvor det er behov for harmonisering. En del harmoniseringsarbeid ble gjort i forkant av kommunestyrets budsjettbehandling i desember 2019. Harmoniseringsarbeidet har fortsatt gjennom hele 2020. Status for harmoniseringsarbeidet per oktober 2020, ble rapportert i 2. tertialrapport.

Det er naturlig nok flest oppgaver knyttet til harmonisering innenfor tjenesteområder med tung publikumskontakt. Dette gjelder særlig innenfor hovedutvalget for oppvekst og utdanning og hovedutvalget for helse, sosial og omsorg – men også for tjenester innen hovedutvalget for kultur, idrett og frivillighet.

I årsevalueringen er status for harmoniseringsarbeidet omtalt under de respektive programområder.

Øvrig mindreforbruk knytter seg til perioder med vakanse, lite vikarbruk på grunn av pandemien og arrangementer som ikke har blitt gjennomført. Det er spesielt oktober-desember som har gitt innsparinger som følge av avlyste arrangementer.

Økonomi – investering

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr kultur, idrett og frivillighet	2 149	1 678	- 471
Oppgradering arena, anlegg og natur	35 399	45 050	9 651
Rewilding – etablering av biotoper i skog mv.	0	1 000	1 000
Delsum	37 548	47 728	10 181
Drammen Eiendom KF	83 958	81 500	- 2 458
Sum investering	121 506	129 228	7 723

Programområdet hadde i 2020 en total investeringsramme på 129,2 millioner kroner. Det ble investert for 121,5 millioner kroner.

Programområdet hadde for kommunekassa ett opprinnelig brutto investeringsbudsjett på 6,5 millioner kroner. Det ble overført 25,6 millioner kroner i ubrukte midler fra 2019, det ble omfordelt 3,0 millioner kroner 1. tertial samt tilført 10,95 millioner kroner 2. tertial. Det er overført 1,7 millioner kroner fra drift for å dekke driftsfinansierte investeringer. Kommunekassa har ett mindreforbruk på 10,2 millioner kroner.

Planlagte anskaffelser av maskiner og utstyr ble utsatt grunnet manglende avklaringer knyttet til tilgjengelige/overførte investeringsmidler ved starten av året. En langsiktig utskiftingsplan for maskiner og utstyr danner grunnlag for fremtidige investeringer.

Det vil til 1. tertialrapport 2021 bli foreslått å overføre 7,1 millioner kroner i investeringsmidler fra 2020 for å ferdigstille disse prosjektene:

Forsinkede leveranser	7,1
Tråkkemaskin Konnerud	1,3
Ismaskin Øren	1,6
Sceneutstyr	1,0
Neon fritidsklubb	0,5
Knutepunkt Fjell	1,7
Rewilding	1,0

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises det til årsmelding fra Drammen Eiendom KF

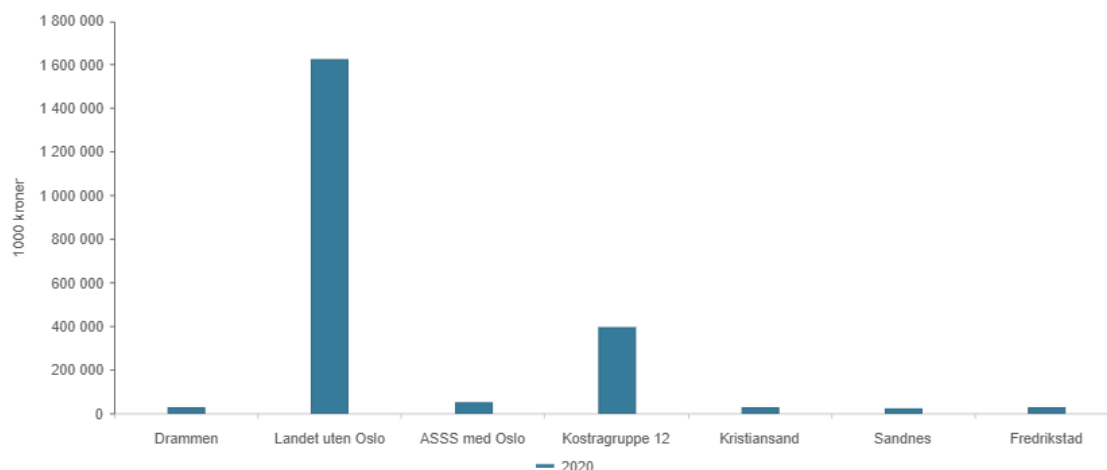
KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Dramme kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Netto driftsutgifter (385) Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kultur- og idrettsbygg (Kommunekasse)

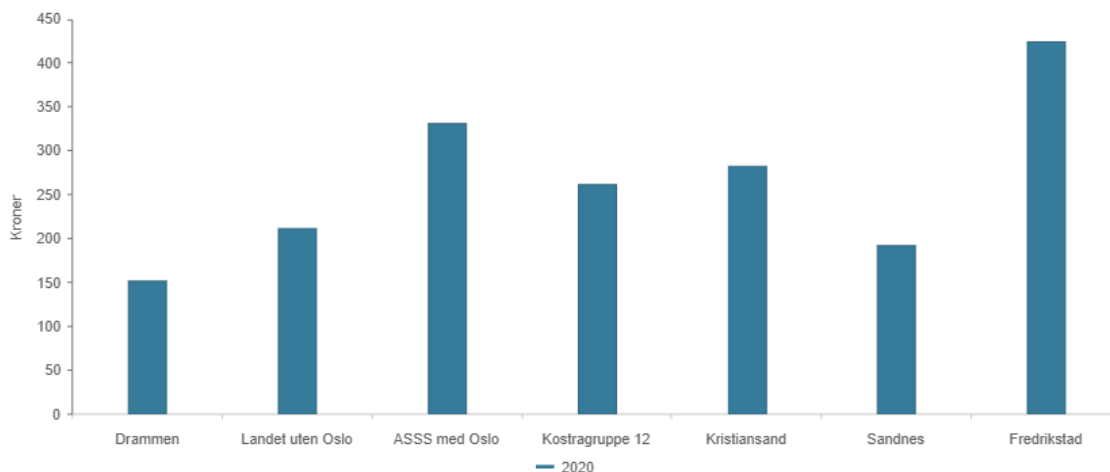
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020
Drammen	28 719
Landet uten Oslo	1 622 776
ASSS med Oslo	51 878
Kostragruppe 12	397 308
Kristiansand	26 358
Sandnes	21 435
Fredrikstad	28 091

Aktivitetstilbud barn og unge brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

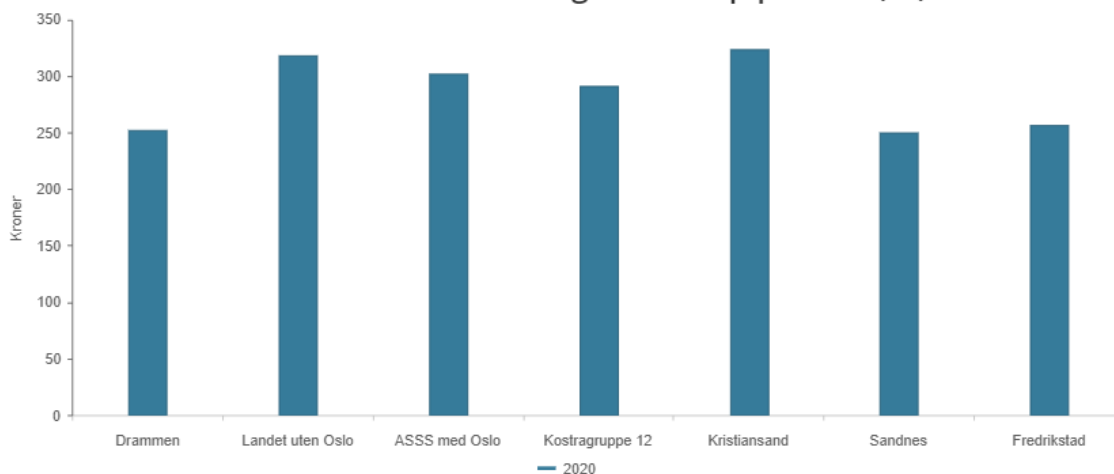
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020
Drammen	151
Landet uten Oslo	211
ASSS med Oslo	331
Kostragruppe 12	261
Kristiansand	283
Sandnes	192
Fredrikstad	424

Drammen kommune ligger 60 kroner per innbygger lavere enn landet forøvrig. Av brukte midler utgjør 15 kroner per innbygger aktiviteter utført for eksterne midler. 25 kroner per innbygger er husleier.

Bibliotek brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

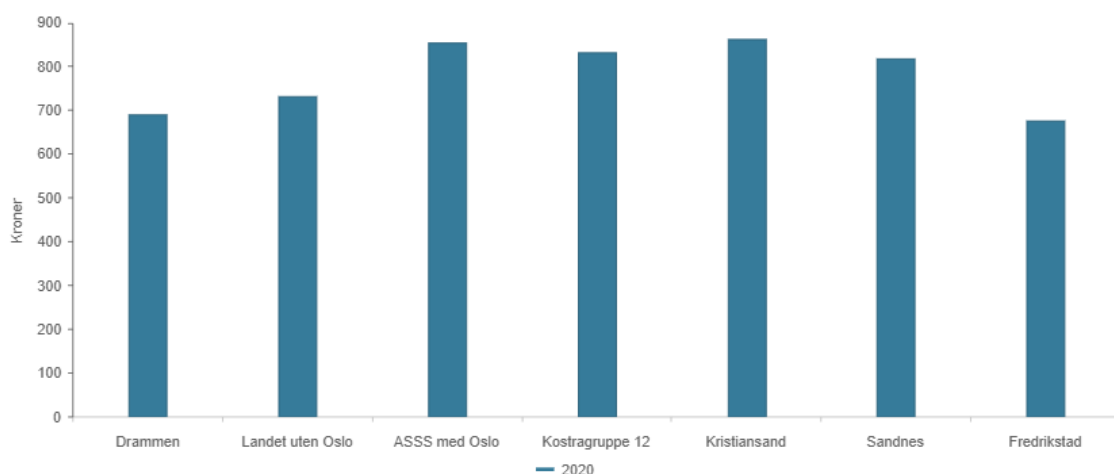

	2020
Drammen	252
Landet uten Oslo	318
ASSS med Oslo	302
Kostragruppe 12	291
Kristiansand	324
Sandnes	250
Fredrikstad	256

Bibliotekstjenesten driftes i Drammen for 66 kroner mindre per innbygger enn landet forøvrig uten Oslo. Drammen som Norges 7 største kommune har stordriftsfordeler ved mange innbyggere og dele kostnad på samtidig som vi ligger høyere enn snitt på utlån av barnebøker.

Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg brutto driftsutgifter beløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

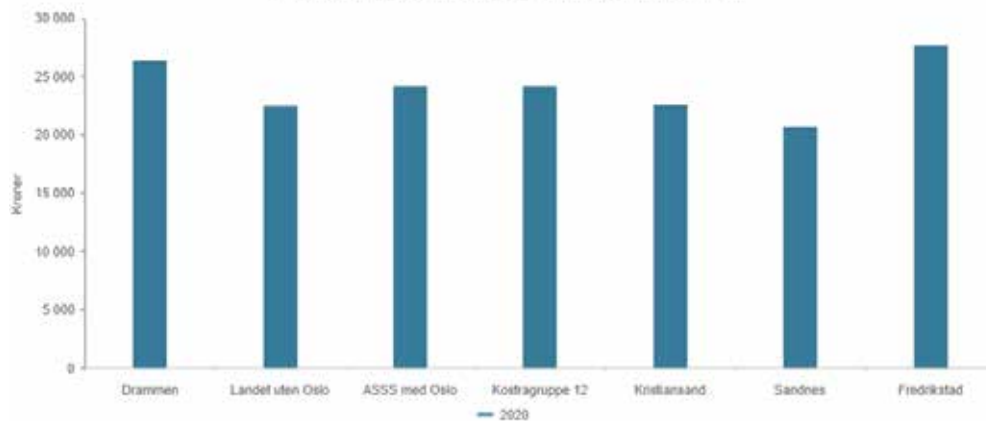

	2020
Drammen	691
Landet uten Oslo	731
ASSS med Oslo	853
Kostragruppe 12	832
Kristiansand	862
Sandnes	817
Fredrikstad	677

Drammen kommune er 38 kroner/innbygger lavere enn Norge uten Oslo. Drammen kommune har 9 flerbrukshaller i tilknytning til skolen og kostnader blir da ført som skole og ikke idrett i Kostra.

Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker (B)

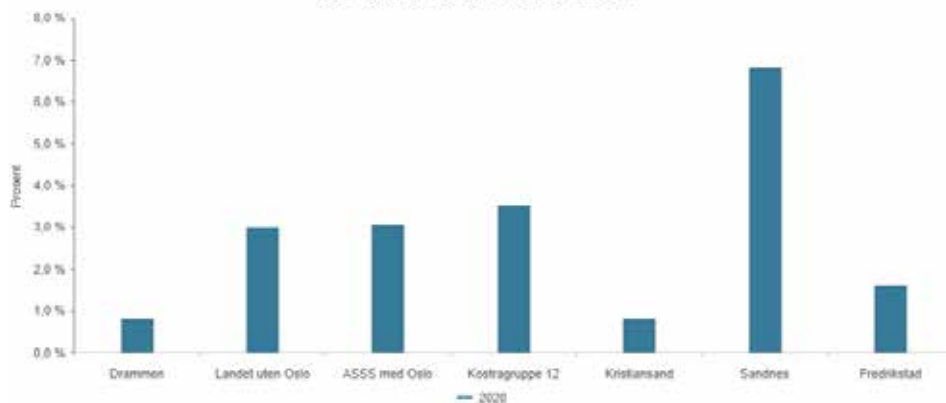
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020
Drammen	26 295
Landet uten Oslo	22 401
ASSS med Oslo	24 104
Kostragruppe 12	24 107
Kristiansand	22 510
Sandnes	20 697
Fredrikstad	27 652

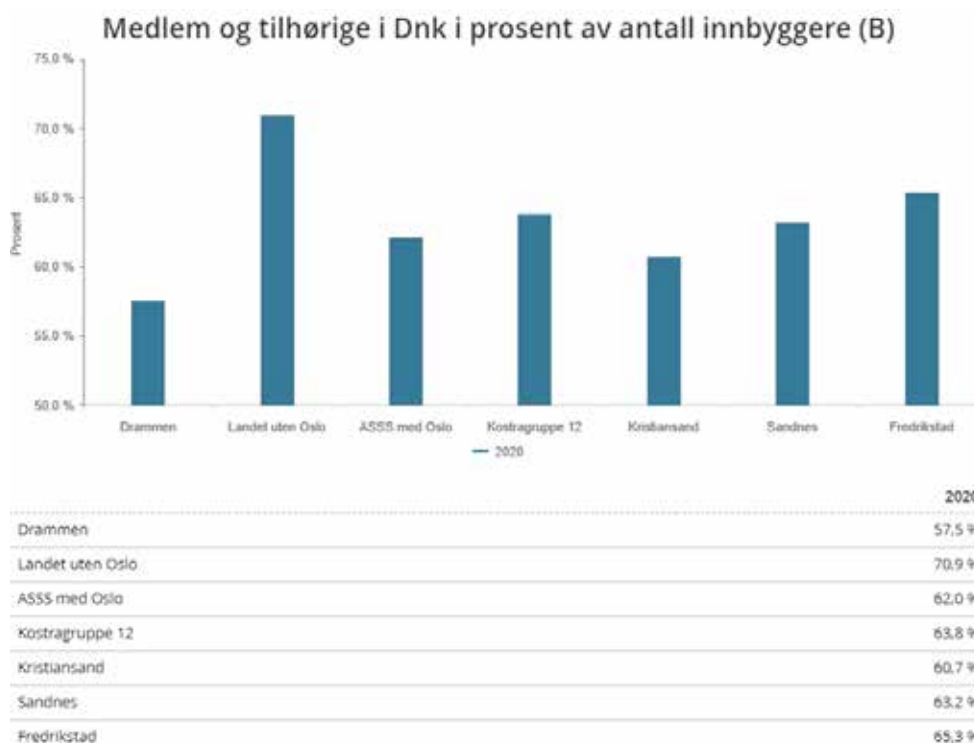
Kulturskolen i Drammen har historisk ligget lavere enn landet for kostnader per elev ved kulturskolen. SSB oppgir 26.295 kroner men dette inkluderer husleie. 22 millioner kroner brukt er 15.800 kroner per kursplass. Drammen har tilnærmet ingen venteliste. For 2020 var det 1.120 elver ved kulturskolen som tok 1.396 kurs. I tillegg ble det arrangert 159 kortere kurs som ikke er med i SSB sin statistikk.

Andel barn i gr.skolealder på venteliste til komm musikk- og kulturskole, av barn i alderen 6-15 år

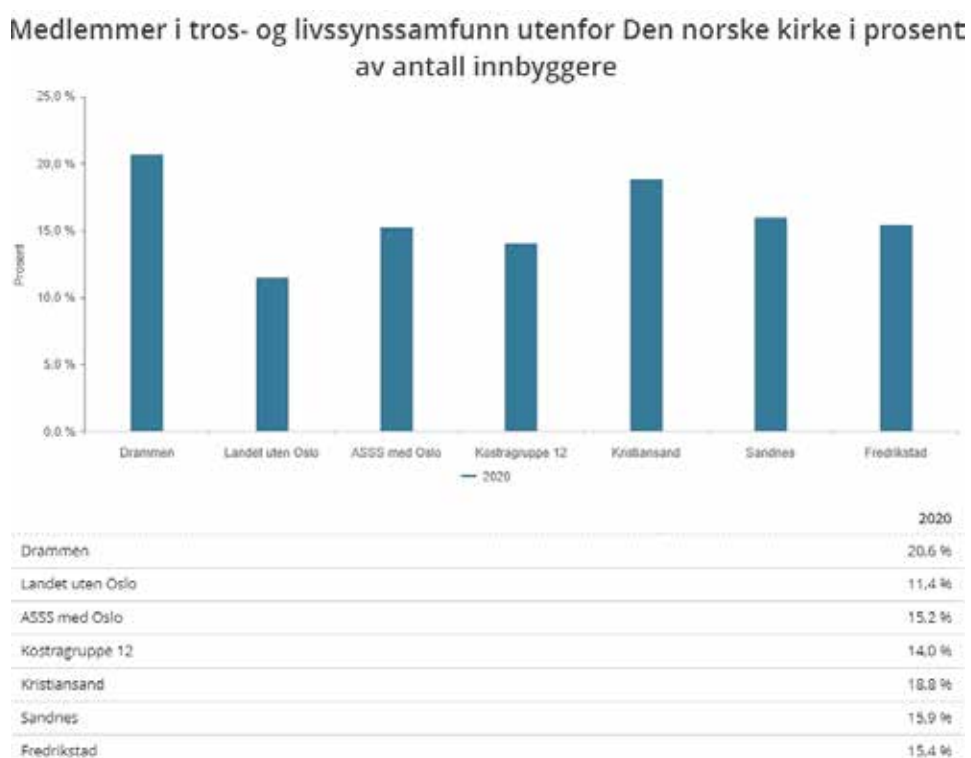

	2020
Drammen	0,8 %
Landet uten Oslo	3,0 %
ASSS med Oslo	3,1 %
Kostragruppe 12	3,5 %
Kristiansand	0,8 %
Sandnes	6,8 %
Fredrikstad	1,6 %

Kulturskolen i Drammen har få på venteliste. Dette indikerer at kulturskolen har god kapasitet på sine tjenester i tråd med politiske vedtak.

Antall innbyggere i Drammen kommune tilknyttet Den Norske Kirke har hatt en fallende trend de siste år. Tilsvarende er trend økende for andre tros og livssynssamfunn. Målt mot landet uten Oslo har Drammen 13,4% færre medlemmer i Den Norske Kirke, men har 9,2% flere medlemmer i andre tros og livssynssamfunn. Drammen har 4,2% flere personer tilknyttet ett trossamfunn enn landet uten Oslo.

Antall Innbyggere i Drammen kommune tilhørende Den Norske Kirke har hatt en fallende trend de siste år. Tilsvarende er trend økende for andre tros og livssynssamfunn. Målt mot landet uten Oslo har Drammen 13,4% færre medlemmer i Den Norske Kirke, men har 9,2% flere medlemmer i andre tros og livssynssamfunn. Drammen har 4,2% flere personer tilknyttet ett trossamfunn enn landet uten Oslo.

Sammendrag

Programområdet drifter sine tjenester rimeligere enn Norge uten Oslo. Dette sier lite om kvalitet, men indikerer at vi får gjort mye for de rammer vi har tilgjengelig.

Kulturskole har hatt en økning i tabell, men som tekst viser til inkluderer dette beløpet husleie- Veiler er ikke konsekvent her og det er mulig at vi avviker fra landet på dette punktet.

Antall innbyggere i Drammen kommune tilknyttet Den Norske Kirke har hatt en fallende trend de siste år, Tilsvarende er trend økende for andre tros og livssynssamfunn. Målt mot landet uten Oslo har Drammen 13,4% færre medlemmer i Den Norske Kirke, men har 9,2 % flere medlemmer i andre tros og livssynssamfunn. Drammen har 4,2 % flere personer tilknyttet ett trossamfunn enn landet uten Oslo.

P10

MEDVIRKNING OG

LOKALDEMOKRATI

Innledning

Drammen har som mål å styrke lokaldemokratiet og innbyggerne skal ha gode muligheter til å være med på å forme utviklingen i egen kommune. Det skal være enkelt å medvirke og interessant å delta, og medvirkning skal ha en effekt.

Kommunestyret har vedtatt mål for kommunens lokaldemokratiske arbeid. Styrket lokaldemokrati handler om tre mål:

- *Påvirkning*: alle skal ha en reell mulighet til å påvirke beslutningsprosesser som angår en selv.
- *Medvirkning*: det skal være både ønsket og enkelt å medvirke i utviklingen av den nye kommunen, særlig der man bor.
- *Vitalisering*: det skal være motiverende å delta i partipolitisk arbeid.

Fakta om programområde

Programområdet omfatter følgende hovedaktiviteter:

- Etablere og utvikle nærutvalg i henhold til vedtatt reglement.
- Etablere og videreutvikle lokaldemokratisk verktøykasse, herunder opplæringsaktiviteter knyttet til innbyggerinvolvering og medvirkning.
- Koordinering og samordning mellom kommunedelene og kommunens sentrale ledelse.
- Etablere overordnet systematikk og struktur i arbeidet med involvering og medvirkning.

Mål og resultater

Drammensmodellen trekkes frem som et godt eksempel nasjonalt

Drammen kommune har mål om et aktivt lokaldemokrati, tjenester nær innbyggerne og stedsutvikling med utgangspunkt i hvert områdes unike kvaliteter. Samlet utgjør dette Drammensmodellen. DOGA (Design og Arkitektur Norge) har trukket frem Drammensmodellen som et godt eksempel der man setter innbyggerne i sentrum.

Noen av virkemidlene for å realisere Drammensmodellen inngår i P10:

- Nærutvalg, som nå er etablert i alle 10 kommunedeler.
- Lokaldemokratisk verktøykasse, for å kunne fornye, forenkle og forbedre det lokaldemokratiske arbeidet.
- Lokaldemokratikoordinatorer, som skal sikre framdrift og utvikling i Drammen kommunes satsing på lokaldemokrati og medvirkning.
- Knutepunkt i kommunedelene, som skal være en møteplass mellom innbyggerne og kommunen, en arena for involvering og medvirkning, og et sted der lokale tjenester utvikles gjennom nærhet til brukerne med en tverrfaglig tilnærming.

Innbyggermedvirkning, lokaldemokrati og nærutvalg er løftet frem som et overordnet tema i årsevalueringen. Temaet er nærmere omtalt i kapitlet «Aktuelle temaer i 2020».

Pandemien

På grunn av pandemien ble rekruttering av innbyggere til nærutvalg utsatt til august. Nærutvalgene ble som en konsekvens av dette først etablert desember 2020, med planlagt oppstart i januar 2021. Arbeidet med lokaldemokratisk verktøykasse ble i en periode nedprioritert og ressurser ble benyttet til koordinering/oppfølging av foreningers frivillige innsats i forbindelse med pandemien. Videre har pandemien begrenset muligheten til å ta i bruk møteplass på de ulike knutepunktene.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	2 081	721	1 360	3 723
Andre driftsutgifter	2 604	1 059	1 545	1 949
Sum Driftsutgifter	4 685	1 780	2 905	5 673
Andre inntekter	0	-22	22	0
Ref. sykelønn	0	-10	10	0
Sum Sum driftsinntekter	0	-32	32	0
Netto resultat	4 685	1 748	2 937	5 673

Programområdet endte med et mindreforbruk på 2,9 millioner kroner for 2020. Dette er et avvik på 62,7 prosent av programområdets totale budsjettamme.

Avviket er knyttet både til lønn og annen drift. Mindreforbruket på lønn henger sammen med midlertidig vakanse i lokale koordinatorstillinger samt at lønnsutgifter for lokaldemokratikoordinator ikke er overført fra P14 Ledelse, styring og administrasjon.

Driftsavviket skyldes utsettelse av oppstart med nærutvalg grunnet pandemien og ubrukte midler til lokaldemokratisk verkøykasse og utvikling av kommunedelene.

Programområdets rammer ble i 1. tertial redusert med 2,2 millioner kroner som følge av forventninger om ansettelse av færre lokale koordinatører. I tillegg ble det tilført 0,8 millioner kroner i øremerkede midler.

HOVEDUTVALG FOR

TEKNISKE TJENESTER

P11 Utbygging og samferdsel

P12 Vann, avløp og renovasjon

P13 Arealplan og miljø

Om hovedutvalget

Hovedutvalget har det politiske ansvaret for programområdene 11 Utbygging og samferdsel, 12 Vann og avløp og renovasjon og 13 Arealplan, klima og miljø.

Utbygging og samferdsel omfatter utbygging, forvaltning og drift av veier, gater, parker og plasser i Drammen kommune, samt myndighetsutøvelse innen disse fagområdene. Dette inkluderer byggherreansvaret for utbygging av kommunal infrastruktur. Kommunal forvaltning, myndighetsutøvelse og håndheving av parkering ligger også i programområdet.

Vann, avløp og renovasjon omfatter utbygging, vedlikehold og drift av kommunens vann- og avløpstjenester. Kommunal renovasjon omfattes også av programområdet, men ivaretas av Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RFD).

Arealplan, klima og miljø omfatter arealplanlegging, byggesaksbehandling, geodata/karttjenester, landbruks- og miljøforvaltning, samt koordinering av kommunens klimaarbeid.

Dette er vi stolte av

De tekniske infrastrukturtenestene (vei, vann og avløp) har vært levert til innbyggerne uten vesentlige avvik. Det har også vært høy produksjon på alle områder innen byggesaksbehandling, og arealplanlegging, herunder også klagesaksbehandling. Dette til tross for en krevende omstillingsprosess med ny kommune, trange budsjettammer og utfordringene som pandemien har medført. Politiske saker er levert og økonomiplanvedtak er fulgt opp, dog med enkelte restanser i hovedsak av kapasitetsmessige årsaker.

Det har også vært god fremdrift på plan- og utbyggingsprosjekter som kommunen har ansvaret for, som ny bybru, Spiraltunnelen, flomsikring og sykkelveitbygging, samt en rekke mindre prosjekter. En rekke plan- og utbyggingsprosjekter i regi av andre offentlige og private aktører er også fulgt opp på en måte som skal sikre at både utbyggernes og fellesskapets interesser blir ivaretatt. Flere større planprosesser er ferdigstilt, herunder områderegulering for Konnerud sentrum og områderegulering for Holmen.

Innen geodata har en lykkes i å løfte frem bruk av geografiske analyser og stedfestet informasjon til bruk i mange av kommunens tjenester.

Det er opprettet nye virksomheter for miljø og landbruk og for klima. Dette gir økt kapasitet til å følge opp forurensnings- og forsøplingssaker, vannmiljø og kommunens miljø- og klimasatsing for øvrig.

Gjennom etablering av stabsenhet for tilsyn og ulovlighetsoppfølging bidrar kommunen til å sikre kvalitet og seriøsitet i byggebransjen. Dette har gitt økt fokus og styrket kompetanse på disse fagområdene. Innen byggesak er det selvkostandel betydelig høyere (96,6 prosent) enn målsettingene om 90 prosent selvkost.

Læringspunkter fra 2020

Det gjenstår fortsatt å bygge et grunnlag av temaplaner for å kunne foreta de rette prioriteringene innen området. På noen områder mangler det fortsatt et samlet, sammenlignbart datagrunnlag for infrastrukturen i den nye kommunen. Det er et betydelig vedlikeholdsetterslep på vei, og til tross for trang kommuneøkonomi er det behov for å prioritere den langsiktige ivaretagelsen av verdiene opp mot den daglige driften. Det er også et betydelig etterslep og investeringsbehov innen infrastrukturen for vann- og avløp.

Den spredte lokaliseringen av de ulike avdelingene for de tekniske tjenestene fremstår som en utfordring med hensyn til å oppnå felles kultur, effektiv ressursbruk, informasjonsutveksling og god samhandling. Dette har hatt noe mindre betydning i perioden med pandemirelatert hjemmekontor, men det er ønskelig å vurdere mer effektiv lokalisering av tjenestene når en mer normal arbeidshverdag gjeninnføres. Det er også behov for å se på organisatoriske justeringer og ytterligere tydeliggjøring av ansvarsområder og prioriterte oppgaver.

Innen miljø-området vurderes det å være behov for økt fokus på rutiner og forebyggende tiltak som forsøpling, bekjempelse av fremmede arter, utslipp og forurensning. Hensatte, synkende båter har vært et gjentakende problem som det ønskes å kunne håndtere bedre.

Det er igangsatt et utviklingsarbeid innenfor plan- og byggesaksbehandling, på initiativ fra politisk nivå, som skal bidra til at kommunen fremstår som en mer næringsvennlig kommune. Pandemisituasjonen har blant annet vist at det må legges stor vekt på digitale løsninger, både for innbyggere og næringsliv. I tillegg må man opprettholde muligheter for direkte veiledning til den enkelte innbygger eller næringsdrivende. Det er behov for et helhetlig kvalitetssystem, spesielt innenfor de områdene der dette ikke har vært på plass fra de tidligere kommunene.

Oppsummering av de økonomiske hovedtrekkene

Beløp i 1000

Rammeområde/ enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
P11 Utbygging og samferdsel	0	98 558	98 572	14	0,0 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	0	-136 804	-136 724	80	0,1 %
P13 Arealplan og miljø	0	48 578	58 492	9 913	16,9 %
Sum	0	10 332	20 340	10 007	49,2 %

Hovedutvalgsområdet har samlet sett et mindreforbruk på nær 10 millioner kroner. Dette er knyttet til P13 Arealplan, klima og miljø, og skyldes blant annet at det bare er halvårseffekt av nyopprettede stillinger innen klima og miljø, samt andre vakanser. Utbygging og samferdsel har gått i balanse i forhold til budsjett.

Selvkostområdet vann og avløp har gått også i balanse.

P11

UTBYGGING OG
SAMFERDSEL

Innledning

Kommunens tjenester innen samferdsel, vei og park har vært levert til innbyggerne uten vesentlige avvik. Dette til tross for en krevende omstillingsprosess med ny kommune, trange budsjettammer og utfordringene som pandemien har medført.

For å legge om til et mer miljøvennlig transportmønster, har utviklingsarbeidet vært fokusert på sykkeltilrettelegging, trafiksikkerhet, knutepunktutvikling og tilrettelegging for elektrisk transport, så som ladepunkter for el-bil og el-busser. Videre er det laget en sak med vilkår for el-sparkesykler. Det er også gjort forberedende arbeid for å komme i posisjon for byvekstavtale med staten, koordinert gjennom Buskerudbysamarbeidet

Kommunens egne plan- og utbyggingsprosjekter har hatt fremdrift som planlagt, herunder Spiraltunnelen, ny bybru, flomsikring og sykkelvei samt en rekke mindre prosjekter. En rekke plan- og utbyggingsprosjekter i regi av andre offentlige og private aktører er også fulgt opp på en måte som skal sikre at både utbyggernes og fellesskapets interesser blir ivaretatt.

Det er kartlagt et betydelig etterslep på vedlikehold av vei, noe som vil gi kommunen utfordringer i årene som kommer.

Økonomisk sett har programområdet gått i balanse i forhold til revidert budsjett.

Fakta om programområde

Programområdet omfatter:

- Planarbeid, forvaltning, drift og vedlikehold av veier, gater, parker, torg lekeplasser og badeplasser. I samferdsels- og trafiksikkerhetsforvaltningen inngår også koordinering med statlige og fylkeskommunale etater som har transportansvar.
- Parkeringsforvaltning og håndheving av parkeringsbestemmelser ligger også til programområdet.
- Kommunalteknisk drift, inkludert tilknyttet maskinforvaltning, verksted og lager.
- Planlegging, styring og gjennomføring av kommunal infrastrukturutbygging (unntatt bygninger). Dette omfatter også byggherrerollen for infrastruktur som ligger under programområdene 11 Utbygging og samferdsel (veier, gater og plasser), 12 Vann og avløp og 9 Kultur, idrett og frivillighet (idretts- og friluftsanlegg).
- Koordinere planlegging og utbygging i samarbeid med andre aktører, gjennom planutarbeidelse, utbyggingsavtaler og gjennomføringsavtaler.

Virksomhetene har myndighetsutøvelse innenfor fagområdene.

Nøkkeltall

Gatevarme, ar eal	23 743 m ²
Kommunale belysningspunkter	18 103 stk
Kommunale veier	372 km
Kommunale gang- og sykkelveier	125 km
Kommunale fortau	113 km
Broer og underganger	74 stk

Mål og resultater

Vedlikeholdsetterslep

Veinettets tilstand er kartlagt og det er etablert vedlikeholdsplaner for hele kommunen. Vedlikeholdsetterslep er et begrep som angir veinettet som trenger tung rehabilitering for å komme opp på tilfredsstillende standard. Etterslepet for kommunale veier er betydelig. Det økte i 2020 grunnet en halvering i investeringsbudsjettet sammenliknet med det de tre kommunene hadde til sammen i 2019. I 2021 er dette oppjustert til tidligere nivåer. Rådmannen kommer tilbake med en nærmere omtale av etterslepet i en politisk sak i løpet av 2021.

Byvekstavtale

Gjennom Buskerudbysamarbeidet er det i 2020 forberedt utredningsarbeid for en byvekstavtale for Buskerudbyen uten bompengefinansiering. Utredningen vil gjennomføres med bakgrunn i nasjonale føringer for byvekstavtaler, blant annet gitt i brev fra samferdselsministeren 2.9.2020. I dette inngår det at nullvekstmålet for biltrafikk skal oppnås. Det vil være krevende å oppnå nullvekstmålet uten bruk av bompenger, og det vurderes derfor å være nødvendig med en bred tiltakspakke bestående av kollektivtiltak, tiltak for sykkel og gange, areal- og parkeringspolitikk og bruk av ny teknologi.

Sykkelplan

Forslag til sykkelplan er utarbeidet, med bakgrunn i verbalvedtak i økonomiplan 2020-23. Planen ble behandlet av kommunestyret i mars 2021 og er sendt ut på høring.

I regi av Buskerudbyen har det også blitt gjennomført kampanjer for å stimulere til sykling: Hjemmegym (erstattet Sykle til jobben-aksjonen på grunn av pandemien), Beintøft – en kampanje for å oppfordre til gåing og sykling til skolen, sykkellyktsaksjon, sykkel-service hos skoler og bedrifter, og "pigg med pigg"-kampanje for å stimulere til økt vintersykling. El-sykkelibiblioteket ble videreført i Drammen og Krokstadelva og etablert i Svelvik.

Tiltak på sykkelveinettet er omtalt under investeringer.

Mikromobilitet / el-sparkesykler

Tre kommersielle aktører har i 2020 startet opp utleie av el-sparkesykler i Drammen. Kommunen har hatt kontrakt med disse aktørene om utleie av kommunal grunn. Erfaringene fra 2020-sesongen har vist at kontraktene med tilhørende vilkår har fungert rimelig godt. På bakgrunn av dette ble det i desember, i hovedutvalget for tekniske tjenester, vedtatt vilkår for utleie av elektriske sparkesykler for 2021.

Parkering

Innen parkering har det vært fokus på tilrettelegging av betalingstjenester. Mer enn 50 prosent av de som kjøper parkeringsbillett gjør nå dette via mobilapp, og andelen som betaler med mynt er under 10 prosent.

Antall parkerende el-biler er økende. El-bilene betaler kun halv parkeringsavgift, noe som påvirker automatinntektene.

Antall parkeringsrelaterte henvendelser fra innbyggere som ønsker reguleringer i nærområdet har vært økende.

Oppfølging av store prosjekter

Det har i 2020 pågått mange og store utbyggings- og planprosjekter i Drammen kommune i ulike faser i regi av statlige og private utbyggerinteresser i tillegg til prosjekter i kommunal regi. I denne sammenheng må det også bygges kommunal infrastruktur. Omfang og kostnadsdeling for slik infrastruktur avtales gjennom utbyggingsavtaler mellom kommunen og utbygger.

Ny Vestfoldbane og nytt sykehus i Drammen er de to største pågående prosjekter som har krevd og fortsatt krever oppfølging fra kommunen. Begge skal ferdigstilles i 2025.

På Sundland er utbyggingen av boliger og tilhørende kommunal infrastruktur i gang, og vil fortsette i årene fremover. For Konnerud sentrum er det gjennomført prosjektering av offentlig infrastruktur i henhold til utbyggingsavtaler, med sikte på gjennomføring fra 2021. For Holmen er det også gjennomført forberedende prosjektering av offentlig infrastruktur, koordinert med utbyggerne på havna. Videre er det ferdigstilt forprosjekt for fornyelse av Mjøndalen torg og det er utarbeidet plan for rehabilitering av Torgeir Vraas plass.

Det har også vært ført dialog med utbygger omkring gjennomføring av utbyggingsavtalen for Åsen-utbyggingen i Mjøndalen. Avtalen inkluderer bygging av ny adkomstvei og VA-anlegg som tilrettelegger for boligutbygging.

Det pågår flere prosesser med langsiktig planarbeid som koordineres mellom utbygger og kommunen. Hensikten med å gjennomføre disse prosjektene i samarbeid er å sikre løsninger som både kommer utbygger og fellesskapet til gode, blant annet gjennom gode planer og utbyggingsavtaler. Viktige pågående planarbeid er Travbanen/Berskaug, Gulskogen nord, Grunnane i Svelvik, Tangen, eksisterende sykehusområde, Fjordbyen (Lier) og Nybyen (godsterminalområdet).

Pandemien

Pandemien har ført til økt utendørsaktivitet blant innbyggere og større trykk på friområder som parker, lekeplasser og badeplasser. Det medfører økte utfordringer med avfallshåndtering, parkering og slitasje. Frekvens på gaterenovasjon og renhold på badeplasser og utfartssteder ble utført hyppigere enn planlagt før pandemien inntraff. Smittevernkrav og –risiko har medført strengere krav og økt frekvens på renhold av toaletter i parker og friområder.

Pandemien har medført betydelig reduksjon av parkeringsinntektene i 2020. Innføring av gratis gateparkering i mars og april medførte dårlig sirkulasjon og tilgjengelighet til parkeringsplassene og ga en økning i feilparkeringer. Etter at parkeringsavgiften ble gjeninnført mai har belegget ligget på rundt 70 prosent av et normalbelegg. Juli måned bar preg av hjemmeferie og et godt parkeringsbelegg.

Det har også vært bortfall av inntekter i forbindelse med utleie av arealer til uteservering, og en sterkt redusert utleie av arealer til arrangementer.

Enkelte byggeprosjekter har også blitt forsinket eller fått økte byggekostnader på grunn av restriksjoner, forholdsregler og tilgang til arbeidskraft under pandemien.

Harmonisering

Det er inngått ny driftskontrakt gjeldende for 89,4 prosent av veinettet for vinterdrift og 65 prosent av veinettet for sommerdrift. Resterende driftes i egen regi. Driften er harmonisert, uavhengig av om den utføres av egne ansatte eller av eksterne entreprenører og uavhengig av tidligere kommunegrenser. I tillegg til drift av veinettet utfører egne driftsressurser også oppgaver i parker, grønntanlegg, lekeplasser og friområder.

Tidligere Drammen kommune vedtok parkeringsstrategi (2018) som fungerer innen grensene for den tidligere kommunen. I tidligere Svelvik og Nedre Eiker kommune er det behov for en gjennomgang av all parkeringsregulering, og det er behov for å utarbeide parkeringsstrategi som omhandler hele Drammen. Dette arbeidet vil pågå i økonomiplanperioden.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	73 808	69 543	4 265	102 924
Andre driftsutgifter	123 001	127 012	-4 011	104 319
Sum Driftsutgifter	196 809	196 555	254	207 242
Andre inntekter	-97 486	-94 208	-3 278	-125 047
Ref. sykelønn	-750	-3 789	3 039	-750
Sum Sum driftsinntekter	-98 236	-97 997	-239	-125 797
Netto resultat	98 572	98 558	14	81 445

Programområdet som helhet har gått i balanse i 2020. Det har vært et merforbruk innen vei, men dette har blitt veid opp av et tilsvarende mindreforbruk innen parkering.

Programområdet ble kompensert med om lag 9 millioner kroner for merutgifter og mindreinntekter på grunn av pandemien. Parkeringsinntektene har vært særlig vanskelig å stipulere i løpet av året, da endringer i restriksjoner knyttet til smittevern har påvirket bruken av sentrum og dermed også bruken av de kommunale parkeringsplassene.

På grunn av en mild vinter er det brukt om lag 1,7 millioner kroner mindre til snøbrøyting. Det øvrige mindreforbruket skyldes i hovedsak vakanser.

Andre driftsutgifter har et merforbruk på om lag 4 millioner kroner. Omtrent halvparten av dette skyldes utgifter til husleie, strøm og renhold som det ikke var tatt høyde for i budsjettet.

Økonomi – investering

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Spiralen – Oppgradering	113 249	115 000	1 751
Sykkelplan	18 489	23 500	5 011
Maskiner, biler, utstyr og inventar	125	3 350	3 225
Park – oppgradering og modernisering	8 869	14 650	5 781
Skateanlegg Svelvik ungdomsskole	6 070	4 500	- 1 570
Trafikksikkerhet	33 300	30 950	- 2 350
Utredning og planlegging	19 955	18 500	- 1 455
Vei - oppgradering	38 251	38 700	449
Flomsikring	21 553	19 500	- 2 053
Samarbeid med andre utbyggerer	6 871	-	- 6 871
Fjell 2020 parker, lekeplasser og gangveier	-	8 400	8 400
Bybru - prosjektering og avsetning	39 519	30 000	- 9 519
Ladepunkter for el-bil	2 777	2 000	- 777
Fjell almenning	2 762	11 000	8 238
Gjestebygger i sentrum	10 433	11 000	567
Åskollen skole - nærmiljøanlegg 2019	-	1 700	1 700
Sum investering	322 222	332 750	10 528

Programområdet hadde i 2020 en total investeringsramme på 332 millioner kroner. Det ble investert for til sammen 322 millioner kroner.

Spiralen

Spiraltunnelen ble oppgradert med vann- og frostsikring, brannsikring og enkelte kunstneriske elementer i 2020. Tunnelen ble gjenåpnet for trafikk i desember. Enkelte mindre restarbeider gjenstår.

Prosjektering av ny bybru

Bybrua i Drammen sentrum skal rives og erstattes med en ny bru. Arbeidet med ny bru skal starte i 2022, og brua skal etter planen stå klar til bruk i 2025. Det vil bli lagt frem kvalitetssikring og byggeplan for politisk behandling våren 2021.

Midlertidig gang- og sykkelbru inngår også i prosjektet og det er gjort forberedelser for at bygging skal kunne starte sommerhalvåret 2021. Gang- og sykkelbrua må fullføres i 1. halvår 2022 for å stå klar til dagens bybru rives. Bybru-prosjektet koordineres med Bane Nors IC-prosjekt, og det foreligger klare avtaleforpliktelser til Bane Nors prosjekt med bygging av ny Vestfoldbane.

Arbeidene i 2020 er gjennomført som planlagt.

Sykkelveier og sykkeltiltak

Det er gjennomført en rekke tiltak for å bedre fremkommeligheten og trafikksikkerheten for syklende, blant annet en hel del nyskiltning for å unngå omveier for syklister, forkjørregulering, varme i undergang, detaljprosjektering og detaljplanlegging av kommende prosjekter, etablering av gang- og sykkelvei i Hagatjernsveien, sykkelvei med fortau i Øvre Storgate, sykkelhotell på Mjøndalen stasjon, som vil stå ferdig på nyåret 2021, samt en rekke andre tiltak for bedre sikkerhet og fremkommelighet i kryss og på strekninger. Det har også blitt satt opp mye sykkelparkering på flere ulike lokaliteter i sentrumsområdene og ved enkelte knutepunkt.

Totalt har Drammen kommune mottatt eksterne tilskudd på om lag 6 millioner kroner til sykkelveisatsing i 2020. Investeringsbevilgningene på 5+4 millioner kroner er omsatt i bygging av sykkelprosjekter. Regnskapsmessig vil økningen først synes i regnskapet for 2021, på grunn av nødvendig tid til å inngå kontrakter med entreprenører og få gjennomført investeringene, og siden det er en løpende etterfakturering av utført arbeid.

Trafikksikkerhet

Trafikksikkerhetstiltak i forbindelse med skoleveier og nærhet til skoler er prioritert.

Større tiltak som har blitt gjennomført i 2020 er etablering av fortau i Danvikbakken, Betzy Kjeldsbergs vei og Gamborgs vei, gang- og sykkelveistump i Verven og slutføring av prosjektet for bedre universell utforming på Bragernes. Det er utført en rekke mindre tiltak som fartshumper, bommer på gang- og sykkelveier, utbedring av krysningspunkter, siktutbedringer, intensivbelysning, nedsatt fartsgrense og fartsmålinger.

Det er utarbeidet forprosjekt for etablering av turvei for gående og syklende fra Underlia til Solbergelva under «høyspenten» (både sykkel og trafikksikkerhetstiltak) og forprosjekt på fortau i Underlia og Sparavollen.

Regnskapsmessig vil økte investeringer først synes i regnskapet for 2021, på grunn av nødvendig tid til å inngå kontrakter med entreprenører og få gjennomført investeringene, og at det er en løpende etterfakturering av utført arbeid.

Maskiner, biler, inventar og utstyr

Avsatte budsjettmidler på 3,2 millioner kroner for 2020 ble ikke benyttet. Året ble brukt til å kartlegge behovet for utskifting av maskiner i forhold til valgt organisering og arbeidsoppgaver. Det er behov for å tilføre investeringsbudsjettet for 2021 ubrukte midler fra 2020.

Park – oppgradering, modernisering og sikkerhet

Oppgradering av lekeplasser: Kobbervik lekeplass, Lauvli lekeplass og Sørjordet lekeplass har fått en større oppgradering i form av nye lekeapparater, ny utforming, nye møbler og vegetasjon. Lallaparken i Svelvik fikk en stor ny lekesentral i form av et skip, samt ny beplantning i form av trær, stauder og roser. Bikkjestykket har fått en stor ny lekeplass og et treningsanlegg. Det ble gjort en større jobb med kartlegging av kommunens lekeplasser, nærmiljøanlegg og ballplasser, og som følge av dette er det reparert en rekke feil, hvorav 31 anses som alvorlige. Det er gjennomført enkel oppgradering og montert belysning på 800 meter turvei langs Drammenselva. Det er bygget et nytt parkanlegg i forbindelse med utsetting av sittesкульпur i Doktorparken ved den nye Gjestebryggen i Svelvik. Mjøndalen torg er oppgradert med oppussing av benker og nye urner med stauder, busker og trær.

Vei – oppgradering

Det er asfaltert 7,4 km vei og 0,9 km gang- og sykkelvei. Det er bygget 2 km nye fortau. Markveien er istandsatt og rassikret etter en utglidning vinteren 2019. Gatelystet er oppgradert med nye armaturer og tennskap. Uisolerte luftledninger er sanert. I forbindelse med prosjekt Svelvik brygge er Snekerbekken sikret mot utglidning og det er montert rekkverk. Det er startet utredning av snødeponier i Svelvik og i Mjøndalen.

Flomsikring

Flom- og skredsikringstiltak er gjennomført i Mjøndalen, i samarbeid og fellesfinansiering med NVE. Det vil bli arbeidet videre med tiltakene i 2021.

Gjestebrygge i Svelvik

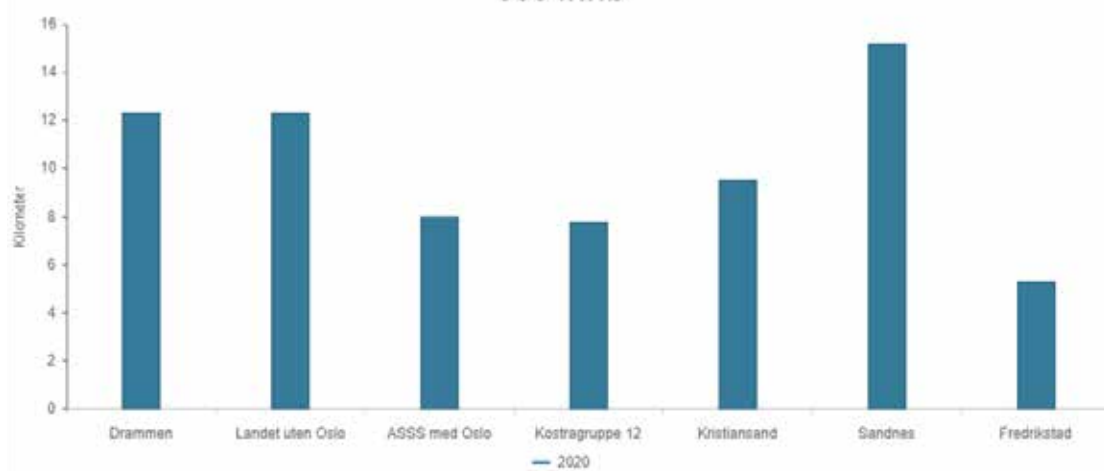
I Svelvik ble byggingen av gjestebrygge fullført i 2020. Målet har vært å gi bedre tilgjengelighet fra sjøen, og bidra til å videreutvikle sentrum og kvalitetene knyttet til sjøen. Gjestebryggen er en del av Kyststien som går fra Storgaten og ned til Doktorparken og videre langs bryggen.

KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunnet.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.

Antall km tilrettelagt for syklende som kommunen har ansvaret for pr. 1C
000 innb

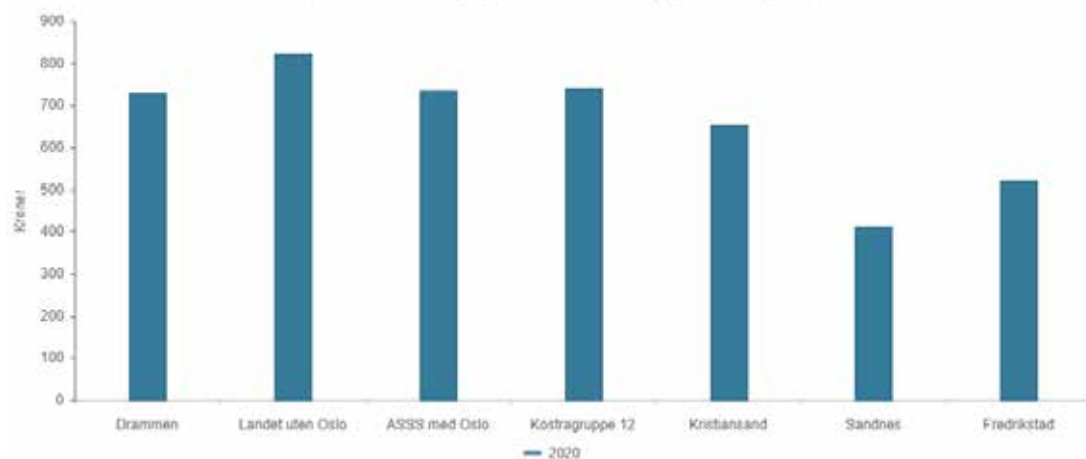

	2020
Drammen	12
Landet uten Oslo	12
ASSS med Oslo	8
Kostragruppe 12	8
Kristiansand	10
Sandnes	15
Fredrikstad	5

Antall kilometer tilrettelagt for syklende er likt med gjennomsnittet for landet og høyere enn gjennomsnittet for ASSS og kostragruppe 12.

Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. innbyggere for komm. vei er og gater (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

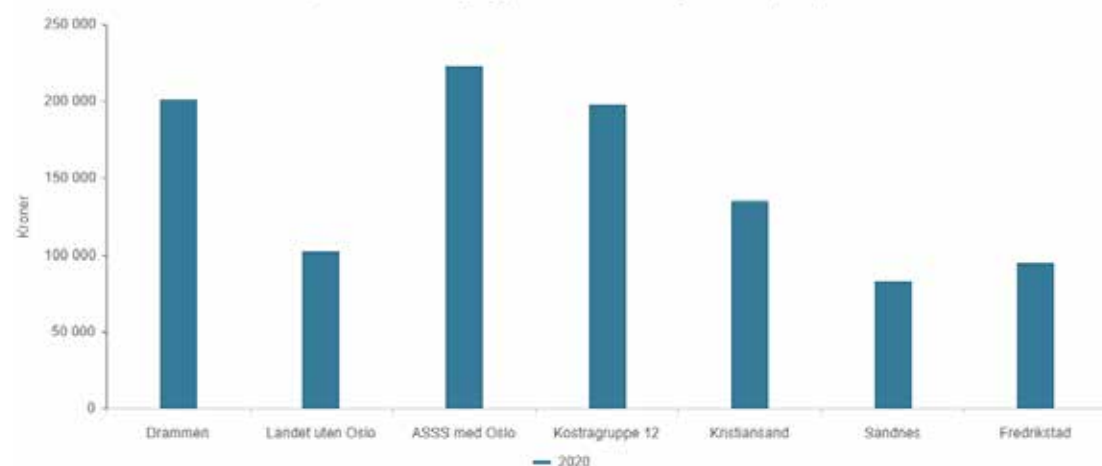

	2020
Drammen	729
Landet uten Oslo	821
ASSS med Oslo	735
Kostragruppe 12	740
Kristiansand	654
Sandnes	411
Fredrikstad	521

Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kroner pr. innbygger for kommunale veier og gater er lavere enn gjennomsnittet for landet, ASSS og kostragruppe 12.

Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kr pr. km kommunal vei og gate (B)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020
Drammen	200 657
Landet uten Oslo	102 221
ASSS med Oslo	222 489
Kostragruppe 12	198 180
Kristiansand	134 800
Sandnes	82 910
Fredrikstad	94 355

Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i kroner pr. kilometer kommunal vei og gate er høyere enn gjennomsnittet for landet, men lavere enn gjennomsnittet for ASSS og kostragruppe 12. Det må her bemerkes at Drammen kommunes driftsutgifter også

innbefatter vinterdrift av 48 km privat vei, og drift av veilys langs 101 km privat vei. Dette gjør tallene mindre sammenlignbare mot andre kommuner.

P12

VANN, AVLØP

OG RENOVASJON

Innledning

Det er levert drikkevann og slokkevann gjennom hele 2020. Vannforbruket i Drammen er stabilt, og lekkasjene for 2020 er beregnet til 39 prosent. Det arbeides systematisk med å lokalisere og tette lekkasjer. Det er gjennomført investeringer for 176,5 millioner kroner i 2020.

Det ble foretatt harmonisering av gebyrene i 2020. Som følge av dette ble det ulike gebyrendringer i de gamle kommunene og mellom ulike typer abonnenter. Gebyrene økte noe både i Drammen og Nedre Eiker, mens det ble en nedgang i Svelvik.

Solumstrand renseanlegg oppfylte alle myndighetskrav til rensing. På Muusøya renseanlegg er det ikke oppnådd ønsket rensesgrad, mye fordi gammelt ledningssystem i rensedistriktet gir mye fremmedvann. Renseanlegget i Mjøndalen oppfylte også kravet til rensing av fosfor. Anlegget er ikke bygget for å rense på organisk stoff, og anlegget ser heller ikke ut til å være dimensjonert for nåværende belastning.

Fakta om programområde

Vann- og avløpsvirksomheten leverer drikkevann og avløpstjenester til mer enn 98 prosent av befolkningen i Drammen. Vannet kjøpes fra Glitrevannverket IKS og Blindervannverket IKS, og fraktes deretter til forbrukerne i et kommunalt ledningsnett på 527 km.

Husholdninger og bedrifter sender deretter avløpsvannet ut i et kommunalt ledningsnett på 536 km via blant annet 196 pumpestasjoner til renseanleggene Mjøndalen, Muusøya, Solumstrand og Bokerøya. I tillegg kommer 326 km ledninger som samler opp grunnvann og regnvann og slipper dette ut i vassdragene.

Mål og resultater

Drikkevannskvalitet

Kvaliteten følges opp på en god måte og det vurderes at drikkevannet i hele Drammen kommune er av god kvalitet og innenfor de kravene som stilles i drikkevannsforskriften. Det tas prøver av drikkevannet hver uke på ulike steder i ledningsnettet. I 2020 ble det tatt 550 prøver av drikkevannet, hvorav det for hver prøve ble analysert for mellom 5 – 15 parametere. 99,5 prosent av alle analysene tatt av drikkevannet i 2020 tilfredstilte drikkevannsforskriften krav. Det var 26 avvik, men ingen av avvikene var vurdert til å utgjøre noen helsefare for innbyggerne.

Stabilitet i vannforsyningen

I 2020 var det 0,2 timer ikke planlagte avbrudd per person og 0,4 timer planlagte (varslede) avbrudd per person. Dette nivået på avbrudd i den kommunale vannforsyningen betyr at hver tilknyttet innbygger i gjennomsnitt opplever et avbrudd en gang hvert tiende år, og dette er godt innenfor det som regnes som ønsket resultat.

Det var 2 tilfeller av strømstans i drikkevannspumpestasjoner i 2019, men disse var kortvarige, og pumpene ble raskt igangsatt. Målet om ingen hendelser der abonnenter blir uten vann i mer enn 8 timer på grunn av bortfall av strøm til pumpestasjoner er derfor nådd.

Vannforbruk og lekkasjebekjempelse

Drammen mottok i 2020 10,1 millioner m³ vann fra Glitrevannverket IKS og 0,7 millioner m³ vann fra Blindervannverket IKS. Dette vannforbruket er godt innenfor målet i hovedplanen, som har som mål at vannforbruket (totalt, inkludert lekkasjer) skal ligge på 2004-nivå eller lavere. Det gode resultatet skyldes i stor grad det systematiske arbeidet med å lokalisere og tette lekkasjer. Lekkasjeprosenten er beregnet til 39 prosent for 2020.

Avløpsrensing

Det pågår et langsiktig arbeid med rehabilitering av avløpsledningsnettet. Det er ferdigstilt saneringsplaner for Solumstrand og Muusøya avløpsområder (plan for rehabilitering og utvikling av ledningsnett). Arbeidet med å fremskaffe data og kartlegge ledningsnettet pågår for avløpsområdene Mjøndalen og Svelvik. Dette er et omfattende og viktig kartleggingsarbeid, for nettopp etter hvert å kunne påbegynne modellering og saneringsplanarbeidet for disse avløpsområdene.

2020 har vært et stabilt år med tanke på teknisk drift av renseanleggene. Gjeldende rensekrav er oppnådd på Solumstrand renseanlegg og Mjøndalen renseanlegg. Bytte av fellingskjemikalier på Muusøya førte til at man i 2. halvår leverte resultater i henhold til krav. Bokerøya renseanlegg hadde avvik på renseresultater første halvår, deretter er det oppnådd stabile resultater. Etterslep av vedlikehold på Bokerøya har ført til mye aktivitet og høye driftskostnader for dette renseanlegget. Det er bare Solumstrand som per i dag har rensekrav for organisk materiale, men alle anlegg må rapportere på disse parametrene.

Alle anleggene har høye maksbelastninger, noe som utløser tiltakskrav fra Statsforvalteren. Statsforvalteren har også varslet at krav om at organisk rensing må oppfylles innen 2027, noe som utløser behov for totalfornying av Muusøya og Mjøndalen renseanlegg. I 2020 er det derfor igangsatt arbeid med konseptvalgutredning for fremtidig renseanleggsløsning.

Pandemien

Programområdet har ikke opplevd særskilte utfordringer knyttet til pandemien, utover at det har vært krevende å etablere nye virksomheter og skape samhandling og felles arbeidskultur i en situasjon der de ansatte har måttet benytte hjemmekontor.

Harmonisering

Beredskap

I 2021 fortsetter arbeidet med en helhetlig ROS-analyse for hele Drammen kommune innen vannforsyning. Det skal også utarbeides en beredskapsanalyse og beredskapsplan for Vannforsyningen. ROS-analyse for avløp skal påbegynnes i 2021, men er forventet å fortsette ut i 2022. Beredskapsanalyse og beredskapsplan for avløp er forventet ferdigstilt i 2022.

Databaser

Det er fortsatt behov for å harmonisere datakvaliteten i virksomhetens databaser. Dette gjelder både ledningsdatabasen og kundedatabasen, da de tidligere kommunene hadde ulike standarder og ulike beregningsmåter. Ledningsdatabasen er viktig for å prioritere drift og vedlikehold av ledningsanleggene riktig. Det er nødvendig å nyregistrere en del data i tidligere Svelvik og Nedre Eiker for å etablere godt prioriteringsgrunnlag, og dette vil ta noe tid.

Tømmeordning slamavskillere

Det skal innføres kommunal tømmeordning for slamavskillere (septiktanker) på eiendommer tilkoblet kommunalt avløpsanlegg. Slik ordning har vært i drift i tidligere Nedre Eiker kommune og skal nå innføres i hele den nye kommunen.

Andre tekniske anlegg

Teknisk standard på kommunens høydebasseng, trykkøkningsstasjoner og trykkreduksjonsstasjoner er gjennomgående god. Vedlikeholdet av kommunens brannhydranter har vært meget god i Svelvik, men et 50-talls hydranter er ute av funksjon i Nedre Eiker. Det er påbegynt er arbeid for å få disse istandsatt.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	62 292	59 235	3 057	62 196
Andre driftsutgifter	153 036	155 081	-2 045	153 096
Sum Driftsutgifter	215 328	214 316	1 013	215 292
Andre inntekter	-352 052	-349 467	-2 585	-352 052
Ref. sykkelønn	0	-1 653	1 653	0
Sum driftsinntekter	-352 052	-351 119	-933	-352 052
Netto resultat	-136 724	-136 804	80	-136 760

Programområdet endte med balanse mellom regnskap og budsjett.

Etterkalkylen for 2020 for vann- og avløp viser et overskudd på 2,6 millioner kroner for vann og 2,1 millioner kroner for avløp. Ved utgangen av året er det et negativt fremførbart underskudd for vann på 4,7 millioner kroner, og for avløp er det et negativt fremførbart underskudd på 4,6 millioner kroner.

Lønnsutgiftene var 3,1 millioner kroner lavere enn budsjettet noe som skyldes vakanser knyttet til normal turnover og naturlig avgang.

Andre driftsutgifter har et merforbruk på 2 millioner kroner. Utgifter til vedlikehold var høyere enn budsjettet.

Inntektene var 0,9 millioner kroner lavere enn budsjettet. Av dette hadde salgs - og gebyrinntektene en mindreinntekt på om lag 2,5 millioner kroner mens refusjon fødsels - og sykepenger hadde en merinntekt på 1,7 millioner kroner. Øvrige inntekter hadde marginale avvik på til sammen en mindreinntekt på 0,1 millioner kroner.

Økonomi – investering

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Oppgradering av Dammer	1 091	2 300	1 209
Vann / avløp	190 245	200 000	9 755
Sum investering	191 336	202 300	10 964

Programområdet hadde i 2020 en total investeringsramme på 202 millioner kroner. Det ble investert for til sammen 191 millioner kroner.

Rehabilitering av dammer

Arbeidet med å rehabilitere Skapertjern ble fullført i 2020. Det ble ikke påbegynt noen nye rehabiliteringer i 2020, men det er gjort forberedelser for at rehabilitering av den tidligere vannforsyningsdammen ved Vasshella kan starte våren 2021.

Rehabilitering og utskifting av vann- og avløpsnett

Det ble rehabilitert eller skiftet ut i alt 3,4 km vannledning. Dette gir en fornyingstakt på 0,6 prosent. Dette er mindre enn ønskelig. Noe av årsaken til den lave utskiftingstakten i 2020, er at relativt mye ressurser er brukt på å øke tilknytningen til ledningsnettet, og at noen prosjekter som det har vært arbeidet mye med i 2020 først blir ferdigstilt i 2021. Sistnevnte prosjekter vil bidra til utskiftingstakten i 2021.

Det ble rehabilitert eller skiftet ut i alt 6,5 km avløpsledning, noe som utgjør 1,2 prosent av total lengde avløpsledninger. En stor andel av fornyelsen (cirka 63 prosent) er gjennomført med strømperehabilitering, noe som reduserer behovet for gravearbeid kraftig.

Rehabiliteringsprogrammet for avløpsstasjonene er videreført fra gamle Drammen til nå å omhandle hele kommunen. For 2020 var Rundtom pumpe-stasjon det klart største prosjektet. Dette ble gjennomført i perioden januar til mai med et meget vellykket resultat. Fase 4 i dette programmet har startet sin planlegging hvor to pumpe-stasjoner fra hvert distrikt skal rehabiliteres.

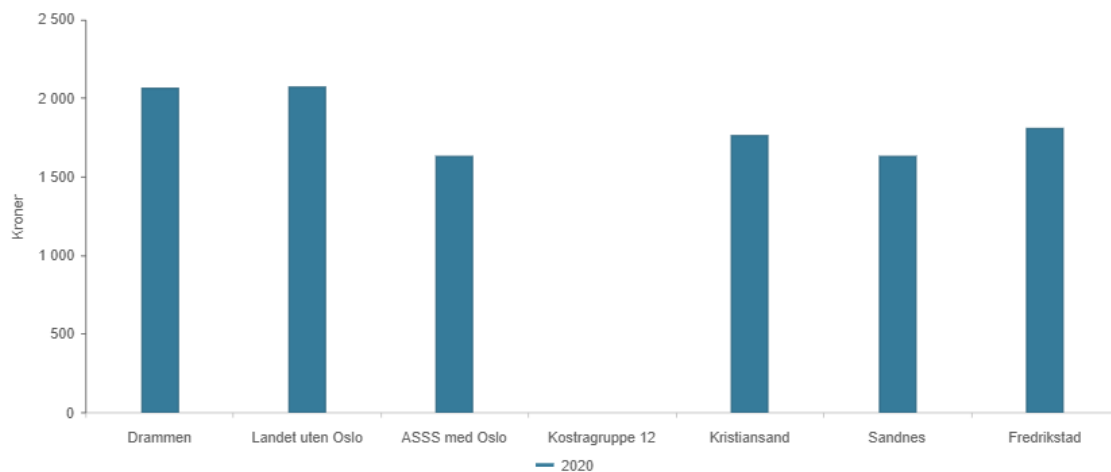
KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Avløp - Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal avløpstjeneste (kr/tilkn.innb)

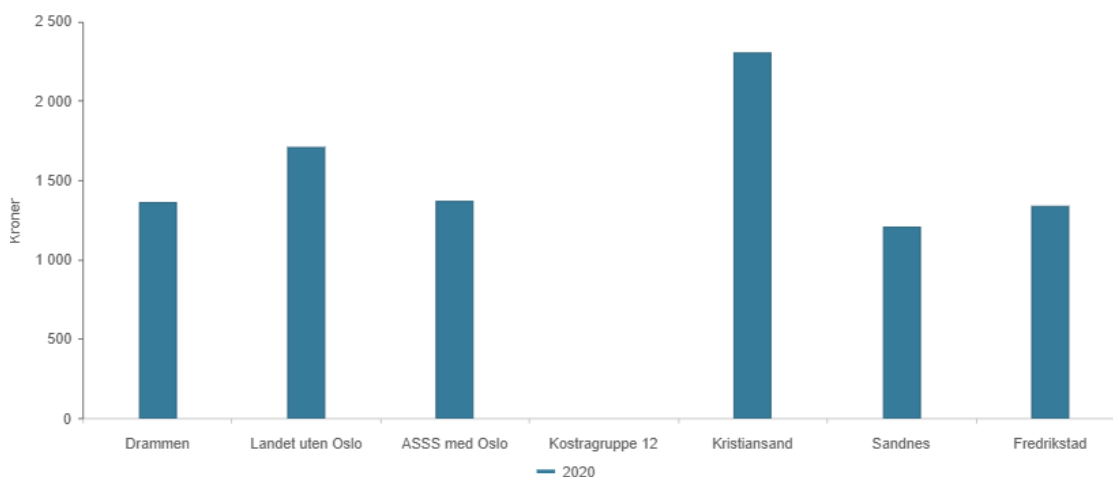
*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020
Drammen	2 061
Landet uten Oslo	2 074
ASSS med Oslo	1 632
Kostragruppe 12	
Kristiansand	1 765
Sandnes	1 634
Fredrikstad	1 807

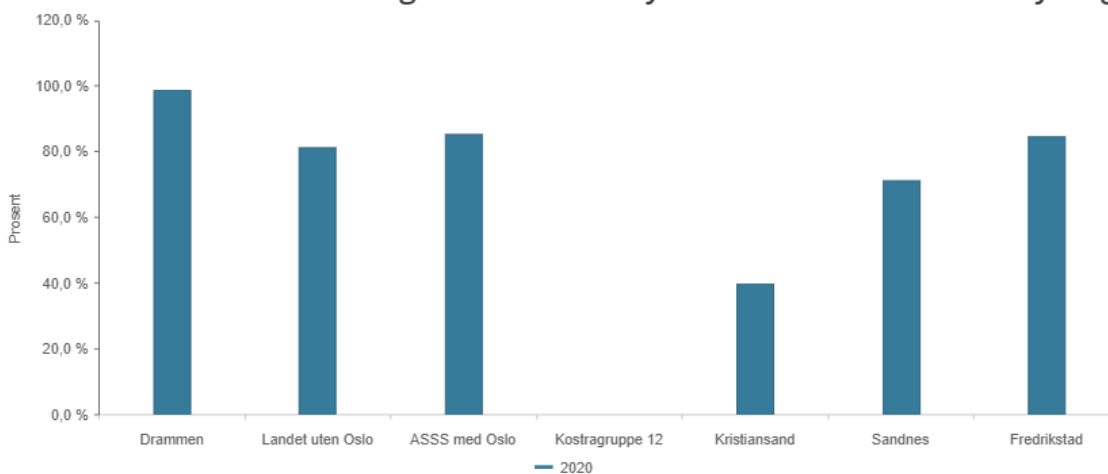
Vann - Gebyrgrunnlag per innbygger tilknyttet kommunal vannforsyning (kr/tilkn.innb)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

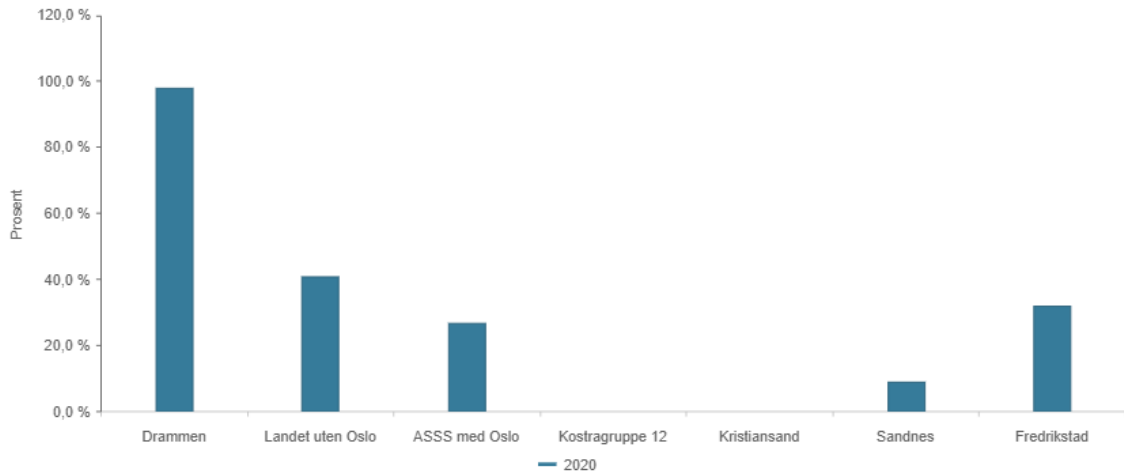
	2020
Drammen	1 357
Landet uten Oslo	1 710
ASSS med Oslo	1 368
Kostragruppe 12	-
Kristiansand	2 300
Sandnes	1 207
Fredrikstad	1 339

Vann - Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning

	2020
Drammen	98,7 %
Landet uten Oslo	81,4 %
ASSS med Oslo	85,2 %
Kostragruppe 12	-
Kristiansand	39,8 %
Sandnes	71,2 %
Fredrikstad	84,7 %

Vann - Andel av husholdningsabonentene som har installert vannmåler

	2020
Drammen	98,0 %
Landet uten Oslo	40,7 %
ASSS med Oslo	26,8 %
Kostragruppe 12	
Kristiansand	
Sandnes	9,0 %
Fredrikstad	32,0 %

Avløp har gebyrgrunnlag per innbygger er omtrent som gjennomsnittet for landet men høyere enn snittet for ASSS kommunene.

Vann har et gebyrgrunnlag som er lavere enn gjennomsnittet for landet og omtrent det samme som for ASSS kommunene.

Andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal vannforsyning er høyere enn alle sammenligningskommunene.

Andel av husholdningsabonentene som har installert vannmålere er høyere enn sammeligningskommunene.

P13
AREALPLAN
OG MILJØ

Innledning

På tross av en utfordrende situasjon i oppstarten av den nye kommunen har det vært høy produksjon på alle områder innen byggesak og arealplanlegging. Antall byggesaker har vært 60 prosent over det estimerte antallet for året og det pågår løpende cirka 100 planprosesser. Flere større planprosesser er ferdigstilt, herunder områderegulering for Konnerud sentrum og områderegulering for Holmen. Det er ferdigbehandlet 74 klagesaker i løpet av året.

Tilsyn og ulovlighetsoppfølging har fått økt prioritet, og det er vedtatt politiske strategier for områdene.

Miljø- og klimaarbeidet er styrket i den nye kommunen, gjennom etablering av egne virksomheter for miljø og landbruk og for klima. Dette gir økt kapasitet til miljø- og klimatiltak, oppfølging av forurensning, vannmiljø, biologisk mangfold med mer. Det er startet opp et arbeid med å etablere klimastrategi for kommunen.

I 2020 ble det et markert løft i bruk av geografiske analyser og visninger av stedfestet informasjon for flere virksomheter i Drammen kommune. Blant annet er det utarbeidet en kartbasert oversikt over smittesituasjonen i kommunen i samarbeid med kommunelegen og det er utarbeidet en oversikt over skolekretsgrenser med link til informasjon om skolene.

Det er gjennomført en stor jobb med bevillingsfornyelse av alle salgs- og skjenkebevillinger i den nye kommunen, parallelt med utarbeidelse av reviderte retningslinjer for alkoholsaker. Kommunens kontrollører har også bidratt positivt med oppfølging av smitteverntiltak i utelivsbransjen.

Fakta om programområde

Programområdet inneholder fagområdene arealplan, byggesak, geodata, landbruk og miljø og klima.

Arealplan innebærer ansvar for kommunens arealplanlegging på alle plannivåer, fra utarbeidelse av kommuneplanens arealdel til behandling av reguleringssaker fra utbyggere og tiltakshavere. Arealplan legger en viktig del av det strategiske grunnlaget på alle kommunens fagfelt, og må samarbeide tett med andre tjenesteområder om by- og stedsutvikling.

Byggesak er ansvarlig for byggesaksbehandling, ulovlighetsoppfølging og tilsyn etter plan- og bygningsloven. Saksbehandlingen er i stor grad styrt av gjeldende lovverk og plangrunnlag, men innebærer også en viss grad av skjønn på enkelte områder.

Virksomhet Geodata har ansvaret for forvaltning av eiendomsinformasjon (matrikkeldata), basiskart, flybilder og temakart. Oppmåling av eiendommer, eierseksjonering og delesaksbehandling er sentrale lovpålagte oppgaver. Geografiske analyser basert på stedfestede data, saksbehandling av veinavn og adressering ligger også til virksomheten.

Landbruk og miljø har ansvar for myndighets- og forvaltningsoppgaver innen landbruk, skog, jakt og fiske, biologisk mangfold, vannmiljø og andre naturgitte ressurser. I tillegg kommer myndighetsoppgaver knyttet til forurensning, avfall og ytre miljø.

Klima er etablert som virksomhet i løpet av 2020, på bakgrunn av politisk vedtak om styrking av området. Hovedoppgaven er utarbeidelse og oppfølging av klimastrategi, klimabudsjett og klimaregnskap.

Ut over dette er ligger ansvar for klagebehandling på de nevnte fagfeltene til programområdet, og ansvar for bevilling (alkohol og servering) og tilsyn etter tobakksskadeloven.

Nøkkeltall

Arealplan - reguleringsplaner

	Antall		Antall
Planprogram lagt til høring	3	Fastsatte planprogram	4
Planforslag 1. gangsbehandlet	21	Vedtatte planer (2. gangs beh.)	11
Mottatte planinitiativ	25	Planendringer etter enkel prosess	2
Pågående detaljreguleringsplaner pr utgangen av 2020	96	Pågående overordnede planer pr utgangen av 2020	10

Byggesaker:

Saker	Antall søknader	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid
Totalt	1645	37 dager (ca 5 uker)
12 ukers frist	668	54 dager (7-8 uker)
3 ukers frist	986	28 dager (ca 4 uker)
Totalt uten ansvarsrett	381	30 dager (ca 4 uker)

Tallene er hentet direkte fra saksbehandlingssystemet, det tas noe forbehold om at systemet er brukt riktig og dermed tallenes nøyaktighet.

Kommunen har mottatt 135 dispensasjonssøknader. Det er lagt frem 103 saker til politisk behandling, mens 17 er behandlet administrativt iht. delegasjonsreglementet. Enkelte av de mottatte sakene behandles i 2021.

Det er foretatt 65 foretakstilsyn. I 11 saker (17 prosent) ble det konkludert med at kravene ble oppfylt. I 19 saker (29 prosent) ble ansvarsrett trukket av foretaket etter at tilsyn var varslet, og i 32 saker (49 prosent) ble ansvarsrett fratatt av kommunen. I tre saker ble byggesøknad trukket. Det bemerkes her at tilsyn i hovedsak varsles/iverksettes ved mistanke om avvik, slik at tallene ikke er representative for bransjen. Det forelå 143 ulovlighets saker ved inngangen til 2020, og det er registrert 128 nye saker i 2020. 130 ulovlighets saker er avsluttet i løpet av året, slik at det foreligger 141 uavsluttede saker per inngangen til 2021.

Mål og resultater

Forarbeid til ny arealplan

Inn mot slutten av året har det arealplanfaglige miljøet startet opp arbeidet med å forberede utarbeidelsen av kommuneplanens arealdel, gjennom å lage en plan for prosjektet og organisere opp det administrative arbeidet.

Etablere et fagmiljø innenfor landbruk og miljø

I 2020 er det rekruttert fagpersonell for spesielt å etablere et fagmiljø innenfor arbeidet med miljø. Dette er et område som har vært svært fragmentert i de tidligere kommunene, det har derfor vært en stor oppgave å identifisere og samle kommunens oppgaver innen fagfeltet. Det vil fortsatt inn i 2021 være behov for å diskutere ressursbruk og faglige grensesnitt.

Egen enhet for tilsyn og ulovlighetsoppfølging (effekt)

Arbeidet med tilsyn i byggesaker og ulovlighetsoppfølging er etablert som en egen stabsfunksjon under virksomhetsleder for Byggesak. Vurderingen så langt er at dette er en vellykket organisering, da man ikke kommer i ressursmessig konflikt med høyt arbeidspress på ordinære byggesaker. Det gir kommunen en god mulighet til å jobbe forebyggende med tilsyn, og fange opp prioriterte ulovligheter for oppfølging.

Byggesak – gebyrer som reflekterer selvkost

Etter kalkylen for selvkost på byggesak viser at selvkostandelen endte på 96,6 prosent. Dette er høyere enn det budsjetterte nivået på 90 prosent. I hovedsak skyldes dette at det har vært vakante stillinger i 2020, samt at man har brukt mindre ressurser på eksempelvis kompetansehevede tiltak, som følge av pandemien.

Et selvkostnivå ut over vedtatt budsjett innebærer at det settes midler på fond, som kan benyttes ved et eventuelt fremtidig underskudd.

Tilgjengelighet (byggesak) i kommunedelene

På grunn av pandemien har det ikke vært mulig å jobbe med tilstedeværelse av byggesaksveiledning i kommunedelene. Dette er et tema som det nå er naturlig å diskutere i det pågående utviklingsarbeidet innenfor plan- og byggesak, og når samfunnet på et tidspunkt åpner opp igjen.

Geografiske analyser

I 2020 ble det et markert løft i bruk av geografiske analyser og visninger av stedfestet informasjon for flere virksomheter i Drammen kommune. Noen av analysene er kun til intern bruk i kommunen da det er koblinger til personopplysninger (alder), mens andre ligger åpent ute som informasjon til kommunens innbyggere. Eksempler er:

- Oversikt over pandemiutviklingen som oppdateres daglig (samarbeid med kommunelegen) - åpent
- Diverse trafikkanalyser (samarbeid med Samferdsel) - internt
- Oversikt over kommunale boliger med lokasjoner av skoler, kollektivtrafikk, butikker – internt
- Skolekretsgrenser med link til informasjon om skolene - åpent

Klima

Kommunestyret har satt viktige klimamål, og pålagt rådmannen å utarbeide klimastrategi og klimaregnskap. Fagmiljøet i forhold til klima er styrket med tre stillinger. Klimaproblematikk vil ha en sentral plass i planarbeidet fremover.

Klima er løftet frem som et av de overordnede temaene i årsevalueringen, og er omtalt under kapitlet «Aktuelle temaer i 2020».

Pandemien

For fagfeltet bevilling har pandemien skapt ekstra ressursutfordringer, da de har måttet ivareta en del ekstra oppfølgings- og tilsynsoppgaver knyttet til smitteverntiltak på utesteder.

Harmonisering

De viktigste temaene for harmonisering ble ivaretatt i forbindelse med oppstart av ny kommune, herunder gebyrer, rutiner, maler osv. På grunn av pandemien med svært mye bruk av hjemmekontor, har ikke forholdene vært optimale til å jobbe med felles kultur og arbeidsmiljø. Dette må det derfor jobbes videre med inn i 2021.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	83 999	78 755	5 244	82 334
Andre driftsutgifter	21 045	20 128	918	15 578
Sum Driftsutgifter	105 044	98 882	6 162	97 913
Andre inntekter	-43 828	-44 332	504	-47 328
Ref. sykelønn	-2 724	-5 971	3 247	-2 724
Sum Sum driftsinntekter	-46 553	-50 304	3 751	-50 053
Netto resultat	58 492	48 578	9 913	47 860

Programområdet endte med et positivt avvik på om lag 9,9 millioner kroner.

Programområdet ble kompensert med om lag 2,1 millioner kroner for mindreinntekt på grunn av pandemien.

Lønnsutgiftene var om lag 5,2 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes at rekrutteringen til to nye virksomheter ble forsinket i forhold til det som var lagt til grunn i budsjettet. I tillegg har programområdet i løpet av året hatt noen vakanser når ansatte har sluttet i organisasjonen.

Andre driftsutgifter har et mindreforbruk på om lag 0,9 millioner kroner. Deler av mindreforbruket skyldes forsinkelse knyttet til etablering av to nye virksomheter. I tillegg har kurs og opplæring hatt mindre aktivitet enn det som var lagt til grunn i budsjett.

Inntektene var om lag 3,8 millioner kroner høyere enn budsjettet. Av dette var om lag 3,3 millioner kroner merinntekt grunnet fødsels- og sykepengerefusjon.

Økonomi – investering

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr arealplan og miljø	596	582	- 15
Sum investering	596	582	- 15

Det er overført totalt 582 000 fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

A wooden gavel with a silver band engraved with the word 'FORMANN' is shown against a teal background. The gavel is positioned diagonally, with the head in the upper right and the handle extending towards the lower left. The silver band is prominent, and the word 'FORMANN' is visible on it. The background is a solid teal color with a subtle shadow of the gavel on the surface below.

FORMANNSKAP

P14 Ledelse, styring og administrasjon

P15 Samfunnssikkerhet

P16 Næringsutvikling

P17 Arbeid og inkludering

P18 Politisk styring

P19 Sentrale poster

Om hovedutvalget

Formannskapet har rollen som overordnet plan-, økonomi-, eierskapsutvalg samt utvalg for næring, arbeid og inkludering. I 2020 har formannskapet også ivaretatt politisk oppfølging av pandemien og fastsatt lokale forskrifter. Formannskapet har også, supplert med gruppeledere, rollen som styringsgruppe for arbeid med den nye kommuneplanens samfunnsdel.

Programområdene som sorterer under formannskapet hadde et samlet mindreforbruk på 35,1 millioner som kan forklare med stor tilbakeholdenhet med å besette ledige stillinger og generelt lavere aktivitet på kompetanse- og utviklingstiltak som følge av pandemien.

Når det gjelder omtale av eierskap og selskaper vises til eget kapittel i årsevalueringen.

Dette er vi stolte av

Generelt sett er det grunn til å trekke frem den positive endringsevnen og endringsviljen innenfor de administrative områdene når vi ser tilbake på 2020. Til tross for både kommunesammenslåing og pandemi har alle virksomhetene klart å levere tilnærmet normalt gjennom hele året, og har vært dyktige på å ta i bruk nye verktøy som forenkler digital samhandling.

P-14 - Ledelse, styring og administrasjon

Drammen kommune har drevet et omfattende kommunikasjonsarbeid i mange kanaler for å sikre god informasjon til og dialog med innbyggerne under pandemien. I et tett samarbeid med smittevernmiljøet har dette bidratt til å skape trygghet og bygge kunnskap om smittesituasjonen hos innbyggerne i en svært usikker tid.

Alle kommunestyremøter og formannskapsmøter, i tillegg til digitale møter i øvrige utvalg og råd er gjort tilgjengelig for offentligheten ved at de er blitt streamet direkte på kommunens nettside. Dette har vært en omfattende oppgave. Spesielt sendingene fra kommunestyremøtene i samfunns huset i Mjøndalen har stilt store krav til medarbeiderne ettersom direktesendinger i dette formatet ikke er gjort tidligere i kommunens regi. Rådmannen legger i 2021 fram en sak for kommunestyret om streaming av politiske møter etter at pandemien er over.

Allerede svært tidlig under pandemien, ble det lagt vekt på at konsultasjoner mellom brukere og kommunens tjenester skulle kunne fortsette, og det ble etablert sikre løsninger for videokonsultasjon. Denne innsatsen er videreført i et systematisk arbeid for å se hvordan teknologi kan støtte varige endringer i tjenester som leveres blant annet av legevakten og psykisk helse. Digitale verktøy i skole, politiske møter og for samarbeid både innad i kommuneorganisasjonen og med eksterne parter, er blant de andre løsningene som er etablert på kort tid.

Kompetansesentret har etablert, vedlikeholdt og fasilitert nettverk for eksempelvis nyutdannede lærere, for lærermentorere, for teknologi coacher og lærerspesialister; for nyutdannede barnehagelærere; fagnettverk for vernepleiere med flere. Kompetansesentret har gjennomført kurs innen eksempelvis smittevern, demensomsorg, eldreomsorg, samt i bruk av Teams og andre nye kommunikasjons- og samtaleverktøy. .

Til tross for krevende arbeidsvilkår i 2020 har administrativ drift vært god, og all hovedsak er det levert politiske saker og styringsdokumenter (regnskap, rapporter, budsjetter og planer) innenfor tidsfrister og bestillinger. Det er etablert felles forståelse av oppdrag og oppgaver og bygget opp nye felles rutiner, arbeidsprosesser og metodikk.

P15- Samfunnssikkerhet og beredskap

Drammen kommune har opprettet et eget lager for smittevernutstyr for flere kommuner. Først i Drammenshallen og deretter på Sundland. Nå er det kun lager for Drammen kommune, men samarbeidet kan tas opp igjen ved behov. Det er også opprettet en egen distribusjonsordning som ivaretar at alle enheter får nødvendig smittevernutstyr levert til sine egne fremskutte lagre.

Kommunen har i tillegg etablert en pandemi testestasjon på Sundland. Her er det plass til 16 biler samtidig og testkapasiteten er 60 tester per time. Grunnet pandemisituasjonen har det vært et kontinuerlig behov for informasjon ut til befolkningen.

P 16 - Næringsutvikling

Godt nettverk og dialog med næringslivet er videreutviklet og styrket. Dette har vært avgjørende for å kunne innrette nødvendige tiltak på en så presis måte som mulig under pandemien..

Regjeringens krisepakke til næringslivet er i to omganger er forvaltet og tildelt av kommunen. Gjennom godt tverrfaglig arbeid internt, og god dialog med aktørene i næringslivet, er dette gjennomført dette på en effektiv og god måte.

P18 -Politisk styring

Det har til tross for koronapandemien vært høy politisk møteaktivitet i 2020. I folkevalgte organer har det blitt avholdt totalt 176 møter. Flertallet av disse har blitt gjennomført som digitale fjernmøter. Opptak av møtene er også tilgjengelig på kommunens nettside.

Læringspunkter fra 2020

P14- Ledelse, styring og administrasjon

Ved etableringen av ny kommune har strategien for å møte komplekse samfunnsutfordringer vært å fokusere på tverrfaglige og tverrsektorielle satsninger. Dette gjelder for eksempel området Arbeid og Inkludering. Det har vært krevende å få prioritert samordnet satsning på dette i 2020. Det settes fokus på dette i videre arbeid.

Blant læringspunktene fra 2020, er at organisasjonen viser varierende modenhet i å ta i bruk digitale løsninger. Ved siden av et stadig høyere tempo i den teknologiske utviklingen, er den varierende modenheten blant grunnene til at Digitaliseringsstrategien legger stor vekt på et kompetanseløft.

Sentrale læringspunkter er at det er svært stor etterspørsel etter bistand til utviklingsoppgaver. Dette gjelder særskilt utvikling knyttet opp mot etablering av ny kommune og i forhold til å se på mer brukerorienterte og mer effektive måter å utføre tjenesteproduksjonen.

P15 -Samfunnssikkerhet

Medarbeiderne i Drammen kommune har fått god trening i bruk av digitale verktøy som Teams til møter og samhandling. Seminarer og kurs digitalt fungerer bra. Det er benyttet et befolkningsvarslingssystem og kommunen har blitt bedre på å målrette hvilken informasjon som sendes ut og når den skal sendes.

Vi så også i starten på pandemien at det var viktig å samarbeide kommunene imellom om anskaffelse og lagring av smittevernustyr. Testing av kvaliteten på utstyret var også en utfordring som ble løst i fellesskap med Statsforvalter og Helse Sør Øst. En viktig læring er effekten av langvarige hendelser som en pandemi. Sommeren 2020 var uten mye smitte og det ble en viktig «pause» for alle som hadde vært belastet gjennom våren og slike «pauser» for kritisk personell kan være avgjørende.

P16- Næringsutvikling

Kommunens rolle som tilrettelegger for næringsutvikling er avhengig av at hele det kommunale virkemiddelapparatet tas i bruk. Dette vil kreve god tverrfaglig samhandling internt.

Det er identifisert et utviklingspotensial knyttet til å utvikle kommunen til en mer imøtekommende og næringsvennlig kommune, særlig knyttet til arbeidet med plan- og byggesaker. Det er derfor igangsatt et omfattende utviklingsarbeid som skal peke på tiltak som kan bringe oss i riktig retning.

Erfaringene tilsier at næringslivet i denne sammenheng imøteser økt digitalisering, men etterlyser samtidig muligheter for økt dialog med kommunens ledelse og fagmiljø, som et ledd i en mer næringsvennlig kommune.

Oppsummering av de økonomiske hovedtrekkene

Beløp i 1000

Rammeområde/enhet	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Rev. bud. 2020	Avvik i kr	Avvik i %
P14 Ledelse, styring og administrasjon	0	380 412	415 238	34 825	8,4 %
P15 Samfunnsikkerhet	0	85 495	86 678	1 183	1,4 %
P16 Næringsutvikling	0	22 683	23 113	430	1,9 %
P17 Arbeid og inkludering	0	0	0	0	0,0 %
P18 Politisk styring	0	39 847	38 464	-1 383	-3,6 %
P19 Sentrale poster	0	273 087	167 013	-106 074	-63,5 %
Sum	0	801 523	730 505	-71 018	-9,7 %

Formannskapet har ansvar for programområdene 14 til 19. Programområdet 19 består av sentrale poster som omtales under innledende kapittel. De øvrige programområdene har et samlet mindreforbruk på til sammen 35,1 millioner kroner. Hovedandelen av dette ligger innenfor P14 og skyldes at ledige stillinger ikke er besatt, og et redusert omfang av utviklingsaktiviteter.

Drammen rådhus

1 1

P14

**LEDELSE, STYRING
OG ADMINISTRASJON**

Innledning

De administrative funksjonene har vært preget av etablering av ny kommune. Medarbeidere, rutiner og Ikt-systemer har blitt organisert, lokalisert og harmonisert. Det aller meste har falt godt på plass, og leveranser til politisk nivå og organisasjonen forøvrig har vært tilfredsstillende. Pandemien har likevel forhindret planlagte utviklingsaktiviteter. Utstrakt bruk av hjemmekontor har samtidig satt ønsket arbeid med utvikling av ny organisasjonskultur og samhandling på vent.

Nye digitale systemer for kommunikasjon og samhandling er utviklet, implementert og gitt nye former for samhandling og ny læring i hele kommunen.

Det har vært fokusert på administrativ effektivisering. Det er tilstrebet å utføre oppgavene med tilgjengelige ressurser uten nyansettelser i ledige stillinger. Dette har krevd ekstraordinær innsats fra medarbeiderne. Samlet sett har innsparinger på lønn og lavere aktivitet på utviklingsoppgaver gitt et mindreforbruk i programområdet på 35,1 millioner kroner.

Fakta om programområde

Programområde 14 Ledelse, styring og administrasjon omfatter Drammen kommune som administrativ organisasjon og styringssystemene som benyttes for å kunne levere de tjenester som er vedtatt.

Programområdet omfatter i hovedsak:

- rådmannen med lederteam og nærstab
- fellestjenester med virksomhetene IKT, Regnskap, Lønn og personal, 1. linje internservice, Anskaffelser og Byarkiv.
- utvikling og digitalisering
- stabsenhetene Oppfølging og analyse, Plan og strategi samt Organisasjonsutvikling og kompetanse
- kommunikasjonsenheten
- kommuneadvokat
- hovedtillitsvalgte og hovedverneombud

Programområdet har samlet 280 ansatte og 263 årsverk.

Mål og resultater

Informasjon og kommunikasjon under pandemien

Med virkning fra 1. januar 2020 ble nettsiden drammen.kommune.no lansert i ny drakt og med nytt innhold og erstattet de tre tidligere kommunenes nettsider. Besøksstatistikken viser en kraftig økning i bruken av kommunens nettside, sammenlignet med trafikken på de tidligere nettsidene. Målt mot trafikken på de tre nettsidene i 2019, hadde drammen.kommune.no nærmere en dobling av trafikken i 2020. Økningen kan i all hovedsak tilskrives pandemien.

Statistikken viser også at innbyggerne har brukt kommunens nettside på en helt annen måte enn tidligere. Tidligere har ledige stillinger, skoleruta og sider for ansatte vært mest bruk. I 2020 er det aktuell informasjon som har vært klart mest lest. Siden begynnelsen av mars 2020 da det første tilfellet av pandemien ble påvist i Drammen kommune, er det lagt ut daglige statusoppdateringer med informasjon om smitteutviklingen og aktuelle smittevernråd. Artikkelen med statusoppdateringene er alene lest nærmere 250 tusen ganger.

Drammen kommune har gjennom 2020 brukt sosiale medier som Facebook og Instagram aktivt for å spre informasjon om pandemien og andre aktuelle saker. I løpet av året har spredningen av kommunens informasjon i sosiale medier oppnådd en langt høyere spredning enn det de tre tidligere kommunene samlet har sett noen gang tidligere. Dette er positivt med tanke på å nå ut til innbyggerne med informasjon, men samtidig er det fortsatt en stor jobb å gjøre for å øke antallet som følger kommunen i sosiale medier. Det er viktig å øke denne andelen, ikke minst ut fra et beredskapsperspektiv og muligheten til å nå ut til innbyggerne med viktig informasjon raskt.

Workplace

Workplace er etablert som intern kommunikasjonskanal. Samtlige medarbeidere har tilgang på Workplace, og det opprettes fortløpende grupper som er relevante for medarbeidernes arbeidshverdag. Bistanden til både ledere og ansatte i god bruk av Workplace har imidlertid ikke kommet så langt som ønsket på grunn av pandemien. Planene som ikke ble gjennomført i 2020, gjenopptas i 2021.

Utvikling av strategier

Ideelt sett skulle Drammen kommune hatt en politisk vedtatt kommunikasjonsstrategi da pandemien brøt ut. I mangel av en overordnet strategi for kommunen, i form av eksempelvis kommuneplanens samfunnsdel som kommunikasjonsstrategien må være forankret i, var det ikke lagt fram en kommunikasjonsstrategi for politisk behandling. For å sikre offentligheten mest mulig kunnskap om pandemiens utvikling ble det tatt en beslutning om at Drammen kommune som hovedregel skulle gi åpen informasjon om alt knyttet til pandemien. Begrensninger knyttet til kommunens åpenhet har i all hovedsak dreid seg om personvern hensyn. Rådmannen tar sikte på å legge fram et forslag til kommunikasjonsstrategi for kommunestyret i løpet av 2021.

Prosessen med utviklingen av ny visuell profil er vedtatt av kommunestyret. Arbeidet er godt i gang og i rute. Det tas sikte på å legge fram forslag til ny visuell profil i kommunestyrets møte i september.

Arbeidet med en språkstrategi skal også startes opp. Det er behov for å gjøre det kommunale språket enklere og tydeligere i store deler av organisasjonen. Dette arbeidet skulle vært startet opp i 2020, men ble utsatt på grunn av arbeidsbelastningen med pandemien.

Administrativ effektivisering

For å møte krav til innsparinger har det vært fokusert på tilpasninger av organisasjonen og administrativ effektivisering. Nyansettelser i stillinger som er blitt ledige har blitt avviklet eller utsatt ny rekruttering. Ved oppstart av ny kommune i 2020 var det etablert en ledergruppe med rådmannen og sju direktører. Ledergruppen var bredt sammensatt på bakgrunn av ambisjonene om vektlegging av folkehelse, arbeid og inkludering og utviklingsbehovet innen omsorg og utdanning. Dette er arbeid som går på tvers av tjenester og fagmiljøer, og som ikke går av seg selv. Ledergruppen hadde derfor egne direktører med et overordnet strategisk ansvar for dette. På grunn av kommunens økonomi, ble ledergruppen redusert til tre direktører, og det betyr at det i dag er mindre lederkraft knyttet til utviklingsarbeidet.

Innenfor administrative funksjoner i programområdene 14 til 19 er det fra januar 2020 til desember 2020 en reduksjon i antall årsverk på 51. Fra 324 til 273, tilsvarende 21,7 prosent. Det kan være at denne reduksjonen er for stor, og rådmannen vil vurdere dette løpende. Det er viktig for tjenestene og for de politiske organene at det er tilstrekkelige ressurser til rådgivning, personalsaker, utviklingsoppgaver, økonomistyring og saksbehandling.

For ytterligere omtale vises det til eget kapittel om medarbeidere.

Styrings- og utviklingsmodell

Ny rammemodell for styring og utvikling er utarbeidet, vedtatt og tatt i bruk. De ulike elementene i modellen innføres over litt tid. Rammemodellen er Drammen kommunes "navigasjonssystem" med mål om å:

- sørge for at innbyggernes behov dekkes på en god og effektiv måte.
- sørge for at Drammen går i ønsket retning og når prioriterte hovedmål for hele organisasjonen.
- sikre at rådmannen har tilstrekkelig kontroll med og fokus på økonomi og etterlevelse av lover og regler.

I tillegg skal modellen fremme læring, utvikling og innovasjon i hele organisasjonen, samt sikre samhandling på tvers politisk og av sektorer, og samhandling med innbyggere, næringsliv og frivillig sektor.

Ny organisasjon

De administrative tjenestene har i 2020 gjennomført en stor omstilling. Ansatte fra tre kommuner er samlet i nye virksomheter og avdelinger. Nye arbeidsformer og rutiner er etablert og harmonisert innenfor alle områder.

Ved siden av disse tilpasningene er det gjennomført utvikling av en rekke interkommunale samarbeid (IKT, Lønn, Kommuneadvokat). Skatteoppkreverfunksjonen ble i tillegg overført til staten i 2020.

1. linjetjenesten

En organisatorisk nyvinning er 1. linjetjenesten. Tjenesten skal gi tverrfaglig support og veiledning for kommunens interne administrative prosesser. Det skal være ett sted å henvende seg for å få hjelp og veiledning. En ny digital løsning ble innført der man kunne stille spørsmål og finne svar i forhold til interne rutiner. Internservice har besvart over 50 000 saker og har produsert kunnskapsartikler som har hatt over 70 000 oppslag det første året. Virksomheten har vært en god bidragsyter til at etableringen av den nye kommunen har gått så bra.

Vi er stolt av å klare å levere gode tjenester til tross for utfordringer rundt pandemien, av at de fleste som kan det har hatt hjemmekontor og av at kommunens rutiner er under oppbygging. Nå er fokuset og utvikle tjenesten og avklare tydeligere ansvarsområder og arbeidsdeling.

IKT prosjekt - gjennomført

IKT prosjektet har vært ett av de største enkeltprosjekter i etableringen av ny kommune. 250 Ikt systemer er harmonisert. Prosjektet har hatt et budsjett på 94 millioner kroner. Endelig regnskap viste et regnskap på 91,3 millioner kroner. Det har vært et krevende og stort prosjekt og store deler av organisasjonen har på en eller annen måte blitt berørt av prosjektet.

Det gjenstår fortsatt en del arbeid knyttet til opprydning og bevaring av data, som vil kreve ressurser videre utover i 2021. Det vil også være et betydelig behov for ressurser til prosjekter og konseptutredninger fra den nyetablerte porteføljestyringsprosessen.

Ledelse/Lederskolen

Lederskolen ble startet opp høsten 2020 og er et tilbud til alle ledere i kommunen. Kommunens avdelingsledere, virksomhetsledere og kommunalsjefer deltok på en oppstartsamling, som av smittevern hensyn ble delt i fem parallelle møter.

Ledelse settes under lupen og det tilrettelegges for teoretisk påfyll, erfaringsdeling og refleksjoner.

På samlingen ble kommunens arbeid med etablering av felles verdier igangsatt. I det videre utviklingsarbeidet knyttes også lederskolen til visjon og mål i tråd med kommuneplanens samfunnsdel.

Det legges stor vekt på ledelse og det jobbes for å utvikle et fellesskap og en fremtidsrettet organisasjonskultur som kommunen kan vi kan være stolt av. For å understøtte dette arbeidet, med å bygge en god organisasjonskultur, har kultur, verdier og tillitsbasert ledelse vært kjernen i innholdet i den første fasen av lederskolen.

Oppstarten av lederskolen ble forsinket av pandemien. Planlagte storsamlinger ble avlyst og det var utfordrende å finne alternative gode løsninger. Samtidig ble det forsinkelse i arbeidet med å designe lederskolen på et mer generelt nivå og kostnadene forbundet med dette arbeidet kommer derfor i 2021.

Med økt kompetanse på digitale møter ville det ha vært mulig å gjennomføre dette tidligere. Det er også viktig læring at arbeidet med bygging av ny kommune ble bremsset som følge av at det ikke ble gjennomført alternative ledersamlinger før godt ut på høsten.

Anskaffelser

Smittevernutstyr

For å kunne sikre tilstrekkelig med smittevernutstyr til kommunen har det vært et intenst og tett samarbeid mellom PO4 Helse og Virksomhet Anskaffelser. Arbeidet førte også til etableringen av et sentralt lager for smittevernutstyr og kommunen fikk en essensiell rolle i å både anskaffe og distribuere smittevernutstyr til andre kommuner i regionen. Erfaringene har vist at en av suksessfaktorene var tett og rask samhandling mellom fagmiljøene og kort beslutningsvei til kriseledelsen.

Klima og miljøhensyn i anskaffelser

På bakgrunn av verbalvedtak i økonomiplan vedtok kommunestyret følgende i sak 20/31132:

Rådmannen bes legge til grunn følgende tolkning av kommunestyrets vedtak om å vekte miljø minimum 30 prosent ved alle offentlige innkjøp:

- Alle virkemidler og hele handlingsrommet innenfor regelverket benyttes og er bestemmende for hvordan miljøhensynet ivaretas på best mulig måte i kommunens anskaffelser, herunder bruk av tildelingskriterier, kravspesifikasjon, kvalifikasjonskrav og kontraktsvilkår.
- Miljøhensyn vurderes i alle anskaffelser kommunen gjennomfører og prioriteres høyt der dette anses som relevant i tråd med gjeldene regelverk. Rådmannen vil rapportere årlig på arbeidet.

For å ytterligere styrke klima- og miljøsatsingen innenfor anskaffelsesområdet er Drammen kommune tilsluttet innkjøpernettverket hos Stiftelsen Miljømerking og deltar i Viken prosjektet Klimarådgiving i anskaffelser.

Bekjempelse av arbeidslivskriminalitet

Arbeidslivskriminalitet er et alvorlig samfunnsproblem som må adresseres. Kommunens anskaffelser anses som ett av de mest effektive virkemidlene i bekjempelsen av denne formen for kriminalitet. Nasjonale initiativ som «Strategiske grep for å hindre svart økonomi og arbeidslivskriminalitet i kommuner og fylkeskommuner», og «Seriositetsbestemmelsene for bygg- og anleggskontrakter» er lagt til grunn i kommunens anskaffelser.

Dialog med lokale matprodusenter

I tilknytning til forestående matanskaffelser har kommunen gjennomført dialog med næringslivet i regionen. Kommune ønsket dialog med leverandører og produsenter som normalt ikke leverer til kommunen eller deltar i anbudsprosesser, men som kan være interessert i å leverer sine matvarer til kommunen i fremtiden. Foreløpige resultater viser at økt markedskunnskap og bedre kjennskap til utfordringene små og mellomstore bedrifter har, kan gjøre det enklere å tilrettelegge for økt innkjøp fra slike bedrifter.

Digitalisering

Omsetningen innen e-handel er på 935 millioner kroner fordelt på 26 200 ordre. Årets resultater for e-handel er tilnærmet lik resultatene fra tidligere Drammen kommune. I utgangspunktet var det forventet en økning på om lag 30 prosent. Pandemisituasjonen er trolig årsaken til at denne økningen har uteblitt. For øvrig gjennomføres i all hovedsak alle anskaffelser digitalt.

Regnskap, lønn og personal

De første månedene var preget av ekstra stor arbeidsmengde knyttet til regnskapsmessig avslutning av tre kommuner, ett interkommunalt selskap og to kommunale foretak, samtidig som man skulle drifte den nye kommunen med stort fokus på fakturabehandling og lønnsutbetalinger. Regnskapsmessige balanser per 31.12.2019 for de nevnte seks enhetene skulle omarbeides til åpningsbalanse for den nye kommunen. Ansatte (6 til 7 000) skulle innplasseres i ny organisatorisk struktur med nye arbeidsavtaler, og det skulle etableres nye kontrollrutiner og ny rapportering

Men til tross for mange og store utfordringer ble regnskap 2019 for de tidligere kommunene og tilhørende foretak avlevert innen fristen, ansatte i den nye kommunen fikk lønn til riktig tid fra januar 2020, og nye arbeidsavtaler kom på plass.

Kompetanse- og tjenesteutvikling

Kommunens kompetanse- og tjenesteutviklingsmiljø er et sterkt fagmiljø som bistår bredt inn på de ulike programområder. Aktiviteter som er knyttet opp mot de ulike hovedutvalgene beskrives i programområdene. Eksempler på områder der kompetansesenteret har bidratt med ressurser er Fagfornyelsen, tjenesteutvikling og følgeforskning innen recovery; livsfortellingsarbeidet og sommerskolen 2020.

Kompetansesentret har etablert, vedlikeholdt og fasilitert nettverk for eksempelvis nyutdannede lærere, for lærermentorere, for teknologi-coacher og lærerspesialister; for nyutdannede barnehagelærere; fagnettverk for vernepleiere med flere. Kompetansesenteret har gjennomført kurs innen eksempelvis smittevern, demensomsorg, eldreomsorg, og bruk av Teams og andre nye kommunikasjon- og samtaleverktøy (f.eks. FIT= feedback informerte tjenester og KAT= ett strukturert samtaleverktøy mellom tjenestene og brukerne).

I tillegg til aktiviteter knyttet opp mot spesifikke programområder har miljøet hatt fokus på etablering av god praksis for tjenesteutvikling, eksempelvis ved å ta i bruk en styrkebasert tilnærming til gjennomføring av tjenesteutviklingsprosesser og ved å sikre en god felles prosjekt- /programplattform basert på DIFIs prosjekt- og programmetodikk.

Sentrale læringspunkter er at det er svært stor etterspørsel etter bistand til utviklingsoppgaver. Dette gjelder særskilt utvikling knyttet opp mot etablering av ny kommune og i forhold til å se på mer brukerorienterte og mer effektive måter å utføre tjenesteproduksjonen på.

Drammen kommune satser på heltid. Satsingen vil gå over tid, og vil bestå av flere piloter (prosjekter) underveis. Heltidssatsingen er i årsevalueringen omtalt i kapitlet om medarbeidere.

Digital transformasjon

Ved inngangen til 2020 ble det etablert et sterkt fagmiljø for å bidra til at kommunen lykkes med digital transformasjon. Blant fagdisiplinene som er inkludert i miljøet, er eksempelvis tjenstedesign og porteføljestyring. I tillegg jobber konseptutviklere med å finne gode løsninger på behov som organisasjonen avdekker. Et nært og tett samarbeid med andre, både i tjenestene og i stabene, er avgjørende for å lykkes. Blant annet er det gode samarbeidet med IKT avgjørende for å ivareta sikkerhet, personvern og god forvaltning av løsninger som skal i drift.

Allerede svært tidlig under pandemien, ble det lagt vekt på at konsultasjoner mellom brukere og kommunens tjenester skulle kunne fortsette, og det ble etablert sikre løsninger for videokonsultasjon. Denne innsatsen er videreført i et systematisk arbeid

for å se hvordan teknologi kan støtte varige endringer i tjenester som leveres blant annet av legevakten og psykisk helse. Digitale verktøy i skole, politiske møter og for samarbeid både innad i kommuneorganisasjonen og med eksterne parter, er blant de andre løsningene som er etablert på kort tid.

Blant læringspunktene fra 2020, er at organisasjonen viser varierende modenhet når det gjelder å ta i bruk digitale løsninger. Ved siden av et stadig høyere tempo i den teknologiske utviklingen, er den varierende modenheten blant grunnene til at Digitaliseringsstrategien legger stor vekt på et kompetanseløft. Digitaliseringsstrategien ble vedtatt politisk i 2020. Stadig flere får mer avansert digital teknologi som en del av sin hverdag, og dette gjelder både medarbeidere og innbyggere. Strategien er utarbeidet nettopp for å bidra til økt digital modenhet i organisasjonen, hos innbyggerne og andre interessenter, og for å gi retning og føringer for kommunens prioriteringer.

Gjennom prosesser for porteføljestyring, bidrar miljøet ikke bare når det gjelder digitalisering, men er også en sterk bidragsyter til tverrfaglig fokus, samarbeid og læring. Et eksempel som bør nevnes, er initiativet til etablering av et tverrfaglig lag for å vurdere virkningene av pandemien. Et annet eksempel er konseptutredning for å kartlegge nasjonalt og lokalt utfordringsbilde når det gjelder kommunens bidrag til at flere blir kvalifisert for et yrkesaktivt liv. Også denne utredningen krever utpreget tverrfaglig innsats, og gjennomføres i samarbeid med flere deler av organisasjonen, og med innspill fra eksterne parter.

Pandemien

Pandemien har påvirket arbeidet i programområdet i stor grad, både bruk av hjemmekontor, endrede oppgaver, omdisponering av medarbeidere og i forhold til lavere aktivitet på planlagte utviklingstiltak.

I april 2020 ble størsteparten av kommunens felles utviklingsmiljø omdisponert for å bistå inn i arbeidet med pandemien. Det ble etablert en bemanningssentral som bisto ledelsen innen helse og omsorg med å få inn tilstrekkelig med ressurser, spesielt i den første pandemibølgen. I tillegg ble ressurser omdisponert direkte ut i driften av smitteavdelinger. Ressursene kunne gradvis tilbakeføres til utviklingsarbeidet ut over høsten.

Omdisponeringen av ressurser kombinert med organisasjonens behov for å fokusere på drift har bidratt til et lavere aktivitetsnivå, og derved et lavere kostnadsnivå, innen utvikling og etableringsprosesser for den nye kommunen, enn det som var forventet ved inngangen til 2020.

Både endringsevnen og endringsviljen må trekkes frem når vi ser tilbake på 2020. Til tross for både kommunesammenslåing og pandemi har virksomhetene klart å levere tilnærmet normalt gjennom hele året, og har vært dyktig på å ta i bruk nye verktøy som forenkler digital samhandling.

Harmonisering

Det har gjennom hele 2020 pågått en prosess med harmonisering av rutiner, veiledere og prosesser fra de tre tidligere kommunene. De harmoniserte rutinene gjøres tilgjengelige i EQS dokumentbibliotek. Arbeidet skal sikre at nødvendige dokumenter er tilgjengelige for ansatte til enhver tid og med dette tilrettelegge for ensartet og felles praksis. Arbeidet vil videreføres i 2021.

Avvikssystemet i EQS var klart til bruk 1.1.2020. Alle ansatte kan melde avvik. Leder har ansvar for å følge opp og eventuelt sette inn tiltak. Det har vært meldt avvik gjennom hele året.

Risikobasert tilnærming er ett av de overordnede prinsippene i Drammen kommune. Dette kommer til uttrykk gjennom utviklings- og styringsmodellen og årshjulet i de administrative prosessene. Risikobasert internkontroll skal sikre at vesentlige feil ikke oppstår og at svakheter oppdages. Høsten 2020 startet et arbeid med å bygge opp et digitalt skjema for risikovurderinger i EQS. Modulen er påregnet klar til bruk våren 2021.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	317 970	303 718	14 252	307 368
Andre driftsutgifter	168 316	166 665	1 651	171 665
Sum Driftsutgifter	486 286	470 383	15 903	479 033
Andre inntekter	-65 641	-80 817	15 175	-55 962
Ref. sykelønn	-5 407	-9 154	3 747	-5 998
Sum Sum driftsinntekter	-71 049	-89 971	18 922	-61 960
Netto resultat	415 238	380 412	34 825	417 073

Programområdet endte med et mindreforbruk på 34,8 millioner kroner for 2020. Dette er et avvik på 8,4 prosent av programområdets totale ramme.

Besparelser på lønn utgjør en stor del av resultatet og disse stammer hovedsakelig fra vakanser. Vakansene skyldes dels utsatt rekruttering blant annet som følge av pandemien, og dels som forskuttering/ forberedelse av varslede rammereduksjoner i 2021.

Andre driftsutgifter har samlet et mindre avvik, men består av flere større avvik på kontonivå. Pandemien har gitt utsettelse og endringer i gjennomføring av kommuneovergripende kompetansehevende tiltak som for eksempel lederskolen. Dette er både som følge av at organisasjonen ikke har kunnet ta imot eller benytte seg av tilbud, men også fordi administrative ressurser har blitt omdisponert til pandemirelaterte oppgaver. I tillegg har prosjekter som etablering av løsning for digital tilskuddsforvaltning, spillbasert læring og kompetansekartlegging og kursing blitt forskjøvet.

Sykelønns- og fødselsrefusjonene har vært høyere enn budsjettert.

Programområdet har store merinntekter. Det er solgt Ikt-tjenester til Asker og Holmestrand da disse kommunene ikke var klar til å overta full drift av kommunene som tidligere var driftet av D-IKT. Statlige tilskudd og overføring av bundne midler fra de gamle kommunene har vært høyere enn budsjettert. Refusjon MVA bidrar også til merinntekten.

Programområdet ble i 1. tertial tilført midler til seks måneders drift av Kemner, siden statliggjøringen av disse tjenestene ble utsatt. Programområdet er også varig kompensert for ny pensjonskostnadsordning for læringer og feil i opprinnelig rammegrunnlag. Det er i tillegg gjort tekniske justeringer mot andre programområder.

Økonomi - investering

Beløp i 1000

	Regnskap 20	Revidert budsjett 2020	Avvik
Digitalisering (IKT-utstyr)	72 091	80 048	7 958
Budsjetteknisk feil		-6 403	
Sum justert investering	72 091	73 645	1 555

I tabellen vises det at programområdet hadde et mindreforbruk på 7,9 millioner kroner. Dette er ikke korrekt. Korrekt mindreforbruk er 1,555 millioner kroner. Etter regnskapsavslutning er det avdekket en budsjett - teknisk feil som har medført at tall fra budsjettssystemet er overført til regnskapssystemet. Det er forsøkt korrigeret i samråd med revisor, men feilen gir en summeringsfeil det har vist seg vanskelig å korrigere for, uten å gjøre det manuelt.

Programområdet har i løpet av 2020 blitt tildelt investeringstiltak som ga et revidert budsjett 71,9 millioner kroner til investering i IKT og digitalisering. I tillegg er det benyttet 1,1 millioner kroner av bundne investeringsfond og overført 0,6 millioner kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer, til sammen 73,6 millioner kroner.

Investeringstiltakene var fordelt med 15,0 millioner kroner avsatt til digitalisering i skolen, 53,9 millioner kroner til slutføring av prosjekt A4.2 IKT i Nye Drammen og 3,0 millioner kroner til Kjerneinvesteringer på IKT. Bundne investeringsmidler er benyttet til kjerneinvesteringer mens driftsfinansierte overføringer ikke er knyttet til investeringstiltak.

Midler til digitalisering i skolen er fullt ut benyttet til PC og nettbrett til fordeling i skolene.

A4.2 IKT prosjektet har et mindreforbruk i underkant av 2,7 millioner kroner. Disse midlene vil til 1. tertialrapport 2021 foreslås overført fra 2020 for slutføring av enkelte prosjektrestanser.

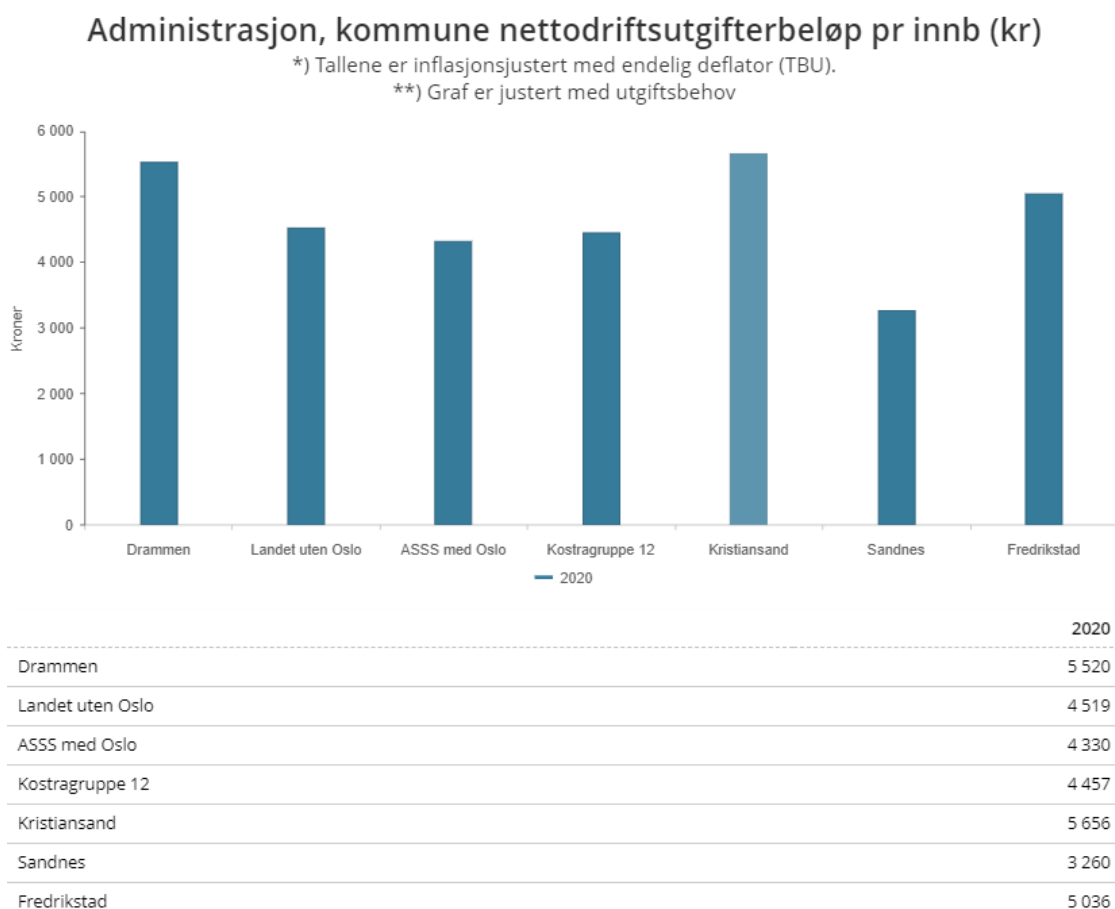
Kjerneinvesteringene har et merforbruk på cirka 1,1 millioner kroner knyttet til nettverksutstyr på prioriterte lokasjoner. Merforbruket dekkes i 2021.

Driftsfinansierte overføringer dekker utgifter som av regnskapstekniske grunner er ompostert til investeringsregnskapet.

KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunnlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Drammen kommune har en høyere ressursbruk til administrasjon pr innbygger enn snittet av de sammenlignbare kommunene, med unntak av Kristiansand som ligger noe over.

ARNPRO

DRAMMEN LIFT UMLEIE

DRAMMEN LIFT UMLEIE AS

ARNPRO

DRAMMEN LIFT UMLEIE

DRAMMEN LIFT UMLEIE
www.drammen-lift.no
Tlf: 32 26 02 80 • Mob: 48 05 50 00
ÅRSKED • SØNDAGS • 24/7

P15

SAMFUNNSSIKKERHET

Innledning

Programområdet omfatter tilskudd til DRBV IKS, Sør-Øst 110 IKS sentral i Viken. Sivillforsvaret og interkommunalt utvalg mot akutt forurensning (IUA Buskerud og Vestfold (Viken)). I tillegg omfatter programområdet samfunnssikkerhet for kommunen som helhet og de lovkrav som gjelder.

Det har vært jobbet med ny eierstrategi for Drammensregionens brannvesen. Dette arbeidet er planlagt slutført i 2021.

Programområdets ramme ble redusert med 1,0 millioner kroner som følge av arbeidet med 17. mai-sikring ikke ble gjennomført under pandemien.

Det ble rebevilget fra 2019 1,8 millioner kroner i investeringsmidler til pågående prosjekt for innføring av varslingssystem i skoler og barnehager som har vært nyttig under pandemien.

Fakta om programområde

Nøkkeltall – Samfunnssikkerhet		2 020
Nødnett-terminaler	Antall	35
Varsling 24	Antall SMS	1 016 716
Smittesporingsteamet	Antall SMS	2 330
DRBV	Antall utrykninger	1 675

Kommunen har 35 nødnett terminaler, hvorav vann- og avløpsområdet har 20 radioer.

Det er sendt 1 016 716 varslinger under pandemien. Smittesporingsteamet har sendt 2 330 SMS for å kunne drive smittesporing.

Ingen mennesker omkom i brann i Drammen kommune i 2020.

DRBV hadde i 2020 totalt 1 675 utrykninger i Drammen kommune. Av dette nevnes: 49 bygningsbranner, 92 bilulykker, 64 brannhindrende tiltak, 27 CBRNE* hendelser (inklusive akutt forurensning), 163 helserelaterte oppdrag, 84 annen brann, 6 pipebranner, 16 branner i skog/gress/kratt og 1 009 falske og unødige alarmer.

Mål og resultater

Samfunnssikkerhet for kommunen

I 2019 gikk kommunene rundt Finnemarka sammen for å få lagt strøm inn i Finnemarka slik at det skulle kunne settes opp mobilmast der. Det ble inngått et spleiselag hvor hver kommune skulle betale i forhold til antall innbyggere. Sommeren 2019 besluttet Sparebanken Øst at deres gave til samfunnsnyttige formål skulle gis til dette prosjektet. Gaven ble overrakt til kommunene i juni 2019. Arbeidet med fremføring av strøm ble gjennomført i 2020 og fra november har det vært mobildekning i Finnemarka.

Det var flere skoletrusler tidlig på året. Slike trusler vurderes å ha en smitteeffekt. Kommunen samarbeidet med politiet om disse hendelsene.

Det var høy vannstand 15/1, 11/2 og 17/2. Det var i hovedsak Skutebrygga som hadde utfordringer i tillegg til at gangveier ble oversvømmet og vannet kom inn over skinnegangen på Drammen stasjon ved ett tilfelle.

Kommunen hadde satt av midler til sikringstiltak til 17. mai. På grunn av pandemien ble det en begrenset markering i 2020 og ikke behov for sikringstiltak.

*Hendelser der personer utsettes for farlige kjemiske stoffer (C), biologiske agens (B), radioaktive stoffer (R), stråling fra nukleært materiale (N) og/eller eksplosiver (E) omtales som CBRNE-hendelser. Felles for disse hendelsene er at de har stort skadepotensial og ofte er ukjente for helsepersonell

Team Alert (PLIVO-varslingsystem – for hurtig varslings av pågående livstruende vold). Piloten ble gjennomført og systemet skal over til drift. Det vurderes videre utvikling av dette varslingsystemet i 2021. Foreløpig er det rullet ut til skoler og barnehager, men det er aktuelt å vurdere bruk av løsningen i andre deler av kommunens virksomheter.

I mai begynte det å drive inn store mengder plastpellets på kysten av Danmark, Norge og Sverige. Disse viste seg å stamme fra frakteskipet Trans Carrier som hadde mistet last ute i havområdet nord-øst for England. Dette resulterte i en statlig aksjon for å få fjernet mest mulig av pelletsene fra strandsonen. IUA 4 distrikt som omfatter blant annet Drammen og Lier tok del i denne aksjonen og har hatt overvåking av våre strandsoner med særlig vekt på Sandane i Svelvik. Sandane er et naturvernområde. Det ble ikke funnet pellets i dette området i fjor, men Kystverket har varslet om at overvåkingen skal tas opp igjen våren 2021. Drammen kommune er vertskommune for IUA 4, og har derfor også ansvaret for økonomistyringen i aksjonen for dette området. Kostnadene forbundet med dette arbeidet blir refundert av forurenser via Kystverket.

ROS-analyse for kommunen er fullført og ble vedtatt i formannskapet 5. mai.

Intern beredskap – forvaltningsrevisjonsprosjekt Brannvern er startet opp og fortsetter inn i 2021. Beredskapsplan for kommunen ble vedtatt i 2019.

Delegering av myndighet vedrørende pandemihåndteringen ble tildelt formannskapet av bystyret.

Kvikkleireskredet i Gjerdrum lille nyttårsaften har medført at kommunen har foretatt en gjennomgang av kvikkleireområdene i kommunen.

Etter ulykken med kullosforgiftning av festdeltakere på en ulovlig fest i et fjellanlegg i Oslo, har Drammen kommune hatt en gjennomgang av sikringen av fjellanlegg i kommunen.

Drammensregionens Brannvesen IKS (DRBV)

DRBV har jobbet med revidering av pandemiplan, kontinuitetsplan og rutiner for smitteverntiltak. Beredskapen har ikke vært svekket på grunn av pandemien. Feiing og tilsyn av fyringsanlegg har, med unntak av to uker gått som planlagt. Øvrig forebyggende arbeid ble vesentlig endret på grunn av smittevern hensyn. DRBV har hatt lavere aktivitet innen øvelser, kurs og seminarer. Dette, sammen med lavere korttidsfravær og lavt lønnsoppgjør, har resultert i lavere drifts- og lønnskostnader. Pandemien har økt kostnadene innenfor vedlikehold av materiell, avskrivninger og innkjøp – i hovedsak på grunn av svekket kronekurs og generell prisvekst.

DRBV hadde totalt 1 675 utrykninger i Drammen kommune. Av dette nevnes: 49 bygningsbranner, 92 bilulykker, 64 brannhindrende tiltak, 27 CBRNE hendelser (inklusive akutt forurensning), 163 helse relaterte oppdrag, 84 annen brann, 6 pipebranner, 16 branner i skog/gress/kratt og 1 009 falske og unødige alarmer.

DRBV har vært innovative i å kommunisere og gjennomføre forebyggende kampanjer og aksjoner overfor innbyggerne. I Drammen kommune er det 332 særskilte brannobjekter og det har vært utført tilsyn på 97 prosent av planlagte tilsyn. I samarbeid med pleie- og omsorgstjenestene i eierkommunene er det gjennomført nødvendige fysiske hjemmebesøk hos risikoutsatte grupper. DRBV har også gjennomført tilsyn med farlig stoff, behandlet søknader om salg av fyrverkeri og utført tilsyn på salgsstedene, mm.

Sør Øst 110 IKS

DRBV forvalter Drammen kommunes deltakelse i SØ 110 IKS og styreleder er valgt inn som medlem av representantskapet. Brannsjefen er valgt inn i styret til SØ 110 IKS. DRBVs aktive eierskap har bidratt både til faktiske inntektsøkninger og til reduksjon av kostnader i selskapet. Det er arbeidet med felles investering av nytt oppdragshåndteringssystem (IKT system). Det er opprettet et nasjonalt IKS som skal stå for innkjøpet på vegne av 110-sentralene i Norge. Kostnadene for kommunene blir kjent i første kvartal 2021. SØ 110 IKS er en fagsentral som leverer tjenester til innbyggerne og til DRBV.

Interkommunale utvalg om akutt forurensning (IUA)

Drammen kommune er vertskommune for IUA Region 4 og kommunen har en fast plass i beredskapsstyret. IUA R4 skal ivareta kommunenes behov for beredskap mot akutt forurensning. Det er opprettet et eget prosjekt i Drammen kommunes regnskapssystem for å ivareta vertskommunens ansvar. Prioritet for IUA har vært miljøårbarhetsanalyse, beredskapsanalyse, beredskapsplan og utvikling av tiltakskort. Årsmøtet til IUA Region 4 ble gjennomført på Tyrifjord hotell i Modum i juni.

Pandemien

12. mars ble Norge nedstengt grunnet pandemien. Etter dette datoen har Drammen kommune vært i beredskap. Det var raskt på plass testestasjon i forbindelse med legevakta og ordninger for ivaretagelse av smittede. Beredskapsavtaler er tatt i bruk i forbindelse med blant annet hotell til de som måtte i isolasjon og ikke kunne være hjemme. Kommunen har opprettet egen koronatelefon og nettservice for bestilling av testing. Fra høsten ble det opprettet et nytt testsenter for pandemien på Sundland der testingen foregår i et tidligere togverksted. Kommunens personell har vært fleksible og har klart å bemanne alle de nyopprettede funksjonene. I tillegg har sykepleiestudenter blitt brukt i bemanningen for å få tilstrekkelig kapasitet på testestasjonen. Det var viktig å kunne stå inne og teste gjennom vintersesongen.

Pandemien har medført utsettelse av flere av øvelsene som var planlagt gjennom året. Det skulle ha vært avholdt en samvirkeøvelse, Øvelse Bjørn 2020, en øvelse hvor alle statlige og kommunale beredskapsaktører i tidligere Buskerud skulle delta, ble utsatt til høsten 2021. Atomberedskapsøvelse i regi av Statsforvalteren, Øvelse Sellafeld, er utsatt.

Harmonisering

Programområdet var allerede harmonisert før kommunesammenslåingen da hovedtjenesten som brann, redning, og sivilforsvaret var koordinert mellom kommunene. I tillegg har det vist seg at det er en styrke å ha med kompetanse fra beredskapsområdene i de tre tidligere kommunene inn i den nye kommunen. Pandemien er langvarig og berører mange ulike tjenesteområder og krever at dialogen fungerer over hele det nye geografiske området.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	0	0	0	1 303
Andre driftsutgifter	87 105	85 923	1 182	91 405
Sum Driftsutgifter	87 105	85 923	1 182	92 708
Andre inntekter	-427	-428	1	-2 027
Sum driftsinntekter	-427	-428	1	-2 027
Netto resultat	86 678	85 495	1 183	90 681

Programområdet hadde i 2020 et samlet mindreforbruk på 1,2 millioner kroner mot det reviderte budsjettet. Dette er et avvik på 1,4 prosent av programrådets totale budsjetttramme.

Hovedårsaken til mindreforbruket knyttes til forventede utgifter til deltidsbrannkonstabler. I tillegg kommer besparelser på planlagte øvelser og kursing som en følge av at disse ikke er avholdt grunnet smittesituasjonen.

Programrådet har i 2020 fristilt 1,0 millioner kroner tiltenkt sikkerhetstiltak ved 17. mai-feiringen til rådmannens disposisjon. Av disse er 0,3 millioner kroner tilbakeført til finansiering av pandemiltak.

Økonomi – investering

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Digitalisering	1 839	1 800	- 39
Sum investering	1 839	1 800	-39

Programområdet hadde i 2020 en total investeringsramme på 1,8 millioner kroner. Det ble investert for til sammen 1,8 millioner kroner.

Programområdet ble i 1. tertial 2020 tildelt en rebevilgning på 1,8 millioner kroner til prosjektet varslingsløsning skole og barnehage. Prosjektets utgifter er tilnærmet i balanse med tildelte ramme.

Varsling 24 – kommunens befolkningsvarslingssystem har blitt mye brukt i forbindelse med pandemien. Både til å sende ut varsler til hele befolkningen og også til mer vanlige driftsmeldinger som for eksempel vannavstengning i områder, brøytemeldinger etc.

Varslingssystem for skoler og barnehager, Team Alert, pilot ble gjennomført og systemet er rullet ut til alle skoler og barnehager. Prosjektet er evaluert og planlegges overført til drift i 2021.

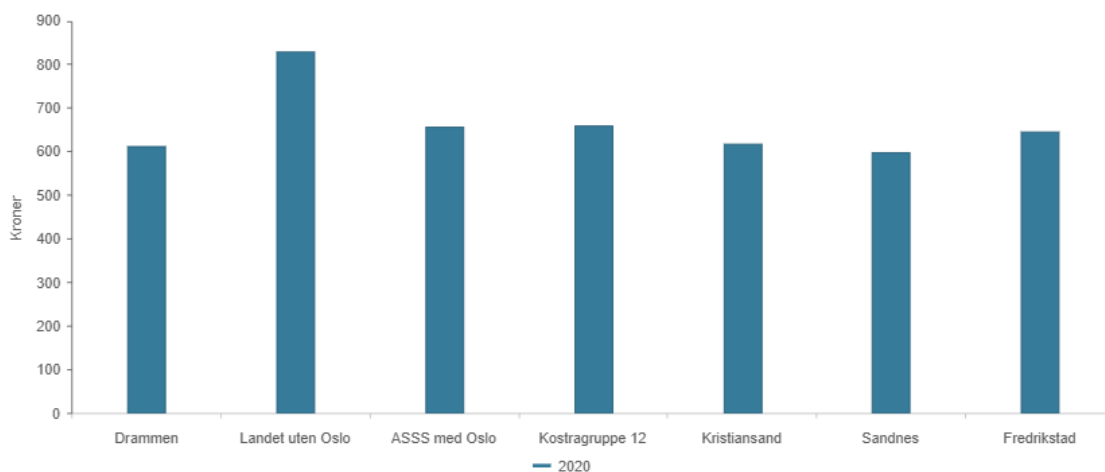
KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunnlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Beredskap mot branner og andre ulykker nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

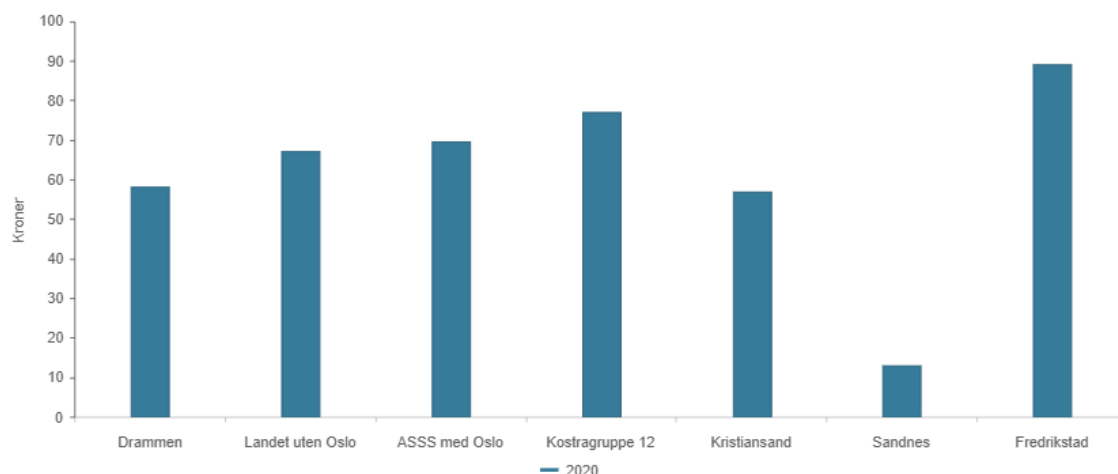

	2020
Drammen	613
Landet uten Oslo	830
ASSS med Oslo	656
Kostragruppe 12	660
Kristiansand	619
Sandnes	598
Fredrikstad	645

Drammen kommunes ressursbruk pr innbygger til beredskap mot branner og andre ulykker er lavere enn både snittet av sammenlignbare kommuner, ASSS kommunene inklusiv Oslo og landsgjennomsnittet forøvrig. Sandnes kommune har en noe lavere ressursbruk enn Drammen. Det foreligger ikke samlede tall til sammenlikning for de tre tidligere kommunene.

Forebygging av branner og andre ulykker nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

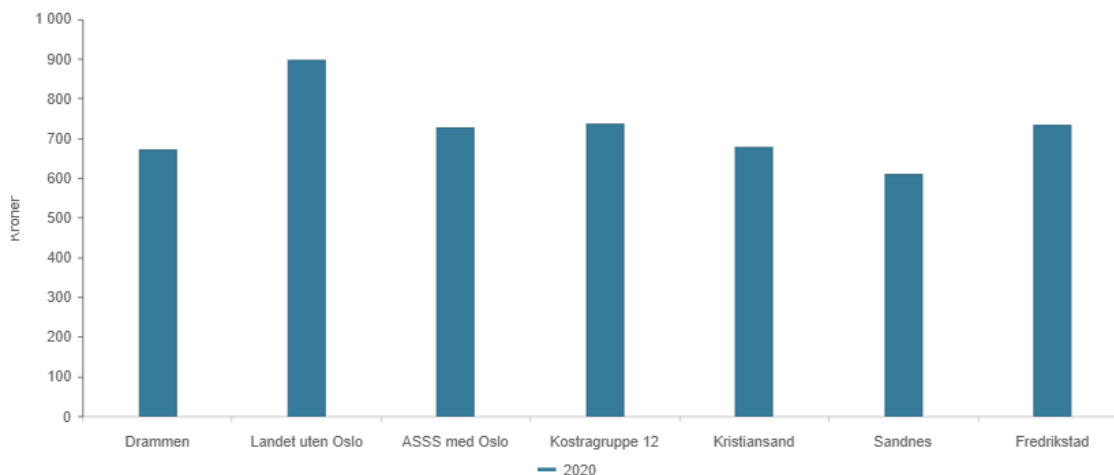

	2020
Drammen	58
Landet uten Oslo	67
ASSS med Oslo	69
Kostragruppe 12	77
Kristiansand	57
Sandnes	13
Fredrikstad	89

Drammen kommunes ressursbruk pr innbygger til forebygging av branner og andre ulykker er lavere enn både snittet av sammenlignbare kommuner, ASSS kommunene inklusiv Oslo og landsgjennomsnittet forøvrig. Sandnes kommune har et betydelig lavere ressursforbruk enn Drammen og de øvrige sammenlignbare kommunene. Avviket er av en slik størrelse at det kan indikere feil i datagrunnlaget. Det foreligger ikke samlede tall til sammenligning for de tre tidligere kommunene.

Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).

	2020
Drammen	671
Landet uten Oslo	897
ASSS med Oslo	726
Kostragruppe 12	737
Kristiansand	676
Sandnes	610
Fredrikstad	734

Drammen kommunes samlede ressursbruk pr innbygger til funksjon 338 Forebygging av branner og andre ulykker og 339 Beredskap mot branner og andre ulykker er lavere enn både snittet av sammenlignbare kommuner, ASSS kommunene inklusiv Oslo og landsgjennomsnittet forøvrig. Sandnes kommune har et lavere ressursforbruk enn Drammen og øvrige sammenlignbare kommuner. Det foreligger ikke samlede tall til sammenligning for de tre tidligere kommunene.

Sammendrag

Drammen kommunes ressursbruk pr innbygger til beredskap og forebygging av branner og andre ulykker er lavere enn både snittet av sammenlignbare kommuner, ASSS kommunene inklusiv Oslo og landsgjennomsnittet forøvrig. Sandnes kommune har et noe lavere forbruk, og da spesielt på forebygging. Det foreligger ikke samlede tall til sammenligning for de tre tidligere kommunene.

RETROPIKEN

ÅPENT!

sjokolade
kaker • te
lunsj • kaffe
te • kakao
@retropiken

P16

NÆRINGSUTVIKLING

Innledning

Drammen kommune har i 2020 tatt en aktiv og utadvendt rolle overfor næringslivet. Gjennom å etablere nye møtearenaer, god dialog og relasjoner med næringslivsaktørene, har kommunen fått god kunnskap om næringslivets utfordringer og mulighetsrom. Dette vil danne grunnlag for å tilrettelegge for vekst og utvikling. Eksempler på nye møtearenaer er næringsutvalgets møter - en arena for kunnskapsinnhenting og dialog mellom politikere og næringslivet, månedlige dialogmøter mellom kommunens politiske og administrative ledelse og næringsaktører, og høringsmøter med næringslivet i forbindelse med arbeid med kommuneplanens samfunnsdel og utvikling av Covid-19 forskriften.

Deler av næringslivet ble sterkt berørt av pandemien og tilhørende smitteverntiltak. Det rammet ulikt fra bransje til bransje. De hardest rammede bransjene har vært handel, besøks- og opplevelsesnæringene, helse, trening og velvære, reiseliv, kultur, restaurant- og utelivsbransjen. Andre næringer som for eksempel dagligvarehandelen og netthandel har opplevd betydelig vekst, og flere bransjer har opplevd en relativt normal utvikling gjennom året. Mange bedrifter og bransjer har svart på utfordringene med å utvise stor evne og vilje til omstilling, gjennom blant annet økt kreativitet, produktutvikling, kompetanseheving, samarbeid og digitalisering

Som en konsekvens av dette ble også sysselsettingen påvirket. På et tidspunkt var ledigheten oppe i 12,2 prosent, mot normalt cirka 3 prosent. En stor del av dette var permitteringer. Ved utgangen av året var ledighetstallet på 5,7 prosent helt ledige, og 2,8 prosent delvis ledige.

Programområdet har hatt god økonomisk styring og har ett mindreforbruk på 0,4 millioner kroner. Ekstra aktiviteter som følge av pandemien er finansiert fra staten og har dermed ikke hatt noen økonomiske konsekvenser for programområdet.

Fakta om programområde

Inntil kommunen har etablert en helhetlig næringspolitisk plattform legges innhold og retning i planprogrammet for gjennomføring av kommuneplanens samfunnsdel til grunn, der kommunestyret har valgt "Omstillingsdyktig næringsliv som ett av seks utvalgte politikkområder.

FN's bærekraftsmål legges til grunn. Dette innebærer at Drammen kommune vil tilstrebe å utvikle en samordnet og koordinert næringspolitikk, som skal bidra til sosial, økonomisk og økologisk bærekraft, og som tar hele det kommunale virkemiddelapparatet i bruk.

I fokusområdet bærekraftig næringsliv er det særlig pekt på tre perspektiver og mulighetsområder som vil prege kommunens arbeid med å utvikle en ny næringspolitisk plattform: Hvordan vil Drammen kommune arbeide for å:

- tilrettelegge for overgangen til et lavutslippssamfunn og nye teknologiske løsninger i næringslivet, som perspektiver i den nye næringspolitikken?
- legge forholdene til rette for bedrifter og arbeidsplasser som ønsker å bli i Drammen eller etablere seg her?
- legge til rette for et mer mangfoldig arbeidsmarked, som åpner opp for at en større andel av befolkningen kan delta i arbeidslivet?

Rådmannen peker i denne sammenheng på behovet for en aktiv brobygging til andre fokusområder i kommuneplanens samfunnsdel, blant annet «God oppvekst og godt liv», «Klima- og miljøvennlig utvikling» og «Attraktive byer og tettsteder», med tilhørende programområder.

Drammen kommune står som lokalsamfunn overfor betydelige levekårsutfordringer. For å håndtere disse og andre demografiske utfordringer, som blant annet en aldrende befolkning, har kommunen behov for økt skatteinngang, tilrettelegging for flere arbeidsplasser og for at flere innbyggere kan kvalifisere seg for dagens og fremtidens arbeidsmarked. Drammen kommune skal derfor utvikle en lokal næringspolitikk som leverer når det gjelder å etablere:

- bærekraftige strategier for bolig-, innbygger- og næringsvekst
- konkurransedyktige fysiske rammebetingelser for en bærekraftig bolig-, innbygger- og næringsvekst
- en næringspolitikk der hele det kommunale virkemiddelapparatet tas i bruk for å stimulere til et mangfold av nye arbeidsplasser.

Fakta og nøkkeltall

I tillegg til dialogbasert innhenting av kunnskap benytter Drammen kommune blant annet statistikk og analyser utarbeidet av Telemarksforskning. Analysene er tilgjengelig på Regional analyse,

Drammensregionen har et svært godt integrert bolig- og arbeidsmarked, og god tilgang på kompetent arbeidskraft. Hovedaksen i dette arbeidsmarkedet peker østover, via Lier, Asker og Bærum – til og med Oslo. Trenden er at utvekslingen av arbeidskraft over kommunegrensene er økende, også vestover og sørover, til og med Kongsberg og Tønsberg. I 2019 pendlet 43 prosent av de som er bosatt i Drammen og som har jobb ut av kommunen. Samtidig pendles det inn til 39 prosent av arbeidsplassene i Drammen.

Drammen har en robust næringsstruktur, med cirka 100 bransjer representert. I tillegg er Drammen vertskap for en rekke offentlige virksomheter, blant annet Drammen sykehus, Universitetet i Sørøst-Norge, Husbanken, Statens Vegvesen og Viken fylkeskommune.

Før pandemien inntraff var det cirka 46 000 arbeidsplasser i Drammen, fordelt på rundt 30 500 arbeidsplasser i privat sektor og 15 500 offentlige arbeidsplasser. Om lag 1/3 av de sysselsatte innbyggerne har minst tre års høyere utdanning.

Mål og resultater

Pandemien krevde endring i fokus og prioriteringer.

I tillegg til planlagte aktiviteter og tiltak, har tiltak og oppgaver knyttet til krisehåndtering tatt stor plass. God Informasjonsflyt og tett dialog med næringslivsaktører knyttet til utvikling og forvaltningen av ulike tiltak, har vært avgjørende for å kunne innrette dette på en så presis måte som mulig.

Ansvar knyttet til kommunens arbeid med næringsutvikling har gjennom organisatoriske endringer blitt tydeligere, blant annet ved at kommunen har valgt å etablere en egen stilling som næringssjef.

Samtidig har det også blitt tydeligere at virkemiddelapparatet knyttet til næringsutvikling er spredt på flere av kommunens programområder. Samhandlingen mellom disse områdene er styrket. Det gjelder i særlig grad mellom næringsfunksjonen, kommunens innkjøpsfaglige miljø, og kommunens plan- og byggesaksavdeling.

Det er identifisert utviklingspotensial knyttet til å utvikle kommunen til en mer imøtekommende og næringsvennlig kommune, særlig knyttet til arbeidet med plan- og byggesaker. Det er derfor igangsatt et omfattende utviklingsarbeid som skal peke på tiltak som kan bringe oss i riktig retning.

Drammen kommune har i løpet av 2020 gjennomført både planlagte tiltak og flere store ekstraordinære tiltak knyttet til konsekvenser av pandemien.

Tiltak og aktiviteter

Ekstraordinære tiltak knyttet til pandemien

I møte 17. april 2020, sak 30/20, fattet formannskapet vedtak, med tverrpolitisk enighet, om å iverksette en tiltakspakke bestående av åtte punkter for næringslivet som var rammet av pandemien. Denne tiltakspakken medførte ingen økonomiske konsekvenser for programområdet.

Drammen kommune har i to omganger mottatt midler fra regjeringen som skulle tildeles det lokale næringslivet som var rammet hardest av pandemien.

Den første tildelingen var en nasjonal krisepakke (fase 3) på totalt 600 millioner kroner til kommunale næringsfond. Saken ble behandlet i Stortinget 19. juni 2020. Viken fylkeskommune fikk tildelt 61,4 millioner kroner. Drammen og Lier kommuner, som til sammen fikk tildelt 4 millioner kroner av fondet, gikk sammen i et samarbeid for å legge til rette for tiltak med nærings- og arbeidsplassseffekt på tvers av kommunegrensene. Midlene ble utlyst og fordelt i to omganger.

Det vises i den sammenheng til sakene 133/20 og 161/20, som viser formannskapets tildeling av midlene. Øvre Eiker valgte å stå utenfor dette samarbeidet. Aktiviteten har ikke hatt noen økonomiske konsekvenser for programområdet.

Den andre omgangen med tildelingen av midler fant sted i desember i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. Det ble totalt bevilget 250 millioner kroner til kommuner med arbeidsledighet over landsgjennomsnittet, hvorav Drammen kommune ble tildelt 11,48 millioner kroner. Midlene skulle benyttes som kompensasjon til lokalt næringsliv som er særlig hardt rammet av nasjonale og lokale smitteverntiltak.

I sak 174/20 besluttet formannskapet 18. desember at fondet skulle øremerkes utelivsbransjen, som har vært særlig hardt rammet av det midlertidige lokale skjenkeforbudet, som følge av pandemien.

Prosjektet Næringsvekst 2020

Dette er et fellesprosjekt mellom Drammen kommune og Næringsforeningen i Drammensregionen, og har hatt som mål å stimulere til nye arbeidsplasser i Drammen. Prosjektet ble avsluttet ved årsskiftet, og evaluering er i ferd med å sluttføres. Politisk nivå vil bli orientert når denne foreligger.

Da pandemien rammet næringslivet, besluttet styringsgruppen i Næringsvekst 2020 å omdisponere midler for å gi akuttbistand til lokale bedrifter. De omdisponerte midlene ble brukt til å finansiere en gruppe rådgivere, som har bistått lokale bedrifter i denne vanskelige perioden. Rådgivergruppen har bestått av spesialister fra elleve lokale selskaper. Disse har veiledet innen revisjon, advokattjenester, kommunikasjon, ledelse og generell bedriftsrådgivning. I tillegg har NAV Drammen og Drammen kommune deltatt i denne satsingen. Omdisponeringen har ingen økonomiske konsekvenser for programområdet.

Planlagte aktiviteter

Byen Vår Drammen.

Drammen kommune gir gjennom en årlig avtale BVD tilskudd til drift og utvikling av sentrumsaktiviteter. BVD arbeider også aktivt med destinasjonsutvikling, blant annet for å øke antall konferanser og større arrangementer i Drammen, og for å øke antall besøk til Drammen og Drammensregionen. Som følge av smittevernsituasjonen har selskapet omprioritert sine ressurser til tiltak som kunne bistå og hjelpe det lokale næringslivet i sentrum, samt skape fremtidstro og glede i en vanskelig tid.

Eksempler på spesielle aktiviteter som følge av pandemien er digital 17. mai feiring, digital julegrantenning, og en markedsføringskampanje før jul som skulle bidra til at flest mulig handlet julegaver lokalt. Drammen kommune har gitt ekstraordinær økonomisk støtte på til sammen 150 tusen kroner til de to sist nevnte aktivitetene.

Selskapet har varslet rådmannen om at smittevernsituasjonen har bidratt til en utfordrende økonomisk situasjon i løpet av 2020 og redusert aktivitet i innværende år. Rådmannen viser i denne sammenheng til eiermøte for selskapet, i formannskapet 6. april 2021.

Universitetskommuneavtale med Universitetet i Sørøst-Norge (USN) ble behandlet i sak 193/20. Her besluttet kommunestyret å fornye og formalisere samarbeidet med Universitet i Sørøst-Norge gjennom å inngå en universitetskommuneavtale med mål om å videreutvikle og styrke samarbeidet mellom USN og Drammen kommune både som tjenesteleverandør og som samfunnsutvikler.

I samme sak besluttet kommunestyret å invitere universitetet i Sørøst-Norge til en drøfting av en vertskommuneavtale. Drammen kommune ivaretar i dag denne rollen gjennom heleide Drammen kommune eiendomsutvikling AS, som eier 40 prosent i Papirbredden Eiendom AS, som igjen eier lokalene universitetet leier på Papirbredden. En formalisering av rollen som vertskommune gjennom en vertskommuneavtale vil ikke gjøre krav på ekstra økonomiske midler for kommunen.

Arbeid med Strategi for videreutvikling av Etablererveiledningen i Drammensregionen er påbegynt i 2020. Etablererveiledningen (www.etablererveiledning.no) er en gratis veiledningstjeneste for gründere og etablerere i Drammensregionen, finansiert av et spleiselag mellom kommunene Lier, Øvre Eiker og tidligere Drammen. Tjenesten står i spissen for en rekke kurs og arrangementer for alle som vurderer å starte en ny virksomhet, eller som er i ulike faser av en oppstart.

Veiledningstjenesten kan vise både til økende interesse og svært gode resultater. Tjenesten vurderes derfor som et viktig element i kommunens tilrettelegging for nærings- og arbeidsplassvekst. I dag ligger arbeidsgiveransvaret og fysisk plassering for tjenesten hos Næringsforeningen i Drammensregionen (NFDR). Hver av de tre kommunene har sin årlige avtale med NFDR, men ingen avtale seg imellom. Dette bidrar lav forutsigbarhet og begrenser utviklings-mulighetene for tjenesten.

De tre kommunene ønsker derfor å tilrettelegge for en videreutvikling av etablerer-veiledningstjenestene, sett i sammenheng med det øvrige virkemiddelapparatet. Det er søkt om, og innvilget 200 tusen kroner Viken fylkeskommune, som bidrag til å utvikle en omforent strategi. På grunn av pandemisituasjonen er igangsettingen av arbeidet utsatt, i forståelse med fylkeskommunen. Aktiviteten har ingen økonomiske konsekvenser for Drammen kommune, ut over budsjettet spleiselag.

Gratis parkering i sentrum er videreført i 2020, og finansiert innenfor programrådets budsjett. Drammen bystyre vedtok i sak 198/18 ny parkeringsstrategi som innebar gratis parkering i de kommunale parkeringshusene i Thamsгатen, Grev Wedel og Blichsgate etter kl. 16 på hverdager og lørdag. Formålet var å tilrettelegge for økt handel og aktivitet i sentrum.

Husleietilskudd til Viken Filmsenter AS er videreført også i 2020, i tråd med vedtatt budsjett. Filmsenteret er lokalisert i Drammen sentrum, og eies med 75 prosent av Viken og 25 prosent av Vesfold og Telemark fylkeskommuner. Selskapets samfunnsoppdrag er å bidra til en faglig og levedyktig utvikling av filmmiljøene og filmbransjen.

Pandemien

Ekstraordinære tiltak knyttet til pandemien

I møte 17. april 2020, sak 30/20, fattet formannskapet vedtak, med tverrpolitisk enighet, om å iverksette en tiltakspakke bestående av åtte punkter for næringslivet som var rammet av pandemien. Denne tiltakspakken medførte ingen økonomiske konsekvenser for programområdet.

Drammen kommune har i to omganger mottatt midler fra regjeringen som skulle tildeles det lokale næringslivet som var rammet hardest av pandemien.

Den første tildelingen var en nasjonal krisepakke (fase 3) på totalt 600 millioner kroner til kommunale næringsfond. Saken ble behandlet i Stortinget 19. juni 2020. Viken fylkeskommune fikk tildelt 61,4 millioner kroner. Drammen og Lier kommuner, som til sammen fikk tildelt 4 millioner kroner av fondet, gikk sammen i et samarbeid for å legge til rette for tiltak med nærings- og arbeidsplassseffekt på tvers av kommunegrensene. Midlene ble utlyst og fordelt i to omganger.

Det vises i den sammenheng til sakene 133/20 og 161/20, som viser formannskapets tildeling av midlene. Øvre Eiker valgte å stå utenfor dette samarbeidet. Aktiviteten har ikke hatt noen økonomiske konsekvenser for programområdet.

Den andre omgangen med tildelingen av midler fant sted i desember i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. Det ble totalt bevilget 250 millioner kroner til kommuner med arbeidsledighet over landsgjennomsnittet, hvorav Drammen kommune ble tildelt 11,48 millioner kroner. Midlene skulle benyttes som kompensasjon til lokalt næringsliv som er særlig hardt rammet av nasjonale og lokale smitteverntiltak.

I sak 174/20 besluttet formannskapet 18. desember at fondet skulle øremerkes utelivsbransjen, som har vært særlig hardt rammet av det midlertidige lokale skjenkeforbudet, som følge av pandemien.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Rev. bud. hiå.	Regnskap 2020	Avvik i kr hiå.	Oppr. bud.
Lønn inkl sos.	2 053	2 042	11	2 047
Andre driftsutgifter	21 060	24 875	-3 815	9 580
Sum Driftsutgifter	23 113	26 917	-3 803	11 627
Andre inntekter	0	-4 030	4 030	0
Ref. sykelønn	0	-204	204	0
Sum Sum driftsinntekter	0	-4 234	4 234	0
Netto resultat	23 113	22 683	430	11 627

Programområdet hadde i 2020 vedtatt budsjetttramme på 11,6 millioner kroner til planlagte aktiviteter. Et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner skyldes refusjon sykelønn for langtidsfravær samt mindre kjøp av eksterne tjenester.

Tildeling av statlige midler på 11,48 millioner kroner, øremerket næringslivet som følge av strenge smitteverntiltak, ble lagt til i rammen og utbetalt i sin helhet til næringslivet.

Programområdet har i tillegg, på vegne av Drammen og Lier kommuner, videreformidlet kompensasjon til næringslivet på til sammen 4 millioner kroner fra en av regjeringens krisepakker til lokalt næringsliv. Denne gjenspeiles ikke i programrådets ramme.

P17
ARBEID OG
INKLUDERING

Innledning

Programområdet «arbeid og inkludering» er et spesielt programområde under formannskapet som synliggjør et overbyggende fokusområde, som griper inn i de fleste av Drammen kommunes tjenesteområder.

Arbeid er den enkeltstående faktoren som har størst betydning for at folk mestrer livene sine på alle områder. Den enkeltes kompetanse er en av de viktigste faktorene som øker muligheten for å få et varig arbeid. Innsatsen for å legge til rette for vekst og utvikling i næringslivet, nye arbeidsplasser og yrkeskvalifiserende tiltak, er avgjørende for å lykkes på dette området. Drammen kommune har en underdekning av antall arbeidsplasser i forhold til den arbeidsføre befolkningen, og satsingen på næringsutvikling blir derfor svært viktig. Dette arbeidet skal understøtte ambisjonene om at innbyggerne, voksne så vel som barn, merker de grepene som kommunen nå tar for å bidra til at flere opplever mer inkludering og mindre utenforskap. Det skal lønne seg å kvalifisere seg og/eller å være i arbeid.

Drammen kommune skal arbeide systematisk og aktivt for å søke og benytte mulighetene som ligger i lokale, regionale og nasjonale virkemidler ved å for eksempel pilotere nye og innovative løsninger i samarbeid med andre private, offentlige og frivillige aktører.

Fakta om programområde

Programområdet har ingen egne tjenester, men er et overbyggende fokusområde, som griper inn i de fleste av Drammen kommunes tjenesteområder.

Programområdet har ikke eget drifts- eller investeringsbudsjett.

Mål og resultater

Arbeid for å utjevne levekårsforskjeller

Utviklingen i inntekt og fattigdom har nær sammenheng med situasjonen på arbeidsmarkedet. Risikoen for vedvarende lavinntekt er over fem ganger så høy i familier uten personer med stabil tilknytning til arbeidsmarkedet, sammenlignet med befolkningen for øvrig.

Arbeidsmarkedet er den viktigste arenaen for fordeling av inntekter, både direkte ved lønnsfordelingen og ved at arbeidsdeltakelse utvikler den enkeltes kompetanse og muligheter for høyere lønn. Høy sysselsetting og lav ledighet er derfor viktig for sikre små forskjeller i levekår. Arbeidsdeltakelse bidrar til å motvirke utenforskap og kriminalitet.

Gjennom 2020 har arbeidsledigheten økt betydelig i Drammen, som i de fleste andre kommuner, og den har endret seg i takt med smittetrykket og de restriksjonene som har blitt iverksatt som følge av dette. På det meste var ledigheten i Drammen over 12 prosent. I 2019 var det 1 497 helt arbeidsledige i Drammen (4. kvartal). I 2020 var antallet 2 559 arbeidsledige (4. kvartal).

Samarbeid med næringslivet omtales spesielt under programområde 16 - næringsutvikling. Under Programområde 08 sosialtjeneste, etablering og bolig beskrives hvordan det gjennom året har blitt arbeidet med ulike tiltak for de som har blitt ledige eller permitterte som konsekvens av pandemien, og med ulike tiltak for flyktninger og for mottakere av sosialhjelp.

Det arbeides på ulike måter med tiltak for å redusere negative konsekvenser for barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt. Dette er for eksempel spesifikke tiltak knyttet til betaling for barnehage, skolefritidsordning og kulturtilbud, helhetlig oppfølging av familier som er særskilt levekårsutsatte, og forebyggende arbeid. Dette beskrives nærmere i kapitlene knyttet til relevante programområder.

Faste stillinger - heltidskultur

Det er et mål at alle nyansettelser i kommunen bygger opp under målet om at 90 prosent av kommunens ansatte skal være heltidsansatte. Satsingen mot en sterkere heltidskultur i kommunen organiseres som en prosess og ikke et prosjekt. Satsingen vil gå over tid, og vil bestå av flere piloter (prosjekter) underveis. Satsingen skal foregå i hele kommunen, men fokuseres i første omgang primært inn mot helse- og omsorgssektoren. Per utgangen av 2020 er etableringsfasen gjennomført, og det er vedtatt en plan for satsing. Det er etablert en styringsgruppe og et heltidslag. Fokuset for 2020 har vært og er videre kunnskapsbygging og involvering.

Pandemien har hatt konsekvenser for arbeidet. Leder av arbeidet er omdisponert og arbeider med oppgaver knyttet til pandemien. Dette gjør påvirker fremdriften i arbeidet.

P18

POLITISK STYRING

Innledning

Et godt og levende lokaldemokrati, der flest mulig deltar i valg og andre former for medvirkning, er en forutsetning for legitime beslutninger.

Drammen kommune er politisk styrt etter formannskapsmodellen. Kommunestyret har 57 medlemmer og er kommunens øverste politiske organ. I tillegg til formannskapet har kommunen fire hovedutvalg som alle er delegert beslutningsmyndighet. I tillegg kommer blant annet lovpålagte råd etter kommuneloven § 5-12 og øvrige utvalg etter kommuneloven § 5-7.

Det har til tross for pandemien vært høy politisk møteaktivitet i 2020. I folkevalgte organer har det blitt avholdt totalt 176 møter. Flertallet av disse har blitt gjennomført som digitale fjernmøter. Åpenhet og innsyn er viktig for å sikre god forvaltning av samfunnets felles verdier og for at innbyggerne skal kunne ivareta sine rettigheter overfor kommunen. Digital møtegjennomføring kan utfordre prinsippet om møteoffentlighet. Digitale møter har i 2020 likevel blitt strømmet direkte. Opptak av møtene er også tilgjengelig på kommunens nettside.

Tilbudet om vielser på rådhuset er populært. I 2020 gjennomførte Drammen kommune 154 vielser.

Kommuneombudet er ombud for innbyggere i Drammen kommune. I 2020 ble ordningen gjort permanent. Det ble samtidig vedtatt et mandat for ordningen. Ombudet fremlegger egen årsrapport som behandles av kommunestyret.

Fakta om programområde

Programområde 18 (Politisk styring) omfatter Drammen kommune som politisk organisasjon og systemene som benyttes i den politiske styringen av kommunen. Politisk sekretariat har blant annet ansvar for tilrettelegging og avvikling av politisk møtevirksomhet, utbetaling av godtgjøring, folkevalgtes arbeidsvilkår, meddommervalg, vielser, utarbeidelse og etterlevelse av reglementer, valg til folkevalgte organer, samt kontakten mellom de folkevalgte og administrasjonen. Politisk sekretariat bistår også ordfører med planlegging og gjennomføring av representasjonsoppgaver. Forberedelsen til og avvikling av stortingsvalg, samt kommunestyre- og fylkestingsvalg, er også et ansvar som tilhører sekretariatet.

Mål og resultater

I 2020 ble formannskapssalen oppgradert. Møterommet har nå fått en mer hensiktsmessig utforming. Antall tilhørerplasser er økt og lydanlegget er forbedret. De politiske kontorarealene er samtidig fornyet med nye kontormøbler og nytt tekkjen.

Politisk sekretariat bistår den lokale TV-aksjonen med administrative ressurser. Innsamlingen til aksjonen i 2020 gikk til WWFs arbeid for å stanse forsøplingen av verdens hav. Formannskapet besluttet at kommunens bidrag skulle være 1 krone per innbygger, totalt 101 638 kroner.

I 2020 var det planlagt omfattende folkevalgtopplæring. Dessverre tillot ikke smitteverntiltak rundt pandemien denne type møter. Flere av de planlagte opplæringsseksjonene måtte derfor avlyses. I november gjennomførte hovedutvalgene likevel en digital samling med Åsbjørn Vetti fra KS-Konsulent.

I sammenheng med digitale møter er det også anskaffet et nytt møte-gjennomføringssystem. Systemet bidrar blant annet til en enklere votering via Teams.

Økonomi – drift

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Oppr. bud.	Rev. bud.
Lønn inkl sos.	25 181	0	20 647	23 630
Andre driftsutgifter	16 529	0	8 198	16 021
Sum Driftsutgifter	41 710	0	28 845	39 651
Andre inntekter	-1 648	0	-4 110	-1 187
Ref. sykelønn	-215	0	0	0
Sum driftsinntekter	-1 864	0	-4 110	-1 187
Netto resultat	39 847	0	24 735	38 464

Programområdet endte med et merforbruk på 1,4 millioner kroner for 2020. Dette er et avvik på 3,6 prosent av programområdets totale budsjetttramme.

Hovedårsaken til merforbruket knyttes til administrativ lønn, godtgjørelse til folkevalgte og sosiale kostnader.

Fastlønn med tillegg og feriepengeavsetning har merforbruk på 0,5 millioner kroner og skyldes avlønning av flere ansatte enn budsjettet.

Lønn vikar står for cirka 0,2 millioner kroner av merforbruket. Vikarbruken finansieres av tilsvarende sykerefusjon.

Godtgjørelser til folkevalgte og sosiale kostnader står for resten av lønnsavviket.

Programområdet fikk 1. tertial 2020 tilført 6,7 millioner kroner til dekning av politikergodtgjørelse og helårsvirkning av kommuneombudet. I 2. tertial ble det tilført ytterligere 2,5 millioner kroner til pensjonsutgifter. I tillegg er det tilført i underkant av 0,5 millioner kroner i midlertidig pandemistøtte.

Økonomi – investering

Beløp i 1000

	Regnskap 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik
Drammen kommunekasse			
Inventar og utstyr politisk styring	101	101	0
Sum investering	101	101	0

Det er overført totalt 101 tusen kroner fra drift til investering for å dekke driftsfinansierte investeringer i forbindelse med tilrettelegging for ny kommune. Dette er inventar og utstyr som har samlet kostpris på over 100 tusen kroner og en levetid på mer enn 3 år.

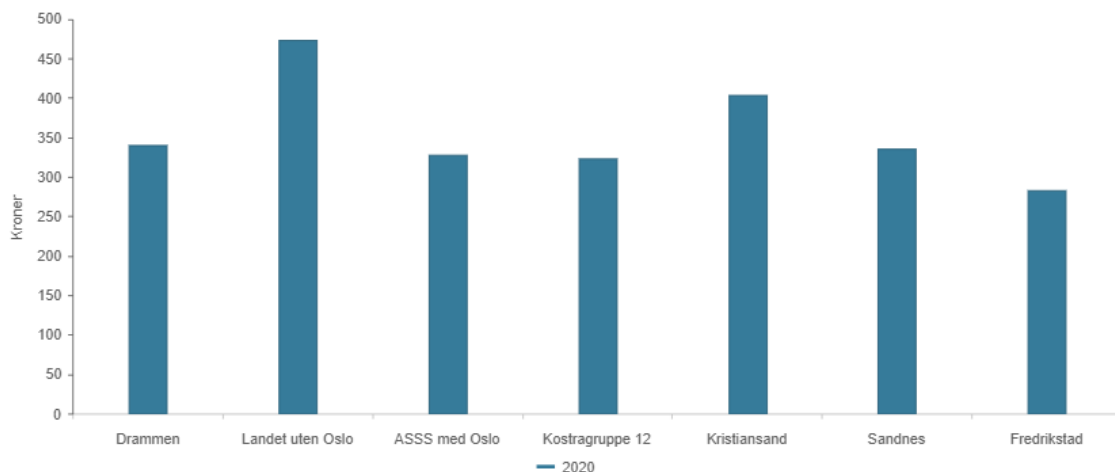
KOSTRA nøkkeltall 2020

Noen generelle forutsetninger:

- Innbyggertall som benyttes i KOSTRA-rapporteringen er per 31.12 i rapporteringsåret
- Hvis ikke annet er oppgitt er det benyttet konserntall for Drammen kommune. Dette innebærer at både Drammen kommunekasse og kommunale foretak samt kommunens andel av interkommunale selskaper inngår i tallgrunnlaget.
- Siden det er ny kommune fra 2020 foreligger ikke historiske sammelikningstall for for de fleste indikatorene
- For indikatorene der det foreligger sammenlikningstall er det justert med kommunal deflator for foregående år
- Det er lagt opp til å sammenligne med ASSS-kommunene Fredrikstad, Kristiansand og Sandnes, ASSS-gjennomsnittet, landsgjennomsnittet (ex. Oslo) og Kostragruppe 12.
- Rapporten er basert på foreløpige tall innrapportert fra kommunene til SSB i mars 2021. Tallene kan revideres og endelige tall publiserer i juni.

Politisk styring og kontrollvirksomhet, kommune nettodriftsutgifterbeløp pr innb (kr)

*) Tallene er inflasjonsjustert med endelig deflator (TBU).
**) Graf er justert med utgiftsbehov

	2020
Drammen	341
Landet uten Oslo	473
ASSS med Oslo	327
Kostragruppe 12	323
Kristiansand	403
Sandnes	336
Fredrikstad	283

Drammen kommune bruker noe mer ressurser på politisk styring og kontrollvirksomhet pr innbygger enn det som brukes i de sammenlignbare kommunene i Kostragruppe 12. Fredrikstad kommune benytter betydelig mindre ressurser pr innbygger enn Drammen. Tilsvarende er ressursbruken også noe høyere enn ASSS kommunene inklusiv Oslo som utgjør 10 av Norges største kommuner.

I forhold til landsgjennomsnittet uten Oslo ligger ressursbruken pr innbygger godt under nivået som brukes til politisk styring og kontroll.

DRAMMENSBADET

EIERSTYRING OG EIERSKAP

The image shows an industrial site with several buildings. On the right is a large green building with two red doors. To its left is a smaller grey building with a red door. Further left are several large cylindrical tanks and a blue container. The background is a dense forest of evergreen trees under a dark, cloudy sky. The text 'EIERSTYRING OG EIERSKAP' is overlaid in white, underlined, and centered.

Eierstyring

I 2020 har arbeidet med eierstyring vært rettet inn mot å etablere kommunens eierpolitikk og strukturere eieroppfølgingen i nye Drammen kommune etter kommunesammenslåingen. Pandemien har berørt alle selskaper i 2020, men i ulik grad. Også kommunens løpende eieroppfølging har vært påvirket, men har allikevel i hovedsak vært gjennomført som opprinnelig planlagt.

I samsvar med revidert budsjett mottok Drammen kommune 225,8 millioner kroner i aksjeutbytte og eieruttak i 2020. Av dette utgjorde utbytte fra aksjeselskap 133,4 millioner kroner.

Samlet overskudd for de kommunale foretakene var i 2020 på 107,9 millioner kroner, som er 5,2 millioner kroner bedre enn budsjettet. Det ble utbetalt eieruttak på 92,4 millioner kroner fra Drammen Eiendom KF.

Drammen kommune forvalter betydelige verdier som eier i mer enn 30 ulike virksomheter fordelt på aksjeselskaper, kommunale foretak, interkommunale selskap og interkommunalt samarbeid.

Oversikt over kommunens eierposter fordelt på selskapsform per 31.12.2020

Aksjeselskaper	Eierandel
Lindum AS	100 %
Drammen Scener AS	100 %
Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS	100 %
Nedre Eiker Eiendomsutvikling AS	100 %
Svelvik Produkter AS	100 %
D-park AS	100 %
Vinn Industrier AS	100 %
Enter Kompetanse AS	84,3 %
Solberg Sport- og Kultursenter AS	54 %
Mjøndalen Sport- og Kultursenter AS	50 %
Brageteateret – Regionteater for Buskerud AS	50 %
Glitre Energi AS	50 %
Eiker Vekst AS	50 %
Drammen Kino AS	33 %
Byen Vår Drammen AS	32,9 %
Vardar AS	25,82 %
Glitre Energi Nett Holding AS	8,17 %
Svelviksposten AS	6 %
E 134 Haukelivegen AS	2,43 %
Ferjeselskapet Drøbak – Hurum – Svelvik AS	2,23 %
Norsk Rørsenter AS	1,67 %
Filmparken AS	0,86 %
Interkommunale selskaper (IKS)	
Glitrevannverket IKS	70,86 %
Drammensregionens Brannvesen IKS	65 %
Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS	62,8 %
Blindevannverket IKS	50 %
Viken Kommunerevisjon IKS	25,6 %
Viken Kontrollutvalgssekretariat IKS	9 %
Vestfoldmuseene IKS	1,5 %

Kommunale foretak	Eierandel
Drammen Eiendom KF	100 %
Drammensbadet KF	100 %
Hermansenteret KF	100 %
Samvirkeforetak (SA)	
Kommunearkivinstusjonenes Digitale Ressurscenter SA	6,67 %
Biblioteksentralen SA	1,6 %
Viken Skog SA	0,1 %
Interkommunalt samarbeid (§27-samarbeid)	
Drammensregionens interkommunale havnevesen	64 %
Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing (IUA)	1/19
Øvrige	
Osloregionens Europakontor (forening)	1/18

Covid 19 og eierskap

Situasjonen rundt pandemien har berørt alle selskaper i 2020, men i ulik grad. Drammen Scener AS, Drammen Kino AS og Drammensbadet KF har i perioder måttet innstille sin publikumsrettede virksomhet eller redusere kapasiteten, noe som har hatt betydelige konsekvenser for driften og selskapenes økonomi. For Drammen Scener AS og Drammensbadet KF har kommunen sikret videre drift gjennom særskilte økonomiske tiltak. Dette er utdypet nærmere under egen omtale av selskapene.

Kommunens løpende eieroppfølging har også vært påvirket. Eiermøter med formannskapet har blitt avlyst eller i stor grad blitt gjennomført digitalt. Generalforsamlinger, representantskapsmøter og annen møtevirksomhet har i hovedsak vært gjennomført digitalt.

Harmonisering

Svelvik, Nedre Eiker og tidligere Drammen kommune var alle eiere i ulike selskaper. Tidligere Drammen kommune hadde hadde flest eierposisjoner. Kommunene hadde i ulik grad ressurser og rutiner for strukturert arbeid med eierstyring. Med dette som utgangspunkt har det i 2020 vært arbeidet med å etablere eierpolitikk og rutiner for eieroppfølging for nye Drammen kommune. Her nevnes:

- Etablering av eierpolitikk for perioden 2020-2024
- Gjennomgang og oppdatering av vedtekter og selskapsavtaler
- Oppstart eierstrategisk arbeid for flere selskaper
- Enhetlige prinsipper for eierdialog, styrevalg, kommunens deltakelse i generalforsamlinger og representantskapsmøter og interne forberedelser til disse møtene.
- Etablering av rutiner for interne prosesser for eierstyring og eieroppfølging

Eierstrategisk arbeid

I 2020 har arbeidet med eierstyring vært rettet inn mot å etablere kommunens eierpolitikk og å strukturere eieroppfølgingen i nye Drammen kommune. Det har vært gjennomført formelle prosesser for å sikre ryddig overføring av eierskap fra de tre tidligere kommunene til nye Drammen kommune. Rutiner er etablert for å sikre enhetlig kontakt med og oppfølging av alle selskaper.

Eierpolitikk

Drammen kommunes eierpolitikk for perioden 2020 – 2024 ble vedtatt av kommunestyret 28.4.20. Eierpolitikken er et redskap for kommunestyret for utøvelse av målrettet, forutsigbar og langsiktig eierstyring i Drammen kommune. Den skal bidra til god politisk styring og kontroll samt gi rammene for hvordan kommunen skal utøve sitt eierskap. Formannskapet er kommunens eierutvalg. Den løpende oppfølgingen av kommunens eierskap skjer på administrativt nivå. Det er lagt til rette for at kommunens eierpolitikk og oversikt over eierposisjoner finnes på kommunens nettside.

Eierposisjoner

Det har vært arbeidet med å sikre formell overføring av eierposisjoner fra Svelvik, Nedre Eiker og tidligere Drammen kommune til nye Drammen kommune, slik at eierkommuner og eierandeler er korrekte etter gjennomføring av kommunereformen. Aksjeeierbøker i aksjeselskapene (AS) er oppdatert med nye Drammen kommune som eier. Vedtekter for aksjeselskap og selskapsavtaler for interkommunale selskap er revidert.

Nye eierposisjoner er etablert. Drammen kommune er fra 1.1.20 eier i Vardar AS. Kommunen er største eier i selskapet med 25,82 prosent eierandel. Øvrige eiere er kommunene i tidligere Buskerud fylke. Eierskapet ble overdratt fra tidligere Buskerud fylkeskommune til kommunene i Buskerud med bakgrunn i avtale fra 2005. Drammen kommune er eier i Viken Kontrollutvalgssekretariat IKS fra 1.1.20. Selskapet ivaretar sekretariatsfunksjonen for kommunens kontrollutvalg.

I 2020 har det vært arbeidet med formell avvikling av selskaper og foretak som tidligere er vedtatt avviklet, jfr. regnskapsavslutning og avviklingsoppgjør. Dette gjelder Drammen Drift KF, Drammen Parkering KF, Legevakta i Drammensregionen IKS, Drammensregionens interkommunale krisesenter, Kemneren i Drammensregionen og Kommuneadvokaten i Drammensregionen. Nevnte virksomheter er en del av Drammen kommunes basisorganisasjon, med unntak av kemneren som høsten 2020 ble overført til staten. Det er etablert vertskommuneavtaler med nabokommuner der det har vært aktuelt.

Eierstrategier

Kommunens eierpolitikk forutsetter etablering av selskapsvise eierstrategier som grunnlag for aktiv eieroppfølging. Eierstrategiene angir målet med eierskapet, definerer styringsdialog og eiers forventninger til selskapet hva gjelder kvalitet, effektivitet, finansielle føringer og rapportering. Etter forankring i formannskapet ble det i 2020 iverksatt eierstrategiske prosesser for flere selskap:

- Vardar AS
- Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS
- Drammensregionens interkommunale havnevesen
- Drammensregionens brannvesen IKS
- Drammensbadet KF
- Hermansenteret KF

Det er lagt opp til politisk behandling av eierstrategiene i 2021.

Styrene i selskapene Glitre Energi AS og Agder Energi har i 2020 arbeidet med å legge grunnlaget for en fusjon av de to selskapene. Formannskapet som eierutvalg har blitt jevnlig orientert. Det legges opp til at eierne i de to selskapene avklarer spørsmålet om endelig fusjon i 2021.

Eiermøter

Planlagte eiermøter med formannskapet ble avlyst 1. halvår 2020 på grunn av pandemien. Møteplan for høsten 2020 ble revidert og det ble gjennomført eiermøter med Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS, Drammensregionens brannvesen IKS, Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS og Drammensregionens interkommunale havnevesen. De to sistnevnte møtene ble avholdt digitalt.

Generalforsamlinger og representantskapsmøter

Drammen kommune har i 2020 forberedt og gjennomført sin deltakelse i ulike representantskapsmøter (IKS) og generalforsamlinger (AS). Ordfører er kommunens representant i disse organene. Det er i den sammenheng blant annet gjennomført styrevalg. Styrevalg til kommunale foretak (KF) og Drammen kommunale pensjonskasse (DKP) ble våren 2020 gjennomført av kommunestyret.

Kommunale foretak

Regnskapsresultat 2020 for kommunale foretak

Tabellen nedenfor viser hovedstørrelser i de kommunale foretakenes resultatregnskap for 2020.

1000 kroner 1)	Drifts-inntekter	Drifts-kostnader	Nto. finans	Årsres. før ekstraord. poster	Årsresultat	Eieruttak 2)
Drammen Eiendom KF 3)	927 444	674 297	-161 283	91 864	108 478	92 379
Drammensbadet KF 4)	56 730	57 002	-239	-511	-511	0
Hermansenteret KF 5)	1 905	1 974	1	-68	-33	0
Sum kommunale foretak	986 079	733 273	-161 521	91 285	107 934	92 379

1. Foretakene fører regnskap etter regnskapslovens prinsipper.
2. Budsjettert eieruttak som inngår i kommunekassens regnskap for 2020.
3. Årsresultatet for Drammen Eiendom KF fremkommer etter resultat fra salg av eiendom på 16,6 millioner kroner.
4. Drammensbadet KF har mottatt tilskudd fra kommunekassen på 35,7 millioner kroner i 2020.
5. Årsresultat for Hermansenteret KF framkommer etter tilbakeføring av avskrivningskostnad. Hermansenteret har mottatt tilskudd fra kommunekassen på 620 000 kroner i 2020.

Som det fremgår av tabellen har de kommunale foretakene et samlet overskudd på 107,9 millioner kroner i 2020. Dette er 5,2 millioner kroner bedre enn budsjettert og 3,3 millioner kroner bedre enn de tre foretakenes resultatet i 2019. Drammen Eiendom KF er eneste foretak med positivt resultat i 2020, og bidrar også med eieruttak som er inntektsført i kommunekassens regnskap med 92,4 millioner kroner. Regnskapet for Drammensbadet KF og Hermansenteret KF viser begge underskudd.

Drammen Eiendom KF

Oppstartsåret 2020 for Nye Drammen Eiendom KF (DEKF) har vært utfordrende og spennende for foretaket, DEKF fikk tilført eiendommer med en eiendomsverdi på 1 516 millioner kroner fordelt på formålsbygg, boliger, andeler i borettslag og tomter samt nye medarbeidere fra tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommuner. Foretaket er nå organisert med åtte virksomheter; forvaltning - bygningsdrift - vedlikehold & miljø - bolig - renhold - utbygging - fagstab - økonomi.

I tillegg har pandemien gitt ekstra utfordringer for foretaket gjennom store deler av 2020, spesielt med tanke på nødvendige forholdsregler og praktisk tilrettelegging ved byggeplasser mv. Pandemien har også ført til at enkelte tiltak har blitt noe forskjøvet. Økonomisk har ikke pandemien gitt store utfordringer for foretaket, da ekstra kostnader i stor grad er dekket av kommunekassen.

DEKF har fokus på energiforbruk og miljøaspekter og har store ambisjoner om miljøvennlige løsninger for eiendomsmassen. DEKF oppnår gode resultater som gir oppmerksomhet nasjonalt. Foretaket ble i 2020 tildelt miljøpris for årets beste lokale klimatiltak i forbindelse med sesonglagring av termisk energi på Fjell (GeoTermos).

Renholdstjenester utføres på kommunale bygg etter avtale med Drammen kommune. I forbindelse med kommunesammenslåingen fikk DEKF tilført egne renholdere fra tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommune. I tillegg kjøpes renholdstjenester fra eksterne leverandører etter anbud.

Økonomisk resultat

Drammen Eiendom KFs resultatregnskap for 2020 viser et positivt årsresultat på 108,5 millioner kroner. Til sammenlikning var resultatet i 2019 på 106,8 millioner kroner. Resultatet for 2020 er 5,7 millioner kroner bedre enn budsjettert. I årsresultatet for 2020 inngår resultat fra salg av eiendom med 16,6 millioner kroner. Foretakets resultat før salg av eiendom var på 91,9 millioner kroner. Resultatforbedringen skyldes i stor grad lavere netto finanskostnader enn budsjettert.

I samsvar med budsjetterte forutsetninger er eieruttak på 92,4 millioner kroner overført til kommunekassen i 2020. I samsvar med anbefaling fra styret foreslås resterende del av overskuddet på 16,1 millioner kroner tilført foretakets egenkapital. Foretaket vil etter dette ha en bokført egenkapital på 1 609,2 millioner kroner.

Investeringsregnskapet

Drammen Eiendom KF har i 2020 gjennomført investeringer for 331,8 millioner kroner. Dette er et moderat investeringsnivå, som er preget av at det ikke er igangsatt nye større byggeprosjekter i 2020. Ved utgangen av 2020 hadde foretaket ubrukte investeringsbevilgninger på 193,5 millioner kroner. Dette skyldes i hovedsak forskjøvet framdrift innenfor enkelte prosjekter, spesielt innenfor programområde 01 Skole. Samtidig har det påløpt om lag 15 millioner kroner mer enn budsjettert, innenfor programområde 02 Barnehage, noe som innebærer en forskuttering av årets bevilgninger.

Av større byggeprosjekter som er ferdigstilt følger byggeprosjekter i 2020 nevnes:

Åssiden Fotballhall i rett tid og innenfor budsjett.

Skolen på Fjell til skolestart og innenfor budsjett, og med "geotermosen" som en del av prosjektet som også fikk internasjonal oppmerksomhet.

Lille Åsgaten 3 ble overlevert til brukervirksomhetene. Det ble et trivelig tun med fint uteområde også.

Foretaket har i 2020 tatt opp 262,2 millioner kroner i nye lån til finansiering av investeringskostnadene, og har per årets utgang en gjeld til Drammen kommunes lånefond på 4 782,5 millioner kroner. I tillegg hadde foretaket byggelånstrekk på 278,5 millioner kroner ved siste årsskifte. Dette skyldes at påløpte investeringskostnader i 2020 delvis gjelder anlegg under utførelse, som er mellomfinansiert ved trekk på byggelånkonto innenfor kommunens konsernkonto. Byggelånstrekket er tilnærmet uendret i forhold til utgangen av 2019.

For nærmere omtale av investeringsprosjektene vises til foretakets årsberetning som vil bli forelagt kommunestyret ved behandling av årsregnskapet for 2020

Drammensbadet KF

Drammensbadet måtte stenge badeanlegget våren 2020 på grunn av pandemien. I perioden med stengt anlegg har foretaket hatt begrensede inntekter. I tillegg har foretaket hatt begrensninger på antall besøkende fra åpningen av anlegget i juni grunnet pandemien. Drammensbadet KF hadde i 2020 en omsetning på 21 millioner kroner, noe som er 10,8 millioner kroner lavere enn revidert budsjett. Uteblitt inntekt sammenlignet med 2019 er på 20,3 millioner kroner. Drammensbadet KF er per 2. tertial 2020 kompensert med 12,2 millioner kroner, noe som på dette tidspunktet var rapportert inntektssvikt. Inntektstapet for resten av 2020 er på 8,1 millioner kroner. Tilskuddet fra Drammen kommune i 2020 har vært på totalt 35,7 millioner kroner, inkludert ekstra tilskudd på 12,2 millioner kroner per andre tertial.

Foretaket hadde et underskudd på om lag 0,5 millioner kroner som tilføres egenkapitalen. Foretaket har ved utgangen av 2020 en negativ egenkapital på om lag 2,6 millioner kroner som styret ber om at det kompenseres for, slik at egenkapitalen nullstilles.

Drammensbadet KF har i 2020 hatt om lag 164 000 besøkende, hvilket er om lag 91 000 færre enn revidert budsjett og hele 181 000 færre besøkende enn budsjettet for 2020. Dette gir et gjennomsnittlig besøkstall på om lag 450 personer per dag, noe som er mer enn en halvering sammenlignet med 2019 (940 personer per dag).

Drammensbadet KF opprettet et beredskapsteam som fra mars måned har hatt ukentlige møter for å kunne ha en løpende vurdering av situasjonen rundt pandemien og av hvilke tiltak det kunne være aktuelt å sette inn. Pandemien har preget virksomheten og alle ansatte i 2020. Det har vært fokusert på smittevern og tilhørende tiltak for en forsvarlig drift, når det har vært mulig å holde anlegget åpent.

Drammensbadet har i samarbeid med Badelandene deltatt i en kundeundersøkelse som er gjort for badeanlegg i Norge. Foretaket har mottatt en individuell rapport fra denne undersøkelsen med funn som kan gi foretaket grunnlag for vekst og etter hvert økt lønnsomhet. 93,55 prosent har svart at de vil anbefale Drammensbadet til andre, men det ble også gitt tilbakemeldinger om behov for forbedringer og fornyelser.

Med utgangspunkt i vedtak i fellesnemnda for nye Drammen kommune, igangsatte rådmannen i 2020 et utredningsarbeid med det formål å finne en oppdatert og hensiktsmessig organisering for Drammensbadet. Arbeidet slutføres i løpet av 1. halvår 2021 og det vil bli fremmet sak for kommunestyret om dette.

Hermansenteret KF

Hermansenteret KF måtte på grunn av pandemien stenge kafeen i mars, men kunne åpne igjen allerede i april med en reduksjon i antall sitteplasser fra 88 til 44 sitteplasser. Siden har kafeen holdt åpent som vanlig. Dessverre ble utleie av lokaler til foreninger og selskaper kansellert og disse inntektene bortfalt fra mars. Salget av middager er redusert fra 1,4 millioner kroner til 1,2 millioner kroner. I desember ble middagsprisen satt opp fra 100 kroner til 120 kroner, noe som ga en merinntekt på 17 380 kroner på de 869 solgte middagene.

Kommunen overførte 440 tusen kroner til driften som bevilget i budsjett for 2020. I tillegg ble det bevilget 100 tusen kroner ekstra til regnskapsfører, samt 180 tusen kroner som kompensasjon for tapte inntekter. Regnskapet ble avsluttet med ett negativt (underskudd) netto driftsresultat på 32 687 kroner. Underskuddet ble dekket inn av tidligere års overskudd. Disposisjonsfondet er nå på 15 114 kroner. Regnskapet er ført av ekstern regnskapsfører, mens årsoppgjøret er utført av regnskapsavdeling i kommunen.

Hermansenteret driftes av kombinert kokk og daglig leder i 100 prosent stilling og en renholder i 20 prosent stilling. Det er 16 frivillige som hver åpningsdag står for resten av innsatsen som kreves for å servere cirka 50 middager på hverdager. Kjøkkenet har en utnyttet kapasitet på cirka 100 daglige middager.

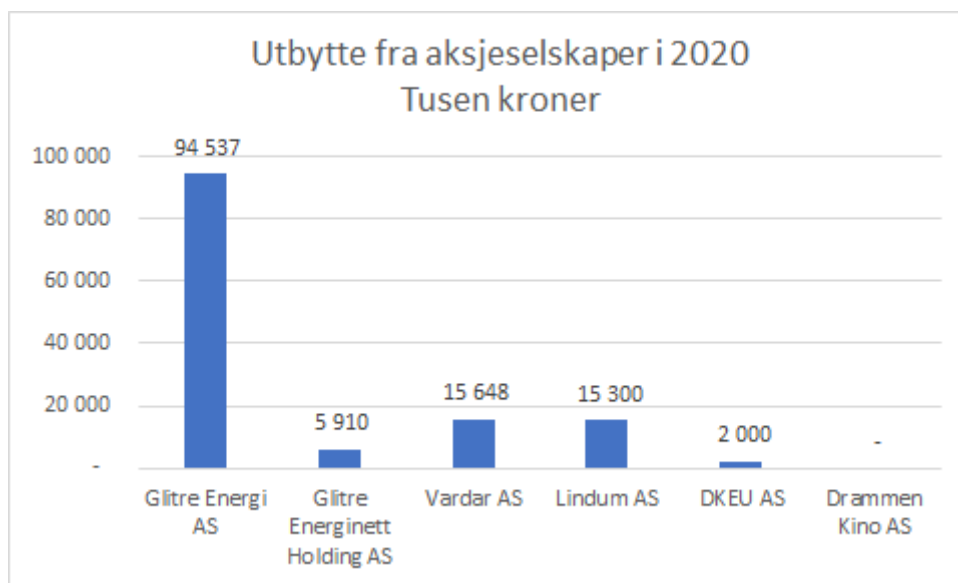
Fellesnemda for nye Drammen kommune vedtok i desember 2018 at «Hermansenteret KF utredes videre, med det formål å finne en oppdatert og hensiktsmessig organisering». Dette arbeidet har forgått i 1. kvartal 2021 med BDO som ekstern ekspertise og vil bli avsluttet med politisk behandling i råd og utvalg med endelig vedtak i kommunestyret.

Aksjeselskaper

Utbytte fra aksjeselskap

Drammen kommune mottok 133,4 millioner kroner i utbytte fra aksjeselskaper i 2020. Dette er betydelig bedre enn opprinnelig budsjett på 98,8 millioner kroner, men noe lavere enn revidert budsjett på 135 millioner kroner. Mindreinntekten skyldes at Drammen Kino AS på ekstraordinær generalforsamling 29. desember i fjor vedtok å reversere tidligere vedtatt utbytte for regnskapsåret 2019 som følge av en svært krevende økonomisk situasjon i 2020.

Mottatt utbytte fra aksjeselskaper i 2020

Glitre Energi AS

Drammen kommune har en eierandel på 50 prosent i Glitre Energi AS. Den andre halvdel eies av Vardar AS. Vardar AS eies igjen av 19 kommuner i tidligere Buskerud fylke, hvorav Drammen kommune er største eier med en eierandel på 25,82 prosent. Selskapet hadde i 2020 et resultat etter skatt på 275,1 millioner kroner, hvorav majoritetens andel utgjør 219,3 millioner kroner. Dette er svakere enn resultatet for 2019 som var 371,2 millioner kroner. Selskapets styre anbefaler at generalforsamlingen fastsetter et utbytte for 2020 på totalt 131,6 millioner kroner – 65,8 millioner kroner på hver av eierne.

I 2020 har styrene i selskapene Glitre Energi AS og Agder Energi arbeidet med å legge grunnlaget for en fusjon av de to selskapene. Det legges opp til at eierne i de to selskapene avklarer spørsmålet om fusjon i 2021.

Glitre Energi Nett Holding AS

Drammen kommune har gjennom sammenslåingen med tidligere Nedre Eiker kommune overtatt en andel i Glitre Energi Nett Holding AS på 8,18 prosent. Mottatt utbytte i 2020 var 5,91 millioner kroner og mottatte renter på ansvarlig lån var 856 tusen kroner, totalt 6,766 millioner kroner. Majoritetseier er Glitre Energi AS med 54,26 prosent. Selskapet er et datterselskap til Glitre Energi AS og inngår i deres konsernregnskap. Holdingselskapet eier 100 prosent av Glitre Energi Nett AS.

Glitre Energi Nett AS ble etablert i 2015 etter fusjon mellom EB Nett, Lier Nett og Hadeland Energi Nett. EB Nett var igjen et resultat av fusjonen mellom Drammen Energinett og Buskerud Nett i 2001. I 2002/2003 fusjonerte EB Nett med Kongsberg Energi og Nedre Eiker Energi.

Glitre Energi Nett eier regionalnettet i tidligere Buskerud fylke, samt noen mindre regionalnettanlegg i tidligere Oppland, Vestfold og Hordaland fylke. Videre eier selskapet distribusjonsnettene i kommunene Drammen (eksl. område Svelvik), Kongsberg, Lier, Gran, Jevnaker og Lunner (Hadeland), samt i Finseområdet (Ulvik kommune). Selskapet har 109 ansatte, omsatte for 955,6 millioner kroner og har cirka 97 000 kunder.

Vardar AS

Drammen kommune er fra 1.1.20 eier i Vardar AS. Eierskapet ble overdratt fra tidligere Buskerud fylkeskommune til kommunene i Buskerud med bakgrunn i avtale fra 2005. Drammen kommune er største eier i selskapet med 25,82 prosent eierandel. Vardar AS forvalter betydelige verdier og det er behov for at kommunene i Buskerud ivaretar sitt eierskap i selskapet på en god, samordnet og forutsigbar måte. Det ble i 2019 oppnevnt en administrativ arbeidsgruppe ledet av rådmannen i Drammen kommune med oppgave å legge til rette for kommunenes nye eierrolle. Nye, oppdaterte vedtekter ble vedtatt i ekstraordinær generalforsamling i 2019 og det ble oppnevnt en valgkomité bestående av fem ordførere. Ordfører i Drammen kommune leder valgkomiteen. Etter innstilling fra valgkomiteen ble det gjennomført styrevalg på generalforsamling i juni 2020. Den administrative arbeidsgruppen har høsten 2020 lagt til rette for felles politisk sak i eierkommunene om revidert aksjonæravtale som erstatter aksjonæravtalen fra 2005. Kommunestyret i Drammen vedtok ny aksjonæravtale i november.

Vardar har i brev til eierkommunene datert 28.8.20 meddelt at det under bestemte forutsetninger er grunnlag for et samlet utbytte for regnskapsåret 2020 på 30 millioner kroner. Drammen kommunes andel vil være om lag 7,8 millioner kroner og vil komme til utbetaling i 2021. Vardar AS uttrykker at under bestemte vilkår kan dette nivået fungere som en nedre terskel i forhold til planlegging av fremtidige utbytter fra selskapet.

Lindum AS

Lindum er organisert som et konsern med Lindum AS som morselskap. Konsernet har gjennom flere år hatt høy aktivitet og god lønnsomhet, og resultatet for 2020 blir bedre enn budsjettet. Selskapet hadde en god økonomisk utvikling og foreløpig regnskap for 2020 viser en omsetning på konsernivå på 684 millioner kroner og et driftsresultat på 89 millioner kroner. Lindum AS ser ut til å ende med et overskudd (etter skatt) på 48 millioner kroner i 2020, en forbedring på 18 millioner kroner fra 2019. Egenkapitalandelen i Lindum AS er god og utgjorde 41,7 prosent per 31.12.20 etter avsetning til utbytte. Drammen kommune har i 2020 mottatt 15,3 millioner kroner i utbytte fra selskapet for regnskapsåret 2019. Resultatet for 2020 er betydelig bedre og tilsier at selskapet vil kunne utbetale 24,1 millioner kroner i utbytte i 2021.

Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS

Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS (DKEU) ble etablert i 2016 og eies 100 prosent av Drammen kommune. Selskapet skal ivareta kommunens utviklerrolle for eiendommer som ikke er knyttet opp til kommunens tjenesteproduksjon. I 2017 og 2019 ble et større antall eiendommer overført fra Drammen kommune til Drammen Kommune Eiendomsutvikling AS, herunder Tangenkaia som ble overført i 2019 og som har et betydelig byutviklingspotensial.

Rådmannen har i den løpende tertialrapporteringen i 2020 redegjort for selskapets arbeid med å legge til rette for forvaltning av overførte eiendommer i tråd med vedtatte føringer og de økonomiske konsekvensene av dette. Her nevnes særlig boligutvikling i Konnerud sentrum i lys av vedtatt områdeplan og behov for avklaring av tomtforhold. Drammen kommune har et samlet aksjeinnskudd i selskapet på om lag 770 millioner kroner per utgangen av 2020. Høsten 2020 ble det igangsatt et arbeid med å utvikle en eierstrategi for selskapet. Arbeidet forventes slutført i løpet av 1. halvår 2021.

Drammen Kino AS

Drammen Kino AS skal forestå kinovirksomhet i Drammen. Drammen kommune eier 33,3 prosent av selskapet. Hensikten med eierskapet er å realisere kulturpolitiske målsettinger. Selskapets virksomhet skal baseres på normale forretningsmessige prinsipper. Året 2020 ble sterkt preget av pandemien, med lange perioder med nedstenging og permittering av ansatte. Den første nedstengingen var fra 12.3. til 15.5. og deretter fra 9.11. og ut 2020. Besøket i tiden kinoen var åpen lå langt under normalbesøket, både på grunn av besøksbegrensninger gitt av myndighetene, mangel på ny film samt en generell usikkerhet blant befolkningen. Omsetningen ble sterkt preget av dette og endte på 18,9 millioner kroner, mot et budsjett på 61 millioner

kroner. Drammen Kino har imidlertid fått tildelt midler fra de forskjellige støtteordningene, både til dekning av uunngåelige faste kostnader samt kulturstøtte for bortfall av billettinntekter. Regnskapet er per dags dato ikke klart, men vil vise et positivt driftsresultat.

Drammen Scener AS

Drammen Scener AS eies 100 prosent av Drammen kommune. Selskapet har som hovedformål å drifte, utvikle og forestå aktiviteten ved kulturarenaene Drammens Teater og Union Scene. 2020 ble ett unntaksår uten sammenligning for Drammen Scener som følge av situasjonen rundt pandemien. I det året hvor Drammens Teater skulle feire 150 år ble all aktivitet stengt ned fra 12. mars.

Selskapet har stått i en svært krevende situasjon med stor grad av uforutsigbarhet. Alle ansatte var helt eller delvis permittert i perioden fra midten av mars til medio juni. Driften ble tatt opp igjen på høsten med store begrensninger i forhold antall publikummere, før alt ble stengt ned igjen inntil videre fra 9. november. Som et resultat av forbud mot arrangementer og med store begrensninger hva gjelder publikum, falt solgte billetter fra 2019 med 70 prosent, tilsvarende nær 50 000 billetter. Alle inntekter fra servering og konferanse/event ble borte over natten og kulturinntektene ble sterkt redusert. Det tok tid før ulike støtteordninger fra myndighetene var etablert og endelig utfall av disse er per dags dato ikke avklart. Årsregnskapet til Drammen Scener vil således ikke bli klart før nærmere sommeren.

I henhold til kommunestyrets vedtak i 2. tertialrapport 2020, sak 148/20 punkt 9 jf. kommunestyrets vedtak i 1. tertialrapport 2020, sak 90/20 punkt 13, innvilget Drammen kommune 8 millioner kroner i et kortsiktig likviditetslån til Drammen scener AS, slik at selskapet fikk dekket likviditetsbehovet som fulgte av pandemien på kort sikt. Lånet ble forutsatt konvertert til aksjekapital (emisjon).

Drammen interkommunale havnevesen

Som vist i økonomiplan 2020-2023 og 1. tertialrapport 2020 er det, sammen med øvrige eiere (Asker og Lier kommuner), igangsatt en eierstrategisk utredning for Drammen havn. Bakgrunnen for denne prosessen er at det nylig er vedtatt ny kommunelov og ny havne- og farvannslov:

Ny kommunelov innebærer at dagens § 27- samarbeid vil falle bort og må erstattes av en ny selskapsform.

Ny havnelov innebærer blant annet at det under gitte forutsetninger åpnes for eierutbytte.

De tre eierkommunene samarbeider nå om nødvendige utredninger og beslutningsunderlag for den videre prosessen. Sentrale faser er:

Enkel tilpasninger av vedtekter til ny eierstruktur, jfr. kommunestyresak 147/20.

Etablere forutsigbarhet for selskap og eiere hva angår forventet verdifordeling ved oppløsning og omdanning av havneselskapet, som følge av at § 27-samarbeidet må avløses av ny selskaps-organisering.

Etablere utrednings- og beslutningsunderlag for eierne hva angår alternative eierstrukturer og alternativer for strukturering av selskapets forretningsområder.

Utvikling av eierstrategi for selskapet, med bakgrunn i vedtatt eier- og selskapsstruktur.

Utvikling av nye vedtekter for selskapet, med bakgrunn i ny eierstrategi for selskapet.

Oppløsning, verdifordeling og ny selskapsetablering, i henhold til punktene 2-5.

Alle faser i denne prosessen vil følge spillereglene nedfelt i vedtektene for selskapet, og innebærer omforent politisk behandling i de tre kommunestyrene, før det er grunnlag for å fatte vedtak i havnerådet.

A woman with short, wavy blonde hair is smiling warmly while wearing a headset with a microphone. She is also wearing glasses and a white collared shirt. She is seated at a desk, looking towards the right side of the frame. The background is slightly blurred, showing what appears to be an office environment with windows and some greenery outside. The entire image has a light blue tint.

MEDARBEIDERE

Medarbeidere

Overordnede data

	Januar 2020		Desember 2020		Prosentvis endring	
	Antall ansatte	Årsverk totalt	Antall ansatte	Årsverk totalt	Antall ansatte	Årsverk totalt
P01 Skole	1 957	1 586	1 934	1 566	-1,2 %	-1,3 %
P02 Barnehage	776	677	831	676	6,6 %	0,0 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	307	251	338	291	9,2 %	13,9 %
P04 Helse	392	244	449	262	12,7 %	6,9 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	760	381	791	413	3,9 %	7,8 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	2 217	1 205	2 268	1 265	2,2 %	4,7 %
P07 Rus og psykisk helse	236	165	252	171	6,3 %	3,4 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	295	267	253	222	-16,6 %	-20,5 %
P09 Kultur, fritid og idrett	227	140	258	142	12,0 %	1,0 %
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	2	2	2	2	0,0 %	0,0 %
P11 Utbygging og samferdsel	127	118	121	114	-5,0 %	-3,9 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	78	73	74	71	-5,4 %	-3,7 %
P13 Arealplan, klima og miljø	90	84	101	96	10,9 %	13,1 %
P14-P19 Sentrale enheter	353	324	290	273	-21,7 %	-18,6 %
Totalsum	7 699	5 516	7 837	5 564	1,8 %	0,9 %

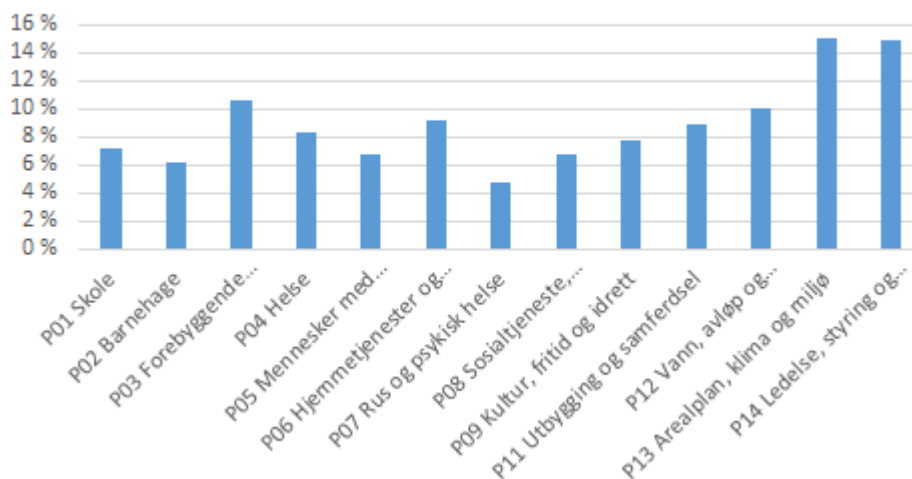
Kommentar til tabell: Datagrunnlaget for antall årsverk og ansatte kan være noe misvisende i starten av 2020. På grunn av omstillingen til ny kommune kan ansatte være feilregistrert. Det ble imidlertid gjort en opprydning av dette gjennom året. Man må ta dette i betraktning når man sammenlikner disse to periodene i statistikken.

Totalt ser vi en økning i årsverkene på 0,9 prosent. Om man tar med de variable timene som er jobbet, inkludert overtid, ser vi en økning på 3,3 prosent.

Turnover

Turnover i prosent (antall personer)	
P01 Skole	7 %
P02 Barnehage	6 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	11 %
P04 Helse	8 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	7 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	9 %
P07 Rus og psykisk helse	5 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	7 %
P09 Kultur, fritid og idrett	8 %
P11 Utbygging og samferdsel	9 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	10 %
P13 Arealplan, klima og miljø	15 %
P14 Ledelse, styring og administrasjon	15 %
Totalsum	8 %

Turnover i % fordelt på område

Attraktiv arbeidsgiver

Det bygges et grunnlag for organisasjonens ambisjoner om å være en attraktiv arbeidsgiver gjennom etablering av strategier for kompetansebygging, rekruttering, kollegialæring, heltid og lærlinger. Alle disse strategiene tar utgangspunkt i arbeidsgiverpolitisk plattform 'Vi i Drammen'

God forankring i organisasjonen er nødvendig og med mange ressurser fokusert inn på drift i pandemien har det vært nødvendig å avvente noe med utarbeidelse av disse strategier.

Rekruttering og lærlinger

Det er i 2020 lyst ut 856 ledige stillinger.

Drammen kommune har per 31.12.20 136 lærlinger og lære kandidater. Disse fordeler seg på følgende lærefag:

Lærefag	
Helsefagarbeider	69
Barne- og ungdomsarbeider	36
Institusjonskock	2
4-årig løp Salg og service	2
4-årig løp Helsefag	23
Lærekandidat	1
Kjemi og prosessarbeider	1

Kommunen fikk 205 søkere til læreplasser, og det ble ansatt 69 lærlinger fordelt på fagene helsefagarbeider, barne- og ungdomsarbeider, salg og service og institusjonskock. 13 av lærlingene var fra prosjektet Menn i helse.

Lærefag	Inngått kontrakter
Helsefagarbeider	25
Barne- og ungdomsarbeider	20
Institusjonskock	1
4-årig løp Salg og service	2
4-årig løp Helsefag	8
Menn i helse	13
Totalt	69

60 lærlinger har vært oppe til fagprøve. Alle har bestått og 36 prosent har bestått meget godt.

Det har vært gjennomført 22 fagdager for lærlinger. Pandemien har gjort det utfordrende å gjennomføre fysiske fagdager, men gjennom digitale løsninger, har lærlingene fått kompetansehevende kurs på Teams, "streaming" og relevante e-læringsprogrammer.

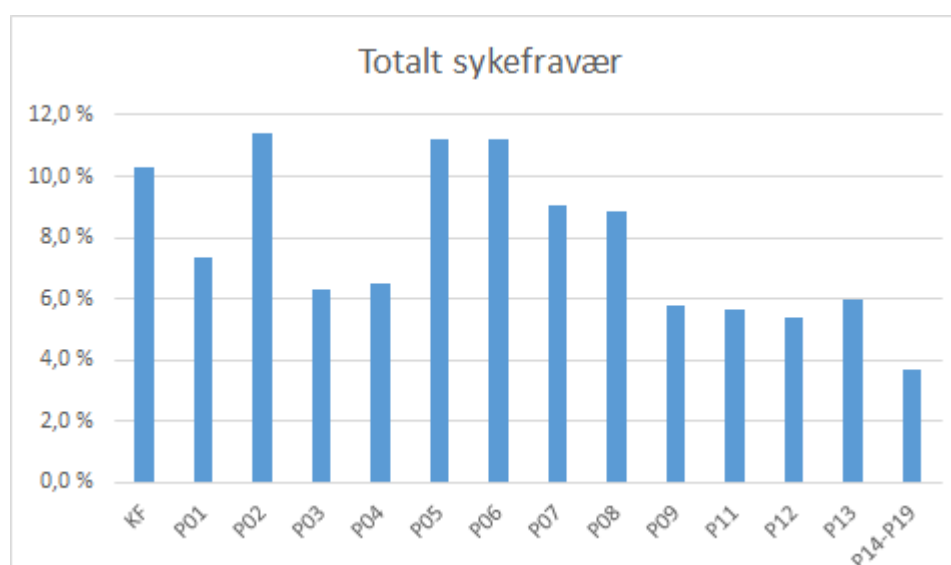
Avdeling for yrkesfag har gjennom året fått økende henvendelser fra ansatte som ønsker å ta fagbrev. Per 31.12.20 har kommunen fire ansatte i fagbrev på jobb-kontrakt. Disse følges opp fra avdelingen med lovpålagte evalueringer og veiledninger til fagprøve.

Etableringen av avdelingen har gitt mulighet til å sette økt fokus på lærlinger, praksisplasser og fagbrev på jobb.

Sykefravær

Kommune	2017	2018	2019	2020
Nedre Eiker	8,8 %	8,9 %	8,5 %	
Svelvik	9,8 %	9,5 %	9,3 %	
Drammen	7,7 %	8,1 %	7,9 %	8,5 %

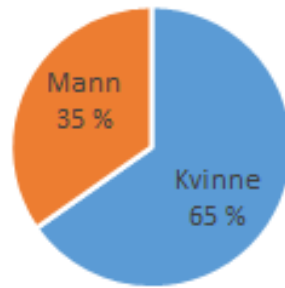
Programområde	Totalt sykefravær
KF Kommunale foretak	10,3 %
P01 Skole	7,3 %
P02 Barnehage	11,4 %
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	6,3 %
P04 Helse	6,5 %
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	11,2 %
P06 Hjemmetjenester og institusjon	11,2 %
P07 Rus og psykisk helse	9,1 %
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	8,9 %
P09 Kultur, fritid og idrett	5,8 %
P11 Utbygging og samferdsel	5,6 %
P12 Vann, avløp og renovasjon	5,4 %
P13 Arealplan, klima og miljø	6,0 %
P14–P19 Sentrale enheter	3,7 %
Totalt	8,5 %

Kommentar: tallene er inkludert fravær knyttet til pandemien.

Tabellen viser totalt sykefravær per programområde. Noe av sykefraværet kan skyldes blant annet høy arbeidsbelastning i forbindelse med ny kommune og forhold knyttet til pandemien. Det foreligger ikke sammenliknbare tall med andre kommuner på dette tidspunktet. Generelt kan man si at gjennomsnittlig sykefravær per år i norske kommuner har ligget i underkant av 10 prosent de siste 10 årene. Drammen ligger per nå noe under dette nivået.

Sykefravær fordelt på kjønn

Kommentar til diagrammet: Sammensetningen av kjønn totalt i kommunen er 80 prosent kvinner og 20 prosent menn. Det er viktig å ha dette som utgangspunkt når man ser på sykefraværet fordelt på kjønn.

Innen flere programområder jobbes det målrettet med å øke nærværsandelen og det finnes gode eksempler der dette er lyktes, eksempelvis avdeling Evjeløkka (P05), hvor man startet året med et sykefravær på 35 prosent og som nå er helt nede på 9,2 prosent totalt.

Sykefraværet i barnehagene (P02) er nok både direkte og indirekte preget av pandemien. Det har vært en mye lavere terskel for å være hjemme under pandemien på grunn av retningslinjer fra myndighetene. I tillegg har noen i risikogrupper blitt frarådet å være i barnehagene.

Sykefraværet i hjemmetjenester og institusjon (P06) har økt noe i 2020 og det er grunn til å anta at en del av årsaken til dette ligger i at det har vært flere krevende arbeidsperioder knyttet til håndtering av pandemien, med mange i karantene og økt bruk av vikarer som følge av dette.

HMS

Kommunelovens § 23 nr. 2 beskriver ansvaret rådmannen har for å sikre at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter, og at det er betryggende kontroll. Det er etablert intern- kontrollrutiner innenfor de fleste områder og virksomheter. Kommunen har valgt å bruke EQS som kvalitetssikringssystem. Dette er et elektronisk system der man finner prosedyrer og rutinebeskrivelser til hjelp i egen arbeidssituasjon. Arbeidet med å legge inn alle prosedyrer i programmet er en kontinuerlig prosess. I tillegg melder man avvik ved brudd på prosedyrer, rutiner og lovverk gjennom EQS.

Vernetjenesten har etablert strukturer relatert til arbeidsmiljøgrupper og det er etablert gode møtearenaer innen alle programområder.

Ledelse/Lederskolen

Lederskolen ble startet opp høsten 2020 og er et tilbud til alle ledere i kommunen. Lederskolen er i årsevalueringen omtalt under P14 Ledelse, styring og administrasjon.

Kompetanse- og tjenesteutvikling

Kommunens kompetanse- og tjenesteutviklingsmiljø er et sterkt fagmiljø som bistår bredt inn i de ulike programområder. Dette er i årsevalueringen omtalt under P14 Ledelse, styring og administrasjon.

Heltidssatsningen

Drammen kommune satser på heltid.

Satsingen vil gå over tid, og vil bestå av flere piloter (prosjekter) underveis. Satsingen skal foregå i hele kommunen, men fokuseres i første omgang primært inn mot helse- og omsorgssektoren (programområdene 04 Helse, 05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne, 06 Hjemmetjenester og institusjon og 07 Rus og psykisk helse).

Satsingen er delt inn i ulike faser; etableringsfasen, kunnskapsbygging, involvering, piloter, evaluering og implementering. I 2020 er etableringsfasen gjennomført og det er ansatt en leder for satsingen. En plan for arbeidet er vedtatt, og det er etablert en styringsgruppe og et heltidslag. Fokuset for 2020 har vært kunnskapsbygging og involvering. Det gjennomføres ulike tiltak for involvering. Det er viktig med bred forankring og deltakelse i hele organisasjonen, fra politikere, ledere, medarbeidere, tillitsvalgte og vernetjeneste.

Drammen kommune har sammen med Fredrikstad kommune, Bydel Østensjø i Oslo kommune og Fafo fått bevilget 5,3 millioner kroner fra Forskningsrådet til følgeforskning på denne satsingen ut 2023. Dette samarbeidet, som er en del av vår overordnede satsing, kalles «HELT FRAM – en ny vei mot heltidkultur i kommunen». Drammen har valgt ut sju piloter til å delta i dette prosjektet: to piloter fra PO5 Mennesker med nedsatt funksjonsevne og fem piloter fra PO6 Hjemmetjenester og institusjon. Det vil vektlegges gode involveringsprosesser før det iverksettes tiltak å prøve ut.

Områdene hvor det nå satses på å utvikle tiltak er arbeidstidsordninger, rekruttering og ansettelser, bruk av kompetanse og tiltak for å redusere vikarinneleie. Hovedmålet er å «Sammen skape en kultur hvor heltid er normalen». I tillegg er det vedtatt fem tiltaks mål, fem resultatmål og tre effektmål.

Tallene er fra september 2020

Hele (alle ansatte) Helse og omsorg – i %	1–20 %	21–50 %	51–80%	81–99%	Heltid
PO4 Helse	12 %	8 %	18 %	16 %	46 %
PO5 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	18 %	14 %	22 %	16 %	30 %
PO6 Hjemmetjenester og institusjon	14 %	13 %	20 %	17 %	36 %
PO7 Rus og psykisk helse	2 %	10 %	14 %	9 %	65 %
Totalt	14 %	12 %	20 %	16 %	38 %

Turnusansatte Helse og omsorg – i %	1–20 %	21–50 %	51–80%	81–99%	Heltid
PO4 Helse	15 %	12 %	29 %	23 %	21 %
PO5 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	20 %	16 %	23 %	18 %	23 %
PO6 Hjemmetjenester og institusjon	15 %	13 %	22 %	20 %	30 %
PO7 Rus og psykisk helse	5 %	15 %	23 %	12 %	45 %
Totalt	16 %	14 %	23 %	19 %	28 %

Kommunal vikarpool

Drammen kommune har prøvd ut et konsept med felles bemanningssentral under pandemien og vil evaluere erfaringene og vurdere hvordan en organisering av vikarpool i Drammen kommune kan bli mest mulig hensiktsmessig.

Mermedbestemmelse i Drammen

I tråd med «Tyrfjord-erklæringen» er det etablert gode samhandlingsarenaer på alle nivåer i organisasjonen mellom tillitsvalgte/vernetjenesten og arbeidsgiver. En viktig læring er at dialog og drøftinger gjennomføres tettest mulig på de som berøres. God samhandling og dialog er grunnlaget for forankrede beslutninger som gir energi og fremdrift i organisasjonen.

Pandemien - effekter

I april 2020 ble størsteparten av kommunens felles utviklingsmiljø omdisponert til å bistå inn i arbeidet med pandemien. Det ble etablert en bemanningssentral som bistod ledelsen innen helse og omsorg med å få inn tilstrekkelig med ressurser, spesielt i den første pandemibølge. Det ble etablert løsninger for å knytte de frivillige med oppgaver for kommunen som ble overlevert til linjen før sommeren. I tillegg ble ressurser omdisponert direkte ut i driften av smitteavdelinger. Ressursene ble gradvis tilbakeført til utviklingsarbeidet ut over høsten.

Omdisponering av ressurser kombinert med organisasjonens behov for å fokusere på drift har bidratt til et lavere aktivitetsnivå, og derved et lavere kostnadsnivå, innen utvikling og etableringsprosesser for den nye kommunen, enn det som var forventet ved inngangen til 2020.

Sykefraværet i 2020 må også ses i lys av pandemien. Eksempelvis melder barnehagene om økt fravær på grunn av både sykdom og karantene.

VEDLEGG

- 1 Drammen kommunekasse – årsregnskap 2020
2. Status verbalvedtak
3. Drammen Eiendom KF – Årberetning og årsregnskap 2020
4. Drammensbadet KF – Årberetning og årsregnskap 2020
5. Hermansenteret – Årberetning og årsregnskap 2020

VEDLEGG 1

Drammen kommunekasse – årsregnskap 2020

DRAMMEN KOMMUNEKASSE

ÅRSREGNSKAP 2020

Obligatoriske regnskapsoversikter etter regnskapsforskriftens¹ §§ 5-4 – 5-9

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift

§ 5-4 Bevilgningsoversikt drift – fordeling per programansvar

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering

§ 5-6 Økonomisk oversikt drift – etter art

§ 5-8 Balanseregnskap per 31.12.2020

§ 5-9 Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

¹ Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. gitt med hjemmel i Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

§ 5-4. Bevilgningsoversikter – drift

Regnskap 2020 - Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Regnskap 2019
Generelle driftsinntekter					
Rammetilskudd		-2 936 272	-2 954 586	-2 788 909	0
Inntekts- og formuesskatt		-2 988 879	-2 969 239	-3 016 295	0
Eiendomsskatt		0	0	0	0
Andre generelle driftsinntekter		-226 267	-223 660	-172 892	0
Sum generelle driftsinntekter		-6 151 418	-6 147 485	-5 978 096	0
Netto driftsutgifter					
Sum bevilgninger drift, netto		5 917 915	5 972 757	5 865 865	0
Avskrivninger	4	263 235	980	334 030	0
Sum netto driftsutgifter		6 181 149	5 973 737	6 199 895	0
Brutto driftsresultat		29 731	-173 748	221 799	0
Finansinntekter/Finansutgifter					
Renteinntekter		-59 446	-59 368	-128 052	0
Utbytter		-133 777	-135 065	-98 865	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	7	-1 477	-2 990	-2 990	0
Renteutgifter		159 637	150 886	142 886	0
Avdrag på lån		204 989	206 200	206 200	0
Netto finansutgifter		169 926	159 663	119 179	0
Motpost avskrivninger		-263 235	0	-332 300	0
Netto driftsresultat		-63 578	-14 085	8 677	0
Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
Overføring til investering		111 316	112 270	83 600	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	13	32 327	-22 022	-3 727	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond		1 230	4 266	-88 550	0
Dekning av tidligere års merforbruk		-81 296	-80 429	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		63 578	14 085	-8 677	0
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk).		0	0	0	0

§ 5-4. Bevilgningsoversikt drift

Regnskap2020 til fordeling pr. programansvar

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra bevilgningsoversikt:				
Til fordeling drift	5 917 915	5 972 757	5 865 865	0
Prog. Netto driftsutgifter pr. programansvar				
P01 Skole	1 058 953	1 090 401	1 090 129	0
P02 Barnehage	851 332	865 036	819 161	0
P03 Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	345 599	367 183	392 579	0
P04 Helse	386 411	375 673	316 329	0
P05 Mennesker med nedsatt funksjonsevne	333 969	336 025	337 728	0
P06 Hjemmetjenester og institusjon	1 203 668	1 121 660	963 000	0
P07 Rus og psykisk helse	167 366	162 578	164 844	0
P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig	409 539	418 913	360 891	0
P09 Kultur, fritid og idrett	307 499	313 728	281 129	0
P10 Medvirkning og lokaldemokrati	948	4 685	5 673	0
P11 Utbygging og samferdsel	98 340	97 532	80 530	0
P12 Vann, avløp og renovasjon	-136 744	-136 724	-136 760	0
P13 Arealplan, klima og miljø	45 833	58 055	48 005	0
P14 Ledelse, styring og administrasjon	376 195	415 626	417 073	0
P15 Samfunnssikkerhet	85 495	86 678	90 681	0
P16 Næringsutvikling	22 683	23 113	11 627	0
P17 Arbeid og inkludering	24	0	0	0
P18 Politisk styring	39 733	38 356	24 735	0
P19 Sentrale poster	321 075	334 239	598 512	0
Netto for alle programansvar	5 917 915	5 972 757	5 865 865	0

§ 5-5. Bevilgningsoversikt investering

Regnskap 2020 Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig Budsjett 2020	Regnskap 2019
Investeringsutgifter				
Investeringer i varige driftsmidler	648 889	692 972	369 625	0
Tilskudd til andres investeringer	9 178	0	0	0
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	89 930	81 338	12 000	0
Utlån av egne midler	15 245	8 000	0	0
Avdrag på lån	0	0	69 189	0
Sum investeringsutgifter	763 242	782 310	450 814	0
Investeringsinntekter				
Kompensasjon for merverdiavgift	-85 616	-86 025	-45 203	0
Tilskudd fra andre	-133 754	-93 738	0	0
Salg av varige driftsmidler	-250	0	0	0
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-9 924	-960	-960	0
Bruk av lån	-462 629	-492 135	-251 824	0
Sum investeringsinntekter	-692 172	-672 858	-297 987	0
Videreutlån				
Videreutlån	364 612	360 000	360 000	0
Bruk av lån til videreutlån	-364 612	-360 000	-360 000	0
Avdrag på lån til videreutlån	153 821	161 189	0	0
Mottatte avdrag på videreutlån	-149 170	-69 189	-69 189	0
Netto utgifter videreutlån	4 651	92 000	-69 189	0
Overføring fra drift og netto avsetninger				
Overføring fra drift	-111 316	-112 308	-83 638	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	34 137	-90 603	0	0
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	1 459	1 459	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-75 721	-201 452	-83 638	0
Frempført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

§ 5-5. Bevilgningsoversikt investering

Regnskap 2020 til fordeling pr. programområde

Tall i 1000 kroner		Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Regnskap 2019
Fra bevilgningsoversikt:					
Netto investeringer til fordeling		763 242	809 676	450 814	0
Prog Fordeling på programansvar					
P01	Skole	10 220	13 690	13 500	0
P02	Barnehage	3 117	3 900	3 900	0
P03	Forebyggende tjenester (inkl. barnevern)	1 469	1 650	0	0
P04	Helse	1 721	1 555	0	0
P05	Mennesker med nedsatt funksjonsevne	113	112	0	0
P06	Hjemmetjenester og institusjon	5 035	6 444	5 000	0
P07	Rus og psykisk helse	126	126	0	0
P08	Sosialtjeneste, etablering og bolig	185	185	0	0
P09	Kultur, fritid og idrett	40 054	47 728	6 500	0
P11	Utbygging og samferdsel	505 413	332 750	204 725	0
P12	Vann, avløp og renovasjon	14 818	202 300	103 300	0
P13	Arealplan, klima og miljø	596	582	0	0
P14	Ledelse, styring og administrasjon	72 093	71 900	32 700	0
P15	Samfunnssikkerhet	1 839	1 800	0	0
P18	Politisk styring	101	101	0	0
P19	Sentrale poster	106 340	89 338	81 189	0
Sum fordelt		763 242	774 161	450 814	0

§ 5-6. Økonomisk oversikt etter art – drift

Regnskap 2020 Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regulert budsjett 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Regnskap 2019
Driftsinntekter				
Rammetilskudd	-2 936 272	-2 954 586	-2 788 909	0
Inntekts- og formuesskatt	-2 988 879	-2 969 239	-3 016 295	0
Eiendomsskatt	0	0	0	0
Andre skatteinntekter	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-226 267	-223 660	-172 892	0
Overføringer og tilskudd fra andre	-978 234	-770 627	-536 379	0
Brukerbetalinger	-273 800	-263 307	-255 322	0
Salgs- og leieinntekter	-553 894	-537 032	-545 357	0
Sum driftsinntekter	-7 957 346	-7 718 451	-7 315 155	0
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	3 690 765	3 605 317	3 377 206	0
Sosiale utgifter	982 442	985 336	1 073 506	0
Kjøp av varer og tjenester	2 466 342	2 500 167	2 386 695	0
Overføringer og tilskudd til andre	711 088	553 636	365 517	0
Avskrivninger	263 235	980	334 030	0
Sum driftsutgifter	8 113 871	7 645 437	7 536 954	0
Brutto driftsresultat	156 525	-73 014	221 799	0
Finansinntekter/Finansutgifter				
Renteinntekter	-186 240	-160 102	-128 052	0
Utbytter	-133 777	-135 065	-98 865	0
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-1 477	-2 990	-2 990	0
Renteutgifter	159 637	150 886	142 886	0
Avdrag på lån	204 989	206 200	206 200	0
Netto finansutgifter	43 132	58 929	119 179	0
Motpost avskrivninger	-263 235	0	-332 300	0
Netto driftsresultat	-63 578	-14 085	8 677	0
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	111 316	112 270	83 600	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	32 327	-22 022	-3 727	0
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	1 230	4 266	-88 550	0
Dekning av tidligere års merforbruk	-81 296	-80 429	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	63 578	14 085	-8 677	0

§ 5-8. Balanseregnskap 2020

Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2020
EIENDELER		
A. Anleggsmidler		18 116 447
I. Varige driftsmidler	4	4 974 086
1. Faste eiendommer og anlegg		4 340 786
2. Utstyr, maskiner og transportmidler		633 300
II. Finansielle anleggsmidler		4 570 852
1. Aksjer og andeler	5	2 630 566
2. Obligasjoner		0
3. Utlån	6	1 940 286
III. Immaterielle eiendeler		0
IV. Pensjonsmidler	11	8 571 508
B. Omløpsmidler		2 096 576
I. Bankinnskudd og kontanter		320 013
II. Finansielle omløpsmidler		105 397
1. Aksjer og andeler	7	105 397
2. Obligasjoner		0
3. Sertifikater		0
4. Derivater		0
III. Kortsiktige fordringer		1 671 167
1. Kundefordringer		246 026
2. Andre kortsiktige fordringer		810 751
3. Premieavvik	11	614 389
Sum eiendeler		20 213 023

§ 5-8. Balanseregnskap 2020

Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Note	Regnskap 2020
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital		-5 091 359
I. Egenkapital drift		-717 342
1. Disposisjonsfond		-608 776
2. Bundne driftsfond	13	-108 566
3. Merforbruk i driftsregnskapet		0
II. Egenkapital investering		-207 834
1. Ubundet investeringsfond		-5 752
2. Bundne investeringsfond	13	-202 082
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		0
III. Annen egenkapital		-4 166 184
1. Kapitalkonto	2	-4 218 961
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		0
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		52 778
D. Langsiktig gjeld		-14 009 431
I. Lån	9	-5 667 116
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		-5 667 116
2. Obligasjonslån		0
3. Sertifikatlån		0
II. Pensjonsforpliktelse	11	-8 342 315
E. Kortsiktig gjeld		-1 112 232
I. Kortsiktig gjeld		-1 112 232
1. Leverandørgjeld		-395 521
2. Likviditetslån		147 209
3. Derivater		0
4. Annen kortsiktig gjeld		-859 078
5. Premieavvik	11	-4 842
Sum egenkapital og gjeld		-20 213 023
F. Memoriakonti		0
I. Ubrukte lånemidler		62 953
II. Andre memoriakonti		21 407
III. Motkonto for memoriakontiene		-84 360
Drammen, 22. februar / 15. mars 2021		
Elisabeth Enger Rådmann		Mathilde Bang-Olsen Konsernregnskapssjef

§ 5-9. Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - Drammen kommunekasse

Tall i 1000 kroner	Regnskap 2020	Regnskap 2019
Drift		
1. Netto driftsresultat	-63 578	0
2. Sum budsjettdisposisjoner	-14 085	0
3. Årets budsjettavvik	49 493	0
4. Strykning av overføring til investering	992	0
8. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0	0
13. Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0
Investering		
1. Sum Investeringer utgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videreutlån	-75 721	0
2. Sum budsjettdisposisjoner	-228 818	0
3. Årets budsjettavvik	-153 097	0
10. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0

VEDLEGG 2

Status verbalvedtak

Status på vedtatte verbalvedtak fra økonomiplan 2020-2023 og tertialrapportene 2020

Hensikten med denne oversikten er å gi de folkevalgte et raskt overblikk over status for ulike verbalvedtak som kommunestyret fattet under behandlingen av henholdsvis økonomiplan 2020-2023, 1. tertialrapport 2020 og 2. tertialrapport 2020 (jf verbalvedtak 60).

1. FYLL UT KORT STATUS PÅ VERBALVEDTAKENE

- Teksten i **grønt** er fra 2. tertial, og må oppdateres. Dersom noe tekst kan stå slik den står – endre skriftfarge til **svart**. Innhold som skrives/endes skrives med **svart**.
- Hver statusbeskrivelse skal starte med enten «Gjennomført», «Under arbeid» eller «ikke iverksatt» + en kort status. Eksempler: se punkt 60 og 69.
- Hvis verbalvedtaket ikke er iverksatt må det også være med en begrunnelse og en beskrivelse av veien videre (dersom det ikke er vedtatt at det skal utgå)
- Dersom noen punkter trenger mer beskrivelse enn det er plass til i denne tabellen, gjøres dette under det enkelte programområde, og merkes med «Se nærmere omtale under programområdet» i slutten av den korte statusen.

2. SETT INN TRAFIKKLYS

Grønt, gult og rødt trafikklys brukes for å vise om og i hvilken grad vedtakene er gjennomført/innfridd;

Grønt = ble gjennomført i 2020

Gult = ble påbegynt/under arbeid, men ikke ferdigstilt i løpet av 2020

Rødt = ikke påbegynt

	VERBALVEDTAK		KORT STATUS PR.31.12.20	
Fra Økonomiplan 2020-23 og budsjett 2020				
1	Skolematordning <i>Det igangsettes et gratis skolematprosjekt i samarbeid med lokale leverandører i Drammensskolen Kostnadsramme: 500 000,-</i>	P01	Under arbeid. Utsatt på grunn av smittevernstiltak og pandemi. Planlegging for gjennomføring høsten 2021 pågår.	
2	Skolesvømming <i>Rådmannen legger frem en sak om eget undervisningsopplegg for de elevene som av ulike grunner ikke er svømmedyktig etter småtrinnet</i>	P01	Under arbeid. Ny sak legges frem våren 2021	
3	Assistent på SFO <i>Rådmannen bes om å legge frem en sak som tar for seg barn med særskilte behov som har vedtak på assistent i barnehagen. Disse skal som hovedregel få tilsvarende assistanse på AKS/SFO. Dette for å sikre inkludering, deltakelse og utvikling på linje med andre barn. Dette kan i mange tilfeller organiseres som BPA</i>	P01	Gjennomført. Sak lagt frem for hovedutvalget for oppvekst og utdanning 11.06.20, sak 0031/20	
4	Gratisordninger SFO/AKS, Barnehage og Kulturskole <i>Innslagspunktet gratisordninger vurderes fram mot behandling av 1.tertial i nært samarbeid mellom hovedutvalgene for HSO, Oppvekst og utdanning og Kultur idrett og frivillighet. Arbeidet fra fattigdoms og inkluderingsutvalget brukes som et utgangspunkt.</i>	P01	Gjennomført P01. Ny ordning for gratisplasser på SFO er vedtatt i økonomiplanen for 2021-2024. Ny ordning gjelder fra 1.august 2021.	
		P02	Gjennomført P02. Innslagspunkt fastsatt til kroner 462.000	
		P09	Er gjennomført for P09 – kulturskolen. 140 elever hadde friplasser i Kulturskolen for høsten 2020.	
5	Skoleutbygging <i>Rådmannen bes sørge for penger til videre planlegging og kvalitetssikring av prosjektene Åskollen skole og Veivangen skole</i>	P01	Gjennomført. Vedtatt i økonomiplanen for 2021-2024.	

6	<p>Gratis barnehage <i>Innslagspunktet for gratis barnehage beholdes på nivået som er i Drammen kommune frem til sommeren hvor det tas til ny vurdering. Kostnadsramme: 5 500 000,- Rådmannen bes søke om bruk av midler avsatt i statsbudsjettet ref. Fjell 2020</i></p>	P02	<p>Gjennomført. Hensikten med den kommunale ordningen gratis barnehage er å bekjempe barnefattigdom, styrke integreringen og styrke norskspråklig kompetanse. Staten regulerer grensen for gratis kjernetid i barnehage (20 t/u for 2-6 åringer) i forbindelse med statsbudsjettet hvert år. Merutgiften ved å gi denne gruppen tilbud om fulltids gratis plass kompenseres ikke av staten, ettersom det er en lokal ordning. Dagens innslagspunkt for gratis barnehage er på 462 000 kroner.</p>	
7	<p>Grunnbemanning i barnehage <i>Rådmannen bes legge frem en sak om hvor mye grunnbemanningen i barnehagene må økes for at den nasjonale bemanningsnormen skal oppfylles i hele barnehagens åpningstid</i></p>	P02	<p>Gjennomført. Saken ble lagt frem til politisk behandling i mai 2020.</p>	
8	<p><i>Søkbare midler til aktiviteter for barn som lever i fattigdom Rådmannen søker om å benytte en andel av Fjell 2020 midlene som en søkbar pott for frivillige organisasjoner, for aktiviteter som er direkte rettet mot barn som lever i fattigdom. Arbeidet med fordeling av pengene legges under hovedutvalg for Kultur, Idrett og Frivillighet. Kostnadsramme: 500 000,-</i></p>	P03	<p>Gjennomført. Saken ble lagt frem til politisk behandling i juni 2020.</p>	
9	<p>Helsesykepleier <i>Rådmannen bes lage en opptrappingsplan for å oppnå nasjonal anbefaling for helsesykepleiere i skolehelsetjenesten.</i></p>	P03	<p>Ved kommunesammenslåing 2020 var tjenesten i forhold til bemanningsnormen for helsesykepleiere i kommunen i mangel av 1 årsverk helsesykepleiere totalt i kommunen. I løpet av 2020 ble tjenesten styrket med 1,5 årsverk helsesykepleiere gjennom midler fra revidert nasjonalbudsjett, av dette gikk 1 årsverk til skolehelsetjenesten. Helsedirektoratet har i etterkant påbegynt et arbeid med ett verktøy for beregning av bemanningsnorm for helsesykepleiere i kommunene. Drammen kommune vil i løpet av 2021 ta i bruk verktøyet for å sikre riktig bemanning for tjenesten.</p>	

10	<p>Tiltak for barn som lever i fattigdom Arbeidet gjort av integrering- og fattigdomsutvalget i gamle Drammen kommune skal tas inn i arbeidet for ytterligere tiltak for barn som lever i fattigdom. Det arbeides med å få en helhetlig oversikt over private og offentlige tiltak i Drammen kommune. Rådmannen skal presentere en oversikt med kostnad og anslått effekt over de tiltak vi har i kommunen ovenfor barn og familier med vedvarende lav inntekt. Det skal arbeides frem en langsiktig tiltaksplan for arbeidet i kommunen.</p>	P03	En førsteutgave av en slik oversikt ble lagt fram for hovedutvalget våren 2020. Arbeidet med en langsiktig tiltaksplan igangsettes som en del av arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel.	
11	<p>Nytt sykehjem Rådmannen bes sørge for penger til videre planlegging og kvalitetssikring av prosjekt nytt sykehjem i Krokstadelva</p>	P06	Igangsatt.	
12	<p>Matlaging Rådmannen bes søke statlige støtteordninger for matlaging ved sykehjem</p>	P06	Ikke igangsatt. Støtteordningen handler om investeringstilskudd for etablering eller reetablering av lokale produksjonskjøkken i sykehjem. Tilskudd fra Husbanken til etterinnstallering av lokalt produksjonskjøkken er ikke videreført i 2021. Rådmannen kommer tilbake med omtale av kjøkken ved nybygg av sykehjem i sak om bygging av sykehjem i Krokstadelva som er berammet til april 2021	
13	<p>Videreføring av tiltak for bostedsløse og tiggere Midler for tiltak for bostedsløse og tiggere videreføres, halvt års virkning. Kostnadsramme: 250 000,-</p>	P08	Tiltaket er iverksatt. Det er disponert 15.000 av den bevilgede rammen. På grunn av pandemien kom det svært få tiggere til kommunen i løpet av året. Det ble inngått en avtale med Kirkens bymisjon som medførte et tilsagn på inntil kr. 10.000 per måned til humanitære tiltak for tiggere som oppholdt seg i kommunen under pandemien. Det er fakturert 15.000 i 2020 knyttet til denne avtalen.	
14	<p>Tredje boligsektor Rådmannen bes fremme en egen boligpolitisk plan som sikrer et mangfold av boliger og etablering av en tredje boligsektor</p>	P08	Rådmannen vurderer å integrere dette arbeidet i «Temaplan for boligutvikling», og har igangsatt forarbeid i løpet av høsten 2020	

15	<p>Rewilding Det avsettes 1 million i 2020 til rewilding/naturrestaurering. Formålet med tiltaket er å gjenetablere natur som tidligere har eksistert i Drammen Kommune, og legge til rette for at sårbare/truede arter kan etablere seg tilbake til bærekraftig bestand. Tiltaket vil være en fortsettelse av det vellykkede rewilding-prosjektet som det ble avsatt 1 000 000,- til i 2019. (investeringsmidler). Kostnadsramme: 1 000 000,-</p>	P09	Tiltaket er iverksatt. Midlene er ikke brukt opp.	
16	<p>Søkbare kulturmidler Det etableres en pott med søkbare midler til kultur. Kostnadsramme: 500 000,-</p>	P09	Tiltaket er iverksatt. La frem en sak om retningslinjer og har fulgt de hver måned med politiske vedtak i hovedutvalget.	
17	<p>Kulturråd Kommunen skal være behjelpelig med etablering av et Kulturråd i Drammen kommune. Ved opprettelse av Kulturråd i samarbeid med kommunen så legges det opp til en 50% stilling for arbeid i kulturrådet. Kostnadsramme: 500 000,-</p>	P09	Tiltaket er iverksatt. Har laget en samarbeidsavtale.	
18	<p>Friluftsforum 50% stilling i friluftsforum opprettholdes ut 2020. Kostnadsrammer: 500 000,-</p>	P09	Tiltaket er iverksatt. Det jobbes med en avtale.	
19	<p>Aktive lokalsamfunn Aktive lokalsamfunn finansieres for hele 2020 og potten økes derfor med 1,25mill. Som en del av aktive lokalsamfunn videreføres satsingen på e-sport som en søkbar pott under aktive lokalsamfunn med en ramme på 500000. Kostnadsramme: 1 250 000,-</p>	P09/ P03	<p>Tiltaket er iverksatt. Det er et samarbeid med idrettsrådet. Fellesarrangementet for aktørene ble avlyst pga pandemien.</p> <p>Både Konnerud IL, Drammens Ballklubb og Åssiden IF har etablerte tilbud. Svelvik IF fikk kr 100.000,- til etablering av E-sport i 2020 etter søknad. Mjøndalen IF jobber nå med etablering av E-sport tilbud i samarbeid med ungdom og vil kunne søke i 2021.</p> <p>Det er også etablert en E-sport Alliance. Se nettsiden for ytterligere informasjon: esportalliansen.no</p>	
20	<p>Brageteateret Jobbe for at Brageteateret får nye lokaler og skape nye muligheter for å åpne Union for det frivillige kulturlivet.</p>	P09	Tiltaket er påbegynt, men ikke ferdigstilt. Prosess i gang knyttet til stat og region. Samarbeid region, kommune og stat. Det vil bli økte husleiekostnader.	
21	<p>Uteliv Rådmannen bes legge frem en sak for gjennomgang av regelverket for utesteder i Drammen kommune</p>	P16	Saken er under arbeid og vil bli ferdigstilt i løpet av våren/sommeren 2021	

22	<p>Studenter i Drammen Rådmannen legger frem en sak om incentivordning for folkeregistrering av studenter</p>	P09	Tiltaket er ikke iverksatt. Det vil komme en sak på dette i 2021.	
23	<p>Sykkelplan Sykkelplanen vedtatt av Drammen kommune med ambisjoner om 20% sykkelandel og ambisjoner om «Norges beste sykkelby» legges til grunn. Sykkelplanen oppgraderes med nye prosjekter for hele den nye kommunen og sendes til ny politisk behandling i 2020. Rådmann skal i revidert budsjett budsjettere med at vedtatte handlingsplaner for sykkel med de ambisjonene som ligger til grunn skal gjennomføres. Investeringsbudsjettet for sykkel økes med 5 mill for 2020. Drammen kommune skal være ambisiøse på å søke statlige bidrag til sykkel- og gangeprosjekter. Kostnadsramme: 5 000 000,-</p>	P11	Forslag til sykkelplan har tatt til følge politikernes føringer for Drammens ambisjoner og ligger til intern høring. Saken vil fremmes til politisk behandling mars 2021. Det vises for øvrig til omtale under P11 .	
24	<p>Ladepunkter for elbil Det settes av kr. 2 mill. i 2020 til ladepunkter for elbiler Det etableres ladepunkter med reserverte plasser for elbiler innenfor disse områdene. - Griffenfelds gate - Ordfører Ingebrigtsens gate på Strømsø - Thornegata (Høytorget) på Bragernes - Eventuelle andre områder ved behov Kostnadsramme: 2 000 000,-</p>	P11	Det ble etablert totalt 15 stk ladepunkter for el-biler/ladbare motorvogner. 5 stk i Thornegata (Høytorget) og 10 stk i Griffenfelds gate. Ladepunktene i Thornegata ble åpnet i oktober 2020, og i Griffenfelds gate ble ladepunktene åpnet i desember 2020. Det ble prioritert å bygge kun ved 2 lokasjoner for å få etablert flest mulig ladepunkter innenfor kostnadsrammen, da grunnarbeidene og infrastrukturen var spesielt kostnadsdrivende.	

25	<p>Kollektivtransport Rådmannen bes igangsette en dialog med fylkeskommune, stat og kollektivselskap for å kartlegge muligheter for å kunne etablere et kommunalt tilbud for kollektivtrafikken, gitt i de allerede statlige føringer. I tillegg kommer medførende samt og å vurdere de praktiske og økonomiske konsekvenser ved en slik overtagelse</p>	P11	<p>Viken fylkeskommune skal gjennomføre en utredning av fremtidig organisering av kollektivtrafikken i fylket, i samarbeid med Oslo kommune. I den forbindelse vurderer fylkeskommunen om utredningen skal ta for seg store kommuners anledning til å søke om å overta administrasjonen av kollektivtrafikken, men det er foreløpig ikke besluttet om dette temaet skal inngå. Viken fylkeskommune og Brakar er kjent med det politiske vedtaket i Drammen. Fylkeskommunen har gitt tilbakemelding om at dersom Drammen kommune velger å sette i gang et eget utredningsarbeid om kommunal administrasjon av kollektivtrafikken, vil et eventuelt samarbeid om dette for fylkeskommunens del være styrt av tilgjengelige ressurser og prioriteringer. Fylkeskommunen understreker at både fylkeskommunen og Brakar har store utfordringer med å håndtere daglig drift av kollektivtilbudet grunnet pandemien. Med bakgrunn i dette er det anbefalt at kommunen avventer Viken fylkeskommunes utredning om det fremtidige kollektivtilbudet.</p>	
26	<p>Plan for ladeinfrastruktur Det utarbeides en overordnet plan for ladeinfrastruktur i hele Drammen Kommune. Planen skal legge til rette for et system med adekvat og fremtidsrettet ladeinfrastruktur for elbiler, elbusser og elektriske drosjer i tråd med ambisjonen om at alle nye slike kjøretøy skal være elektriske fra 2025</p>	P11	<p>Det var ikke avsatt egne midler til dette prosjektet, og den interne kapasiteten var ikke stor nok til å komme godt i gang med prosjektet i 2020. Det er forventet noe bedre kapasitet i 2021, og oppgaven vil bli startet opp tidlig på året.</p>	
27	<p>Biogass Rådmannen bes fremme en egen sak med formål om å stimulere til økt bruk av kortreist biogass i kommunal og privat regi på bekostning av fossil energi</p>	P11	<p>Rådmannen har ikke hatt kapasitet til å påbegynne saken i 2021, men vil legge frem en sak i løpet av 2021 der det redegjøres for hvordan hensikten med vedtaket best bør effektueres.</p>	
28	<p>P-registrering Drammen Parkering utarbeider en analyse for å vurdere en automatisk registrering av biler som står parkert i P-husene. Dette for å kunne benytte en økt tilgjengelighet til ressurser for annet nødvendig arbeid</p>	P11	<p>Analyse er utarbeidet, og ble rapportert i 1. tertial. Konklusjon: P-husene sorterer under Dpark AS. Dpark AS vurderer teknologivalg for parkering løpende, og det er så langt ikke funnet at fordelene ved automatisk registrering er større enn ulempene, gitt dagens teknologi.</p>	

29	<p>Parkering <i>Rådmannen bes fremmes en egen sak med oversikt over alle betalingsparkeringsplasser i Drammen som ikke er omsøkt og alternativ bruk av disse. Det utarbeides en oversikt over det juridiske grunnlaget for å drive hver enkelt parkeringsplass. Alle plasser skal inn i lovlige former og være i tråd med sentrumsplanen innen utgangen av 2020. Eventuelle unntaksvis dispensasjoner skal opp til ny politisk behandling</i></p>	P11	<p>Administrasjonen har ikke hatt god nok kapasitet til å komme godt i gang med oppgaven. Oppgaven kan først prioriteres fra februar/mars 2021.</p>	
30	<p>Ny gang- og sykkelbro <i>Rådmannen bes legge frem en egen sak med formål etablering av ny gang og sykkelbro mellom Holmenokken og Bybrua som sikrer trygg ferdsel for gående og syklende i dette området. Det er ønskelig at det ses på løsninger som er rimeligere enn de som ble fremlagt under parallelkonkurranse om ny Bybru. Det bør derfor blant annet ses på løsninger om å bygge «en halv bru» fra Strømsø til Holmenokken, hvor den planlagte Holmenbrua fungerer som en naturlig fortsettelse. Andre tiltak som kan redusere byggekostnaden bør også kunne vurderes. Det skal utarbeides kostnadskalkyler for flere alternativer</i></p>	P11	<p>Det ble tidlig i 2020 varslet at utredninger og tilhørende sak som det her er bedt om, vil være ressurskrevende fordi det må engasjeres rådgiverfirmaer for å få gjennomført de nødvendige utredningene. Det ble bedt om at egne budsjettmidler tildeles til gjennomføring av arbeidene, men dette ble ikke prioritert i 1. tertial.</p> <p>Det ble høsten 2020 - etter en ny vurdering – funnet grunnlag for å benytte midler under budsjettposten «Utredning og planlegging Infrastruktur og samferdsel», og arbeid ble igangsatt. Utredningene er nå gjennomført og dette vil danne grunnlag for en fremlegging av en politisk sak våren 2021.</p>	

31	<p>Tilfartsvei vest del 1 <i>Det er ikke lenger et politisk flertall for bygging eller planlegging av Tilfartsveg vest del 2 og vegen planlegges utelatt fra ny kommuneplan. Rådmannen bes legge frem en egen sak som belyser omdimensjonering av tilknyttede boligprosjekter og samferdselsprosjekter i tråd med dette vedtaket. Dette gjelder tilfartsvei vest del 1. Drammen kommune skal sikre fremdrift i arbeidet med kulvert i tråd med Bane Nor sine utbyggingsplaner og fremdrift i prosjektet</i></p>	P11	<p>Viken fylkeskommune vedtok 20.05.2020 å ikke bidra med finansiering av kulvert for Tilfartsveg vest del under ny Sørlandsbane. Bane NOR har i februar 2021 utsatt bygging av nytt dobbeltspor på Sørlandsbanen mellom Sundhaugen og Gulskogen på ubestemt tid. Forberedelse for kulvert for Tilfartsveg vest del 1 inngår derfor heller ikke i Bane NORs utbyggingsplaner.</p> <p>Det tas sikte på å legge frem politisk sak om oppfølging av og konsekvenser av vedtaket i 2021.</p>	
32	<p>Områdeplan for Drammens Gamleby <i>Området på Strømsø, rammet inn av Telthusgata i vest, Krysset på Rundtom i Øst og Bjørnstjerne Bjørnsonsgate i syd er på mange måter å anse som Drammens gamleby. Dessverre har området over lengre tid blitt neglisjert og har utviklet seg til å bli ett området med lave levevilkår. Det bestilles derfor en områdeplan for hele området. Denne kan ses i sammenheng med eller utarbeides sammen med områdeplan for Tangen brygga. Formålet med en ny områdeplan er:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Åpne flere gater for lek, samspill og byliv - Øke bokvalitet og områdets attraktivitet - Sikre myke trafikanter - Sikre verneinteresser - Etablere grønne lunger og møteplasser - Løse utfordringene med gjennomfartstrafikk, - Legge til rette for forsiktig fortetting ved «infill prosjekter» - Binde bydelen sammen med planlagt byutviklingsprosjekt på Tangen Brygge 	P11	<p>Vedtaket ivaretas i intensjonsavtalen om områdesatsing på Strømsø, som ble inngått mellom staten (ved kommunal- og moderniseringsdepartementet) og Drammen kommune i oktober 2020. Det vises for øvrig til egenomtale av Områdesatsing Strømsø i årsevalueringen.</p>	

33	Trygge skoleveier Skoleveisatsningen skal styrkes. Andel av midler i vei og sykkelbudsjett skal innrettes mot veier som er skoleveier i trafikksikkerhetsøyemed	P11	Som grunnlag for skoleveisatsningen har det blitt utarbeidet et forslag til trafikksikkerhetsplan for hele kommunen. Denne planen fremmes til politisk behandling mars 2021. Det vises for øvrig til egen omtale av utførte tiltak under P11.	
34	Vintervedlikehold Ved utlysning av nye brøytekontrakter skal fokus på brøyting av all gang og sykkelveier styrkes betraktelig	P11	Ny veidriftskontrakt er inngått, hvorpå standard på vinterdrift av gang- og sykkelveier er hevet. Økonomiske konsekvenser av økt standard er innarbeidet i økonomiplan 2021-24.	
35	El-bysykler Når dagens avtale med Clearchannel utgår skal det etableres en avtale som sikrer elbysykler eller andre mikromobilitetsordninger. Ordningen skal gjennomgås som helhet med formål å sikre en bedre avtale for kommunen	P11	Det har vært ønskelig å høste erfaringer med Brakars elektriske bysykkelordning i Lier og Kongsberg før det konkluderes med forslag til nye utlånsmuligheter for sykler i Drammen. Dette prosjektet har vært forsinket, men skal nå komme i gang våren 2021. Videre ønskes det også å høste mer erfaringer omkring kommersiell utleie av mikromobilitetsløsninger (el-sparkesykler), som kan fylle noe av samme funksjon som el-bysykler. Til sammen vil dette gi administrasjonen ha et bedre grunnlag til å vurdere videre utvikling i Drammen. Politisk sak er derfor ventet først høsten 2021.	
36	Veglys Lyspunkter som står på fylkeskommunale veier skal ikke betales av Drammen kommune, rådmannen bes gå i dialog med fylkeskommunen og øvrige forvaltende myndigheter	P11	Sak om drift av veilys på fylkesveier ble lagt frem for Hovedutvalg for tekniske tjenester september 2020. Administrasjonen følger saken overfor Viken fylkeskommune, men har så langt ikke lyktes i å få fylkeskommunen til å overta ansvaret de har etter veiloven.	
37	Kloakkrensaneanlegg Rådmannen bes legge frem en analyse over hva konsekvensene blir når fylkesmannen endrer renskrav for rensaneanlegg	P12	Prosess med konseptvalgutredning for avløpsrensaneanlegg er igangsatt gjennom vedtak i hovedutvalg for tekniske tjenester 13.10.21. Det tas sikte på å legges frem politisk sak om løsningsvalg i løpet av 2021.	
38	Smog free tower Rådmannen bes fremme en sak om prøveprosjekt for Smog Free Tower iverksatt på Bangeløkka	P13	Ikke iverksatt. Rådmannen vil komme tilbake med nærmere vurdering.	
39	Solceller i Drammen Til arbeidet med kommuneplanen lages en kommunal handlingsplan for å øke bruken av solenergi i Drammen kommune. Dette gjelder solenergi både privat, offentlig og kommunal regi	P13	Vurderes i kommuneplansammenheng.	

40	<p>Solceller på kommunale tak <i>Det settes av 4 millioner innenfor Drammen Eiendom sitt budsjett for å etablere solceller på eksisterende kommunale tak i 2020 Drammen Eiendom skal utarbeide en oversikt over alle kommunale tak som kartlegger potensialet for solenergiproduksjon</i></p>	P13	<p>Det er oppført solceller på en rekke skoler m.m., og arbeidet videreføres i 2021 med installasjon på andre bygg.</p>	
41	<p>Kunstgress <i>Det igangsettes et arbeid for at alle kunstgressbaner i Drammen kommune skal ha best mulig miljøavtrykk, med fokus på følgende: A) uten infill, evt med infill med best mulig miljøavtrykk B) backing (underlag) som er intakt ved endt bruk av kunstgresset og ikke forsvinner ned i underlaget C) uten bindingstråder i plast mellom backing og «gress»-stråene</i></p>	P13	<p>Drammen kommune har hverken anlagt eller rehabilitert noen kunstgressbaner siste år. Ved nyanlegg og rehabiliteringer fremover vurderes alternative/miljøvennlige oppbygninger av kunstgressbaner. I anbudsbeskrivelser settes det krav til tekniske løsninger som vil sikre miljøvennlig backing (innfestingsløsning for gressfiber) og innfestingsmetode for gressfiber.</p>	
42	<p>Gummidekke i barnehager og på lekeplasser <i>Rådmannen bes fremme en egen sak som belyser problemstillinger rundt mikroplast og andre miljøkonsekvenser ved legging av gummidekker og lekeplasser</i></p>	P13	<p>Rådmannen har under forberedelse sak om handlingsplan mot plast, og har funnet det naturlig å behandle spørsmålet om gummidekker i barnehager og på lekeplasser gjennom denne saken. Det vil bli fremmet sak til politisk behandling våren 2021.</p>	
43	<p>Vedlikehold av kommunale bygg <i>Det er et stort vedlikeholdsetterslep på mange kommunale bygg i Nye Drammen hvor noen har fått påpekninger fra Arbeidstilsynet. Vi forventer kontinuerlig tilstand og situasjonsrapport i hovedutvalg for tekniske tjenester vedrørende eiendomsmasse</i></p>	P13	<p>Vedlikehold av kommunale bygg ivaretas av Drammen Eiendom KF. Administrasjonen i Drammen Eiendom KF rapporterer til sitt styre. Styret i Drammen Eiendom KF rapporterer til formannskapet som kommunens eierorgan.</p>	

44	<p>Styrking av stab, klima For å jobbe med klimaregnskap og klimabudsjett styrkes rådmannens stab i tråd med de kvalifikasjoner som etterlyses. Ansvaret for klimaarbeid legges under den direktøren rådmann finner det hensiktsmessig. Det skal hentes inn nødvendig kvalifikasjoner i form av egen klimaansvarlig i rådmannens stab. Det ses på organisasjonsformer i Oslo og Trondheim som eksempler. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre omorganisering og ansettelse i tråd med dette vedtaket innen første tertial 2020. Kostnadsramme: 3 000 000,-</p>	P14	Virksomhet klima er opprettet under kommunalsjefområde Arealplan, klima og miljø. Tre medarbeidere er rekruttert og virksomheten hadde formell oppstart 01.09.20.	
45	<p>Arbeidsutvalg Det settes av 200 000 som disponeres av arbeidsutvalg som en samlet disposisjonskonto. Bruk av pengene godkjennes av ordfører i hvert enkelt tilfelle</p>	P18	Midlene er tilført og disponert innenfor P18- Politisk styring.	
46	<p>Nordby gård Drammen eiendom bes inngå en prosess med formål om kjøp av Nordby gård</p>	P14	Drammen Eiendom KF har ervervet Nordby Gård	
47	<p>Eksterne kommunikasjonsrådgivere Kommunestyret ber rådmannen kartlegge kommunikasjonstjenestene i den nye kommunen med sikte på å redusere bruken av eksterne kommunikasjonsrådgivere til et minimum. Det forventes at kommunen i fremtiden vil kunne levere disse tjenestene på egenhånd</p>	P14	Drammen kommune har en kommunikasjonsstab med kompetanse innen både strategiutvikling, mediehandtering, innholdsproduksjon og grafisk produksjon. Kommunen har en rammeavtale med Geelmuyden Kiese om kjøp av konsulent tjenester når det av kapasitets- eller kompetansemessige hensyn er behov for det. I 2020 er ikke denne avtalen benyttet ettersom kommunens kommunikasjonsbehov er dekket av egen kommunikasjonsstab.	

48	<p>Klimabudsjett Drammen kommune skal utarbeide et klimabudsjett. Klimabudsjettet skal angi sektorvis kutt for å oppnå Parisavtalens målsetninger. Drammen kommunes klimabudsjett skal gi kutt som tilsvarer 50 prosent kutt i klimagassutslipp fra Drammen Kommunes virksomhet innen 2030. For Drammen kommunes geografiske område er budsjettmålet et kutt på 40 prosent av klimagasser innen 2030. Tallene gjelder beregnet kutt ut fra antatt utslippsnivå i 1991 i tråd med Parisavtalens beregningsgrunnlag. Budsjettet skal inngå som en integrert del av kommunens budsjett og økonomiplan og vise planlagte og gjennomførte utslippsmål innenfor alle kommunens sektorer.</p>	P14	<p>Økonomiplan for 2021-2024 inneholder et forenklet klimabudsjett. Drammen kommune skal for 2022 utarbeide et fullverdig klimabudsjett og klimabudsjettarbeidet skal integreres i kommunens øvrige budsjettarbeid. Det er etablert en tverrfaglig arbeidsgruppe for arbeidet.</p> <p>Drammen kommune vedtok (09.12.20) å forsterke kommunens klimamål slik at de er i tråd med nasjonale målsettinger. Dette innebærer at klimagassutslippene skal reduseres med 50-55 % innen 2030, sammenliknet med 1990-nivå.</p>	
49	<p>Klimastrategi Som et grunnlag for klimabudsjettet skal Drammen Kommune i løpet av 2020 utarbeide en egen klimastrategi. Det sees på muligheten for å opprette et klimafond</p>	P14	<p>Klimastrategi for kommunens egen virksomhet er påbegynt og skal ferdigstilles i løpet av 2021. Klimastrategi for kommunesamfunnet skal være igangsatt i 2021 og ferdigstilles ila 2022.</p>	
50	<p>Klimaregnskap Drammen kommune skal utarbeide sitt eget klimaregnskap. Klimaregnskapet skal vise sektorvis utslipp i Drammen kommunes virksomhet og Drammen kommune som geografisk område. Klimaregnskapet skal inngå som en integrert del av kommunens budsjett og økonomiplan og vise endringer av utslipp fra år til år. Klimaregnskapet rapporteres tertialvis sammen med tertialrapporten</p>	P14	<p>Det er utarbeidet klimakostanalyse for nye Drammen kommune som virksomhet. En klimakostanalyse viser kommunens klimafotavtrykk dvs både direkte og indirekte utslipp fra kommunen som virksomhet.</p> <p>Drammen kommune har dermed klimaregnskap både for kommunen som virksomhet og for Drammen kommune som geografisk område. Klimaregnskapene er viktige utgangspunkt for videre arbeid med kommunens klimabudsjett.</p>	

51	<p>Innkjøp Rådmannen skal vekte miljø minimum 30% ved alle offentlige innkjøp. Det skal i løpet av 2020 utarbeides en egen politisk sak som styrker klima og miljøkravene ved offentlige innkjøp ytterligere og som utnytter kommunens rolle som grønn samfunnsaktør i forhold til offentlige innkjøp.</p>	P14	Sak om miljøvekting i offentlige anskaffelser ble behandlet av kommunestyret 26.10.2020. Det arbeides videre med å utforme kommunens anskaffelsesstrategi slik at klima- og miljøhensyn ivaretas.	
52	<p>Fossilfrie byggeplasser Kommunale byggeplasser skal være fossilfrie fra 2020, gjelder nye anbud og ikke-igangsatte prosjekter. Drammen kommune skal jobbe for helt utslippsfrie byggeplasser der dette er praktisk mulig. Rådmannen fremmer i 2020 en egen sak som redegjør og klargjør for innføring av krav om helt utslippsfrie byggeplasser fra 2024</p>	P14	Foreløpig har ikke Drammen kommune stilt krav til fossilfrie bygge- og anleggsplasser i 2020. I 2020 ble det gjennomført markedsundersøkelser i regi av Drammen Eiendom og Utbygging og infrastruktur, for å kartlegge hvordan markedet stiller seg til et krav om fossilfrie bygge- og anleggsplasser. Rådmannen skal legge frem en sak i løpet av 2021 der det redegjøres for innføring av krav om helt utslippsfrie bygge og anleggsplasser fra 2024. For å sikre gjennomføring av fossilfri byggeplass må det prioriteres midler innen relevante programområder.	
53	<p>Kommunale plussus Alle nye kommunale bygg skal etableres som plussusstandard, i tillegg bes Rådmann om å alltid utrede et alternativ i massiv tre. Ikke igangsatte kommunale byggeprosjekter omarbeides for å møte disse kravene. Det skal etterstribes plussusstandard ved rehabilitering av kommunale bygg. Økonomiske konsekvenser synliggjøres i første tertial</p>	P14	Drammen Eiendom KF følger opp dette knyttet til nye byggeprosjekter.	
54	<p>Private plussus Det utarbeides et avgiftsregime med bakgrunn i eksisterende ordning i tidligere Drammen kommune for byggesak som gir søkere av nyetablering av plussus 80% rabatt på alle gebyrer tilknyttet byggesøknad frem mot utstedt ferdigattest</p>	P13	Ved nybygging og ombygging der oppnådd plussusstandard kan dokumenteres ved søknad om ferdigattest vil, etter søknad, 80 % av byggesaksgebyret bli refundert.	

55	Læreplasser Rådmann legger fram en opptrappingsplan for å nå målsetningen om 2 lærlinger pr. 1000 innbygger. Rådmann ser på mulighetene for å ta inn 5 års praksiskandidater i kommunens virksomheter	P14	Tverrsektoriell partssammensatt arbeidsgruppe er nedsatt. Gruppen vil se på kapasitet for flere læreplasser og muligheter for nye lærefag, samt økonomiske og administrative konsekvenser av opptrappingen. Det er en målsetting at opptrappingsplan er klar for politisk behandling i økonomiplanarbeidet etter sommeren	
56	Åpenhetsreform Gjennomføre en åpenhets og ytringsfrihetskartlegging for ansatte i Drammen kommune som sikrer at alle ansatte i kommunen er trygge på sin grunnlovsgitte rett til å uttale seg	P17	Under arbeid. Sak om «Ytringskultur – kjøreregler for kontakten mellom politikere og administrasjonen» jobbes frem i samarbeid med hovedtillitsvalgte og verneombud, og fremmes for politisk behandling i mars 2021	
57	Seriøst arbeidsliv Rådmannen bes fremme en egen sak for en Drammensmodell for et seriøst arbeidsliv. Det skal gjøres i et tett samarbeid med partene i arbeidslivet, politikere og administrasjon	P17	Saken vil bli utredet og fremmet i 2021	
58	Kommunal vikarpool Kommunestyret ber rådmannen legge fram sak om opprettelse av kommunal vikarpool etter modell fra Bergen kommune.	P17	Rådmannen har startet et arbeid/utredning og innhentet erfaring fra Bergen kommune. Arbeidet må ses i sammenheng med satsing på heltid som kommunen har startet opp i 2020. Det vil innen 2. tertial 2021 legges fram en sak for politikerne om dette.	
59	Faste stillinger Det legges inn en forventning om at alle nyansettelser i kommunen bygger opp under målet om 90 prosent av kommunens ansatte skal være heltidsansatte. Det rapporteres til hovedutvalget ved hvert møte	P17	Drammen kommune satser på heltid og har et pågående arbeid på dette (omtalt i pkt.58) Forskning og viser at dette er et arbeid som krever mye kultur- og holdningsendringer. Pandemien har medført at mye av det planlagte involveringsarbeidet ut i virksomhetene rundt dette er utsatt.	

Fra 1.tertial 2020				
60	<i>Rådmannen utarbeider en statusrapport på allerede vedtatte verbalpunkter i økonomiplanen 2020/2023. Vedtatte verbalpunkter som ikke er svart ut arbeides videre med</i>	P14	Gjennomført. Status på verbalpunktene fra økonomiplan 2020-2023 og tertialrapportene 2020 er oppsummert i denne oversikten	
61	<i>Rådmannen arbeider frem nye forslag til innsparing ved 2 tertial</i>	P14	Foreslåtte budsjettjusteringer i 2. tertialrapport forbedret netto driftsresultatet med nesten 75 millioner kroner	
62	<i>Rådmannen legger opp til et kutt av subsidiering av kantina på rådhuset, skulle dette få en konsekvens for arbeidstrening ved kantina skal det behandles politisk</i>	P14	Tiltaket er innarbeidet i økonomiplan 2021-24, med begrenset forventet innsparing.	
63	<i>Økning av leiekostnader ved øvingsrom på G60 gjennomføres ikke</i>	P09	Tiltaket er iverksatt.	
64	<i>Økning i leiepriser ved Undergrunnen i Svelvik gjennomføres ikke</i>	P09	Tiltaket er iverksatt.	
65	<i>Rådmannen besørger at allerede igangsatte renholdstiltak ved offentlige sanitærfasiliteter holder en jevn og forsvarlig kvalitet gjennom hele sommeren 2020</i>	P09	Tiltaket er iverksatt, både for anlegg som sorterer under P09 (badeplasser etc) og P11 (torg, plasser, parker etc).	
66	<i>Rådmannen legger opp til en harmonisering av tilskuddsordninger innenfor idrett og kultur.</i>	P09	Tiltaket er igangsatt og det gjennomføres fortløpende etter hvert som de blir politisk behandlet.	
67	<i>Rådmannen legger opp til full egenfinansiering av byggesak</i>	P13	Fulgt opp gjennom økonomiplan 2021-2024.	
8	<i>Rådmannen legger frem en sak om utarbeidelse av en helhetlig forskrift for kommunens sjøområder. Rådmannen utarbeider samtidig er forslag til forskrift som innebefatter forbud mot bruk av vannscootere i Drammensvassdraget fra Holmen og opp i elveløpet.</i>	P13	Arbeidet er igangsatt, fremmes før båtsesongen 2021	
69	<i>Rådmannen legger opp til at innkreving av avgift for lading av el-bil etableres, avgift beregnes pr Kw</i>	P11	Betalingsløsninger er under utredning. Ses også i sammenheng med plan for ladeinfrastruktur.	
70	<i>Rådmannen legger opp til en økning av parkeringsavgift på gateparkering og parkeringshus med 1 krone, gratis ordning i kommunale parkeringshus bevares</i>	P11	Gjennomført	

71	<i>Det investeres 1 million for etablering av solceller innenfor rammene til Drammen eiendom</i>	DEKF	Følges opp i tråd med tilsvarende vedtak ifbm. Økonomiplan 2020-23	
72	<i>Satsingen på sykkelplanen utvides med 4 millioner</i>	P11	Bevilgningen er omsatt gjennom utbygging av sykkelprosjekter	
73	<i>Drammen kommune øker aktiviteten med å søke på statlige støttemidler, ytterligere satsing på sykkelplanen knyttes til dette</i>	P11	Kommunen søker statlig støtte innen de ordningene som finnes på dette området. Det dreier seg i hovedsak om belønningsmidler	
74	<i>Kommunestyret viser til de gode erfaringene med kombinasjonsklassen på Åssiden videregående skole, og ber om at kommunen, fylkeskommunen og staten går sammen om å se på om det er mulig å sikre finansiering av tiltaket videre. Kommunestyret ber om å få en egen sak om dette</i>	P01	Delvis avklart i 2020. Ny sak til hovedutvalget oppvekst og utdanning legges frem mars 2021.	
75	<i>Rådmannen bes komme med en sak om minimumsbemanning i SFO, for å sikre ansvarlig daglig drift, samt kostnadsvurdering</i>	P01	Gjennomført. Sak: 0060/20 til hovedutvalg for oppvekst og utdanning 25.11.20	
76	<i>Rådmannen lager forslag en til plan for opptrapping av bemanning, med mål om full bemanning i kommunens barnehager, samt en kostnadsvurdering</i>	P02	Sak fremlagt HU 14.05.20 og tatt til orientering. Ingen videre oppfølging vedtatt.	
77	<i>Rådmannen bes ta høyde for utbedring av Langeløkka barnehage i investeringsbudsjettet 2021</i>	P02	Vedtatt 20 millioner i investering for 2021. Drammen eiendom har satt i gang prosessen med anbud.	
78	<i>Rådmannen viderefører de sosialfaglige stillingene tilknyttet den gamle Nedre Eiker skolen og vurderer hvordan disse kan nyttiggjøres i de deler av kommunen der det er nødvendig</i>	P01	Under arbeid. Rådmannen vil komme tilbake til saken i 1.tertial 2021.	
79	<i>Den politiske plattformen for ny kommune slår fast at Svelvik kjøkken skal videreføres i den nye kommunen. Det forventes at rådmannen tillegger dette stor vekt i det videre arbeidet med kjøkkentjenesten i den nye kommunen</i>	P06	Kjøkken i Svelvik er tillagt vekt i planlegging av fremtidig innretning av kjøkkendriften. Endelig innretning på kjøkkendriften på lang sikt er ikke besluttet. Dette henger sammen med blant annet utvikling av kjøkken i Solberglia, bygging av kjøkken i nytt sykehjem i Krokstadelva med videre.	

80	<i>Rådmannen legger opp til stopp i kjøp av eksterne tjenester som kommunen selv kan tilby, med minst like god kvalitet</i>	P14	Arbeidet er igangsatt. Reduksjon i eksterne kjøp må tas over tid for å sikre et godt kvalitativt tilbud til brukerne. Det må gjøres konkret vurdering i hvert tilfelle. Det er heller ikke alltid det å gi tjenester til en bruker i kommunens egenregi gir lavere kostnader	
81	<i>2 875 000 kroner omdisponeres fra hovedutvalgets rammer, hvorav 2 000 000 kroner legges inn i rammene til Hovedutvalget for kultur og idrett og 875 000 kroner inn i hovedutvalg for oppvekst og utdanning. Dette for å dekke den nødvendige harmoniseringen av idrett og kultur, samt bevaring av sosialfaglige stillinger i skolen</i>	P01/ P09/ P02	Tiltaket er iverksatt. Det forutsettes at dette også gjøres videre i planperioden. Harmoniseringen av hodestøtten til idrett ble finansiert med disse midlene.	

Fra 2. tertial 2020				
82	<i>13. Drammen kommune ser på muligheter til å gi studentsamfunnet økonomisk bistand for å drifte et studenthus. De økonomiske konsekvensene ved å gi studentsamfunnet en engangsbevilgning for å hjelpe studentsamfunnet med ombygging av lokalet, eller senke leieprisen av lokalet for studentforeningen skal vurderes som tiltak</i>	P09	Det ble bevilget 250.000,- til tiltaket i økonomiplan 2021-24	

VEDLEGG 3

Drammen Eiendom KF – Årberetning og årsregnskap 2020

SAKSUTREDNING

Saknr.	01/21	Saksbeh.	Morten Ottesen Haldorhamn
Jour.nr	Eien 21/00180	Fagavd.	Drammen Eiendom KF
Mappe		Avgj. av	Styret
Møtedato	22.02.2021		

SAK 01/21: ÅRSBERETNING OG REGNSKAP 2020, FØR REVIDERT REGNSKAP

Innstilling til: Styret i Drammen Eiendom KF

Forslag til vedtak:

1. Styret avlegger med dette Drammen Eiendom KF sitt regnskap for 2020.
Styret fastsetter årets resultat for 2020 til kr. 108,5 mill.

Under forutsetning om fortsatt drift anbefaler styret at overskuddet disponeres slik:

Eieruttak	kr. 92,4 mill.
<u>Overføres til egenkapital</u>	<u>kr. 16,1 mill.</u>
<u>Sum</u>	<u>kr 108,5 mill.</u>

Regnskapet oversendes revisor for revidering.

2. Forslag til styrets årsberetning vedtas med de kommentarer styret kom med i møtet.
3. Ferdig revidert årsregnskap med revisjonsberetning legges frem for ny styrebehandling i styremøtet den 26.04.2021.

Gjermund Riise Brekke
daglig leder

Ellen M. Bowitz
økonomisjef

Saksutredning

Vedlagt følger forslag til årsberetning og regnskap pr. 31.12.2020.

Det vedlagte regnskap er ferdigstilt med resultatregnskap, balanse, kontantstrømanalyse, investeringsregnskap og noter.

Viken kommunerevisjon IKS er i gang med revisjonsarbeidet, men vil først avslutte revisjonen og utstede revisjonsberetning etter at styret har avlagt og undertegnet vedlagt regnskap. Ferdig revidert årsregnskap med revisjonsberetning legges frem for ny styrebehandling i styremøtet den 26.04.2021.

Vedlegg: Årsberetning og regnskap 2020

Drammen Eiendom KF

Årsberetning og regnskap 2020

Styrebehandlet: 22.02.2021

Dokument godkjent i styremøtet

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	5
2	PANDEMI	5
2.1	EKSTRA KOSTNADER.....	5
2.2	COVID 19 MIDLER TIL INVESTERING	5
3	LOKALISERINGSPROSJEKTET	6
4	ENERGI OG MILJØ I FOKUS	6
5	EIENDOMSFORVALTNING	8
5.1	DRIFT AV FORMÅLSBYGG.....	8
5.2	VEDLIKEHOLD AV FORMÅLSBYGG.....	9
5.3	DRIFT AV BOLIGPORTEFØLJEN	9
5.4	VEDLIKEHOLD AV BOLIGPORTEFØLJEN	10
5.5	RENHOLD.....	10
5.6	FORSIKRING.....	12
5.7	ENERGIKJØP.....	12
5.8	INNLEIE AV EIENDOM.....	12
5.9	KUNSTNERISK UTSMYKKING	13
5.10	KJØP OG SALG AV BOLIGER.....	13
5.11	STRATEGISKE EIENDOMSKJØP	13
6	INVESTERINGER I 2020	14
6.1	FERDIGSTILTE BYGGEPROSJEKTER	14
6.2	ANLEGG UNDER UTFØRELSE.....	15
6.3	PROSJEKTER UNDER UTVIKLING	20
7	EIERSKAP I ANDRE SELSKAPER	25
7.1	THAMSGATENS -OG GREV WEDEL PARKERINGSBUS AS	25
7.2	GRØNVOLD EIENDOMSSELSKAP AS	25
7.3	MORELLGÅRDEN EIENDOM AS	25
7.4	SAMEIET SANSSOUCI	25
7.5	TANGEN KAI	25
8	ØKONOMI	26
9	ARBEIDSMILJØ OG PERSONAL	29
10	RESULTATREGNSKAP 2020	30
11	BALANSE PR. 31. DESEMBER 2020	31
12	KONTANTSTRØMOPPSTILLING	32
13	NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET 2020	33

STYRETS BERETNING

1 Innledning

Drammen Eiendom KF (DEKF) skal være en profesjonell eier og forvalter av eiendom med et helhetlig og langsiktig ansvar for kommunens bygninger, både eide og langtidsleie, med tilhørende tomter. DEKF utfører eiendomsrelaterte tjenester innen forvaltning, drift og vedlikehold samt renhold på en måte som ivaretar brukernes behov. DEKF ivaretar kommunens byggherrefunksjon og understøtter kommunens mål og strategi.

Styret er godt fornøyd med at eiendomsdriften heller ikke i år har medført alvorlige skader og at ferdigstilte byggeprosjekter i hovedsak er levert innenfor budsjettammer og tidsfrister.

Styret i Drammen Eiendom har i 2020 lagt til grunn premissene fra Fellesnemdas vedtak 06.12.2018 om prinsipper for eiendomsforvaltning av eiendom i Drammen kommune.

2 Pandemi

Under pandemien har noen bygg vært vanskelig tilgjengelig slik som sykehjem og som medfører at noen tiltak blir forskjøvet i tid og noen har det vært enklere å få gjennomført tiltak som skoler og barnehager selv om anbudsbeferinger har krevet ekstra fokus.

2.1 Ekstra kostnader

De ekstra kostnadene som har påløpt via pandemiperioden er viderefakturert ut på programområdene og DEKF har dermed ikke merkostnader av betydning forbundet med drift og renhold av eiendommene.

2.2 Covid 19 midler til investering

Etter behandling av 1. tertial ble det gitt kr. 18,7 mill. i statlige ekstra midler til flere prosjekter hos DEKF, videre ble det i august 2020 bevilget ytterligere kr. 5,3 mill.

Mjøndalen skole: Her ble det avsatt kr. 11,0 mill. til oppgradering av skolegård.

Prosjektet er beskrevet under «Prosjekter under utførelse»

Videre blir det benyttet kr. 6,1 mill. til økt vedlikehold på boligporteføljen og kr. 6,9 mill. til økt vedlikehold på formålsbyggene.

3 Lokaliseringsprosjektet

I forbindelse med sammenslåingen av de tre kommunene til nye Drammen kommune, har det blitt gjennomført et lokaliseringsprosjekt hvor alle tjenester som ikke er stedbundne har fått vurdert sin fremtidige kontor plassering. Prosjektet har vært ledet av DEKF. Flyttestruktur er tilnærmet ferdigstilt i 2020. Som en konsekvens av covid-19 er noen virksomheter ikke flyttet til planlagt lokasjon. Årsaken er at enkelte berørte virksomheter har fått et økt arealbehov under denne perioden. Disse vil bli flyttet når situasjonen tillater det. En av målsetningene i prosjektet var å ta i bruk mest mulig av egne eiendommer. Det er avviklet store deler av innleieforhold i Gamle Kirkeplass 7 og Dronninggata 15, hele Bragernes Torg 11 A og Blichsgate 1. Kurante møbler fra fraflyttende lokasjoner er benyttet i virksomheter med størst utbyttings behov. Gjenbruk har vært et viktig fokus for å begrense nyinnkjøp og unødvendig avfall. DEKF har forskuttert kostnader og fakturert Drammen kommune med totalt kr. 12,0 mill. for dette prosjektet, henholdsvis i 2019 og 2020.

4 Energi og miljø i fokus

DEKF har et sterkt fokus på energiforbruk og miljøaspektet og har store ambisjoner om miljøvennlige løsninger i eiendomsmassen. DEKF har opparbeidet stor kompetanse på området, og oppnår gode resultater som gir nasjonal oppmerksomhet.

Databaserte styringssystemer og energioppfølging

Formålsbygg består av ca. 410.000 m² eiendomsmasse og det arbeides med å implementere tidligere de tre kommunene sine databaserte systemer slik at det blir en helhetlig drift i nye Drammen. Disse datasystemer er nå koblet sammen slik at vi har oversikt, men det kreves ytterligere implementering og oppgradering av anlegg.

Sesonglagring av termisk energi på Fjell (GeoTermos)

En spennende og unik løsning innen miljø og klima, er prosjektet GeoTermos som handler om sesonglagring av energi ved Fjell skole og som ble grundig beskrevet i 1. tertial. Det unike med GeoTermos-løsningen er at solenergien, som høstes i sommerhalvåret, benyttes til oppvarming av bygningsmassen om vinteren. Dette er basert på egenprodusert energi fra solceller og solfangere. Energiproduksjonen for lading av termisk energi i GeoTermosen har vært i drift og dette har fungert bra, slik at betydelige energimengder er lagret. I oktober ble den testet som energileverandør til byggene og dette fungerte bra. Nå fortsetter forskningen på energiopptak og varmetap i systemet. DEKF/Drammen kommune er den første i Norge med et slikt anlegg i full drift. I 2020 vant vi en miljøpris som ble delt ut av Zero /KS/kommunalbanken som årets beste lokale klimatiltak.

Solceller på kommunale bygg

DEKF har tatt en gjennomgang av alle tak og gjort en sortering basert på potensiale. Multiconsult AS ble engasjert for å bistå oss i dette arbeidet. Potensiale er avhengig av størrelse på tak, takets utforming og beskaffenhet særlig med fokus på tilstand, samt andel av produksjon bygget selv kan benytte. Enten bør taket være relativt nytt eller solcelleinstallasjon gjøres samtidig med oppgradering av taket. 60 bygg ble videre vurdert og 15 av disse er blitt nærmere prioritert på grunn av potensiale. Medio september (3. kvartal) mottok vi rapporten over disse 15 bygg og har fått en vurdering av

de øvrige 45 bygg. Dette er presentert i klimautvalget. Det er også gjort en generisk simulering av solinnstråling samt himmelretning og takvinkel som kan benyttes som gode indikatorer på solenergiproduksjon.

Det ble innhentet anbud og gjennomført installasjon av solceller på taket av Aronsløkka skole, samtidig med at taket ble rehabilitert. Solcelleanlegget på Aronsløkka skole er plassert på et flatt tak og det ble installert 240 m² solceller som er beregnet å produsere ca. 35.000 kWh. Anlegget har en kostnad på ca. kr. 700 000,- inkl. mva. Det vurdert nærmere prioriteringer basert på rapporten i 3 tertial. Det er planlagt flere nye solcelle installasjoner i 2021.

Nye moderne ventilasjonsaggregater

I 2020 ble det installert nytt ventilasjonsanlegg i fellesområde i Betzy Kjeldsbergs vei 169 samt at det i Rådhuset Mjøndalen startet installasjon av nye ventilasjonsaggregater for kontorer i 1,2 og 3 etasje. Dette er planlagt ferdigstilt i februar 2021. Dette er nye ventilasjonsaggregater med optimal varmegjenvinning og energieffektive vifter. Disse ble installert da området manglet ventilasjon og inneklime måtte bedres.

Nye kjølemaskiner og oppgradering

På Marienlyst energisentral viste det seg ved en kontroll etter vintersesongen at ismaskinene samt en varmpumpe var i så dårlig stand etter 17 års drift at de burde skiftes ut. Det ble umiddelbart iverksatt prosjektering samt jobbet med finansiering av tiltaket.

Det ble satt av kr 12,0 mill. til dette og etter en krevende spesifikasjon utarbeidelse og konkurranse med evaluering. Så raskt det var mulig ble dette satt i bestilling og anlegget installert og satt i drift tidlig i desember. Det var senere enn ønsket, men leveringstiden fra Tyskland var lengre enn antatt. I 2021 gjenstår noe montasjearbeid og test av den nye varmpumpen. Disse maskinene er nå moderne skrukompresorer som gir en mer energieffektiv drift enn de gamle stempelmaskinene. Prosjektet vil gjennomføres under budsjett.

Torgisen på Bragernes Torg hadde et kjøleanlegg med behov for betydelig oppgradering og i den forbindelse er kjølemidlet byttet til et mer miljøvennlig alternativ. Selve oppgraderingen kostet ca. kr. 500.000,-, men det refunderes kr. 150.000,- som er en panteordning for leveranse av det gamle kjølemediet (R 507).

Utfasing av olje.

I og med at kinogården i Svelvik ikke ble oppgradert var det behov for oppgradering av oljefyr. Det ble byttet oljetank og bygd om oljefyr slik at den i vinter er blitt fyrst med bio-olje. I forbindelse med asfaltering og oppgradering av uteareal på Mjøndalen samfunnshus ble det oppdaget en oljetank med olje i. Den hadde ikke vært i bruk på lang tid og vi fikk sanert den forskriftmessig.

El-biler

Drammen Eiendom har tjenestebiler for de av våre kontoransatte som skal ut på tjenesteoppdrag. Dette er el-biler.

Det er i 2020 byttet inn tjenestebiler for 8 driftsledere/fagarbeidere. Det ble her også valgt el-biler.

De resterende bilene i Drammen Eiendom er fossilt drevne biler som byttes ut til el-biler når leasingperioden går ut, eller de skal fornyes.

5 Eiendomsforvaltning

Eiendomsforvaltning omfatter alle løpende oppgaver knyttet til at eiendommene skal fungere tilfredsstillende. Dette gjelder både utbedring av bygningsmessige skader, drift og utbedring av tekniske installasjoner som ventilasjon, elektriske anlegg, varmesystemer, vann og sanitær, samt drift og vedlikehold av uteområder. Samt ordinært vedlikehold og oppgraderinger. Det har ikke vært store skader eller uhell knyttet til eiendommene i 2020.

5.1 Drift av formålsbygg

DEKF forvalter ca. 220 formålsbygg, 475.000 kvm bygningsmasse (formålsbygg ca. 410.000 m²), fordelt på 10 kommunedeler. Eiendomsdrift omfatter alle løpende oppgaver knyttet til at eiendommene fungerer tilfredsstillende. Dette gjelder både utbedring av bygningsmessige skader innvendig og utvendig, styring og utbedring av tekniske installasjoner som ventilasjon, elektriske anlegg, varmesystemer, vann og sanitær, nøkkel- og låssystemer, brannsikkerhet, enklere vedlikehold, samt drift av uteområder.

Det ble i 2020 brukt til sammen kr. 81,8 mill. til drift av eiendommene. Dette utgjør kr. 172,- pr kvm. Eiendomsdriften fordeler seg med kr. 21,8 mill. på drift av boliger, og kr. 56,5 mill. på drift av øvrige eiendommer (inkl. forsikringer). I tillegg kommer kjøp av energi fra nærvarmenett kr. 3,5 mill.

Virksomheten Bygningsdrift hadde et budsjett på kr. 39,5 mill. for drift av formålsbyggene. Resultatet for 2020 viser et mindreforbruk mot budsjett på kr. 7,5 mill. Dette skyldes i all hovedsak et betydelig mindreforbruk på vinterdrift, på ca. kr. 5,5 mill., det er også andre mindre avvik som reduserte vekttertjenester pga streik og mindre kjøp av elektriker og rørleggertjenester. De ubenyttede midlene fra drift er benyttet til økt vedlikehold på eiendommene.

DEKF har som grunneier tatt kostnadene for fjerning av båten Kaholmen som lå fortøyd til Tangenkaia. Fjerningen av båten har kostet kr. 0,6 mill. og det er trolig liten mulighet for å få refundert dette.

Helse- miljø og sikkerhet er det høyest prioriterte fokusområdet i vår eiendomsforvaltning. Det foretas derfor løpende kontroll av ulike risikoforhold knyttet til generell sikkerhet, brann, elektro, legionella, luftkvalitet, mulige forekomster av muggsopp og radon. Det har vært stort fokus på strålevernforskriften som stiller strenge krav til grenseverdier for konsentrasjon av radon i skoler, barnehager og utleieboliger. Vi anser at alle bygg er innenfor grenseverdiene. Det er innført en plan for regelmessig kontroll av radon, med 5 års intervaller. I 2021 er det kommunedel 9 og 10 som det skal utføres målinger på.

Det har blitt gjennomført 3 store og 1 mindre anbudskonkurranse i løpet av 2020, som Bygningsdrift har hatt overordnet ansvar for. Det har blitt inngått nye rammeavtaler for arbeidstøy, grøntstell, vinterdrift og elektrikertjenester. De nye rammeavtalene gjelder for all drift i DEKF. De dekker geografisk hele den nye kommunen, og er også et ledd i harmoniseringen av tjenester ut til virksomhetene. Innenfor grøntstell kjøper vi også tjenester internt i kommunen til noen av kommunedelene.

Det har vært tre større vannskader på eiendommer i 2020, som har medført bruk av forsikring og utløsning av egenandelen. Dette var på Brandengen skole, Steinberg skole og Solberglia sykehjem. I tillegg var det en brøytepåkørsel på Tangen skole som viste seg å være mer omfattende enn først antatt, som medførte bruk av forsikring og utløsning av egenandelen. Det har ikke vært noen branner på formålsbygg som har medført store skader og bruk av forsikring, kun noen tilfeller av mindre røykutvikling som raskt har blitt håndtert.

5.2 Vedlikehold av formålsbygg

Å sikre riktig vedlikehold av kommunale bygg er en av hovedoppgavene for DEKF. Målet er å ta vare på bygningsmassens verdier og sørge for at brukerne får tilfredsstillende lokaler og leietakerne får trygge og funksjonelle boliger. Det er gjennomført vedlikehold for samlet kr. 88,7 mill. i 2020. Dette utgjør kr. 187,00 pr m². Vedlikeholdet fordeler seg med kr. 32,9 mill. på oppussing av boliger (utgjør kr. 506,00 pr. m²) og kr. 55,8 mill. på våre øvrige eiendommer (utgjør kr. 136,00 pr. m²).

Oppgradering

I tillegg til det løpende vedlikeholdet over driftsbudsjettet er det gjennomført en rekke rehabiliteringstiltak gjennom investeringer for kr. 38,9 mill., som utgjør kr. 81,00 pr. kvm. Samlet er det brukt kr. 127,6 mill. på vedlikehold og oppgradering av eiendomsmassen i 2020. Dette er kr. 269,00 pr kvm. Hoveddelen av oppgradering er bygningsmessige tiltak, men det er også gjennomført oppgraderinger av tekniske anlegg, energikonvertering og energisparetiltak grunnet bedre løsninger for kr. 17,8 mill. Totalt sett anser vi dette som tilfredsstillende nivå for å unngå verdiforringelse av bygningsmassen.

5.3 Drift av boligporteføljen

DEKF forvalter ca. 1 400 boliger fordelt på 10 kommunedeler (ca. 65.000 m²). Eiendomsdrift på bolig omfatter oppgaver, kontroller og rutiner som er nødvendige for å ta vare på verdier, sikkerhet og brukerne av bygningsmassen.

DEKF bruker Facilit FDVU Helpdesk funksjon for innrapportering av avvik. Dette verktøyet gir en god oversikt på innmeldte behov og avvik, med dialogfunksjon og historikk. Det jobbes med å ta i bruk flere funksjoner i Facilit.

Covid -19 pandemien har gjort at driftsleder må ha ekstra god dialog med leietaker vedr. avvik i hjemmet. Det skal avtales befaringer og utføres driftsoppgaver som er i tråd med Folkehelseinstituttets råd og informasjon. Det har vært fullt fokus på smittevern og om å holde god avstand, bruke hansker og ha antibac i bilen dersom håndvask ikke er mulig.

2020 har vært nok et år preget av stor aktivitet, hvor leietakere og øvrige hendelser på boligene genererer mye saksbehandling og koordinering av avdelingens oppgaver. Dette har medvirket til et høyt tempo i behandling og gjennomføring av driftsoppgaver.

Det har i 2020 vært branttilløp i 3 stk. kommunale leiligheter i borettslag. Det har ikke vært noen personskade.

5.4 Vedlikehold av boligporteføljen

Fra 2020 fikk DEKF ansvar for en større boligmasse da tre kommuner ble sammenslått. Det var noe forskjeller i vedlikeholdsetterslepet og DEKF har satt fokus på å redusere dette, samtidig som man utførte planlagt vedlikehold.

Mye av vedlikeholdsetterslepet er tatt inn, men det skal jobbes videre med dette.

I 2021 er det planlagt å starte opp en kartlegging av vedlikeholdsbehovet i alle boliger som et ledd i en langsiktig vedlikeholdsplanlegging.

Vedlikeholdsplanen ble utarbeidet i henhold til vår vedlikeholds strategi hvor tilstandsvurderinger ble lagt til grunn, samt løpende innspill. DEKF har prioritert vedlikehold og oppgraderinger knyttet til helse, miljø og sikkerhet, samt tiltak som begrenser følgeskader. Prioriteringene har blitt gjort på faglig grunnlag uavhengig av tidligere kommunegrenser eller kommunedeler.

Det er gjennomført større og mindre vedlikeholdsprosjekter innenfor boligmassen, herunder rehabilitering av fasade og tak, bytte av dører og vinduer, piperehabilitering, oppgradering på elektro og sanitær, samt oppussing av kjøkken og bad.

Flere av disse tiltakene har inneklimate- og energisparende effekt i form av oppgradering av vinduer, isolasjon, dører, ventilasjon og bytte til led lamper. Det er også tiltak som gir økt brannsikkerhet ved å ha oppgradert sikringsskap, dører (branndører) og brann-varslingsanlegg.

I 2020 har det vært 250 leieboerskifte mot 203 i 2019. Dette innebærer at vi i store trekk pusser opp og klargjør en bolig hver arbeidsdag hele året. Det ble brukt kr. 24,7 mill. til slik oppgradering som var kr. 8,2 mill. mer enn budsjettet. Dette utgjør en snittkostnad pr. leilighet på ca. kr. 98 800,-. Sammen med andre tiltak ble det samlet brukt kr. 32,9 mill. i 2020 til vedlikehold av boligene. Totalt ble det brukt kr. 9,8 mill. mer enn budsjett på øvrig vedlikehold boliger.

5.5 Renhold

DEKF har i oppdrag å levere renhold i henhold til Tjenesteleveranseavtale i kommunale bygg. Virksomheten har ansvar for renhold i 184 bygg som utgjør totalt 272 800 m² i areal. På vegne av kommunen kjøper DEKF renholdstjenester for daglig renhold av ca. 176.800 m². I tillegg renholdes 96 000 m² av kommunalt ansatte.

Innkjøpt renhold etter anbud

Renholdet er fordelt på 4 kontrakter:

Område/(kommunedel)	Kontrakt går ut	Leverandør	Antall bygg	Totalt m²
Fjell/Konnerud (5 og 6)	15.08.2020	Elite	22	46 000
Bragernes Vest (3 og 4)	14.08.2019 Gjenstår to opsjoner av 1 år	Eir	30	48 300
Strømsø (7 og 9)	14.08.2019 Gjenstår to opsjoner av 1 år	Eir	28	37 200
Bragernes øst (8)	15.08.2021 Gjenstår to opsjoner av 1 år	Elite	33	45 300
Totalt			113	176 800

Anbud på område Fjell/Konnerud ble valgt trukket grunnet begrenset varighet og mangel på fagkompetanse fra leverandørenes side. Anbudet legges ut medio februar 2021 med oppstart til sommeren.

Kvalitetsoppfølging

Det har vært en del utfordringer i forbindelse med anbudsrenhold. Klager og avvik loggføres i eiendomssystemet Facilit, kontroller utføres og tiltak iverksettes. Planlagte NS-INSTA 800 kontroller har vært utfordrende å gjennomføre da virksomhetene ikke ønsket flere mennesker i byggene enn nødvendig. Etter direkte klager fra virksomhetene har man valgt å utføre kontroller på de berørte arealene. Det er avdekket 216 avvik ved egne befaringer og innmelding fra virksomhetene. DEKF mener å ha en god dialog og et godt samarbeid med virksomhetene.

Renhold i egenregi:

Renholdet er fordelt på kommunedeler:

Område	Antall bygg	Årsverk	Totalt m²
Kommunedel 1	30	15	38 513
Kommunedel 2 og 3	27	15	35 050
Kommunedel 9 og 10	14	10	22 511
Totalt	71	40	96 074

Kvalitetsoppfølging

Det har vært ekstra bestillinger på grunn av pågående pandemi, det har vært et krevende år for renholderne som har stått i førstelinja. Selv med økt arbeidspress har sykefraværet holdt seg stabilt.

Planlagte NS-INSTA 800 kontroller har vært utfordrende å gjennomføre da virksomhetene ikke ønsket flere mennesker i byggene enn nødvendig.

Det har blitt innmeldt 12 avvik i løpet av året, alle avvik ble rettet fortløpende.

Covid-19

Pandemien har hatt stor innvirkning i det daglige virket. Renholdet har blitt endret i henhold til Veilederne fra FHI og dialog med medisinsk team.

Det har blitt benyttet renholdere fra egenregi på isolasjonsavdeling ved Strømsø BSS og karantenerom på Scandic hotell. Permitterte ansatte ved Drammensbadet ble benyttet i mai og juni for å dekke det økte behovet for renhold.

Økte kostnader for renhold i forbindelse med pandemien utgjør totalt ca. kr. 4,8 mill. for hele året. Kostnadene omfatter i hovedsak økte renholdstjenester, innkjøp av spesialutstyr og desinfiseringsmaskiner. Pandemikostnadene er utfakturert virksomhetene i Drammen kommune.

5.6 Forsikring

Eiendomsforsikringene til tidligere Nedre Eiker og Svelvik er innlemmet i tidligere Drammen sin portefølje med KLP. Tekst fra hver av de sammenslåtte kommuner er kommet med i ny avtale. Total årlig premie for alle bygningsforsikringer er ca. kr. 6,9 mill. Alle eiendommer er fullverdiforsikret, og har egenandel på kr. 100.000, -. Det er gjennomført anbud på forsikringsmegling. Drammen kommune har inngått avtale med Waco Forsikringsmegling AS. Dette er en leverandør som er kjent fra et tidligere avtaleforhold.

Det er registrert 4 skadesaker inneværende år. 3 vannskader, samt en ansvarsforsikring.

DEKF har dessuten motorvognforsikring til 29 biler gjennom KLP Skadeforsikring AS. Av disse er 23 leaset og 6 eide.

5.7 Energikjøp

DEKF har på vegne av Drammen Kommune hatt avtale om kraftforvaltning fra leverandøren Entelios A/S. De ble den foretrukne leverandør fra 1. oktober 2019. Både Svelvik og Nedre Eiker inngikk også i anbudet, og ble overført fra 1. januar 2020. Avtalen omfatter finansiell sikring, risikostyring, rådgiving og administrative tjenester, samt fysisk leveranse, avregning og rapportering av elektrisk kraft.

Drammen kommune forbrukte i overkant av 80 GWh i 2020. Porteføljeprisen har vært relativt stabil de siste 5 årene.

Energikostnadene belastes kommunens virksomheter direkte og påvirker slik sett ikke DEKF's regnskap i særlig grad. DEKF leverer også varme fra energisentralene på Marienlyst og Landfalløya til virksomheter i disse områdene.

5.8 Innleie av eiendom

DEKF er kommunens kompetanseenhet for å innleie eiendom, og har på vegne av kommunen ansvar for oppfølging av alle innleiekontrakter, blant annet på 3 bo- og servicesentre, Union Scene, NAV-bygget, kontorlokaler mm. Dette utgjør kostnader på kr. 139,2 mill. DEKF driver framleie av lokaler til kommunale virksomheter. I 2020 er kun inngått nye innleiekontrakter på Sundland for arealer i forbindelse med covid-19 lager og testing.

I tillegg kommer innleie av private boliger, grunnleie og felleskostnader i borettslagsleiligheter med kr. 44,9 mill. Totale innleiekostnader utgjør kr. 184,1 mill.

5.9 Kunstnerisk utsmykking

Drammen eiendom har tidligere hatt ansvaret for registrering av kunst i kommunen, i forbindelse med kommunesammenslåingen ble dette overført Programområde Kultur, idrett og frivillighet.

Retningslinjer for kunstnerisk utsmykking vil komme opp som politisk sak i 2021, foreløpig benyttes retningslinjene fra tidligere Drammen.

5.10 Kjøp og salg av boliger

Det stilles til rådighet investeringsmidler for DEKF som en del av den boligsosiale satsningen i Drammen.

Kjøp av boliger

Disponible midler til kjøp av boliger i 2020 var kr. 17,65 mill. Av investeringsregnskapet fremgår at det i 2020 er kjøpt boliger for kr. 6,2 mill.

Totalt er det 22 nye tilgjengelige boliger i 2020, 15 fra byggeprosjektet Lille Åsgaten 3 i Svelvik, 3 eneboliger ved Nordby Gård, 3 andelsleiligheter samt 1 enebolig i Mjøndalen.

Salg av boliger

Som en del av det boligsosiale arbeidet har Drammen kommune lagt til rette for at leietakere som har ønske om og mulighet for å eie egen bolig kan kjøpe den boligen de leier av kommunen til markedstakst. DEKF deltar i prosjektet «Fra leie til eie» med gjennomføring av selve salget og fremskaffelse av takster.

I økonomiplanen er det lagt til grunn salg av boliger for kr. 20,0 mill. For 2020 er 11 leiligheter solgt til kr.19,7 mill. og overtatt av tidligere leietakere.

5.11 Strategiske eiendomskjøp

Med bakgrunn i befolkningsveksten har Drammen kommune behov for arealer til en rekke formål. Fra tid til annen blir eiendom lagt ut for salg i byen. For å være i posisjon til å delta i budrunder er det fordelaktig å ha en ramme.

Budsjett for 2020 er kr. 17,25 mill. DEKF effektuerer strategiske eiendomskjøp etter bestilling fra Drammen kommune.

Nordby Gård, Åskollen

Kommunestyret vedtok følgende i sak 19/20 Kjøp av Nordby Gård, Åskollen 18.02.20: *Kommunestyret godkjenner at Drammen Eiendom KF kjøper eiendommen Nordby Gård til kroner 25 millioner kroner ekskl. gebyr og avgifter. Rådmannen gis fullmakt til å innarbeide dette i revidert investeringsbudsjett ved behandling av 1. tertialrapport.*

Kjøpesummen ble akseptert og partene utarbeidet kjøpekontrakt med planlagt overtakelse av eiendommen i Q1 2021. Kjøpesummen ble overført til endelig overtakelsesdato 4. januar 2021.

6 Investeringer i 2020

I 2020 har det blitt ferdigstilt både store, mellomstore og mindre byggeprosjekter. En del byggeprosjekter er under utførelse ved årsskifte. Flere større prosjekter har vært i utviklingsfasen i 2020, og klargjort for oppstart i 2021. Samlet investeringsnivå i år 2020 er på kr. 331,8 mill. inkl. mva. Se investeringsoversikten i Note 21.

Virksomheten Utbygging har i løpet av året lagt ned mye ressurser på deltakelse i utredninger. Utbygging deltar i nettverk knyttet til benchmarking av skolebygg (mv), og i storbynettverk knyttet til prosjektrelatert utvikling.

6.1 Ferdigstilte byggeprosjekter

Mikkelsveien, PU bolig med base – nybygg (11003) Kommunedel 2

Bygget inneholder 8 leiligheter for brukere med utvidet bistandsbehov, samt personalbase og fellesrom, totalt areal ca. 900 m².

Bygget er levert innenfor kostnadsrammen på kr. 51,4 mill. inkl. mva. Husbanktilskudd utgjør kr. 11,3 mill.

Aktiviteten, dagsenter for PU – nybygg (11004) P06 Kommunedel 3

Aktiviteten er et nybygg i 2.etasjer. BYA er på 435 m² og BRA er på 785 m². Bygget ligger på en felles tomt ved Killingrud ungdomsskole og Solberg skole, hvis naturlig tilhørende andel av tomt er på ca. 1700 m². Aktiviteten har egen skjermet hage.

Bygget er et dagsenter med dagtilbud for psykisk utviklingshemmede og multihandicappede som benyttes av brukere fra 18 år og oppover 5 dager i uka.

Bygget er levert innenfor kostnadsrammen på kr. 41,4 mill. inkl. mva. Husbanktilskudd utgjør kr. 18,6 mill. Prosjektet ble levert innenfor gjeldene ramme.

Bygget ble tatt i bruk av virksomheten høsten 2019.

Kunstverket «Hvalen» ble montert i hagen ved bygget sommeren 2020.

Lille Åsgaten 3, bolig – nybygg (11002) Kommunedel 10

Prosjektet er planlagt som avlastningsleiligheter for barn med spesielle behov, og utleie leiligheter for ulike brukergrupper. Det består av 3 nye bygg, A, B og C med til sammen 15 leiligheter. Bygg A og B, er bygget i 3 etasjer, med 2 leiligheter pr etasje. Det er søkt, og innvilget tilskudd fra Husbanken.

Bygg C er bygget som en institusjon i 2 etasjer og består av 3 leiligheter, fellesareal og en base for ansatte. Bygget ble tatt i bruk sommeren 2020. Det er søkt og også innvilget et investeringstilskudd hos Husbanken.

Prosjektet ble levert innenfor gjeldende ramme.

Samfunnshuset Svelvik (11010) Kommunedel 10

Prosjektet er planlagt og påbegynt i Svelvik kommune og består i oppgradering av kjeller og samfunnssalen i 1. etasje med tilstøtende rom, samt utskifting av møbler i begge etasjer.

I forbindelse med gjennomføringen ble prosjektet utvidet til også å omfatte forberedelse av en framtidig tilkobling til en varmesentral.

I denne forbindelse ble det lagt varmesløyfer for vannbåren varme i gulvet i samfunnssalen. Dette var ikke planlagt og budsjettert i Svelvik kommune, og bidro til at opprinnelig budsjett ble overskredet. Det ble i tillegg oppdaget fuktskader i en toalettstjerne som måtte utbedres, det bidro ytterligere til overskridelsen av opprinnelig budsjett.

Budsjett fra Svelvik kommune kr. 2,0 + 3,0 mill. eks mva.

Etter overtakelse meldte arkitekten inn avvik angående brannsikkerhet. Dette var et alvorlig avvik som måtte følges opp, og det medførte ytterligere kostnader på prosjektet. Prosjektet fikk et betydelig overforbruk jfr. ovennevnte redegjørelse. Overforbruket dekket innenfor DEKF sine rammer.

Bygget ble overlevert til brukerne våren 2020.

Åssiden – fotballhall, nybygg (10365) Kommunedel 3

Beskrivelse prosjekt:

Åssiden fotballhall ble en treningshall for fotball, med spilleflate 48x60m, og et totalt fotavtrykk på 75,6x50,4m.

Status prosjektet mht. fase: Fotballhallen ble overlevert til virksomheten i november 2020.

Miljøambisjoner: Prosjektet ble utviklet iht. gjeldende føringer knyttet til miljø. I detaljprosjekteringen ble oppdaterte miljøkrav hensyntatt og hallen oppfyller alle gjeldene krav til miljø. I tiltaket er gummigranulat (SBR) erstattet med termoplast (TPE).

Reguleringsstatus: Tomten er regulert til formålet.

Økonomi/kostnadsestimater: Det ble avsatt kr. 86,0 mill i økonomiplanen, for å realisere fotballhallen på minimum 48 m x 60 m.

Prosjektet ble ferdigstilt innenfor rammen til avtalt pris.

Fremdrift: Fremdriftsplanen ble fulgt og prosjektet overtatt før avtalt frist.

6.2 Anlegg under utførelse

Ved utgangen av 2020 var det påløpt kostnader til anlegg under utførelse for kr. 430,5 mill. inkl. mva. Dette beløpet inneholder også delprosjekter som er ferdigstilt i 2020.

Brandengen skole - utvidelse (10318) Kommunedel 7

Beskrivelse prosjekt:

Brandengen skole skal utvides med 3000 m² nybygg vest for flerbrukshall, på tidligere bensinstasjonstomt. Byggestart var 6. januar 2020. Ferdigstillelse av prosjektet var forventet våren sommeren 2021.

Status: Kontrakt ble skrevet med entreprenør i oktober 2019, og byggearbeidene ble fysisk igangsatt på byggeplass i januar 2020. Utskifting av forurensete masser er utført, det samme er plearbeider og støpning av bunndragere.

30. april 2020 mottok DEKF meddelelse om at det ble åpnet konkurs i boet til Bermingrud Entreprenør AS entreprenør. På dette tidspunkt var halve betongdekke i første etasje støpt. Det ble avklart at konkursboet ikke ønsker å tre inn i kontrakten. Kontrakten ble da hevet. Resterende støp av betongdekket ble foretatt via rammeavtaleleverandør, som dessuten påtok seg ansvarsrett for utførte betongarbeider.

Resterende arbeider for å ferdigstille skolen ble utlyst i ny konkurranse, med samspill. På bakgrunn av klager på evalueringen valgte DEKF å avlyse konkurransen. Innstilt entreprenør har varslet erstatningssøksmål. Ny konkurranse om totalentreprise ble lagt ut i desember 2020.

Det pågår også fortsatt en sak mot tidligere eier av tomten om sanering av forurensning i grunnen. Grunnarbeider og sanering er gjennomført, og det jobbes nå med å få oversikt over merkostnader DEKF er påført som følge av mangelfull sanering fra tidligere eier. Kravet vil deretter rettes mot tidligere eier.

Økonomi: I ØKP 2019-2022 ble det bevilget kr. 258,0 mill., for å gjennomføre nybygg med tilhørende uteanlegg og infrastruktur, samt noe rehabilitering i eksisterende skolebygg. Kostnadsbildet for rehabiliteringsarbeidene er foreløpig ikke endelig avklart, investeringsrammen inkluderer en foreløpig avsetning på kr. 15,0 mill.

Konsekvensene av entreprenørens konkurs vil man få et klarere bilde av etter at ny konkurranse om totalentreprise er gjennomført. Garantist er kontaktet, med varsel om mulig krav.

Miljøambisjoner: Skolen bygges i massivtre. Skolen oppvarmes ved hjelp av brønnpark.

Reguleringsstatus: Området er regulert til skole. Man har imidlertid ikke klart å oppnå kravene i reguleringsplanen med hensyn til støy. Her ble det gitt dispensasjon.

Fremdrift: Ny konkurranse på totalentreprise ble lagt ut i desember 2020. Konsekvensen av konkursen er at ferdigstillelsen av prosjektet trolig blir rundt 20 måneder forsinket, økonomisk oppgjør mot garantister pågår og det utelukkes ikke et overforbruk i prosjektet som følge av konkursen.

Fjell 2020 - Fjell skole, flerbrukshall og aktivitetshus (10340) Kommunedel 6

Beskrivelse prosjekt:

Prosjektet Fjell 2020 omfatter rehabilitering og utvidelse av Fjell skole samt etablering av nytt flerbrukshall og aktivitetshus – totalt ca. 10.000 m² BTA. I tillegg inkluderer prosjektet parkmessig opparbeidelse av skråningen mellom øvre og nedre Fjell plata (lekearealer, gangforbindelser m.m.) og etablering av nytt uteanlegg med 2 nye 5'er baner m.m.

Status: Byggestart var høsten 2017 og de bygningsmessige byggearbeidene er ferdigstilt. Flerbrukshall/ aktivitetshus og nybygget for Fjell skole, ble blitt tatt i bruk høst/ vinter 2019. Rehabiliteringsarbeider ved gml. gymsal og arbeidene ved uteanlegget ble avsluttet i september 2020.

Reklamasjonsarbeider: I forbindelse med kraftig vindvær blåste deler av fasadene til Aktivitetshuset ned. Resterende plater måtte fjernes i forbindelse med sikringsarbeidene. Skadeårsak og prosjekteringsløsning ble gjenstand for granskning av eksterne rådgivere. Entreprenør har påtatt seg ansvaret og vil bygge opp igjen fasaden, på en ny måte, men med samme fasade uttrykk.

Miljøambisjoner: Prosjektet implementerte et innovativt tiltak for oppmagasinering av solenergi i fjellgrunnen til senere bruk (Geotermos). Se kapittel 3.10.

Reguleringsstatus: Området ble regulert i 2016 (Detaljregulering Fjell Sentrum og Fjell skole). Reguleringen er i tråd med prosjektets formål.

Økonomi: Økonomi byggeprosjekt: I Økonomiplan 2018-21 ble det bevilget en investeringsramme på kr. 359,0 mill. for prosjektet (ekskl. kostnader for inventar og utstyr). I tillegg ble det bevilget en investeringsramme på kr. 6,0 mill. for satsing på solenergi i offentlige bygg, hvorav kr. 4,0 mill. er blitt avsatt til Fjell 2020 prosjektet for etablering av solceller og solfangere på skolebygget. Prosjektet har også mottatt kr. 4,0 mill. fra Enova.

Økonomi utanlegg: Etablering av et offentlig sentrumsområde på Fjell var i fokus i forbindelse med reguleringsplanarbeidet og utanlegget mottok en separat bevilgning på kr. 34,0 mill. fra Drammen Bykasse (ØKP 2018 - programområde 4). Bevilgningen ble øremerket for følgende tiltak:

- kr. 22,0 mill. - Fjell Allmenning (hovedakse mellom øvre og nedre Fjell platå samt parkmessig opparbeidelse av skråning og torgarealer)
- kr. 12,0 mill. - Nærområdetiltak (nedre platå/hovedakse og 2 fotballbaner). Det ble varslet behov for å øke investeringen i forbindelse med utomhus arealene med kr. 2,0 mill.

Tiltakene ble gjennomført av DEKF (som del av entreprisekontraktene for Fjell 2020 og Fjellhagen Barnehage) og investeringsmidler fra kommunen.

Fremdrift: Fremdrift var i tråd med tidligere varslete planer. Arbeidene er avsluttet høsten 2020 og sluttoppgjøret er under behandling.

Fjellhagen, erstatningsbarnehage (10325) Kommunedel 6

Beskrivelse prosjekt:

Prosjektet innebærer rehabilitering av tidligere bydelshus på Fjell og tilrettelegging for samlokalisert drift av Fjellhagen barnehage og Fjell Helsestasjon.

Prosjektet gjennomføres i 2 faser. Fase 1 omfatter totalt ca. 1500 m² innvendig ombygging av eksisterende bydelshus samt utanlegg for barnehagen og vil avsluttes etter at barnehagen flytter inn i sine nye lokaler. Fase 2 innebærer rivning av de gamle barnehagebyggene og etablering av nye Fjell torg.

Status prosjektet mht. fase: Prosjektets fase 1 er avsluttet i desember 2020 og man har gått videre til fase 2 som forventes avsluttet før sommeren 2021. Arbeidet med utanlegget pågår.

Miljøambisjoner:

Prosjektet er et rehabiliteringsprosjekt og miljøambisjonene omfatter hovedsakelig en modernisering iht. redusert energibruk og behovsstyring av teknisk anlegg

Reguleringsstatus: Området ble regulert i 2016, (Detaljregulering Fjell Sentrum og Fjell skole). Reguleringen var i tråd med prosjektets formål.

Økonomi: Økonomi byggeprosjekt: Det ble avsatt kr. 39,5 mill. ekskl. inventar og utstyr til prosjektet.

Økonomi uteanlegg: Det ble forutsatt at kr. 8,0 mill. i utomhus arbeider ved Øvre Fjell Torg dekkes som del av DK's finansiering av Fjell Almenning (se pkt. 5.2.2. Fjell 2020).

Eikveien 54, tidligere omtalt som "Drammensgården" (10362) Kommunedel 10

Beskrivelse prosjekt:

Eikveien 54 er planlagt som et botilbud til tidligere rusavhengige der deler av rehabiliteringen er planlagt knyttet til inntektsbringende arbeid i form av fortsatt gårdsdrift på Nedre Eik gård. Det er planer om totalt 28 beboere på gården. For å få til dette er prosjektet avhengig av omgjøring av eksisterende bygningsmasse, samt etablering av ny. Prosjektet er delt i tre faser: I fase en inngår tilpasning av hovedhus for de fem første beboerne. Fase to består av omregulering av eiendommen for utvidet drift. I fase tre ser man for seg etablering av ytterligere 23 beboere.

Status: Konkurransen for ombygging i forhold til fase 1 ble lagt ut desember 2020.

Miljøambisjoner: For fase 1 er det planlagt en forbedring av bygningens klimaskall, særlig i andre etasje.

Økonomi: Det er tidligere bevilget kr. 12,5 mill. til prosjektet. For 2020 er det bevilget ytterligere kr. 2,5 mill.

Fremdrift: Det ble utlyst konkurranse blant rammeavtale leverandørene desember 2020 for fase 1. Tilbudsfrist 29. januar. Det forventes en oppstart i utgangen av februar, og ferdigstillelse av fase 1 før sommerferien.

Åskollen HOD, fase 1 (10368) Kommunedel 9

Beskrivelse prosjekt:

Åskollen HOD ble igangsatt av tidligere Drammen kommune som et ledd i en samlet utbyggingsplan for helse- og omsorgsdistriktene. Prosjektet består av flere faser og inneholder nybygg samt oppgradering, rehabilitering/ombygging, både av bygningsmasse og utomhusanlegg.

Mulighetsstudie ble ferdigstilt i 2019 og definerte prosjektet i 3 faser:

Fase 1 - tilrettelagte boliger

Fase 2 - ombygging, oppgradering og tilbygg sykehjem

Fase 3 - ny bebyggelse

Det er kun Fase 1 samt regulering av området for fase 2 som er bestilt/innarbeidet i økonomiplanen.

Status prosjektet mht. fase:

Fase 1:

I fase 1 etableres 19 tilrettelagte boliger, ved oppgradering av eksisterende kommunale boliger i Helleristningen.

I byggeperioden er 31 omsorgsboliger fraflyttet, hvorav 19 inngår i tilrettelagte boliger.

Fase 2:

I fase 2 inngår ombygging, oppgradering og tilbygg sykehjem.

Her er kun regulering av området innarbeidet i økonomiplanen.

Planleggingsarbeidet for fase 2 har startet med hensyn til reguleringsprosess, og planinitiativ ble innsendt i desember 2019. Det gjenstår noe detaljering før denne reguleringen går til politisk behandling.

Fase 3:

I Fase 3 inngår ny bebyggelse.

Disse arbeidene er ikke innarbeidet i økonomiplanen.

Økonomi/kostnadsestimater: Vedtatt samlet investeringsramme: kr. 159,0 mill. (inkl. mva.), hvorav kr. 100 mill. er bevilget i ØKP 2020-23

Fremdrift: Prosjektet i fase 1 var planlagt for overtakelse i desember 2020.

Pandemisituasjonen påvirker prosjektet negativt framdriftsmessing og entreprenør har varslet forsinkelse, uten å tidfeste dette.

Rådhuset, Engene 1 - langsiktig investeringsplan (40020) Kommunedel 8

Beskrivelse prosjekt:

Det er utarbeidet plan for langsiktig utvikling av administrasjonsdelen av Rådhuset/Engene 1. Planen omfatter rehabilitering av fasader (utskifting vinduer mv) og teknisk oppgradering (elanlegg, sanitær, varme, ventilasjon mv.), samt generell modernisering og oppgradering av arealene. Rapport av juli 2017 er forankret i Økonomiplan 2018-21.

Økonomi: Det er lagt til grunn en samlet investering på kr. 81,0 mill. eks mva. over en 5-års periode. Tiltakene finansieres av Drammen Kommunale Pensjonskasse gjennom en etterskuddsvis tilbakebetaling.

Status: Etablering av prosjektet er iverksatt i 2018. Ved utgangen av 2020 er følgende ferdigstilt:

- oppgradering av toalett kjerner i 72-bygget
- Utskifting av vinduer og ombygging av ventilasjon i 72-bygget
- utskifting av vinduer i Engene og Amtmand Blomsgate
- Rørutskifting i fløyene Amtmand Blomsgate og Engene pågår

Fremdrift: Arbeidene med utskifting av røropplegg ble påbegynt i 3. tertial 2020.

EPC prosjektet (ENØK) (11005) Kommunedel 1 og 2

Beskrivelse av prosjektet:

EPC-prosjektet er et energiøkonomiseringsprosjekt bestående av ca. 120 tiltak fordelt på 30 bygg. Tiltakene består i f.eks. etablering av varmepumper, oppgradering av ventilasjonsanlegg, samt opplegg for sentral driftsstyring.

Økonomi: Kontrakten med Siemens før endringer er på kr. 41,5 mill. inkl. mva. ENOVA tilskuddet anslås til kr. 3,4 mill. ved innlevering av sluttregnskap og oppnådd beregnet energibesparelse.

Status/framdrift: Leverandøren Siemens er meget forsinket i forhold til overlevering og DEKF har nå et dagbotkrav på dem på kr 3.5 mill. Pga. tvister mellom partene er det knyttet mye usikkerhet til sluttoppgjøret.

Mjøndalen skole - fornyelse skolegård (11018) Kommunedel 1

Beskrivelse prosjekt:

Mjøndalen skole har i mange år ventet på å få opprustet sitt uteområde. Det har blitt utsatt flere ganger i påvente av en utbygging av hele skole. I forbindelse med 1. tertial 2020 har man som en del av regjeringens krisepakke for å stimulere anleggs- og byggenæring mottatt en ekstern bevilgning som etter en politisk prioritering har gitt kr. 11,0 mill. for å oppgradere skolegården ved Mjøndalen skole. Det meste av uteområdet ble ferdigstilt i 2020, men da vinteren kom ble noen av tiltakene utsatt.

Reguleringsstatus: Prosjektet er i tråd med gjeldende reguleringsstatus.

Økonomi/kostnadsestimer: Tiltaket finansieres med statlig bevilgning på kr. 11,0 mill.

Fremdrift: I løpet av sommeren 2020 ble løsning utredet i samarbeid med skole og arkitekt, og konkurranse for valg av entreprenør ble gjennomført. Gjennomføringen av arbeidene utendørs startet tidlig 3. tertial 2020.

6.3 Prosjekter under utvikling

Holmestrandsvæien 132-138 - omregulering (38124) Kommunedel 9

Beskrivelse prosjekt:

På eiendommen ble det i 2013 oppført og tatt i bruk 4 boliger for enslige vanskeligstilte. Arealformålet var og er i dag kommunalteknisk anlegg. Drammen kommune har hatt dispensasjon fra formålet. Eiendommen omreguleres for å få samsvar mellom formål og faktisk bruk.

Status prosjektet mht. fase: Prosjektet er i reguleringsfase og har vært ute på offentlig høring.

Miljøambisjoner: Oppdaterte miljøambisjoner er ivaretatt i omreguleringen.

Reguleringsstatus: Eiendommen inngår i reguleringsplan for Leirelva fra 1987. Planen har vært på høring. Merknadsbehandling og forberedelse for 2.gangs vedtak pågår.

Økonomi/kostnadsestimater: Det er i 2019 avsatt kr. 0,5 mill. fra 38000 Kjøp boliger for vanskeligstilte, - disponible midler. Prosjektet styrer mot budsjettmessig balanse. Kostnadskonsekvenser av rekkefølgekrav, kr. 2,2 mill. finansieres med egne midler.

Fremdrift: Opprinnelig plan for ferdigstillelse var februar 2020. Ny fremdriftsplan styrer mot ferdig regulert plan i våren 2021. Eventuelle rekkefølgekrav vil deretter måtte oppfylles.

Krokstad sykehjem - nybygg (11000) Kommunedel 2

Beskrivelse prosjekt:

Prosjektet er initiert i Nedre Eiker kommune på bakgrunn av forventet vekst i behovet for sykehjemsplasser etter 2020.

Lokalisering, igangsettelse og prosjekttinnhold er vedtatt i kommunestyret i Nedre Eiker i vedtak fra 19.12. 2018 (sak PS 00113/18) og 19.6.2019/ sak PS 0048/19.

Prosjektet omfatter et nybygg på ca. 18.000 m² BTA (inkl. parkeringskjeller). Sykehjemmet har en kapasitet på 128 plasser samt produksjonskjøkken, dagsenter, base for hjemmetjenester og diverse tjenestetilbud.

Status prosjektet iht. investeringsreglement: Foreliggende prosjekt lå på et godt gjennomarbeidet skisseprosjekt nivå.

I nye Drammen Kommune har man i forbindelse med Økonomiplan 2020/23 vedtatt et nytt investeringsreglement for investeringsprosjekter og DEKF's anbefaling var at prosjektet innplasseres i forprosjektstudiet, hvor neste beslutningspunkt blir KS2/BP3.

Miljøambisjoner: Skisseprosjektet har blitt gjennomført i Nedre Eiker Kommune med høye ambisjoner både iht. plussus-standard og Breeam sertifisering. Som svar på føringer fra ØKP 2020 om miljøambisjoner er alternativer utredet for bygging i massivtre og gjennomføring som fossilfri byggeplass. Kostnadskonsekvensen er blitt vurdert på overordnet nivå.

Reguleringsstatus: Eiendommen er regulert til planlagt formål (Detaljregulering for Krokstad Sykehjem vedtatt i Nedre Eiker Kommunestyre den 17.12.2014 og revidert 19.04.2020)

Reguleringsplanen tilrettelegger for bygging av nytt sykehjem med tilhørende infrastruktur. Tiltaket vil innebære en viss økning av trafikken i området og planbestemmelsene inneholder flere rekkefølgekrav for etablering av ny rundkjøring, gang og sykkelvei, holdeplass for buss og opprustning av krysningssområdet ved Tråkka.

Økonomi/kostnadsestimater: Tidligere grove kostnadsestimater gjennomført av Nedre Eiker Kommune har vært på ca. kr. 876 mill. inkl. realisering av plussus og opparbeidelse av infrastruktur (rekkefølgekrav iht. reguleringsplan).

DEKF har gjennomført en ekstern kvalitetssikring av kalkylen hvor også konkrete mengdeberegninger er hensyntatt. I tillegg har man utredet kostnadskonsekvenser for

flere miljøambisjoner: Plusshus, Massivtre, fossilfri byggeplass, og Breeam sertifisering. Revidert kostnadsestimat på kr. 1.051 mill. (inkl. samtlige opsjoner og rekkefølgekrav - og ekskl. prisstigning) er rapportert i forbindelse med 1.tertial og ØKP. Ovennevnte kostnader beskriver brutto investering, før tilskudd fra Husbanken. Det forventes at prosjektet vil motta husbanktilskudd på ca.kr. 122,2 mill. (etter avvikling av Solberglia). Eventuelt tilskudd til dagaktivitetsplasser vil bli vurdert av Husbanken etter at tegningsunderlag er ferdigstilt.

Fremdrift: I løpet av 1. tertial har man jobbet med grunnundersøkelser på tomten, utredning av miljøambisjoner og kostnadskalkyler. Videre fremdrift har avventet en politisk bestilling av prosjektet. Dette er nå avklart i forbindelse med ØKP 2021 og nærmere planlegging av prosjektet iht. bevilget investeringsramme på kr. 850 mill. vil starte fra januar. Skisseprosjektet må åpnes på nytt og omarbeides for å løses innenfor den reduserte kostnadsrammen.

Langeløkka barnehage Kommunedel 2

Beskrivelse prosjekt:

Arbeidstilsynet gjorde etter et tilsyn et vedtak den 13.12.2017 om pålegg for å løse følgende forhold i Langløkka barnehage som gikk på arbeidsplasser og arbeidslokalene:

- Utforming og innredning (kontor og møterom)
- Separate garderober for kvinner og menn
- Rom for renholdsutstyr
- Tørkerom/tørkeskap

Tidligere Nedre Eiker kommune søkte om utsettelse av frist for en endelig løsning av forholdene og løste dem midlertidig i moduler.

Arbeidstilsynet har gitt en ny frist for fortsatt drift i midlertidige paviljonger. Ny frist 29.01.2021

Det er utredet forskjellige alternativer for nybygg for å løse avvikene. Ingen av disse tiltakene er satt i utførelse, men på bakgrunn av en reduksjon i antall barn, arbeides det med en ny permanent løsning som går på å bygge et tilbygg på drøye 110 m2.

Fremdrift: Det er gjort en ny vurdering av behovet for barnehage på Langløkka basert på barnehagebehovsanalysen, samt en overordnet prioritering av barnehagene i Drammen.

Det er tatt inn færre barn i barnehagen fra høsten 2020. Dette gir rom for annen utnyttelse av arealene.

Det er tidligere søkt forlengelse av dispensasjoner til fortsatt barnehagedrift i moduler, men bygningsmyndighetene har sagt at det ikke vil gis videre dispensasjon for barnehagedrift i midlertidige moduler, og at eneste farbar vei er å bygge ut barnehagen, eventuelt omsøke paviljong som permanent bygg som en del av barnehagen.

På bakgrunn av redusert antall barn i barnehagen fra og med høsten 2020 planlegges det å iverksette ombygging innvendig i barnehagen, samt omsøkes permanent etablering av et tilbygg, dette vil gi en permanent løsning for 65 barn.

Dette krever en forlengelse av dispensasjonen vedrørende den midlertidige modulen.

Økonomi/kostnadsestimer: Tiltaket krever et vedtak om oppstart i behandlingen av 2. tertial 2020 og det må innarbeides investeringsmidler i økonomiplanen for 2021 med kr. 20,0 mill.

Åskollen ungdomsskole med flerbrukshall (10377) Kommunedel 9

Beskrivelse prosjekt:

I forbindelse med Økonomiplan 2019-22 i tidligere Drammen kommune har bystyret vedtatt bygging av ny ungdomsskole på Åskollen.

Bystyret vedtok i juni 2019 å plassere skolen på Åskollen.

Kommunestyret i nye Drammen kommune har i ØKP 2021-2024 bevilget 320 millioner til prosjektet, hvorav 206 millioner i økonomiplanperioden.

Status prosjektet mht. fase: Oppstart av regulering er varslet 10.09.2020.

Reguleringsprosjektet forberedes for førstegangsvedtak.

Kommunestyret har vedtatt lokalisering øst på tomten 15.12.2020.

Byggeprosjektet er i konseptvalgfase.

Miljøambisjoner: Prosjekteres ut i henhold til kommunestyrets vedtatte miljømål.

Reguleringsstatus: Dette er en pågående regulering. Det aktuelle området er kommuneplanens arealdel avsatt til idrettsanlegg.

Økonomi/kostnadsestimer: Det er i kommunestyret 15.12.2020 vedtatt en kostnadsramme på 320 mill.

Fremdrift: Utbygging og infrastruktur sammen med Plan og miljø og DEKF har gjennomført medvirkning fra lokalsamfunnet. Forberedende fagutredninger er utført.

- Vurdering av Nordby gårds egnethet for ulike formål er utført. Eiendommen omfattes av reguleringsplanen.
- Det er vedtatt å integrere flerbrukshallen i skolebygget.
- Vurdering av 1-10 skole pågår.
- Oppstart av regulering er varslet 10.09.2020.
- Byggestart kan tidligst skje i 2023.

Mjøndalen skole – utredning kapasitet, nye klasserom (11013) Kommunedel 1

Beskrivelse prosjekt:

Mjøndalen skole ble i tidligere Nedre Eiker kommune utredet for kapasitetsutfordringer knyttet til økt elevtall fra skoleåret 2020-2021. De utredede alternativene for ombygging og nybygg innebar et vesentlig investeringsbehov (ca. kr. 500 mill.). Det ble derfor vedtatt å løse elevtallsøkningen ved vurdering av inntaksområde og/ eller kapasitetsøkende tiltak.

DEKF fikk i mars 2020 oppdrag av kommunalsjef for skole å se på kortsiktige, og mer langsiktige løsninger for kapasitetsutfordringen ved Mjøndalen skole. For skoleåret 2020-2021 løses kapasitetsutfordringen ved å ta i bruk musikkrom/ korpsrom. Dette innebærer at korpsset må tildeles nye øvingslokaler. Bruk av moduler er vurdert som en mulig løsning på kapasitetsutfordringene, men DEKF har i samarbeid med skolefunnet

mulighet for å etablere den nødvendige kapasiteten i form av et tilbygg innenfor eksisterende takoverbygg. Dette er en fordelaktig løsning mht. økonomi og permanent plassbehov.

Status prosjektet mht. fase: Prosjektet er i forprosjektfase.

Miljøambisjoner: Tiltaket sees i sammenheng med eksisterende bygningsmasse og vil bli oppført i henhold til gjeldende tekniske forskrifter.

Reguleringsstatus: Den aktuelle eiendommen er regulert til formål undervisning.

Økonomi/kostnadsestimer: Areal ca. 120 m², Investeringsbehov ca. kr. 6,7 mill. inkl. mva.

Fremdrift: I økonomiplan for 2021 – 2024, sak 0209/20 ble det bevilget kr. 6,7 mill. inkl. mva. for gjennomføring av prosjektet.

7 Eierskap i andre selskaper

7.1 Thamsgatens -og Grev Wedel Parkeringshus AS

DEKF eier 100 % av aksjene i Thamsgaten Parkeringshus AS som igjen eier 100 % av Grev Wedel Parkeringshus AS. DEKF leverer tjenester til forvaltning og eiendomsdrift for P-hus selskapene. Det faktureres ca. kr. 0,5 mill. pr. selskap for dette.

Begge selskapene har overskudd, det ble tatt ut utbytte på til sammen kr. 5,0 mill. fra selskapene i 2020.

7.2 Grønvold Eiendomsselskap AS

Grønvold Eiendomsselskap AS er heleid av DEKF. Selskapet eier eiendommen Vintergata 8 som er bebygd med Gulskogen skole. Kommunen fester tomten av eiendomsselskapet og det betales p.t. en årlig festeavgift på i underkant av kr. 0,5 mill.

7.3 Morellgården Eiendom AS

Selskapet er opprettet for å ivareta DEKF's eierandel i driftsselskapet som er opprettet for å drifte morellproduksjonen ved Nedre Eik Gård. Driftsselskapet er et DA-selskap. (delt ansvar). Kommuner kan ikke ha eierinteresser i et DA-selskap, følgelig er AS'et opprettet for å ivareta denne eierposten.

Aksjekapital i Morellgården Eiendom AS er på kr. 30.000,- samt en overkurs på kr. 370.000,-, totalt kr. 400.000,-.

Se for øvrig «Eikveien 54, tidligere Drammensgården (10362)» under kapittel 7.3 anlegg under utførelse.

7.4 Sameiet Sanssouci

Administrasjonen arbeider med salg av vår andel i Sameiet Sanssouci (Hassel fengsel) i Øvre Eiker. Salget foregår via Sameiet. Salget er delt inn i flere deler og foreløpig er følgende solgt:

- Landbruksarealer inklusiv fjøs/redskapshus, verksted, stabbur, gartneri og et garasjeanlegg er solgt for kr. 5,2 mill., takst kr. 4,6 mill.
- hytte, taksert til kr. 250 000,- ble solgt for kr. 370 000,-

Det gjenstår da internatbyggene og hovedbygget, disse må omreguleres før salg og det arbeidet pågår. Drammen kommune eier 42,62 % av sameiet.

7.5 Tangen kai

Tangenkaia er avsatt til transformasjonsområde i kommuneplanens arealdel og hoveddelen av eierskapet er tidligere solgt til Drammen Kommunes Eiendomsutvikling AS (90%) og hvor DEKF beholdt en eierandel på 10%. Eierandelen skal sikre fremtidig bygging av formålsbygg på arealet.

8 Økonomi

Det fremlagte resultat- og balanseregnskap med tilhørende noter gir etter styrets mening et rettviseende bilde av driften og stillingen for bedriften generelt ved årsskiftet.

Det har ikke inntrådt hendelser etter avslutningen av regnskapsåret som er av betydning ved bedømmelse av selskapet ut over det som er nevnt i årsberetningen.

Som følge av kommunesammenslåing med Nedre Eiker og Svelvik kommune fra 01.01.20 ble det utarbeidet ny åpningsbalanse pr. 01.01.2020.

Åpningsbalansen omfatter en videreføring av Drammen Eiendom KF pr. 01.01.20 med tilordning av eiendomsverdier fra Nedre Eiker og Svelvik, som finansieres av egenkapital-innskudd og langsiktig lån fra Lånefondet i Drammen kommune.

Fordeling mellom eiendom, gjeld og egenkapital pr. 01.01.2020:

	Fra DEKF	Fra NEK	Fra SV	NY åpningsbalanse 01.01.2020
EIENDELER				
Bygninger	4 336 715	1 051 982	391 128	5 779 825
Andeler i borettslag	182 725	10 710	-	193 436
Tomter	81 850	58 530	1 040	141 420
Maskiner, biler, inventar	9 216	1 932	1 107	12 255
Sum eiendom, ny innordning	4 610 506	1 123 154	393 275	6 126 936
GJELD OG EGENKAPITAL				
Sum ny Egenkapital	1 063 098	341 335	132 632	1 537 065
Langsiktig gjeld, eiendom	3 633 736	781 819	260 643	4 676 198
Sum gjeld og egenkapital fra NEK og SV		1 123 154	393 275	

Tallene er innordnet i balanseverdier pr. 01.01.2020.

Driftsregnskapet viser inntekter på kr. 927,4 mill. som er kr. 2,9 mill. bedre enn budsjett. Driftskostnadene er kr. 674,3 mill. som er kr. 16,7 mill. lavere enn budsjett. Netto finanskostnader på kr. 161,3 mill. er kr. 15,8 mill. lavere enn budsjett. Resultat før salg av eiendom er kr. 91,9 mill. som er kr. 2,1 mill. bedre enn budsjett. Med tillagt resultat fra salg av eiendom på kr. 16,6 mill. gir dette et samlet årsresultat på kr. 108,5 mill., som er kr. 5,7 mill. høyere enn budsjett.

Utviklingen av rammebetingelser og framtidsutsiktene generelt innenfor foretakets område har ikke forhold i seg som påvirker bedømmelsen av fremtidig utvikling utover det som fremkommer av årsregnskap og årsberetning.

Årsregnskapet for 2020 er satt opp under forutsetningen av fortsatt drift.

Disponering av resultat

Årets resultat på kr. 108,5 mill. foreslås disponert under forutsetning om fortsatt drift og som følger:

Eieruttak	kr. 92,4 mill.
<u>Overføres til egenkapital</u>	<u>kr. 16,1 mill.</u>
Sum	kr. 108,5 mill.

DEKF har mottatt aksjeutbytte fra Thamsgaten - og Grev Wedel Parkeringshus AS på til sammen kr. 5,0 mill. Eieruttaket til Drammen kommune ble økt tilsvarende fra kr. 87,4 mill. til kr. 92,4 mill. for år 2020. Beløpet som overføres til egenkapital utgjør kr. 16,1

mill., og blir disponert som egenkapital for reinvesteringer i formålsbygg, og boliger som følge av «fra leie til eie»-prosjektet.

Forklaring på avvik i resultatet:

Inntekter og innleie:

I opprinnelig budsjett for 2020 ble internhusleie på overtatte formålsbygg fra tidligere Nedre Eiker og Svelvik kommune beregnet med utgangspunkt i bokførte anleggsverdier pr. 2019 og de FDV-utgiftene som lå til grunn for kommunenes budsjetter i 2019. Ny åpningsbalanse pr. 01.01.2020 ble ferdigstilt i 2. tertial 2020. Ny beregning for internhusleie ble gjennomført tilpasset nye bokførte verdier og helårseffekten ga en reduksjon i internhusleien på kr. 13,7 mill. i forhold til opprinnelig budsjett. I tillegg ble husleiebudsjetten økt med kr. 4,7 mill. for leieforhold som ikke var medtatt i opprinnelig budsjett.

Regnskapet viser økte inntekter fra øvrige leieforhold og renhold, og med tilhørende økte innleiekostnader for videre fremleie. Dette skyldes i stor grad leieforhold som ikke var medtatt i opprinnelig budsjett og nye leieforhold fra 2020. Økning i renholdstjenester kan gjenspeiles mot økte kostnader fra Covid19. Viser forøvrig til kapittel 2. og 5.3 vedrørende Pandemi og Covid19.

Lønn:

Lønnskostnader viser et mindreforbruk på kr. 12,8 mill. i forhold til opprinnelig budsjett. Dette skyldes i stor grad endrede forutsetninger i forhold til først antatt antall ansatte som ble innplassert i DEKF sett også mot budsjetterte vakante stillinger, samt et generelt for høyt budsjettert lønnsbudsjett. Lønnskostnader inklusiv sosiale kostnader viser tilslutt et mindreforbruk på kr. 3,1 mill. Høyt sykefravær har medført høye refusjoner fra NAV, og en inntektsføring av refusjon sykelønn på totalt kr. 4,5 mill. inklusiv arbeidsgiveravgift. Pensjonsinnskudd til DKP, inklusiv pensjonsreguleringspremie og aktuarberegning viser en kostnad på totalt kr. 4,5 mill. mot budsjettert kr. 9,7 mill., hvilket gir et mindreforbruk på kr. 5,2 mill.

Finansinntekter:

Finansinntekter viser et totalt avvik på kr. 7,0 mill. bedre enn budsjettert. Dette skyldes høyere bankrenteinntekter enn budsjettert på kr. 2,0 mill. og mottatt aksjeutbytte fra Thamsgaten - og Grev Wedel Parkeringshus AS på kr. 5,0 mill. Eieruttaket til Drammen kommune ble økt tilsvarende fra kr. 87,4 mill. til kr. 92,4 mill. for år 2020.

Finanskostnader:

Lavere låneopptak enn budsjettert medfører lavere renteutgifter. Sum netto finanskostnad viser et mindreforbruk på kr. 8,8 mill. i forhold til opprinnelig budsjett.

Risikoforhold

DEKF har lav finansiell risiko knyttet til utleievirksomheten. Eiendommene er på det nærmeste fullt utleid hovedsakelig til offentlige leietakere. Utleie av boliger til vanskeligstilte medfører noe tap. Det er gjort en avsetning for tap på krav på kr. 2,0 mill. Disse tapene er på et nivå som er håndterbart innenfor virksomhetens økonomiske rammer. Renterisikoen er lav, da leieforholdene til Drammen kommune justeres ved eventuell justering av rentebelastning fra kommunens lånefond. Selskapet har ikke valutarisiko og likviditeten er god.

Selskapets operasjonelle risiko er knyttet til skader på personer og verdier som følge av eiendomsvirksomheten, overskridelser på investeringsprosjekter og eventuell mislighetsrisiko. Styret er ellers opptatt av at det er fokus på overordnet risikobilde i det løpende arbeidet med videreutvikling av rutiner og KS-systemer for de øvrige risikoområder.

9 Arbeidsmiljø og personal

Arbeidsmiljø

Bedriften har i 2020 ikke hatt noen store ulykker eller nestenulykker blant de ansatte. DEKF følger Drammen kommune sine medarbeiderundersøkelser, hvor neste er planlagt i 2021. Det har vært avholdt 5 møter i AMU / HMS-gruppa.

Sykefravær

Sykefraværet var på 9,6 % i 2020, mot 4,0 % i 2019.
Herav langtidssykefravær på 8,25 % i 2020, mot 1.72 % i 2019.

Likestilling

Ved utgangen av 2020 var det 112 fast ansatte i bedriften; 60 kvinner og 52 menn. Foretaket har fokus på likestilling og følger forskrifter og kommunens retningslinjer ved utlysning av nye stillinger. I styret sitter det 4 kvinner og 3 menn.

Styret

Styret behandlet 56 saker i 2020 og det har vært avholdt 11 styremøter.

Drammen 22.02.2021

Anita Winsnes
styreleder

Gerd Barth Thorsby
nestleder

Haakon Hertzberg

Brynjar Henriksen

Kristine Andersen Aasgaard

Glenn Roger Olsen

Marianne J. Andresen

Gjermund Riise Brekke
daglig leder

10 Resultatregnskap 2020

	NOTER	Regnskap 2020	Budsjett 2020
LEIEINTEKTER KOMMUNALE LEIEFORHOLD		609 938 931	623 941 895
EKSTERNE LEIEFORHOLD		78 399 992	76 469 522
LEIEINTEKTER BOLIG		135 524 515	133 107 174
SALG RENHOLDSTJENESTER		83 145 627	75 542 109
ANDRE INNTEKTER	1+2	20 435 041	15 420 042
DRIFTSINNTEKTER		927 444 106	924 480 741
LØNNSKOSTNADER	3	71 599 611	84 445 323
ADMINISTRASJONSKOSTNADER	4	7 527 169	7 566 346
INNLEIEKOSTNADER		184 074 975	172 233 603
INNKJØP RENHOLD		48 784 212	46 694 668
VEDLIKEHOLD	5	88 675 038	65 586 400
EIENDOMSDRIFT	6	81 849 225	88 908 830
TAP PÅ KRAV		671 284	500 000
AVSKRIVNINGER	7	191 115 321	191 673 813
DRIFTSUTGIFTER		674 296 835	657 608 983
DRIFTSRESULTAT		253 147 271	266 871 759
FINANSINNTEKTER		8 698 549	1 710 000
FINANSUTGIFTER	8	169 981 572	178 801 136
FINANSPOSTER NETTO		161 283 024	177 091 136
RESULTAT FØR SALG AV EIENDOM		91 864 247	89 780 622
INNTEKTER FRA SALG AV EIENDOM	9	26 101 040	23 000 000
NEDSKRIVING BOKFØRT VERDI, SOLGTE EIEND.	9	9 159 638	10 000 000
KOSTNADER VED SALG AV EIENDOM		327 195	0
RESULTAT SALG AV EIENDOM	9	16 614 207	13 000 000
RESULTAT FØR EIERUTTAK		108 478 454	102 780 622

Disponering av årets resultat:

Eieruttak	kr. 92,4 mill.
Overført til annen egenkapital	kr. 16,1 mill.
Sum	kr. 108,5 mill.

Resultat etter eieruttak kr 16,1 mill.

Ref.note 14 Egenkapital

11 Balanse pr. 31. desember 2020

EIENDELER	31.12.2020	01.01.2020
BEBYG. EIENDOMMER M/GRUNN	5 740 610 148	5 779 825 234
BORETTSLAGSLEILIGHETER	189 062 307	193 435 677
FESTETOMTER OG GRUNNAREALER	141 420 080	141 420 080
ANLEGG UNDER UTFØRELSE	214 290 868	98 658 439
ANDRE DRIFTSMIDLER/ BILER	10 934 880	12 254 698
FINANSIELL ANLEGGSMIDLER	60 574 930	60 574 930
SUM ANLEGGSMIDLER	6 356 893 214	6 286 169 058
LIKVIDER	207 515 717	225 015 957
KUNDEFORDRINGER	180 975 415	46 876 836
ANDRE FORDRINGER	34 907 264	23 254 218
OMLØPSMIDLER	423 398 396	295 147 011
SUM EIENDELER	6 780 291 610	6 581 316 069
GJELD OG EGENKAPITAL		
EGENKAPITAL	1 537 065 467	1 537 065 467
ANNEN INNSKUTT EGENKAPITAL I PERIODEN	56 003 367	0
ANNEN EGENKAPITAL I PERIODEN		0
RESULTAT I PERIODEN	108 478 454	0
EIERUTTAK I PERIODEN	-92 372 999	0
SUM EGENKAPITAL	1 609 174 289	1 537 065 467
PENSJONSFORPLIKTELSER	-5 840 466	-1 852 531
LANGSIKTIG GJELD EIENDOM	4 782 486 195	4 676 197 714
BYGGELÅN	278 531 125	276 641 902
SUM LANGSIKTIG GJELD	5 055 176 854	4 950 987 085
KORTSIKTIG GJELD BYKASSEN	901 348	1 103 076
LEVERANDØRER	86 838 945	79 073 338
ØVRIG KORTSIKT. GJELD	28 200 174	13 087 103
SUM KORTSIKTIG GJELD	115 940 466	93 263 517
SUM GJELD OG EGENKAPITAL	6 780 291 609	6 581 316 068

Drammen 22.02.2021

Anita Winsnes
styrelederGerd Barth Thorsby
nestleder

Haakon Hertzberg

Brynjar Henriksen

Kristine Andersen Aasgaard

Glenn Roger Olsen

Marianne J. Andresen

Gjermund Riise Brekke
daglig leder

12 Kontantstrømoppstilling

	2020	2019
KONTANTSTRØM FRA DRIFTEN		
Driftsresultat	253 147 271	208 495 461
Avskrivninger	191 115 321	128 329 525
Endring kundefordringer	-134 098 579	-29 764 979
Endring i leverandørgjeld	7 765 607	4 441 477
Endring i andre kortsiktige fordringer	-11 653 046	24 492 615
Endring i annen kortsiktig gjeld	14 911 342	-2 037 719
A : Netto kontantstrøm fra driften	321 187 916	333 956 381
KONTANTSTRØM FRA INVESTERINGER		
Salg av eiendom	26 101 040	49 164 989
Investeringer i eiendom	-331 824 858	-434 550 199
Utbet. for kjøp av aksjer	0	-350 000
B: Netto kontantstrøm fra investering	-305 723 818	-385 735 209
KONTANTSTRØM FRA FINANSIERING		
Endring byggelån	1 889 223	-211 503 726
Opptak ny langsiktig gjeld	262 161 738	539 625 846
Avdrag langsiktig gjeld	-155 873 257	-126 813 179
Investeringstilskudd og annen finansiering	60 498 548	10 804 000
Momskompensasjon fra investeringer	56 003 367	66 870 851
Endring pensjonsforpliktelser	-3 987 935	-4 584 721
Utbetaling av netto finansposter	-161 283 024	-116 847 684
Utbetalt Eieruttak	-92 372 999	-84 445 999
C: Netto kontantstrøm fra finansiering	-32 964 338	73 105 388
A+B+C = Endring likvider gjennom året	-17 500 240	21 326 560
Likviditetsbeholdning 01.01.2020	225 015 957	203 689 397
Likviditetsbeholdning 31.12.2020	207 515 717	225 015 957

13 Noter til årsregnskapet 2020

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet i samsvar med grunnleggende regnskapsprinsipper og god regnskapsskikk i henhold til Regnskapslovens kapittel 4, § 4-1.

Omløpsmidler/ kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Anleggsmidler/langsiktig gjeld

Anleggsmidler er eiendeler bestemt til varig eie eller bruk. Anleggsmidler bokføres til brutto anskaffelseskost inklusiv mva., men fratrukket mottatte investeringstilskudd. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlenes økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede. Kjøp og salg av eiendom aktiveres ved tidspunkt for overtagelse av eiendommen.

Offentlige tilskudd

Mottatte tilskudd periodiseres etter de grunnleggende prinsippene for inntekts- og kostnads føring. For driftstilskudd legges bruttoføring til grunn, ved at tilskuddet vises som inntekt mot den inntektsposten tilskuddet relateres til og ikke som en kostnadsreduksjon. Et investeringstilskudd går til fratrukk i eiendelens anskaffelseskost og avskrives i takt med avskrivningsperioden for tilskuddet.

Mva-kompensasjon på investeringer

I 2020 overføres 100 % til investeringsregnskapet. Dette inngår som finansiering i foretakets investeringsregnskap som egenkapitaltilførsel.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Pensjonskostnader

Kostnader i forbindelse med opptjening av pensjonsrettigheter klassifiseres som personalkostnader i regnskapet. Utgangspunktet for beregning av pensjonskostnader er lineær fordeling av pensjonsopptjeningen mot sannsynlig akkumulert forpliktelse ved pensjonerings- tidspunktet. Kostnaden beregnes ut fra årets påløpte pensjonsrettigheter fratrukket avkastning på midler avsatt til dekning av pensjoner. Når samlede pensjonsmidler overstiger beregnet pensjonsforpliktelse på balansetidspunktet, klassifiseres nettoverdien som eiendel i balansen dersom det er sannsynlig at denne overfinansieringen kan benyttes mot fremtidige forpliktelser. Når pensjonsforpliktelsen overstiger pensjonsmidlene, klassifiseres nettoforpliktelsen som gjeld i balansen. Pensjonsforpliktelsen beregnes som nåverdien av fremtidige, sannsynlige pensjonsutbetalinger. Beregningen bygger på aktuariemessige forutsetninger om levealder, lønnsvekst, førtidspensjonering og andre endringer blant pensjonsberettigede.

Skattemelding for formue – og inntektsskatt

DEKF er ikke skattepliktig i egen kommune. Det innleveres skattemelding for formues- og inntektsskatt for eiendommer i andre kommuner.

NOTE 1 - TILSKUDD

	2020
Tilskudd prestebolig fra Tunsberg Bispedømmeråd	133 668
Statlige tilskudd; tilretteleggingstilskudd fra NAV	354 267
Sum tilskudd (Andre inntekter)	487 935

NOTE 2 - ANDRE INNTEKTER

	2020
Salg av energi fra energisentralen	3 435 261
Salg Energi nærvarmenett Blichs gate P-hus	1 005 248
Inntekter fra byggherrefunksjonen	5 965 344
Driftsavtale vedr. P-Hus og parkeringsareal	1 125 728
Forvaltningshonorar, avg.pl.	1 100 000
Salg tjeneste-oppdrag (eksternt), avg.fr.	268 330
Diverse inntekter, avg.fritt	230 430
Viderefakturerte utgifter (DK)	3 147 597
Viderefakturerte utgifter (eksternt)	3 142 717
Øvrige inntekter	526 450
Sum Andre Inntekter	19 947 106
<i>Sum Andre Inntekter med tilskudd</i>	<i>20 435 041</i>

Lokaliseringskostnader i forbindelse med etablering av Nye Drammen kommune er belastet Drammen kommune med totalt kr. 12,0 mill. Herav ble kr. 1,770 mill. fakturert i 2019.

NOTE 3 – LØNNKOSTNADER

	2020
Lønninger/feriepenger/ref. sykelønn	58 169 688
Arbeidsgiveravgift	9 901 969
Pensjonskostnader	2 797 079
Styregodtgjørelse	513 000
Andre ytelser	217 876
Sum Lønnskostnader	71 599 611

Bedriften hadde 112 fast ansatte og 13 vikarer pr. 31.12.2020. Andre ytelser gjelder i hovedsak oppgavepliktig honorarer, innleid konsulent og trekkpliktig del av km-godtgjørelse. Se for øvrig note 15 Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelse.

NOTE 3a - YTELSE TIL LEDENDE PERSONER

Godtgjørelse til daglig leder utgjorde i 2020 kr. 1.211.603. Til styret ble det utbetalt honorarer med kr. 513 000. Hertil kommer pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift.

NOTE 4a - ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2020
Kontorkostnader	405 583
Utstyr og inventar	2 965 279
Personalkostnader	1 092 169
Andre tjenester	3 064 139
Totalt:	7 527 169

Andre tjenester gjelder i hovedsak kjøp av tjenester fra andre. Herav utgjør kr. 1,1 mill. skattekostnad. Skatt Sør har ilignet inntektsskatt for solgt eiendom i Kongsberg kommune i 2019 med kr. 712.389. I tillegg er det avsatt inntektsskatt med kr 396.000 vedrørende salg av eierskap i Øvre Eiker kommune. Ref. pkt. 8.4. Sameiet Sanssouci.

NOTE 4b - GODTGJØRELSE TIL REVISOR

	2020
Revisjon:	259 303
Rådgivning:	27 075
Totalt:	286 378

Godtgjørelse til revisor er inkludert i «Andre tjenester» under note 4a.

NOTE 5 - VEDLIKEHOLD

	2020
Vedlikehold Øvrige eiendommer	55 789 235
Vedlikehold Bolig	32 885 803
Sum Vedlikehold	88 675 038

NOTE 6 - EIENDOMSDRIFT

	2020
Eiendomsdrift Øvrige eiendommer	42 052 045
Eiendomsdrift Bolig	21 837 638
Kjøp Energi nærvarmenett	3 531 530
Forsikringer	6 948 899
Tinglysningsavgifter og beh.gebyr	546 177
Utvikling av eiendom	6 932 935
Totalt	81 849 225

Utviklingskostnader gjelder i hovedsak etablering av nye knutepunkt i Drammen kommune.

NOTE 7 ENDRING OG AVSKRIVNINGER AV ANLEGGSMIDLER 2020

Tall i hele 1000	Bygn m/grunn	Invest.tilskudd	Borettslag	Ubebygd grunn	Anlegg utførelse	Andre anl.midler	Teknisk utstyr	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	7 148 609	-196 999	193 436	141 420	98 658	1 606	29 326	7 416 056
Investeringer påløpt 2020 (note 21)					331 825			331 825
Årets tilgang, investeringer	212 917		2 214	0	-216 192			-1 062
Årets tilgang, invest.tilskudd		-60 521						-60 521
Årets avgang, ansk.kost	-2 877		-6 282					-9 160
Akk.avskr.31/12	-1 416 280	55 762	-305	0		-940	-19 057	-1 380 820
Bokført verdi pr. 31.12	5 942 369	-201 759	189 062	141 420	214 291	666	10 269	6 296 318
Årets avskrivning	197 039	-7 549	305	0	0	247 032	1 073	191 115
Årets avskr. i %	2,5% og 5% og 25%	5% og 3,33%				20 %	5% og 10%	
Økonomisk levetid.	50 år,40 år,20år, 4 år	20 år og 30år	40år			5 år	20 år og 10år	
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær			Lineær	Lineær	

Kjøp og salg av anleggsmidler de siste 5 år:

	2020	2019	2018	2017	2016
Tilgang	215 131	848 976	190 287	307 128	246 156
Avgang	-9 160	-34 011	-71 475	-19 215	-12 670

Ref. note 9 og 21.

NOTE 8 - KAPITALFORHOLD / OVERFØRINGER BYKASSEN

2020

Langsiktig Gjeld Dr. kommunes Lånefond	4 782 486 195
Herav opptak ny langsiktig gjeld	262 161 738
Avdrag til lånefond	155 873 257
Renter langsikte lån	169 615 606
Ordinært eieruttak til bykassen	92 372 999
SUM OVERFØRINGER	417 861 862

Renter til Lånefondet er belastet med 3,5 %.

I tillegg er byggelånsrente blitt belastet prosjektene med kr 8 880 305,-.

Betalt avdrag til Lånefondet på kr. 155,9 mill. er i henhold til avtale med Drammen kommune, og at avdragstid videreføres på 30 år i 2020. Sum kapitalkostnader til Lånefondet utgjør totalt kr. 325,5 mill. i 2020.

NOTE 9 - SALG AV EIENDOM

2020

Salg av eiendommer	3 835 535
Salg av grunnareal	868 325
Salg borettslagsleiligheter	21 395 680
Salg/avgang øvrige driftsmidler	1 500
Kostpris solgte eiendommer	(9 159 638)
Kostnader ved salg av eiendom	(327 195)
Resultat salg av eiendom	16 614 207

Ref. note 7 Endring og avskrivninger av anleggsmidler 2020.

NOTE 10 - FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

	2020
Aksjer Grønvold Eiendomsselskap AS	9 300 000
Langsiktig lån Grønvold eiendomsselskap AS	5 353 930
Innskudd: Grev Wedels P-Hus AS	8 498 000
Aksjer/innskudd i Thamsgaten P-Hus	37 023 000
Aksjer Morellgården Eiendom AS	400 000
SUM	60 574 930

Grønvold Eiendomsselskap AS er grunneier av skoleeiendommen gnr. 14, bnr. 88 i Drammen kommune. DEKF eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjene er bokført til kostpris kr. 9,3 mill. Langsiktig lån kr. 5,4 mill. er avdragsfritt til 2041 og belastes 5 % rente. DEKF eier 100 % av aksjene i Thamsgatens Parkeringshus AS som igjen eier 100 % av aksjene i Grev Wedel Parkeringshus AS. Innskudd i parkeringshusene er knyttet til parkeringsrettigheter for Drammen kommune. Morellgården Eiendom AS ble stiftet 15.05.2019 hvor DEKF eier samtlige aksjer i selskapet. Innbetalt aksjekapital utgjør kr. 30.000 og kr. 370.000 utgjør overkurs. Viser for øvrig til kap. 6 Eierskap i andre selskaper.

NOTE 11 – LIKVIDER

Drift	SR-bank 1	198 022 658
OCR-innbetaling av Husleie	SR-bank 1	3 702 223
Konto for skattetrekk	SR-bank 1	3 289 983
Husleie B/L	SR-bank 1	2 500 852
SUM Likvider		207 515 717

NOTE 12 – KUNDEFORDRINGER

Eksterne Kundefordringer	6 860 155
Drammen kommune, totalt	152 055 825
Fordring Drammen kommune (1560)	24 000 000
Avsetning til tap	(2 000 000)
Interimskonto (Prokasso)	59 435
Sum Kundefordringer	180 975 415

Avsetning til tap på usikre fordringer er økt med kr. 300 000 i forhold til 2019. Endringen baseres ut ifra fordringenes alder og erfaringstall fra tidligere år. Faktisk tap på krav i 2020 utgjorde kr. 671.284. Mottatt for tidligere tapsførte fordringer er inntektsført med -kr. 173.745. Fordring Drammen kommune kr. 24,0 mill. gjelder overføring av statlige midler for covid-19 tiltak. Beløpet er overført til DEKF først i januar 2021, men avsatt som finansiering i 2020. Ref. pkt. 2.2 i årsmeldingen.

NOTE 13 - ANDRE FORDRINGER

	2020
Forskuddsbetaling til leverandører	10 909 366
Påløpne inntekter	82 168
Interrimskonto lønn	(1 528)
Refusjonskrav trygdekontor	310 309
Tilgod mva kompensasjon	20 771 645
Forskuddsbetalt husleie	2 459 301
Forsikringskader, midlertidig utlegg.	564 518
Motkonto ref. sykelønn	(188 516)
Sum Andre fordringer	34 907 264

Andre fordringer gjelder i hovedsak periodisering av kostnader og inntekter tilhørende år 2020. Midlertidig utlegg av forsikringskader refunderes av forsikringsselskapet. DEKF forskutterer kostnader i skadesaker, som avregnes og utbetales av forsikringsselskapet. Motkonto ref. sykelønn (188.516) gjelder mottatt refusjon fra NAV 30.12.20 for perioden januar 2021.

NOTE 14 – EGENKAPITAL

	Egenkapital	Annen innskutt egenkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr. 31.12.2019 fra "tidligere" DEKF	(327 848 677)	(408 828 557)	(326 065 416)	
Egenkapitalinnskudd, etter innordning av eiendomsverdi fra NEK og SV	(473 967 471)			
Saldo 01.01, ny åpningsbalanse "nye" DEKF	(801 816 148)	(408 828 557)	(326 420 762)	(1 537 065 468)
Endring 2020		(56 003 367)	-	(56 003 367)
Eieruttak			92 372 999	92 372 999
Årets resultat			(108 478 454)	(108 478 454)
Saldo 31.12	(801 816 148)	(464 831 924)	(342 526 218)	(1 609 174 290)

«Annen innskutt egenkapital» pr. 31.12.20 utgjør totalt kr. 464.831.924 og gjelder i hovedsak opparbeidet momskompensasjon fra investeringer. I 2020 er kontoen tilført totalt kr. 56 003 367. Se note 21 finansiering av investeringer 2020. Momskompensasjon fra investeringer benyttes til finansiering av investeringer.

«Annen egenkapital» pr. 31.12.20 utgjør totalt kr. 342.526.218. Kontoen viser endring i 2020 med totalt kr. 16 105 455 som er sum netto av årets resultat redusert med eieruttak.

NOTE 15 - PENSJONSKOSTNADER OG PENSJONSFORPLIKTELSE

Drammen Eiendom KF har avtale med Drammen kommunale pensjonskasse (DKP) om tjenstepensjonsordning for sine ansatte. Ordningen omfatter i alt 184 personer. Herav 122 helt aktive, 3 delvis aktiv og også med rett til oppsatt pensjon, 18 fratrådte uten rett til oppsatt pensjon, 11 fratrådte med rett til pensjon og 28 egenpensjoner og 2 etterlattepensjoner. Drammen Eiendom KF følger regnskapslovens bestemmelser og i tråd med dette er pensjonskostnadene basert på aktuarberegninger utført i samsvar med NRS 6 Pensjonskostnader.

Kommunale foretak som avlegger regnskap etter regnskapsloven skal benytte de samme beregningsforutsetningene som private foretak.

Netto pensjonsforpliktelse	<u>31.12.2020</u>	<u>31.12.2019</u>
Beregnete pensjonsforpliktelse	131 252 657	61 660 948
Pensjonsmidler	<u>-99 182 115</u>	<u>-60 413 865</u>
Netto faktiske pensjonsforpliktelse	32 070 542	1 247 083
Akkumulert gevinst/tap	<u>-38 869 689</u>	<u>- 3 403 698</u>
Netto pensjonsforpliktelse	-6 799 147	-2 156 615
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	<u>958 680</u>	<u>304 082</u>
Netto forpliktelse inklusive arbeidsgiveravgift	<u>-5 840 467</u>	<u>-1 852 532</u>
Årets pensjonskostnad fremkommer slik:		
Årets pensjonsopptjening DkP	3 340 888	3 053 761
Beregnet rentekostnad DkP	1 395 163	1 641 578
Amortisering av akkumulert tap/(gevinst)	0	512 172
- Forventet avkastning på pensjonsmidler DkP	-2 390 437	- 2 213 543
+ Amortisering av(reduisert)/økt forpliktelse ved pensjonspl.	<u>0</u>	<u>- 4 015 705</u>
Netto pensjonskostnad DkP	2 345 614	-1 021 737
Differanse mellom beregnet og betalt pensjonspremie	<u>451 465</u>	<u>427 370</u>
Endelige pensjonskostnader	<u>2 797 079</u>	<u>-594 367</u>

Det foreligger ingen eksakt avstemming mellom aktuarberegnet

premieinnbetaling,	7 382 472	3 703 879
-rentegaranti og administrasjonspremie	-394 326	-174 444
og årets bokførte pensjonspremie	<u>7 439 611</u>	<u>3 423 793</u>
Differansen,	<u>451 465</u>	<u>- 105 642</u>

må ses i sammenheng med:

- Ansattes medlemstilskudd til pensjonsordningen kr 1 177 044 er ikke medtatt
- Det er synliggjort uttrekk av rentegaranti – og administrasjonspremie som grunnlag for premiebeløpet som inngår i pensjonsmidlene. kr 394.326.
- Redusert pensjonsforpliktelse som følge av planendring knyttet til overgang av ny offentlig tjenstepensjon.
- Amortisering av akkumulert tap/gevinst gir utslag i 2019, men ikke i 2020.

Ved beregningen av pensjonskostnad og netto pensjonsforpliktelse m.v. er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet lønnsøkning	2,25 %	2,75 %
Forventet økning av G	2,0 %	2,5 %
Forventet pensjonsregulering	1,25 %	1,75 %
Antatt langsiktig avkastning	3,80 %	4,30 %
Korridor grense for amortisering av estimatavvik	10,00 %	10,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %

NOTE 16 - KORTSIKTIG GJELD BYKASSEN/LÅNEFOND

	2020
Kortsiktig gjeld til Bykassa	901 348
Totalt	901 348

Gjelder i hovedsak reguleringspremie til DKP som er betalt av premiefondet til Drammen kommune.

NOTE 17 - ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	2020
Betalbar skatt, ikke fastsatt	942 392
Forskuddstrekk	2 427 896
Diverse kortsiktig gjeld	10 493
Skatt sør, skyldig mva	7 415 097
Skyldig arb.g.avgift	1 914 848
Arb.g.avgift av avsatte, skyldig feriepenger	965 787
Skyldig feriepenger	6 710 208
Påløpte kostnader	2 637 674
Skyldig husbanktilskudd til Husbanken	5 175 780
Totalt	28 200 174

Påløpte kostnader kr. 2,6 mill. gjelder periodisering av driftskostnader tilpasset gjeldende år.

NOTE 18 - KOMPENSASJON FOR MERVERDIAVGIFT

DEKF har i 2020 opparbeidet momskompensasjon fra investeringer på totalt kr. 56 003 367. Dette inngår som finansiering i foretakets investeringsregnskap som egenkapitaltilførsel. Se note 14 og 21.

Momskompensasjon fra drift i 2020 utgjør totalt kr. 66 191 196.

Etter kompensasjonslovens § 16 skal det justeres for tidligere kompensert merverdiavgift der det skjer endringen i bruken eller ved overdragelse av bygg, anlegg eller annen fas eiendom. Det er ingen justering i 2020.

NOTE 19 - ÅRSVERK I FAST STILLING

Drammen Eiendom KF.		2020
Antall årsverk		108,75
Antall ansatte		112
Antall kvinner		60
% andel kvinner		54 %
Antall menn		52
% andel menn		46 %
Antall kvinner ledende stillinger		6
% andel kvinner i ledende stillinger		50 %
Antall menn i ledende stillinger		6
% andel menn i ledende stillinger		50 %

NOTE 20 – SYKEFRAVÆR

Sykefravær	2019			2020		
	Korttid	Langtid	Samlet	Korttid	Langtid	Samlet
Kvinner				1,61 %	8,32 %	9,93 %
Menn				1,16 %	8,17 %	9,33 %
Samlet	2,32 %	1,72 %	4,04 %	1,39 %	8,25 %	9,63 %

NOTE 21.

Investeringsregnskap Utbygging 31.12.2020

Prosj. nr	Prosjekter	Påløpt i 2020	Økonomi plan 2020	Re bevilgning	Rev. tertial 2020	Disp. Bud. 2020	Rest i kr
10318	Brandengen skole - utvidelse	31 464 012	100 000 000	0	-50 000 000	50 000 000	18 535 988
10340	Fjell 2020 - Fjell skole, flerbrukshall og aktivitetshus	13 054 922	72 000 000	0	0	72 000 000	58 945 078
11018	Mjøndalen skole (corona) - fornyelse skolegård	4 834 759	0	0	0	0	-4 834 759
	P01 Skole - SUM	49 353 693	172 000 000	0	-50 000 000	122 000 000	72 646 307
10325	Fjellhagen erstatningsbarnehage (Fjell 2020)	33 982 515	18 000 000	0	0	18 000 000	-15 982 515
	P02 Barnehager - SUM	33 982 515	18 000 000	0	0	18 000 000	-15 982 515
37125	Buskerudveien 38 - etablering av base	2 955 572	0	3 500 000	0	3 500 000	544 428
10362	Eikveien 54 (Drammensgården)	15 345 365	0	12 500 000	2 500 000	15 000 000	-345 365
10368	Åskollen HOD - helseknutepunkt	75 936 831	100 000 000	0	0	100 000 000	24 063 169
10369	Åskollen HOD - helseknutepunkt fase 2	503 595	0	0	0	0	-503 595
	P06 Institusjon og hjemmetjenester - SUM	96 954 284	100 000 000	16 000 000	2 500 000	118 500 000	21 545 716
11002	Lille Åsgaten 3, bolig - nybygg	16 044 268	0	11 000 000	0	11 000 000	-5 044 268
11003	Mikkelsveien, PU bolig med base - nybygg	972 045	0	3 200 000	0	3 200 000	2 227 955
11004	Aktiviteten, dagsenter for PU - nybygg	655 915	0	1 100 000	0	1 100 000	444 085
	P08 Sosialtjeneste, etablering og bolig - SUM	17 672 227	0	15 300 000	0	15 300 000	-2 372 227
10365	Assiden - Fotballhall	76 255 965	75 000 000	4 000 000	0	79 000 000	2 744 035
11010	Samfunnshuset, Cafe Undergrund - innv. oppgrader	7 702 411	0	2 500 000	0	2 500 000	-5 202 411
	P09 Kultur, fritid, og idrett - SUM	83 958 376	75 000 000	6 500 000	0	81 500 000	-2 458 376
11005	EPC/Enøk - kartlegging av energisparepotensial forr	2 429 411	0	11 088 000	0	11 088 000	8 658 589
	P19 DEKF - utvikling av eiendommer- SUM	2 429 411	0	11 088 000	0	11 088 000	8 658 589
10337	Aronsløkka skole - modulbygg 2019	0	0	500 000	0	500 000	500 000
10349	Brandengen skole - flerbrukshall	180 036	0	1 300 000	0	1 300 000	1 119 964
10354	Børresen skole - arealtilpasninger og inn klima adm	289 722	0	5 200 000	0	5 200 000	4 910 278
31020	Drammen kjøkken - Ny lokalisering	0	0	200 000	0	200 000	200 000
10384	Fjell 2020 - Fjell skole - garantitid	307 135	0	1 500 000	0	1 500 000	1 192 865
10218	Frydenhaug skole, nybygg	0	0	200 000	0	200 000	200 000
10378	Galterud skole - tilpasning 8. klasse 2019	180 456	0	300 000	0	300 000	119 544
10352	Gulskogen skole - modulbygg 2019	0	0	600 000	0	600 000	600 000
10344	Rødskog skole - modulbygg, utvidelse	0	0	500 000	0	500 000	500 000
11012	Solberg skole - garantitid	100 001	0	0	0	0	-100 001
10353	Strømsø skole - oppgradering Hovedbygg	297 272	0	500 000	0	500 000	202 728
10338	Øren Skole - flerbrukshall	0	0	1 500 000	0	1 500 000	1 500 000
10342	Øren skole - skoleutvidelse	1 746 499	0	2 000 000	0	2 000 000	253 501
36125	Åskollen skole - Bygg D	0	0	100 000	0	100 000	100 000
10358	Åskollen skole, ombygging - garantitid	0	0	200 000	0	200 000	200 000
11014	Stenseth skole - uteområde (1.150.000,-)	990 438	0	1 150 000	0	1 150 000	159 562
10318	Brandengen skole - Modulbygg riving	0	0	0	0	0	0
36999	Disponibelt - restarb., garantitid etc	0	0	1 362 000	0	1 362 000	1 362 000
	SUM Restarbeid/garantitid prosjekter før 2020	4 078 543	0	17 112 000	0	17 112 000	13 033 457
10383	Blichs gate 1 - kartlegging nytt bofelleskap	45 948	0	0	0	0	-45 948
38124	Holmestrandsv. 132-138 - omregulering	374 180	0	0	0	0	-374 180
38101	Korsveien 68 - botilbud for PU med base	594 178	0	0	0	0	-594 178
10367	Drammen Helsehus - relokalisering	45 373	0	0	0	0	-45 373
11007	Kinogården SBV - rehabilitering og oppgradering	212 871	0	0	0	0	-212 871
11006	Langeløkka barnehage - nybygg og utvidelse	318 519	0	0	0	0	-318 519
11013	Mjøndalen skole - utredning kapasitet, nye klasseron	48 695	0	0	0	0	-48 695
10379	Ung 11 - permanent lokalisering	829 221	0	0	0	0	-829 221
11001	Veivangen ungdomsskole - nybygg	184 319	0	0	0	0	-184 319
10377	Åskollen ungdomsskole - med flerbrukshall	1 675 671	0	0	0	0	-1 675 671
31000	Tidligfase prosjekter - disponible midler	0	30 000 000	0	0	30 000 000	30 000 000
	SUM Tidligfase prosjekter	4 328 974	30 000 000	0	0	30 000 000	25 671 026
31032	Tangen Hjemmetjenesten - innvendig ombygging	1 002 298	0	0	0	0	-1 002 298
31000	Generell investeringsramme - disponible midler	0	5 350 000	0	0	5 350 000	5 350 000
	SUM Generell investeringsramme	1 002 298	5 350 000	0	0	5 350 000	4 347 702
40020	Rådhuset, Engene 1 - langsiktig investeringsplan	-8 202 994	0	0	0	0	8 202 994
40023	Strømsø skole - ombygging toalettbygg	1 774 064	0	0	0	0	-1 774 064
	SUM Finansiert eksternt	-6 472 243	0	0	0	0	6 472 243
	TOTALT Utbygging	287 288 078	400 350 000	66 000 000	-47 500 000	418 850 000	131 561 922
	TOTALT Vedlikehold & miljø, og Bolig	44 536 780	80 700 000	4 700 000	21 000 000	106 400 000	61 863 220
	TOTALT	331 824 858	481 050 000	70 700 000	-26 500 000	525 250 000	193 425 142

Investeringsregnskap oppgradering, kjøp og strategisk kjøp 31.12.2020

Prosj. nr	Prosjekter	Påløpt i 2020	Økonomi plan 2020	Re bevilgning	Rev. tertial 2020	Disp. Bud. 2020	Rest i kr
36102	Aronsløkka skole - tilpasning hørselshemmede	111 565	0			0	-111 565
36101	Fjell skole - tilrettelegge helsesøster pav 4	0	0			0	0
36036	Killingrud skole – ombygging av auditoriet	206 116	0			0	-206 116
36035	Åsen skole - ombygning Mediatek, musikkrom, foldevegg	0	0			0	0
36016	Åskollen skole - ombygginger bygg F	342 301	0			0	-342 301
<i>P01 Oppgrad. av skolebygg - Husleiekorrigeres - SUM</i>		<i>659 982</i>	<i>3 000 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>3 000 000</i>	<i>2 340 018</i>
36005	Aronsløkka skole - taktekking	1 413 170	0			0	-1 413 170
36011	Børresen skole - bytte vinduer bygg A	386 659	0			0	-386 659
36111	Børresen skole - oppussing kantinekjøkken bygg B	330 083	0			0	-330 083
36013	Fjell skole - fjerne foldedørene i pav 5	119 152	0			0	-119 152
36026	Kjøsterud skole - nye mellomdører korridorer	414 613	0			0	-414 613
36120	Kjøsterud skole - pusse opp rom 241	180 954	0			0	-180 954
36027	Krokstad skole - bad og toalett	0	0			0	0
36030	Marienlyst skole - rehab. tak og luker	77 244	0			0	-77 244
36119	Svensedammen skole - ny utgangsdør, vinduer	0	0			0	0
36034	Tangen skole - oppgradering garderobes, dusjer	767 124	0			0	-767 124
36004	Øren skole - nye innerdører 1.etg, uetg.	549 127	0			0	-549 127
<i>P01 Oppgrad. av skolebygg - oppgr. bygningsmasse - SUM</i>		<i>4 238 125</i>	<i>9 400 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>9 400 000</i>	<i>5 161 875</i>
P01 Oppgrad. bygn.masse skolebygg - TOTALT		4 898 108	12 400 000	0	0	12 400 000	7 501 892
32020	Konnerud BH - vognskjul	114 831	0			0	-114 831
32015	Strømsø BH - flytte vognskur	319 656	0	500 000		500 000	180 344
<i>P02 Oppgrad. av barnehage - Husleiekorrigeres - SUM</i>		<i>434 487</i>	<i>0</i>	<i>500 000</i>	<i>0</i>	<i>500 000</i>	<i>65 513</i>
32011	Aronsløkka BH - bytte innerdører	324 426	0			0	-324 426
32024	Lilleløkka BH - nytt kjøkken hovedbygg	253 233	0			0	-253 233
32023	Sørbyløkka BH - lage plass for søppeldunker	0	0	700 000		700 000	700 000
<i>P02 Oppgrad. av barnehage - SUM</i>		<i>577 659</i>	<i>1 500 000</i>	<i>700 000</i>	<i>0</i>	<i>2 200 000</i>	<i>1 622 341</i>
P02 Oppgrad. bygn.masse barnehage - TOTALT		1 012 146	1 500 000	1 200 000	0	2 700 000	1 687 854
35002	Fjell BSS - resepsjon og terrasse	361 506	0	600 000		600 000	238 494
35034	Haglund omsorgsboliger - utskifting tak	1 089 344	0			0	-1 089 344
35011	Landfalløya BSS - branntekniske tiltak	0	0			0	0
35012	Landfalløya BSS - nye utvendige persiener	0	0			0	0
35001	Strømsø BSS - oppgradere skyllerom	0	0			0	0
35003	Strømsø BSS - varmegardin, respsjon	399 924	0	400 000		400 000	76
P06 Oppgrad. bygn.masse Inst. og hjemmetj. - TOTALT		1 850 774	6 150 000	1 000 000	0	7 150 000	5 299 226
38131	Rådhusgata 12, andel 10, Torget brl. Kjøp omsorgsbolig 2020 (846 582	0			0	-846 582
38093	Store Landfall Øvre 19 - prosjektering utleiebolig (mk=1)	-95 811	0			0	95 811
38132	Bråtaveien 18, andel 48 (mk=0H) (kjøp oms.bolig)	683 952	0			0	-683 952
38133	Løkkeveien 7 (MK=1) (kjøp bolig 2020)	3 983 740	0			0	-3 983 740
38134	Bråtaveien 18, andel 45 (mk=0H) (kjøp oms.bolig)	683 775	0			0	-683 775
P08 Kjøp bolig - TOTALT		6 102 237	17 650 000	0	0	17 650 000	11 547 763
Innvendig oppgradering						0	0
37094	Anchersens vei 6 - oppgr. av elfordelinger, pipebeslag	765 295	0			0	-765 295
37042	Kollerudveien 6 A - montere lufteventiler	344 782	0			0	-344 782
37115	Konggata 28 - gjenoppbygning etter brann	402 433	0			0	-402 433
37169	Løkkeveien 5 - renovering innvendig	723 734	0			0	-723 734
37021	Nedre Kjøsterudsgate 7 - oppgr. koridorer	968 185	0			0	-968 185
37065	Stiboltsgate 9 (mk=1) - oppgr. kurs komfyr	61 805	0			0	-61 805
37151	Strandveien 54 (MK=1) - oppgr. tak	214 133	0			0	-214 133
37152	Strandveien 58 og 58 A (MK=1) - oppgr. tak, 4 leiligheter	400 948	0			0	-400 948
37153	Strandveien 58 og 58 A (MK=1) - oppgr. VVS, 4 leiligheter	177 482	0			0	-177 482
37101	Smithestrømsveien 1 - oppgr. kjøkken H0101	271 700	0			0	-271 700
Utvendig oppgradering						0	0
37159	Fjellsveien 19 - bytte vinduer, terassedører	197 500	0			0	-197 500
37161	Lassebakken 1 A-C - maling fasade	75 000	0			0	-75 000
37171	Lassebakken 1 A-C - utbedring utv. kledning	194 358	0			0	-194 358
37165	Moreneveien 41 - rehab. fasade	942 108	0			0	-942 108
37166	Nedbergkollveien 6 - rehab. fasade	352 539	0			0	-352 539
37160	Stillerudveien 64 - bytte vinduer, terassedører, støttemur	393 862	0			0	-393 862
P08 Oppgrad. bygn.masse Sosialtj., etablering og bolig -		6 485 864	8 150 000	0	0	8 150 000	1 664 136

Drammen Eiendom KF

Prosj. nr	Prosjekter	Påløpt i 2020	Økonomi plan 2020	Re bevilgning	Rev. tertial 2020	Disp. Bud. 2020	Rest i kr
33014	Drammensbadet - skifte sirkulasjonskretsen på varmt tappev.	217 528	0	500 000		500 000	282 472
33021	Drammensbadet - skifte rør tappevann, sprinkel tørrdelen	0	0			0	0
34503	Drammenshallen - oppgr. foaje, garderobe og dusjer (fordel A	0	0			0	0
34502	Drammensbadet - oppgradering solskjerming	241 660	0			0	-241 660
P09 Oppgrad. bygn.masse Kultur, fritid, og idrett - TOTAL		459 188	2 600 000	2 500 000	0	5 100 000	4 640 812
34010	Brannstasjon Mjøndalen - oppdatering brannskiller	0	0			0	0
34002	Gamle rådhus, tårnbygget - oppgr. toaletter	0	0			0	0
P14 Oppgrad. bygn.masse Ledelse, styring og administræ		0	2 500 000	0	0	2 500 000	2 500 000
30076	Bikkjestykket BH - skifte varmpumpe	129 375	0			0	-129 375
30045	Bragernes skole - skifte panelovner	903 450	0			0	-903 450
30046	Børresen skole - oppgr. ventilasjonsanl. skolebygget	0	0			0	0
30078	Drammen Kjøkken - ny varmpumpe	188 459	0			0	-188 459
30079	Drammensbadet - endre vanninntaket	221 531	0			0	-221 531
30026	Drammensbadet - nytt alarmsystem, el-kasset for boblebad	148 587	0			0	-148 587
30054	Drammensbadet - oppgr. renseanl. vanninntak	267 153	0			0	-267 153
30080	Drammensbadet - skifte køye-belysning	99 716	0			0	-99 716
30074	Drammenshallen - san. tank, bio beredskap, SD oppgrad fyrr	886 941	0			0	-886 941
30081	Drammenshallen - fjerne oljetank, konv. til biodrift, fjerne elek	88 072	0			0	-88 072
30083	Drammenshallen - skifte hovedbryter hovedtavle	154 656	0			0	-154 656
30084	Ekes skole - ny el-hovedtavle, underfordelinger, søylepunkter	0	0			0	0
30028	Fjell BSS - 2 stk. nye ventilasjonsaggr.	78 271	0			0	-78 271
30085	Fjell bydelshus - oppgr. lys	577 024	0			0	-577 024
30086	Fjell skole - oppgr. lavtemp løsning, progr. energiflytt	324 625	0			0	-324 625
30042	Fredholt BSS - forsterking el-kjel	110 606	0			0	-110 606
30024	Marienlyst Energisentral - lakekretsen. Ny kum stengeventiler,	94 481	0			0	-94 481
30002	Marienlyst Energisentral - utsk. kompressor LT1, skruekompr	9 845 915	0		12 000 000	12 000 000	2 154 085
30065	Software styringsystemer - oppgradering	762 110	0			0	-762 110
30075	St. Hansberget BH - oppgr. ventilasjon, ventbygg	219 061	0			0	-219 061
30003	Strømsø BSS - oppgr. styrings system fyrrømmet	934 874	0			0	-934 874
30059	Svensedammen skole - bytte lamper korridorer 1982 del	68 711	0			0	-68 711
30068	Torgisen - erstatte tæret stål med plastkomp., ny rørveksler	875 210	0			0	-875 210
30088	Tømmerås skole - oppgr. lys varme	663 090	0			0	-663 090
30073	Wergelands gate 11, garasjebygg - fjerne tank	146 195	0			0	-146 195
Oppgrad. bygn.masse - tekniske anlegg - TOTALT		17 788 110	12 500 000	0	12 000 000	24 500 000	6 711 890
SUM Strategiske eiendomskjøp		0	17 250 000	0	9 000 000	26 250 000	26 250 000
Vedlikehold & Miljø		2 690 824	0	0	0	0	-2 690 824
30951	Aronsløkka skole (corona) - maling, belegg, innedører	1 223 482	0	0	0	0	-1 223 482
30952	Bråta BSS (corona) - terrasedører, plattning rekkverk	21 780	0			0	-21 780
30953	Haglund omsorgsbolig (corona) - ytterdører	77 350	0			0	-77 350
30954	Langrand Bofelleskap (corona) - oppgr. 8 leiligh.	42 570	0			0	-42 570
30955	Fredholt BSS (corona) - oppgr. kontorer	75 240	0			0	-75 240
30956	Svelvik samfunnshus (corona) - nytt takbelegg	397 103	0			0	-397 103
30957	Tømmerås skole (corona) - vinduer, lite tak	853 299	0			0	-853 299
Bolig		3 272 935	0	0	0	0	-3 272 935
30958	Aabysgate 13A (corona) - oppgr. fasade, etterisolering	401 200	0			0	-401 200
30959	Berggården (corona) - støpe nytt dekke i svalgang	98 015	0			0	-98 015
37170	Hagatjernveien 123 - 129 (corona) - nye terrasser/ytterdører/ \	668 707	0			0	-668 707
30960	Hagatjernveien 16 (corona) - oppgr. el-anlegg 4 leiligh.	42 821	0			0	-42 821
30961	Løkkeveien 4 (corona) - rive garasje, nye uteboder	272 196	0			0	-272 196
37167	Løkkeveien 5 (corona) - rehab. fasade, tak, drenering	496 501	0			0	-496 501
37142	Myrabakken 60 (corona) - bytte tak, rep. garasje, oppgr. pipe	25 183	0			0	-25 183
37144	Sandvollen 31 (corona) - oppgr. vinduer,terr.dører,kjeller vindu	482 323	0			0	-482 323
30962	Solløsgata 27 (corona) - Ny VA, nye dører og vinduer, el-anleg	622 880	0			0	-622 880
30963	Strandveien 54 (corona) - bytte tak og vinduer	106 291	0			0	-106 291
30964	Trostefaret 5 (corona) - fase ut slamavskiller, nytt avløp	56 818	0			0	-56 818
SUM DEKF - Koronatilsudd		5 963 759	0	0	0	0	0
TOTALT Vedlikehold & miljø, og Bolig		44 536 780	80 700 000	4 700 000	21 000 000	106 400 000	61 863 220

Endringer i forhold til økonomiplan:

Opprinnelig tildeling øk.plan

- Investering utbyggingsprosjekter	400 350 000
- Investering Vedlikehold & miljø, og Bolig	80 700 000
- Totalt økonomiplan	481 050 000

Rebevilgning fra 2019:

- Re bevilgning gamle Svelvik	2 500 000
- Re bevilgning gamle Drammen	40 600 000
- Re bevilgning gamle Nedre Eiker	27 600 000
- Totalt	70 700 000

Endringer tertial:

- Brandengen skole – utvidelse, periodisering	-50 000 000
- Strategisk eiendomskjøp	9 000 000
- Eikveien 54 (Drammensgården)	2 500 000
- Marienlyst Energisentral	12 000 000
- Totalt	-26 500 000

Totalt budsjett med endringer i løpet av året 525 250 000

Dette inkluderer ikke ekstraordinære «Korona» midler (kr. 24,0 mill.).

Finansiering av investeringer 2020

Ferdigstilte- og prosjekter under utførelse (note 21)	331 824 858
Årets finansieringsbehov	331 824 858

Finansiering:

Planlagt opptak av lån	189 200 879
Midler fra salg	26 099 540
Investeringstilskudd	60 521 072
Momskompensasjon fra egne investeringer	56 003 367
Sum Finansiering (til Note 21)	331 824 858

Det vises for øvrig til kap. 12 Kontantstrømanalyse og note 9 Anlegg og 14 Egenkapital.

VEDLEGG 4

Drammensbadet KF – Årberetning og årsregnskap 2020

DRAMMENSBADET KF

Saksnr. **Møtedato**
05/21 10.02.2021

REGNSKAP OG ÅRSRAPPORT FOR 2020

Vedtak:

1. Styret vedtar fremlagt årsmelding med balanse- og resultatregnskap for 2020.
2. Uteblitt inntekt sammenlignet med 2019, utgjør kr 20,3 mill. Dette beløpet har vi delvis fått kompensert med et ekstraordinært tilskudd fra Drammen kommune på kr 12,2 mill. per andre tertial. Drammen kommune har ikke kompensert inntektstap grunnet pandemien for resten av året. Inntektstapet for tredje tertial er på er kr 8,11 mill. Samtidig har vi reduserte kostnader, hovedsakelig lønnskostnader.
3. Årets resultat ble et underskudd på kr 510 727,-. Hovedårsaken til underskuddet er svikt i inntekter grunnet stengt anlegg i fem måneder og begrenset besøkskapasitet.
4. Årets underskudd tilføres annen egenkapital. Egenkapital per 31.12.2020 blir etter dette kr - 2 640 335,-.
5. Styret ber om at Drammen kommune kompenserer Drammensbadet med kr 2 640 335,- slik at egenkapitalen nullstilles.
6. Vi har hatt et underforbruk vedr. personalkostnader i 2020 jmf. budsjett. Dette skyldes omdisponering av ansatte i en periode med stengt anlegg og redusert behov for vikarer.
7. Styret vil belyse Drammensbadets utfordring i forhold manglende resultatoppgjør. Lavt besøkstall med et anlegg som kun har vært åpent i syv måneder og med halvert besøkskapasitet pga. smittevern, når vi har vært åpent. I tillegg var ikke utebadet åpent sommeren 2020 av økonomiske grunner.
8. Etter 12 års drift, ser vi også at kostnader knyttet til teknisk vedlikehold for å drifte anlegget på en forsvarlig måte, øker. Høyere driftsrelaterte kostnader som følge av slitasje og alder i tiden fremover må påregnes.
9. Vi har gjennomført skolesvømming i 2020 med 10 959 besøk av elever i første til fjerde trinn. Grunnet stengt anlegg og flere klasser/skoler i karantene, er det færre som har fått mulighet til svømmeopplæring i skolens regi. 78,77 % av «gamle» Drammen kommune sine elever på fjerde trinn er klassifisert som svømmedyktige i forhold læreplanens kompetansemål, per skoleåret 2019/2020.

ÅRSREGNSKAP 2020

DRAMMENSBADET KF

Innledning

Drammen kommunes mål med eierskapet er å eie og drive kommunens badeanlegg. Drammensbadet KF skal ivareta kommunens forpliktelse til å gjennomføre svømmeopplæring og tilfredsstille behov for idrettsaktivitet, opplæring, rekreasjon og helsefremmende tiltak. Drammensbadet KF skal driftes med størst mulig grad av selvfinansiering.

Foretakets formål er å drive kommunens badeanlegg på en aktiv og forretningsmessig forsvarlig måte, i henhold til forutsetninger for tildeling av statlige spillemidler. Badeanlegget skal fremstå som moderne og innbydende, med tilbud til alle mennesker, uavhengig av alder og funksjonsnivå. Dette skal oppnås ved kontinuerlig fokus på kvalitet i alle ledd, opplevelser og lønnsomhet og ved at Drammensbadet KF utvikler seg i takt med samfunnet for øvrig.

Drammensbadet leverer et negativt resultat på kr 510 727,-.

Utvalgte nøkkeltall

Antall besøkende ble 163 960. Dette er 91 040 færre enn revidert budsjett. Dette gir i gjennomsnitt 453 besøkende fordelt på 362 dager i 2020. Utvalgte nøkkeltall for driften:

	Resultat 2020	Opprinnelig budsjett 2020	Revidert budsjett 2020	Avvik mot revidert budsjett	Avvik i %	Resultat 2019
Inntekt	kr 21 021 846	Kr 43 435 000	kr 31 826 000	kr -10 804 154	-33,94 %	kr 41 328 350
Besøk, antall	163 960	345 000	255 000	-91 040	-35,73 %	339 816
Omsetning per besøk	kr 128,27	Kr 125,90	kr 124,80	kr 3,47	2,78 %	kr 121,62

Tabell 1: Tabellen viser resultatene for 2020 på de måltallene vi rapporterer på, mot budsjett og sammenlignet med resultatet for 2019.

Årlig husleiekostnad på kr 22 865 747 utgjorde mer enn 100 % av netto inntekter i år 2020.

Våre verdier

Vi har jobbet videre med å skape eierskap hos alle ansatte vedr. våre verdier for 2020: Glede, Energi, Trygghet, Respekt, Åpenhet. Disse brukes i det daglige og løftes frem på personalmøter og i medarbeidersamtaler. Verdiene er utgangspunkt for interne diskusjoner på hvordan vi skal arbeide for å drive og utvikle Drammensbadet.

Personal

Drammensbadet har per 31.12.2020, 44 fast ansatte. De ansatte er fordelt på til sammen 34 årsverk. I tillegg er ca. 30 personer tilknyttet som ekstrahjelp og vikarer. Det er lav turnover blant de fast ansatte.

I sommer mistet vi vår driftsleder da han meget uventet fikk et illebefinnende på vei inn til jobb. Til tross for tidlig og god innsats med livreddende førstehjelp, sto ikke livet hans til å redde. Denne hendelsen har preget mange av de ansatte på ulike måter i 2020.

Likestilling og diskriminering

Vi jobber for å vedlikeholde en ansattgruppe som i stor grad skal "speile" befolkningssammensetningen i Drammen kommune (stort mangfold). Det er 52,3 % kvinnelige ansatte, og 47,7 % mannlige ansatte. Det er 50,0 % menn og 50,0 % kvinner ansatt i høyere stillinger.

Arbeidsmiljø og opplæring

Arbeidsmiljøet vurderes generelt som godt. Det er avholdt et allmøte innen nedstenging av anlegget og flere avdelingsmøter. Det har vært begrenset med fysiske samlinger for ansatte grunnet smittevern og restriksjoner i forhold COVID-19. Det har uansett vært et høyt fokus på HMS/sikkerhet/beredskap/arbeidsmiljø/bedriftshelsetjeneste. Møte for nye ansatte gjennomføres med daglig leder to ganger årlig. Det er gjennomført brann- og evakueringsøvelser. Førstehjelpskurs på land og i vann, samt hjertestarterkurs har vært arrangert internt av våre egne instruktører og i samarbeid med *Blodstrupmoen Norge AS*.

HMS

Det er registrert 15 hendelser blant våre gjester, og av skader er det kutt- og fallskader som dominerer. Det er registrert syv tyverier fra garderobene i løpet av 2020, som alle er behandlet i HMS-gruppen. Det er registrert fire skader på ansatte. HMS-gruppen har hatt fem møter, i tillegg til treparts møter. Det er gjennomført vernerunder i alle avdelinger og ROS-analyser er oppdatert. Det ble opprettet et beredskapsteam som fra mars måned har hatt ukentlige møter for å vurdere COVID-19-situasjonen og vurdere tiltak løpende. COVID-19 har preget virksomheten og alle ansatte i 2020. Det har vært fokusert på smittevern og tilhørende tiltak for en forsvarlig drift, når det har vært mulig å holde anlegget åpent.

Sykefravær

Sykefraværet i 2020 ble på 13,96 %, som er en nedgang fra 16,54 % i 2019. Tallene er ikke helt sammenlignbare da mye fravær i 2020 er relatert til COVID-19. Korttidsfraværet utgjør 3,41 prosentpoeng av det totale sykefraværet. Fraværet er i hovedsak ikke jobberelatert sykdom. Alt sykefravær er behandlet i henhold til IA-avtalen. Sykefraværet er fulgt opp i HMS-møter, ledermøter og personalmøter. Administrasjonen fortsetter med planlagt oppfølgingsarbeid i 2021 for oppnåelse av et høyere nærvær. Administrasjonen henter bistand fra, og samarbeider med, arbeidslivssenteret, bedriftshelsetjenesten og personalavdelingen i Drammen kommune.

Praksisplasser

Det har i løpet av året ikke vært noen i praksis hos oss.

Overordnede delmål for virksomheten:

Delmål 1: Drammensbadet skal ha fornøyde kunder, som opplever trygghet og god service.

Antall besøkende ble 163 960, som er 91 040 færre enn revidert budsjett.

Drammensbadet har i 2020 hatt en nedgang i antall medlemmer grunnet COVID-19. I starten på året var det en oppgang i antall medlemmer i avdeling trening og velvære inntil anlegget ble stengt 12.03.2020. Generelt er det færre som kjøper årskort på bad og dette er en negativ trend som har utviklet seg de siste årene på flere badeanlegg i Norge. Vi har iverksatt mange gode tiltak for å trygge våre gjester i forhold smittevern og sikkerhet.

Kundeundersøkelse

Drammensbadet har i samarbeid med Badelandene deltatt i en kundeundersøkelse som er gjort for badeanlegg i Norge. Vi har mottatt en individuell rapport fra denne undersøkelsen med funn som kan gi oss grunnlag for vekst og etter hvert økt lønnsomhet. 93,55 % har svart at de vil anbefale Drammensbadet til andre, men vi fikk også klare tilbakemeldinger om behov for forbedringer og fornyelser. Ledelsen ved Drammensbadet vil jobbe videre med resultatet fra denne undersøkelsen. I perioden med stengt anlegg, har vi utført diverse arbeider og utbedringer for å bedre opplevelsen for våre gjester.

Delmål 2: Drammensbadet skal være et rent og innbydende badeanlegg med godt vedlikehold.

Det er løpende behov for vedlikehold av anlegget. Høye kostnader for vedlikehold er en utfordring for Drammensbadet. Vi ser at det trengs ekstra vedlikehold for å fremstå som innbydende og moderne etter 12 års drift og med et snitt på ca. 950 gjester daglig under normale forhold. Vi har gode rutiner på hvordan saker meldes til utleier Drammen Eiendom. Renholdet er krevende ved anlegget og vi har kontinuerlig fokus på dette arbeidet, samt på forbedringsmuligheter. I perioden med stengt anlegg er det utført ekstra utvidet vedlikehold og renhold.

Delmål 3: Drammensbadet skal ha motiverte, lojale og kompetente ansatte.

Se tekst om «Personal».

Delmål 4: Drammensbadet skal ha spennende aktiviteter og flere arrangement av god kvalitet.

Vi har gjennomført skolesvømming i 2020 med 10 959 besøk av elever i første til fjerde trinn. Grunnet stengt anlegg og flere klasser/skoler i karantene, er det færre som fått mulighet til svømmeopplæring i skolens regi. 78,77 % av «gamle» Drammen kommune sine elever på fjerde trinn, er klassifisert som svømmedyktige i forhold læreplanens kompetansemål.

All svømmeopplæring for skolebarn i «gamle» Drammen kommune på første til fjerde trinn gjennomføres av instruktører ved Drammensbadet. Velkomstklasser gis svømmeopplæring i skolens høst- og vinterferie. Det er sprengt kapasitet i kursbassenget og vi hadde ønsket oss flere basseng for å starte vanntilvenning/svømmeopplæring allerede med barn i barnehage. Drammensbadet har hatt egne svømmekurs for voksne en kveld per uke.

Grunnet smittevernstiltak og stor usikkerhet ved planleggingen av sommerskole i forhold åpning av badeanlegget sommeren 2020, har det dessverre ikke vært noe samarbeid med svømmeopplæring for kommunens sommerskole. Vi har leid ut kursbassenget på fast basis til flere aktører; DSK, Senter for oppvekst, Revmatikerforeningen og Trimmen. Flipper og Plaskedammen har hatt baby- og småbarnsvømming. Sporadisk utleie har vært til dykkerklubb, triatlon etc.

Drammen Svømmeklubb (DSK) fikk i 2020 ikke mulighet til å gjennomføre sitt årlige svømmestevne «Marienlyst Open», grunnet stengt anlegg.

Vår årlige vanddisco ble i 2020 arrangert fredag 21.02, noe som var greit besøkt.

Treningsavdelingens gruppetimer og de ekstra spesialtimene i vann og på land, har vært godt besøkt i den perioden vi har hatt åpent. For å overholde god avstand på min. 1 meter reduserte vi antall deltakere på alle gruppetimer til maks 15 stk. når vi åpnet opp for gruppetrening igjen i høst.

Fokus i 2020 var å beholde det gode oppmøtet på våre seniortimer. Grunnet smitterisiko valgte naturlig nok flere medlemmer i denne gruppen å ikke delta på slike timer.

Vi har arrangert «åpent hus» på trening i februar, med ca. 80 gjester. Dette gjør vi for å øke synligheten for vårt tilbud på trening, i tillegg til at våre medlemmer kan være ambassadører og ta med seg noen venner på trening.

Delmål 5: Drammensbadet skal være et synlig og profilert trenings- og opplevelsesanlegg i Drammensregionen

Vi bruker sosiale media som markeds-/synlighetskanal, med «levende» bilder/video og digital annonsering/ «content marketing». Vi har utviklet hjemmesiden litt mer og den hjelper oss å formidle saklig informasjon og gode opplevelser. Infoskop brukes aktivt i anlegget. Der reklamerer vi om alt som skjer på huset. Reklame for Drammensbadet har vært vist på kinoen i Drammen. Helsepuls har vist reklame for oss på diverse venteværelser på legekantor etc. i «gamle» Buskerud. Instagramkontoen til Drammensbadet har 1343 følgere. Facebook har blitt en god plattform for regelmessig informasjon, kampanjer og publisering av nyheter. Vi har 12 870 følgere på Facebook.

Økonomi

Inntekter

Uteblitt inntekt sammenlignet med 2019 utgjør kr 20,31 mill. Dette beløpet har vi delvis fått kompensert med et ekstraordinært tilskudd fra Drammen kommune på kr. 12,20 mill. per andre tertial. Det ble innført et statelig vedtak i tråd med styrets vedtak vedr. stengt anlegg fra 12.03.20. I perioden med stengt anlegg har vi hatt begrenset med inntekter. I tillegg har vi hatt begrensninger på antall besøkende fra åpningen av anlegget i juni måned grunnet pandemien.

Inntektstap grunnet pandemien for resten av året er kr 8,11 mill. Styret ber om at Drammen kommune kompenserer Drammensbadet med kr 2 640 335,- slik at egenkapitalen nullstilles.

Driftsinntektene ble lavere enn revidert budsjett med kr 10,80 mill.

Inntekter på badebilletter og årskort ligger kr 7,64 mill. lavere enn revidert budsjett. Færre antall besøkende enn budsjettet med i 2020, kan forklare dette.

Salg i kafé/badebutikken ligger samlet bak revidert budsjett på kr 0,55 mill. Årsaken til det er nok av samme grunn med endring i besøk fra tidligere år. Kurs og utleie av basseng ligger under budsjett med kr 0,20 mill.

Besøkstallet var 91 040 lavere enn revidert budsjett. Omsetningen per kunde ble på kr 128,27 for hele året, som er høyere enn budsjett med kr 3,47. Totale driftsinntekter for 2020 utgjør kr 21,02 mill.

Mottatt og inntektsført tilskudd fra Drammen kommune på kr 35,71 mill. er i tråd med revidert budsjett, inkludert ekstra tilskudd på kr 12,2 mill. per andre tertial.

Innkjøp til videresalg

Det er gjennomført varetelling og bokført beholdningsendring per 31.12. Verdi på varelager har gått ned med 0,128 mill. Gjennomsnittlig dekningsgrad er 43 % i kafé og 56 % i badebutikken. Grunnet stengt anlegg i over fem måneder har det blitt et stort svinn i kafé med mange varer som har gått ut på dato.

Personalkostnader

Personalkostnadene er kr 4,19 mill. lavere enn budsjett. Dette skyldes omdisponering av ansatte i en periode med stengt anlegg og redusert behov for vikarer. I tillegg hadde vi tidligere i år en besparelse på kr 300 000 før anlegget ble stengt.

Driftskostnader

Driftskostnadene er kr 1,93 mill. lavere enn budsjettet.

Fortsatt drift

Styret anser grunnlaget som godt for fortsatt drift, forutsatt innvilget økt tilskudd fra Drammen kommune. Ekstra tilskudd må innvilges for å dekke opp den negative egenkapitalen.

Regnskapet viser en negativ egenkapital på kr 2 640 335,-.

Årsresultat for 2020

Årets resultat er underskudd på kr **510 727 som** føres mot annen egenkapital.

RESULTATREGNSKAP DRAMMENSBADET KF

2020

	Regnskap	Regnskap	Revidert budsjett	Avvik	
	2019	2020	2020		
3 SALGS- OG DRIFTSINNTEKT					
30	Salgsinntekt kafè, inkl velværekafè	-4 911 783	-2 320 398	-4 081 000	-1 760 602
	Salgsinntekt badebutikk	-1 573 745	-825 677	-1 380 000	-554 323
31	Salgsinntekt billetter og kort	-28 535 813	-14 476 452	-22 064 000	-7 587 548
36	Kurs	-2 960 002	-1 628 538	-2 341 000	-712 462
	Utleie basseng, treningssal etc	-3 061 407	-1 420 381	-1 666 000	-245 619
	Vannbehandling Frydenhaug	-285 600	-350 400	-294 000	56 400
SUM SALGS- OG DRIFTSINNTEKT					
		-41 328 350	-21 021 846	-31 826 000	-10 804 154
	Tilskudd Drammen kommune	-22 721 760	-23 508 000	-23 508 000	0
	Ekstra tilskudd Covid 19 per 2 tert.		-12 200 000	-9 400 000	2 800 000
SUM INNTEKTER					
		-64 050 110	-56 729 846	-64 734 000	-8 004 154
4 VAREKOSTNAD					
	Innkjøp kafè	2 176 336	1 211 073	2 066 000	854 927
	Innkjøp badeartikler	930 335	351 955	690 000	338 045
	Beholdningsendring varetelling	-153 671	127 923		-127 923
SUM VAREKOSTNAD					
		2 953 000	1 690 951	2 756 000	1 065 049
5 LØNSSKOSTNAD					
50	Lønn ansatte	22 165 637	17 771 594	19 731 500	1 959 906
53	Annen oppgavepliktig godtgjørelse	368 000	347 417	382 000	34 583
54	Arbeidsgiveravgift og pensjonskostnad	6 346 963	4 428 695	5 597 000	1 168 305
58	Offentlig refusjon vedrørende arbeidskraft	-3 046 468	-2 112 713	-1 240 000	872 713
59	Annen personalkostnad, yrkesskadefors	29 169	61 788	215 000	153 212
SUM LØNSSKOSTNAD					
		25 863 302	20 496 781	24 685 500	4 188 719
6 AV- OG NEDSKRIVNINGER					
60	Av- og nedskrivninger	799 773	830 448	1 175 000	344 552
6 DRIFTSKOSTNADER					
62	Energi, brensel og vann vedr produksjon	4 703 999	3 826 639	4 893 000	1 066 361
63	Kostnader lokaler	26 236 429	25 308 736	26 121 000	812 264
64	Leie driftsmateriale	548 300	489 236	600 000	110 764
65	Verktøy, inventar og driftsmateriale	1 533 590	1 698 876	1 383 500	-315 376
66	Reparasjon og vedlikehold	1 112 943	518 422	720 000	201 578
67	Fremmed tjeneste	885 214	863 154	875 000	11 846
68	Kontorkostnad, trykksak o.l	384 849	339 432	380 000	40 568
69	Telefon, porto o.l	30 645	21 280	25 000	3 720
SUM DRIFTSKOSTNADER					
		35 435 970	33 065 775	34 997 500	1 931 725
7 ANNEN DRIFTSKOSTNAD					
70	Kostnad transportmidler	27 942	10 328	40 000	29 672
71	Kostnad og godtgj for reiser, diett, bil o.l	6 299	979	15 000	14 021
73	Salgs-, reklame, og representasjon	442 303	531 703	535 000	3 297
74	Kontingent og gave	39 000	29 175	40 000	10 825
75	Forsikring skade, ansvar kunder	26 955	111 108	25 000	-86 108
77	Annen kostnad	411 412	234 811	310 000	75 189
78	Differanse på kassaoppgjør	0	0	0	0
SUM ANNEN DRIFTSKOSTNAD					
		953 910	918 105	965 000	46 895
SUM KOSTNADER					
		66 005 955	57 002 059	64 579 000	7 576 941
8 FINANSFINNTEKT OG KOSTNAD					
80	Renteinntekt, bankinnskudd	-80 278	-41 066	0	41 066
81	Finanskostnad	227 773	279 579	155 000	-124 579
RESULTAT					
		2 103 340	510 727	0	-510 727

Balanse pr. 31.12. - Drammensbadet KF

	Note	2020	2019
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Inventar og driftsmidler	2	5 781 526	5 178 088
Finansielle anleggsmidler	3	10 000	10 000
Sum anleggsmidler		5 791 526	5 188 088
Omløpsmidler			
Varelager	6	555 569	683 492
Kortsiktige fordringer	12	1 421 373	806 459
Forskuddsbetalt kostnad		38 800	0
Kontanter/kasser		66 250	66 250
Bank		2 091 616	-483 486
Sum Omløpsmidler		4 173 608	1 072 715
Sum Eiendeler		9 965 134	6 260 803
Gjeld og Egenkapital			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital	4	-619 462	-619 462
Annen egenkapital	4	3 259 797	2 749 070
Sum Egenkapital		2 640 335	2 129 608
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Gjeld Drammen kommune (inkl forpliktelser)	5	-6 358 280	-3 987 389
Sum Langsiktig gjeld		-6 358 280	-3 987 389
Kortsiktig gjeld			
Skatter og avgifter		-1 731 024	-1 111 483
Kortsiktig gjeld	7	-2 201 223	-1 533 482
Leverandørgjeld		-2 314 943	-1 758 058
Sum kortsiktig gjeld		-6 247 190	-4 403 023
Sum Egenkapital og gjeld		-9 965 134	-6 260 803

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET FOR 2020

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk for små foretak. Følgende regnskapsprinsipper er fulgt:

- * Salgsinntekter inntektsføres i henhold til opptjeningsprinsippet, når varen er levert eller tjenesten utført.
- * Driftsutgifter utgiftsføres når disse er kjent.
- * Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år fra balansedagen. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.
- * Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie eller bruk. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes å ikke være forbigående. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er tilstede.
- * Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.
- * Skatt beregnes ikke, siden foretaket ikke er skattepliktig.

Note 2 - Anleggsmidler

Varige driftsmidler aktiveres og avskrives dersom levetiden er mer enn 3 år og dersom kostpris utgjør mer enn 15 000,-. Anleggsmidlene avskrives lineært over den økonomiske levetiden. Levetiden for nye anleggsmidler følger vurderingsreglene i § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. Avskrivningene starter måneden etter at investeringen er gjort.

Totale investeringer i 2020 utgjorde kr 1 433 885,-.

Årets avskrivning er basert på en forventet levetid på hhv. 3, 5, 10 og 20 år.

Tekst	EDB og kontor-maskiner	Inventar/utstyr	Rense/basseng-utstyr	Kantine/kjøkken-utstyr	Rense-utstyr	Chip
Bokført verdi pr. 01.01	736 280	3 690 536	253 865	266 849	50 417	180 141
Tilgang i året	36 858	1 275 915	121 112	0	0	0
Avgang i året	0	0	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr 31.12	773 138	4 966 451	374 977	266 849	50 417	180 141
Årets avskrivninger	206 808	486 382	65 927	23 916	12 864	34 550
Årets avskrivninger solgt	0	0	0	0		
Bokført verdi pr. 31.12	566 330	4 480 069	309 050	242 933	37 553	145 591

Note 3 - Aksjer og andeler

Formål/selskap	i %	Bokført verdi 31.12.20	Bokført verdi 31.12.19
Aksje- og andelsselskaper			
Andelslaget Badelandene		10 000	10 000

Note 4 - Egenkapital

Tekst	2020	2019
Egenkapital pr. 01.01	2 129 608	26 268
Inndekking underskudd fra DK		
Annen egenkapital, årsoverskudd		
Annen egenkapital, årsunderskudd	507 727	2 103 340
Egenkapital pr. 31.12	2 637 335	2 129 608

Note 5 - Langsiktig gjeld

Drammensbadet KF har en langsiktig gjeld til Drammen Kommune på totalt kr. 6 306 204,-

Det ble belastet to avdrag og det ble gjort to utbetalinger for låneopptak i år 2020 både for år 2019 og 2020.

Låneopptak fra Drammen kommune gjelder investeringer på Drammensbadet KF.

Dette er fordelt slik:

Tekst	2020	2019
Gjeld til Drmk. per. 01.01	3 987 389	3 987 389
Årets avdrag	-1 181 185	0
Nytt lån	3 500 000	0
Gjeld til Drmk. per. 31.12	6 306 204	3 987 389

Note 6 - Varelager

Vareforbruk	2020	2019
Varekjøp	1 431 684	3 098 979
Varebeholdning 01.01	683 493	529 822
Varebeholdning 31.12	-555 569	-683 493
Svinn/tap	131 344	7 692
Vareforbruk	1 690 952	2 953 000

Note 7 - Kortsiktig gjeld til Drammen kommune

Tekst	2020	2019
Kortsiktig gjeld til kommunen	1 200 942	-330 348
Saldo pr. 31.12	1 200 942	-330 348

Kortsiktig gjeld til Drmk gjelder kom. avgifter/ energi, forfall innen 2 mnd.

Note 8 - Ytelse til ledende personer

Det er registrert følgende lønnskostnader for selskapet de siste to år:

	2020	2019
Lønninger	16 281 319	19 964 051
Arbeidsgiveravgift	2 392 586	3 111 705
Pensjonskostnader	1 761 089	2 759 035
Andre ytelser	0	0
Sum lønnskostnader	20 434 993	25 834 791

Godtgjørelse til daglig leder utgjorde i 2020 kr 903 538,-

Beløpet inneholder Fastlønn, FP, el. kommunikasjon og skattepl. del av forsikringer

I tillegg tilkommer sosiale kostnader

Til styret har det blitt utbetalt kr 347 417,- i honorar.

Note 9 - Revisjonshonorar

Buskerud kommunerevisjon IKS har gjennomført revisjonen for Drammensbadet KF for 2019.

Tekst	2 020	2 019
Honorar for revisjon	84 027	103 408
Honorar for rådgivning	10 498	56 616
Sum revisjon	94 525	160 024

Note 10 – Årsverk

Drammensbadet KF.	2020	2019
Antall årsverk	33,7	33,7
Antall ansatte	44,0	48,0
Antall kvinner	23,0	28,0
% andel kvinner	52,3	58,3
Antall menn	21,0	20,0
% andel menn	47,7	41,7
Antall kvinner høyere stillinger	3,0	2,0
% andel kvinner i høyere stillinger	50,0	40,0
Antall menn i høyere stillinger	3,0	3,0
% andel menn i høyere stillinger	50,0	60,0

Note 11 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Drammensbadet KF har avtale med Drammen kommunale pensjonskasse om tjenestepensjonsordning for sine ansatte.

Oppstillingen bygger på beregninger ihht NRS 6.

Netto pensjonsforpliktelser 31.12.:	2020	2019
Beregnete pensjonsforpliktelser 31.12	39 645 736	29 953 539
Pensjonsmidler 31.12.	28 454 540	27 164 168
Netto pensjonsforpliktelser 31.12.	11 191 196	2 789 371
Herav estimatavvik	0	0
- Akkumulert gevinst/(tap)	-12 604 214	-5 436 035
Netto forpliktelse 31.12.	-1 413 018	-2 646 664
Arb. giveravgift av netto pensjonsforpliktelse	-199 236	-373 180
Samlet netto forpliktelse 31.12.	-1 612 254	-3 019 844

Årets pensjonskostnad	2020	2019
Årets pensjonsopptjening	3 175 255	2 035 399
Beregnet rentekostnad	673 845	755 924
+Amortisering av akkumulert tap/gevinst	305 085	749 363
- Forventet avkastning på pensjonsmidler	1 042 986	920 786
+Amortisering av (redusert)/økt forpl.	0	-2 523 566
Årets beregnede netto pensjonskostnader	3 111 199	96 334

Årets endring i pensjonsforpliktelser:	2020	2019
Netto forpliktelser 1.1.	-2 646 665	117 600
Årets beregnede netto pensjonskostnader	3 111 199	96 334
- Premieinnbet. iht. aktuarens beregninger	1 877 552	2 860 599
Netto forpliktelser 31.12.	-1 413 018	-2 646 665

I henhold til RL § 5-10 kan små foretak unnlate å balanseføre pensjonsforpliktelser som er forsikret.

	2 020	2 019
Aktuarberegnet innbetaling av pensjonsmidler	1 877 552	2 860 599
Bokført pensjonspremie (konto 5421)	1 761 089	2 759 035
Differanse	116 464	101 564

Avviket skyldes at aktuarberegningen tar med seg premie for ikke-forsikringsbare tilfeller som vil bli tilbakeført kommunens premiefond og tas ut av betalt premie, samtidig som administrasjons- og rentegarantipremie blir trukket ut.

Ved beregningen av pensjonskostnader og netto pensjonsforpliktelser er følgende forutsetninger lagt til grunn:

	2 020	2 019
Diskonteringsrente	2,30 %	2,60 %
Forventet lønnsøkning	2,25 %	2,75 %
Forventet økning av G	2,00 %	2,50 %
Forventet pensjonsregulering	1,25 %	1,75 %
Antatt langsiktig avkastning	3,80 %	4,30 %
Korridor grense for amort. av estimatavvik	10,00 %	10,00 %
Arbeidsgiveravgift	14,10 %	14,10 %

Note 12 - Kortsiktige fordringer

Fordringene er verdsatt i balansen til pålydende. Fordringene utgjør totalt kr. 1 421 373.-

Av dette utgjør kr. 1 200 942,- fordring til Drammen kommune.

Dette gjelder drift av andre bad, svømmekurs, livredder og 2 halvår skolesvømming.

Øvrig fordring gjelder kurs og svømmetrening for DSK og andre leietakere.

Dette er alle kortsiktige fordringer som forfaller til betaling under 2 måneder. Men vi har en kortsiktig fordring kr. 55 000,- som har oversteget forfall med 26 dager per 31.12.20.

Note 13 - Bundne midler

Det er kr. 947 970,83,- på skattetrekkkonto pr. 31.12.2020 av dette går 742 202,- til å betale skatt for 6. termin 2020.

Det er avsatt et for høyt beløp per 31.12.20, på kr. 205 769,-

Dette beløpet vil det bli søkt om frigivelse for i 2021.

VEDLEGG 5

Hermansenteret – Årberetning og årsregnskap 2020

Årsberetning 2020
For
Hermansenteret Nedre Eiker

Styrets sammensetning:

Leder: Reidar Andresen

Nest leder: Rigmor Skjereng

Styremedlemmer:

Aud Nilsen Sandholdt

Marit Gjerde

Arne Nordmarken

Daglig leder:

Jan Erik Wagner

1. Det er avholdt 4. styremøter i 2020
2. 2020 ble et anderles år grunnet Korona epidemien, I Mars stengte vi kafeen. I April åpnet vi igjen, men med 44 sitteplasser mot 88 plasser som vi har til vanlig. All møteaktivitet ble avbestilt av foreningen som bruker oss. Det samme gjelder også alle selskaper vi hadde booket. Drammen kommune sa fra seg å føre regnskapet på Hermansenteret, så vi måtte kjøpe denne tjenesten privat. Utgift økning på ca. kr. 100,000, - I Desember ble Middagsprisen satt opp fra kr.100,- til kr.120,- det ble solgt 869 middager. Dette ga en merinntekt på kr.17.380,- i Desember. Drammen kommune bidrog med kr.180.000,- for å dekke opp tapte inntekter og økte utgifter i 2020.
3. Driften viser en brutto merforbruk på kr.32.687,- , og etter årsoppgjørdisposisjonene er regnskapet avsluttet i balanse.
4. Styret vedtok 9/2-21 å omdisponere disposisjonsfondet for å dekke inn underskuddet i 2020.
5. Vesentlig budsjettavik på hovedpostene << Andre salgs- og leieinntekter>>, << Overføringer uten krav til motytelse>>, og << kjøp av tjenester som erstatter foretakets tj. Produksjon.
6. Det er ikke foretatt investeringer i 2020.
7. Det sittende styre fortsetter til annen informasjon fra Drammen Kommune.
8. Det er 16 frivillige på senteret.
9. Viser ellers til årsregnskapet for 2020.

Daglig leder

Jan Erik Wagner

Styreleder

Reidar Andresen

HERMANSENTERET DRAMMEN KF

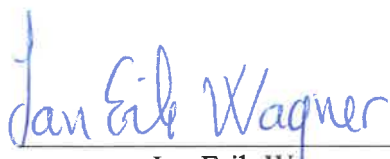
Org. nr. 983 666 345

Regnskap 2020

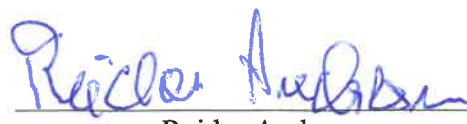
Innhold

Kommentarer til regnskapet	3
Driftsregnskap- økonomisk oversikt	4
Balanse	5
Noter	6
Note nr. 1 Regnskapsprinsipper.....	6
Note nr. 2 Overføring fra Drammen kommune	6
Note nr. 3 Pensjon.....	6
Note nr. 4 Kapitalkonto	6
Note nr. 5 Arbeidskapital.....	6
Note nr. 6 Fond – Avsetninger og bruk	7
Note nr. 7 Mellomværende Hermansenteret KF og Drammen kommune.....	7
Note nr. 8 Lønn til daglig leder og godtgjørelse til styret.....	7
Note nr. 9 Avskrivninger	7
Note nr. 10 Godtgjørelse revisor.....	7
Driftsregnskap - detaljert	8
Investeringsregnskap	9
Balanse – detaljert	10

Pr. 31. desember 2020 – avgitt 22. februar 2021

Jan Erik Wagner
Daglig leder
Hermansenteret Drammen KF

Reidar Andresen
Styreleder
Hermansenteret Drammen KF

Kommentarer til regnskapet

Drift

Regnskapet for 2020 viser et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på 0 kroner. Netto driftsresultat før årets avsetninger og bruk av fond viser et underskudd på 32.687 kroner. Underskuddet er dekket inn av disposisjonsfond.

Årets resultat er forbedret i forhold til 2019 hvor netto driftsresultat ble et underskudd på 65.479 kroner. Årsaken til forbedringen er særlig ekstra tilskudd fra kommunen på 180.000 kroner som var ment å dekke ekstra utgifter til regnskapsfører og tapte inntekter pga. Korona. Imidlertid ble ikke ekstra utgiftene til regnskapsfører så høye som estimert og nedstengingen ble av vesentlig kortere varighet enn først antatt. Likevel ble det et merforbruk.

Investering

Det er ikke bokført noen transaksjoner i forbindelse med flytting av pensjon fra KLP til Drammen kommunale pensjonskasse (DKP). Det er ingen andre transaksjoner som gjelder investeringsregnskapet i 2020. Det står fortsatt et udekket beløp i investeringsregnskapet 2,107 kroner,

Økonomisk status

Brutto driftsresultat ble i 2020 på minus 32.687 kroner. På lang sikt må brutto driftsresultat være positivt, dvs. at inntektene må være større enn utgiftene.

Årets underskudd ble på 32.687 kroner. Tidligere års udisponert overskudd er på 79.479 kroner og akkumulert udisponert underskudd er på 98.166 kroner ved utgangen av 2020, netto underskudd er på 18.742 kroner. Bruk og avsetninger til disposisjonsfond er vist i note 6.

Note	Driftsregnskap- økonomisk oversikt	Regnskap 2020	Budsjett 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018
	Driftsinntekter				
	Brukerbetaling			0	0
	Andre salgs- og leieinntekter	1 284 826	1 493 500	1 479 722	1 659 878
	Overføringer med krav til motytelse			0	0
2	Overføringer uten krav til motytelse	620 000	440 000	450 000	521 900
	Sum driftsinntekter	1 904 826	1 933 500	1 929 722	2 181 778
	Driftsutgifter				
	Lønnsutgifter	651 242	663 000	665 461	635 327
3	Sosiale utgifter	164 739	181 500	199 289	184 476
	Kjøp av varer og tj som inngår i foretakets tj.pro	995 283	1 037 000	1 075 733	1 276 785
	Kjøp av tjenester som erstatter foretakets tj.prod	127 111	57 000	55 760	60 950
	Overføringer			0	-1 300
	Avskrivninger.	35 554		35 554	35 554
	Fordelte utgifter			0	0
	Sum utgifter	1 973 929	1 938 500	2 031 796	2 191 791
	Brutto driftsresultat:	-69 103	-5 000	-102 074	-10 014
	Finansposter				
	Renteinntekter og utbytte	862	5 000	1 041	1 151
				0	0
	Sum eksterne finansinntekter	862	5000	1 041	1 151
	Renteutgifter og låneomkostninger			0	-1
	Avdrag på lån			0	0
	Utlån			0	0
	Sum eksterne finansutgifter	0	0	0	-1
	Resultat eksterne finanstransaksjoner:	862	5 000	1 041	1 152
	Motpost avskrivninger	35 554		35 554	35 554
	Netto driftsresultat	-32 687	0	-65 479	26 693
	Interne finansieringstransaksjoner				
	Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbru	79 426		0	36 077
	Bruk av disposisjonsfond	18 740		0	2 221
	Bruk av bundne fond			0	0
	Sum bruk av avsetninger	98 166		0	38 298
	Overført til investeringsregnskapet			0	0
	Avsatt til dekning av tidligere års regnskapsmessi	65 479		0	0
	Avsatt til disposisjonsfond			0	36 077
	Avsatt til bundne fond			0	0
	Sum avsetninger	65 479		0	36 077
	Regnskapsmessig merforbruk (2019) /mindreforbruk (2018)	0	0	-65 479	28 914

Note	Balanse	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018
	EIENDELER:			
	Anleggsmidler			
	Immaterielle eiendeler		0	0
	Faste eiendommer og anlegg		0	0
	Utstyr, maskiner og transportmidler	143 775	179 329	214 883
4	Aksjer og andeler	16 069	16 069	13 962
3	Pensjonsmidler		0	0
	Sum anleggsmidler	159 844	195 398	228 845
5	Omløpsmidler			
	Varer		0	0
	Kortsiktige fordringer	18 417	47 550	130 740
	Kasse, bankinnskudd	285 251	217 727	295 195
	Sum omløpsmidler	303 668	265 277	425 935
	SUM EIENDELER	463 512	460 675	654 780
	EGENKAPITAL OG GJELD			
	Egenkapital			
	Disposisjonsfond	15 114	33 856	33 856
	Bundne driftsfond		0	0
	Ubundne investeringsfond		0	0
	Bundne investeringsfond		0	0
	Regnskapsmessig mindreforbruk (Drift)		79 425	79 425
	Regnskapsmessig merforbruk (Drift)		-65 479	0
	Udisponert i inv.regnskapet		0	0
	Udekket i inv.regnskapet	-2 107	-2 107	0
4	Kapitalkonto	159 844	195 398	228 845
	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		0	0
	Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest		0	0
	Sum egenkapital	172 851	241 093	342 126
	Gjeld			
	Langsiktig gjeld			
	Pensjonsforpliktelser		0	0
	Andre lån		0	0
	Sum langsiktig gjeld:		0	0
3	Kortsiktig gjeld			
	Kassekredittlånt		0	0
	Annen kortsiktig gjeld	290 662	219 583	308 145
	Premieavvik		0	0
	Sum kortsiktig gjeld	290 662	219 583	312 655
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD:	463 513	460 675	654 780

Noter

Note nr. 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er ført i samsvar med Forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale foretak og i henhold til god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

De kommunale regnskapsprinsipper innebærer blant annet at inntekter og utgifter er ført etter bruttoprinsippet (utgifter på utgiftskonti og inntekter på inntektskonti), og etter anordningsprinsippet som betyr at alle kjente inntekter og utgifter medtas i årsregnskapet enten de er betalt eller ikke.

Note nr. 2 Overføring fra Drammen kommune

Kommunestyret bevilget 440.000 kroner i tilskudd til drift av Hermansenteret KF. Styret vedtar budsjettet og derved bruken av midlene. Det ble gitt tilleggsbevilgning til regnskapsfører og Korona på til sammen 180.000 kroner i tertialrapport.

Note nr. 3 Pensjon

Hermansenteret Drammen KF har to ansatte med pensjonsordning i Drammen kommunal pensjonskasse. Pensjonsutgifter er bokført med 69.527 kroner som samme som årets premieinnbetaling.

Med unntak av premieinnbetaling, er ingen av beløpene i aktuarberegningen tatt inn i regnskapet. Begrunnelsen for dette er foretakets beskjedne størrelse. Det er derfor også i år valgt å se bort fra bestemmelsene i «Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner § 3-5» til Hermansenteret KF for kommunale foretak om regnskapsføring av pensjon.

Ved flytting av pensjon fra KLP til DKP ble egenkapitalinnskuddet både for Drammen kommune og for Hermansenteret KF overført i til Drammen kommunes konto, som igjen overførte pengene fra KLP uavkortet til DKP.

	IB 01.01.2019	IB 01.01.2020	UB 31.12.2020
Pensjonsforpliktelse	959.684	1.063.056	1.509.082
Pensjonsmidler	833.817	904.071	1.114.629
Netto forpliktelse	125.867	158.985	394.453

Note nr. 4 Kapitalkonto

	Debet	Kredit
Inngående balanse 1.1.20		-195 398
Anleggsmidler (avskrivninger)		35 554
Aksjer og andeler (EK innskudd KLP)		
Utgående balanse 31.12.20		159 844

Note nr. 5 Arbeidskapital

Fra balansen	31.12.2019	31.12.2020	endring
Omløpsmidler	265 277	303 669	38 392
Kortsiktig gjeld	-219 583	-290 662	-71 079
Sum endring			-32 687

Fra drift og investering	Fra drift	Fra investering	
Sum inntekter	1 904 826,00	0,00	
Sum utgifter	1 973 929,00	0,00	

Avskrivninger	35 554,00	0,00	
Eksterne finansieringsinnt.	862,00	0,00	
Eksterne finansieringsutg.	0,00	0,00	
SUM DIFF. DRIFTS/INVESTERINGS	-32 687,00		-32 687
DIFFERANSE			0

Note nr. 6 Fond – Avsetninger og bruk

IB 01.01.2020 Disposisjonsfond		33 856
Regnskapsmessig mindreforbruk (Drift)		79 425
ÅRETS OVERSKUDD 2014	22 384	
ÅRETS OVERSKUDD 2015	30 349	
ÅRETS OVERSKUDD 2018	26 693	
Regnskapsmessig merforbruk (Drift)		-98 167
UNDERSKUDD 2019	-65 479	
UNDERSKUDD 2020	-32 687	
UB 31.012.2020 Disposisjonsfond		15 114

Note nr. 7 Mellomværende Hermansenteret KF og Drammen kommune
Intet mellomværende

Note nr. 8 Lønn til daglig leder og godtgjørelse til styret

	2020	2019	2018	2017
Årslønn daglig leder	552.052	545 970	530 070	522 240
Godtgjørelse styret	14 805	10 262	12 121	13 900

Note nr. 9 Anleggsmidler

	Debet	Kredit
Anleggsmidler 01.1.20		179.329
Tilgang	0	
Avgang		0
Avskrivninger		35 554
Anleggsmidler 31.12.20		143.775

Note nr. 10 Godtgjørelse revisor

Godtgjørelsen til Viken kommunerevisjon IKS var 27 349 kroner hvorav

- Regnskapsrevisjon 27.349 kroner
- Andre oppgaver 0 kroner

Driftsregnskap - detaljert

		Regnskap 2020	Buds 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Ansvar:	550 HERMANSENTERET				
Tjeneste:	1007 PENSJONSTILSKUDD				
	1090 PENSJONSINSK. KLP			460	392
	1099 ARBEIDSGIVERAVGIFT			0	55
	Sum tjeneste: 1007 PENSJONSTILSKUDD			460	447
Tjeneste:	1008 PREMIEFOND BRUK				
	1090 PENSJONSINSK. KLP			-153	-13 077
	Sum tjeneste: 1008 PREMIEFOND BRUK			-153	-13 077
Tjeneste:	5554 AKTIVISERING ELDRE OG				
	1010 FASTLØNN, KOMM. VILKÅR	634 892	610 000	628 106	615 430
	1020 VIKARER, KOMMUNALE VILKÅR	1 545	40 000	27 092	7 776
	1081 GODTGJ. FOLKEVALGTE	14 805	13 000	10 262	12 121
	1090 PENSJONSINSK. KLP	69 528	80 000	90 320	94 055
	1092 ULYKKE- OG GR.LIVSFORSIKRING		1 500	1 799	1 799
	1099 ARBEIDSGIVERAVGIFT	95 212	100 000	106 863	101 253
	1100 KONTORMATERIELL	13 287	10 000	13 570	13 574
	1115 MATVARER/BEVERTNING	643 439	700 000	701 259	772 166
	1120 ANNET FORBR.MAT./DRIFTSUTGIFTER	104 225	120 000	146 382	143 012
	1121 SPES.BEKLEDN./ ARB.TØY	0	2 000	0	400
	1122 ERKJENT.GAVE/VELFERDSTILT.	59 232	65 000	27 827	60 000
	1130 POST/BANKTJENESTE			4 453	346
	1131 TELEFON/TELEFAX/INTERNETT	11 472	15 000	9 229	11 091
	1140 ANNONSER/INFORMASJON	3 555	15 000	14 791	15 360
	1180 ENERGI	128 976	100 000	111 637	131 701
	1185 FORSIKRINGER			0	-1 199
	1195 AVGIFTER, GEBYRER	9 698	10 000	11 288	16 293
	1200 INVENTAR/UTSTYR (INV.FØRES)			33 000	114 041
	1240 SERVICE-/DRIFTSAVT. REPARASJONER	21 397		2 298	0
	1375 KJØP FRA IKS (NEK ER DELT.)	27 349	27 000	25 760	30 950
	1380 KJØP AV TJENESTE	99 763	30 000	30 000	30 000
	1480 OVERFØRING TIL KOMMUNEN			0	-1 300
	1509 ØRESAVRUNDING			0	-1
	1530 DEKN. AV TID. ÅRS NEG. DRIFTSRES.	65 480			
	1540 AVSETN. TIL DISPOSISJONSFOND			0	36 077
	1590 AVSKRIVNINGER	35 554		35 554	35 554
	1620 SALG(AVG.F.)VARER/TJ/GEBYR			-2 695	-3 535
	1630 HUSLEIEINNTEKTER	-83 394	-70 000	-73 350	-94 200
	1650 SALG (AVG.PL.) VARER OG TJENESTER	-1 201 432	-1 423 500	-1 403 677	-1 562 143
	1880 OVERFØRING FRA EGEN KOMMUNE	-620 000	-440 000	-450 000	-400 000
	1890 OVERFØRINGER FRA ANDRE (PRIVATE)			0	-121 900
	1900 RENTEINNTEKTER	-862	-5 000	-1 041	-1 151
	1930 DISPONERING AV TIDLIGERE ÅRS	-79 425		0	-36 077
	1950 BRUK AV BUNDET FOND	-18 742			

		Regnskap 2020	Buds 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018
	Sum tjeneste: 5554 AKTIVISERING	35 554	0	100 726	21 491
Tjeneste:	8600 AVSKRIVNINGER	-35 554			
1990	MOTPOST AVSKRIVNINGER	-35 554		-35 554	-35 554
	Sum tjeneste: 8600 AVSKRIVNINGER	-35 554		-35 554	-35 554
Tjeneste:	8990 ÅRETS RESULTAT				
1580	REGNSK.M. OVERSKUDD			0	26 693
1980	REGNSK.M. UNDERSKUDD	-32 687		-65 479	0
1530	DEKNING AV ÅRETS UNDERSKUDD	32 687			
	Sum tjeneste: 8990 ÅRETS RESULTAT	0		-65 479	26 693
	Sum ansvar: 550 HERMANSENTERET	0		0	0
	T O T A L T			0	0

Investeringsregnskap

Ved overgangen fra KLP til DKP ble verdien av Hermansenterets andeler overført DKP. For øvrig er det ingen transaksjoner i investeringsregnskapet.

Balanse – detaljert

	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018
EIENDELER			
Anleggsmidler			
Utstyr, maskiner og transportmidler	143 775	179 329	214 883
INNVENTAR OG UTSTYR	143 775	179 329	214 883
Utlån		0	0
Aksjer og andeler	16 069	16 069	13 962
ANDELER I DKP	16 069	16 069	13 962
Pensjonsmidler		0	0
Sum anleggsmidler	159 844	195 398	228 845
Omløpsmidler			
Varer		0	0
Kortsiktige fordringer	18 417	47 550	130 740
INNBETALINGER ETTER 31.12		0	28 120
KUNDEFORDRING	18 417	47 550	102 620
			0
Premieavvik			
Kasse, bankinnskudd	285 251	217 727	295 195
Kasse	55 553		
SPAREBANKEN ØST 2220.08.58941	184 698	172 727	260 695
BANKKONTO SKATTETREKK	45 000	45 000	34 500
Sum omløpsmidler	303 669	265 277	425 935
SUM EIENDELER	463 513	460 675	654 780
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Disposisjonsfond	15 114	33 856	33 856
DISP.FOND	15 114	33 856	33 856
Bundne driftsfond		0	0
Ubundne investeringsfond		0	0
Bundne investeringsfond		0	0
Regnskapsmessig mindreforbruk (Drift)		79 426	79 425
ÅRETS OVERSKUDD 2014		22 384	22 384
ÅRETS OVERSKUDD 2015		30 349	30 349
ÅRETS OVERSKUDD 2018		26 693	26 693
Regnskapsmessig merforbruk (Drift)		-65 479	0
UNDERSKUDD 2019		-65 479	0
UNDERSKUDD 2020			
Udisponert i inv.regnskapet		0	0
Udekket i inv.regnskapet	-2 107	-2 107	0
UDEKKET I INVESTERINGSREGNSKAPET	-2 107	-2 107	0
Kapitalkonto	159 844	195 398	228 845
ANSKAFFELSER AKSJER/ANDELER	16 069	16 069	13 962
AKTIVERING UTSTYR OG MASKINER	355 544	355 544	355 544
AVSKRIVNINGER (524)	-211 769	-176 215	-140 661
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift		0	0

	Regnskap 2020	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest		0	0
Sum egenkapital	172 851	241 092	342 126
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Pensjonsforpliktelser		0	0
Avsetning for forpliktelser		0	0
Sum langsiktig gjeld:		0	0
Kortsiktig gjeld			
Kassekredittlånt		0	0
Annen kortsiktig gjeld	290 662	219 583	308 145
OPPGJØRSKONTO M.V.A.	19 304	35 791	43 448
KORTSIKTIG GJELD NEK		2 400	2 400
PÅLØPT ARB.G.AVG. AV FERIEP	9 615	9 904	9 385
PÅLØPTE FERIEPENGER 2018		0	66 561
PÅLØPTE FERIEPENGER 2019		70 238	0
Påløpte feriepenger 2020	68 190		
INTERIMSKONTO/PERIODISERING	30 059	1 318	-6 941
INTERIMSKONTO DIVERSE		1 535	0
LEVERANDØRER	113 421	47 988	148 926
SKYLDIG ARBEIDSGIVERAVGIFT	17 021	20 110	18 258
FORSKUDDSTREKK SKATT	27 395	30 299	26 106
Konsernintern kortsiktig gjeld		0	4 510
KORTSIKTIG GJELD VAR LØNN		0	4 510
Gjeld til ansatte og aksjonærer	5 657		
		0	0
Sum kortsiktig gjeld:	290 662	219 583	312 655
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	463 513	460 675	654 780

